

NEMZETI SPORT.

MINDEN SPORTTAL FOGLALKOZÓ SZAKLAP

FŐSZERKESZTŐ: Dr. POLÓNYI DEZSŐ laptulajdonos.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: VIII., Esterházy-utca 6. Telefon 52—59.	FELELŐS SZERKESZTŐ: FRIEDRICH NÁNDOR
--	---	---

ALAPÍTTATOTT 1903-ban
Fodor Károly műegy. vivőmester által

NEMZETKÖZI VISZONYLATAINK.

Az az ügyes taktika, amelyet a kelepébe került *English Football Association Ltd.* követ, s amelyvel a kontinens tájékoztatlan sportköreit a maga álláspontjának szolgálatára igyekszik hajtani, lassanként az AFA.-EFA. kérdést az egész világ érdeklődésének központjába helyezte. Az angol faj legzetes diplomataképeségei itt is érvényesülnek s az EFA. ügyes sportpolitikája lassanként, öntudatlanul is, a professzionizmus képviselőinek érdektársaivá tette a legtöbb kontinentális szövetséget, anélkül, hogy az igazi amatőr-zellemű játékosok és sportemberek rokonszenvét megszerezhetnék volna. A harc hullámai immár bennünket is érintenek. A MLSz. az EFA. *sűrgéssére* állást foglalt ebben a kérdésben, még pedig — sajnos — a professzionisták érdekeit képviselő EFA. javára. Ez az állásfoglalás meglehetősen váratlanul érte a magyar amatőr-football közvéleményt, mely teljesen tájékozatlan volt arról, hogy minő tárgyalások folynak a MLSz. és az EFA. között. Ami hivatalos és magánközlemény eddig ezekről a tárgyalásokról nyilvánosságra került, az mind csak az esetleges EFA.—MLSz. között való reprezentatív mérkőzésre vonatkozott, úgy, hogy magát a szövetségi tanácsot is meglepte az, hogy az állásfoglalás az amatőr-professzionista kérdésben már mint befejezett tény került a fórumra. Az állást foglalt intéző-bizottság hangsúlyozza ugyan azt, hogy a MLSz. állásfoglalása inkább csak a *Federation Internationale de FA.* szabályaihoz való ragaszkodás, mindazonáltal kétségtelen, hogy az EFA. a nemzetközi labdarugó szövetségénél már biztos számít arra is, hogy a MLSz. szükség esetén a kongresszuson az amatőrök ellen is hajlandó lesz leadni szavazatát s így alapszabályainak világos rendelkezése ellenére, nem előmozdítója, hanem meggátlója lenne az amatőr-sport fejlődésének. Mi tudjuk, hogy erre a MLSz. mégsem kapható. Hanem azért szükséges, hogy a magyar sportközönség a való tényállásról helyesen tájékozottassék, annyival inkább, mert egyik laptársunkban máris olyan dolgok láttak napvilágot, amelyek bámulatos tájékoztatlanságról tesznek bizonyosságot, s alkalmasak arra, hogy az olvasó teljesen hamis képet nyerjen a dologról. Olvasóinkat mi ugyan az események folyamán mindig pontosan informáltuk, mindazonáltal most röviden visszatérünk még az ügy historikumára is.

Az association football — a mai alakjában — eredetileg tiszta amatőr-sport volt és az *English Football Association* szintén amatőr-egyletek szervezetek. Az angol közönség lámulatos érdeklődése a sport iránt azonban csakhamar felkeltette az üzleti vállalkozás figyelmét. Az angol tudvalevő-

leg a világ legkifejlettebb gyakorlati érzékkel bíró nemzete; csakhamar fölfödözte, hogy miként lehet a közönség érdeklődését esengő aranyakra fölváltani. Az első football részvénytársaságot és az első hivatásos labdarugó csapatot ugyanazon követte a másik. A hivatásos játékosok — már összehasonlíthatatlanul különb tréningjüknél fogva is — csakhamar a legjobb csapatokat alkották. Közben egyes csapatokat professzionistáknak minősített az EFA. Ezek a csapatok továbbra is bent maradtak az *English FA.*-ban is, mely a sport egységessége érdekében nyitott nekik kaput. A professzionisták csapatok aztán a gyepen, részvényeseik pedig az EFA. intézésében egyre nagyobb befolyást nyertek. Ma már az EFA. hat alelőke közül négy olyan „amatőr“, akik egyuttal egy-egy football részvénytársaság igazgatói vagy főrészvényesei. Az *English Cup*-ból is teljesen kiszorultak az amatőrök. Ez a legnagyobb football-díj Angliában. Szabály szerint résztvehetnek ugyan benne amatőrök is, azonban ez csak írott malaszt, mert hiszen az amatőrök komoly eséllyel nem mehetnek a professzionistákkal együtt egy körmérkőzésbe, hiszen legföljebb a *Corinthian*nak vagy a két egyetem, *Oxford-Cambridge* állanak az I. oszt. professzionista csapatok nivóján. Emellett az EFA. működését teljesen lekötötték a hivatások ügyei. A tanácsban örökösen pénzügyekről és a football anyagi oldaláról volt szó, míg megának a játék eszméi tartalmának, az igazi sportnak, alig jutott néhány pere.

A nagy amatőr-egyletek lassanként teljesen a kerületi szövetségekbe szorultak, amelyek közül néhány nem vett föl professzionista részvénytársaságot tagjai közé. A professzionisták azonban be akartak jutni ide is és ez már kb. két-három év óta állandó surlódás forrása lett. Az EFA., mely semmi kedvet nem mutatott az amatőrökhöz való közeledésre, ebben az időben kezdett közeledni a kontinentális football sporthoz is és csakhamar fölvette magát a F.I. de FA.-ba. A *Federation*nak ez a belépés éppen kapóra jött, mert körülbelül ezóta kezd csak érdemlegesen működni, mert annakelőtte inkább az EFA.-t ismerte el a kontinens irányadó fórumának. Most aztán kitetszik, hogy az EFA. milyen előrelátó volt. Jól tudta ugyanis az EFA., hogy az amatőr felfogás dolgában rendkívül érzékeny egyetemi játékosok, valamint egyesületeik és a *Corinthian*ok, tehát a világ amatőr-football sportjának színe-java, előbb-utóbb megelégtik az örökös mellőzést s az amatőr szellem érdekében síkra szállanak.

A döntő harc ez év tavaszán le is folyt. A professzionisták már beférkőztek minden kerületbe, csak három londoni

amatőr-kerület állt szilárdan ellen és ismételtén megtagadta a hivatások főlvetelét. Ezek az EFA.-hoz mentek panaszsra s az EFA. a főlvetelt kötelezővé tette, egyben azonban elismerte az amatőrök önállóságra való törekvésének jogosultságát azzal, hogy megengedte nekik, hogy a kerületi szervezetben külön bizottságot állítsanak a professzionisták részére. Az amatőr-egyletek így veszélyeztetve látván a tiszta amatőrséget, elhatározták, hogy külön önálló szövetséget alapítsanak. Így jött létre az *Amateur Football Association*.

Az alakuló közgyűlést összehívó bizottság tagjai sorában ott találjuk az egész *Corinthian* bizottságot, ott *Oxford* és *Cambridge* képviselőit, a nyilvános iskolák képviselőit s Anglia amatőr-nemzetközi játékosainak 80 százalékát. Csakhamar csatlakoznak hozzá a legtekintélyesebb amatőr-egyletek, úgy, hogy az EFA. kebelén belül maradt amatőrök erkölcsi- és sportsúlyt alig képviselnek.

A helyzet tehát ma a következő: Az Amatőr FA.-ban vannak a tiszta amatőr-egyletek. Itt vannak mindazok az amatőr-egyletek, melyek valaha Budapesten megfordultak; tehát a *Corinthian FC.*, *Oxford*, *Cambridge*, *Casuals*, *Civil Service*, *Richmond Association* stb., az AFA. kebelében vannak az Angliában oly nagy súlyt képviselő „Old Boys” klubok, amelyek egészen más szerepet játszanak, mint a mi félígtréfás csapataink. Az AFA.-hoz csatlakoztak a fontosabb hivatalnok-egyletek, a bankok klubjai s lekötött mérkőzéseik lejátszása után ide csatlakozik még az *Army* és *Navy* is, a hadsereg és a haditengerészet. Még fontosabb azonban az, hogy a nyilvános iskolák (*public schools*), amelyek az igazi játékosanyagot adják s amelyek — miként nálunk a középiskolák — játékosok sűrűscentiáját biztosítják. (*Harrow*, *Eton*, *Westminster*, *Rugby* stb.) szintén az AFA. táborába álltak.

Ezzel szemben az EFA.-ban vannak az összes professzionisták egylete s azok a kisebb, de minden súly nélkül való klubok, amelyek egy-egy részvénytársaság pályájához vannak kötve, amelyek azonban inkább csak számbelileg, mint sport vagy társadalmi szempontból vehetők számba, úgy, hogy — pláne kontinentális szempontból — az EFA. annyit hangoztatott 10.000 egylete együttvéve alig nyom a latban annyit, sportpolitikai szempontból, mint *Oxford* és *Cambridge* egyedül. Nem is szólván arról, hogy az iskolák és az egyetemek csatlakozásával immár biztosítva van az AFA. jövője, mert a jövő amatőrnemzedéke ezekből már úgy kerül ki, hogy kezdetől fogva az AFA.-t tanulja felsőbb fórumként megismerni.

Ezek való tények. A kiegészítésökléppen még csak annyit kell hozzájuk fűznünk, hogy a közvélemény erősen az AFA. pártján van s az angol sajtó — talán az egyetlen „*Sporting Life*” kivételével — majdnem egyhangúlag elítélte az EFA.-nak az AFA. ellen kimondott bojkottját. Hogyis ne! Hiszen a vezető államférfiak, képviselők, a szellemi és társadalmi arisztokrácia színe-java majdnem mind ex-oxonian, vagy ex-cantab. Még az elszigetelés politikája sem sikerült. Hiába mondta ki a bojkottot az EFA.: a gyarmatok az AFA.-t támogatják.

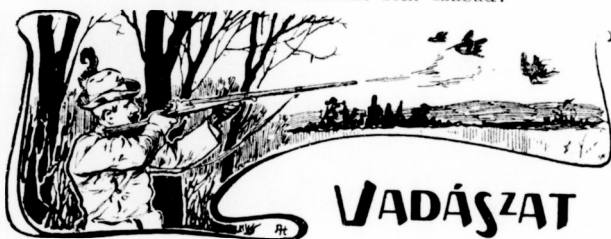
Mindezeknek alapján most már kétségtelenül megállapíthatjuk azt, hogy itt renitenciáról, vagy ellenzéki értelemben vett kiválásról beszélni nem lehet. Az angol amatőr labdarugó sportra életkérdés volt az, hogy kiszabaduljon a professzionizmus fojtogató levegőjéből és olyan forumot teremtsen magának, amely minden üzleti szellemtől menten a tiszta amatőr-sport fejlesztésére törekszik. Az AFA. táborában találjuk meg az angol football történet minden ragyogó nevét. Mert a professzionista játékosok mély hatást a község és a játékosok lelkeire sohasem gyakoroltak. Ünnepezték őket, míg játszottak, de a tömegek lelkét az „üzletért” játszó sohasem ragadta meg. Lehetett *Aston Villa* gólokkal jobb a *Corinthian*oknál vagy a két egyetemenél: az angol nemzet — mert ott az egész nemzetről lehet beszélni — az angol football sport igazi képviselőit csak a *Corinthian*okban és a két ősi egyetem ifjúságában látja. Éppen ezért teljesen hatástalan

az EFA. játéktilalma az AFA. ellen. Angliában a mai körülmények között az ilyen tilalmat egyik fél sem érzi meg.

Az azonban tény, hogy nemzetközi szempontból most egyelőre még az EFA. van felül. Tagja a *FI. de FA.-nak*, s évek óta vele állnak összeköttetésben a kontinentális szövetségek. Az AFA.-t viszont annyira lekötötték az új szervezkedés munkálatai, hogy a kontinentális szövetségekkel még érintkezésbe sem léphetett. Ezt a körülményt ügyesen kihasználja az EFA. Igen kedvező feltételek mellett mérkőzéseket kötött le a kontinens legtöbb államának szövetségével s e tárgyalások kapcsán ügyesen egy-egy nyilatkozatot szerzett tőlük, amelyek — az illető szövetségek diplomáciai ügyessége szerint — többé-kevésbé felhasználhatók az AFA. ellen. Így járt a magyar szövetség is. Az első állásfoglalást kérő levélre a *MLSz.* nem felelt. Közben megindultak a tárgyalások a *MLSz.* — EFA. mérkőzésről, s az EFA. újra választ kért. A *MLSz.* válaszolt, s válasza — bár az *FI. de FA.* kényszere alá menekül, az amatőrök ellen hangzik.

Volt-e erre a válasza szükség? Nem. A *MLSz.* udvariasság megírhatta volna, hogy a *Federation* döntéséig nem kíván állást foglalni a kérdésben. Ezzel a válaszzal kielégítette volna azokat is, akik az *amatőrök támogatását* már most is természetesen dolognak tartanák. A válasz azonban már elment. Most már gyakorlati értékkel csak az bír, hogy a *MLSz.* a következő nemzetközi kongresszuson a tiszta amatőr fölfogás érvényesítésére fog törekedni egész súlyával.

Mert az ellenkezőt föltételezni sem szabad!

Rovatvezető: Remetei Kövály János.

A vadász fegyvere és tölténye.

Kö tudomásu dolog, hogy rossz fegyverből jó tölténnyel, viszont rossz tölténnyel jó fegyverből löni nem lehet. Nem szó szerint, hanem eredményesen. Eért elsősorban minden vadásznak arra kell törekednie, hogy egy oly fegyvere legyen, amilyen testalkának, illetve testrészeinek méreteihez a legjobban megfelel. Az agy fekvése, hosszúsága, rövidsége, mind oly fontos tényezők, miket nemcsak a kezdő, de a gyakorlati vadász sem hagyhat figyelmen kívül. Nyulánk testalkatu ember okvetlen hosszabb és hajlottabb agyu puskát kell hogy használjon, mint a köpös testalkatu; viszont a sovány arcu puskásnak a vastagabb agy jobban felel meg, mint a telt arcu, vagy erős arcsonu egyénnek.

Ezek látszatra igen lényegtelen körülmények a gyakorlati vadászatot annyira befolyásolják, hogy sok vadászt még a vadásztól is elkedvetlenítik. Számtalan vadászt ismerek, aki még csak nem is sejti, hogy ezen felsorolt hibák valósággal megkeserítik a vadászatát és lehetetlenné teszik, hogy e nemes sportot élvezettel kultiválhassák.

A fegyver fekvésének megbírlásánál legegyszerűbb, ha szemünkkel egy irányban fekvő valamely kijelölt tárgyat jól szemügyre veszünk, azután szemünket behunyva, testünk mozgása nélkül *lehunyt szemmel* célhoz vesszük a puskát. Szemünket kinyitva, a célgömbnek a kijelölt célon kell lennie.

Ha csak a célgömböt látjuk, akkor a fegyver agya nagyon *hajlott*; ha pedig az egész esővet látjuk, az agy *egyenest*. Hajlott aggyal a puskás röviden, egyenes aggyal meg mindig magasan lő. Az agy hosszúságánál különösen ügyelni kell arra, hogy mutató ujjunkkal az első ravaszt nemcsak elérhessük, hanem azt a lehető *legkényelmesebben* is közelhes-

Előfizetési ár egész évre 12 kor. fél 6 negyed 3 Egyesületeknek tömeges megrendelésnél kedvezmény.

Egyes szám ára

24 fillér.

Postatakarékpénztári cheque számla 20438 szám.

Előfizetés befizetési lappal eszközölhető.

sük; inkább valamivel rövidebb, mint hosszabb agyat válasszunk.

A fegyvernek igen fontos része a *závarzat*; ezt manapság már annyi sokféleképpen állítják elő, hogy kétszeres, négyszeres, sőt hatszoros retesszel is ellátják, egyik gyár tullicitálva a másik találmányát úgy, hogy e nagy konkurenciának okvetlen a vadásznak kell hogy megigya a levét. A *kettős, esetleg hármas retesszávarzat*, a kakasok között fekvő kulesossal, nemcsak legjobban megfelel hivatásának, hanem a legszolidabb és legellentállóbb is, mivel a sok furás, faragás, bemetszés és meghosszabbítások által a nyers anyag ellentálló ereje nem gyöngítettén, hivatásának a legjobban meg is felel.

Kakas és kakas nélküli fegyverek közt, csak a divatbeli, de használhatóság tekintetében különbség nincs. Azon ráfogás, hogy kakas nélkülinél a veszély kizárva van, csak dajka mese. Ezt a mesét megfordítva is lehetne alkalmazni, hogy: kakas nélküli fegyvernél sohasem tudja a vadász, felvan-e huzva a fegyver, vagy nincs!

Minden lőfegyver veszélyes, ha szeleburdi, széles és ugráló léha vadász kezében van; ellenben nyugodt, komoly, óvatos, korrekt vadász kezében a legborzalmasabb fegyver is csak vadászati eszköz marad. Tulságos óvatosság a vadászatot gyötrelmessé teszi; minden vadász, midőn vadra les, eserkész vagy hajtásban áll, fegyverét „nem elzárva”, hanem „lövésre készen” kell hogy tartsa; más alkalomkor, pláne a mostani hátul töltő, öntöltő fegyverek korszakában, a vadász fegyverét üresen, töltetlenül hordja; ha ez bármily okból lehetséges nem volna, akkor tartozik fegyverét úgy viselni, hogy annak csőve sem lefelé, sem oldalvást ne legyen, hanem mindig vállon hordva *fölfele. Ez a vadász ábc-je.*

Másik fontos alkatrésze a fegyvernek a *cső*. A csőnek anyaga képezi azt a sokat vitatott részét a fegyvernek, melyet a gyárosok a jóhiszemű vadászok érdektelenségén annyira és oly ügyesen kihasználni tudnak.

A jó öreg damaszk csővekre ráfogták a technikusok, hogy nagyon lágy, céljának nem felel meg, szükséges tehát a fegyver csővét oly anyagból készíteni, amely megfelelő keménységű is lesz. Így jöttek létre az acélesővek. De most meg újra előállottak azok a bizonyos technikusok és megállapították a megbízó gyáraik érdekeinek megfelelően, hogy az acél meg nagyon is kemény. Most meg előállott a harmadik eset, hogy az acélt meglágyítani kell. Ezen misztifikációkból született meg aztán a vadászok tulnyomó része által alig értett misztikus jellegű „*folyt acélesővek*”.

Természetesen ezen kísérleteknél legfőbb szerepe a „füstnélküli pornak” jutott. Tagadhatatlan lévén, hogy a „füstnélküliség” ködben és ott, hol sok szárnyas vad van, megbecsülhetetlen előnyt is nyújt a vadásznak.

E kísérletek közben jöttek rá arra is, hogy míg a fokozottabb mértékben való füstnélküli löporadagolás a damaszk csővet kidomborítja vagy végighasítja, addig az acélesőveknél millió darabokra és szilánkokra szakadva, a kísérletezőnek nemcsak a szemét, hanem a közelállók (a szakértők) testi épségét is veszélytel fenyegeti.

A damaszk készítése magyarázza meg a vadászokra mindenesetre nézve ezen előnyös körülményt.

A damaszkot különbözőképpen összeesavart vas- és acélsodrony összeforrasztása által állítják elő, a mintázat is az előállítás különféle módjaiból ered. A finomabb és egyenletesebben mintázott damaszk természetesen drágább is szokott lenni, mint a kevésbé szabályosan mintázott. A sokféle damaszkfajtájú csővek közül legolcsóbb a „szallag damaszk”; egyszerű csavaralaku mintázatával felismerhető. Finomabb damaszk: a *Bernard*-damaszk és a *török*- vagy *rózs*-damaszk, *patkószeg* és *crollé*-damaszk.

A fegyveresővek keménysége vagy lágyága a lövést nagyon kevésbé vagy éppen semmit sem befolyásolja — ez csak ráfogás. A fegyver lökésségét, illetve löképet — a pontos töltények készítése módjain kívül — egyedül csak a cső helyes vagy helytelen furata tudja befolyásolni.

Hanem e kísérleteknek mégis megvolt az a haszna, hogy a figyelem a csővekről a fegyver závarzatára, a csőkapocsra és závarvasra terelődve át, rájötték, hogy aki füstnélküli por használatára akar berendezkedni, annak fegyverének závarzata a legellentállóbb anyagból kell hogy készülve legyen és a legnagyobb biztonsággal kell hogy működjön is.

A füstnélküli porok használatára készült fegyvereknél

a gyárosok különösen e körülményre vannak tekintettel és ezért célszerű, ha oly fegyvert vásárolunk, amely e kelleknek meg is felel; minden esetre a finomabb és drágább fegyverek készítésénél — tekintet nélkül a cső anyagára — ezeket figyelembe veszik. Ez ugyan nem úgy értendő, hogy az újabb időben divó részlettízítésre kínált 170 koronás fegyverek, ha 280 korona árban árultatnak, azok mindjárt finomabbak is lennének, korántsem; az egyszerűen csak a vadászok jóhiszeműségén, és az eladók üzleti felfogásán alapszik.

Damaszk- vagy acélesőből füstnélküli porral készített töltényeket, tehát az előzmények figyelembe vételével, bátran lehetünk.

Gróf Keglevich Gyula, rózs-damaszk csövű fegyverből, már évek hosszú sora óta, galamblovászatokon is, a legelősebb füstnélküli porral készített töltényekkel lő, de még e körülmény sohasem akadályozta őt abban, hogy a leghíresebb folyt acélesőví fegyverekkel versenyző társai előtt az értékesebb-értékesebb díjakat el ne vigye.

(Folytatjuk.)

Modern vadászok. A napokban, egy igen jó hangzású fel és alcímű híreske jelent meg a lapokban. A krajezáros újságok még egy kis fantáziával is megtoldották nagyobb hatás kedvéért, adván nekik izlésük szerinti címeket: *Rendkívüli szerencsétlenség egy vadászatán! Óriási szerencsétlenség stb. Véres jelenet egy vadászatán! Agyonlőtt fővárosi vadász az erdőben! Vaddisznó helyett embert lőtt főúri vadász.*

Nem soroljuk mind fel, hanem csak ide iktatjuk a *Magyar Távirati Irodának* közleményét szó szerint:

(**Szerencsétlenség egy vadászatán.**) November 4-én, mint a magyar Távirati Iroda-nak Póstyénből jelentik, a bajmői uradalomhoz tartozó erdőszegben vadászat volt. A vadászatot résztvevő a többi között *Abaffy* privigei tiszteletbeli főszolgabíró, ifjabb *Sztehló Kornél*, dr. *Sztehló Kornél* budapesti ügyvéd fia és egy belga főúr is. A vadászok közel voltak egymáshoz, amikor egy vaddisznó került eléjük. *Abaffy* főszolgabíró háromszor lőtt a disznóra, amely sebesülten is tovább törtetett, úgy, hogy a főszolgabíró egy fára volt kénytelen előle fölkapaszkodni. Ebben a pillanatban a belga főúr rálőtt a sebzett disznóra, de a golyó célt tévesztett s a közel álló ifjabb *Sztehló Kornél*ra érte. A golyó a fiatalembernek mindkét combját átfúrta. A sebesült gyalgól összehevenyészett ágyon szállították le a völgybe, azután vonaton a fővárosba vitték. Sebe nem ad okot aggodalomra. A belga főúr azt állítja, hogy fegyvere magától sült el, miközben célzásra emelte.

Álljunk meg egy kicsit! Így történt, nem így történt, az már a lényegen mit sem változtat, tény az, hogy: akarva, nem akarva, de *Sztehló* vaddisznó, szarvas, őz, nyul vagy akármi helyett meglőtték. A szerencsétlenség nem történt volna meg, ha: a belga ur — *Belgiumban*, a főszolgabíró ur — *Privigén*, *Sztehló* ur meg *Budapestben otthon*, illetve *itt* maradt volna. Ebben az esetben mindenkinek van mentése, csak *Sztehló* urnak nincs! A főszolgabíró ur *háromszor* rálő a vaddisznóra — az tovább esőrt — és akkor felmász a legközelebbi fára! Tisztelettel kérdezzük a Tektetes főszolgabíró urat, ha már a vaddisznó tovább esőrtetett, miért méltóztatott a fára felmászni??? Ez vadászati szempontból egy igen fontos kérdés és ha talán (?) ez valami ujdmódi féle vadászati szokás lenne, megérdelem, hogy: a vadászok zöme ezen szokással meg is ismerkedjék. Tehát be méltóztatik látni, hogy ez a kérdés a vadászok előtt közérdekű. Mi az adott körülmények között uraságod fára mászását a következőképpen magyarázzuk meg:

Uraságod hihetőleg már előzőleg ismerte vagy hírből hallhatta a *belga főúr* vadászati tudományát és szokását, hogy: ha ő lő, akkor nincs biztonságban a földön senki. Ellenben a *teregeben* még türehető a helyzet és ezért választotta is uraságod a fára mászás most már nem problematikus keresztülvétel.

Tektetes főszolgabíró ur! Engedjen meg nekünk, de értjük az ön helyzetét egyéni szempontból, mert elvégre mindenki felté a saját bőrét és védi is, — még ha egy *belga főúr* golyója fenyegeti is azt; de . . . nem értjük eljárását emberbaráti szempontból. Miért méltóztatott *Sztehló Kornél* ifjú urat a fiatalabb nimródott ezen körülményre előzetesen kioktatni, vagy ha ezt el méltóztatott volna felejtetni, miért nem tetszett — amikor a belga főúr lökésszületeket tett — egy kiáltással legalább figyelmeztetni, hogy: *fára magyar! feküdj! hasold!*, vagy akár-miféleképpen, hogy a szegény fiatal nimród a belga főúr puskájának treffelési körletéből kikerült volna!

Mert . . . azt mégis csak méltóztatott talán előre is tudni, hogy a bajmői erdőben még vaddisznó is kerülhet. Mert . . . ha ezt nem tudták volna, akkor a tektetes főszolgabíró ur faramászási esetét egyedül csak a nagy ijedtségnek, fejevesztésnek tudhatnák be.

Uram, uram! Belga uram! Szállunk az urhoz! Ámbátor tudjuk jól, hogy nagyon diszkrét ember lehet, nem is tudjuk . . . *Monsieur* hivatalos címét, sőt még azt sem, milyen névre

méltóztatik hallgatni. De mi méltányoljuk és értjük, uram, az ön szerénységét, hogy nem kívánja és nem veszi be gyonra a „nyilvánosságunk” nevezett főztünket és szerényen visszavonulva, megelégszik az elért eredménnyel. *Monseigneur!* Megvalljuk őszintén, nem is annyira önt, mint inkább az ön ugynevezett „*express puskáját*” hámuljuk. Micsoda egy szerszám lehet az? Utólagosan tett becses nyilatkozataiból értesültünk csak, hogy ön nem hibás, mert csak célzott és a fegyvere magától sült el! Egy ilyen fegyver tulajdonosához nem is lenne szavunk, csak annyi, hogy: a belga fegyverek jó hírnévnek örvendenek nálunk is, és ha ezen körülményt a belga fegyvergyárosok megtudnák, akkor önnek, *Monseigneur*, egy külön fegyvert is készítenének, amely a célzásra olyan könnyen nem reagálna. Addig is, míg ezen fegyvert honfitársai önnek elkészítik — tisztelettel kérjük uraságodat, hogy lehetőleg express puskájával való vadászattól tartózkodni sziveskedjék. Ha . . . pedig mindenáron a vadászat nem sportjának méltóztatna hódolni, — kérjük és ajánljuk, sziveskedjék addig is, egy már rég bevált fegyverrel, az ugynevezett „*piskafával*” vadászni; megvagyunk róla győződve, hogy uraság kezében még ez is el fog sülni!

(Kö.)

Nincs apró vad. A mult évi kettős tél és a rákövetkező zord időjárás alaposan betette az ajtót az apró vad állományának. Már nemcsak a nimródok panaszkodnak, hanem a gazdasszonyok is elégedetlenek a helyzettel. A vásárcsarnokokba betévedt egy-két nyulfit valósággal becserkészik a szakácsnak; az juthat hozzá drága pénzen is, aki hamarabb lép be a nagy kapun. Viharedzett, öreg kofák nem is hagyják szó nélkül. Jó lenne most naicságám egy kis szagos nyul is ugy-e? Előkelő éttermek étlapjain is mint különleges esemege szerepel az a nyul, amelyet, nagy elterjedtségénél fogva, még csak nem is olyan régen „közélelmzési cikknek” akartak kinevezni azok, akik a tenyésztésével eddig mit sem törődtek.

Tényleg, a nyul az összes apróvad-fajtánk között a legzaporább. Ellensége neki állat, ember egyaránt. Ha olyan szapora fajta nem volna, az utána való hajkurászástól manapság már hirmondója sem akadna. A rendszertelen ok és célszerűtlen vadászatot eddig még csak kibirta valahogy, de most, amidőn ezen körülményhez még az elmúlt elemi csapások is hozzájárultak, illő lenne, hogy a vadászok is tegyenek valamit a szegény agyonsanyargatott nyulak érdekében!

Nem kell semmi bankett vagy anket! Elég, ha a vadászata egy kissé szabályozódik, vagyis szünetet tart. Be kell szüntetni egy-két hónapra teljesen, mert most még ezzel lehet rajta segíteni. Később már az is hiábavaló lenne. A nyulvadászat — ez időszaki célzerűtlen gyakorlása, most már a törzsalomány rovására történik. Ezek nem hiób hírek, hanem maga a száraz valóság, a pályaudvarokon „füres táskákkal” hazatérő állig felfegyverezett „stüssik” is tanubizonyítást tehetnek róla.

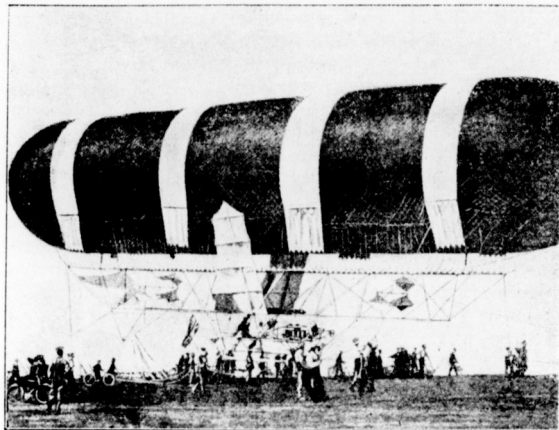
Rovatvezető: Král Sándor cs. és kir. tüzérkapitány.

Deutsch Henrik „*Ville de Paris*” nevű francia kormányozható léghajóját ajándékképpen átengedte a francia hadsereg vezetésének.

A német trónörökös, ki nemrég a Zepellin-féle léghajót megtekintette, október 11-én meglátogatta Berlinben a hadilégújósztályt és a motorléghajózási egyesületet. A hercegi vendégnek legelőbb is a motorléghajó szerkezetét mutatták be, azután a tegeli lövőtérrel fél órán keresztül nagy érdeklődéssel kísért a kormányozható léghajóval 100 méter magasságban végzett kísérleteket. Ennek végeztével megtekintette a ballonnázban a Parseval-féle kormányozható léghajót, mit a „*Nachtigal*” nevű léghajóval való kísérlet követett, kosarában 2 tiszttel. A trónörökös a látottak felett való meglepődését fejezte ki.

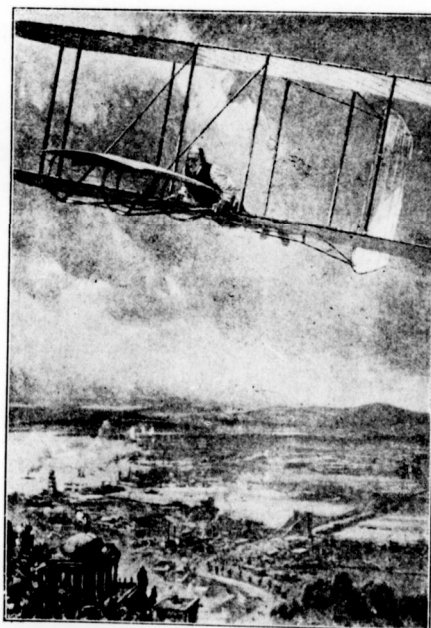
A s angol kormányozható hadilégghajó. Miután a franciák a lég birodalmának legyőzésében oly nagy lépésekkel haladnak előre, hogy a modern háborn képét mihamarább meg fogják változtatni, ez a tény arra bírta előbb Németországot, legújában pedig Angliát, hogy Franciaország példáját kövesse. Capper ezredes, az angol hadilégghajózási egyesület főnöke, a kormányozható léghajó építésének általános feltételei mellett kormányozható léghajót szerkesztett. Október 5-én kellett volna „*Nulli Secundus*”

gépnek hárképeségét bebizonyítani. A léghajó Capper ezredes vezetése mellett délelőtt 11 óra 40 perckor szállt fel Farnborough-ban. Másfél óra alatt majdnem szélesöndben elérte Lon-

dont. Itt középszerű szél vált érezhetővé. „*Nulli Secundus*” megkerülte a főváros néhány kimagasló épületét, azonban akkor, midőn leginkább bebizonyíthatta volna használhatóságát, megtámadta a szolgálatot; t. i. visszamenet alkalmával, az ellenszéllel való küzdése meddő volt. A Kristálypalota előtti nagy térségen végre feladták a reménytelen küzdelmet s a hajó leszállt. Itt kellett volna a léghajónak a kedvezőbb időjárást megvárni, hogy utját visszafelé megtéhesse. Azonban a következő napokban mindig nagyvibódó atmoszfériai nyomás következtében a hajó nagyon megrongálódott. Végre is az október 10-iki vihar áldozata lett. A vihar a burkot ronggyá tépte, az alumíniumból készült gondolat elgörbítette és összetörte. Miután a léghajón a helyszínen egy nagyarányú javítást nem tehettek, kénytelenek voltak az egészet vonatra rakni, s így a felszállási helyre visszaszállítani.

Wright testvérek feltalálói az amerikai repülőgépeknek, melyről most mindenfelé sokat beszélnek. Az utóbbi időben több amerikai és francia nagyiparossal folytattak tárgyalásokat repülőkészülékük eladása végett, azonban eredmény nélkül. A

gép az aeroplan mintára készült. A kormánykészülék az egyensúlyt tartja fenn, a kétszárnyú légesavar fából készült és 1,5 m. átmérővel bír. A motor 50 HP. erejű, mely a gépezetet hajtja.

Ugy mondják, hogy Wrighték 40 perc alatt 40 km. utat tettek volna meg, ehhez azonban sok sző fér. A repülőgép eladása azonban mindenütt akadályokba ütközik, mivel a Wrightek a gép szerkezetét titokban tartják, s csak az adás-vételi szerződés aláírása után szándékoznak a titok leplelt feltárni. Már pedig napnapság kevés ember vesz szákbán maszkát.

A Bennett Gordon léghajóverseny végeredménye. Az október 21-én tartott verseny részletes eredménye a következő: 1. Pommeru (Ersbloch) 876 $\frac{3}{4}$ mfd. 2. Isle de France (Leblanc) 870 $\frac{3}{4}$ mfd. 3. Düsseldorf (von Abercron) 780 mfd. 4. Amerika (M. Coy) 735 $\frac{3}{4}$ mfd. 5. St.-Louis (Hawley) 710 mfd. 6. Abercron (Meckel) 700 mfd. 7. Anjou (Garnier) 680 mfd. 8. United States (Hersey) 625 $\frac{1}{4}$ mfd. 9. Lotos II. (Brewer) 375 mfd. Az időjárás igen kedvező volt, s valamennyien simán kötötték ki. A Brewer által vezetett angol léghajó kivételével, mely vezetője megbetegedése következtében kénytelen volt utját megszakítani, valamennyi hajó messze túlszárnyalta távolság tekintetében Lain hadnagy múlt évben elért eredményét. Az eredmény kihirdetése után a németek tiszteletére Newyorkban nagy ünnepeket rendeztek.

A távrepülés rekordját a francziák tartják 1925 Km-rel, t. i. ez volt távolsága a Páris—Korosty közt rendezett versenyeknek.

Léghajón Londonból Gottenburgba. Október 12-én három angol léghajós Tanner, Gaudron és Turner, a Kristálypalotából „Mammouth” nevű léghajójukkal azon célból szálltak fel, hogy nagyobb tengerfeletti utat tesznek meg; ennek megfelelőleg rendezték be a léghajó csónakját. Ez két részből állott: egy felső fedélzetből, mely az alvás kényelmesebbé tételére függőágyval is fel volt szerelve, és alumínium uszókka ellátott alsórészből. Az érechengereknek az volt a céljuk, hogy esetleges tengeren való leszállásnál a kosarat a víz felett tartsák. A léghajó 3000 m³ gázt foglalt magában. A felszállás este 1 $\frac{1}{2}$ -kor ment végbe s a léghajó északkeleti irányban eltűnt. Marmouthnál kezdetét vette a tengeri út. A szél már az ut kezdetén is elég erős volt, később már 75 km. erősségűvé vált óránként. A „Mammouth”, miután Dánia északi partján és Skandinávián átvonult, másnap délután 1 $\frac{1}{2}$ -kor a Svédországi Broekonban simán kikötött. Az utvonat 1170 km. hosszú volt, ebből 640 km. esik a tengerre, a menetidő 19 óra. Ezáltal megdőntötték a tengeri távrepülés rekordját, mert eddig még senkinek sem sikerült ilyen hosszú utat tenger felett megtenni.

Az 1908-iki olimpiai regatta.

Az evezőssport és az evezősversenyek történetében a jövő évi nagy olimpiai regatta kétsérvíven kiemelkedő eseményt fog képezni. Az érdeklődés világszerte nagy, sőt magában Angliában, jóllehet az evezés történeti szempontból tekintve nem volt az olimpiai játékok alkatrésze, az egész olimpiád leértékesebb részének tartják. Az eddigi világversenyek, a tavalyi görög olimpiád kivételével az evezés nem szerepelt, sőt az utóbbi versenyen is csak másodrangú szerepet játszott. Az evezőssport azonban a jövő évi világversenyen végre fontosságához képest, első rendű szerephez fog jutni, ami az egész evezősvilág általános megelégedésére szolgál.

A verseny minden tekintetben magas sportnívón fog mozogni, erről az Amateur Rowing Association nyújt garanciát, mely testület fenhatósága alatt és közreműködése mellett fog a verseny rendeztetni.

A regattát a Thamsén, Henley mellett rendezik, másfél angol mfd.-nyi (2413 m.) távon, július 28-ikától kezdő-

dőleg s a nevezések száma szerint a rákövetkező 2 vagy 3 napon. A táv tehát kb. 209 m.-rel nagyobb, mint a rendes henley-i táv (1 angol mfd. és 550 yard). A verseny valószínűleg 4 napig is el fog tartani, mert a rendező-bizottság elvként már is kimondotta, hogy egy versenyző, vagy csapat egy versenyszámban, naponként csak egyszer indulhat. Ez a körülmény a versenyek reális lefolyását biztosítja, mert így nem fog előfordulni az az eset, hogy a sorsolás folyamánaképpen egy fáradt csapat egy teljesen pihent csapat-tal kerüljön össze.

A verseny látogatottságát nagyban fokozni fogja az a körülmény, hogy a Henley Committee a jövő évi henley-i regattára nem fog idegen nevezéseket elfogadni s így az összes nemzetek jövő évben nemzetközi ambíciójukat csak az olimpiai regattán elégíthetik ki. Az angolok biztosra veszik, hogy a jövő évi versenyre Belgium, Franciaország, Németország, az Egyesült-Államok, Canada okvetlen fognak csapatokat küldeni. Hír szerint a kanadai csapat, az Argonaut, már téli tréninget is folytat. A körülmények állása szerint azt hisszük, hogy a nevezett nemzetek képviselői mellett, a magyar színek is méltán lesznek képviselve. Az angolok már most foglalkoznak azzal, hogy mily szervezet és módzatok mellett lesznek képesek a legjobb evezősből a legjobb csapatokat összeválogatni. Két évvel azelőtt az ilyen kérdés csak másodrendű fontossággal bírt volna, az angol evezőssport minden kétségen felül álló felsőbbbsége mellett. Mióta azonban a belga evezősök megtépdesték az angol babérokat, az angol evezőssport vezérei semmi fáradságtól nem riadnak vissza, hogy a régi pozíciójukat visszafoglalják. Anglia evezőseletének legkiválóbbjai és elismert vezérei, Steward, Bourne, Lehmann, Escombe, stb., stb., már értekezletet is tartottak, s abban állapodtak meg, hogy a reprezentatív csapatok helyes kiválasztása legeelszerűbben úgy történhetik, ha az ARA. egy bizottságot küld ki, melynek feladata, hogy csapatokat kiválasszanak és azokat ellenőrizzék. A kiválasztás módja még nincs eldöntve, de az eddigi lépések arra engednek következtetni, hogy a kiküldendő csapatokat nem az egyének összeültetéséből alakítják, hanem az egyesületek csapatai közül a legjobb lesz hivatra Anglia színeit képviselni. Ez azonban, mint említettük, még nincs végleg eldöntve.

Alább adjuk az ARA. által az olimpiai verseny irányítására készített szabályait.

Általános szabályok.

1. A regatta az ARA. rendezésében és ellenőrzése mellett fog lefolyni, mely szövetségnek határozatai egyes kivételes esetektől eltekintve, minden ügyben véglegesek. e kivételek később soroltatnak fel.

2. Nemzet alatt az Angol OB. definíciója szerint a következő értendő: „Nemzet alatt olyan területet kell érteni, melynek a nemzetközi Olimpiai Bizottságban külön képviselete van, vagy pedig minden olyan területet, mely egy uralkodó kormányzása alatt áll.

3. A versenyeken csak amatőrök vehetnek részt. Az amatőrséget az ARA. szabályai szerint kell értelmezni. Nem amatőr az az evezős vagy kormányos, aki 1. bármikor pénztételt vagy belépő-díjért evezett, vagy kormányzott; 2. aki, bármilyen nemű díjért tudatosan együtt evezett vagy mérkőzött, illetve kormányzott profizionista evezőssel; 3. aki bármilyen nemű atletikai sportban pénzért tanított vagy segített; 4. aki hajóban mint munkás volt alkalmazva, s ezért fizetést húzott; 5. aki alkalmazva volt, vagy még most is, kereskedelmi vagy ipari ágagnál, fizetés mellett, mint mechanikus, kézi munkás, vagy munkás, vagy alkalmazva volt más alacsonyabbrendű munkára; 6. aki, bármily más sportágban amatőrjellegétől megfosztott.

4. A regatta július 28-án s a rákövetkező napokon tartatik meg a Thamsén, Henley mellett, 1 és fél angol mld.-ön.

5. Versenyszámok: Nyole- és négy evezős, pair-oair és scull-versenyek.

LOVAS GYULA vívóterme
BUDAPEST, VI., Nagymező utca 28 II. em.

*** Leiklsmeretes tanítás urak, hölgyek és gyermekeknek. ***
Ez évben megnagyobbítva
***** Kard-, vítör- és ökölvívás, tornázás. *****

6. Minden versenyszámra minden nemzet legfeljebb 2 csapatot nevezhet.

7. Nevezéseket egy, esetleg kettő vagy több egyesület adhat le közösen, ha egy csapat összeállítására szövöztektek.

8. A győztesek a Britisch OC. aranyérmét nyerik.

9. A versenyzőknek az utiköltségekre szánt összegből anyagi hasznuk nem lehet s azért a pénzkezelésre, az egylet vagy szövöztekzett egyletek egy megfelelő menezsert tartoznak velük küldeni.

10. A regattára vonatkozó szabályok vagy törvények bár minemű megsértése az illető csapat diszkvalifikálását vonja maga után, még akkor is, ha a nevezése különben már el lenne fogadva.

(Folytatjuk.)

A Pannonia EC. fényesen sikerült kabaret estélyt rendezett mult szombaton a MAC. margitszigeti klubházában. A pompás műsor sokáig együtt tartotta az evezősök vidám társaságát.

Evező estély a Neptunban. A Neptun evezős házában kapui mult szombaton bezárultak. Az evezésnek 1907 évre ezel hivatalosan vége szakadt s ha csak a kora tél esalóka napsugara nem esal ki egy utolsó turára egy megatalkodott „vizi Mukit”, ez év folyamán már a Neptun hajóállománya is végleg nyugalmi helyzetbe kerül. Az evező ünnepélyt rendkívül nagy számban keresték fel a klub tagjai. Dr. Perger Ferenc, a Neptun elnöke emelkedett hangú beszéd kíséretében zárta le a szezon, rámutatván arra a különösen fontos eseményre, hogy a Neptun E. Egylet régi tradíciójának megfelelőleg, hatalmas verseny-multjához hiven ismét az aktív versenyzés terére lépett. Idei kísérletét mindjárt értékes siker is kísérte, amennyiben junior-négyese, minden junior-versenyt, amelyben indult, meg is nyert. Ama reményének adott kifejezést, hogy a sikeres kezdet után, a jövő évben fokozott tevékenységet fognak a klub tagjai a versenyzés terén is elérni. A klub tagjainak a vezetőség iránt érzett ragaszkodásának dr. Polonyi Dezső adott kifejezést, dr. Kleiner Gyula közkedvelt egyéniségét külön kiemelve. Az estélyt a klub földközi tengeren járt tagjainak vetített képei zárták be. A vidám hangulat sokáig együtt tartotta az evezősöket.

Oxford-Cambridge. A két egyetem már a két próba nyolcasnál tart. Az idei időjárás rendkívül kedvez a tréningnek s a csapatok már nagy haladást tettek. Oxford 1-es számu nyolcasában igen sok jó erő ül együtt, közötté 5 „Old Blue”, míg Cambridgenél a 2. számu csapat látszik erősebbnek, jóllehet egyik csapata sem erős az „öregekben.” Az újoncaik azonban igen sokat ígérők.

Az egyetemek komolyan foglalkoznak azzal, hogy a jövő évi olimpiai regattán ők is részt vesznek s ezért a kiválasztás céljából rendezendő próbaversenyen egyetemi reprezentatív csapattal valószínűleg résztvesznek. Arról is szó van, hogy a két ősi egyetem közös válogatott csapattal próbálkozik. Ez utóbbi eszme megvalósítása azonban bizonyos nehézségbe ütközik, mert tudvalevőleg a két egyetem különböző stílusban evez.

[Dr. Polonyi Dezső am. felvétele.
Neptun kirándulás.

A sport és a matematika.

A Pesti Napló 272-ik számában „Viharos” álnév alatt rióztó kiváló zurnalisztánk, Gerő Ödön, a matematikai verseny fiatal győzteseiről ír s elmékedésének során arra a felfedezésre jut, hogy a lezajlott fényes erkölcsi és tudományos eredményű verseny külső kereteiben rémséges szegénység volt.

Ennek okát ő abban látja, hogy nálunk a fiatalságot — a tanulóifjúságot, mindjobban tehermentesítik a tanulási anyagtól, s az így elvont tanulási anyagot tornával és játékokkal pótolják (!). Végso eredmény tehát, hogy a komoly tudományok nálunk közönsége, érdeklődő közönsége már nincs. Itt gunyosan jegyzi meg a cikkíró, hogy az érdeklődésnélküliségnek oka az az elv: „A tanulás az ifjúságot megterheli, a tehertől pedig meg kell óvni a szépséges fiatalságot.” Ebben az országban tudvalevőleg szertelenül sokat tanultak, az iskolából tudományval tulterhelt ifjak kerültek ki. Meg kell védeni ifjúságunkat a tulságos sok tudás veszedelme ellen.”

A cikknek ez a része határozottan cinikus, s bámulatba ejt. Van nekiünk magyaroknak egy igen finom és közkedvelt tulajdonságunk. A felületesség, párosulva egy adag élihetetlenséggel. Nincs az a megnyilatkozás, ahol ennek nyomát ne látnók. A politikai, a művészeti, az egyházi, a katonai, a sportbeli, a tudományos cikkek, amelyek egyike a másikkal valamelyes konnexusbán van, magukon hordják a másik ágról szóló nézetükben a felületesség bélyegét. Az az elv, hogy valaminek az okát keresve, bünbakot keressünk és a kudarcot erre a bünbakra sózzuk és ezt a bünbakot elkenjük amugy istenigazában, magyarosan, — ha nem is speciális magyar tempó, — de általános emberi elv. „Viharos” sem tudott kivétel maradni.

A mi szegény, alig fejlődő, csak most erősödő sportunkat odaállítani a matematikai verseny külső sikerének kudarcá okául, bámulatos rövidlátás.

A kulturnemzetek egyike sem zárkózott el a sportnak intenzív művelésétől, ime Svédország, amely a lefolyt 6 esztendő alatt — belevonva az egész nemzetet alkotó minden tényezőt, — a papságot, a hadsereget, a művészetet és az irodalmat — s ami fő, az egész népet, — elsőnek küzdötte föl magát a népek versenyében. Most olvasom, hogy máris kiküldtek egy aktív hadnagyot, hogy a jövő évi londoni olimpiádon, a közel 100 főnyi svéd atléta csoport elhelyezése érdekében már most intézkedjék. Mikor jutunk mi erre az okos magaslatra? Anglia, Amerika sportegyetemeket tart fenn, s a testi kultuszt oly becsesnek tartja, mint a lelkit. Vajjon melyik nagyobb nemzet, teterősebb, hatalmasabb, élébrevalóbb: mi vagy az angol, vagy amerikai? Nem szeretik-e ott a tudományt? Edison kiváló magasugró atléta volt. A peerek házában nem egy tagja még ma is büszke, hogy az association-játékban a college csapatában játszhatott. Ha ott történik meg az a sajnálatos eset, hogy egy tudományos verseny külső siker nélkül folyik le, vajjon az általános sportot okolják-e, vagy a versenyrendező komoly tudósokat?

Készséggel elismerem, hogy nagy horderejű, nemzeti életünk előrehaladása, esínosodása, fejlettsége szempontjából, egyik leghatásosabb eszköz a tudományos képzettség minél hatalmasabb fokra való fejlesztése, ámde ennek a sport nem akadályozója, hanem éppen előmozdítója. Tizezzrével van diákjaink közt — hál’ Isten — olyan, aki a tudást nem tartja elegetdönék, kimerítettnek az iskola tantervének elsajátítása után, hanem autodidaktikusán, magasabb tételek, bővebb könyvek, tudós tanárok ismerése után tör. E tömeg, sajnos, keveset sportol. E tömeg külső megjelenésben szármalmas, koravén, korán elpusztuló tagjai nemzeti életünknek.

Csónakházak veszedelme. A Duna alacsony állása miatt a legtöbb csónakházat még nem lehetett az újpesti téli kikötőbe vontatni s így félt, hogy a téli fagy esetleges hirtelen bealása nagy károkat fog tenni az evezős házakban.

A Pannonia új nyolcaszt rendelt Siemens-nél Angliában.

Szilágyi Dezső nem ségénylette élete utolsó órájáig, az intenzív vívást. Ha akadályos lett volna elméleti képességeket a sport, bizonyára nem üzte volna.

Hol van hát hiba? Ott, hogy a tudós társaság a komoly tudományt nem dobszóval és réztányérral hirdeti, hanem az eszmével. Vásári reklámot komoly tudományos versenynek még Arisonában sem ütnék. Ennek oka nem az, amit „Viharos” talált, hanem maga a tudomány, amely maga soha sem kiabál, hanem csak az eredménye olyan, hogy világokat forgat fel. Megtehették volna az intéző körök, hogy a díjkiosztásánál csinálnak egy szép társadalmi keretet, de ez csak rovására történt volna az ügy komolyságának. Reklámtudósokat csak terméjen a német. Nekünk van néhány világhírű matematikusunk, pedig ezeknek sem verte nemzete a nagydobot, de tételeik verték a világ minden matematikusát. Eppen a matézis az, amely az egyszer kimondott tétel igazságát, ha az tényleg abszolút igazság, reklám, csinadratta-bumm nélkül is kátéjává teszi az egész világnak.

Igen hibás dolog, a nemzeti gerincet alkotó sportot bármilyen okból is kárthatni. Annyi hibát soha sem okozhat, mint amily mérhetetlen kinséget ad egy nemzetnek. Akkor jutottunk el a kultúr-nemzetek pantheonjába vezető lépcső legalsóbb fokára, ha az egész nemzet — mint egy ember — megérti, hogy ép és csak ép testben lehet. De elérünk még odáig is, hogy emberek vetélkedésének olimpiáján, nemcsak a test, de a szellem is versenyez, mikor a költő, művész, zenész egyenlően laureatus fog a nemzetek versenyző porondjáról az atlétával diadalmasan visszatérni.

Ha majd mindnyájan megértjük, mit tesz az, ha sportolóink világ bajnokságot nyernek, akkor már versenyzünk is szellemileg a világ legelső nemzeteivel. Addig nem.

Boros Mihály.

Ép testben ép lélek. Most, hogy a magyar testi kultúra, különösen pedig az iskolai testi nevelés reformja a legégetőbb kérdések egyike lett, nem fölösleges minden olyan jeleség leszegezése, mely alkalmas megdönteni azt a hitet, melyet a felületesség táplál, hogy t. i. a fizikai kiképzés a szellemi oktatás rovására történhetik csak. Így a most lezajlott matematikai verseny alkalmával is hallatszottak ilyen hangok, melyekkel Boros Mihály e rovat élén érdeme szerint foglalkozik. Egyet azonban — úgy látszik, — sem a támadó „Viharos”, sem Boros nem tudtak. Pedig ez a leghatásosabb és egyenesen megsemmisítő érv Viharos által képviselt felfogással szemben. Azt t. i. hogy a matematikai verseny győztese azonos Domokos Györgyvel, a MAFC. kiváló tehetségu fiatal atlétájával, ki az őszi versenyeken oly szépen szerepelt.

Testi és szellemi tényezők a vivásnál.

Irta: Dr Gerentsér László vivómester

Harmadik közlemény.

Kiindulhatunk Darwin tanának egyik jól felfogott és megszívlelendő tételéből. T. i. a szervek fejlődése a gyakorlat által, illetőleg elkörcsodása, ha gyakorló használaton kívül marad, bizonyítja saját tapasztalatunk szerint, hogy a működésből kikapcsolt, tehát tétlen szerv erőben nemcsak nem gyarapszik, hanem határozottan gyengül és visszafejlődik. Az erő rendszeres és céltudatos használása biztosítja a munka eredményét. Igen régi és dogmának tekintett általános nézet az, hogy az ember testi és szellemi erejének a fentartására

és kiművelésére a legalkalmasabb eszköz a gyakorlás. A fiziológiai és pszichológiai alapon végzett rendszeres gyakorlás, amely tekintetbe veszi a testi és szellemi higiénit, — ez a tulajdoképeni training.

Célja tehát a trainingnak első sorban az, hogy fizikailag megerősítsen bennünket. Minden ember csak a konstitúciójához mérten tud fejlődni és csak annyi erőmennyiséget tud kifejteni, amennyiével a konstitúciójával jár. Ez az egyik elv, amely megadja nekünk a mértéket, hogy mennyit dolgozzunk. Az adja magát az életben szívesebben nagyobb testi munkára, aki elégséges izomzattal rendelkezik. Az ilyen egyéneknek tehát nem fog sok gondot okozni, hogy miként szerezzék meg a víváshoz szükséges izomerőt. De a satnya és vékony dongájú eleinte nagyon ügyetlen magára, mert ha az illetet egyszerre kényszerítjük nagyobb izomerő kifejtésére, akkor ezt meg fogja érezni, még pedig hátrányára. Szerencsére van egy mértékünk, amely a mindennapi gyakorlásnál figyelmeztet bennünket arra, hogy mikor elég már a munka. Az erőmennyiség csökkenéséről tudomást szerzünk azáltal, hogy saját izmaink figyelmeztetnek bennünket. Ez a figyelmeztetés az elfáradás érzése.

A fiziológiai kutatások kimutatták, hogy az elfáradást a dolgozó izomban keletkező vegyi változás edzi elő. Ez a vegyi változás azáltal jön létre, hogy az izomban tejsav, vagy mások szerint foszforsav halmozódik fel. A vegyi összetételében így megváltozott izom munkája is megváltozik és értékéből észrevehetően veszít, majd egy időre teljesen munkaképtelen lesz. Mindenki meggyőződhet erről egyszerű kísérlettel, ha egyik karját vízszintesen kitarítja. A kar egy idő múlva az emelő deltaizom teljes kifáradása következtében le fog esni.

Tudjuk nagyon jól, hogy a megszokás, az automatikus gyakorlás, azaz a benyomásoknak ismétlése a testi és szellemi munkának egyik kardinális támasza. Minden tanulásnak, ismereteink gyarapodásának alfája és omegája a gyakorlás. A mindennapi tapasztalás révén tudjuk, hogy a legnagyobb nehézségeket is legyőzhetjük gyakorlással.

A begyakorlás nem céloz mást, mint bizonyos mozgásokat, esetleg mozgássorokat akként létesíteni, hogy azokat gyorsabban, könnyebben, a közbeeső pszichikus műveletek öntudatlanul tételével teljesíthessük. A képző művész gyakorlottsággal csak akkor bír, ha nem kénytelen többé — tanuló gyermek módjára — minden tagját, kezét, újat tudatosan rákösztetni és a tudós matematikus is bizonyára akkor fogja magasabb számfejtéseit könnyen elvégezni, ha az alsóbbrendű számítási műveleteket öntudatlanul képes teljesíteni.

A gyakorlás alapja a testi és szellemi ügyességnek. Elvesz az ügyesség is, ha a gyakorlás megszűnik. Bülow, a nagy zongoraművész mondta, hogyha egy nap nem gyakorol, ő veszíti észre; ha két nap nem gyakorolja az ujjait, a felesége veszi észre; ha három nap nem gyakorol, a közönségnek is feltűnik.

A magyarázata igen egyszerű. Minél gyakrabban halad az ingerület ugyanazon idegpályákon végig, annál könnyebben történik letutása. A reflexpályá úgy gyakoroltatik be, hogy közbeeső képzet-elem kapott ingerületét a reakövetkező képzetekre továbbítani képes, még mielőtt önmaga izomérzeteit keltett volna. Ez okból a begyakorolt szellemi műveletek sohasem tudatosak, hanem csak az őket befejező mozgások lesznek azaz. Csak a gyakorlat közszerű ki céljainkra az idegpályákat, csak ez állítja be oda a kívánt izomérzeteit. A gyakorlat az akaratos mozgást automatikussá teszi és az automatizmus öntudatlanul cselekszi azt, amit tudva véghezvinni eleinte olyan nehezen tudtunk.

Egy kiváló pszichiáterünk mondja, hogy a figyelem, a szellemi munka ezen legerősebb tényezője mellett elsősorban áll a gyakorlás, mint olyan momentum, mely nélkül az elfáradás sokkal könnyebben és gyorsabban áll be, és melynek hiányában munkálkodásunk maga rendszertelen és munkánk eredménye csekélyebb értékű lesz.

Az izmok és idegeknek begyakorlása és párhuzamos működése talán egy sportnál sem domborodik ki annyira.

EDELSTEIN KÁROLY bookmaker * TELEFON 83—02. *

Budapest, VIII. ker., Rákóczi-út 19, Mátyás-udvar, Szentkirályi-utca sarok. * Wien, I., Adlergasse 6.

mint a vívásnál. Amint említettem, gyakorlás által izmainkat kikészítjük, hogy keno erővel és ruganyósággal, illetve gyorsasággal végezzék automatikus munkájukat, de be kell tölteni a testünket gyakorolással, azaz, hogy az akciókat tényleg automatikusan hajtsák végre. Csak egy rövid példát hozok fel. Assaut közben keresem a tempót, összes figyelmem erre van koncentrált; most ha én elalatt meg arra is gondolok, hogy jól fogom-e a kardot, bal vállam hátra van-e húzva, kitérésen hosszú és gyors lesz-e, nagyon természetes, hogy egymásután fogom elveszíteni az alkalmas tempókat, sőt ellenfelem kitögya használni a figyelmem megosztásából származó gyengeségemet.

Tisztában lehetünk tehát azzal, hogy amíg technikai, vagyis inkább testi munkánk nem tökéletes, addig a vívásnál szükséges idegmunka, vagyis a vívás szellemi része nem lehet zavartalan. Kezdetben a dolog lényegére, amíg testünkkel vagyunk elfoglalva: nyelvmunka megosztás.

Hogy a nyelvmunka, mint a vívás egyik legfontosabb lelki tényezőjeivel teljesen tisztában legyünk, előre becsátok egy kis magyarázatot.

Az úgynevezett fiziológikus idő alatt azt az időtartamot értjük, amely szükséges, hogy egy legegyszerűbb érzelmi benyomás észrevételét mozgással jelezzük. Arlow ismert könyvében a tempóval tárgyalva van, hogy egy vívóakciónál az észrevétel és rákövetkező mozgás közt micsoda élettani művelet folyik le. Erre tehát nem terjeszkedek ki, hanem igyekszem összegezni a kérdést.

A fiziológikus idő egyforma inger mellett is igen különböző. Tapasztalhatjuk, hogy egy jó erős hangot észre sem veszünk, pl.: hangos megszólítást, vagy az ajtó nyikorgását, ha szellemileg másre vagyunk elfoglalva. De viszont azt is tapasztalhatjuk, sőt éppen a vívásnál gyakran, hogy a fiziológikus idő negatív lesz, t. i. a jelzés beáll, mielőtt az inger alkalmazható volna. (Ez az, amit Nagy Béla reflexmozgásnak nevez.)

Mi ennek az oka? Egy szóval felelhetünk rá: a figyelem. A figyelem, amint egy okos lélekbuvár mondta, olyan mint a szemérny, melyre a lónak a látását szukítjuk, hogy mozgási irányából oldalankintetek ki ne zavarjak. A figyelem a szellemi élet tartalma kis részének a körülkerítése és eies megvilágítása, másrészt a lelki tartalomnak többi része annyira homályba esik, hogy észre se vesszük. Röviden: a figyelem az öntudat szukítése. Nem minden inger ráéraknatásáról birunk igazán tudomással, hanem csak azokról, amelyekre figyelünk.

(Folytatás köv.)

A gyermekvívás.

Hogy a vívásnak mint sportnak befolyása van a gyermek testi és lelki fejlődésére is, azt ma már nem kell fejtegetnem. Az elmúlt évek eseményei elegendő megmutatják azt. Azok, akik ezen fontos nevelési sporttaggal foglalkoztak, tapasztalhattak, hogy a rendszeres és helyes vívás minő előnyre volt az illető gyermekeknek.

Az életben minden foglalkozás, legyen az a mindennapi kenyérkereset, vagy kedvtelés bizonyos rendszeren alapul.

Ha összehasonlítjuk a vívást mint művészetet, bármely más művészetet, azt fogjuk tapasztalni, hogy éppen a vívónál nem találjuk meg azt a türelmet, kitartást, sőt szorgalmat sem, amely minden művészet elméleti és gyakorlati elsajátításához okvetlenül szükséges.

Hasonlítsuk össze a vívóval a festőt, a zenészt vagy szobrászt, aki tökéletesíteni akarja magát. Mennyi elméleti tudást kell neki megszerezni, hogy keze ügyességét összhangba tudja hozni az előre hang, festék vagy véső törvényeivel.

Az a festő, aki nem tudja a perspektívát meg a színek vegyülését, az a szobrász, ki nem ösmeri az anyagot, az anatómiát; az a zenész, aki nem ösmeri a zene történelmet, hangszereit és így tovább: az, ha még oly tehetséges is, nem fogja célját elérni soha. Így van ez a vívónál is. Aki művész akar karddal lenni, annak a vívás elméleti részével is tisztában kell lennie.

Ez volna az elméletet illetőleg. Nézzük a gyakorlati részét is: a dolognak, itt is azt látjuk, hogy minden művész, mielőtt a nyilvánosság elé lép, gyakorolja magát, de nemcsak a tanárja előtt és vele, de otthon szabad óráiban, ha más

nem, legalább álapdolgokat. A zenész órákon át skálázik, a festő és szobrász vázlatokat készít.

Nézzük most, mit csinál egy vívó: pláne egy gyermek, vagy mondjuk fiatal fiú. Hetenként 3-szor megy a vívóterembe, ott kap 10—15 perces oktatást, mert többet fizikuma nem bír el, de nem is szabad, hogy kárára ne legyen. A mester megmutatja neki a vágásokat, szúrásokat és védekeket, a láb használatát. Ha a leckének vége, a csütést kap, most már a tanulatokat gyakorolja. Mit tesznek, azonban még a legszorgalmasabb és lelkiismeretesebb tanítványok is? A harmadik óra, azaz 45 pernyi tanítás után, már azon kéressel fordul mesteréhez, hogy mikor lehet neki már szózní, mert mint tapasztalja, jól megy minden, ha a mester az mondja, „maga még nem tud semmit — még nem lehet”, akkor vagy otthagyja a vívást vagy meghúzódik egy eppen oly képzett vívóval mint ő, egy sarokban és csapkodnak egymásra mint a cséplők a cséppel a buza vagy rozskévére, persze aztán azon vitatkoznak, hogy kié, meg hogy hol is számít a „vált”. Ha a mester oda szól, hogy mi művelnek, a felelet: „mi gyakoroljuk magunkat”.

Pedig a vívásnál épp úgy kell a vágásokat, védekeket, cseleket stb. gyakorolni otthon is, mint a zenészek a skálákat és etűdöket. En még nem láttam soha, hogy egy zongorista vagy festő egy hó mulva, koncert darabokkal vagy Munkácsy koncepciójú festményel bajlódna.

A gyermekvívás meghonosítása igazán üdvös volt, de most már jó volna talán a hivatott köröknek odahatni, hogy a leendő versenyvívók ne csak csapkodjanak ide-oda, de igazán tanuljanak vívni, egy elméletben, mint gyakorlatban is. Nem tartom elegendőnek csak tisztán a fizikai részével, de igenis szükségesnek tartom a vívás pszichikai oldalával is foglalkoztatni a fiatal vívót, de pláne a gyermeket.

Nem hiszem, hogy tévedek, ha azt állítom, hogy a 100 gyermek és ifjú vívó közül nincs 5-nek vívókönyve, amelyből tanulna, pedig e tekintetben elsőrangú munkánk vannak. Nem kell más említenem, mint Arlow és Leszák mesterek műveit. Elméleti és gyakorlati tudás, néhány éves gyakorlat kell ahhoz, hogy egy gyermeket versenyre lehessen kiállítani. Ekkor igazán üdvös a nemes versengés. De az, ha egyiket havi ilyen-olyan iskola és verekedés után versenyre bocsátatnak az ifjak, az nem lehet jó, se fizikailag, se pszichikailag. Ilyenkor vannak helyetti verekedések a kis kakasok között.

Nagyon meg kell fontolni a vezetők köröknek, hogy mily feltételek mellett bocsátják az ifjuságot a versenyekre. A túzásokra hajlamos mesterek vagy szülők véleménye e tekintetben nem lehet irányadó.

Szerény nézetem az, hogy fejlődésben levő, kellően nem gyakorlott testű ifjak, akik még nem rendelkeznek kellő teoretikus tudással, ilyen erős és izgató munkára nem szabad engedni. Legjobb volna a gyermek- vagy közpérsenyeket úgy lebonyolítani, hogy a verseny tisztán csak minősítésből álljon még pedig 3, sőt ha szükséges 4-ré párosítással, vagyis, hogy minden vívó háromszor vívjon más és más ellenféllel, esetleg más és más zsűri előtt. Ez elég lenne arra, hogy mint vívót (nem verekedőt) meg lehessen ítélni. Ha tudja az a fiatal vívó, hogy nem a verekedés, hanem a MASz. vívó szabályaiban oly szépen megírt minősítési vívás a mérvadó, úgy törekedni fog vívni megtanulni, verseny előtt gyakorlatilag és elméletileg egyaránt.

Talán lesznek egyesek, akik azt fogják mondani, hogy így pártoskodásnak nyílik kapu és adatok alkalom és hogy nem a legjobb vívó, hanem az nyeri a versenyt, akit a versenybírószá kiszemel. Az ilyen argumentumok ellen nehéz küzdeni, de azt hiszem, hogy nincs is olyan versenybíró, aki tudva ilyesmire képes, vagy más által befolyásolható volna. Tévedni emberi dolog, tehát ha előfordul, meg is bocsáttható.

Tanuljon meg a gyermekvívó először helyesen, értelmesen és gavallérosan vívni; legyen mindég tudatában annak mit csinál, és ha férfisorba lép, akkor mutassa meg, hogy érett erre a nemes és férfias sportra; én biztos vagyok benne, hogy a remélt siker nem fog elmaradni, de méltányolni is fogja tudni nemcsak tanárja és mestere fáradságát, de művészetének elbírálására esetleg hivatott egyének nehéz felelősségteljes és fáradságos munkáját is.

Ha úgy tudjuk nevelni a jövő nemzedéket, hogy a vívást nem mint verekedést (és éremgyűjtést); de mint test- és lélek- edző sportot fogja művelni, úgy biztos vagyok benne, hogy a

várt eredmény vagyis a férfias gondolkodás, határozott fölépés, gyors cselekedet és gavallér magatartás minden alkalommal meg fog nyilvánulni.

Zulawski Béla es. és kir. százados.

A MAC. vivőközgyűlése.

A MAC. vivőosztálya f. hó 21-én, szerdán este tartotta meg rendes évi közgyűlését a Nemzeti Lovardabeli helyisége társalgójában. A közgyűlésen 78 vivő vett részt.

Nagy Béla dr. igazgató elnöki megnyitó beszédében a MAC. elhunyt alelnökéről, Krasznay Ferencről, mint a klub vivőosztálya egykori nagynevű vezérééről emlékezett meg. Krasznay Ferenc tüzte ki a MAC. vivőosztálya céljait és feladatát, hogy vezére legyen a magyar vivősportnak, teljes supremáciát tartván fenn idehaza, külföldön pedig dicsőséggel képviselje a magyar fegyvereket. A klub vivőosztálya az elmúlt évben is megfelelt a nagy tradícióknak, színei győzelmesen szerepeltek bel- és külföldön egyaránt. A MAC. az elmúlt évben is a legszivebb bajtársi viszonyban élt a többi vivő-egylettel és kebelében is teljes fejelem uralkodott. A MAC. nagy áldozatokat kíván tagjaitól. A klub vezető szerepe, az a tradicionális feladata, hogy a testvéregyletek és különösen a vidék működését és törekvését támogassa, elkerülhetetlenné tesz, hogy nagy gárdával jelenjen meg a versenyeken és akadémiákon. Ilyenkor gyakran olyanoknak is indulni kell, akik egyelőre még a siker biztos reménye nélkül veszik fel a küzdelmet. Örömmel mondhatjuk, hogy a klub tagjai ezt az eszmét mindig átértékték. Időt, fáradságot és anyagi áldozatot nem kímélve neveztek és utaztak oda, ahová a vezetőség kívánta, anélkül, hogy a klub anyagi eszközeit valaha valaki igénybe vette volna. Az idei vivőgárda számban és erőben megnövekedett, így a MAC. zászlaja tovább is diadalmasan fog lobogni a hazai és külföldi versenyeken. Megemlékezett végül Santelli Italo mesterről, ki az elmúlt évben ünnepelte Magyarországon tartózkodása 10 éves jubileumát, az ő lelkes, odaadó tevékenységének, kitűnő tanításának volt köszönhető a MAC. által az utolsó 10 évben aratott diadokok országlánrésze.

Ezután dr. Földváry György előadó ismertette a lefolyt év történetét. Ismertette Békessy Béla, Szántay Jenő, Halász Gyula, Krencsey Géza, Tóth Péter, dr. Gerde Oszkár hazai és Mészáros Ervin külföldi diadalait. 14 hazai versenyen 42 helyezést sorsa dőlt el, abból 30-at a MAC. tagjai nyertek és csak 12 jutott az ország többi egyleteinek.

Az idei vivőprogram vita nélküli elfogadása és a lovardai beruházások megszavazása után megejtették a választást, mely egyhangú volt:

Igazgató: Nagy Béla dr. Klubkapitány: Krencsey Géza. Előadó: Földváry György dr. Jegyző: Pajzs Pál.

Bizottsági tagok: Békessy Béla, Halász Gyula, Pongrácz Aladár, Tóth Péter dr., Lichtenekert András, Lipsey Márton, Szántay Jenő, Zulavszki Béla.

A FVC. estélye. A Fővárosi Viró Club mérkőző estélyei sorozatát a FVC. meghívásával kezdte meg a múlt szombaton. A FVC-ből megjelentek dr. Hajdu Marcel elnök, dr. Stéger Hugó, Garay János, Grünwald Béla, Merse László, Pór Aladár. A vendégeket Hajós Zsigmond elnök és Sántori Ernő alelnök fogadták. A mérkőzésekben a FVC. minden számottevő és tréningben álló vivője részt vett. A küzdelmek rendkívül magas színvonalon állottak. Külön is ki kell emelnünk, hogy dr. Hajdu Marcel, Sántori Gyula és Sántori Ernő mily pompás formában vannak.

A gyógyszerész ifjuság Vivő Clubja december hó elején vivőestélyt rendez.

A Vén Fiúk Vivőklubja belépett a Magyar Athl. Szöv. kötelékébe.

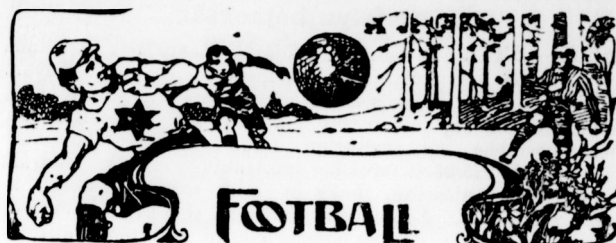
Az osztrák bajnokságot országos versenynek írják ki. Osztrák bajtársaink még mindig nem érik magukat elég erőseknek arra, hogy bajnokságukat megvédelmezhessék. Ugy lehet azonban, hogy még így is csalatkozni fognak, mert a katonatisztet a versenyből nem zárhatják ki.

Németországban számos kisebb vivőversenyt rendeznek mostanában. Ezeket mióta Casimir mester lett Schön és Petri dominánsnak.

Hirdetéseket sport-versenyekről jutánposztosan vesz fel a kiadóhivatal, VIII., Eszterházy-utca 6.

Amerikai rendszerű uri szabóság

Budapest, IV., Szervita-tér 3. szám, I. em.

Rovatvezető: Moór Jenő. (h. szerk.)

A hétről. A múlt hét egész Európában már a frissen esett hó jegyében folyt le. A pályákon mindenfelé arasznyi hó fektött, amelyhez nálunk az olvadás révén még némi latyak is járult. Intő jel ez arra, hogy csapataink immár gondoljanak a téli pihenőre és a téli pótréning-gyakorlatokra. A pályatréninget immár esőként kell s a játékosoknak át kell térniük a tornatermi gyakorlatokra, melyek közül főleg a lábizom és légzési gyakorlatok fontosak. Hogy testünk egyoldalú fejlődését elkerüljük — mert hiszen a footballnál első sorban mégis csak az alsó test és a tüdő fejlődik — igen hasznosak az egyébirányú és a felső testet erősítő gyakorlatok is. Mert viszont az erős felső testre a labdarúzásnak is nagy szüksége van, miután a játék egyes akcióinak helyes véghezviteléhez bizonyos fizikai erő okvetlen megkívántatik. A football a legférfiasabb sportok egyike és a játékosok klasszisa részben abban is nyilvánul meg, hogy mindig megtalálják azt a helyes határt, ameddig a testi erő észszerű kihasználását megengedi a szabályok szel-leme.

A múlt heti mérkőzések meglehetősen érdekessé és izgalmassá tették a szezonzárást. A MAC. szenzációs gólarányú győzelme a vele egy osztályban szereplő BAK. fölött ismét gondolkodásra ejti azokat, akik az osztályozás mai rendjével nincsenek megelégedve. De sok szó esik a MTK.—BTC. mérkőzésen történtekről is. E mérkőzés tanulmányai között van olyan is, amelyre a játékszabályok legutolsó revíziója előtt ismételtén rámutattunk. Annak idején e hasábkön nem egyszer sürgettük a határ- és gólbírói rendszer tisztázását. Az új játékszabályok, angol csapaton haladva, igen helyesen szabályozták a határbírói tisztet. E szabályzat szerint a határ-bíróknak nemcsak a labdajátékból való kijutásának megitélése képezi tisztét, hanem meglehetősen erős beavatkozási jog és kötelesség illeti meg őket magába a tulajdonképpeni játékba is. Csodálatosképpen a szabályzat e rendelkezéseit nálunk a bírók is, a határbírók is teljesen mellőzték s rendszerint a mérkőző egyletek tagjai — még pedig a legfiatalab-bak — látják el e szerepet, amelyben tisztán a labda játékból való kijutásának megitélésére szorítkoztak. Ezzel szemben viszont a játékbírák önkényesen a kapubírák intézményét honosították meg, akikre a határbírák igen fontos hatáskörét átruházták. A múlt vasárnap ebből igen sajnálatos összekoecanások támadtak, amelyek jövőre csak úgy kerülhetők el, ha a szövetség a szabályok szelleme szerint végre valamely rendet teremt a határbírói intézményben is. Csak komolyabb és érdektelebb emberekre bizzák e szerepeket: akik azonban a szabályok adta jogaikkal éljenek is. Talán a bíróképzés előiskolájaként lehetne a határbíráskodást tekinteni.

Lapunk élén foglalkozunk az angol amatőr-professzionista kérdéssel. Az ügyet minden oldalról megvilágítva állítjuk olvasóink elé, hogy a tiszta amatőr-felfogás érdekében egységes közvéleményt teremtsünk. Nemzetközi viszonylataink szempontjából azt a fölülte érdekes hírt kapjuk Prágából, hogy a politikát a sporttól elválasztani nem tudó csehek a csernovitzi nemzetiségi izgatások megfúszása miatt való neheztelésüket úgy akarják éreztetni a magyarokkal, hogy hallgatag bojkottálják a magyar csapatokat. A hír nagyon kalandosnak látszik. De ha igaz, nincs okunk megijedni tőle. Két-élű a fegyver, bajt hozhat rájuk! . . .

Kifogástalan szabású, legjobb minőségű angol és belföldi divatszövetekből készült télikabátot 33 forint és 43 forintért, csakis mérték és próba után adunk. Adhatjuk, mivel árunkat készpénzben olcsóbban vásároljuk. Adhatjuk, mivel csakis készíttet és ellen szálltunk. Adhatjuk, mivel nem hitelezünk, tehát veszteség nincs az árba kalkulálva. Adhatjuk, mivel csakis szervezett, de elsőrendű munkásokkal dolgoztatunk.

I. osztályu, bajnokság.

MTK.—BTC. A mostoha időjárás dacára telt tribünök előtt folyt le a mérkőzés a mill. pályán.

4:3

Sajnos az egyletek között levő túlzott rivalizmus és néhány elkapott játékos fegyelmezetlensége, nem kevésbé egy helytelen bírói gyakorlat következményei a mérkőzés reális lefolyását erősen hátráltatták, sőt valószínű, hogy a zöld asztal mellett is lesz folytatása. *Langfelder* Ferenc (UTE.) játékíró, ugyanis a nálunk divatos szokás szerint gólbírókat állított föl. Így a BTC. kapuja mellett *Neuwelt* Emil (BAK.) kapubíráskodott. A kapubíró a piros-fehérek egy támadásánál kézmozdulatával felbeszakítja a játékot, figyelmezteti, hogy Domonkos foltolt követett el. A bíró, ámbár arra még precedens nem volt, hogy a gólbíró ilyenmő beavatkozását elfogadták volna, tisztán a gólbíró jelentésére támaszkodva 11-est ítél. A 11-es ugyan nem sikerül, de Domonkos szavakkal inzultálja a kapubíró, aki e durva inzultus dacára is helyén maradt, s ezzel tápot adott a mindig bizalmatlan és pártos közönség későbbi beavatkozásának. Így egy ízben Domonkos szabályszerűen kivéd egy labdát és azt kidobja. A kapubíró szerint a kidobó lendület közben a labda a kapuvonalon túl jutott s bár a bíró maga nem vette észre a gólt, a kapubíró ismét figyelmezteti, mire a gólt megítéli. A forrongó indulatok természetesen erre mind kitértek. Az egyik fél örömmámorban uszott az olesó sikerek láttára, a másik pedig — mint már ilyenkor szokás — gyanuba vette és sértegette a bírót. Az izgatott hangulat átragadt a játékosokra is és ezzel természetesen vége lett a nyugodt és tartalmas játéknak is. Mindkét csapat izgagtott és erőszakosan játszott s általában nem a legjobb képet nyújtották a bennük uralkodó szellemről. A már-már csökkenő izgalmat újra fölkaavarták az utolsó percek, amelyekben a BTC. még egy gólt is ért el, szabálytalanul, mert a bíró helytelenül hosszabbította meg a második félidőt. A kijövő csapatok meglehetősen ellenséges érzülettel váltak el s Domonkos ismét durván és izléstelenül viselkedett még a közönséggel szemben is. Az ügy tanulságára bevezető sorainkban utalunk de reméljük, hogy a szövetség kellő szigorral elejét fogja venni hasonló dolgok megismétlődésének.

Amit a játék sport szempontból különben nyújtott volna, azt ezek a zavarok elrontották. Általában mégis megállapíthatjuk, hogy MTK. volt a jobbik csapat, míg a BTC. a szerencsésebb és végig lelkesebb.

A két csapat a következő összeállításban játszott:

MTK.: Domonkos — Révész, Csüdör — Virág, Kirschner, Sár — Sebestyén, Károly, Bíró, Döme, Vida II. **BTC.:** Bihari — Sárközy, Fehér — Ficzere, Izsó, Kovács — Molnár I., Levitzky, Ujváry, Molnár II., Oláh.

A BTC. rövid támadása s a labda kieserelése után már a 7-ik percben lövi Vida II. magas, ívelt rugással a MTK. első gólját. Ide-oda hullámozó játék közben Ujváry és Károly egy-egy foltultja hoz mindkét részre szabadrugást; majd Károly támad off side-ről, a piros-fehérek egyik támadását pedig Domonkos védi, a másodikat pedig rosszul centerez a jobb szélső, Sebestyén önzően reménytelen helyzetből lö centerezés helyett, majd a bal szélső lövést a BTC. kapus kornerre védi, melyet *Sebestyén* befejez a 25-ik percben. Nyomban rá a 27-ik percben foltultból eredő szabadrugás után Károly Bíróhoz fejezi a labdát, amelyet az a gólbá juttatva, megszerzi a 3-ik gólt. A BTC. innen kezdve durva játékhöz kezd, Ficzere, utána különösen Molnár II. foltult egymásután. A 36-ik percben BTC. támadása eredménytelen kornerrel jár, majd a Bíró éles lövést védi a kapus kornerre, amit a Sárközy hibájából újabb korner követ; a rákövetkező korner ismét a kapus rossz védésének következménye. Kirschner szép éles lövést Bihari szépen védi, a piros-fehérek lerohanása pedig az Oláh hibás lövéssel végződik. Félidő 3:0. A második félidő a BTC. támadásával kezdődik. A MTK. védelme hands-et vét, a szabadrugásból a BTC. centere tiszta helyzetből kapu mellé lö. A piros-fehérek megismétlik a támadást, veszélyesen, de eredménytelenül, míg a Testgyakorlók szép középesatár-támadásából Károly az elesett kapus mellett gólbá gurítja a labdát — 4:0. A BTC. támadása Révész hibájából korner eredményez, melynek védésénél a gólbíró foltult vádozza Domonkos. A bíró 11-est ítél, amit Molnár II. éles lövéssel a gólfának lö. — Innen kezdve a kék-fehérek kedvüket veszve összeesnek. Bíró lerohanása ugyan majdnem goallal jár, de a túl hosszú várakozás közben leszerelelik. A 24-ik percben a BTC. korner rug, utána erős támadás közben Domonkos lövést véd, amelyről a gólbíró felbeszakítja a játékot gólt jelez, amit a bíró megad. A játék tovább is a MTK. területén folyik. A 35-ik percben Oláh lövi a BTC. egyetlen

reális gólját. Innen kezdve a szürkületben változatos játék folyik, a 41-ik percben a MTK., a 42-ikben a BTC. jut kornerhez, a 47-ikben pedig korner után a BTC. 3-ik gólját éri el.

UTE.—Föv. TC. A soroksári uti pályán tartotta e két csapat bajnoki mérkőzését. A pálya igen veszélyes, közepén a vízvezeték

4:2

csapja oly magas, hogy minden játékos veszélynek van kitéve. Érthetetlen, hogy ezideig a bírók még ez ellen szót nem emeltek. Az UTE. védelme ezuttal jobban játszott, mint a BTC. ellen, de a csatársor most is rossz volt; egyénileg játszott, ami a Föv. TC. ellen szerencsésen sikerült is. Mindkét félidőben a Föv. TC. játszott fölényben, azonban Vranák Rozman, de különösen Herschkovits mindig résen voltak. Igen jó volt Fürst és Szabó, utóbbi góllövéseivel vált ki. A Föv. TC. csapatának legjobb embere Klingenberg volt. Úgyesen védett Beimel kapus és a fedezetorban jól működött Jergenez. Mindkét csapat játékosai sokat protestálnak a bírónál, ami nem nagy fegyelmezettségre vall. A Föv. TC.-nál már Roóz II-re, erre a fiatal játékosra is átragadt ez a szellem, melyben Schönfeld a vezet. Egyébként Herschkovits (UTE.) egy ily protestálásnak áldozatul is esett, amennyiben a bíró a második félidő 20-ik percében végleg kiállította. Az eredmény az utolsó percekben is még kétséges volt. A félidő közepén 2:2-re állanak, midőn Szabó lerohanása közben a vezető gólt lövi. A fővárosiak ezután erős ostromot intéznek UTE. kapujára, de lövéseik sikertelenek. A 44-ik percben ismét az úpestiek vezetnek támadást s a kis Szinai szép lövése a lila-fehérek negyedik gólját hozza meg. Bíró: Müllender Sándor (N. Sp. C.) volt.

A csapatok a következő összeállításban játszottak: **UTE.:** Kazár — Rozmann, Vranák — Fürst, Herschkovits, Kardos I. — Zachár, Szinai, Szabó, Deutsch, Kardos II. **Föv. TC.:** Beimel — Rauch, Nohelj — Vértés, Jergenez, Weisz — Klingenberg, Schönfeld, Roóz I., Roóz II., Rusz.

I. osztályu bajnokság állása 1907 december 1-ig bezárólag.

Az egyeslet neve	MTK.	MAC.	Fer. TC.	BTC.	UTE.	BAK.	Törekvés	Főv. TC	Typogr.	Adott gólt Pontok száma	
MTK.		1:1 E	4:2 Gy	4:3 Gy	2:0 Gy	7:0 Gy	5:1 Gy	0:0 Gy	28	15	
MAC.	1:1 E		7:1 Gy	4:3 Gy	1:0 Gy	16:0 Gy	3:1 Gy	2:2 E	39	14	
Fer. TC.	2:4 V	1:7 V		2:2 E	6:0 Gy	4:1 Gy	2:2 E	10:4 Gy	9:1 Gy	36	10
BTC.	3:4 V	3:4 V	2:2 E		6:0 Gy	2:1 Gy	2:3 V	5:0 Gy	1:0 Gy	40	9
UTE.	0:2 V	0:1 V	0:6 V	0:6 V		3:1 Gy	2:0 Gy	4:2 Gy	2:0 Gy	11	8
BAK.	0:7 V	0:16 V	1:4 V	1:2 V	1:3 V		1:0 Gy	4:0 Gy	5:1 Gy	13	6
Törekvés	1:5 V	1:3 V	2:2 E	3:2 Gy	0:2 V	0:1 V		2:6 V		9	3
Főv. TC.	V	2:2 E	4:10 Gy	0:5 V	2:4 V	0:4 V	6:2 Gy		1:2 V	15	3
Typogr.	0:5 V	2:5 V	1:9 V	0:17 V	0:2 V	1:5 V		2:1 Gy		6	2
Kapott gólt	7	10	21	14	18	33	21	29	44		

MAC.—BAK. A fegyelmezetlenség, az egyes játékosok 16:0 elítélendő indolenciája, nem kevésbé a

győztes csapatnak tavaszi kiváló formájára emlékeztető jó játéka, hozták létre ezt a szenzációszámba menő eredményt a Margitszigeti Sporttelepen. Ha a nagy gólarány a két egyet football-sportjának reális erőviszonyát tulzottnak fejezi is ki, azért ennél a mérkőzésnél mégis a MAC. tényleges erőfölletét tükrözi az vissza. A BAK. csak 9 emberrel kezdte a mérkőzést, majd Gerő és Ligeti kiállításá után 7-el fejezte be. Nemesak a csapat szellemében, hanem a vezetésben is hibának kell lenni ott, ahol a játékosok lelkiismeretlensége ilyen helyzetbe sodorhatja a klubot. De elítélendő az a magatartás, amelylyel a szerepelt játékosok képviselték klubjuk színeit, amikor a vereség nagyságának csökkentése helyett, inkább az ellenfél játékosain töltötték ki tehetetlenségük miatt érzett haragjukat. Iyen erőszakosan még a BAK.-ot is ritkán láttuk játszani. Maguknak nem használtak, jó híriüknek ártottak. A mérkőzésen különben végig a MAC. volt nagy fölényben, félidőnként 8—8 gólt rugván. A BAK. egyébként 3:0 arányú vereségénél

már fölakarta adni a játékot, mit azonban *Hajós József* (FTC.) bíró nem vett tudomásul.

A két csapat így állt föl:

MAC.: Sipos — Oláh, Makó — Medgyessy, Hildebrand, Bayer — Pagács, Krempels, Kelemen, Vangel, Borbás. BAK.: Gross F. — Grünwald, Glater — Ligeti, Gerő — Révész, Oldal, Grosz, Gálos.

Nemzetközi mérkőzések.

DFC.—FTC. Nagy és előkelő közönség előtt folyt le az FTC. prágai mérkőzése. A fenti eredmény, azonban korántsem mondható

realisnak, miután a Deutscher Fussball Club, März kivételével teljes első csapatával, a FTC. pedig 10 emberrel, köztük *Ladányi* tartalékkal állott ki, a pálya pedig fagyos hóval volt borítva, melyen az FTC. emberei folyton elesztak.

A csapatot igen lehangolta, hogy *Manglitz* és *Braun* a mérkőzés kezdeténél még nem voltak ott, s már-már lemondtak érkezésükről, midőn nagy meglepetésre az első félidő 25-ik percében *Manglitz* beáll, ki Braunnal délután 3 ó. érkezett Prágába. *Braun* már nem állhatott be a csapatba. Későn való érkezésük oka az volt, hogy Érsekújvározt a vonat mozdonyva tengelytörést szenvedvén, két órai késéssel tovább utazva, az osztrák vonalon nem nyertek csatlakozást.

Ha tekintetbe vesszük ezen kellemetlen körülményeket, továbbá, hogy a második gólt lesből lőtték, amit a bíró rövidlátás folytán nem vett észre, valamint a DFC. jó formáját, bátran mondhatjuk, hogy a FTC. kielégítően állta meg helyét az idegen földön, mit legjobban az első félidő eredménye 0:0 is bizonyít. A DFC.-ben *Duncker* az ismert bűrszármarázású gátfutó, valamint *Kurpiel*, feltűntést keltően játszottak.

A Ferencvárosiak legjobb embere *Fritz*, a kapuvéd volt, ki nagy hűdegvérrel védte ki a biztosnak látszott lövéseket amit a kissé elkényeztetett prágai közönség nagy bravo-val fogadott. A védelemben *Rumbold*, *Weinber* és *Bródy* jól játszottak, míg a csatársor teljesen tehetetlen volt, mi részben a fagyos talajnak is tulajdonítható.

A bíró fűtőre a következő ítékesok állnak föl: DFC.: *Paco* — *Bob*, *Schwarz* — *Cimera*, *Kurpiel*, *Blechl* — *Duncker*, *Fischel*, *Brown*, *Neumann*, *Thurn*. FTC.: *Fritz* — *Manglitz*, *Rumbold* — *Ladányi*, *Bródy*, *Weinber* — *Szeitler*, *Schlosser*, *Kórody*, *Weisz*, *Iványi*.

DFC. kezd és támad, de csakhamar FTC. kerül támadás-hoz és *Szeitler* lövése a kapu mellől sívít el. A magyarok 7-ik percében kormerhez jutnak, a 9-ik percében szabadrugáshoz, amelyet *Rumbold* oly erővel rug, hogy Prága kapusa kormer árán ment. *Szeitler* lövése ismét sikertelen, majd a DFC. nyomul fel és jobbszélsőjének beadása maidnem gólt eredményez. A 25-ik percében *Manglitz*, ki délután érkezett Prágába, beáll és *Weisz*, ki eddig baloldali hátvédet játszott, a csatársorba megy. A *Ladányi* hendse miatt megítélt szabadrugást DFC. a gól fölé lövi. Váltakozó támadások után végre *Bródy* felszabadítja FTC. erősen szorongatott kapuját és a magyar fiuk erőves támadása már-már eredményesnek látszik, de *Schlosser* a gól előtt rugás pillanatában elgáncsolják, amit a bíró természetesen nem vesz észre. A félidő utolsó percében DFC. támad, de *Rumbold* és *Fritz* mindent megküsitának. Félidő 0:0. Szünet után FTC. szépen fenymul s *Schlosser* a *Szeitlertől* kapott labdával lö, de a jól helyezkedő *Paco* a labdát kormer árán menti (4. pere). Majd a DFC. támad, *Fischel* lerohan s lövése a kapuléről a gólbá pattan. Prága középesatára lesben állva lerohan s habár *Bródy* tiltakozására a bíró a támadást lefűtűli, a kapuba ért labdát mégis gólnak ítéli meg. (10. pere). Most FTC. támad, de *Weisz* rugása közvetlen Prága hálójá föltt sívít el. Azontul állandóan a DFC. támad s a zöld-fehérek a hosszú uttól elfáradva teljesen vissztesnek s csak a védelemre szoritkoznak. A 35-ik percében a prágaiak szépen keresztűlvitt támadásából DFC. balfedezete a mérkőzés legszebb és legutolsó gólját rugja. Az FTC. erre ismét lendületbe jön, de az eredményen változtatni már nem tud.

Este a FTC. tiszteletére fényes bankettet rendezett a DFC., amelyen a prágai csapat összes vezető emberei, élükön *Werfer* kir. tanácsossal, a DFC. népszerű elnökével is jelen voltak. Bíró: *Guttman* (OeFV.), ki talán nem annyira rosszakaratból, mint inkább rövidlátásból, határozatlan volt.

II. osztályu bajnokság.

NSC—Kereskedők 7:0 Az Amerikai-uti pályán a Nemzeti SC. fölényes és szép győzelmet aratott a különben is meggyengült KAOESpCs. föltt. Félidő 5:0. Bíró: *Horráth* Ferenc (FTC.) volt.

33FC—URAK 14:3. Nem kis meglepetést keltett a 33FC igen nagy gólarányú győzelme éppen a legveszélyesebbnek tartott ellenfelével, az URAK-al szemben. Félidő 8:1. Az URAK. feltűnő gyengén játszottak. A mérkőzést a lágymányosi pályán *Bakó Gyula* (MAC.) vezette.

MUE—III. KTVE. 3:1. A III. kerületieknek mult vasárnap a FővTC. ellen aratott szép győzelme, után erős meglepetést kelt a MUE. biztos győzelme, melyet a Határ-utcai pályán ért el. Az I. félidőben változatos játék dacára sem ér el gólt egyik csapat sem, míg a másodikban a MUE. némi fölénnybe kerül.

Egyéb mérkőzések.

Szövetségi díj. Az I. osztályban: BTCII.—MTKII. 2:1. Erős küzdelem után két egyenrangú csapat közül a szerencsésebbik nyerte meg a mérkőzést. Félidő: 0:0. Bíró: *Benedek* Aladár (MAFC.) volt. MAC. II.—BAK. II: 6:2. Félidő 2:0 a BAK. javára. A második félidőben a MAC. tetszőlegesen győz.

Tréning mérkőzések. MACHII.—BAKIII 2:0 Csak 2×20 p-es félidők. *Lithographia FC.*—FővTCII. 4:3. FővTCIII.—Vigan Előre Társaság 8:2.

Hatos-torna Kolozsvárt. A Kolozsvári Akadémiai Sport Kör vasárnap hatos-tornát rendezett, a melyre három egyesület nevezett: az Akadémia, a Kolozsvári Athletikai Klub és a Kolozsvári Vasutas Sport-Klub. Bár a MLSz. tiltja a hatos tornák rendezését, a Kolozsvári Akadémiai Sport-Kör mégis vállalkozott rá. Tehette ezt annál is inkább, mivel sem a rendező sportkör, sem pedig a hatos-tornára benevezett egyletek ez idő szerint még nem tagjai a Labdarúgók Szövetségének. Mindenesetre helyes volt a hatos tornát kiírni, mert a rendező egyesület ezzel is nagy lendületet adott a kolozsvári football-sport további fejlődésének, amelynek Kolozsvárt, ahol oly nagyszámu fiatalág van, nem szabadna a jelenlegi hátramaradottságban lenni. Csúpn az idő megválasztása volt helytelen: ha a tornát szeptember hónapban rendezik, több erdélyi football-csapat is beadja nevezését, amely azután a mostaninál sokkal nagyobb érdeklődést keltett volna. A Vasutas Sport-Club, dacára, hogy megígérte a hatos tornán való részvételt, a versenyen nem jelent meg s így csúpn csak két egyesület: az Akadémia és a KAC., előbbi négy, utóbbi két csapattal küzdött egymás ellen. Jó összeállításán állott ki az Akadémia I. csapata, amelyet még az ellenfele is biztos győztesnek gondolt. De mindjárt az első mérkőzés meglepetéssel végződött. A KAC. II. csapata erős küzdelem után legyőzte az Akad. I. csapatát, amely így kiesett a további mérkőzésekéből. Könnyű dolga volt ezután a KAC. I.-nek, sora verte ellenfeleit s megnyerte az első díjat (hat ezüst érem.) Heves küzdelem volt a második helyért a KAC. II. és Akadémia II. között. A KAC. II. kitűnő csatárainak sikerült rövid idő alatt két gólt rúgni, míg az Akadémia a játék utolsó percében tudott csak egy gólt szerezni. Második lett a KAC. II. (hat bronz-érem), harmadik az Akadémia II. A két győztes csapatban szépen játszott *Piki*, *Holecsek* és *Petrán*, továbbá *Lucius* és *Miska*. A nagy számmal megjelent ifjúság élénk érdeklődéssel nézte az egyes mérkőzéseket. Bíró *Sándor József*, a döntőben *Kiss Menyhért* volt.

Külföldi szemle.

Lapunk kibővült munkaprogramja oly nagy anyaghalmazt állított szerkesztőségünk elé, hogy kénytelenek voltunk állandó külföldi szemlénket az egész elmúlt hónapban kihagyni. Mindazonáltal — már csak lapunk megszokott forrás munká jelegének kedvéért is — olvasóink kifejezett kívánságára utólag visszanyillantást vetünk a kontinens jelentősebb s bennünket közelebbről érdeklő football eredményeire, melyeket országonként csoportosítva időrendben a megszokott címek alatt találunk meg olvasóink.

Ausztriában, mint az alábbi eredmény sorozatból is látszik, a sportélet főleg csak Bécsre, Prágára és Grácerá szoritkozik. Olyan értelemben vett, rendszeres bajnoki, vagy más körmérkőzés, mint amilyent a mi csapataink dolgoznak végig évről-évre, Ausztriában nincs is így a csapatok egymáshoz való erőviszonyát számokkal szemléltetni nem lehet. Kétségtelen, hogy a legerősebb csapatok Bécsben és Prágában vannak, míg Grácie, Smichow, Pilsen stb. csak másodrangú csapatokkal rendelkeznek.

Németországban már hatalmasabb a football élet és rendezettebb is. Külön körmérkőzésben küzdenek a berlini csapatok Berlin bajnokságáért és a kerületi csapatok az egy kerületet bajnokságáért. Az ezekből kikerülő győztesek végül majd tavasszal selejtezés szerint mérkőznek a Deutscher F. Bund által rendezett birodalmi bajnokságáért. A kiváló kerületi szervezet Németországban pompásan bevált, s bizony a

birodalmi bajnokság már nem egységes került vidékre. A berlini csapatok erőviszonyát Berlin bajnokságának mostani állása eléggé szemlélteti. E szerint november 25-éig:

Egylet neve	Játszott	Nyert	Eldöntetlen	Veszített	Adott gólt	Kapott gólt	Pontok száma
Viktoria	6	4	0	1	19	10	8
Germania	5	3	1	1	10	9	7
Britannia	7	3	0	2	17	6	6
BBC.	4	3	0	1	12	15	6
Union	6	5	0	3	16	15	6
Hertha	6	2	1	3	17	20	5
Preussen	6	2	0	4	22	17	4
Stern	5	0	0	5	11	33	0

Belgiumban is igen heves harc folyik a bajnokságért. A múlt héten dőlt el a belga „football-derby“, a múlt évi bajnok, az Union St. Gilloise és az előretörő Racing Club találkozása. A bajnokság veresége egészen fölforgatta a csapatok helyezését is, úgy hogy a belga bajnokság képe most így fest:

Egylet neve	Játszott	Nyert	Eldöntetlen	Veszített	Adott gólt	Kapott gólt	Pontok száma
Racing Club	7	6	0	1	22	5	13
Antwerp. FC.	7	6	1	0	15	11	12
FC. Brugeois	7	5	1	1	21	7	11
Union St. Gilloise	7	5	2	0	26	7	10
Beerschot U.C.	7	3	3	1	12	17	7
Daring Club	7	3	4	0	19	11	6
Leopold Club	7	2	4	1	10	24	5
SC. Courtraiien	7	1	5	1	9	24	3
FC. Liegeois	7	0	4	2	7	22	2
CS. Brugeois	7	0	6	1	4	19	1

Franciaországban a football élet főleg Párizs szorítkozik. Sajnos keveset érintkezünk a francia sportkörökkel, pedig ott is igen fejlett sportélet uralkodik. A Páris bajnokságért folyó körmérkőzést az Union des Sociétés Françaises de Sports Athletiques rendezti. A párisi bajnokság állása november 17-éig a következő volt:

Egylet neve	Játszott	Nyert	Eldöntetlen	Veszített	Adott gólt	Kapott gólt	Pontok száma
Gallia Club	4	4	0	0	13	1	8
Club Français	4	3	0	1	14	5	7
Standard Athlétique Club	4	3	1	0	12	3	6
Cercle Athlétique de Paris	4	3	1	0	5	2	6
Association Sportive Française	3	1	1	1	11	7	3
Racing Club de France	4	1	2	1	7	7	3
Union Sportive Parisienne	4	1	3	0	10	11	2
United Sport et Swiss Club	3	1	2	0	4	7	2
Cercle Athlétique du XIVe Urr.	4	0	4	0	3	15	0
Cercle Athlétique Français	4	0	4	0	1	19	0

Svájcban igen erős football élet uralkodik és a Svájci csapatok mind igen jó klasszist képviselnek. A németekkel való gyakoribb érintkezésükből megállapíthatjuk, hogy játékerő és stílus dolgában semmivel sem állanak a kontinens többi nemzetei mögött. Alább közöljük kelet és nyugati Svájc I. osztályú bajnokságainak állását november 18-áig bezárolag:

Egylet neve	Játszott	Nyert	Eldöntetlen	Veszített	Adott gólt	Kapott gólt	Pontok száma
Kelet-Svájc bajnoksága:							
Young-Fellows, Zürich	6	3	1	2	13	16	7
Basel	7	3	1	3	27	23	7
Winterthur	5	2	2	1	16	9	6
Old-Boys	5	2	2	1	10	8	6
Grasshoppers	5	3	0	2	14	15	6
Zürich	6	3	0	3	14	15	6
Aarau	6	2	0	4	18	20	4
St. Gallen	6	1	2	5	9	14	4

Egylet neve	Játszott	Nyert	Eldöntetlen	Veszített	Adott gólt	Kapott gólt	Pontok száma
Nyugat-Svájc bajnoksága:							
Servette	6	4	0	2	19	9	8
Cantonol	6	4	0	2	19	11	8
Pong-Boys, Bern	6	4	0	2	18	11	8
Chaux de Fonds	5	2	1	2	9	14	5
Bern	6	2	1	3	7	13	5
Montriond, Lausanne	6	2	0	4	10	13	4
Biel	5	1	0	4	12	23	2

Osztárak eredmények. Pénteken november 1-én Bécsben a főerdeklődést a MTK.—WAC. mérkőzés köthette le. A magyar színek e figyelemreméltó győzelemről külön szoltunk, itt csak azt jegyezzük meg, hogy a MTK. győzelme Bécsben igen kellemetlen meglepetést szerzett azoknak, akik a magyar csapatok őszi kedvezőtlen eredményei után az osztárak labdarugósport hegemoniájáról számoltak. A többi mérkőzések közül a Cricketerok újból bebizonyították azt, hogy csak most jöttek formába. A Rapidot verte meg a kiváló csapat 3:0 arányban, még pedig a gólaránynál nagyobb fölényt mutatott játéka után. Különösen a csapat támadása erős és kétségkívül a leggyorsabb is Bécsben. IVFC—WSPC. 3:3. Érdekes mérkőzés. Kezdetben a Sportklub van előnyben és az első félidőt 2:0 arányban meg is nyeri, aztán az IVFC. az ismert energikusabb játékmódorát veszi elő, amivel kiegyenlít, újból pedig mindkét csapat még egy-egy gólt lő.

Vasárnap, november 3-án. Amíg az osztárak válogatott csapat Budapesten sulyos vereséget szenvedett, addig Bécsben a Cricketerok legalább részben kikészültek a csorbát, szenzációs győzelmet aratván 2:1 arányban a legjobb cseh csapat, a Slavia fölött. Késztelen az, hogy a Slavia ez idő szerint kissé visszament formájában. Legutóbbi eredményei legalább erre vallanak. Mindazonáltal a Cricketerok győzelme igen nagy értékű és teljesen beigazolja a csapatnak a WAC. fölött a megelőző vasárnap aratott 4:0-ás győzelmét. Míg a WAC. ellen a kék-feketéknek főleg támadása érvényesült, addig a Slavia ellen a támadással legalább is egyenrangú volt a védelem és itt főleg Pragernek, a kapusnak nevét kel kiemelünk, ki igazán hatalmas tudással végezte nehéz tisztjét. Prager neve nem ismeretlen előttünk. Most két éve a válogatott osztárak csapat kapujában adott nehéz munkát a magyar csatároknak. Különösen pompás helyezkedése keltett akkor is figyelmet. A mérkőzés maga igen izgalmas volt. Az első félidőben folyton változik a kép. Mindkét csapat gyakorta támad, azonban a Slavia támadásai mégis veszélyesebbek. Prager minden lehető labdát véd és így ártalmatlanná teszi Kosek és Biella számos lövését és a Slavia több kornerét. Szerencsésebb a bécsi csapat, mert a 42-ik perben Hussak lerohanása után Engel megszerzi csapatának a vezetést. A második félidőben a Slavia erősen fölénybe jut és óriási küzdelem után kiegyenlít. Ezentúl a Slavia végig fölényben van; számos eredménytelen korner rug. Szerencsésebbek a Cricketerok, mert egy korner után megszerzik a győztes gólt. Dresdener SC—IVFC. 8:2. A drezdaiak gyenge prágai szereplése után általában a Vienna győzelmét várták. Óriási meglepetésre a drezdai csapat szép győzelmet arat, amely nagyjában kifejezésre is juttatta a két csapat között levő erőviszonyt.

Prágában a november 1-én a Dresdener SC. 6:1 arányú sulyos vereséget szenvedett a DFC.-től, ami igen jó fényt vet a DFC. mostani formájára. Vasárnap a DFC. ismét szenzációs győzelmet aratott, midőn 5:0-ra megverte a lipseji Bewegung-spielerket. Bár Lipse tartalékkal állt ki, az eredmény mégis nagy dicsőségére szolgál a prágai csapatnak. Szépen szerepelt ugyanekkor a Wiener SC. Prágában, 2:2 arányban játszván az AC. Spárta csapatával.

Gracott új egylet alakult „Vorwärts“ címmel. Az új egylet halottak napján a Grazer Athletiksport Club ellen játszott, melytől 4:2, vasárnap pedig a Grazer Sportvereinigung ellen, melytől 5:2 arányban kapott ki.

November 10-én: Bécsben a főerdeklődést e napon a prágai Deutscher FC.-nak a WAC. ellen való játéka kötötte le, melyet erős küzdelem után a DFC. nyert meg 3:2 arányban. A mérkőzés magyar bíró, Hajós Alfréd (BTC.) vezette. A második félidőben a prágai Kurpiel és a bécsi Krietelek összefutkoznak és kölcsönösen tettelegességre vetemednek, mire a bíró mindkettőt kiállítja. A WAC. erre Studnickát (kiról a múlt héten azt híresztelték Budapesten, hogy meghalt) a fedezetsorba teszi hátra, mi nagyon meggyengíti a csapat teljesítményességét. Így a prágaiak nemcsak hogy kiegyenlítenek, hanem Duncker, a kiváló búr gátfutó révén a győztes gólt is megszerzik. A bíró szigorú ítélkezésével elégedetlen közönség hevesen tüntetett ellene, sőt egy önmagáról megfellebbezett asszony meg is támadta. Cricketerok—IVFC. 1:1. A Cricketerok fényes győzelme után ez az eredmény meglepetésszerűen meg is támadta. Cricketerok formájából magyarázható. A mezőnyben a Cricketerok voltak jobbak. Az e napra tervezett többi mérkőzést a nagy esőzés miatt lemondották.

November 17-én: Mozgalmas rapja volt mult vasárnap Bécs football világának. A fegyelméletlenség, a durvaság, a bírót iránt való tiszteletlenség s az ellenfél meg nem becslése valószínűleg fekeveszetten dühöngött, úgy, hogy két mérkőzésen is olyan sulyos botrányok történtek, hogy azokhoz fogható még Bécsből is keveset hallottunk. Valóban itt az ideje annak, hogy az OeFV. végre áttérjen a footballban mindig jogosult erős kéz politikájára. Mert ha e most lezajlott botrányok hősei sem nyelik el például büntetésüket, oly rossz híre lesz az osztár labdarugósportnak, hogy külföldi csapatok alig mernek Bécsben vendégszerepelni. Az egyik botrány a IVFC.—Germania 3:0-ás mérkőzésen történt. A mérkőzés durva és erőszakos volt, melyet

Müller bíró nem tudott kellő erélyvel megakadályozni. A félidő alatt az elkeseredett harc nem szűnt meg, mert az általozóban a két csapat egymásra támadt és parázs veredést rögtönzött, melyvel szemben már csak a kivonult rendőrség bírta a rendet helyreállítani. A mérkőzést végül mégis befejezték. A *Viktoria—Wiener Sportklub* mérkőzésen viszont a játékosok egyrésze durvaságával és tiszteltetlenségével oda kényszerítette a bírót, hogy egy erős fault után kénytelen volt büntető-rugást ítélni a Viktoria ellen. Ezt a csapat úgy akarta megakadályozni, hogy előállta a kaput. Mikor a bíró erre erősen fölépített, a Viktoria kivonult a pályáról 10 perccel a félidő előtt, mikor 2:1 arányban vezetett.

Prágában igen szép eredményt ért el a WAC, 4:4 arányban eldöntetlenül játszva a *Slavia*-val saját pályáján, mely eredmény erkölcsi győzelem számba megy a WAC. részére. Félidő 2:2. Ellenben súlyos vereséget szenvedett a *Cricketer*ek csapata. 4:0 arányban, kikapva a *Deutscher FC*-től. E mérkőzést két bíró vezette, mert az első a mérkőzést félbeszakította, mert az egyik *Cricketer* nem engedelmességet ítéltének.

A mult vasárnap, november 24-én, Bécsben is fagyos, havas pályákon mérkőztek a csapatok, még pedig érdekes eredmények mellett. Így a WAC 5:0 arányban vett vereséget a *Cricketer*ek fölélt multkori legyőztesétől. Az eredmény előre látható volt, mert a WAC ismét visszanyerte jó formáját, míg a *Cricketer*ek hanyatlottak, sőt kiváló kapusuk, *Prager*, kilépésével erősen gyengültek is. Egyébként e matchen Hüttl, Lang és Engl K. is hiányzott, míg a WAC teljes volt. Csak 35 p-es félidők voltak. Első félidő 1:0. A mérkőzést *Herczog*h Ede (MTK.) vezette. — WSPC.—Rapid 6:2. Kezdetben a Rapid látszik erősebbnek s az első félidőben csakugyan 2:1 arányban vezet. Azonban a második félidőben visszaesik s amint két játékos sérülés miatt kiáll, kénytelen tűrni a különben szépen játszó WSPC. fölényét. A mérkőzés végén két játékos ismét inzultálta egymást. Ahogy már ez Bécsben szokás. — IVFC.—Viktoria. Félidő 1:1. Az eredmény a vesztes csapatra nézve hízelgő.

Prágában ugyanekkor a DFC. 3:0 arányban győzött a FTC. ellen. E mérkőzésről külön szólnunk. — A *Slavia* 9:1 arányú fölényes győzelmet aratott az AC. Sparta ellen. Félidő 2:1. Az eredmény jó.

Német eredmények. Berlinben a november 3-án igen kemény küzdelmek voltak, amelyek azonban jobbadán a papírrforma alapján döltek el. *Viktoria—Prussen* 3:2. A bajnokesapat általános meglepetésre csak kemény küzdelem után tudta megverni a legutóbb gyenge formát mutatót ellenfelet. *Germania—Stern* 4:2. Az eredmény a Germania esatársorának elég jó bizonyítványa. Igen nagy érdeklődés nyilvánult a leipzigji Wackernak s a Britanniának találkozása iránt. Mint előre látható volt, a kiváló lipseai csapat biztosan győzte le berlini ellenfelet 3:1 arányban. *Breslauban: Germania—Prussen* 2:0. *Hamburgban: Viktoria—Kieler FC.* 4:3. *Germania—Britannia* 2:0. *Brémában: Lloyd—Britannia* 3:1. *Magdeburgban: Crickett Viktoria—Weitstoss* 5:2. *Halleban: Halle* 96. —Hohenzollern 6:0. *Leipzigben: Mitweidaer BC—Akademischer SC.* (Leipzig 10:0. A lipseai egyetemi csapat még kezdő. *Drezdában: Hohenzollern—Habsburg* 2:1. *Bonnban: Karlsruher FV—Bonner FV.* 4:2. *Frankfurtban: Hermannia—Germania* 2:2. *Frankfurt—Wiesbadener FC.* 11:0. *Pforzheimban: Pforzheim—Allemania* (Karlsruhe) 6:0. *Münchenben: Bayern—Wacker* 4:0. *Bavaria—Thurn Verein* 3:1.

November 10-én: Berlinben: *Prussen—BBC.* 9:2. A BBC. nagy gólarányú veresége erős meglepetés. Nem is egészen reális: inkább a BBC. balszerencséjének tudható be. *Britannia—Hertha* 5:0. A nap szenzációja. A Britannia ismét teljes első csapatával állt ki s határozott fölényrel győzött. *Union—Fortuna* 4:2. *Breslauban: Schlesien—Corso* 6:0. *Kielben: Holstein—KFV.* 9:0. *Hamburgban: Viktoria—Altona* 6:3. *Brémában: Eintracht* (Braunschweig)—*Werder* 2:1. *Halleban: Hallescher FC.* —Germania (Berlin) 3:2. *Leipzigben: Wacker—Bewegungsspieler* 3:1. *Frankfurtban* (Mm.): *Kickers—Hermannia* 3:2. *Karlsruherban: Karlsruher FV—Allemania* 4:2. *Pforzheimban: Phoenix* (Karlsruhe)—*FC. Pforzheim* 5:1. *Münchenben: Bavaria—Wacker* 4:3.

November 17-én: Berlinben: *BBC—Union* 2:1. Reális eredmény. *Viktoria—Stern* 7:2. — *Braunschweigban: Eintracht—Viktoria* (Magdeburg) 8:6. — *Frankfurtban: Kickers—Germania* 3:2.

A mult vasárnap, november 24-én a főérdeklődést Berlinben a BBC.—Hertha 3:2. mérkőzés kötötte le. Hertha jórészt 10 emberrel játszott, de a BBC. meglepetésszerű győzelmét mégis csak egy 11-es döntötte el. *Union—Stern* 7:4. *Hamburgban: Viktoria—Hamburger FC.* 7:0. *Brémában: Werder—Komet* 9:1.

Leipzigben: Bewegungsspieler—Eintracht (Braunschweig) 6:2. *Wacker—Sportfreunde* 3:2. *Drezdában: Dresdener SC.—Prussen* 2:1. *Münchenben: Bayern—Männer turnverein* 3:0.

Drezda—Lipese 1:1. A két város válogatott csapatainak küzdelme Drezdában elkeseredett, de szép játék után a mult vasárnap eldöntetlenül végződött.

Angol hírek. A két egyetem Oxford és Cambridge már erősen készülődnek egymás elleni mérkőzésre. Mult héten mérkőzött Oxford a Corinthiánok egy meglehetősen erős csapatával és sikerült 2:1 arányban az egyetemieknek a győzelmet magukhoz ragadni, míg Cambridge súlyos vereséget szenvedett 10:2 arányban a New-Crusaders erős csapatával.

A mult héten a két egyetem-csapat ismét mérkőzött. Cambridge Middlesex válogatott csapatát 5:2 arányban könnyen verte, míg Oxford a New-Crusaders-től, ahol Tarnfield-féle híres football-család 5 tagja játszott, 4:1 arányban kikapott.

A mult szombati mérkőzések fő eseménye a Chelsea 4:1 arányú győzelme volt a 7-ik helyen álló Bristol City ellen. A ligában 10 eset közül 8 olyan egyet győzött, amely saját pályáján játszott. A déli ligában a favorit egyletek győztek nagyjából. Eredmények a ligában:

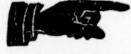
Chelsea—Bristol City 4:1. Manchester United—Woolwich Arsenal 4:2. Newcastle United—Birmingham 8:0. Middlebrough—Manchester City 2:0. Bolton Wanderers—Everton 3:0. Blackburn Rovers—Sunderland 4:2. Aston Villa—Bury 2:2. Notts County—Sheffield United 1:0. Notts Forest—Sheffield Wed 2:2. Preston North End—Liverpool 2:1.

A déli ligában: Brentford—Swindon 2:0. Bristol Rovers—Tottenham Hotspur 0:0. Queen's Park R.—Leyton 5:2. West Ham United—Reading 1:0. Southampton—Norwich City 1:0. Millwall—Crystal Palace 1:0. Watford—Plymouth Argyle 3:0. Bradford Park A.—Brighton & Hove A. 3:0. Northampton—New Brompton 1:0.

II. Ifjúsági Labdarugás.

A bajnokság. Az 1907/008. évi bajnokság — egy mérkőzés kivételével — véget ért. Az első helyet a Ferencvárosi Sport Club foglalja el. A tizenegy csapat közül a Barátok Köre Sp. C. és a Terézvárosi Sp. I. feleozlott, a Rákos-Szt. Mihály nem szerepel. A bajnokságban tehát 8 aktív csapat vesz részt. A második helyen álló Erzsébetvárosi Torna Club ez évben érte el legszebb eredményeit, de a bajnokság tavaszi mérkőzésein aligha szerepel. Ez az egyet ugyanis a mult hetekben a szövetségnek bejelentette kilépését s ügyük most van tárgyalás alatt. A Budai Testgyakorlók Köre jól megérdemelt harmadik helyre jutott. A Budapesti Labdarugó Ifjak-nak egy mérkőzése még hátra van s csak ha azt megnyeri, kerül a harmadik helyre. Felülmest kellett a VI-ik kerületi Labdarugó Egyesületnek szereplése, mely az ötödik helyre küzdött fel magát.

Egylet neve	Játszott	Nyert	Erdőment	Vesztett	Adott gól	Kapott gól	Pontok
Ferencvárosi SpC.	10	9	—	1	30	7	18
Erzsébetvárosi TC.	10	8	1	1	27	9	17
Budai TK.	10	6	2	2	28	16	14
Budapesti LI.	9	7	—	2	17	18	14
VI. k. LE.	10	6	—	4	19	30	12
Megyeri SpC.	10	5	1	4	16	26	11
Barátok Köre SpC.	10	3	—	7	15	17	6
Kőbányai SpC.	9	3	—	6	14	18	6
Összetartás SpE.	10	3	—	7	6	17	6
R. Szt. Mihály	10	1	—	9	3	5	2
Terézvárosi SpI.	10	—	—	10	2	11	—

MINDEN

KÁVÉHÁZBAN

KÉRJÜK A

NEMZETI SPORT-OT.

Rőser tanintézet

EUDAPEST, VI., ARADI-UTCA 10.

- I. Háromosztályú felsőkereskedelmi iskola.
- II. Négyosztályú polgári iskola. III. Nevelő internátus.
- IV. Egyéves kereskedelmi szaktanfolyam.

Rovatvezető: Kiss Géza.

Visszapillantás.

Második közlemény.

Uszósportunk ez évi fejlődésének — mint már említettük — legjellemzőbb bizonyossága az a nagy harc, amely a magyar negyedangol mf.-es rekordért folyt.

Mindjárt a nyár elején a már jó formában lévő Tóbiás 5 p. 43.8 mp.-re javította meg Halmaynak 2 év előtti 5 p. 50.8 mp.-es rekordját; rövid időre rá Zachár „Budapest szfőváros” díjában 5 p. 38.4 mp. alatt uszta a ¼ ang. mfdet, de ez sem volt hosszúéletű, mert Halmay a ¼ ang. mfdes bajnokságban elért 5 p. 31.6 mp.-es idejével nemcsak Zachár rekordját, de a Billington által tartott 5 p. 32.2 mp.-es angol rekordot is megnyerte. Ha hozzávesszük, hogy Hajós is 5 p. 41.8 mp. alatt uszta a ¼ mfdet, mondhatjuk, hogy oly csapattal rendelkezünk, melyhez hasonlót eddig még egy nemzet sem produkált. Nemkevésebbé kitűnő Halmaynak ¼ mfdes rekordjánál a 220 yardos bajnokságban elért 2 p. 30 mp.-es ideje is, hol csak ellenfél híján mulott, hogy a világrekordot is meg nem döntötte. Örök kár, hogy egy 100 yardos tréning közben — három uszó által is lemerít — 0.55²/₁₀ mp.-es idejét nem versenyben érte el. Ekkor még a ¼ ang. mfdes bajnokság előtt állott, mely később nagyon ártott rövidtávu tréningjének. Csak ennek tulajdonítható, hogy a 100 yardos bajnokságban 0.58 mp. alatt uszott. Közvetlen a szezon elejére esik kitűnő 0.25.1 mp. és 50 yardos rekordja is, mely ⁹/₁₀ mp.-el jobb Daniels 0.25.4 mp.-es angol rekordjával. Ugyancsak kétszer dönt meg idén, és pedig rövid idő alatt a ½ ang. mfdes rekordunk is. Mindkét ízben Zachár döntötte meg azt. Először a Porzolt emlékszenyben — Scheffert verve — 11 p. 56.6 mp. alatt uszta Scheffert tavalyi 12 p. 11. mp.-es idejével szemben, majd a Hajós ellen megnyert ½ ang. mfdes bajnokságban 11 p. 53.4 mp.-re javította saját rekordját.

Utóbbi rekord is — még az angolhoz viszonyítva is — kitűnőnek mondható. Ugyancsak áll Hajósnak az 1 ang. mfdes bajnokságban elért 24 p. 56 mp.-es uszodarekordjára is.

Óriási volt az a javulás, melyet uszósportunk legfiatalabb ágában a melluszásban felmutathatunk. A nemrégiben még teljesen elhanyagolt melluszás hirtelen nagy pártolásra talált, sőt idén egyszerre két olyan melluszónk is volt, kik sokkal jobbak az idej angol bajnoknál. Fabinyinak a 200 yardon elért 2 p. 45.4 mp.-es világrekord, a 2 p. 47 mp.-es angol rekorddal szerűben fényes bizonyítéka a sportág óriási fejlődésének.

Nem kevésbé fényesek uszóink külföldi szereplései, melyek közül Halmay és Zachár angliai útja, Halász és Hajós németországi és ausztriai diadalai a legfontosabbak. Halmay és Zachár a kora tavasz óta folytatott erős tréningtől már megviselve állott starthoz Angliában, ennek dacára Halmaynak 100 yardos angol bajnokságban 0.56.8 mp. és kitűnő idejével elért második helye nagyban öregbítették uszósportunk világhírét. Nem kevésbé Zachárnak 2-ik helye az 500 yardos bajnokságban. Taylor mögött, hol azonban Radmilovicot és Forstert verte Szerencsésebb körülmények között — itthoni formáikat kiuszva — talán még fényesebb eredményeket érhettek volna el.

Eddig csak uszósportunk nagyjairól emlékeztünk meg, de ha megemlítjük, hogy tavaly még juniorszámba menő uszóink ma már — nemrég meg nagyra tartott — rekordokon

belül uszkálnak és hogy bajnokainkon kívül még vagy féltucat olyan uszónk van, ki 2.50p.-en belül uszik 220 yardot és 6 p. alatt 440 yardot, úgy bátran mondhatjuk, hogy célunkat — a vezetőszeret az uszásban — immár elértük. Ezt végleg igazolni vannak hivatva a jövő évi londoni olimpiai versenyek és tekintve idej eredményeinket, a legvérmesebb reményekkel nézhetünk azok elé.

Uszósportunk óriási fejlettségének mi sem fényesebb bizonyítéka, mint ez alábbi táblázat: különböző távokon elért hazai rekordok összehasonlítása a fennálló angol rekordokkal.

Táv	A n g o l		M a g y a r		Jegyzet
	rekord	főállította	rekord	főállította	
50 yard	0'25'4 mp.	C.M. Daniels	0'25'1 mp.	Halmay Z.	
100 "	0'55'4 "	" "	0'58 "	" "	
150 "	1'33 "	" "	1'36 "	" "	
220 "	2'28'6 mp.	C. V. Lane	2'30 "	" "	
440 "	5'32'2 "	D. Billington	5'31'6 "	" "	
888 "	11'26'4 mp.	H. Taylor	11'53'4 "	Zachár J.	
1 ang. mfd.	21'42'6 mp.	D. Billington	4'56 "	Hajós H.	
200 yard melluszás	2'47 mp.	W. Robinson	2'45'4 "	Fabinyi J.	
150 yards hatonúszó	1'57'2 mp.	F. A. Unwin	1'59'8 "	Fülöp K.	
Plunging	5 m. 18 cm.	W. Taylor	20 m. 08 cm.	Römer K.	

¹⁾ Halmay legjobb ideje az idej angol bajnokságban elért 0'56'8 mp.-es rekordja.
²⁾ Halmay legjobb eredménye (angliában) 1'35'6 mp.
³⁾ 110 yardos pályán.
⁴⁾ Világrekord.

Áttekintés. Idei uszósportunknak egyik legfontosabb eseménye volt a múlt vasárnapi középiskolai verseny, mely régóta nélkülözött hiányt pótoló uszósportunkban. A nagy siker, mely a versenyt követte, méltó jutalmul lehet azoknak, kik félre téve az ósdi iskolai copfot nagy hozzáértéssel és lelkesedéssel dolgoztak annak létrejöttén, s ha hinnünk lehet e lelkesedés és érdeklődés valódiságában és állandóságában, ugye verseny, valamint a hasonló szellemben rendezendő későbbi versenyek óriási befolyással lesznek uszósportunk további fejlődésére. Ifjúságunknak mindenkor az uszás volt a legkedveltebb sportja. Hiszen összes eddigi bajnokaink még mint tanulók kezdték meg győzelmeik sorozatát, dacolva az iskolai törvényekkel, melyek szigorúan tiltották és büntették versenyekben való részvételt.

Az utolsó néhány év alatt azonban a sport hazánkban is óriási arányokat öltött s immár nemcsak az aktív sportemberek féltett kincse, de társadalmunknak minden rétegét is meghódította olyannyira, hogy ma már legkomolyabb tanfériaink is hódolnak a modern sportszellemnek s kezdik be látni, hogy ép és valóban csak edzett testben él. Dr. Bárczy István, Budapest székesfőváros polgármestere vállalta a versenyvédnökségét s legkiválóbb tanfériaink foglaltak helyet a versenybírószágban, a főváros pedig értékes vándordíjjal jutalmazta a legsikeresebb iskolát.

Ifjúságunkat a legnagyobb díszetért illeti. A régóta visszafójt s eltitkolt sportszeretet valóban imponáló módon tört ki belőle. Fényesebb megvilatkoztatás annak alig is képzelhetjük. Harmadfélszáz nevezést adtak le a versenyre! Oly szám, mely hazánkban még nem fordult elő s — hasonló versenyen — talán még sehol a világon. Ifjúságunk is tudatában volt a nap jelentőségének, oly példás rend és fegyelem ualkodott köztük, hogy mintaképül szolgálhatnának bármely nemzetközi nagy verseny résztvevőinek. Az elért eredmények pedig minden várakozást felülmutattak, s bátran mondhatjuk, hogy jelenleg egy nemzet ifjúsága sem mérkőzhetnék uszásban a mieinkkel s különösen a rövidebb távokon oly erőket látnunk, kik egykor nagy támaszai lesznek uszósportunknak.

És ha a jeleknek hihetünk, még egy nagy sikere lesz ez uszósversenynek. Az a nagy érdeklődés és lelkesedés, melylyel a komoly tanárok tanítványaik küzdelmét kísérték, remélni engedik, hogy ezután nemcsak a rideg tudományok terén fognak egymással érintkezni, de lesz egy újabb kápos. mely őket az iskola falain kívül is közelebb hozza egymáshoz: a testnevelés.

FODOR-féle vívóterem Koronaherceg-u. 3.

Középiskolai uszóverseny.

Igen jól sikerült a II. ker. Felsőkereskedelmi Iskola Sportegyesülete által a Magyar Vízí Sport közreműködésével rendezett nemzetközi középiskolai verseny. Az óriási közönség, mely nagyjából a versenyzők szülőiből állott, zsúfolásig megtöltötte a Rudas uszodát és gyönyörködve nézte a fiatalok küzdelmeit. A verseny nemzetközi jellegét néhány bécsi tanulóknak részvétele adta meg, kik azonban a miénkkel szemben nem bírtak érvényesülni.

A szintén benevezett Sheff meg sem jelent, mivel ismét régi riválisával, Zachárral került volna össze. Távolmaradásáért azonban bőven kárpótolta a közönséget Zachár, Baronyi, Toldi, Zsoldos és Ádám részvétele, kiknek küzdelme ritka élvezetet nyújtott. Valóban szeretnők látni ifjainkat — a közel multban lefolyt London-Páris ifjúsági csapatai küzdelmének mintájára valamely nemzet hasonló csapataival mérkőzni. Leginkább az angolával; azt hisszük annyival verné ellenfelét, mint az verte a párisi csapatot. Az intézetek közül legsikeresebb volt a IV. ker. Piarista gimnázium, mely 3 első, 4 második és 2 harmadik helyével a főváros vándordíját nyerte. Szépen szerepelt a VII. ker. főgymn., melynek növekedéi 4 győzelmet arattak.

A napnak legszebb versenye a mell-, hát-, magyar uszból összetett staféta verseny volt, melyet a VII. ker. gymn. csapata nyert meg gyönyörű küzdelem után a II. ker. reáliskola csapata ellen. A rendezés az indulók óriási száma dacára is mintaszerű volt, minden fennakadás és incidens nélkül. A versenyekre leadott több mint 250 nevezés, sportunkban rekordot képez, s abból 150 esetben starthoz is állottak.

A versenyek részletes eredménye a következő:

I. *Kézők versenye* 40 m. I—IV. oszt. 1. *Bányai József* VII. ker. gymn. 0 p. 31.1 mp. 2. *Adorján Géza* IV. ker. gymn. 3. *Pohanka Wien*. 4. *Horváth Antal* VII. ker. gymn. 17. induló.

II. *Főverseny* 60 m. 1. *Zsoldos Károly* I. ker. gymn. 0 p. 38.1 mp. 2. *Baronyi András István* IV. ker. gymn. 3. *Hentaller Gábor* IX. ker. keresk. iskola. 5. induló.

III. *Kézők versenye* 40 m. V—VIII. oszt. 1. *Tetmayer Géza* IV. ker. gymn. 0 p. 27.4 mp. 2. *Bihar Aladár* IV. ker. gymn. 3. *Schierer János* II. ker. keresk. 4. *Rényi György* IV. ker. reál.

IV. *Osztályverseny* I—II. oszt. 40 m. 1. *Wenk János* III. ker. gymn. 0 p. 33 mp. 2. *Ember Béla* gyak. gymn.

V. *III—IV. oszt.* 40 m. 1. *Kronberg Aladár* IV. ker. gymn. 0 p. 29.4 mp. 2. *Horváth Antal* VIII. ker. gymn. 3. *Adorján Géza* IV. ker. gymn. 13. induló.

VI. *I—VI. oszt.* 60 m. 1. *Baronyi András István* IV. ker. gymn. 0 p. 41.2 mp. 2. *Friedmann Tibor* VI. ker. gymn. 3. *Tar Imre* VIII. ker. gymn. 9. induló.

VII. *VII—VIII. oszt.* 80 m. 1. *Zsoldos Károly* I. ker. gymn. 0 p. 56.5 mp. 2. *Ádám Sándor* IV. ker. reál. 4. induló.

VIII. *Junior-verseny* 80 m. 1. *Strasser Bódog* V. ker. gymn. 1 p. 3.3 mp. 2. *Tolnay Ferenc*, gyak. gymn. 3. *Bihar Aladár* IV. ker. gymn. 4. *Soyka F.* Wien. 12. induló.

IX. *Meghívottak versenye* 100 m. 1. *Zachár Imre* II. ker. reál 1 p. 9.5 mp. 2. *Ádám Sándor* IV. ker. reál.

X. *Staféta-verseny* (3-szor 40 m.). 1. *I. ker. reál* (Ott. Ádám, Rényi.). 2. IV. ker. gymn. (Schwendtner, Breslmayer, Baronyi.). 3. Keresk. Akadémia. 4. II. ker. keresk. Indult 6 csapat.

XI. *Melluszás előnyverseny* 80 m. 1. *Agulár Gy.* VII. ker. gymn. 2 mp. h. 1 p. 15.6 mp. 2. *Pöltz J.* VIII. ker. gymn. 2 mp. h. 3. *Toldi Ödön* VII. ker. gymn. 15 mp. h. 16. induló.

XII. *Műugrás* (versenyen kívül). Ugrottak: *Gösz József* II. ker. reál, *Stalzer Hans* Wien, *Éfisch Vilmos* Wien és *Széchy Endre* III. ker. gymn.

XIII. *Vendégek versenye* 100 m. 1. *Werber József* Wien 1 p. 30.4 mp. 2. *Filinger F.* Wien. 3. *Fisch Vilmos* Wien. 5. induló.

XIV. *Hátuszás előnyverseny* 60 m. 1. *Agulár Gy.* VII. ker. gymn. 0 mp. h. 0 p. 59.8 mp. 2. *Toldi Ö.* VII. ker. gymn. 6 mp. h. 3. *Gösz J.* II. ker. reál. 11 mp. h. 17. induló.

XV. *200 m-es előnyverseny* 1. *Nagy Géza* II. ker. gymn. 6 mp. h. 2 p. 11 mp. 2. *Széchy Dezső* III. ker. gymn. 3 mp. h. 3. *Rieckert József* Róser keresk. 26 mp. h. 4. *Martiny K.* II. ker. gymn. 11 mp. h. 19. induló.

XVI. *Staféta-verseny* (3-szor 40 m. mell, hát, magyar.). 1. *VII. ker. gimnázium* (Toldi, Kovács, Hentaller) 1 p. 26.8 mp. 2. II. ker. reál (Erdődi, Gösz, Zachár). 3. V. ker. reál (Kenedi, Bodó, Leipniker.). 7. induló.

A belga úszósövetség meghívása a magyar uszókhoz.

Tudvalevőleg a nyár folyamán, mikor az Angol Olimpiai Bizottság a jövő évi olimpiai úszóversenyek propagációját szétküldötte, a MASz. úszószakosztálya egy 200 m-es staféta-verseny kiírását kérelmezte, 4 uszóval egyenként 50 m-t uszandó. Mint-hogy a British OC. már egy 200 m-es csapat-versenyt vett fel négyes csapatok részére, a kérelmet nem teljesíthette. E beadványt és kérelmet *Lauber Dezső*, az összes kontinentális szövetségeknek pártolás céljából elküldötte s így került a belga úszósövetséghez is. Ez ügygel kapcsolatban kapta *Stankovits Szilárd*, a MASz. titkára a következő levelet Belgiából:

„Igen tisztelt uram! Mint a Belga Olimpiai Bizottság képviselője, értesültem, hogy önök az 1908. évi londoni olimpiai úszóprogramban egy négyes staféta-verseny (uszónként 50 m.) felvételét kérték. Mi természetesen csatlakoztunk a MASz. kérelméhez. Tekintve azt, hogy a BOC-tól tagadó választ kaptunk, e kérdés tárgyában ezennel azon ajánlatot tesszük önöknek, fogadják el meghívásunkat Angliából történő visszatérésük alkalmából s keressék fel hazánkat ilyenfajta staféta-verseny megtartása céljából. Meghívásunk elfogadása esetén, mi Brüsszelben nagyszabású uszó-ünnepélyt rendezünk (a program összeállítását az önök tetszésére bizzuk) esetleg egy water-polo mérkőzésel kapcsolatban, ha önök ezt óhajtanák. Az időpontot szabadon választhatják, mert mi bármelyiket elfogadjuk, tekintve, hogy az 1908. évi programunk még nincsen összeállítva. Azon reményben, hogy kedvező választ kapunk, maradtam stb. stb. *F. Teynerts*.”

A MASz. úszószakosztálya legközelebb fogja tárgyalni a meghívást s valószínűleg a begy. meghívást elfogadják. A belga uszó-sport igen magas színv. áll s érdemes arra, hogy magyarok összemérjék erejüket a belgákkal. Tudvalevőleg ez év nyarán a belga úszósövetség néhány kiváló belga uszót küldött ki Angliába, kik az egyes angol egyleteket sorra legyőzték a stafétában. Így a Manchester, Victoria, Hyde Seal, Wigan, St. Helens, Bradford, Delphin, Otter SC. csapatát is. Megjegyzendő, hogy 50—80 m.-ig terjedő csapat- és staféta-versenyekben még sohasem szenvedett a belga szövetség csapata vereséget. A vízi-pólo csapatuk egyike a legerősebbeknek, amit legjobban bizonyít az a tény, hogy szept. 23-ikán megverték Anglia vízi-pólo bajnok-csapatát, a Weston Super Mare-t 4:3 arányban, mely csapat 1905. óta veretlen.

A MTK. versenye. A MTK. december 8-án este fél 6 órakor a Rudas-fürdő férfi uszodájában nemzetközi úszóversenyt rendez a következő feltételekkel: I. Staféta-verseny. (5-szor 40 m.). 2. 100 m. főverseny. Hátuszás. 3. Buvár uszás (40 m.). 4. Hölgyek versenye (100 m.). 5. 100 m. főverseny. 6. Gyermekek staféta-versenye. (3-szor 40 m. 14 éven aluliak számára). 7. 100 m. főverseny. Mell-uszás. 8. 400 m. hendikep. 9. 200 m. mell-uszás hendikep. 10. 200 m. főverseny. 11. 100 m. főverseny. Oldal-uszás. 12. Plunging hendikep. 2 ugrás. 13. 80 m. hendikep. 14. Vegyes uszás. Egyéni verseny (mell, hát, oldal és magyar.). 4-szer 20 m. 15. Hölgyek staféta-versenye. 3-szor 40 m. (mell, hát és magyar.). 16. 100 m. hátuszás hendikep. 17. Vegyes staféta-verseny. 4-szer 100 m. (mell, hát, oldal és magyar.). 18. Old Boys staféta-verseny. 27 éven felüliek számára. 3-szor 40 m. A versenyeken a MASz. versenyrendszabályai mérvadók. Nevezések legkésőbb november 30. déli 12 óráig Hajós Miklós helyettes-titkár címére (V. Bank-utca 3.) küldendők.

Rovatvezető: Lázár József.

A londoni olimpiai játékok atletikai szabályai

Kétséget nem szenved, hogy a jövő évi londoni olimpiád legfontosabb része az atletikai versenyek lesznek. Az olimpiád előkészületeit, azok egyes fázisait, az eldöntésre kerülő versenyeket és azok szabályait már majdnem mind ismertettük. Most azonban a British Olympic Comitéé szíveségéből, a lapunknak beküldött kefelevonatok alapján az összes részletek birtokában vagyunk.

A versenyszámokban változás csak a svéd gerelynél van, amennyiben két szám került kiírásra s pedig szabad

és kötött stílussal való dobás. Az előbbinél a gerely bármilyen helyén, az utóbbinál csak középen fogható. A versenyszámok végleges összeállítása tehát a következő:

100 m., 200 m., 400 m., 800 m., 1500 m., síkfutás, 110 m. és 400 m. gátfutás, 3200 m. akadályverseny, 5 ang. mfd. (8.047 km.) síkfutás, 10 ang. mfd. (16 km.) gyaloglás, Marathon-futás 40 km., magasugrás nekifutással és helyből, távolugrás nekifutással és anélkül, hármass ugrás (hop, step and jump), rudugrás, kalapácsvetés, súlydobás, kötélhuzás, 3 ang. mfd.-es csapatverseny (5 indulhat, 3 első beérkező számít), 3500 m. gyaloglás, diszkoszdobás: 1. szabad stílus, 2. görög stílus, gerelydobás: 1. szabad stílus, 2. középen fogva, 1600 m. stafétafutás négy futónak (az első kettő 200 m.-t, a harmadik 400 m.-t, a negyedik 800 m.-t fut).

A program tehát kivétel nélkül mind felöleli a klasszikus versenyszámokat s így mindenki érvényesítheti képességeit. A szabályok ismereténél különösen azokat fogjuk kiemelni, amelyek a MASz. szabályaitól különböznek, jöllehet ilyen meglehetősen kevés van.

Mint már több ízben említettük, a kötélhuzásnál 3. a 3 ang. mfd.-es csapatversenyt és a stafétafutásnál, hol 1—1 csapatot, a többi versenyszámokban minden nemzet legfeljebb 12 versenyzőt indíthat.

A versenyek az angol Amateur Athletic Association szabályai szerint és fenhatósága alatt rendeztetnek, mely testület nevezi ki az összes funkcionáriusokat, ugyancsak két vagy több bírót és egy döntőbíró, bírót és döntőbíró itélkeznek a versenyek tartama alatt előforduló minden incidensről s ítéleteik meg nem felelhetnek.

A versenyeken csak amatőrök indulhatnak. Az amatőr-séget az AAA. szabályai határozzák meg, mely azonos a MASz. idevonatkozó szabályaival. Nevezéseket minden államban a fenhatóságot gyakorló szövetségek adhatnak le, az illető állam olimpiai bizottsága útján.

Minden versenyző köteles rövidujjas inget és térdig-érő nadrágot viselni. A versenyző, ki nincsen megfelelőképpen öltözve, a versenyből kizáratik. Ha egy versenyző szándékos akadályozás, illetlen magaviselet stb. stb. miatt egy versenyből kizárnak, az az összes többi versenyekben is elveszti indulási jogosultságát. Minden versenyző a programban kitüntetett számot tartozik viselni s pedig egyet a mellén s egyet a hátán. A startnál való felállás, indulás stb. teljesen azonos a MASz. szabályaival.

Magasugrásnál csak a keresztvezésnél van különbség, amennyiben a léce alatti elfutás bármilyen számban csinálják is, nem számít kísérletnek. Fejes ugrás vagy salto tilos. A távolugrásnál, ha a versenyző hátraesik vagy leül, kísérletnek (ugrásnak) számít, de nem méri. A helyből való ugrásoknál bármilyen lendületvétel meg van engedve, de a lábának a földet esakis egyszer, tehát az ugrás pillanatában szabad elhagyni. A rudugrásnál három keresztvezés egy ugrásnak számít. A hármass ugrásnál a hop, step és jump (szökkenés, lépés és ugrás) stílus használható, vagyis először az elugró lábbal kell földre érni, azután egy lépés, majd páros lábbal való leérkezés következik. A többi azonos a távolugrás szabályaival. A kalapácsvetésnél a szabályok azonosak, azzal a különbséggel, hogy a dobás 2.134 m. átmérőjű körből történik. Az első látható nyom méretik. A kiesezett dobás kísérletnek számít, de nem méri.

A súlydobás 2.134 m. átmérőjű körből történik. A dobás iránya egyenes vonallal van megjelölve, melytől jobbra és balra 45 fok alatti két egyenes van húzva. A dobást csak akkor mérik, ha a golyó a 90 foknyi területen érkezik le. A 110 m.-es gátfutásnál a gátak 1.06 m. magasak. Elhelyezésük ugyanolyan, mint a 120 yardos gátfutásnál; tehát az első gát 15 yardnyira van a startvonaltól s a gátak közötti távolság 10 yard. Így tehát a célvonal az utolsó gáttól kb. 70 cm.-rel nagyobb távolságra van, mint 15 yard.

A 400 m.-es gátfutásnál a gátak 91 cm. magasak. Minden versenyző köteles gátvonalában benmaradni. A 10 gát úgy van elhelyezve, hogy az első gát 45 m.-nyire van a starttól, az utolsó pedig 40 m.-nyire a célvonalától. Az egyes gátak között 35 m. távolság van. Az akadályverseny-nél az akadályok legfeljebb 91 cm. magasak. A vizes árkot mindenki diszkvalifikálás terhe alatt köteles venni. A

gyaloglásnál a gyalogló bírót határoznak végérvényesen. A diszkvalifikált versenyző köteles azonnal elhagyni a pályát. A diszkosz 2 kg. nehéz s 22 cm. átmérőjű vasobroncs kerülettel, közepén kisebb fém-diszkosz. A szabad stílusnál a diszkosz 2.50 m. átmérőjű körből dobhatik. Mérése úgy történik, mint a súlydobásnál, azzal, hogy addig, amíg a diszkosz a földre nem érkezik, a dobó a kört nem hagyhatja el. A görög stílusnál a szabályok teljesen azonosak az athéni-vel. A gerely 2.6 m. hosszú és 800 gr. nehéz. Fából van, vashegygyel végződik s a súlypontjánál spárgával sűrűn körül van csavarva. A dobás egyenes vonalról történik, s pedig nekifutással vagy helyből. A versenyző ráléphet a vonalra, akár egy, akár két lábbal, de tul nem haladhat rajta mindaddig, míg a gerely a földre nem ért. Csak azt a dobást mérik, hol a gerely a hegyével ért a földre és pedig merőlegesen az eldobó vonalra. A szabad stílusnál a gerelyt bárhol, a kötött stílusnál csak középen lehet fogni. A marathoni futás szabályait 3 hét előtti számunkban részletesen hoztuk s azok változást nem szenvedtek.

Ezzel körülbelül ismertettük mindazt, ami különbözik a nálunk alkalmazott szabályoktól. Szükségesnek tartjuk megjegyezni, hogy tekintve, hogy Angliában a diszkosz teljesen ismeretlen sporteszköz s maga a fenti szabály sem tesz említést a diszkosz vastagságáról, célszerű volna, ha a MASz. egy nálunk használatos minta-diszkoszt küldene a BOC.-nak. Nem tartjuk kizártnak, hogy az angolok a mi diszkoszunkat elfogadják, ami lényeges előnyt jelent a magyar diszkoszdobónak. Nagyon helyes volna, hogyha versenyzőink, a fenti szabályok figyelembevételével, már a tél folyamán megfelelő előmunkálatokat végeznének, mert csak így remélhetjük, hogy valahogy megálljuk helyünket a nemzet jövő évi nagy küzdelmében.

A Magyar Olimpiai Bizottság? Az olimpiai szabályzat elkészítését hosszas és erőteljes vita előzte meg. A minisztérium sürgetése, a kölesönös érdekek fontossága végre is az összes érdeket megegyezésre vezette. Most már mindenki joggal remélte, hogy a kérdés végleges rendezése, majd pedig a szabályszöveg megalkadása gyorsan követi egymást. Az olimpiai kérdésekkel foglalkozó legutolsó értekezés, mely a szövetségek kiküldöttjeiből állott, a kölesönös megegyezés után hat tagu bizottságot küldött ki az olimpiai szabályzat megállapítása céljából. E bizottságban a MASz. és MOTESz. egyenként 3 kiküldöttjével vett részt s hat héttel azelőtt le is tárgyalták s kölcsönösen elfogadták azt. Most már csak jóváhagyás céljából a közoktatásügyi minisztériumba kellett volna beküldeni. Ez aktus teljesítését a MOTESz. kiküldöttjei vállalták magukra, kik az eredeti szabályzatot magukkal vitték. A hat hét elmult s még most is ott vagyunk, ahol akkor voltunk, mert a szabályzat még most sincsen betervezve jóváhagyás végett. Az olimpiai események pedig már egymásra torlónak. Sok és fontos kérdésben kelene már állást foglalni. Eddig, hogy a magyar sport érdekei olimpiai szempontból megvédve lettek, tisztán *Musa Gyula* és *Lauber Dező* érdeme, kik az ügy iránti szeretetből vitték az ügyeket és végeztek a rengeteg és kétségkívül nagy-sikerű munkát. Tisztán az ő érdemük, hogy a legfontosabb kérdésekben diadalra tudták juttatni a magyar sportkörök kívánalmait. A fennmaradó kérdések azonban mind fontosabbá válnak, hogy ezekért már a felelősséget két ember nem viselheti. Az idő is mulik s nálunk az előkészítésnek még nyoma sincsen. Hogy pedig az események váratlanul és készületlenül ne találjanak bennünket, emeljük fel szavunkat azért, hogy a szabályzatot most már sürgősen terjeszszék be a minisztériumhoz, hogy a Magyar Olimpiai Bizottság összes szerveivel együtt megalkulhasson.

Birkózás az olimpiádon. Mikor a nyár folyamán a British OC. a proposíciókat szétküldte, a kontinens minden országában nagy meglepetést keltett az a körülmény, hogy a birkózásokat a each-as-each-can (fogd, ahol érled) szabályok szerint írták ki. Az európai sportsajtóban mindenhol élénken tárgyalták e kérdést, mert Angliát és Amerikát kivéve, mindenhol a görög-római birkózást kultiválják s így a német, osztrák, dán, magyar és francia birkózók, kik a birkózó-sportban legjobban vannak érdekelve, egyszerűen elestek volna a versenyen való részvételtől. A MASz. birkózó-szakosztálya természetesen tiltakozott ez ellen s a BOC.-hoz beadványt intézett, melyben a görög-római birkózás felvételét kérte. A BOC. válasza most érkezett meg, melyben értesíti a MASz.-t, hogy ahaját minden tekintetben indokoltnak tartja s a görög-római birkózást 3 súly-csoportban programba vették. Ez a tény a MASz. második nagy sikere az angol olimpiáddal kapcsolatban.

A Silberer díjat a WAC. végre is december 1-ére kiírta és decz 8-ikára a Rambler díjat Az előbbi 100 yardra, az utóbbit 100 m-re. Kétségtelen, hogy az a körülmény, hogy december havában írják ki atlétikai versenyt, nagyfokú sportszerűtlenségre vall. Menti azonban az osztrák szövetséget az a körülmény, hogy a gondjaira bízott két időleges vándordíj kiírását ismételtlen elvállalta egyik-másik egyet, de meg nem rendezte. S tekintve azt, hogy időleges vándordíjról van szó, nagyobb sportszerűtlenség lenne, ha egy évben a kiírás végleg elmaradna. A Silberer-díjért magyar részről a védő, *Rudoczky Károly* (MTK.) és *Simon Pál* (MAC.) mennek fel.

A Shrub Canadában legutóbb *D March*-al mérkőzött 51 ang. mfd.-ön, kinek 2 p. hendikepet adott, de *Shrub* már a 7-ik mfd. után behozta. A 13-ik mfd.-nél azonban, hol *Shrub*-nek már 3 p. előnye volt, bokarándulást szenvedett s a versenyt feladni volt kénytelen. *Shrub* ideje: 1 ang. mfd.-ön 4 p. 36 mp., 2-ön 9 p. 32 mp., 3-on 14 p. 32.8 mp., 4-en 19 p. 28 mp., 5-ön 24 p. 45 mp., 10 mfd.-ön 51 p. 18 mp., 13 ang. mfd.-ön 1 óra 2 p. 16 mp. Ellenfelének ideje erre a távra 1 óra 5 p. 49 mp. *Marsh* a 15 mfd.-et 1 óra 22 p. 59.4 mp. alatt futotta.

A debreceni birkozó verseny. Mint ismeretes a Debreczeni AAC. december 8-ikára birkozó versenyt írt ki, könnyű, közép és nehéz súlyra. A két első főiskolai bajnokság, az utóbbi nyílt szám. Tudvalevőleg a főiskolai számokban a FSSz. szabályai értelmében csakis oly főiskolai hallgatók vehetnek részt, akik valamely főiskolai sport-egylet tagjai. Ezt a szabályt, mely ellen mi következetesen állást foglaltunk, mindig azzal indokolták főiskolai részről, hogy ez a főiskolák egyhangú öhajítását képezi. Annál meglepőbb az a levél, amelyet most *Székely-hidi Béla*, az ismert súlydóbo és a DAAC. titkára egyik nagy együletünkhöz, melyben a főiskolai birkozók legjobbjai vannak, írt. A levél egyik legfontosabb része így hangzik: „Választmányunk legutóbbi ülésén foglalkozott a nem főiskolai együletek kebelébe tartozó főiskolai hallgatók a versenyben való részvételét illetőleg és kimondta, hogy az olyan főiskolai hallgatóknak, akik már akkor is tagjai voltak valamely nyilvános együletnek, mielőtt a FSSz. megalakult, megengedi a főiskolai számokban az indulást, a nyilvános együletek főiskolai osztályának címe alatt és nevezéseiket elfogadja. Ez irányban a FSSz.-hez átír és okvetlenül követelni fogja álláspontja elfogadását, mert ha Magyarország főiskolai bajnokságáról van szó, nem lehet kizárni egy főiskolai hallgatót sem, még akkor sem, ha talán így könnyebben jutna valaki egy meg nem érdemelt bajnokság birtokába.”

Ez a felfogás egészséges sportérzékre vall s reméljük, hogy a DAAC. kezdeményezése nyomán meg fog szűnni az a ferde helyzet, hogy valamely főiskolai hallgató saját főiskolája bajnokságáért ne küzdhesse. A nyilvános együletek, ha a főiskolai sport reprezentálásáról van szó, most sem zárkoznak el attól a gondolatától, hogy főiskolai hallgató tagjaikat főiskoláik színében indulni engedjék.

Téli training a MAC.-ban. A nemzeti lovardában a tél folyamán nemesak a footballisták, hanem az athleták is rendszeres tréninget fognak folytatni, sőt január közepén téli viadal rendezése van tervbe véve. A MAC. különben az idén a szokott-nál jóval korábban szándékozik megrendezni a báró Hornig vándordíjért tartandó cross-country versenyt.

Cross Country. Mint értesülünk a BEAC. még ez év folyamán országos mezeli versenyt fog rendezni.

A. Shrub és a poni. *Shrub* a többszörös világrekorder jelenleg Canadában időzve, több profizionista futó-versenyen vesz részt. Nemrégiben Vipinegben 10 ang. mfd. távolságon egy poni-fogatall mérkőzött, de erős küzdelem után 10 m.-rel vereséget szenvedett 52 p. 20 mp. Ez az idő kintün, jóllehet amatőr korában 1904-ben e távra, mikor *George* világ-rekordját akarta megdönteni, 50 p. 40.6 mp. alatt futotta. *Shrub*-ot Canadában erősen ünneplik s kísérletet tesznek, hogy az Ir-Canada AC. tréneréül megszerezhessek.

Szemle. Leesett immár az első hó, s a téli szezonra való kés üldözés az utolsó stádiumba lépett. A jégpályák már kibocsátották fölhívásaikat és már csak az állandó fagy beköszöntését várják. A szezon általában mozgalmassnak ígérkezik. A jég sportok iránt a sportkörökben széleskörű érdeklődés nyilvánult meg már eddig is és alapos reményünk van arra, hogy lapunk erős agitációja nyomán, melyet nem szüntetünk be ezentul sem, a hó-sportokat is sikerül életre hívunk.

A mult hét legfontosabb eseménye az volt, hogy a fővárosi közgyűlése hozzájárult a BKE. ama kérelméhez, melyet a városligeti tó kibetonoztatása érdekében adott be. E szerint az egész átalakítási munkát 333.728 kor. 90 fillérre kerül, melynek felét a főváros fedezi oly módon, hogy az évi haszonrészsedés felét az együletnek engedélyezi a végleges törlesztésig. Azonkívül a főváros a városligeti tó hasznélvezeti jogát 1957-ig biztosította a BKE.-nek.

Kétségtelen, hogy a többi egyesület, s a sportfejlődés szempontjából ez a határozat káros. Az eddigi tapasztalatok alapján nem igen várhatunk a BKE.-től engedékenységet a magyar sportegyesületekkel szemben, mert a dolgot inkább üzleti szempontból fogja föl. A fővárosi tanács azonban fölhívja a figyelmet, a tónak a sziget mögött lévő 14579-25 m²-nyi része betonoztatására is. A közmunkatanaés átírata alapján azonban a BKE. ennek a résznek a betonoztatásáról lemondott. Most már tehát a többi egyesületre vár a feladat, hogy e részen egy jég sport-telepet létesítsenek. A költségek mintegy 50—60.000 koronát tesznek ki. Mint értesülünk, a MAFC. ez irányban már tett is lépéseket a tanácsnál.

Téli sportunk reformja ezimű cikksorozatunk a közönség s a tanügyi körökben is erős viszhangot keltett. E cikk hatására alatt *Filipp Endre*, a *Tucker-pályák* gondnoka 5 darab időnyelvet küldött szerkesztőségünknek, hogy azt 5 szegénysorsu tanulóknak osszuk ki. A szíves adományt örömmel vettük s kiosztásukról megfelelő módon gondoskodunk. Reméljük, hogy e szép példa nem marad követők nélkül.

A troppaui világ bajnoki verseny kiírása már megtörtént s a január 25-26-án lefolyó verseny a következő versenyszámokat tartalmazza: *Műkoresolyázó világ bajnokság* 1908-ra (csak férfiaknak), a nemzetközi szövetség hűgy-műkoresolyázó bajnoksága, a német koresolyázó szövetség páros bajnoksága, páros verseny, junior műkoresolyázó verseny, senior műkoresolyázó verseny (a világ bajnokságba jelentkezők kizárásával), hűgyverseny (ugyanazon megszerítással). Valamennyi verseny nemzetközi. Nevezési zárlat 1908. január 22.

Érdekes ebben a kiírásban az, hogy a *németországi szövetség* bajnoksága osztrák területen, de német főnhatóság alatt dől el. A dolog magyarázata az, hogy annakelőtte mindkét országnak közös szövetsége volt. Később Ausztriának külön szövetsége alakult, azonban több morva és sziléziai egyet nem lépett be ebbe, hanem megmaradt a német szövetségben. Így jutott a Troppauer Eislauf-Verein német bajnokság megrendezéséhez. Meglehetősen viaszás állapot ez, az igaz. De hát oda át a Lajthán tul nem ez az egyetlen viasz dolog.

A Ferencvárosi TC. jégpályát létesít a közraktár-utcai lawn tennis pályán, hol mint az előző években is a klub tagjai és más sportegyesületi tagok részére kedvezményes bérletjegyeket boesájt ki. A modern igényeknek megfelelően berendezett pálya már elkészült és mint értesülünk, a klub agilis vezetősége jég hockey csapatok szervezésével foglalkozik.

Jég hockey. A Budapesti KE. nagy előkészületeket tesz a jég hockey kultiválására s az előjelek szerint az idén legalább négy csapat alakul, melyek rendszeres tréninget fognak üzni. Remélhetőleg a közel jövőben már a külfölddel is felvehetjük a versenyt ebben a sportnemben is.

Lapunk zárata

szerdán delben van, miért is kérjük a közleményeket eddig beküldeni. Közlésre alkalmas sportképeket szívesen veszünk.

A szerkesztőség.

A thüringiai téli sportszövetségnek 25 helyi csoportja van 1113 rendes és 700 ifjúsági (középiskolai) taggal. A szövetség oberhofti szállodájának berendezésére ez évben 12000 márkát fordít.

Davosban új szánkóversenypályát építenek, mely 3300 m. hosszú lesz és 300 m-es eséssel bír. A start és cél automatikus időmérővel és telefonnal van összekötve. Megnyiták már a jégpályákat is. November 23-án az International Schlittschuh-Club az English Seating és az English curling jégpályák nyitnak meg, míg a szánkó és ski pályák még nincs elég hó.

Mrs. Syers, a műkorcsolyázás hölgy világbajnoka, ez évben újra tréningbe áll a részt vesz a versenyeken. A világbajnokság sorsa ezzel már is eldöntöttnek vehető.

Európa gyorskorcsolyázó bajnoksága is Ausztriában dől el, még pedig február 1-én és 2-án Klagenfurtban az Eislauf Verein „Wörthersee” rendezésében.

Európa műkorcsolyázó-bajnoksága január 18-án és 19-én dől el Varsóban.

A műkorcsolyázó világbajnokság ez évben ismét Ausztriában dől el, miután a nemzetközi szövetség a rendezéssel a Troppauer Eislauf Vereint bízta meg. Ugyancsak itt folyik le a hölgybajnokság is. A verseny január 25-én és 26-án lesz Troppauban.

Rovatvezető: Dr. Gerentsér László.

A tornaszezon kezdete.

Az atletikai versenyek befejeződtek, és a football is utolsó napjait éli. Fellendülnek a téli gyakorlatok, a vívás és a torna. Az egyleti tornázás már javában folyik. Minden egylet programmal jött a nyilvánosság elé. Előtérben a Magyar Testgyakorlók Körenek jubileumi ünnepe áll, amely a harmadik lesz az atletikai és uszó-jubileum után. A jubileus díszturna sikere a magyar tornászörökön áll, remélhetőleg ők is segítségére lesznek az MTK-nak, hogy ez az ünnepük méltó befejezője legyen jubileárius esztendőjüknek.

Az egyleti tornaéletbe az idén a főiskolai egyletek is szervesen illeszkednek be, és díszturnáik sem maradnak el. A BEAC-ban Gerentsér László, a MAFC-ban Holics Gábor vezeti a tornát.

A nyilvános egyletek körében nagyobb változások nem történtek. A Nemzeti Tornaegyletben Maurer János, Szaffka Manó, Sulyok és Simon tornatanárok a művezetők, a BTC-ben Kmettykó János, a Postásoknál és III. TVE-nél Tóth István, az OTE-ben Bábel Rezső, a BBTE-ben Bély Mihály, az MTK-ben Vágó Manó. Ezenkívül, amint halljuk, a Sportkedvelők Köre alakított tornaosztályt, amelyet Erdődy Ödön fog vezetni. A KAOE, és a BKTE, most keresnek művezetőt.

A hölgytornázás, mely már tavaly is nagy lendületet vett, mindinkább kezd fellendülni, és ha a lelkesedés nem szűnik, az idén még nagyobb lesz hölgyesapataink száma. Az OTE., a Postások, a Nemzeti TE, hölgytornászain kívül most a Sportkedvelők Köre is alakít hölgyosztályt, amelynek jelentkezői már a 40-en felül vannak.

Az Óbudai Torna Egylet tornaversenye. Az Óbudai Torna Egylet szombat este tartotta meg idei országos tornaversenyét. Elismerés illeti a rendező tornaegyesületet, de annál kevésbé a többi rokonegyesületet, amelynek tagjai közül alig láttunk egynehány érdeklődőt. Maga a MOTESz. hivatalos kiküldöttje sem jelent meg a versenyen, s a zsűrit is ott a helyszínen incidentálisan állították össze azokból a tornatanárokból, akik véletlenül jelen voltak, mert érdekelve voltak a résztvevő versenyzők révén. Nagy szük-

ség volna már, ha a MOTESz. rendet teremtené a torna-versenyek terén és az a lelkiismeretesség és abszolút sport-szerűség érvényesülne a tornázás terén is, ami a hazai atletikai versenyeket jellemzi. Részletes eredmény a következő:

Ifjúsági verseny nyujtón, 10 induló. 1. Gruber József (OTE.), 2. Téry Ödön (BTC), 3. Nemeskai Béla (BTC.), 4. Szalay József (MTK.). Képzettek versenye nyujtón, 6 induló. 1. Szűcs Vilmos (BTC.) 44 pont. 2. Hellmich Ottó (OTE.) 40 $\frac{1}{4}$ pont. 3. Reichmann Zsigmond (MTK.) 36 $\frac{1}{4}$ pont. Képzettek versenye korlátón, 2 induló. 1. Szabó Kálmán (BTC.) 43 pont. 2. Nyisztor János (MTK.). Képzettek versenye lovon. 1. Reichmann Zsigmond (MTK.) ellenfél nélkül.

Postások tornaestélye. A Postások egyesülete december hó 4-én Tóth István tornatanár művezető vezetésével nyilvános tornaestélyt rendez a Röck Szilárd-utcai tornacsarnokban.

HIVATALOS RÉSZ.

Magyar Labdarúgók Szövetsége.

Elnöke: Kárpáti Béla (IX., Ferenc-körút 41.) **Alnökök:** Steiner Hugo (V., Akadémia-utca 9.) (Üllői Téglá- és Mészégető RT. Füzesséry Zoltán dr. (Andrássy-út 48.) **Főtákar:** Malecki Román (VI. Andrássy-út 48. II. 10.) **Hivatalos órák minden szerdén este 7-8-ig az Edison-kávéház külön termében. Titkár:** Cseke Gyula (II. Csalogány-u. 6.) **Pénztáros:** Glatzer József (IV., Deák Ferenc-u. 5. Iparbank.) **Ellenőr:** Olgyai István dr. **Intéző-bizottság:** Oprész Rezső, Balogh Hugo, Vida Henrik-Ültesek: VI., Teréz-körút 24a. sz. Edison földszinti külön termében tartatnak

Kivonat az intéző-bizottságnak 1907. nov. hó 27-én tartott ülésének jegyzőkönyvéből.

Igazoltattak a következő játékosok: (1907. nov. 27.) 645. Szilágyi József Neme. SpC. részére; 646. Duncitz Géza; 647. May Dezső Főv. TC. részére; 648. Szecsey Lajos; 649. Wolf Imre; 650. Staffler János (TLE.) Ferencv. TC. részére.

Igazoltattak a következő mérkőzések: 1907. nov. 17.). I. oszt. bajnokság: BTC. I.—UTE. I. 6:0; I. oszt. szöv. díj: BTC. II.—UTE. II. 4:1; (1907. nov. 24.) I. oszt. bajnokság: MTK. I.—BTC. I. 4:3; MAC. I.—BAK. I. 16:0; UTE. I.—Főv. TC. I. 4:2; II. oszt. bajnokság: c3. FC. I.—URAK I. 14:3; Nemez. Sp. C. I.—KAOE. I. 7:0; I. oszt. szöv. díj: BTC. II.—MTK. II. 2:1; MAC. II.—BAK. II. 6:2.

Tudomásul vétetett a Főv. TC. III.—Lptographia Football Club II. csapatok 4:3 arányú mérkőzése azzal, hogy ez a mérkőzés volt a Lytozr. FC-nak a felvételhez szükséges 3-ik játéka.

Mínhogy a TLE. a november hó 17-ére kisorsolt szövetségi díjmérkőzésről lemondott, 2 pont a Kőb. TE. II. csapatára jár. — Mínhogy a Pozsonyi Torna-Egylet a f. hó 24-én tartandó nyugatmagyarországi kerületi bajnoki mérkőzésről, a kiküldött bíró jelentése alapján, lemondott, 2 pont a Pozsony Újvárosi Labdarúgó-Egyesület csapatára jár.

A f. hó 17-én megtartott BTC.—UTE. bajnoki mérkőzés 10 százála, 36 korona 36 fillér haladéktalanul a szövetség pénztárába leszolgáltatandó. —

Mínhogy a f. hó 24-re kisorsolt Törkövcs Sp. E.—Typographia Sp. Cl. bajnoki és szövetségi díjmérkőzések félreértések alapján elmaradtak, a bizottság a két egyesület közös kérelmére engedélyt ad arra, hogy bajnoki- és szövetségi díjmérkőzésüket f. évi december hó 1-én lejátszhassák. — Ugyazintén engedélyt ad az UTE. és Főv. TC. közös kérelmére, hogy II. csapataik az I. oszt. szövetségi díjmérkőzésüket f. évi december hó 1-én lefolytathassák.

A III. ker. T. és VE.-nek azon előterjesztése, hogy mi oknál fogva nem játszotta le a hiányzó időt a Kőb. TE. csapatával — elégségesnek nem találtván, a mérkőzés a III. ker. T. és VE. mulasztása folytán a Kőb. TE. I. csapatának igazoltatott és az 1907. évi október hó 27-én lefolytatott, de be nem fejezett, II. oszt. bajnoki mérkőzésért 2 pont a Kőb. TE. javára íratott.

A 33-as FC. II. és a III. ker. T. és VT. II. csapatainak f. évi szeptember hó 29-én a II. oszt. szöv. díjért lefolytatott mérkőzésből folyólag a bizottság a III. ker. T. és VE.-nek egész eljárását sportszerűtlennek minősíti. — Mínhogy azonban sem az általános rendszabályok-ban, sem a bajnoki rendszabályoknak arra nézve intézkedés ez idő szerint nem foglaltatik, hogy a szövetségi díjmérkőzésekben, a bajnoki mérkőzésekben is szereplő játékosok nem vehetnek részt: az esetet az igazgató-tanárság figyelmébe ajánlja, azon okból folyólag, hogy a tanács a szabályoknak e részben való pótlása végett állást foglaljon. — A bizottság különben az 1907. szept. 29-én tartott II. oszt. szöv. díjmérkőzést

4:1 arányban a III. ker. T. és VE. II. csapata javára igazolja. A III. ker. T. és VE. egyebekben a bírói jelentés alapján is kötelezték, hogy játékosait a megkülönböztetésre alkalmas dreszekkel lássa el.

Mínthogy a Föv. TC. a bizottság korábbi felhívásának eleget tett és a f. hó 17-én a III. ker. T. és VE. csapata ellen szerepelt játékosainak névsorát bejelentette, — e mérkőzés tudomásul vétetett.

A Litographia Football-Club panasza Langfelder Ferenc játékbíró ellen egyhangulag elutasítottát, mert a Lytogr. FC-nak a BAK. pályatulajdonossal oly értelmű szerződése van, hogy a BAK. a pályát 10 órán túl is használhatja és a Lytogr. FC. a pályán csakis tréninget tarthat, de mérkőzéseket nem. Ezek szerint a Lytogr. Footb. C. által panaszolt és Langfelder játékbíró részéről állítólag elkövetett sérelem is tárgytalan.

Tudomásul vétetett, hogy a FI. de FA. november hó 15-ig kötelekbe ideiglenesen felvette tagjai sorába: a Finska Boll Förbundet, az Irish Football Association-t és a Norsk Fodbold Forbund-ot.

Mínthogy a Pannónia első pozsonyi Football-egylet belépési nyilatkozatát beküldte, a bizottság javasolja a tanácsnak, hogy nevezett egyesületet, — régebbi nyilvános működésére hivatkozással, a szövetség tagjai sorába végleg felvegye.

A BAK. és a FTC. között megtartandó Corinthian-vándordíj mérkőzés lefolytatása iránt a bizottság a Corinthian-vándordíj-szabályzatának 6. és 13. alapján a mérkőzés színhelyéről sorsolás útján a *lágymányosi-pályát* kijelölte.

Idézetek.

Az intéző bizottságnak 1907. évi december hó 4-én tartandó ülésére kihallgatás végett beidéztetnek: *Newell Emil* (BAK.) játékbíró, *Leviezky Károly*, *Molnár Ferenc*, *Ujváry Ödön* (BTC.) és *Domonkos László* (MTK.) játékosok.

Malecki Román s. k.
főtítkár.

Kivonat az igazgató-tanács november hó 15-én tartott ülése jegyzőkönyvéből.

Teljes örömmel tudomásul vétetett a vallás- és közoktatásügyi m. kir. kormány következő átirata:

„A Magyar Labdarugók Szövetségének

Budapest,

A Magyar Labdarugók Szövetségének tiszteletbeli tagjára történt megválasztásáról szóló okiratot, rendkívüli elfoglaltságom miatt sajnálatomra nem vehettem a szövetség küldöttségétől személyesen át: ez uton mondom tehát őszinte köszönetet a megiszteltetésért.

Áthatva a testnevelés fontosságának tudatától és jól ismerve azon történelmi tanulságot, hogy csak a testileg is egészséges és erős nemzetek képesek szellemi és erkölcsi téren is nagy és maradó alkotásra mindenkor kedves kötelességemnek ismerem a testnevelés ügyét a hazai ifjúság érdekében a rendelkezésemre álló eszközökkel támogatni.

Szívből üdvözlöm a Magyar Labdarugók Szövetségét, és kívánom, hogy törekvéseit és buzgó munkálkodását siker koronázza.

Hazaifas üdvözléssel

Stoble Ferenc szövetségi kapitány, a legutóbb Budapestén megtartott s 4:1 arányban magyar győzelemmel végződött osztrák-magyar szövetségi mérkőzésről részletes jelentést tett, s ebből folyólag a szövetségi kapitány által beadott következő indítványok javaslattevés végett kiadattak az intézőbizottságnak: 1. a szövetségi csapatba kijelölt játékosok értesítésére nézve válaszlappal ellátott tudósítványok nyomtatandók, s az illetők kötelesek az elfogadás ügyében nyilatkozni, 2. a legközelebb Bécsben lejátszandó szövetségi mérkőzés pályája kijelölése ügyében a szükséges intézkedések cleve megtéssenek, 3. jövőben nemcsak a szöv. mérkőzések, hanem minden tulajdonos pályája felszerelésére (gólvonalok megjelölésére) nézve nagyobb gond fordítassék, 4. a MLSz. a szövetségi mérkőzések alkalmából az ellenfél játékosainak emlékérmét adjon, 5. az 1908. évi Öe. F. V.-val lejátszandó mérkőzések a tavaszi fordulóban, esetleg a viszonyzó mérkőzés legkésőbb október hó 1-én tartassék meg; *Glauber József* pénztárnok ugyanezen szövetségi mérkőzés anyagi forgalmá-

ról hasonlólag jelentést tett, s ebből folyólag a következő határozatok hozattak: örömdetesen tudomásul vétetett, hogy ezen szövetségi mérkőzés pénzügyileg sikerrel végződött; mínthogy a Pálva-szövetség a bevételből tetemes összegeket vont le, mivel az előzőleg tartott két szövetségi mérkőzésnél 10%-t vont le, s azok a MLSz. részére deficitel végződtek, ez okból felkértem a Pálva-szövetséget, hogy a kérdéses legutóbb tartott szövetségi mérkőzés alkalmából ne 20, hanem szintén 10%-t számítson fel; jövőben a szövetségi mérkőzések pályája kijelölése, választása ügyében a Millenáris és a Margitszigeti pályák között versenytárgyalás eitendő meg, e határozat foganatosításával a pénztárnok bizatot meg azzal, hogy eredményről az intéző-bizottságnak íó időben tegyen jelentést. se bizottság lehetőleg a legméltánvosabb ajánlatot tartozik elfogadni; az Apolló projektograf színház igazgatójának azon ajánlata, hogy bailandó a színházát a szövetségnek egy matiné tartására átengedni, tudomásul vétetett, s megbízott a szövetségi kapitány, hogy az Apolló igazgatójával lépjen érintkezésbe, az eljárásról, eredményről tegyen jelentést, amennyiben a szövetség az Apollóban egy matinét anyagi sikerrel rendezhetne meg, akkor e jövedelem és a szövetségi mérkőzések tiszta jövedelme tekintetbevétele után fog határozat hozatni az Önkéntes Mentő egyesületnek adandó intulek ügyében; a szövetségi mérkőzés ügye körül kifejtett buzgó és odaadó tevékenkedésért *Stoble Ferenc* szövetségi kapitánynak, *Malecki Román* főtítkárnak és a sportsajtónak a támogatásáért jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott meg, — ezen utóbbi határozat a sportsajtóval írásban közlendő.

Olgyay István dr. ellenőrnök azon jelentése, hogy a pénztárt megvizsgálta és azt a legteljesebb rendben találta, tudomásul vétetett.

Bienenstock Samu a játéktól örök időre kitiltott volt játékosnak a megkegyelmezésre vonatkozó s a KAOESp. Cs. által beadott kérvény elvetetett.

Az üresedésbe jött *birák* bizottsági tagsági tisztségre *Löwenrosen Charly* minősített bíró választatott meg.

A Kőb. TE.—33. FC. mérkőzésből folyólag az intéző bizottság által hozott azon határozatot, amely szerint a 2 pont a 33 FC. javára íratott, a Kőbányai Torna Egyesület meglebebbzte; amely felebbezés — mivel az intézőnek a határozata a bajnoki rendszabályok értelmében hozott — egyhangulag elvetetett.

Az English Football Association (a Fédération angol tagjainak) átiratára az intéző bizottságnak azon válaszirata, amelyben az EFA-t mint a Nemzetközi Labdarugó Szövetség tagját elismeri, jóváhagyólag tudomásul vétetett.

Azon jelentés, amely szerint az intéző bizottság egy angol válogatott csapatot Budapestre meghívott s az EFA. azon tudósításuk, hogy hajlandók Budapestre eljönni, hogy a magyar szövetségi csapattal mérkőzzenek, jóváhagyás s örömmel tudomásul vétetett és meghagyatott az intéző bizottságnak, hogy a tárgyalásokat tovább folytassa a mérkőzés sportbeli és anyagi részleteit rendezze és az eredményről tegyen jelentést.

Tudomásul vétetett, hogy a Roóz—Rusz Föv. T. Cl. játékosai megkegyelmezésére vonatkozó tárgyalására öt egyesület rendkívüli közgyűlés összehívását kérelmezte.

Cseke Gyula s. k.
titkár.

Szerkesztői üzenetek.

Andrényi István Budapest. Verseny céljaira szolgáló sportserű ping-pong-asztal 275 cm. hosszú, 150 cm. széles és 75 cm. magas. Ajánlatos feketére — de fény nélkül — festetni. Ilyen asztalon dol el a MAFC. rendezésében évente a magyar bajnokság is.

A versenykiírásokra vonatkozólag szerkesztőségünk elhatározta, hogy eszentul azoknak az egyleteknek kiírásaiért, amelyeknek lapunk nem hivatalos közlönye, közlési díjat számít. Dijszabás: 30 petit sorig 3 korona, azutódi soronkint 20 fillér. (Egyszeri közlésre). A díj a kiadóhivatalnak (VIII., Eszterházy-utca 6), a szöveg a díjra való hivatkozással a szerkesztőségnek (VIII., Eszterházy-utca 6.) küldendők be.

BERLIET-MERCEDES

AUTOMOBILOK

**Modern garage,
javító műhely.**

Bárdi József automobil r.-t.

Budapest, VI. kerület, Mozsár-utca 9.

Állandó raktár az összes auto-alkatrészekben.

AUTOMOBIL

a „Magyar Automobil Club“ hivatalos lapja.

Főszerkesztő: FRIEDRICH NÁNDOR * Felelős szerkesztő: LINDNER ERNŐ.

Főmunkatársak: BIRÓ ALAJOS és HOLUB JÓZSEF.

Szerkesztőség: Budapest, IV., Kigató-tér 1.

Mekkora sebességgel haladhat az automobil?

Egyik legfontosabb követelmény, melyet a modern automobil szemben támasztunk: a nagy sebesség.

A nagy automobilversenyek, a világra szóló turák mind csak arra szolgálnak, hogy jutalmazván azt a kocsit, mely a legnagyobb sebességet érte el, a konstruktöröket a kocsik sebességének növelésére buzdítsák. És tényleg, ma főképp e körül folyik a küzdelem az egyes nemzetek automobiliparai között.

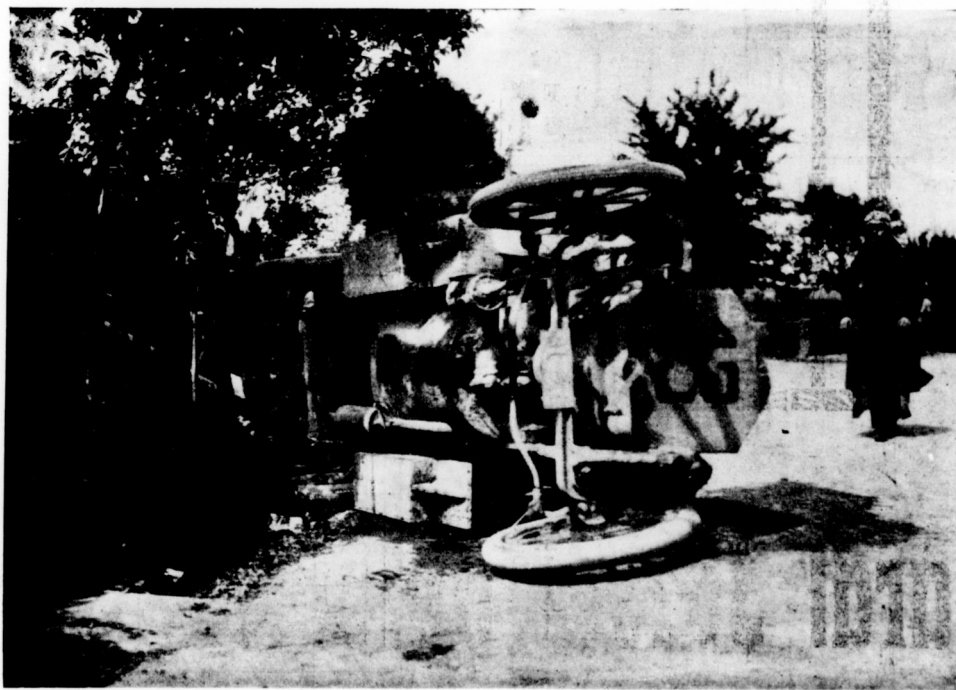
Beható tanulmányozás és számos kísérlet tárgyai voltak tehát mindazon tényezők, melyek a gépkocsi se-

Ha a kocsik vontatására szükséges erőt P-vel jelölöm, a kocsik sebességét V-vel, akkor a motornak ezen sebesség elérésére szükséges teljesítménye T kell, hogy

$$T \text{ lóerő} = \frac{P \text{ kg. V km. óra}}{75.076 \cdot 3600} \approx 1.$$

legyen.

Ezen egyenletben P az összes vontatási ellenállások összegét jelenti. Ez számos és különböző tényezőből adódik össze, mint: a surlódási ellenállás, a rezgések és rázkódások, melyek következtében eleven erő vész el, a le-

A Harkomer-verseny szerencsétlenül járt „13“ startszámú kocsija.

bességére befolyással bírnak, miután ezek ismeretével a gépkocsi maximális sebessége elég megközelítően megállapítható.

A motor teljesítménye a hátsó hajtótengelyre átvitetik különböző szerkezetek segítségével és ennek következtében a kerék kerületén fellépő erő végzi a kocsik vontatását. Természetesen a motornak nem a teljes munkája adódik át a kerekekre, hanem annak egy részét az erőátviteli mechanizmus felemészti. Általánosságban felteszik, hogy a motor teljesítményének 60%-a végez hasznos munkát, míg átlag 40% az áttétel, surlódás stb. által emészten fel.

végő ellenállása stb. Pontosan ezek értékét nem ismerjük, valamint nem ismerjük azon befolyást sem, melyet számos más körülmény, pld. a pneumatik keménysége vagy puhasága stb. a sebességre gyakorol.

Mindazonáltal a számos kísérlet eredményeként felállított empirikus képletek segítségével a kocsik sebességének tényleges értékét nagyon megközelítik. Ezen empirikus képletek a következők:

a surlódási ellenállás 25—30 kg.*) minden tonna kocsisúlyra.

*) A németek (Prof. Lutz, Aachen) 25 kg.-ot, az olaszok (Ing. Marengo: Lavoro e potenza) 30 kg.-ot számítanak.

A rezgések és rázkódásokból keletkező veszteségeket pótló erő Boramé-Julien szerint

$$0.0007 V Q \dots\dots\dots 2.$$

hol V mint fentebb, a kocsí sebessége és Q a kocsí súlya.

A levegő ellenállása pedig

$$0.0048 F V^2 \dots\dots\dots 3.$$

hol F a kocsinak a szél által ért felületét jelenti. (A haladás irányára merőleges síkra való vetületét.)

Ennélfogva a vontatásra szükséges erő megközelítőleg

$$P = 0.03 Q + 0.0007 V Q + 0.0048 F V^2 \quad 4.$$

A gyakorlatban azonban rendszeren a 2. és 3. tagot összevonva használják ezen egyenletet

$$P = 0.03 Q + 0.006 F V^2 \dots\dots\dots 5.$$

Az 1. egyenletből

$$P = \frac{270.0.6 T}{V}$$

Az 5. egyenletből

$$\frac{270.0.6 T}{V} = 0.03 Q + 0.006 F V^2$$

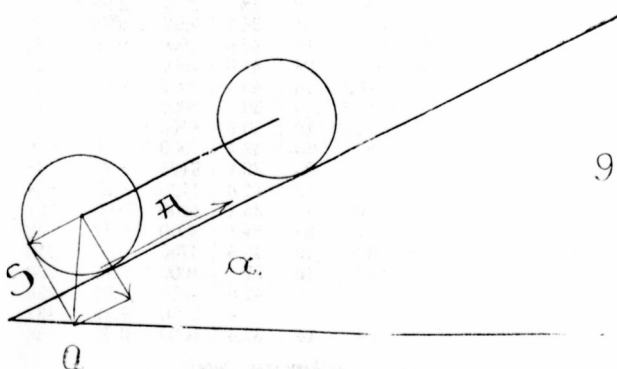
$$\text{vagy } V^3 + 5 \frac{Q}{F} V - 27000 \frac{T}{F} = 0 \quad 6.$$

Ezen harmadfoku egyenlet megoldása:

$$V = \sqrt[3]{13500 \frac{T}{F} + \sqrt{\left(13500 \frac{T}{F}\right)^2 + \left(\frac{5 Q}{3 F}\right)^3}} + \sqrt[3]{13500 \frac{T}{F} - \sqrt{\left(13500 \frac{T}{F}\right)^2 + \left(\frac{5 Q}{3 F}\right)^3}}$$

a kocsí által elérhető maximális sebesség.

Ezen értéket természetesen csak sík és kemény talaj mellett kapjuk. Emelkedéseknél vagy mocsaras puha talajnál sokkal nagyobbak a vontatási ellenállások, ennél fogva kisebb a sebesség. Lejtőn például a vonta-

tásra szükséges erő minden tonna kocsisúlyra s minden 1‰ emelkedésre 1 kg.-al növekszik.

Vagyis, ha a lejtő emelkedése p‰, a kocsí súlya Q, a vontatásra szükséges erőtöbblet (S)

$$S = p \cdot Q \text{ kg.}$$

Pontosan a vontatásra szükséges erőtöbblet akkora, mint a mekorra a kocsí súlyának a lejtő irányába eső componense. Ha az emelkedés p‰

$$\operatorname{tg} \alpha = p; S = Q \sin \alpha$$

$$\sin \alpha = \frac{p}{\sqrt{1+p^2}}; S = Q \frac{p}{\sqrt{1+p^2}}$$

$$\text{Ha } p \text{ kicsi } \sqrt{1+p^2} \cong 1 \text{ és akkor } \sin \alpha = p \quad S = p Q.$$

Nagyobb emelkedéseknél azonban ezen utóbbi képlet nem helyes, hanem a kocsí súlya, az emelkedés és a vontatásra szükséges erőtöbblet közötti összefüggést az alábbi diagramm adja meg pontosan.

A vontatásra szükséges erő tehát:

$$P = 0.03 Q + 0.006 F V^2 + Q \frac{p}{\sqrt{1+p^2}}$$

Ennek alapján már most a 6. egyenlet segítségével kiszámítható, hogy egy adott automobil egy p‰ emelkedésű lejtőn hány km. sebességgel haladhat fel.

Pl. Egy 1200 kg. súlyú gépkocsí motora 30 HP. maximális teljesítményű. a gépkocsí szélnyomási felülete pedig 3 m². Mekkora maximális sebességgel haladhat ezen gépkocsí a) síkon, b) egy 100‰ emelkedésű lejtőn?

a) A b) egyenlet megoldásába az értékeket behelyettesítve

$$V = \sqrt[3]{13500 + \sqrt{135^2 \cdot 10^6 + 667^3}} +$$

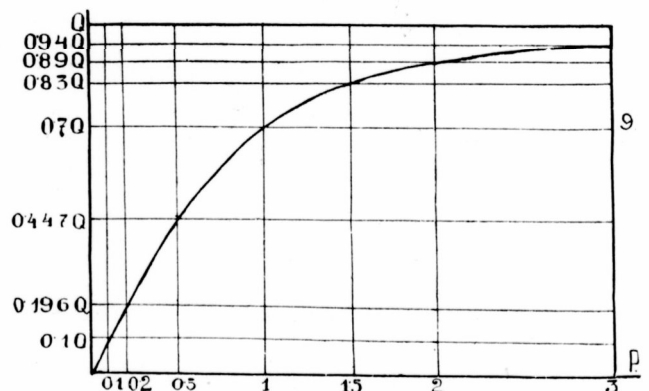
$$\sqrt[3]{135000 - \sqrt{135^2 \cdot 10^6 + 667^3}} \cong 54 \text{ km.}$$

$$\text{b.) } P = 0.03 \cdot 1200 + 0.006 \cdot 3 \cdot V^2 + 120$$

$$V^3 + 8667 V - 270000 = 0 \text{ s innen}$$

$$V = \sqrt[3]{135000 + \sqrt{135^2 \cdot 10^6 + 2889^3}} +$$

$$\sqrt[3]{135000 - \sqrt{135^2 \cdot 10^6 + 2889^3}} \cong 18 \text{ km.}$$

Ezen számítás természetesen versenyzépekre nem ad pontos eredményt, mert azoknak mechanikai hatásfoka jobb szokott lenni 60%-nál. Sőt, mivel a francia automobil club a versenyzépek súlyát és a hengerek köbtartalmát, vagyis tulajdonképpen a motor teljesítményét limitálta, az 1908. évi Grand Prix nem lesz egyéb mint épen ezen mechanikai hatásfok javításának díjazása. Ez mindenesetre helyes, mert a géptechnikának nem lehet az a feladata, hogy bármi áron nagy teljesítményt érjen el, hanem hogy a nagyobb teljesítményt minél nagyobb hatásfokkal érje el.

Braun István
gépészmérnök.

Mibe kerül egy automobil tartása?

Az Angol Automobil-Club ellenőrzése mellett két évig tartó kísérletet folytatott egy előkelő angol automobilista. A kísérlet tárgya 6 cylinderes 40–50 lóerős Rolls-Royce gép futása volt, mely négy utassal 2 év alatt 24.000 km. futott be.

Az egész idő alatt csak az első ezredik kilométer után volt egy alig pár perces „panne”, különben az egész hátra lévő 23.000 kilométert fennakadás nélkül futotta be.

A felmerült költségek a 2 év alatt következőképp alakultak: (figyelembe veendő azon körülmény, hogy minden felmerült javítást vagy helyreállítást a chauffeur helyett a közeli garageban végeztek, hol a tulajdonos árjegyzékszerinti detail árakat fizetett az anyagért, míg a mechanikus munkájáért óránként 2.60 kor. és ennek segédjéért óránként 1.60 kor. számítottak fel.)

Olaj, benzin stb. költségek.

Benzin (24.000 km., 5.3 kilométerenkint 1 liter volt a fogyasztás) à 0.34 korona literenkint 1500 kor. Kenő olaj a motor számára 72. l. à 0.92 kor. — 66 kor. Kenő olaj az áttétél számára 1. à 0.60 — 3 kor. Garagébani munkák, az egész ut alatti javítások 40.5 órát vettek igénybe (à 2.60 kor.) azonkívül 7-szer kellett az accumulatort cserélni, à 1.80 kor. — 117 kor. Kicséréltettek a következő alkatrészek: 6 gummitampon, 3 szűrőrud, 9 mágnesgyújtó, 1 hajtósíj, 4 csapszeg, új szűrő, fűdő a benzintartályhoz; felmerült azonkívül a mágnes és a tekercs javításának szüksége: 227 kor. Az ut összes költségei 1913 kor. Nem foglaltatnak azonban ezen összegben a pneumatikok költségei.

Az ut (24.000 km.) utáni jókarbahelyezés:

A gép szétszedése, a hibás alkatrészek pótlása, újból való összeállítás és kipróbálás; 71.5 orai munkaidő a mechanikusnak (à 2.60 kor.) és 54 à 1.80, a segédjének tehát 186 kor. + 97 kor. = 283 kor. Az új alkatrészek detail ára 51 kor. Olaj, 6.8 l. 4 kor. Összesen 368 kor.

Az egész ut, felszerelés, javítás költségei a 24.000 km.-nyi futás alatt, valamint utána az újból indulásra kész állapotba helyezés költségei (pneumatikok nélkül) összesen 2251 kor. Vagy 12000 kilométerre, ami 1 év átlagául vehető 1126 kor.

Ezek egybevetéséből kitűnik, hogy a 24.000 km. futás alatt és után, a jókarba helyezés munkáját egy képzett chauffeur teljesen jól elvégezhetné volna. Az új anyag és alkatrészek pótlása nem okozott több költséget mint 227 kor. + 51 kor. azaz 278 koronát két évre, ami egy évre 139 kor. A viz fogyasztás 8000 klm.-ként 4½ liter volt.

A pneumatikok költségei.

A kísérlet megmutatta, hogy ha a kocsik jó pneumatikokkal van felszerelve az első kerekeken levők 10.000 klm.-ig tartanak és a hátsókon levők 7600 klm.-ig. A költségek detail árakat véve alapul 0.13 kor. klm.-ként és kocsinként vagyis 1 év alatt (12.000 klm. számítva átlagul) 1576 kor. Kevésbé elsőrangú pneumatikokkal felszerelve pedig 0.18 kor.-ba kerül a kocsik és kilométerenként, vagyis évenként 2300 koronába.

—c. —a.

Az automobil tulzott terhelése ellen szólal fel Filins az ismert osztrák szakíró. Érdekes fejtegetéseiben elsősorban a pneumatikimelés szempontjából int a tulzott megterheléstől, mert amint ismeretes, a pneumatik élettartama jórészt a terheléstől függ. Különösen meglepő, hogy Filins pontos számításokkal igazolja, miszerint tartalékalkatrészek cipelésében általánosan tulnemenek a szükséges határon. Ha a tartalékalkatrészek összegét kiszámítjuk, a következő számadatokat kapjuk:

pneumatikok	77.98 kilogramm
világítási ber.	37.28 „
jelzőkészülékek	5.34 „
szerszámok	13.20 „
tartalékalkatrészek	17.00 „
üzemi anyagok	13.10 „
különbféle kellékek	39.00 „
Összesen	202.90 kilogramm

Ha most a tartányok tartalmát, a podgyász és az utasok súlyát vesszük, a pneumatikokra oly nagy megterhelés jut, hogy alig esodálkozhatunk, ha 2—3000 kilométeres erőltető ut után felmondják a szolgálatot. Könnyű karosséria mellett tehát, felesleges szerek elhagyása kívánatos a pneumatikok érdekében.

Amerikai kocsik árak. Alantabb közöljük az amerikai kiállításon szereplő automobilmek főbb áradatait, amelyek bizonyos érdekességet nyerne azáltal, hogy az amerikaiak áruikkal a jövő évben a budapesti kiállítást is fel fogják keresni. Az árak meglehetősen alacsonyok az európaiak mellett, ami azonban nem feltétlenül előny, ha elfogadjuk néhány kontinentális szakember véleményét, akik szerint az amerikai kocsik, bár külsőleg kifogástalanok, gondos kivétel szempontjából nem állják meg a versenyt a szolid európai gyárak kocsijaival. Az árak a következők:

Gyártmány neve	kocsisúly kilogrammban	maximális lóerőszám	lőerőnkénti súly	eladási ár korona	kilogrammkénti ár	lőerőnkénti ár
Magaskerekű kocsik (Buggy)						
Albany B	227	7	32.4	1625	7.15	232.15
Chicago	408.6	15	27.2	3750	9.17	250
Cosmopolitan	227	6	45.2	1750	7.7	350
Dayton C	478.7	15	35.2	3000	6.28	200
Duer A	431	12	36.0	3750	8.68	313
Farmeró Auto	363.2	14	26	3000	8.25	214
Federal (hettaktusu)	295	12	24.6	2375	8.03	198
Hatfield	363.2	12	30.3	3000	8.68	250
Holsmann	384.2	10	38.4	3250	8.45	325
Postal I	408.6	12	34.1	2375	5.75	198
Schacht	295	12	24.6	3200	10.85	268.6
Succes B	214.8	4	53.7	1375	6.72	343.7
Succes C	317.8	10	31.8	2000	6.28	200

Kis kocsik egyszerű függőleges hengerrel:

Brush	386	6	64.3	2500	6.46	416
Covert	340.5	6	56.7	3250	9.62	541
Juvel D (hettaktusu)	403.6	8	51.1	3000	7.32	376
Palmer	363.2	8	45.4	2500	6.87	312

Egyszerű vízszintes hengerű kocsik:

Cadillac K	500	10	50	4000	8.00	400
Courier F	500	7	71.4	3250	6.50	464
Gale C 7	500	10	50	3000	6.00	300
Glide C	613	10	61.3	4000	6.61	400
Hevitt	545	12	45.4	5000	9.16	416
Neilson 7	454	12	38	4000	8.80	333
Reo	440.6	8	55.1	3250	7.32	406

Vízszintes ellentett kettőshengerű kocsik:

Aurora	454	14	32.4	3500	7.70	250
Autocar XV	658.3	12	54.8	6000	9.09	500
Buick G	726.4	22	33.0	5750	7.90	261
Cartercar D	817.2	24	34.1	6250	7.63	260
Continental	454	14	32.4	4 00	9.90	321
Crocon	454	12	38	3750	8.25	312
Detroit	817.2	24	34.1	7500	9.16	312
Gale G 7	681	14	48.6	4500	6.60	321
Jackson D	998.8	24	41.6	7500	7.50	312
Knox F 4	726.4	16	45.4	7000	9.62	437
Leader B	545	18	30.2	5000	9.16	277
Logan F	408.6	10	40.8	4500	1.10	450
Marvel A	590	14	42.1	4000	6.76	286
Mason	772	24	32.1	6425	8.32	268
Maxwell	500	12	41.6	4125	8.25	344
Monarch E	500	14	35.1	4500	9.00	321
Northern C	817	24	34.1	8000	9.77	333
Pierce Racine A 3	543	12	45.4	3750	6.87	312
Queen E	590	16	37	4000	6.76	250
Rambler 27	681	16	42.6	4750	6.96	296
Steel Swallow	363	8	45.4	3500	9.62	437
Wayne II	454	14	32.4	4000	8.80	286

Függőleges kéthengeres kocsik:

Atlas	636	20	31.8	6250	9.81	312
Mitchel	500	10	50	3750	7.50	375
Troyford	636	15	42.4	5000	7.85	333
Wolverine	454	10	45.4	3750	8.25	375

Négyhengerű kocsik:

Ford N	477	18	26.5	3000	6.28	166
--------	-----	----	------	------	------	-----

Nemzetközi automobilkongresszus. Az elismert automobilklubok nemzetközi szövetsége a múlt héten tartotta ezévi rendes kongresszusát, amelyen Magyarországot gróf Szápáry Pál és Krisztinkovich Béla képviselték. A kongresszus mindenekelőtt megválasztotta elnökét, Van der Zuylen báró, a Francia Automobil Club elnöke személyében, alelnöké pedig Sierpstorff grófot, a német császári automobil

club elnökét. A tárgyalások az automobil klubok nemzetközi szövetsége alapszabályainak megvitatásával kezdődtek, melyeknek elfogadása után négyes bizottságot választottak a szövetség ügyeinek vezetésére és megállapították, hogy az egyes országok magukat három képviselővel képviselhetik. Mint évi hozzájárulási díj tagonként 50 cent-ime állapított meg. A következő évre Páris jelöltetett ki központul. Ezután az egyiptomi automobil club vétetett fel minden nagyobb ellenzés nélkül a tagok sorába.

Egy nemzetközi sportbizottság alakulására irányuló indítvány elvetetett.

Az olasz automobil klubnak indítványa a turakocsik számára felállítandó nemzetközi formula ügyében, megegyezés nem jöven létre, elnapoltatott.

A Gobron-Brillé cég indítványa, mely tekintettel kocsijainak eltérő szerkezetére, az ostendei egyezmény módosítását célozza, a francia automobil club sportbizottságához utasított.

A kiállítási terminusok megállapítása, minthogy azok felől az egyes országok képviselői pontos adatokkal nem szolgáltathattak, mellőztetett.

Végül elfogadtatott a császári automobil club azon indítványa, hogy az utak kátrányozására szolgáló anyag csak előzetes felülvizsgálat esetén boesátások használatra, mivel több ízben tapasztalták, hogy az utítató anyag a versenyzők szeméire káros hatást gyakorol.

Az automobilizmus terjedése Franciaországban. A 10-ik párisi automobil kiállítás alkalmából a hivatalos statisztika érdekesen világítja meg a francia automobilipar meszerüen gyors fellendülését.

1899-ben	1892	auto volt	Franciaországban, közöttük:	620	egy vagy két üléses voiturette:
1900 ..	2892	..	..	955	..
1901 ..	5386	..	..	1955	..
1902 ..	9206	..	..	2543	..
1903 ..	12994	..	..	2604	..
1904 ..	17017	..	..	1844	..
1905 ..	21523	..	..	2836	..
1906 ..	26262	..	..	2803	..
1907 ..	31286	..	..	2910	..

Az automobilipar kivitele pedig szinte hihetetlen.

1900-ban	9,417.000	franc
1901 ..	15,500.000	..
1902 ..	30,000.000	..
1903 ..	51,000.000	..
1904 ..	71,000.000	..
1905 ..	100,000.000	..
1906 ..	138,000.000	..

Ezekből a milliókból hány vándorol ki tőlünk? Mily óriási gazdasági kár az, s mily könnyen itthon lehetne azt tartanunk!

Olasz automobil versenyek 1908-ban. Florio lovag közölte a Targa Florio szabályait, a kis kocsik és motoros csónakok versenyére a „középtenger gyöngyéért”. A Targa Florio május 9-én 400—500 kilométeres távon Sziciliában fog megtartatni és résztvehetnek: a) négyütemes, négyhengeres kocsik 120—130 mm. furattal; b) Gobron típusú kocsik 110 mm. furattal és 220 mm. maximális dugattyúlökettel.

A Targa Florio győztese az olasz király aranyérmét és 15000 francot nyer. A második 8000, a harmadik 4000, továbbá 2000 és 1000 franc kerül kiosztásra.

Egy-egy cég csak négy kocsival versenyezhet. Minden kocsi nevezési díja 1000 franc. A versenyszabályok teljesen megegyeznek a tavalyi Targa Florioéval. Florio lovag, az olasz automobilisport ezen mecenása, e versenyre is díjtalanul fogja szállítani a résztvevő kocsikat Nápoly, Genua vagy Marseille-ből Palermóba és vissza s így a gyárosok megmenekülnek a nagy költségektől. A jelentkezések máris nagymérvűek, s különösen a franciák készülnek rája, hogy a tavalyi vereségükért revánsot vegyenek. Az angolok, mint Napier, Daimler stb. már az olasz fiókjaik révén képviselik magukat. A német gyárosoknak pedig szinte életszükségletük ez a verseny, mert Németországban ezében tudvaleg nem rendeznek nagy országúti versenyt.

A kis kocsik versenye (voiturette) 1908. évi májusban lesz. Ebben a csoportban: a) 100 mm. furati 500 kgm. minimális súlyú egyhengeres kocsik és b) 80 mm. furatu 600 kilogramm minimális súlyú kéthengeres kocsik vehetnek részt. A verseny távja 300 kilométer lesz. A győztes Florio lovag ezüstserlegét és 4000 francot nyer. A további helyezettek 2000, 2000, 500 és 500 frankkal jutalmaztatnak. A kocsik száma ebben a versenyben nincs korlátozva s a nevezési díj minden kocsiért 300 frank.

Olasz terminusok 1903-ra. Az olasz automobil club végrehajtó bizottsága eddig a következő terminusokat állapította meg a jövő évi ünnepekre vonatkozólag: Január 18.: Nemzetközi automobikiállítás Turinban; Január 28.: Kis kocsik kritériuma és motorkerékpárok serlege Turinban. Április 5—10-ig: a velencei automobil club meetingje. Május 10.: „Targa Florio” és kis kocsik serleg-versenye Sziciliában. Június 14.: Kis kocsik hegyi versenye Susa-Mont-Cenis. Szeptember: Teherkocsik és motoromnibuszok versenye Bolognában. A Florio-serleg terminusa, ha e versenyt egyáltalán megrendezik, később fog közzétettni.

Előkezesületek a jövő évi versenyszezonra. Az automobilizmus ma már alig lehet sportnak nevezni. Megállapíthatjuk, hogy elérkezett már az automobilizmusnál is, hasonlóan a kerékpározás fejlődéséhez, az az időpont, mikor a közfelfogásban már nem mint sporteszköz, hanem mint hasznos közlekedési eszköz szerepel. Hanem azért a közönség mégis érdeklődéssel viseltetik a versenyzők, ezen modern gladiátorok és versenygépek iránt s a párisi kiállítás „stand”-jai közül a közönség leginkább a verseny sikerei révén ismert gyárosokait kereste fel legszívesebben. Ezen érdeklődéssel számolva, a gyárosok már most készülnek a jövő évi nagy eseményekre. Az olasz Fiat-gyár, mely üzleti sikereit nagyrészt versenysikereinek köszönheti, Nazzaron kívül Lanzia és Wagnert küldi küzdelembe. Az *Itala* kocsikat, mint eddig is Cagno és talán Fournier fogják vezetni. A Mercedes-gyár, mely minden nagyobb versenyen részt fog venni, Willy Pögevel és Salzerrel fog szerepelni. A Benz-csapat vezetője a következő szezonban is Hémyer lesz, mely Hanziot és Erle fognak csatlakozni. A Pipe kocsikat Hautvastra és Deplusra fogják bízni. A jövő évi versenyző cégek közé lép az említettek közül még a Mors és Germain-gyár is.

Erdekes kísérletek a brooklandi pályán. A mult hét folyamán néhány rendkívül érdekes kísérletet hajtottak végre három Napier-kocsival, melyek a Brookland Club azon elhatározásának köszönik keresztülvitelüket, hogy felállítatja a különböző típusú kocsik rövid és hosszutávú rekordjait. A rövidtávú rekord a fél angol mértföldre (802½ méter) állítottatott fel repülő starttal, míg a hosszú a versenypálya tizszeres kerületére, álló starttal. Egy 26 HP-s (DN/25 = 25-6 HP) négyhengerű, 101-6 mm-es furatu, 908 kilogramm minimális súlyú kocsi árátlaga a fél mértföldes futam alapján 77-92 mértföld, vagyis 125-398 kilométer volt. Ugyanezen kocsi tiz kört álló starttal 1-393-95 mp. alatt jutott be.

Ezt követte egy 40 HP-s hathengerű, 1134 kilogramm minimális súlyú, 101-6 mm-es furatu géppel való kísérlet, mely a fél mértföldön, repülő starttal 20-75 mp.-t eredményezett, ami 139-61 kilométer óránkénti sebességnél felel meg. Atiz kört ezen gép 1230.65 mp. alatt végezte. Végül egy 60 HP-s, hathengeres kocsi, mely nem próbáltatott ki maximális, hanem minimális sebességére vonatkozólag, a negyed mértföldet 48-73 mp. alatt végezte, a legnagyobb ártékek mellett és kapcsolás-változtatás nélkül, ami 29-74 kilométer óránkénti sebességnél felel meg. Kár, hogy ezen kocsi nem volt a nagy sebességi kísérletek számára előkészítve, úgy hogy egyéb információit, mint az áttételi viszonyra vonatkozót, nem adhatott.

A sebességi kísérletek közül az első mindenestre a fontosabbik, mert megmutatta, hogy négyhengeres gép 101-6 mm-es furattal képes 125 kilométer sebességet kifejteni óránként. Bár a sik pályán elért eredmények természetesen az emelkedésekkel bíró szabad országúton nem fognak elértni, mégis megjegyzésre méltó, hogy egy ilyen arányilag gyenge gép képességei oly nagyok.

Az 1908 évi német „Henrik herceg” verseny, mint az „Automobilwelt” jelenti, teljesen porosz területen fog lefolyni a Berlin—Frankfurt a. O.—Danzig—Stettin—Kiel—Hamburg—Bremen — Düsseldorf—Köln—Aachen—Wiesbaden—Frankfurt a. M.-i útvonalon, melynek hossza kb. 2400 kilométer. A Henrik herceg verseny távja tehát 600 kilométerrel hosszabb a tavalyi Herkomer versenyénél. A porosz területre való szorítkozás azon nehézségeknek tulajdonítandó, amelyeket a kis német államok versenyjellegű automobilutazások elé gördítenek.

A kétütemű motorok próbája, melyet az Automobil Club de France rendezett, e napokban ért véget. A hét darab résztvevő motor közül csak kettő felelt meg a követelményeknek. Az első díjat a Legros cég nyerte el egy 10 HP-s köthengerű motorral.

Edge kihívási versenyei. S. F. Edge a Napier gépek közismert versenyzője négy versenyre hívja ki a világ összes automobilistáit egyenként minimum 250 font (6000 korona) tétért, hathengeres Napier-gépe ellen. A versenyek színhelye a brooklandi versenypálya lenne, időpontja pedig a jövő év május hó végére tűzendő ki. A négyszeres kihívás D^N 64, D^N 100, D^N 150 és D^N 225 vagy ezeknél kisebb furatú gépeknek szól.

Nazzaró a Grand Prix ezévi győztese már megkapta a Fiat gyártól annak, a jövő évi versenyekre szánt kocsiját és máris szorgalmasan gyakorol az olasz utakon. Amint beavatottak tudni akarják, Nazzaró a 155 mm-es furatú géppel már nagyobb sebességet is ért el, mint tavaly a 185-ös furatával.

A párizsi naptár-konferencia Az elismert autók szövétsége, miként az előző években, külön ülésben foglalkozott a jövő évi automobil-ünnepélyek terminusaival. A megalkapított naptárban feltűnik a német Császárdíj és a Florio-serlegverseny kimaradása. Magyarország a naptárban májusi kiállításával szerepel, melynek ideje a moszkvai kiállítás idejével egybeesik. A kitűzött terminusok a következők:

Január 18-tól február 2-ig: Turini automobilkiállítás.
Január 26-án: Kis kocsik versenye Turinban.
Március 25—31.: Nizzai meeting.
Április 5—12.: Velencei A. C. turakocsizása.
Április 1—13.: Monacoi meeting.
Május 6—20.: Moszkvai kiállítás.
Május 10.: Targa Floria (Szcília).
Május 17—24.: Budapesti kiállítás.
Május 31.: Pétervári—moszkvai verseny.
Június 14-én: Susa-mont-cenis-i kis kocsik versenye.
Június 9—17.: Német „Henrik herceg” verseny.
Június 1—18.: Reliability Trials, Anglia.
Június 18—21.: Oszták Voiturette-verseny.
Június 28.: Coupe Rochet-Schneider (Franciaország).
Június 22—29.: Kieli motorosoknak verseny.
Július 1—5. között: Francia Grand-Prix.
Július 3—17.: Ostendei meeting.
Július 17—20.: Boulognei meeting.
Július 20—30.: Coupe de Liedekerke (Belgium).
Július 20. vagy 30.: Ardennen-verseny.
Augusztus 1—7.: Coupe de la Presse (Franciaország).
Augusztus 9.: Evreux-i meeting (Franciaország).
Augusztus 1—10.: Ostendei motorosoknak meeting.
Augusztus 9—16.: Párizs-tengerparti verseny.
Augusztus 23.: Pilati hegyi verseny (Franciaország).
Augusztus 27.: Mont-Ventoux-i hegyi verseny.
Szeptember 20.: Semmering verseny (Ausztria).
Szeptember 27.: Chateau Thierry-verseny (Franciaország).
Október 1—7.: Angol gyorsasági verseny.
Október 11.: Gaillon-i verseny (Franciaország).

A szerencsétlen 13-as szám. Automobilversenyeknél, mint ismeretes, a startszámok a nevezés beérkezése sorrendjében adatnak. A 13-as szám ezen sportnál is meglehetősen népszerűtlen és mivel az idei Herkomer-versenyben éppen a 13-as számú kocsit érte baleset (lásd képünket) elhatározták, hogy a jövőben a 13-as számot nem adják ki.

Automobilon a világ körül. A Matin felszólítást intézett a világ összes automobilistáihoz, hogy egy világkörüli turán vegyenek részt, mely a jövő év februárjában venné kezdetét New-Yorkban. New-Yorkból az autók Chigagóig át Behring-szoros felé mennének utjukat, amely ezen időtájt be van fagyva. Számítva ezen befagyásra, az utazást a jég hátán folytatnák Szibéria felé, azután a Jakuek—Tomesk—Moszkva—Berlin—Párizsi vonalon Calaisba, majd innen hajón New-Yorkba igyekeznének. Az egész terv ügylátszik a Peking—Párizsi szenzációs ut lefőzésére irányul, de mivel egyelőre csak véleményadás végett terjesztetik a közönség elé, még elég messze van a megvalósulástól.

Automobilbaleset és biztosítás. A bécsi kereskedelmi törvényszák a múlt héten egy biztosítási per tárgyalásakor, amelynek alapját egy automobilbaleset képezte, érdekes végzést hozott. A panaszos, dr. Glauber Róbert bécsi ügyvéd, egy Brunn és Bécs között megtett automobilutazás alatt, amikorra automobilja ki akarván kerülni egy bérkocsit, az árokba fordult, a kocsit alá került dr. Glauber bal kezén sérüléseket szenvedett, amelyek miatt három ujját részben amputáltak. A biztosítótársaság, melynél dr. Glauber 10 év óta biztosítva volt, nem akarván ezen balesetet járó biztosítást kifizetni, panaszos a törvényszékhez fordult követelése jogosultságának megállapítása végett. A biztosítótársaság ügyvédje azzal érvelt, hogy a panaszos a biztosítás megkötésekor azon kérdésre, hogy az általa ügött sportok valamelyik különös veszélyrel járnak-e, határozott nemmel felelt. A felperes képviselője viszont kifejtette, hogy az automobil nem léven veszélyes jármű, ügyfele joggal válaszolhatott tagadólagnak és még a veszélyesség esetén is tagadólagnak válaszolhatott volna, mivel az automobilozást nem mint sportot üzte. Ehreftest Arthur kereskedelmi tanácsos, kint a bíróság mint szakértőt hallgatott ki, azt állította, hogy az automobilnak városban kívüli használata bizonyos mértékben veszélyes jár a gyakran gyors hajtás miatt, azonban városban és rendes használatnál az automobilozás nem veszélyes. Ezen szakértői vélemény meghallgatása után a törvényszék minden további bizonyítási eljárást megelőzően és a biztosítótársaságot a biztosítási díj kifizetésére kötelezte, azon indoklással, hogy nem látja bebizonyítotttnak, hogy az automobil rendszeres használatával a panaszos életmódjában a baleset lehetőségét fokozó változás állott volna be. A szakértő különben nem bizonyította be statisztikai adatokkal, hogy az automobilozás veszélyesebb volna más járművel való hajtásnál és elismerte, hogy rendes használatnál veszély nem forog fenn, már pedig a biztosítótársaság a használat rendessége ellen nem élt felszólalással. A modern gondolkodásra való ítélet nagy megnyugvást keltett automobilista körökben.

Az automobil veszélyessége felett ismét megújulnak a panaszok egyes lapok hasábjain. E panaszok, melyek a száguldó halál, gépkocsi örület porrá zúzott embertestek s egyéb poétikus megfigyzésekkel vannak telítve, természetesen nem támaszkodnak statisztikai akatokra, mert akkor talán nehezebb volna az automobil a vasutal, villamos vasutal, sőt bérkocsival és teherkocsival szemben mint hálálthozó masinát feltüntetni. Megnyugtathatjuk a közérdekből felszólalókat, hogy az automobilizmus, hála Istennek, nálunk igen ritka, kinővései ellen maguk az automobilisták küzdenek legerélyesebben, amint ezt az oszták automobil club elnökének lelkes felszólalása és a német automobil club ismertető füzeté csak legutóbb is bizonyítják. Tessék elhinni, hogy az automobilnak legnagyobb hibája csak az, hogy a legmodernebb közlekedési eszköz. Hasonló sármal panaszok merültek fel mikor a vasutakat kezdték építeni, hasonlóan küzdöttek az ártatlan bicyeli ellen is és hogy másfajta újításról is szólnak, hasonló ellenszenvvel nézték a gázvilágítás bevezetését is. Ma már senkisémondja, hogy a vasutak és villamosok feleslegesek, hanem alkalmazkodik ezekhez. Nem szaladnak át bármikor a pályatesten s ijedős állataikat hozzázoktatják a gőzkocsi és villamoskocsi látásához. Nem-e vigyázhatnának a gyalogjárók ép úgy az autókra, mint a villamosokra s mért ne szoktathatná a gazdamber lovát az automobil látásához. Azt az aránylag csekélyszámu szerencsétlenséget is ki lehetne küszöbölni, amelyek a gyalogjárók figyelmetlensége és a vonó állatok

megbízhatatlansága által előidézettnek. Ami a fővárosban való száguldást illeti, az nem olyan veszélyes, mint ahogy feltűnteték. Az automobil persze látszólag sebesebben megy, mint a villamos, de ez csak látszat, mert megállás nélkül folytatja útját, semmiesetre sem megy gyorsabban, mint általában a mi gummirádlereink, pedig tökéletesebb fékszerkezete révén $\frac{1}{3}$ oly uton állíthatja meg egy ügyes sofőr kicsiját, mint amaz. Országutak is általában az autókhoz képest gyorsabban, mint 45–50 kilométerrel.

Svájciak mint automobilellenségek. A svájci Gris kanton főnöksége kísérletet tett, hogy eddig az automobilforgalom számára elzárt kantonális utakat a forgalom számára megnyissák, de kísérlete a lakosság érthetetlen ellenében hajótörést szenvedett. A jámbor svájciak ugyilátszik teljesen megfedkeztek arról, hogy országuk jövedelmének legnagyobb része az idegenforgalomból ered, s hogy egy jóveldelemző kereseti forrást utasítanak vissza, ha utjaikat, melyek Svájc egyik legszebb vidékén vezetnek keresztül, elzárják az automobilisták elől. A vaskalapossg hatása máris érezhető, mert a tiroli hegyvidék és a pyrenäusek ez évben jókora összegeket vettek be automobilisták forgalmuknak a svájci tilalom hatása alatt bekövetkezett óriási fellendülése következtében. A tiroliak és spanyolok különben prospektusok által is igyekeznek az automobilistákat vidékükre édesgetni.

Automobilut London és Brighton között. Az angol főváros és a kedvelt fürdőhely közötti sűrű automobilforgalom angol automobilista körökben egy a két helyet összekötő automobilut eszméjét érlelte meg. Az előkészületek máris erősen folynak és az eszme barátai remélik, hogy a parlament következő időszakában tervük tárgyalásra is kerül már. Az utat 100 láb, azaz 30 méter szélesre tervezik, ide és odamenő járművek számára közepén korláttal elválasztva. A 40 mérföld (64 kilométer) hosszú ut költségeit 38-2 millió koronára becsülik és nem kételkednek azon, hogy ezt az összeget össze is hozzák. A terv legnagyobb ellensége a „London Brighton Railway” nevezetű vasúttársaság, mely érdekeit erősen veszélyeztetve látja az új vállalkozás által.

Automobil kereskedelem. A magyarországi automobilkereskedelem minden évben egy-egy rohamos lépést tesz előre. A legjobban kifejezésre jut ez abban, hogy a külföldi előkelő nagy cégek Magyarországon külön képviselőket állítanak fel.

A párizsi szalonban nagy feltűnést keltett kis kocsi-jaival (voiturette) a híres *Renault* cég, melynek fiakkercocsi-ja az egész világon el vannak terjedve, továbbá *Mors* hatalmas luxus-kocsi-jaival, melyek tartóssága elsőrangú, végül *Berliet*, ezen újabban rohamosan fellendült gyár szolid szerkezetű tura-kocsi-jaival, melyeknek főelőnye abban áll, hogy fentartásuk redkivül olcsó: mind teret akarnak hódítani nálunk.

Mint a Bárdi József Automobil Részvénytársaságtól értesülünk, e cég a fent említett 3 gyár képviselőt a jövő szezonra Magyarországra átvette és most az automobil-sport hívei ezen előkelő gyártmányú kocsikat már a magyar kereskedelem révén is megszerezhetik. A Bárdi részvénytársaság mindkét igazgatója hosszabb ideig — a kiállítás tanulmányozása végett — Párizsban tartózkodott és birjuk Bárdi ígéretét, hogy legközelebbi számunkban tapasztalatait közölni fogja.

Németország bevétele és kivitele. A német császári statisztikai hivatal közlése szerint a német motorjárműbevitel pénzértéke a lefolyt három évnegyedben 14,799,584 márkát, a kivittel pedig 13,326,710 márkát tett ki. A bevitelt tehát a kivittel 1,472,874 márkával haladja túl. A bevitelt főként Franciaország javára esik.

Oszták automobil kivitel és bevitel. Az oszták statisztikai hivatal közlése szerint Ausztriába a január 1-től szeptember hó 30-ig terjedő időszakban 6,445,850 korona értékű motorkerékpárt, automobil és automobilmotort vittek be Ausztriába. Ezen összegből 4,885,500 korona esik személyszállító kocsikra, melyekből 347-et hoztak be. Mint beviteli állam elsősorban Franciaország szerepel 119 kocsi-val, azután következik 114 Németországból és 91 Olaszországból. A 6,445,850 koronát kitevő bevitellel szemben a kivittel pénzértéke 3,236,250 koronát tesz ki, ebbe azonban természetesen

nincsenek befoglalva a Magyarországra exportált autók, melyek bizonyára szintén tekintélyes pénzüsszeget képviselnek. Az exportált autók legnagyobb része különben Németországba ment (129).

Elektromos utcatisztító autóbilt helyezték a minap Berlinben forgalomba. Az új gép, mely azt a munkát végzi, amit nálunk nyélre erősített gummilappal az aszfaltrozott utcák tisztítómunkásai végeznek, egy elektromobilból és a tulajdonképeni utcamosógépből áll. Az elektromobil 40 elemes akkumulátorbatteriaival van ellátva, mely a rendes 110 voltos árammal táplálthatik; egyszeri töltés 12–15 órai munkaidőre elegendő. A hajtást két 4 lóerős motor végzi, fogaskerék áttétellel. A koci igen könnyen kormányozható és fékezhető. A géppel egyküzamban 75000 m² tisztítható, ami régebbi hasonló szerkezetű tisztítógépek kétszeres teljesítményének felel meg. A viztartány 2500 liter vizet tartalmaz és 4 perc alatt tölthető az utcai csapokból. Az üres kocsi súlya 3390 kilogramm, telt viztartánnyal tehát 59 méter-mázsa. A vízfogyasztást kísérletek alapján négyzetméterenként 1-1 literben állapították meg. Meglepő csekély a gummiból való shrubberlapok kopása, mely 2 méter szélesség és 35–40.000 m² tisztított felületet számítva 1-80 korona ára gummit fogyaszt. Az egész szerkezet vezetését egy ember végzi. A gép az első a maga nemében, mely elektromos hajtással bír és igen gazdaságos az előbbi szerkezettel szemben. A gép egyidejűleg locsol és tisztít és a tisztított utcákat akár fa, akár aszfaltburkolattal birnak, szárazzá is teszi, úgy hogy a homokszórás a legtöbb esetben felesleges. Igen nagy előnye a gépnek, hogy sokkal kisebb helyet foglal el egy lóhajtású kocsinál és tulajdonképen locsolókocsi, seprőgépet és uttisztító munkát feleslegessé tesz s ezáltal a tulajdonos közti tisztasági hivatalt függetleníti a vállalkozótól.

Alkohol mint tüzelő anyag. A benzin-nek magas ára, melynek pillanyatnyi csökkenése nem tévesztheti meg a szakembert azon nézetében, hogy ára a következő években jelentékenyen fog emelkedni, továbbá a többi tüzelőanyagok kevésbé használható volta, mindinkább az alkohol felé terelik a motorszerkesztők figyelmét. Az alkoholnak is vannak igen nagy hátrányai, amelyek azonban kiküszöbölhetők lesznek. Nagy ára az ipari fogyasztás emelkedésével okvetlenül esni fog és másik hibája a lassu égés szintén javítható, mert amint kísérletek mutatták, néhány % acetylen hozzáadása jelentékenyen gyorsítja az égést. Az alap tehát megvan, amelyen tovább dolgozva, az alkoholt jó motorhajtó anyaggá tehetjük s ez remélhetőleg már a közel jövőben sikerül is.

A frankfurti Adlerművek részvénytársaság elhatározta, hogy jó hírű gyártmányával felkeresi az osztrák és magyar piacot. Bécsben Kornblüh Frigyes, az automobilszakma egyik legrégebb munkása, fogja az Adler-kocsi képviselőt átvenni, Budapesten pedig most keresnek képviselőt.

Az Edison akkumulátor. Az Edison által ígért újfajta akkumulátor ugyilátszik csak kacska volt, legalább ezt bizonyítja egy angol mérnök protestje, melyet az „Autocar” című szaklaphoz intézett, s amelyben erősen szavakkal kel ki az akkumulátor-mesék örökös feltalálása ellen.

A párisi Salonnól. eredeti tudósításunkat lapunk következő számában kezdjük meg.

Automobil és tejhamisítás. Páris város rendőrfőnöke egy rendkívül felügyelt bizott meg a párisi tejhamisító tejesek ellenőrzésével. A felügyelő automobil járja be Páris utcáit s gyors feltűnéssel rettegésben tartja a francia főváros mérgekeverőit.

Motorcsónak kiállítás nyílt meg párisban a *Chambre Syndicate de la Navigation Automobile* rendezésében, melyben bár kevészsámu, de igen érdekes kiállítási tárgyak láthatók. Bennünket magyarokat is érdekel a kiállítás, mert itt látható a Brüll Alfréd által megrendelt és Pitre tervei szerint a Chantiers de la Sirène-ben készült Mercedes motorcsónak, melynek tulajdonosa a franciák által alig kiejthető poétikus „Naphény” nevet adta. Az idei motorcsónakversenyek győztesei majdnem kivétel nélkül ott vannak a kiállításon, igaz, hogy részben csak modellek által képviselve. A mult számunkban említett Le Las-féle síkló jármű, mely a szuntációs 62 kilométeres rekordot felállította, szintén ott van a kiállításon. Igen tetszetősek a Coninek, Dalifol és Seyler cégek által kiállított cirkálók is.

IV. NEMZETKÖZI
**AUTOMOBIL
 KIÁLLÍTÁS
 ÉS VÁSÁR
 BUDAPESTEN**

A VÁROSLIGETI IPARCSARNOKBAN

1908 május 17-től 31-ig.

Minden az automobilizmussal, lég-hajózással, motorteknikával és touristikával vonatkozásban levő kiállítási tárgy bejelenthető naponként délután 6—8 óra közt a **Magyar Automobil-Club titkárságánál**, IV., Királyi bérpalota I. emelet, hol a kiállítási szabályzatok díjtalanul kaphatók és felvilágosítások szívesen adatnak.

RENDEZŐ-BIZOTTSÁG:

GRÓF ZICHY BÉLA REZSŐ

ELNÖK:

BLÁTHY OTTÓ TITUSZ

AELNÖK.

KRISZTINKOVICH BÉLA

IGAZGATÓ.

FELSŐVÁNYI BARUCH JENŐ

HELYETTES IGAZGATÓ

FÉNYI BÉLA, GRÓF HARNONCOURT FÉLIX,
 HATVANY KÁROLY, BÁTORKESZI KOBEK
 KORNÉL, KISCZÉTÉNYI KOVÁCH LÁSZLÓ,
 DR. MOLNÁR ÁKOS. DR. SZÉCHY KÁLMÁN,

BÁRÓ VÉCSEY LÁSZLÓ

RENDES TAGOK.

DR. DELMÁR TIVADAR, VAS FRIGYES

KÖZREMŰKÖDŐ TAGOK.

IV-IK NEMZETKÖZI
**AUTOMOBIL KIÁLLÍTÁS ÉS
 VÁSÁR BUDAPESTEN
 1908-BAN.**

A IV. nemzetközi
 automobil-kiállítás diszbizottsága:

Elnök:

JÓZSEF FŐHERCEG Ö FENSÉGE.

Tagok:

Gróf ANDRÁSSY SÁNDOR v. b. t. t.
 a magyar automobil-club elnöke.

Gróf ANDRÁSSY GYULA v. b. t. t.
 magyar kir. belügyminiszter.

DARÁNYI IGNÁC v. b. t. t.
 magyar kir. földmivelésügyi miniszter.

Jekel- és margitfalvi JEKKELFALUSSY LAJOS
 v. b. t. t. magy. kir. honvédelmi miniszter.

KOSSUTH FERENC v. b. t. t.
 magyar kir. kereskedelemügyi miniszter.
 a magy. automobil-club tiszteletbeli-tagja.

Dr. CHESTER FERENC DYER
 azamerikaiEgyesült-Államok főkonzulja.

H. de la MARTINIESE
 francia főkonzul.

FREDERIK SEYMOUR CLARKE
 angol főkonzul.

LVOFF SÁNDOR
 orosz főkonzul.

SCHÖNBURG-WALDENBURG HERMANN herceg
 német főkonzul.

MATTEOLI PASQUALINI lovag
 olasz főkonzul.

Prince ALEXANDRE SOLMS-BRAUNFELS
 az osztrák automobil-club elnöke,
 a magyar aut.-club tiszteletbeli tagja.

RATIBOR VIKTOR herceg
 a német császári automobil-club elnöke,
 a magyar aut.-club tiszteletbeli tagja.

DUKE OP SUTTERLAND K. G.
 az angol királyi automobil-club elnöke.

BIBESCO GYÖRGY herceg
 a román automobil-club elnöke,
 a magyar aut.-club tiszteletbeli tagja.

Dunlop Pneumatic

Néhány levélből:

a legkedveltebb!

Az Ön által szállított Dunlop jobb,
mint bármely pneumatic, mit eddig
használtam. Báró Born Frigyes.

Feltétlenül legjobb gummi.
Gróf Szápáry László.

Állandó használatnál kitűnően bevált
Gróf Nádasdy Tamas.

A Dunlop a legjobb szolgálatokat tette.
Gróf Károlyi Mihály.

A Dunlop igen jó benyomást tett
reám. Báró Harkányi János.

Igen meg vagyok elégedve.
Herczeg Odessalchi Géza.

Alig hiszem, hogy a Dunloppal egy-
minőségű gummi létezzék.
Dr. Delmár Tivadar.

Meg vagyok győződve róla, hogy
Dunlop a legjobb anyagu.
Hatvani Hatvany József.

A legkiválóbb minőség, a mit valaha
láttam. Dr. Kohrer Adolf.

Sokkal jobb, mint bármely más
gyártmány, a mint azt magam kipró-
báltam. Maróthi Fürst László.

Soha más pneumatikot nem fogok
használni. Dr. Wellner Gyula.

VEZÉRKÉPVISELET

VAS GÉZA ÉS FIA

BUDAPEST, VI. kerület, Liszt Ferencz-tér 6. szám.

Távbeszélő: 65—43. (mellékállomással).

Sürgönczim: Dunlop.

ZORN MÓR

BUDAPEST — BÉCS

**Butorszállítási és berak-
tározási vállalata.**

Képviselve bel- és kül-
földön minden nagyobb
városban.

≡ BUDAPEST, ≡
VIII., József-körut 18. sz.

SZENT-LUKÁCSFÜRDŐ gyógyfürdő BUDA.

Sz. Lukácsfürdő igazgatósága Budán.

Téli és nyári gyógyhely.

Természetes forró-melig-
kénos források, iszapfür-
dők. Iszapborogatás ok,
masszage, vizgyógyintézet,
gőzfürők, kő- és kád-
fürdők, gyógyviz utas-
dók, óceán és pónos pan-
sió.

Elsőrendű ajánlatok! Személyi hitel! Elsőrendű ajánlatok!
Válaszbélyeg melléklendő. Kéjen prospektust!

Kezes és kezes nélkül katonatisztek-, papok-, lelke-
szek-, udvari-, állami-, megyei- és magántisztviselők, tanítók,
kereskedők, iparosok, nyugdíjogosult hölgyek, kereskedelmi
alkalmazottak és magánosoknak 1/4—20 évig terjedő időre
havi, 1/4, 1/2 és egész évi tőkekamat-törlesztéssel!

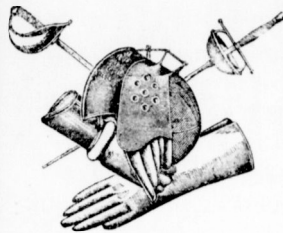
Különlegesség: A páris-bécsi enquete értelmében tökéscitem a jövedelmet.
Jelzálog hitel! 300 koronától feljebb I. II. és III.
helyre földek-, városi és vidéki há-
zak, nyaralók, gyárak, fürdőépületek, malmok, ásványviz és
egyéb források és kőbányákra, a becsérték 3/4 részéig.

Építési hitel! építésfélben levő ingatlanokra 2—3
részletben, oly arányban, amilyen arány-
ban az építkezés előrehaladt.

Bank- és magánadósságok konvertálása!

Előnyösen! Szolid alapon és gyorsan eszközölöm mindezen
fenti műveleteket elsőrangú bel- és külföldi intézetek által.
ZÁBORSZKI JÓZSEF leszámítoló és hankiroda, Budapest, VI., Sziv-u. 28.

Valódi Perez-féle veronai Vivó-eszközök

Barbasetti, Perez, Radaelli,
Parise mintájú v.vókardok és
vitörök. Kard- és törpengék.
Perez patent T pengék. Vivó-
keztük-, arc- és fejevédők.
Párbaj-kardok és pisztolyok.
Céllövő pisztolyok és puskák.

**Athletikai sportcikkék.
Diszkosz, gerely, suly.**

A MASZ. hivatalos képviselője által felülvizsgált és
hitelesített sportcikkék egye-
dülű raktára. Téli sportcikkék. Ski, szán,
korcsolya. Sportegyleteknek engedmény. Összes sport-
cikkekről képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küld

KERTÉSZ TÓDOR sportáru-üzlete

BUDAPEST, IV. KER., KRISTÓF-TÉR ALAPITTATOTT 1861-BEN

Olajfestésű arcképeket

festek 50 koronától feljebb 10 koronás részletekben
életnagyságban, előmintáról vagy fényképről is.
Iparművészet tervezések, fabegegetések, tájképek,
szentképek, Rákóczi, Kossuth, Petőfi, Aradi vé-
rtanuk arcképei, valamint általam is festett mester-
művek másolatokban megrendelhetők

Daróczy Sándor

festőművész műtermében

Budapest, VIII., Szűz-u. 3. sz.

Magyarok! A kész ruha bécsi gyári munka!

Klein Adolf férfi-szabó-üzlete

Budapest, VI., Dessewffy-utca 23. sz.

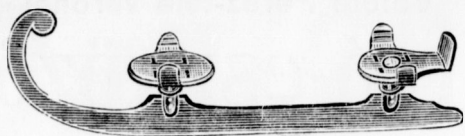
Készít mérték szerint öltönyt vagy felöltőt 15 forinttól
feljebb valódi gyapju-szövet maradékokból. — Több évi
tapasztalatomat Neuländer Testvérek és Weiner és Grün-
baum es. és kir. udvari szabóknál szerezttem.

— Művészies munka. —

„NEMZETI SPORT“

egyed számai minden

nagyobb tőzsdében kaphatók.

A legjobbaknak elismert
remscheidi gyártmányú

korcsolyákat

szolid készítmény, célszerű rendszer s olcsó árak mellett következőkép ajánljuk:

„PUCK” koresolya, a legújabb minta, egyszerű, kényelmes és olcsó; csiszolt párja kor. 3.50, nickelezett kor. 5.50.
„NORMAL CURRIR” koresolya, fin. nickelezett, párja kor. 9.—

Női „GAZELLA” koresolya fin. nickelezett, párja kor. 10.—
„JACKSON HAINES” koresolya, fin. nickelezett, párja kor. 15.—

„ROLAND” koresolya, kitűnő és célszerű minta, fin. nickelezett, párja kor. 16.—

Rohonczy féle „COLUMBUS” koresolya, hegyes vagy gömbölyű orral, fin. nickelezett, párja kor. 17.—

„HALIFAX” koresolyák, csiszolt, párja kor. 3.—

Továbbá nagy készlet jégpatkók, koresolyaszíjak, hótálpakban; szobatornaszerek, vívószerk s mindennemű egyéb sportcikkben.

ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

ZUBEK BERTALAN ÉS TÁRSA sportcikkek
BUDAPEST, IV. ker., Múzeum-körút 29. :: áruháza ::

SIMON PÁL PÁRIS SZÁLLODÁJA

BUDAPEST, Váci-körút 25. sz.
Jó hírnevű szálloda 100 szobával. Sportegyletek leszállóhelye. A margitszigeti sportteleptől ¼ órányira. Direkt villamos összeköttetés az összessporttelepekhez.

Eckmayer József

BUDAPEST,

VI. ker., Aradi-utca 32.

ajánlja acélpléh, bolti
gör-redőny, nap-
ellenző és esslingeni
ablakredőny gyártmá-
nyait kartellen kívül legol-
csóbb árak mellett.

Kérjen ajánlatot!

HA FÁJ A FEJE,

használon azonnal

24
pasztillát
tartál-
mazó do-
boz
1 kor.
20 fill.

Beretvás-féle MIGRAIN -pasztillát

mely 5 perc alatt mindenféle tén-
mesztető ideges fejfájást, még ha
krónikus is megszüntet. Felülmul minden
eddig ismert szert. Hatása bámu-
latos, még a leghevesebb fejfájásnál is.

* Minden
gyógy-
tárban
kapható.

Főraktár:

Beretvás Tamás gyógyszerésznél

==== KISPEST, Rákóczi-út 10. szám. =====

Ingyen postai szállítás három doboz rendelésnél.

PEJTSIK KÁROLY

József Főherceg u cs. és kir. Fensége kamarai szállítója

fényképészeti cik-
kek szaküzlete
BUDAPEST

IV., Városház-utca 1. sz.
(vagy Kos-uth Lajos-utca 4.)

Árjegyzékkel és felvilágosítással a legnagyobb készséggel szolgál.

Oh jaj

Megfojt ez az átko-
zott köhögés!

Köhögés, rekedtség
és elnyálkásodás ellen gyors
és biztos hatásuak

EGGER mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és
kitűnő ízűek.

Doboz 1 és 2 korona.
Próbadoz 50 fillér.

Kapható gyógyszertárak és drogériákban,
Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR” gyógyszerár
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Éljen!

EGGER mellpasztilla
csakhamar
meggyógyított!

NEMZETI SPORT.

MINDEN SPORTTAL FOGLALKOZÓ SZAKLAP

FŐSZERKESZTŐ: Dr. POLÓNYI DEZSŐ laptulajdonos.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: VIII., Esterházy-utca 6. Telefon 52—59.	FELELŐS SZERKESZTŐ: FRIEDRICH NÁNDOR
---	--	--

ALAPITTATOTT 1903-ban
Fodor Károly műegy. vivőmester által

SPORTUNK FEJLŐDÉSE.

Ha meghatározni akarom a sportnak egyes fajokra való hatását, négy fokozatot tudok megállapítani. A sorrend a következő: sporttelenes faj; sporttalan faj; a sport eszméi által megkapott és a sport eszméinek meghódolt.

Ez a meghatározás négy főosztályt állít csupán föl. Azon belül a további fokozat olyan sok, amilyen sokféle maga az élet. De ezt az osztályozást — azt hiszem — el lehet fogadni, ha nagy általánosságban beszélünk.

Alkalmazva ezen főosztást saját viszonyainkra, elmondhatjuk, hogy a magyar ember sporttelenes sohasem volt. Ennek a remekbe készült fajnak az egészséges érzéke ösztönszerűen megismeri mindig azt, ami neki jó. Apróbb előítélet, jelentéktelen körök elfogultsága nem számít; a nagy tömeg maga a sport iránt sohasem volt ellenséges.

Idézzük csak emlékezetünkbe az ifjusági torna-versenyeket. Nem is azt a nagyot, a millennárisat, csak az apróbbakat, az évszázó tornaünnepélyeket, amiket minden esztendőben minden városkában láthat az ember. A ragyogó gyermekarcokra a közönség gyönyörködő szemmel tekint, mint mikor a napsugárzást visszaveri a tenger. Szinte azt mondhatnám, hogy nagyobb elragadtatással nézik a gyermek testi erőfeszítését, mint apró lelkének a szellemiek terén való tornáját.

Érthető is ez! Az a náció, amelyik az európai koncert tombolásába fél millió szuronnal szokott beleszólni, szokva van a testi fölény fitogtatásához és megbecsüli a kevély kart.

Sporttelenesek tehát sohasem voltunk. De voltunk sporttalanok. Mi sokan a férfi-generációból visszaemlékezünk még gyermekkorunk sporttalan sivárgására. Semmi rendszer a testművelésben. A jó öreg tanbácsik abszolút lenézéssel viseltettek minden iránt, ami testgyakorlás. A szegény tornatanárunk a tantestület szemében pária volt: hatáskör nélkül, tekintély nélkül. Ha valamelyikünkkel szemben haragra lobbant, sza-

ladtunk árulkodni a tanár urhoz. És az Isten őrizte őt, ha csak megsemmisítette a büntetését.

Fölmentés a tornaóra alól! Hej, hogy ragyogott a tanbácsi szeme, ha valaki ilyet kért. Elég jó ok volt arra a távollakás, vagy akármi képtelen hazugság. És a tornaóra alól fölmentett csemete becézett kedvence lón a tanári karnak. Ugy fogták föl az esetet, hogy szakít a szellemi táplálkozást akadályozó hancurozással.

Különben a tornaórán maga se sokat tudott a test okos edzéséhez. Nem csuda; rendszeresen megálázták és elidegenítették a saját tárgyától. Ha meg is tartódott az az ominózus tornaóra, fárasztó katonai rendgyakorlatok és szertorna: ez a kettő variálta egymást végnélkül. A tanár nem iparkodott a gyermeklélek titkaiba hatolni. Nem kereste, mi után vágyik az apróság. Korcsolyázás, csuszkálás, birkózás, tiltott fogalmak voltak; aki mégis megcselekedte, megcsapatott, mert „csirkefogódott”. A többi könnyebb testgyakorlás nem volt tiltva, de nem volt ismertette sem. Rendszerbe a gyermek számára nem önötte senki. A lapdázás vad gyümölcs volt, a tornatanár jelenléte sohasem adott neki tekintélyt. Időt se hagytak rá a szellemi agyonművelésre ítélt gyermek-páriának.

A felnőttek társadalma maga csak a tornát ismerte Persze, ebben az egyoldalúságában nem művelte. A régi jó magyar virtus duhajkodásban merült ki. A duhajságoknál azonban a tornatanító már jelen volt. A saját tornatanárral esett meg, hogy a melyik napon tizünket becsukott, mert a tornaóra elől megszökve korcsolyázás közben a Kis-érbe beleszakadtunk, aznap este a korcsmázás után kifejlett utcai harcban bakafegyver beörte a fejet. A tanbácsik fölfüggesztették. És mind a két esetben a boldogtalan tanbácsik arca. Fogalmuk se volt róla, hogy mind a két esetben ők a bűnösök. Mint ahogy nem volt fogalmuk arról, hogy a testedzés komoly valami, és hogy gyermek meg tornatanár között a lélek harmóniája szükséges.

Igy nőttünk föl a testedzés vad hajtásai gyanánt. Az életben köröskörül testgyakorlásról soha semmi szó. Alig talált egymásra az a néhány ember, aki sportolni akart. És mi, akik a sporttalanság fajdermesztő betegségét végig szenvedtük, két évtizeden által megértük, hogy a nemzet átvádol abba a stádiumba, ahol már a sport eszméi által megkapottnak nevezhető.

Előttünk történt és mégse tudjuk, hogy miként? Ha a sportkultúra részére valaha számon kéri tőlünk benyomásainkat, csak szaggatott emlékekről tudunk beszélni. Alig múlt idő, amikor az atlétákat még a báljakról ismerték, nem a testedzésről, és ma már a sport olyan ismert valami kezd lenni, mint a sétálás. 12 év előtt még ingyen jegyeket osztogattunk a sportversenyekre, úgy is csak a személyes ismerősök látogattak. A közönség bokréta volt, csupa jól ismert virágokból összeszedve. Akkor 3—4 új egylet keletkezett. Megindult a rivalizálás. Sokszor szépen. — sajnos — néha nagyon csúnyán veszekedünk. Megesett, hogy a becsületbe is tapodtunk a sport-ellenfélnek. De az elvakult versengés közben terjedt a sport.

Egyes határkövek még látszanak a múltból. A különböző sportlapok első szárnypórhálgatásai. A szaporodó egyletek. Az első futball-mérkőzés. A keletkező szövetségek eleintén nem tetszettek hatalmas határkövek. Csak most látjuk, hogy szinte észrevétlenül mekkorát nőttek; mint ahogy a sivatag száraz viharja hegyet alkot a homokbuckából.

És ha már vázlatot adunk sportunk múltjából, nem szabad elfelejtenünk, hogy eleintén Budapest maga volt az ország. Sport csak ott virágzott, sportértő közönség csak ott találatott. Ott is előbb csak privát passzióknak tekintették. A lapok, a folyóiratok állhatatosan hallgattak rólunk, mintha a magyar sport csak aféle magánvállalkozás lenne.

Milyen csodálkozás volt a társadalom különböző rétegeiben, mikor az első cseh-magyar sportbarátkozás az újságokba került. Később az olimpiadok! Egy-másután tömérdek külföldi dicsőség! A lapok kezdték látni, hogy a magyar sport nemzeti ügy.

Mi, sportemberek, nagy óvatossággal fölállítottunk akkor egy distinkciót, mely a sportkultúra történetében egyszer olyan komikusan megható adat lesz, mint a gyermekcipő, amiben a hazai sportot évkönyveinkben évtizedeken át al leföstöttük. Szójarássá vált, hogy a magyar sport gyermekcipőben szaladgál. Ilyen közhely lett a kényszerdistinkció az „embersport” fogalmáról. Azt akartuk ezzel, hogy a futtató sportjától különböztessék meg a miénket. Eszünkbe se jutott, hogy a sport egységes. Külön ló- és külön ember-sportról sehol nem beszélnek, mert a lövészeny az egyetemes testedzésnek csupán professzionátus tulhaj-tása, de erede illeg a lovaglás is csak amatőr foglalko-zás és mint ilyen: testedzés volt.

Ma már az embersport kifejezés lassacskán lom-tárba kerül. Nincs szükség többé a megkülönböztetés-re; anélkül is tudják az emberek tömegei, hogy létezik e hazában testművelés. És nemcsak Budapesten, hanem az ország minden részében.

Micsoda panoráma ez a 20 év előtti időkhöz mérve! A vidék szíve megnyílt a sport számára. Kerületi atlétikai versenyek, kerületi football-bajnokságok szenzációs eredményekkel és valóságos igazi közérdeklődés között! Azelőtt a tiz újjunkon tudtuk elszámolni a sportolókat. Ma van ugyanannyi ezer.

Az érdeklődés egyre tágabb körökben hódít. A beszercei havasok között van egy falu: Borgó Prund. Ott él egy erdész. Ahogy kijött az akadémiáról, elbújt falura a sport fogalmának ismerete nélkül. Egyszer

vele utaztam. Kíváncsian vizsgálom, mi érdekelheti az újságból a falusi embert. Meglepedve látom, hogy legelőször is a testedzés rovatarára fordít. Nemcsak amolyan unottan lapozgatva, hanem kitaró érdeklődéssel olvassa. Megemlítem neki a dolgot. És akkor kiderül, hogy ez a derék ur olyan afaít a sport dolgokkal, mintha valamelyik szöve ség tanácsának kellős közepén intézné a magyar sport sorsát. Ugy hajigálód-zott a műkifejezésekkel, mint valami angol és úgy ismerte a nevesebb egyleteket meg az emberei, mint aki örökké versenyen ül.

Abban a percben a nagy változás érzése megkapott. Szinte megszedítet. Elém tárult örömtelen sportifjuságom, a nehéz küzdelmek későbbi hosszú évei, ahol sokadmagammal viaskodtunk a testedzés érdekében a közönnnyel. Megemlékeztem azokra a tehetséges sportbarátainkra és ellenfeleimre, akik a jobb kényeret eldobák maguktól, hogy a sportot terjesz-hessék. Megemlékeztem az elesettekről, akik a sport-örületért saját jövőjüket áldozák. És megértettem, hogy a faj immár kilépett a sporttalanság homályá-ból; ott tart, hogy megragadták a sport eszméi.

Mi tette ezt a nagy változást? Kisebb köröknél az együvé tartozó társaság vetelkedése; a nemzetről ugyanazon érzelem nagyban: a faji önérzet, amelyik büszkélkedve nézi, hogy magyar fia a világ legelső nációi között helyet tülekedik magának. A faji virtus, amelyik itt-ott hall egyet-mást és megalkotja belőle a neki tetsző sportrendszert. És kik idézték elő ezt a nagy változást? Azok a névtelenek, akik nem iparkod-tak gyorsan fölszaladni az élet létráján. Akik lent maradtak a kevés kenyér fokán és éktelen harcok közepette terjesztették a magyar sport többé nem neve-téséges ügyét.

Ez a rokonszenves haladás igen nagy remé-nyekre jogosít. Akkora reményekre, amikről régen álmodni sem mertünk. A faj bölcsesége sokkal hama-rabb fölismeri a kérdés nagy jelentőségét, semmint hit-tük volna. Ugy látszik, nem megszedült fantázia álma, hogy a nemzet milliói egy emberöltő alatt elérkeznek a kultúra azon magaslatára, ahol elmondhatjuk, hogy az ország immár a sport eszméinek meghódított terület.

Mi, akik ezért küzdünk, azt is tudjuk, hogy akkor nemzetünk fontosabb szerepet fog beöltöni a fajok ver-sengésében, mint a múltban bármikor.

Dr. Dobák Emil.

Rovatvezető: Dr. Jankovits Marcell.

Tofana di Rocas.

Második közlemény.

Egészen az óriás sziklaöböl, melynek hófoltját a hegy-gerinc eléig felnyúló sima sárga falak környezik, egy pár nagyon megerősítő kaminrendszer képezi a főnehézséget, de az igazi „coup de maître” csak ezen a sziklaöbölön túl van. Ezt a néhány lépés széles hófoltot rohanva kell megjárni a tulsó partig, mert a felső gerincről gyakran repülnek le száz méteres ívekben egyes kődarabok a dérolvasztó napsugár hatása alatt és ez a részlet emlékeztet a középkori várak ostro-mára, midőn a falon kuszó hadfiakra felülről kövek hají-

gált a rejtett ellenség. Néhány rövid kötélhossz és ott álltunk a napi munka legkeményebb része előtt a 30—40 m.-nyi fal alatt, melynek első bevételehez zseniális tájékozó-képesség és valóságos vitézség kellett. Antónióban és társaiban meg is van a rátermettség, mert aki őket ilyen helyen látta, kételkedik abban, van-e még lehetetlenség, és míg az ő kezük igazítja a kötelet, olyan biztosnak érzi magát bárki ég és föld között is, mintha lent sétálna a falzargói fenyesek alatt.

A nap kilobbant a hegyek mögül és langyos, ragyogó sugárkéveket lövelt reánk, hogy elűzze a sziklák közül a fagyos reggeli árnyékokat; a levegőt ropogó dőrej rázta meg hosszú hullámzó morajjal, mikéntha hegyek omlanának össze vagy a Tofana mélyén titkos vulkánok kohói kezdenének működni fűlsiketítő robbanással. Az agordói völgyben olasz katonaság gyakorlatozott ágyuival és a visszhang dicselkedett hatalmas hangjával. Valósággal ünnep költözött lelkembe és soha még nagyobb kedvvel és gyönyörűséggel nem fogtam vállalkozásba, mert ez igazi férfimunka volt. A 30—40 m.-res fal legyőzése Antóniúnak is vagy 18—20 percig tartott; a kötéllal biztosított következő azonban nem választotta azt a körvonalt, hanem kénytelen zsinóregyenesen a magasba küzködni, mert másként a feljutott vezető álláspontjához annyira ferde irányba kerülne, hogy megcsúszása esetén ingamódra átlengene a szomszédos sziklabordához és akkor nincs emberi erő és ügyesség, melyvel meg lehetne váltani az egész társaság életét. A lefüggő kötéllal egyirányú uton egy függőleges, feketés homorú kölápról kell elkapni jobbra a nagyon magas szirtorrocskát, melyről fel lehet húzódní a szűk repedésbe. Nem hiszem, hogy valaki megpróbálná ezt a mozdulatot, ha nem tudná, hogy hűsleges acékezek tartják felette a derékra szorított és nagy súlyt kitarító kötelet; mondhatom, míg pihegve és feszült szemekkel kerestem, hol kapjam meg a legközelebbi sziklát, nem minden irigység nélkül pillantottam át a közelben keringő madárra. Elmúlt a túra krízise és a fal tövében érzett nagy vállalkozási kedvet felváltotta valami jóleső megkönnyebbülés érzete, hogy a kéz egypár kareolásán, a térdek és könyökök néhány kék foltján kívül nem szédnek nagyobb vámot ezek a kősorompók. Mikor a szobafülke szélességű felső kavicsterrazonon meggerendeztük utolsó pirospozsgás, üde szagu almánkat, egyértelműen megállapítottuk, hogy ennél jobb fajta a paradicsomban sem teremhetett és nem sokáig kellett volna kísérteni bennünket, hogy még egyen osztózzunk, ha lett volna.

Ez a terras volt az a hely, melyen tavaly Cortinából észre lehetett venni az első megmászóknak várakozó csoportját; hosszú ideig kellett itt vesztegelniök, mert elzártak látszik itt a világ és az egyetlen egéret igazán észrevehetetlen. Át kell lépni a szirt morélegés élen az ismeretlenbe Falzarego felé és végig kell járni a 60—70 m. hosszú vízszintes kiterőt a fal alatt, keskeny köveken, vagy 1000 m. függőleges magasan a Tre Sassi-felé vezető út felett. Mint ahogy a vak a színekről képzetet nem alkothat magának, oly kevés fogja megérteni a széldülő ember, hogy itt teljes biztonsággal és egyensúlyal lehet mozogni. Ez a „Traversierung“ egyike a legérdekesebbeknek az összes Alpsekben; roppant exponált és nehezíti az a körülmény, hogy a kapaszkodók nem maradhatnak ugyanazon a színvonalon, hanem majd 1—2 métert felfelé, majd ugyanannyit felfelé kell előre nyomulni; azonban hármában jól lehet egymást kölcsönösen biztosítani és az első megmászás alkalmával hátrahagyott kötélhurok nagyon könnyíti a munkát. Ezután már csak egy nehéz kamin következik, melynek domboru alsó végével csak nagy erőfeszítéssel lehet megbirkózni, mégis ennél az akadállyal már nagyon érezni a csúcs közelségének befolyását és hatalmát. Felejtünk mindent, — fáradságot és kiállott veszélyt; nem érezzük a karcokat ujjainkon és könnyeden surranunk tova az utolsó erőpróbákon, mintha ebben a régióban a gravitáció törvényei elvesztenék uralmukat, mert az emberi természet saíatsága, hogy minden mű-

vén közvetlen a befejezés előtt lázasabban dolgozik, mint valaha; a cél közvetlen közelsége erőt és energiát áraszt a testbe, lélekbe és mágnes módjára vonz magához. A kamin felső végén lelkesen fogadott a mi hűsleges Verzink, ki elénk futott a csúcsról, hol már órákon át pipázgatva lógatta lábait a semmisségbe.

A közziklán ez az egy kilométer emelkedés, talán összesen két kilométer hosszúságú utra elosztva, — éppen hat órát vett igénybe.

Vége volt az utolsó nehézségnek és megkezdődött az a részlet, melyet legszívesebben elengedtünk volna: a végső hegygerince meredek törmelke. A merész hegymászó, aki életveszélyes vagy testet-lelket egyaránt lekötő utrészek után jut ilyen törmelék lejtőre, olyanformán érzi magát, mint az író, akit másolásra kényszerítenek: míg az igazi munka közben az író képzelete szárnyal és az önálló koncepció a szellemet nem hogy fárasztaná, hanem üdíti és termékenyíti, addig a másolás, hol gondolkodás nélkül kell az egymást követő betűkre vigyázni, fáraszt és tompít. Ilyen, a másoláshoz hasonló mulatságos és lelkesítő munkát végez a sziklavárak győztes elfoglalója, mikor lassu tipegésben kénytelen a véget érni nem akaró törmeléken odább emelkedni.

Fél egykor álltunk az ismerős csúson, 3220 m. magasan a tenger és 2000 m.-nyire Cortina felett (Egy óra pihe-nés levonásával 8 $\frac{1}{2}$ órát mentünk Pocoltól; 2 $\frac{1}{2}$ -et lejtőn, 6-ot sziklán kapaszkodva.) Hálásan és őszinte bámulattal ráztam meg hű kísérőim kezét és azután letelepedtünk a kis kőhalom mellé, hogy vérpiros tiroli borral kocintsunk az előzők, a jelenlevők és a következők egészségére.

Egész Tirol és északi Olaszország felett nem lebegett egy tenyérnyi felhő sem; a nap épen fejünk felett ragyogott, teljes vakító pompájában és enyhítette az észak felől jövő légvonat hideg öleléseit. Mikor ott ültem a végtelen, sötétkék égboltozat alatt és ott láttam lábaim előtt a Dolomitok regyszerű sziklalabirintusát, körülkoszorúzza az Adamello, Ortler, Ötztal, Zillerthal és Gföckner áthághatatlannak látszó hősáncával, — mikor minden bilinstől felszabadult lélekkel elnévettem e mozdulatlan kővilágba, mely az idegzetre oly megnyugtatólag hat rendületlenségével, fenséges nyugalomával és hatalmas békéjével, — s mikor ez az ezerforrású lelki gyönyörűség párosult a teljes fizikai jóléttel, amint a zsiabadt tagokat átvillanyozta az aether tisztaságú szellő üdösége, míg z arc a nyájasan perzselő napsugárban sütkezett, — kimondhatatlan boldognak éreztem magamat, hogy megadatott nekem újra és újra látni, milyen szép ez a világ, — és százszorossá tette az élvezetet az a munka, mely megelőzte jutalmát. Aki ilyen helyről néz körül, meg fogja érteni a biblia mély költészetét, hol a sátán is, midőn a legerősebb elábitást kísérel meg, egy hegytetőre vezette a megváltót, hogy onnan mutassa meg neki a világot.

Maipdneim másfél órát — beveresztünk a fényben uszó tetőn. Átnéztük a kőhalmazba rejtett palack tartalmát: az első hódítás óta csak hárman irhatták fel névjegyükre a „via Eötvös“ sokat mondó jegyzetét II. Mr. Heldman Dimai Antoniával és Gaspari Angelóval, III. Mr. Heath Dimaival és Verzivel, IV. Mr. Stewart Sommermatter Ferdinánd és János randai (Monte-Rosa csoport) vezetőikkel; — mi voltunk tehát az V. expedició. Egyszerre vakítottak csillantak meg a mélységben a Falaria és Miramonti vendéglők ablakai; ez annyit jelentett, hogy a nap már kezdi útját nyugat felé és intés volt nekünk az indulásra, mert bármily nehéz szívvel váltam is meg e ragyogó világtól, a szinaranyonvált bércek apotheozisától, menni kellett, mert még hosszú ut volt előttünk, habár minden részlete is csak scta az eddigiekhez képest. Ezentul már nem kell a kötélt, a törmelékkel borított lépcsőzetes sziklakön és terjedelmes hófoltokon át hamar el lehet érni a kis Tofana-menedékházat (2588 m.), mely árván áll a nagy kőtömbök között, a szívet összeszorító kopárság és romsivatag közepén.

Hamar haladtunk lefelé a taposott nyomokon és újra

Előfizetési ár egész évre 12 kor. fél 6 „ negyed „ 3 „
Egyesületeknek tömeges megrendelésnél kedvezmény.

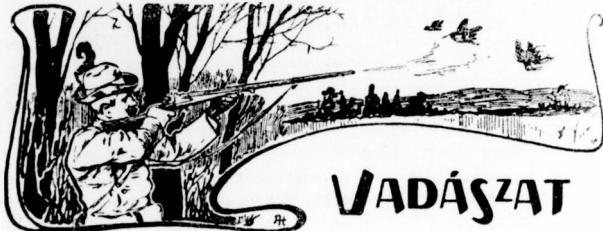
Egyes szám ára
24 fillér.

Postatakarékpénztári cheque számla
20438 szám.
Előfizetés befizetési lappal eszközölhető.

rátértünk a Falzaregóból Pecoel felé húzódó utra. A ritkás fenyvesekkel szegélyezett útról szabad pillantás nyílik mindenfelé. A júliusi fényes levegőn át pazar pompában csillogtak a végtelen hegysorok ékítve a hősávok és vízerek arabeszkjeivel és éles árnyékok silhouttejeivel; a völgyek balzsamos tömjéne lopva suhant a szirtfokok köré és illatos árral fűrésztötte a sziklaóriások mozdulatlan tagjait. Minden a tarkaság, élet és virágzás benyomását keltette, még itt az élet határain túl is; nyár volt, teljesteli viruló nyár, amelyenről Carducci Giosuè zengi:

— — — d'avante
La grande estate, e intorno, fiammeggiava.

Nyár volt a lelkenben is, ragyogó, melegítő, amely nem mulik el nyomtalanul, hanem ad téliirevalót is.

Rovatvezető: Remetei Kövér János.

A vadász fegyvere és tölténye.

Második közlemény.

A fegyver öbe vadászati viszonyainak megfelelően 12, 16 vagy 20-as szokott lenni. Kisebb vagy nagyobb öbüek, csak különleges viszonyainak megfelelően jöhetnek alkalmazásba. Akinek csak egy fegyvere van, legcélszerűbb, ha 16-os használ; ebből nem az értendő, hogy most már ez mindenféle vadra alkalmas lenne, golyóval vagy söréttel löve, hanem nagy elterjedtségén fogva a hozzávaló töltények bárhol a legkönnyebben be is szerezhetők és oly általános lökéssége van, hogy az apró vad bármely fajtájára — a legsikeresebben használható.

A cső- és tölténycamara furatának a legpontosabbnak kell lennie, bármelyik hiányossága a másik rovására íródik és a fegyver hasznavehetetlenné válik. Hiba a részsut furás, hiba a tölténycamara és a cső közötti átmenet és átmenet; hiba a cső belsejében esetleg lévő egyenetlenség és hiba az, midőn a kamara és cső közötti átmenet alkalmával kifejlett gázokat csak úgy foghatjuk fel, ha egy számmal a rendszernél nagyobb fojtást alkalmazunk, vagyis a kamara igen tág lévén, az átmenetet másképpen ki nem egyenlíthetjük.

A cső végének mesterséges megszükitése adja az úgynevezett *choke-furatot*, e furásmódnak célja lenne, hogy a sörétszóródást kisebbítse és a találati képet a közepén tömörítse. Ez furásmód azonban redkívül precíz munkát igényel, mi, ha nem a kellő körültekintéssel végeztetik, akkor az egész choke-furat egy fabatkát sem ér. A choke-csőnek a tölténycamráról végig pontosan hengeres furással kell bírnia, a cső végénél következik a kupos átmenet a rövid, szűkebb részbe, amely szintén teljesen hengeres kell hogy legyen. A szűkített rész hossza, az öb nagyságával kell hogy arányban legyen, nem pedig tetszés szerinti hosszágban.

A choke-furatból természetesen nem minden számú sörét lehet; a 4-es számnál nagyobb már a fegyvert tökéletesen el is ronthatja.

A legideálisabb furású cső a teljesen hengeresen vagy irányosan furt cső, de csak úgy, hogy ha ugyancsak pontos munkával és nagy gondnal egyenletesen van készítve. Az ilyen csőből lött lövedék a legpontosabb és legegyszerűsebben fed.

A cső hosszánál az a téves hit van elterjedve, hogy a hosszabb csövek jobban és messzebb hordanak, mint a rövidebbek. Pedig a hosszú csöveknél a löporgázok a fojtás által

okozott dörzslődések a legyőzésére ok nélkül használtatván fel, a lövés erejét gyöngítik; viszont a túlságosan rövid csöveknél az ellenkező eset áll be, kimegy a fojtás, mielőtt a gázok kellőleg kiterjedhetnének; mi ugyancsak a lövés erejét gyengíti. 75—78 cm. hosszúságú csövek felelnek meg legjobban a gyakorlati vadász igényeinek. A golyós csöveket azért készítik rövidebbre, mint a söréteseket, mert a lövedék nagyobb ellentállása rövidebb csövet igényel.

Általános elterjedt szabály, hogy apró vadat söréttel, nagy vadat pedig golyóval lövünk; a söréthez sörétes, a golyóhoz meg golyós puskát használunk; aki ezt másképpen csinálja lehet bármilyen szerencséje, de sehogysem találhatja fel a vadászatban azt, ami élvezetet nyújt, sem azt, mi a vadászt egyuttal vadásziaszá is teszi.

A vadász sem, a vad sem mind egyforma, ami lehet az egyiknek, nem lehet a másiknak; ha egy vadász 2000 koronás puskából 60 filléres tölténnyel lövő fűrt, nem következtetés, hogy minden vadász ugyanezt utána csinálja; az élvezet megszerzésére nem okvetlen szükséges, hogy anyagi erőnket fölülmúló költségekkel tegyük magunkat nevetségessé, hogy „pecsenye-vadász”-nak ne látszassunk.

A jó fegyvernek kiegészítő része a jó töltény, ennek meg elengedhetetlen kelléke a jól és helyesen készített töltényhüvely. A jó töltényhüvelynek okvetlen oly anyagból kell készülnie, hogy megfelelő ellenállással bírjon s a lövés következtében soha el ne repedjen vagy szakadjon; a jó töltényhüvelynek már magában is elegendő erőt kell kifejtenie, hogy a képződő gázok feszerejét felfogva, a tölténycamrára semminemű vagy csak igen csekély feszítő átvitelt gyakoroljon.

Ezért nem szükséges, hogy okvetlen fémmel bélelt legyen a hüvely, erős kartonpapírból s ujabban a belsejében alkalmazott papírnachéból készült portartályval a kívánalmaknak teljesen meg is felel. A töltényen alkalmazott gyutacsnak megfelelőnek kell lennie a használandó lőpor minőségével, vagyis a füstös rendes vadász-lőpor gyújtásához elegendő, sőt célszerű a kisebb gyutacs, míg füstnélküli nitroporok gyújtásához, okvetlen a nagyobb fajtájú gyutacs alkalmazandó.

Egy és ugyanazon öbü puskák töltési arányai némelykor egészen elütöek, ugyanarra, hogy a töltények készítéséhez megkívántató pormértéket csak úgy kaphatjuk meg, ha a fegyver belövésénél különféle mértékkel készített töltényekkel kísérletezünk; általánosságban azonban rendes vadász-lőpornál a por sulya úgy viszonylik a sörét sulyához, mint 1:6, ritkán 1:5-höz.

A porra alkalmazott fojtásnak sem puhának, sem keménynek lenni nem szabad és kátrány-lemez oly töltényeknél, melyek egy-két hónapig is állnak, elengedhetetlen kellék; fagyuzott vagy nem fagyuzott fojtás használatát, a fegyver furata teszi mellőzhetővé, vagy kívánatosá.

A sörétre alkalmazott fojtásnak legcélszerűbb a finom fehér szőrből préselt, fagyuzat beitatott 3 mm. vastagságú fojtás, melynek mindkét oldala vékony papírral van beraasztva; kemény kartonfojtás, különösen füstnélküli porral készített töltényeknél sohasem ajánlatos.

A kemény karton sörétfojtás, különösen choke furatu csöveknél, igen gyakran dudorodást okoz, gyakori használat mellett még a csövet teljesen tönkre is teszi.

A lőpor használatánál pedig minden vadásznak nyugodt lelkiismerettel ajánlhatjuk, hogy ha csak lehet, maradjon meg a rendes vadász-lőpornál, *füstnélkülit meg sohasem használjon!*

A rendes vadász-lőporral (No. II.) jól készített töltények — leszámítva kis hátrányát, hogy füstöt okoz — minden tekintetben megfelelnek a vadász igényeinek, ép úgy lőnek, mint a füstnélküliek; lemérése nem okoz oly aggodalmat, mert ezeknél $\frac{1}{2}$ —1 gr. többlet nem okoz oly galibát, holott a füstnélkülieknél 0.1 grm. többlet, vagy egy nem megfelelő gyutacs alkalmazása, a fegyver tökéletes rongálását is előidézheti. Végtelen előnye, hogy a fegyvert nem rongálja, a fegyver könnyen takarítható és állandóan jó karban tartható.

A füstnélküli nitroporok többnyire nitrált növényrostok-

LOVAS GYULA vivóterme
BUDAPEST, VI., Nagymező utca 28. II. em.

*** Lelkiismeretes tanítás urak, hölgyek és gyermekeknek. ***
Ez évben megnagyobbítva
***** Kard-, vítör- és ökölvívás, tornázás. *****

ból, salétromsavakkal vegyítve állítatik elő, mint falópor. Ezen lőporok a levegőből nedvességet vesznek fel, miáltal erejük gyöngül; ezen nedvesség főlvetelét zselatinálás által igyekeznek ellensúlyozni. Ennek eredménye aztán, hogy minden füstnélküli por más-más gyújtást igényel; ha a gyújtása nem megfelelő, akkor előáll az az eset, hogy a por nem lesz képes megfelelő gázokat kifejteni, bizonyos része nem gyúlad meg s ez által füst is képződve a fejlett gázok a fegyver csövét rendkívül megtámadják és nagyfokú rozsdásodást idéznek elő. Ez a rozsdásodás pedig, mit a salétromsavból képződött alégenysavas gázok idéznek elő, csak úgy tüntethető el, ha a vadászat után időhaladék nélkül a fegyvert megfelelően valamelyes e célra készült sokfajtaú olaj bármelyikével kitöröljük addig is, míg otthon a rendszeres tisztítást elvégeztetjük.

Láthatjuk ebből, hogy a természetesen számbavehető előny, mit ezen porok „füstnélkülisége” nyújt, egyúttal rendkívüli hátránnyal is párosul és használata a legnagyobb óvatosságot és körültekintést igényli, úgy a vadász személyére, mint fegyvere jókarban tartására nézve is.

(Kö.—)

Egy kis medve dolog.

A medvét mindenki ismeri, ha másheiről nem, hát a kép- és könyvekből. Ifjúsági iratokban, gyermekek barátjaként, a jók jutalmazója, a rosszak büntetőjeként szerepel. Egyszóval kedvenc állatunk. Laikusok egész természetesnek találják a kérdést: ha valaki egy-egy sárga gamásli stílusúhoz azt intézi, hogy: *hány medvét lőtél már komám?* Ilyenkor van szíve a vadásznak — kitérő feleletet adni, hogy: nem igen sokat bízt én!

Tény az, hogy a medvről igen sokat össze-vissza írkáltak már. Az egyik bátor, vakmerőnek, a másik gyáva hitvány állatnak festette. Az ízlésre vonatkozólag pedig, még a természet-tudósok is olyan dolgokat állítottak, hogy: ha az mind igaz lenne, akkor a mai medvék is mind gyomorbagyosok volnának. Hazánkban, a körülményekhez képest még elég jól érzik magukat és akad is belőlük egynehány. Vadászata elég fáradságos, sőt némi kis *kellemetlenséggel* is párosulhat, ha a vadász csak hírből ismeri a medvét.

Természetrailag inkább a növényevőkhöz tartozik, lényegében azonban mindenevő. Fiatalkorában szívesebben eszi a növény-eledeleket: gyümölcsöt, bogyókat, magvakat, gabonát, gyökereket, fűgyeget s más efféléket. Különösen a málnának és a méznek inyen barátja. Mihelyt ezen említett eledelekhez bármiké kifolyólag könnyen hozzá nem juthat, következik az állati eledel. Ezekben sem válogatós, még a hullát is elfogyasztja, feltevé, hogy az még nem indult teljesen fejoszlásnak. Husféle eledelek megszerzésében rendkívül nagy segítsége rettenetes ereje, mit különféle fortélyával kiegészítve, meszerien tud zsákmányolására felhasználni. Néha egyetlen esetenek látszik — épp olyan fürge és ügyes is tud lenni. Majdnem fél az embertől, ha nem bántják, vagy nem ildözik; de mihelyt egy kis bajba kerül, vakmerő bátorsága és támadása elül, csak elejtése, illetve az ő élete árán lehet kitérni. Málnaszedő asszonyokkal gyakran megessik, hogy egy dusan termő ágak széthúzása közben a lakmározó medve ostoba pófáját megpillantva, kosarukat a fejéhez vágva riasztják el a szüreti mulatságtól. Hátulsó lábai hosszabbak, mint az első, s így a hegyen való felmászt, vagy felfelé való szaladást rendkívül megkönnyítik. Tél beálltával és a tél végéig csak husmenő eledellel él és ekkor érvényesül is legjobban ragadozó természet.

A szigorú tél beálltával felhúzódik a hegyes, sziklás, üreges hegysekbe, hol is megfelelő barlangot keresve magának, — amelynek rendszeren egy ki- és egy bejárata van, — pihenésre tér. Nem ám téli álmát aludni, hanem csak elvonulni akar. Eber, és a legkisebb neszt is észreveszi, és hogy nem inal el azonnal, az csak annak tudható be, hogy bizik az erejében és nem ijed meg az árnyékától.

Székelődőn, hol is, ez idő szerint még elég medve akad és keres magának tanyát, a havasokban, még csak nem is olyan régen, a góbkék nem igen sokat teketóriáztak vele. Anélkül is ellenséges lábán állván egymással, különösen hős és alkalmával, mint ott mondják: a „friss porkán” kinyomozták tartózkodási helyét és barlangját, — oda behatoltak. Volt rá eset elég, hogy: az egyik góbé, csak egy „kapszis flintával”, a másik meg egy

„baltával” tisztelt a medve „hálószobájában”, majdnem szembe, csesztette el instrumentumát, amely csütörtököt mondva, ugyanezen a „hálószobában” lett újra a „piramelli” felporozva a baltás góbé asszisztálása mellett. Az ilyen kirándulásoknál rendszerint a mackó be is számolt bundájával, nem számítva az ilyen alkalmakkor kijáró oldalba legyintéseket, amelyeket azonban — a nyári időben gyűjtött gyógyfűvek 1—2 két alatt be is gyógyítottak. A medve vadászata ez a legegyszerűbb és legbiztosabb módja. Nem kell hozzá semmi. Csak a barlangot kell felkeresni és egy puskával behatolni. No meg, még egy kis virtus is elég mellé. Aki nem hiszi, próbálja meg!

Különböző állatok megtámadásánál és zsákmányolásánál a medve a legfurfangosabb orvvadászt is megsejgyeníti, kitérő, ügyes és fáradhatlan. Mindennemű állat üldözését bizonyos rendszerrel viszi véghez, úgy, hogy az üldözött állat teljesen kifáradva csak haláltusájával védekezhetik a gaz rabló ellen. A medve rendszerint az olyan helyeket szereti, ahol nem igen zavarják és a kultúra nem igen kórtárodik bele a természet alkotásaiba. Távol fekvő, elhagyott tanyák és kis községek szegény lakóinak, illetve azok lábas jószágainak a legnagyobb ellensége. Innen van az a rettenetes nagy bátorság eredete is, amelyekkel ezek a szegény emberek az ő megrontójuk elleni üldözésben annyiszor kitérítik magukat.

A mai medvevadászati jóformán csak szerencsén alapul. Ha tartózkodási helyét kinyomozzák, mire a vadászok odaérkeznek, akkor a medvének már csak hült helyét, esetleg látogatásának jeleit találják. Viszont nem remélt és nem várt helyeken találkozik a vadász a mackóval, amikor is nagyon kell sietni és ügykedni, hogy megfelelő fogadtatásban részesüljön.

Az idén mindenütt nagy volt a málnatermes, lakmározotak is a mackók kedvükre. A felvidék egyik rengetegében az erdőkerülők egy ilyen lakmározó medvét figyeltek meg és rögtön értesítették is két kiváló vadászataimat, Imus Béla és Miska Gusztávot. Mint jó vadásztársához illik, ezek meg engem értesítve, meghívtak egy kis „barátságos nyomozásra”. Nyomoztunk is napokon keresztül a medve után, de biz mink is csak a nyomával számolhattunk be.

Az idei első hó alkalmával, nevezett barátaim kárpótlásképpen egy kis vaddisznóvadászatra hívtak meg, hogy a frissen esett havon az erdő fekete esuhásait egy kissé megabagassuk. Az idő kedvezett. Öszvéreink megrakva ballagtak fel a meredek uton, amidőn is egy pihenőhelyünknél megállva, az aljból különös zajt véltünk hallani. Az egyik sürrüségű meghúzódva kíváncsian vártuk a történendőt. A zaj felénk közeledett. Nemsokára három lihegő, a fáradságtól tajtékzó vadászidő csörtetett elő a sírhégyből. Kettő egymástán, az egyik meg lejjebb a völgyben. Két társam, kik szerencsésebb helyen is állottak, majdnem egyszerre lőtek és a két disznó tűzben maradvá esett össze. Szinte egy kis vadászirigységet éreztem a szerencsés lövésekre, amint ezen gondolat pillanatnyi érzése eloglalt volna, ugyanazon pillanatban egyidejűleg, közvetlen a disznók után . . . egy hatalmas medve feje jelent meg a sürrüségben. Időszerte sorrendben ezeket nem lehet előadni, mert az majdnem egyidejűleg történt . . . A medve rohanásában magát már nem tudta visszatartani, a lövések zaja és a meglepődés behatása alatt, megtorpanva, csak hogy épp elkaptam első lábával egy fiatal növésű fát, amely földig hajolva recsegett nagy súlyától . . . Már fordulni akarta, indulni készült. E pillanatban, majdnem másodpercenyi időben történendő dolgok meglepődéséből magamhoz térve, kaptam arcomhoz fegyveremet és lőttem a medvére. A lövés eredményét sem várva be, ismételttem meg a lövést és egyidejűleg hallottam az állat hatalmas elődőlését.

Az első lövésem, a medve rövid, nyakát, a második meg a bal váll-lapját zuzta össze a szó szoros értelmében, úgy, hogy a medve tűzben esett össze.

Vadászati szempontból rendkívül érdekes ez eset, mert a medve a két disznót valószággal üzte, hajította maga előtt, azokat már annyira kifárasztotta, hogy a verejték, a tajték csak úgy habzott róluk. Ő is fáradt volt és e nagy hevülésében nem vehette észre a reá váró veszélyt.

Fegyverem 9 mm. *Mannlicher-Schönauer* volt, távesővel rajta; az egész acélburkolatu expanzív lövedék rettenetes lösebet okozott. Ez az eset is igazolja, hogy a fél acél, háromnegyed, egész acél és expanzív lövedék hatásai között, mily óriási különbség van. Az egész acélburkolatu expanzív lövedék hatása — utólréhetetlen.

(Kö.)

Amerikai rendszerű uri szabóság

Budapest, IV., Szervita-tér 3. szám, I. em.

Kifogástalan szabású, legjobb minőségű angol és belhód divatszervekkel készült télikabátot 33 forint és 43 forintért, csakis mérték és próba után adunk.

Adhatjuk, mivel áruinkat készpénzben olesóbban vásároljuk.

Adhatjuk, mivel csakis készfűzetés ellen szállítunk.

Adhatjuk, mivel nem hitelezünk, tehát veszteség nincs az árba kalkulálva.

Adhatjuk, mivel csakis szervezett, de elsőrendű munkásokkal dolgoztatunk.

Szarvasok téli etető és szóró helyükön.

Herceg Eszterházy Miklós kismartoni vadaskertjében.

Az erdők büszke, koronás királyának is átjárta szívét a hiúság, — masina elé állt, hogy: legalább így szemléltesse a Nimródok ama tulnyomó részét, akiknek az ő látása is csak vágyakozásuk netovábbját képezheti. A szarvasvadászat nemis sportja, manapság már igen drága mulatság. A modern kor fejlődése az erdők lakóit is igen közelről érintette. A kultúra terjedésével eltűntek a hatalmas rengetegegek. Lakói, mind kisebb-kisebb területekre szorultak. E helyeken már

Blatky-Schlichter Gyula amatőr felvételei.

a vadak nemesak védelmet, oltalmat, hanem ok és célszerű tenyésztést is igényeltek. Hál' Istennek még igen sok főurunk van, akik ezen nemes vad tenyésztésére a legnagyobb anyagi áldozatot is szívesen meghozzák, csak hogy a vadászat nemis sportjának is szolgálatot tehessenek.

Alighogy leesik az első hó, szűz tiszta fehér szemfedőjét borítva az alvó természetre, már megjelenik a vadállomány sorsát szívén viselő vadász — nyomozni és kutatni kezd mindenfelé. Mert a fehér lepel egyuttal útmutató is, kik és hogyan látogatják a területet. Itt az ideje az etetésnek is. Rendezett területen állandó etetők vannak, ahol is a reá szoruló vadat mindig kedvenc eledeleivel terített asztal várja. Gondtalanul lakmároznak megszokott helyükön, — mint képünk is mutatja — és nyújtanak alkalmat is e rendkívül kedves kép felvételére.

A magyar testnevelés jövője.

A MASz. megalakította iskolai testnevelési szakosztályát.

A MASz. hétfői tanácsulása hatásaiban rendkívüli jelentőségű lesz a magyar testnevelés történetében. A jelen kiesínyes vitáin és vizállyain messze felülemelkedve, a jövőbe tekintő szemekkel a MASz. egy oly intézmény létesítésére határozta el magát, amely hivatva van a magyar sport és testi nevelés jövő fejlődésének hatalmas fundamentumát képezni. Megalakította iskolai testnevelési szakosztályát.

Az új szakosztály megteremtője, megalakítója és vezére maga Bárczy István, a székesfőváros polgármestere, a MASz. elnöke. A székesfőváros első polgárának egyénisége, neve, melylyel Budapest nevelési politikája összeforrt, biztosítása annak, hogy az új intézmény által képviselt eszmék diadalra fognak jutni.

Gyönyörű beszédet mondott a szakosztály megalakulásakor Bárczy István, maga is nagy jelentőségűnek mondván az új intézményt, amely hivatva van, hogy a testi kultúra fontosságát a köztudatba vigye át.

Miután melegen üdvözölte a MASz. tanácsát az új szakosztály megalakulása alkalmából, konstátálta, hogy hazánkban a gyermeknevelés terén általában nagy fejlődés és fellendülés tapasztalható és míg egyes nevelési szakokban például az iskolai rajzoktatás vagy a művészeti nevelés terén világszerte elismert sikerekre tudunk hivatkozni, addig az iskolai testnevelés körében még mindig a régi nyomokon haladunk, olyan nyomokon, amelyeket a művelt külföld legtöbb állama már elhagyott. Erre a fellendülésre az iskolai testnevelés körében különösen nagy szükség van. Az iskolai testgyakorlás nagyon rászorult arra a reformra, amely a MASz. szemei előtt lebeg és arra a szellemre, amelyeket a MASz. sikereiben gazdag működése közben mindig képviselt. Szabad levegő, napsugár, szabadtéri mozgás és játékok kellenek az ifjuságnak és kell most már, hogy ezt a szellemet és irányt mielőbb bevigyük az iskola életébe. Ennek a nagy és szép feladatnak és célnak megvalósítását várja a szakosztálytól, amelynek működése elé bizalommal tekint.

Az új szakosztály, melynek helyettes elnökévé Bárczy a magyar testnevelésügy kitünő vezetőjét, dr. Gerenday Györgyöt kérte fel, előadónak dr. Gerentsér Lászlót és dr. Karafiáth Jenőt választották. Jobb választás már nem lehetett volna. Mindkettő elsőrangú szakember, úgy az elmélet, mint a gyakorlat terén, az első lelkes irodalmi munkásságával, az utóbbi páratlan agitálóképességével bizonyára legteljesebb sikerre viszik a felkarolt ügyet.

A szakosztály tagjai között ott találjuk a magyar sportélet, paedagógia és szaktudomány jeleseit, tekintet nélkül arra, hogy valamely egyesülethez tartoznak-e vagy sem. Ez a szakosztály ugyanis nem képvisel sem egyleti és szövetségi politikát, sem az aktív sporttűzéshez tartozó tevékenységet ki nem fejt, pusztán elméleti tanácsadója kíván lenni az államnak, a hatóságoknak és a közvéleménynek.

Az új testület programmjával legközelebb részletesen fogunk foglalkozni. Kétféle tevékenységet fog kifejteni. Egyrészt magában a bizottságban vitatja meg az iskolai testnevelés reformkérdéseit, ismerteti a külföldi rendszereket; tanterveket és javaslatokat készít, azokat nyilvánosságra hozza. Másrészt nyilvános felolvasások és viták keretében a nagyközönség előtt tárgyalja meg a legfontosabb és a közvéleményt legjobban érdeklő iskolai testnevelési kérdéseket.

A nyilvános előadások sorozatát már január havában megkezdte a székesfőváros közgyűlési termében. Az ünnepi megnyitó beszédet maga Bárczy István fogja tartani. Az

egyes felolvasásokat a sport, az orvosi és paedagógiai tudomány legkiválóbbjai fogják megtartani. A szakosztály tagjainak névsorát a MASz. hivatalos rovatában találhatják meg olvasóink.

Orvosi megfigyelések az athéni oymipiai játékok tartama alatt.

Irta: Dr. A. Smith.

Az utóbbi évtizedek alatt mindig gyakoriabban merül fel az orvos előtt a szívizomgyöngeség és a szívátágulás, amelynek okául mást, mint a fokozott sportolást megnevezni nem lehetett. Ennek folytán az lett feladatunk, hogy vizsgálatainkat nagy mérvben befolyásítsuk, vajjon a sportolás ideje alatt vagy annak következtében tényleg káros befolyások hatnak-e a szívre és ha igen, mely sportágak, illetve annak életével összekötött tényezők hatnak károsan a szívre. Továbbá fontos volt a sport higiéniája fejlődése érdekében azt is kutatnunk, hogy az általam első ízben megfigyelt ugyanannak a személynek szívátágulása és munkaképessége között fennálló törvényszerű összefüggés egészséges sportembereknél előfordul-e, illetve más szavakkal: volna-e egy objektív mérő eszköz amely minden nehézség nélkül megmutatná, hogy minden egyén mily határok között üzze a sportot, hogy az káros hatása helyett erősítően és jótékonyan hasson.

A berlini különböző sportkörök vezetőinek szívesége folytán az elmúlt négy év alatt nagyszámú vizsgálatokat eszközölhettem sportfőnökök, úgy azoknak közönséges gyakorlataik, mint versenyek alatt is és az egyes érdekesebb eseteket jól megfontolhattam.

Erős fiatal embereken addig, amíg azok gyakorlataikat a megszokott mértékben üzték a legtöbb esetben nem volt észrevehető a sportnak a szívre való káros behatása; mégis biztonságosan állítható, hogy minden sportember, ha egy célt tűz ki maga elé, melyet helyes tréninggel elérhet ugyan, nagyobb munkát ad izmainak, mint amennyit a szívizomzata elbírn. Ennek folytán nagy különbség áll elő a szív arteriális és venalis részében, tekintve a jobb szívdal kitágulását, vagy pedig egy vértörődés áll be a balszívkamarában, minthogy a szív képtelen elégséges mennyiségű vért az erekbe szorítani, tehát a baloldali szívkamara tágulása, vagy végül mindkét szívizmok közötti zavar kombinációját. Ha ezen szívátágulás enyhébb eseteiben órák, vagy napok után az összehúzódás észrevehető is volt, mégis hosszabb, megerőltető műveletek után, nemhogy az összehúzódás nem állott be, hanem a megerőltetés utáni napokon még nagyobb tágulás jött létre, dacára a racionális életmódnak.

Minthogy tehát a szívátágulás káros hatására vonatkozólag nézeteltérés az orvosi körökben nincs, az továbbra is megfigyelhető, hogy a már egyszeri tágulás a véredényrendszer fokozatos gyengülésével és a munkabírás csökkenésével jár, a vizsgálat ez eredménye után nem lehet kétségbevonni a szívgyöngeség, annak következményei és bizonyos fajta sportgyakorlatok közt fennálló összefüggést.

Különböző sportfajok megfigyelésénél szembe tűnt, hogy annak egyes ágai nagyobb mértékben vonják maguk után a szívátágulást, mint mások.

Általában véve azok a sportok járnak a szív tulságos megerőltetésével, amelyeknél az erőfeszítéssel végzett gyakorlat közben a testsúlyt nem a természetes önerő emeli vagy viszi tovább, tehát a *kerékpározásnál, evezésnél, úszásnál, szertornázásnál*, vagyis oly gyakorlatoknál, amelyeknél a testsúlyt többé kevésbé vagy az alzat (csónak, kerékpár, víz) vagy a testmegerőítés felhasználása (torna) viszi. Továbbá a huzamos időn át való erőltetés (50 km.-es, 100 km.-es gyaloglás vagy futás) is igen ártalmasnak bizonyult a szívre, haesak valamely különös képesség vagy alapos tréning nem könnyíti a gyakorlatot. Ez esetben a mozgásoknak automatikus volta úgy tűnik fel, mintha a bekövetkezendő káros hatások érzését eltompítaná.

Minden fentemlített sportembernél, feltéve, hogy azok hosszabb időn át folytatták már e működésüket, már az előzetes vizsgálatnál nagy szívátágulást lehetett tapasztalni, mely verseny alatt jóval megnagyobboldott.

A legegészségesebb szívűk azoknak volt, akik az úgynevezett könnyű atlétikával foglalkoztak (futás, ugrás, dobás

stb.), sőt ezen sportférfiaknál a gyakorlatok jó behatással voltak a szív működésére, amennyiben még a más káros körülmények folytán beállott, vagy pedig még születéssel kapott szívtágulás a sportgyakorlatok alatt aránylag rövid idő múlán rendbejött. Míg például a szívprojekció átlaga 200 megvizsgált sportembernél 87.17 cm², ez a szám a könnyű atlétáknál 69.8, a tornászoknál 89.5, a vívóknál 98, a nehéz atlétáknál 98.3 és az uszókknál 99.5 cm² volt.

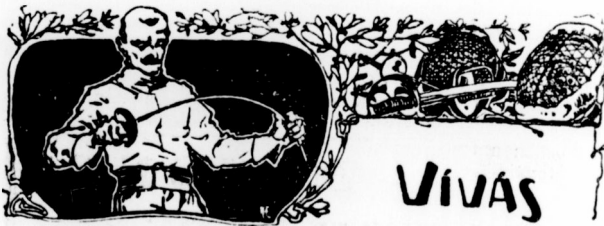
A beható megfigyelés a mindennapi életnek a sportgyakorlatokra és a munkaképességre való nagy befolyását bizonyította. Egy sportférfi, kinek aránylag elég normális szíve volt, rendszeres életmód mellett egy szezonban egymásután nyerte a díjakat; amint azonban a következő időben a rendszeres, szolid életmódjával felhagyott és különösen az alkoholt adta magát, ereje felmondta a szolgálatot és amellet még szíve is mintegy kétszeresére megnagyobbodott. Miután rendszeres életmódjához visszatért, szíve pedig a céltudatos tréning folytán megkisebbedett, ezzel arányban munkaképessége is helyreállott.

Sok más ily vizsgálat után világosan kitűnt, hogy a szív már a túleröltetés által is, még inkább nem megfelelő életmód mellett való folytonos erőltetése által káros befolyásoknak van kitéve, érte ez alatt a szívtágulást és ezzel párhuzamosan a munkaképesség csökkenését. Ezen vizsgálat után egy még fel nem fedezett mértékűséget nyertünk, mely meghatározza, hogy kiki mily mértékben foglalkozzon sportréninggel, mily életmódot kell ezen idő alatt folytatni és végül mily sportágak a legalkalmasabbak a megvizsgáltaknak.

Minhogy már korábbi időkben módomban volt a különböző izgalmaknak a szívbetegség állapotára való megfigyeléseim között egy oly gyógymódot feltalálom, mely a szívtágulást még egy bizonyos idő múltán, aránylag rövid idő alatt meggyógyítja, a fokozatos megfigyeléseim alapján képes vagyok, hogy a sportművelőknél mutatókozó szívbetegségeket távolítsam, vagy ahol ez nem sikerült, a bajt minden további nélkül helyrehozom.

Sajnos nem volt módomban, hogy Athénban a kitűnő angol sprintereket az amerikaiakkal összehasonlítsam, mint hogy Angliából, kevés pénzbeli segély folytán csak azok tudtak eljönni Görögországba, kik ezt a luxust saját zsebeikből tudták fedezni. Így a szakértők véleménye szerint a nemzetközi küzdelmek terén Angliát csak egy másodosztályú csapat képviselte. A tréning és életmód tekintetében nem különböztek az amerikaiaktól, ennek dacára átlag valamivel nagyobb szívük volt, mint azoknak, 48.5 és 74 között, átlag 62 cm², jól lehet a többi nemzetek szívátlagán jóval alul állottak. A küzdelmekben az amerikaiakkal nem állták meg a helyüket, kik gyorsaságukkal és erejükkel kiváltak, de a többi nemzetekkel szemben fölényben voltak. A hosszú időn át tartó megerőltetések, amelyeket az amerikaiak sokkal kisebb mértékben ütik, az angolok bebizonyították fölényüket. Ők is nagyobb részt a könnyű atlétikai küzdelmeiben mérköztek.

(Folytatjuk.)

Testi és szellemi tényezők a vivásnál.

(Folytatás)

Megértjük most már azt, hogy hogyan történhetik meg, hogy erős érzelmi ingert észre se veszünk, a hangot nem halljuk, a fényt nem látjuk, ha figyelmünk más tárggyal van betöltve, ha öntudatunk szemérmője azt a részt elfodta, a honnan újabb ingerek jöttek. Így történhetik, hogy figyelem hiányában a nálunk sokkal gyengébb vívótól is bekapunk egy tempó nélküli vágást, mint ahogy elgondolkozva nekimegyünk és elbotlunk egy darab köben, míg kellő irányítás mellett a tőt is rögtön észrevesszük.

Azt hiszem, nincs senki, aki ne volna tisztában a fejtegetésem céljaival, s nincs vívó, aki előtt ezek után ne állna

sokkal tisztában az a számtalan eset, amit eddig nem tudott lélektanilag megkönni. Rábízom tehát mindenre, hogy ezeket a lélektani magyarázatokat önön maga szolgáltatassa egy kis gondolkodás után, én még egy kicsit maradok a figyelemnél.

Rájöttünk arra, hogy annak a szellemi erőnek, amellyel valamely munkát végzünk, egyik alkotó része a figyelem. Minél inkább sikerül szellemi munkánk célját lelki látásunkba állítani; minél jobban tölti be a tervbe vett munka képzeleti öntudatunkat, és minél jobban tudjuk távol tartani a munkára nem tartozó képzeteket; annál koncentráltabbak vagyunk, annál több erő áll rendelkezésünkre a munka teljesítésére. Erőnket olyan mértékben fokozzuk, amilyenben a figyelmet ébren fogjuk tartani. Szükséges tehát, hogy a figyelemnél szereplő izmok is gyakoroltassanak. Véglelem-ében ugyanis a figyelem sem vezethető vissza másra, mint izomfeszülésekből származó érzetekre. Bármire figyelve testünkben, főleg annak felső részében sajátos, de határozott feszülést érzünk. E feszülés nagysága a figyelem erővel arányban van és megállapíthatólag izmainkban székel. Minél jobban érezzük a feszülést, annál világosabban jön tudomásunkra a figyelem tárgyát képező inger. Behatóbb vizsgálatok kiderítették, minő izmok azok, melyek a figyelem lelki művelete alkalmával szerepelhetnek. Ezek főleg az arc, nyak, tarkó, váll, mell és törzs izmai.

A figyelem okozatos összefüggését az izomfeszüléssel, azaz az ebből eredő érzettel, bizonyítják különben egyéb körülmények is. Így: a figyelem képes gyakoroltatni és elfáradni.

Eljutottunk tehát annak a tudatára, hogy amint a test egyes részeinek erősítésére és ügyesítésére szolgáló izmok gyakorolhatók és gyakorlás által tökéletesíthetők, — úgy a figyelemnél szereplő izmok is gyakorolhatók. Ezeknek a gyakorlatok szintén megfelelő automatizmust hoz létre. A gyakorlat folytán létesült automatizmus a figyelemzést közvetítő izmok feszülésével reagálván, képesíteni fogja az ebben begyakorolt egyént az ingerekre másnál jobban figyelhetni. A megfelelő izmok — jobban mondvá reflexörök — begyakorlása e szerint igazán befolyásolhatja a tudatosság tényét is. Így irányban begyakorolt emberek jobban lesznek informálva a körülöttük történetekről, tudatosabbak valak a szemléletben. A kellően be nem gyakoroltak elneben szórakozottak, figyelni képtelenek. Hasonló állapotba juthat azonban a figyelemre begyakorolt automatizmussal rendelkező egyén is, ha túlságos izommunkának tette ki magát, vagy ha fárasztó szellemi műveletet végzett.

Csekély energiával végezzük pl. azt a munkát, mely közben folyton latolgatunk és fontolgatunk. A gyakorlatlan idegen nyelvet bizonyára kevés erővel bírjuk, ha közben szüntelen grammatikai reflexiókkal kell küzdenünk. Ellenben igen erősen végzünk pl. járás közben, amidőn megszokott és jól begyakorolt mozgásaink — öntudatlan asszociációk segítségével — a különféle talajviszonyokhoz, a mellettünk járókelők lépéseikhez, az elénk tároló akadályokhoz stb. pontosan alkalmazkodnak.

Amint a figyelem lankad, a szellemi erő nagyobb megfeszítése válik szükségessé, hogy eredményt érhesünk el. Egy ideig még leküzdhetjük öntudatunk széjjel folyó tartalmát, amit érkeink feszült egyoldalú tevékenységénél tapasztalunk, t. i. hogy érkei működésünk homályos, megbízhatatlan lesz. A sokáig egy irányban lekötött figyelem szüli azt a kínos lelki állapotot, melyet elfáradásnak nevezünk.

Az elfáradás egyik tünete a fiziológikus idő emelkedése. Az érkei inger által kiváltott jelzés mindegyre késik. De változik a fiziológikus idő még egyéb körülmények folytán is. Ilyenek: pihenés vagy fáradt test, életkor, nem, az ember állandó temperamentuma és muló kedély hullámlása, tápanyagok, étkezés, napszaka, hőmérsék, egyéni ambíciók (t. i. jobban figyelünk, ha kedvvel csinálunk valamit).

Ezen tényezőket nagyon figyelembe kell venni annak, aki képességét teljes erejével akarja egy mérkőzésbe belevinni. Röviden: az izom és idegrendszer a lehető legjobb állapotba kell helyezni. E célra szolgálnak a helyes táplálkozási rend, megfelelő pihenés, fürdők, masszírozás, flottírozás, pótygyakorlatok, légzési gyakorlatok stb. Mindezekről egy külön cikkben fogom előadni tanulmányaimat és tapasztalataimat.

A Vén Fiuk közgyűlése.

A Vén Fiuk Vivó Klubja múlt csütörtökön tartotta elnökválasztó közgyűlését, rendkívüli érdeklődés mellett. A klub alapszabályai a tagok maximális létszámát ötvenben állapítják meg és e szám már is betelt, ami mindennél jobban mutatja a klub helyes hivatását.

A közgyűlés a klub elnökévé *Bárczy Istvánt*, a székesfőváros polgármesterét, első polgárát választotta meg. Erényi Ullmann Gyula, Malonyay Dezső alelnökökből és Benedek Dezső igazgatósági tagból álló küldöttség hívta meg *Bárczy Istvánt* a közgyűlésre, ahol *Heinrich Aladár* őt a következő legüdvözölte:

Engedje meg Elnök ur, hogy midőn először lépi át klubunk küszöbét, mint annak közlekedéssel megválasztott elnöke, hogy annak vezetését kipróbált kezeibe vegye, ugys, mint alelnök, de személyes érzelmeimnek megfelelően is, pár szóval üdvözöljem.

Nem szeretem az úgynevezett ünnepélyességet, s az avval járó nagyképtűsködést: de ez utóbbról ugys kötelességem volna lemondani itt, a legférfiasabb és legnemesebb sport otthonában, mely aethetikus mozgásra, tehát az izléstelenségek elkerülésére tanít és gerincünket megkeményíteni törekszik. Engedje tehát, hogy az üdvözlést csak pár szóra szorítsam, midőn is azt ug véleményem legmegfelelően kifejezhetni:

Isten hozott Fő—Fő—Vén—Fiu

s ug vélek legjobban megfelelően klubtársaink várakozásának, hogy diszkard helyett egyszerű vívókardot nyujtok át, mondván: *Accipe signum numeris tui.*

Mert ha a fő—fő—váltat kellő deferálás mellett készségesen előismerem is, s egy nagy részét az eddig az én vállaimon nyugvó tehernek kárörömmel látom is a régen vártam „Már-ra menni át, (kinek ezentul is készségesen leszek hű segítő társa és pontos végrehajtó közege), elsősorban mégis csak egy végleg magunkhoz fűzött Vén fiut látunk és akarunk látni Őnben.

A Vén fiut pedig eddig jellemezte, s jellemezze a jövőben is, naitásainak, s az összes pajtásoknak szeretete, mely Vén fiu és Vén fiu között se társadalmi, se más különbséget nem tesz, s azoknál csak egy osztályozást ösmer, hogy keresi, ki a még jobb címőra, s még lelkesebb üzője, propagátora a vivó sportnak. Elmondhatom jó lélekkel, hogy, mióta itt együtt működünk, még mielőtt ruháink levetéséhez fognánk, levetjük magunkról kegyelmes, méltóságos, nagyságos és tekintetes mivoltunkat: s amint vivás után, becsületos zuhanyunk alatt állva, egyenlő rangunkat teremteteknek látszunk, a hozzám hasonló kismember, a klubnak a közéletben legfényesebb pályát megfutott és legnagyobb állásban levő tagjával is egyenrangunkat érezhetne és érezheti magát e falakon belül. Vén fiuk vagyunk itt, s itt eskis Vén fiuk vagyunk.

Hiszem, hogy Elnök Ur örül annak, hogy ily klubállapotokat talál, s felesleges arra kérnem, hogy ezen állapotot fenntartani segítsen: mert tudom, hogyha meg nem lettek volna, Őn lett volna az, ki megteremti őket.

De mert tulajdonságainak klubunk e tekintetben megfelelő, remélem, hogy abban oly sűrűn fog megfordulni, amint csak engedik körülményei, s hogy iparkodik elfoglaltságát ug osztani be, hogy sokkal többször jöhessen, mint ma maga hiszi.

Vívjon és vívjon sokat Elnök Ur! Nemesak a jó példa kedvéért, s nemesak, mert amilyen az ur, olyan a szolga, s amilyen a vezér, olyan a sereg, s ez nem zsoldos sereg, melynek rendeltetése a széthullás, de térítő háborut folytató hadsereg: hanem vívjon azért is, mert Őn sem kivétel a szabály alól, s a szabály, a kipróbált szabály az, hogy az itt végzett munka jó hatással van kedélyünkre, egészségünkre, fokozza szellemi frissességünket és meghosszabbítja életünket.

Szívólv kívánok Önnek hasonló jókat. Éljen!

Bárczy István elnök köszönetet mondva a megválasztásáért, hangoztatja, hogy számítva a klubtagok támogatására, annál örömebb lép a klub vezetésébe, mert a maga részéről is át van hatva, nemesak a vivósport különösen alkalmas voltáról, a férfias erőnyek teljes kifejeztésére, de elismeri annak a misszióknak fontosságát, melylyel a klub házagot pótol a megletebb kóru férfiaknak a sport tevékenységbe való bevonása által. A maga részéről is oda fog hatni, hogy a klub céljait elérje. Felvilágoszon és jelentős tényezője legyen a magyar sport ügyének.

Midőn még *Ullmann Gyula* alelnök szép szavakban megtatta *Heinrich Aladár* nagy érdemeit elnök a közgyűlést bezárta.

A bankett a Pannoniában volt. *Csajthay Ferenc* mondotta az első felkészítőt a klub ug elnökére majd *Bárczy István* elnök *Heinrich Aladár*t köszöntötte fel. *Heinrich* a klub felvirágzására üritette poharát. Utána *Nagy Béla* dr. a MASZ. nevében üdvözölte az ug szövetségi együletet. *Reinig Ede* szép beszédben a klub mestere *Fodor Károlyt* életette, majd *Martos Ferenc*, *Malonyay Dezső* és *Nagy Béla* drra üritette poharát. Még hosszú sora volt a felkészítőknek, melyek után a társaság késő éjjel a leőbb kedvben oszlott szét.

Vívóhandicap. A *Fővárosi Vivó Club* november 26. és 28-án tartotta meg első házi handicap versenyt, amelyen a vivógárda szép számmal vett részt. Első lett *Földes Dezső* dr., második *Sütér Gyula*, kik előny nélkül vívtak: harmadik *Stiller Mihály* s negyedik *Jellinek Manó* dr. Komoly ellenfélnek bizonyult *Garay Kálmán* és *Szendé Andor*, kik 4—4 előnnyel indultak. A vezetéség elhatározta, hogy a versenyt minden hónapban megismétli.

A Szegedi Vivó Egylet versenve. A Szegedi Vivó Egylet 1908. április hó 11. és 12-én (virágvasárnap) rendezi VI-ik nagy vívóversenyt. Az egyesület eddig 2 nemzetközi és 3 országos versenyt rendezett, mindannyit fényes sikerrel. A verseny ez alkalommal országos lesz. Főversenyből és középszerűsényből fog állani, sőt tervbe van véve egy öreg urak versenye is 35 éven felüliek számára. Bár a főverseny kizárásos jellegű lesz, ha csak lehet kiirnak egy külön számot a kizártak részére.

A klub tagjai *Armentani Ede* mester vezetésével mellett rendkívüli buzgalommal készülnek a tavaszi versenyekre.

Egy meg nem tartott mérkőzés története. E cimen *Renard* Gaston röpiet adott ki, mely a meg nem történte dacára is világhírű *San-Malato* — *Kirchhoffer*-match történetét tartalmazza. *Renard* csupán az aktákat közli kommentár nélkül és ezekből megállapítható, hogy a mérkőzés meghiusult egészen *San Malato* terhére irandó. A füzet ára 1½ frank.

Barcelona az eset színhelye és annak szereplői is meszes esvén tőlünk, aligha volna érdekes a meg nem történte mérkőzés részleteivel foglalkoznunk. Hogy azonban olvasóink fogalmat alkothassanak ily nemzetközi mesterviadalokról, nem lesz érdektelen a feltételeket és a felmerült vitát ismertetni.

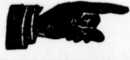
A mérkőzésnek *Barcelona*-ban egy ott rendezett versenyen kellett volna lefolyni. Mindkét fél két tanut illetve zsűritagot választott és pedig *San-Malato* *Galante* és *Santo-Cruz*, *Kirchhoffer* pedig *Dillon Kavanagh* és *Gaudin* személyében. Ezek tárgyaltak a feltételek tekintetében.

San-Malato tanui a következőket ajánlották: 1. 3 mm-es pointe d'arrét. 2. A kabát ujja csak a könyökig érjen, az alsókar legyen hydrophile gare-ba burkolva. 3. Súlyos sérülés esetén, aki visszalép az vesztett, akár a point d'arrét, akár az eltört penge okozta a sérülést. Ha azonban a szurás egészen szabálytalan volt, a mérkőzés nem számít. 4. A lefegyverzés tusts számít. 5. A mérkőzés időre megy.

Kirchhoffer megbízottai az ajánlatra így feleltek: Ad 1. 2 milliméteres szuróhegy elég (a rendes pointe d'arrét 1 mm.). ad 2. Rendes vívóruha változtatás nélkül. ad 3. A mérkőzés nem annulálható, aki a sérülésen több tusts kapott az vesztett. ad 4. A lefegyverzés nem számít. ad 5. A mérkőzés 10 tussra megy.

A vitát nem tudták eldönteni, mert az elnökválasztást *San-Malato* megbízottai meghiusították, mire *Kirchhoffer* elutazott.

Havannában *Galante* és *Kirchhoffer* egy mérkőzést vívnak tíz tör és tíz párbajtör tussra. A győztes 20 000 frankot kap.

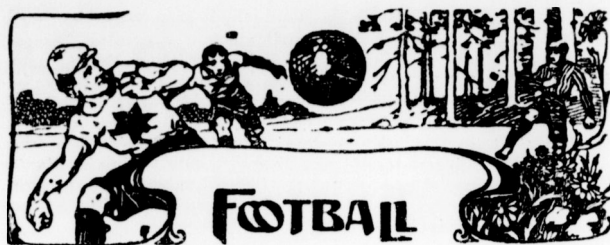
MINDEN

KÁVÉHÁZBAN

KÉRJÜK A

NEMZETI SPORT-OT.

FODOR-féle vívóterem Koronaherceg-u. 3.

Rovatvezető: Moór Jenő. (h. szerk.)

A hétről. A jótékonyág szolgálatával zárta le a hivatalos football-szezon a MLSz. A *Corinthian FC.* alapította klasszikus serlegért való nemes vetélkedés a magyar sportközönség áldozatkészségét ezáltal az alapítók nemes intenciója szerint, a jótékonyág érdekében vette igénybe. Hál' Istennek, tán éppen e cél érdekében, a késői terminus dacára is szépen jutott közönség mindkét korinthisi mérkőzésre. És a kezdet biztató jel arra, hogy a döntő küzdelmeket a közönség ezrei fogják végig szemlélni, s e serleg a magyar sportéletben betölti majd azt a szerepet, amit Angliában a nagy társadalom annyira megbecsül az ilyen díjakban.

Kétségtelen dolog az, hogy a sport, mint ilyen, az emberi test erősítésére, egészségünk, ellentálló képességünk, testi és lelki javaink szolgálatára való. És e célok elérésére hathatós eszköz is. Azonban — mint az élet minden más megnyilvánulásában: itt is érhetnek bennünket balesetek. Hál' Istennek, nem gyakoriak az ilyen szerencsétlenségek, de azért mégis előfordulhatnak. Megtörténhetik, hogy akkor, mikor erejének, ügyességének fejlesztése közben, nemes hevíttel küzd az ifjú a pálmáért: egy végtelen baleset testi erejét megtöri és oly sérüléseket szenved, hogy hosszú időre a kórházak lakója lesz. És akkor, mikor az Isten eltető szabad ege helyett a komor betegszoba szürke falai nehezdednek a szenvedő ifjú lelkére, szíve keserűséggel telik el ama sport iránt, melynek szeretete őt tán örökké nyomorékká tette. Az emberi természet gyarló; a nehéz kínokon átesett beteg szenvedései perceiben nem a saját vagy ellenfelei vigyázatlanságát okolja, hanem magát a sportot, melynek üzése közben a baleset éri. Mi tudjuk, hogy a vád méltatlanul éri a testedző gyakorlatok bármely ágát is: de ki vethet gátat az ön-maga épségét sirató ifjú mélységes elkeseredésének, avagy a fiáért aggódó anya fájdalmas vádjainak? ...

A testikultura nagy alapgondolatai a könnyek felszárításának és nem a könnyek előlédzésének szolgálatában állanak. Vajjon méltányos-e, hogy az a sport, amely a balesethez alkalmat nyújtott, gondoskodását teljesen beszünteti, mielőtt az ifjút elviszik a küzdő térről? Nem. Ezért gondoskodtak a nálunknál fejlettebb viszonyok között élő népek sportforumai olyan emberbaráti intézményekről, amelyek az ilyen balesetek csapásainak enyhítésére szolgálnak. Ilyen pl. a játékosok baleset biztosítása, vagy a sportkórház intézménye. A mi szerényebb viszonyaink között egyik sem valósítható meg. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a védekezés nehéz munkáját meg se kezdjük. Alkalmat ad erre az angol és az egész sportvilág legelső amatőr football testületének a *Corinthian FC.*-nak szép díja, mely a jótékonyág szolgálatába rendeltetett. *Vajjon szolgálhatna-e e díj nemesebb ügyet, mint a megsérült sportolók gyógyításának könnyűsége?* Ezért fölvetjük az eszmét, hogy

a Corinthian serleg mérkőzések jövedelme külön alaként kezeltsék és gyümölcsözőtessék mindaddig, míg abból valamely kórházban egy kórszoba alapítható lesz megsérült sportemberek ápolására.

Ajánljuk eszménket az illetékes körök jóakarataiba.

Lapunk múlt heti számának élén kimerítően föltártuk az angol amatőr és professzionista football irányzatok harcát. Örömmel látjuk, hogy az ismertetés nyomán immár a magyar sportkörök is teljesen a tiszta amatőr irányzat érvényesülése mellett foglalnak állást. Most a vitába nagy súllyal szól bele egyik legelőkelőbb sportemberünk, *Muza Gyula* országgyűlési képviselő is, ki a MAC. szokásos diszalkomáján tartott ünnepi beszédében a következő — a mi ál-

lástunkkal mindenben megegyező — nagysúlyú szavakat mondta:

„Ma, mikor a sportok minden ágában felüti fejét a lappangó professzionizmus, mikor a sportszellem e veszedelmes mótely által megfertőzve kezd annyira elfajulni, hogy kinővéseivel ellenségeket szerez a sport ügyének, kétszeresen szükséges, hogy a tiszta amatőr szellemet, a régi nagynevű alapítók példája nyomán fokozott buzgalommal ápoljuk, s lehetőleg életét vegyük annak a fenyegető veszélynek, hogy a baj a mi sorainkba is beférkőzzék. Ennek a tiszta amatőr szellemnek az igazi hazájában, ugyszólván a jelen órákban folyik le egy ádáz tusa, melynek, aki az angol sportszellemet ismeri, már előre is megjósolhatja a végeredményét, s ez az, hogy az igazi amatorség ezuttal is győzelmesen fog kikerülni a professzionizmussal való harcából.

Ez év tavaszán, midőn a nemzetek szövetségeinek képviselői az amsterdami football-kongresszuson megjelentek, csekélységem volt delegálva, hogy Magyarország football-érdekeit megvédelmezem, melyet — szerénytelenség nem essék — lellem teljes melegével támogattam, mint azt az ismert és elért eredmény eléggé bizonyítja; mondom, már ez alkalommal észrevettem, hogy a tisztán közkereseti alapon nyugvó football nyereszkedési vágy előcsatározást vív a tiszta amatorséggel. Ennek a harcnak csak elejtett szavakkal és burkolt tendenciájú indítványokkal történt bevezetése is igazolta, hogy a harcot nem merték saját hazájukban megindítani, hanem az első támadás színhelyéül a külföldet választották.

Ismeretes a harc minden fázisa. Az angol és magyar szaklapok azóta is ugyszólván minden mozzanatról hírt adtak a nagy világnak és mi magyarok, kiknek felfogása, lelke csak egy eszméért, az amatorségért lelkesedhetik, örömmel látjuk, hogy a harc a mi felfogásunknak kedvezően fog eldőlni s már megalakult az a szövetség, melynek apostolait, a nálunk tanító mesterekként megjelenő amatőr-angolokat, oly kitörő örömmel fogadta egész társadalmunk.

Corinthian serlegmérkőzések.

Nemzeti SC.—BTC. A *Corinthianok* alapította jótékonycélu vándordíj mérkőzésben a múlt vasárnap találkozott a fenti

két csapat egymással a millenáris versenypályán, közepes számban megjelent közönség előtt s a *Nemzeti Sport Club* a másodosztályu bajnokság őszi fordulójának második helyezettje jól megérdemelt, szép és értékes győzelmet aratott a Budapesti Torna Club legjobb formájában levő csapata fölött. Az 1907-ik év szenzációs football-eredményeinek szakadatlan láncolata ugylátszik csak a szezon beálltával szűnik meg. A BTC. épugy, mint a NSpC. két-két tartalékkal játszott. A BTC. a megszokott pályán mérkőzött és hibája egyedül a nagy elbizakodottság volt, bár esudálatos, hogy a BTC. játékosai nem gondoltak arra, hogy ez az általuk győngének hit csapat éppen ellenük fogja legjobb tudását, minden erejét kifejezni. A Nemzeti SpC.-ot ugyanis — mint köztudomású — a BTC.-ből kilépett Skrabák István, Stobbe Kálmán és társai alakították meg. Ez a derék, ifjú egyesület — mely mindössze 18 hónapos — most találkozhatott első ízben anyagegyesületével, melyet oly vereséggel sujtott, mint aminőt az őszi fordulóban egy csapattól sem szenvedett. A NSpC. csapata két legjobb játékosát, *Palócz* és *Herray*-t volt kénytelen nélkülözni. A BTC. is tartaléccsapattal, *Oláh* és *Kovács* nélkül állt ki, akiket azonban teljesen pótolta *Simon* és *Molnár III.*, sőt utóbbi jobbnak is bizonyult. A BTC. védelme ezuttal gyengén játszott. A fedeztetor volt még a legjobb. A csatársorban örszjátékot alig látni, úgy hogy az utóbbi időben elért gólkordokat az egyéni játék sikerére vezethetjük vissza. *Biharinak*, a kapusnak, ezuttal ismét rossz napja volt, *Sárközy* kielégítően végezte feladatát. A győztes csapat legjobb embere *Tanyay*, a kapuvéd volt, ki veszélyes labdákat fogott el; munkáját elszántan és igazán jól végezte el. *Skrabák* mint középfedezet volt a csapat legerősebb támasza. A csatársorban a baloldali dominált. *Tóth* és *Faragó*. Megemlítjük még *Stobbe II.* jobbzsélső csatárt, ki két igen szép góllal biztosította a NSpC. győzelmét. Általában a Nemzeti SpC. volt a szerencsebb, de a szebben játszó csapat is, míg a BTC. az erősebb, de ezuttal is tartalom nélkül játszó.

A két csapat a következő összeállítással szerepelt. *NSpC*: Tanyay—Lassy, Stobbe I.—Rejtő, Skrabák I. Biró—Tóth, Faragó, Szalay, Drégely, Stobbe II. *BTC*: Bihari—Fehéry, Sárközy—Ficzere, Izsó, Simon—Molnár III., Molnár II., Ujváry, Levitzky, Molnár I.

Faragó és Tóth éles és jól irányított lövéseit Bihari menti. A *NSpC* mintegy 10 percig állandóan támad. Majd a *BTC* kerül offenzívába, Ujváry és Levitzky lövéseit Tanyay könnyen védi. Drégely a hozzá juttatott labdával lefut, centeréz, amelyet azonban Sárközy ártalmatlanná tesz. A fölénybe jutó *BTC* a *NSpC* kapuja előtt válságos helyzeteket teremt, Ficzere gyenge lövéseit ismét Tanyay védi, Molnár II. a 21. percben offside helyzetből gólt fejel, amelyet a bíró meg nem ad. A *BTC* szabadrugáshoz jut, melyből Molnár I. félidő első gólját eredményezi. Levitzky szép lövése a kapuföltre röpül el. Molnár I. lefut, ívből beadott labdáját Tanyay fogja el. Most a *NSpC* vezet támadást, Fehéry szorongatott helyzetében Biharihoz rugja a labdát, de Tóth ott terem s a 42. percben jobbra helyezett szép gólt lő. A nagy lelkesedéssel játszó Nemzetiek erős ostromot intéznek, de a félidő 1:1 arányban csakhamar befejeződött.

A második félidő képe egészen megváltozik. A *BTC* állandó fölénybe jut, de fölényét a csatársor tehetetlen és rendszertelen játéka miatt képtelen kihasználni. Molnár II. éles lövéseit a kapus bravural menti. Ujváry labdája a kapufájáról pattan vissza, majd Levitzky lövéseit Tanyay rávetéssel védi. Erre a Nemzetiek kerülnek frontba, Fehéry a lerohanó jobbszélsőt feltartóztatni nem bírja, ki a 14. percben szép lövéssel a Nemzeti vezető gólját szerzi meg. A *BTC* nem veszti el higgadságát, erős támadásba fog, azonban a legkedvezőbb helyzeteket sem képes kihasználni. *BTC* szabadrugása után Tóth lerohan, középre beadott labdáját Bihari a kapuból kirohanva menteni igyekszik, de az odafutó Stobbe II. a *BTC* hálójába lövi a labdát. *BTC* öldöklő tempót diktál erre s teljesen a góljukhoz szorítják ellenfeleiket. Lövést lövés követ, amelyet azonban a kitűnően dolgozó Tanyay szerel le. Levitzky a 44. percben lesben állva gólt lő, mit a bíró nem ad meg. Bíró Langfelder Ferenc (UTE.) volt.

FTC.—BAK. Azt a nagy csorbát, melyet a MAC.-tól szenvedett 16:0-as veresége ejtett hírvén, hamar kiköszörülte a BAK. a mult vasárnap a

lágymányosi pályán, hol eldöntetlen eredményt ért el a FTC.-al szemben. Ez az eredmény — bár részben csak a FTC. aznapi gyenge formájának következménye — mutatja azt, hogy azoknak a szenzációs gólkülönbözeteknek oka első sorban mindig az illető csapat szellemében — hogy úgy ne mondjuk lelkiállapotában — keresendő, tehát avokért a felelősség ép olyan mértékben terheli a vezetőket, mint a játékosokat. E mérkőzésen a BAK. komolyan és lelkesen játszott, míg a FTC. játéka bizonyos elbizakodottság volt észlelhető. A jobbik csapat kétségtelenül a FTC. volt, azonban munkája most nem volt olyan értékű, mint az őszi bajnoki mérkőzésén a BAK. ellen. Mindkét csapat inkább egyénileg játszott, a BAK. az ő ismert lerohanásaival. A vezető gólt mindjárt a játék elején könnyen éri el a FTC. s így az első félidő 1:0-al végződik. A bajnok-csapat végig fölényben van. A II. félidő végén egy messze előreadott labdával Grosz lerohan s Rudas vele kiegyenliti.

Kellemetlen feltűnést keltett a BAK. csapatának viselkedése, amely folytonos reklamálásaival és protestálásaival, a bírót ítélkezésében és a játékosokat működésük kifejtésében izléstelenül akadályozta. Sajnálatos körülmény, hogy a BAK. vezetősége, melynek erőyes módon kellene, különösen Müller—Grünwald—Gerő játékosok ellen eljárnia, éppen maga jár elől a rossz példával, mikor a tribünön táborba vetődve, beleavatkoznak a játékba és a bírói ítéletekbe.

Csapatösszeállítások: *FTC*: Cselő—Rumbold, Manglitz, Weinber, Bródy, Weisz—Scheibel, Gorszky, Koródy, Schlosser, Seidler.

BAK: Grosz—Grünwald, Müller—Ligeti, Gerő, Glatzer—Révész, Rudas, Oldal, Gálos, Grosz. Bíró: Vámos Soma (FTC.) volt.

I. osztályu bajnokság.

Törekvés—Typogr. Két egyenrangú csapat elkeseredett 1:0 és végig érdekfeszítő küzdelme volt ez az utolsó I. osztályu bajnoki

mérkőzés a szezonban, Kőbányán, a Hölgy-utcai pályán. Sajnos, maga a játék éppen nem volt elsőosztályu s inkább a testi erő és az egyéni munka érvényesült benne, mintsem

a játékelmélet, az összjáték. Az eredmény az adott viszonyok között elég reális. A Törekvés győzelmét megérdemelte, bár látszólag a Typographia valamivel többet támadott, azonban rendszertelenebbül, mint ellenfele. Egyébként mindkét csapat eredményesebb munkát tudna végezni, ha a testi erő kihasználásában szigorúbb mértéket tartanának. Törekvés változatos játék után már az első félidőben megszerezte a győztes gólt, majd fölénybe is jut, mert a match első felében ellenfele csak 10 emberrel játszik. A második félidőben már teljes Typographia egyideig hevesen támad, végül azonban mégis csak védekezésre szorul, amit jól is végez. Bíró: Horváth Ferenc (FTC.) volt.

A két csapat a következőképpen állt föl: *Törekvés*: Dürr—Kaufmann, Hoffmann—Pejtsik, Szurty, Hauszward—László Szedniesek, Takács, Kiss, Szedlár. *Typographia*: Orsolyák—Krausz I., Krausz II.—Kaufmann, Druckeschütz, Blitz II.—Csel, László, Komlancz, Mandl.

Egyéb mérkőzések.

Tréning mérkőzések. *MTK*. ifj. csapat. II. *MAC*. ifj. csapat. II. 5:2. *MTK*. ifj. csapat. I.—*MAC*. ifj. csapat. I. 5:1. *BTC*. II.—*NSC*. II. 4:0. *BTC*. III.—*NSC*. III. 3:3. *Törekvés* ifj. csapat—*Typographia* ifj. csapattal 3:2. *UTE*. I—III. kom. Föv. TC. III. 11:1. *Erzsébetvárosi TC*. I. II. III. 5:2. Az *ILSz*. 1907/1908. évi bajnokságában a második helyen álló *ETC*. a Rákosszent-Mihályi Mű- és Sportkedvelők Köre csapatából megerősítve, amely játékosoknak tulajdonképp másutt sem volna szabad szerepelni — a mult vasárnap a Soroksári-uti pályán barátságos mérkőzést tartott s a fenti arányban győzött. Bíró Weisz Ferenc (FTC.) volt.

Szövetségi díj. FövTC II. *UTE*. II. 5:1. A 9 emberrel játszó *UTE*. II. ellen a FövTC II. biztosan győz. Mindkét csapat játékosai elitelendő módon viselkedtek. Bíró Müllender S. (*NSpC*.) volt.

Pozsonyban december hó 1-én négy labdarugó csapat mérte össze erejét, ami a football sportnak öröndetes fellendülését bizonyítja. A PTE. ligeti sporttelepén d. u. 1 órakor játszott az *I. Pozsonyi Pannonia Football Egylet* I. csapata a *Pozsony-Terézvárosi Football Klub* I. csapata ellen. A Pannonia legénysége — 2 évi pihenés után — elég szép játékot produkált és a mérkőzést 1:0 ellen meg is nyerte, de eredményesebb jövőt jósunk a „Terézvárosiaknak“, kik fairebb összjátékuk által a közönség szimpátiáját nyertek el. 1/3 órakor a *Pozsony-Ujvárosi Football Egylet* I. csapata a *Pozsonyi Torna Egylet* I. csapata ellen kezdte a mérkőzést és az első félidő végén még reménye lehetett az „Ujvárosiaknak“, hogy kis gólaránnyal elhagyhatja a küzdőteret, mikor is 2:0 állt a PTE. javára. A második félidőben már nem bírták az Ujvárosiak a diktált erős tempót és a bíró 9:0 ellen — a PTE. javára — fűtyülte le a mérkőzést. Az Ujvárosiak hétről-hétre jobban és jobban fejlődve, a jövő tavasszal méltó ellenfele lesz a PTE.-nek; főerőssége a védelemben nyilvánul, de azért a csatársorban is jó az anyag. Ugyancsak a ligeti sporttelepen mérkőzött délelőtt a „Lyceum“ és „Reáliskola“ football csapata, mikor is az előbbi nyerte meg 2:0 arányban a mérkőzést.

Oszttrák eredmények. A hanyatló szezon Bécsben is hozott néhány meglepő eredményt. Így a WAE, Csak 2:1 arányban tudta legyőzni a Viktoriát. A WAC. végig fölényben volt, de a Viktória jól védett. *Rudolfshügel*—*Rapid* 3:1. A Rapid meglepő vereséget három legjobb játékosának hiánya magyarázza.

Német eredmények. *Berlinben*: BBC.—Britannia 3:2. A BBC. a meglepetések csapata, a Britannia ellen is szerencsével dolgozott. Ellenfele csak 10 emberrel játszottá végig az első félidőt; a második félidőben pedig teljes polgári ruhában állt be és játszott végig egy tartalék. Félidő 1:1. *Preussen*—*Stern* 3:3. A bajnokság élen most a Viktória áll 8 ponttal, második a BBC. 8 ponttal. *Hamburgban*: Germania—Altona 4:3. *Brémában*: FC. Werder—Union (Hamburg) 5:1. *Magdeburgban*: Viktoria 96—*Preussen* 22:1. *Leipzigben*: Wacker—Eintracht 1:1. *Ballspiel Club*—*Spielverein* 2:1. *Britannia*—*Rasensport* 12:2. *Frankfurtban*: Wiesbadener SV.—Viktoria 5:3. *Mannheimban*: Karlsruher Phoenix—Mannheimer F. G. 1896. 2:0. *Wiesbadenben*: Hermannie (Frankfurt)—Germania 5:1.

Angol eredmények. Az időjárás nem kedvező a footballnak. A sok eső nagyon felzárta a legjobb pályákat. A mult héten a Corinthianok 5:1 arányban könnyen érték Cambridge csapatát. A liga mérkőzésben a legnagyobb érdeklődést az első helyen álló Manchester United és a második helyen álló Sheffield Wednesday matcha képezte, melyet az utóbbi nyert meg 2:0 arányban. 15 játék közül ez volt a MU. második veresége. Eredmények a déli ligában:

West Ham United—Watford 2:0, Crystal Palace—Brentford 2:1, Tottenham Hotspur—Leyton 1:0, Queen's Park R.—Reading 1:0, Southampton—Northampton 2:0, Luton—Millwall 3:1, Swindon—Bristol Rovers 4:1, Plymouth Argyle—Norwich City 1:0, Brighton und Hove A.—Bradford Park A. 1:1, Portsmouth—New Brompton 5:2. A ligában: Woolwich arsenal—Blackburn Rovers 2:0, Notts County—Chelsea 2:0, Sheffield Wed.—Manchester United 2:0, Aston Villa—Newcastle 3:3, Bristol City—Notts Forest 3:0, Preston North End—Middlesbrough 1:1, Bolton Wanderers—Sunderland 2:1

Iffjusági Labdarugás.

Mérkőzések. VIKLE.— Budapesti LI. 4:3. Feltűnést keltett a VIKLE. győzelme annál is inkább, mert előző héten a BLI. realis küzdelem után a legjobb csapatnak hitt ETC. csapatát győzte le. De míg az ETC. ellen ambícióval játszottak, a VI. ker. LE.-tel szemben igen fegyelmeztenül viselkedtek. Előljárt ebben Hazafi, Röser és Müller, kiket mihamarabb ki kell a csapatból küszöbölteni. Ez a három játékos első sorban nem engedelmessékedik kapitányának s úgy gondolják, hogy tudnak játszani, pedig ha igaz is volna ez, még akkor sem szabad nekik azt tenni, amit ők látnak jónak. Félidő 3:1 BLI. javára. Bíró Zsigmond János (ILSz.) volt

Iffjusági hírek. A Budai Testgyakorlók Köre f. hó 12-én esti 8 órakor a Holczinger-féle vendéglőben rendkívüli közgyűlést tart.

Hivatalos. Az összes egyesületek felszólítatnak, hogy második csapatainak eredményeit a szövetséggel közöljék, a szövetségi díjtáblázatának pontos összeállítására céljából. A JSzC. és a VET. felhívják, hogy játékosait minél előbb igazolja. Ülés napjair: 10-én és 17-én; keddi napokon intéző-bizottság; 14-én szombaton igazgató-tanács ülés; 21-én szombaton rendkívüli közgyűlés. December 22-től január 7-éig szünet. Az új év első ülése január 8-án kedden lesz. Röser (BLI.) április 3-ig a játéktól eltiltatott.

Intéző bizottság.

Rovatvezető: Lázár József.

A Magyar Atletikai Club diszlakomája.

Minden év december hó elsején a MAC. tagjai összegyűlnek a már tradícióvá vált évi diszlakomára. Alkalom ez arra, hogy hirdettessenek azok az eszmék, amelyek kultiválására a MAC. közel 35 évvel ezelőtt megalakult. Az idős tagok a visszaemlékezésnek szentelnek egy napot, az ifjak pedig arra, hogy magukba szívják az alapítók nemes eszméit, nagy intencióit, hogy megértsék azokat a nagy célokat, amelyeknek a MAC. oly hosszú idő óta szolgálatában áll. Itt hallják s ismerik meg a klub eseményekben gazdag történetét.

A múlt vasárnap: diszlakoma a MAC.-nak a Nemzeti Lovardában lévő helyiségének nagytermében folyt le. A jelenlevő tagok száma jóval felülhaladta a százat. A diszlakoma ünnepi szónoka ez alkalommal *Musza Gyula*, orsz. képviselő, a közismert kiváló sportsman volt, ki kezében dr. Gerenday György, a MAC. alelnöke által alapított serleggel, melyet az „Emlékezzünk a régiékről” mely jelentőségű felirat díszít, mondotta el nagyjelentőségű ünnepi beszédét. Fenkölt szavakkal áldozott gr. Eszterházy Miksa, a MAC. megalapítója emlékének. Rámutatott arra, hogy most érezzük csak igazán az atlétika meghonosításának áldásos hatását, mikor Magyarország már a kulturnemzetek sorába foglal helyet. A megalapító intenciójának sarkalatos pontja

azonban nemcsak abban nyilvánult, hogy a szabadtéri sportok polgárjogot nyerjenek hazánkban, hanem elsősorban abban, hogy azok a tiszta és hozzáférhetlen amatőr-szellemben kultiváltassanak. A MAC. jól átértette alapítójának eszméjét. Hirdette és támogatta hosszú multjában s nyomában egészséges sportalakulások keltek életre a tiszta amatőr-ség jegyében. Kortörténeti fontossággal bír beszédének az a része, melyben a professzionizmus ostromát vázolja, melyet a legújabb korban az amatőr-ség ellen indított. (Beszédének e részét szóról-szóra közöljük footballrovatunk élén.) Reményét fejezi ki azonban, hogy e támadás nem tudja meggyengíteni, eltéríteni s feltartóztatni az amatőr sportokat terjedésében s fejlődésében.

A régiékről emlékeztetve, a klasszikus sportok klasszikus földjére is vet egy pillantást. Egy *Azaroff* szelleme illesken meg bennünket, annak a lánglelkű hazafinak, ki hazájának azzal vált legnagyobb szolgálatot teljesíteni, hogy újra építette a régi idők ihletet keltő klasszikus emléket, a márvány Stadiont, hol mint évezredekkel ezelőtt, ugy most újra tért nyitott az egyéniség érvényesülésének a legnemesebb küzdelemben: a testi erő és ügyesség összevetésében. Szavait így fejezte be:

„Amidőn az én csekély személyem a maga elhaló szavával gróf *Eszterházy Miksa* szellemének invokálásában merül ki, amely szellem az *egyéni érvényesülés*, a *tiszta atlétika* s a *valódi amatőr-ség* mindenkor mintaképe volt, szavaimat azzal zárom, amivel kezdettem: „*emlékezzünk a régiékről.*”

A gyönyörűen felépített beszéd óriási hatást keltett. Ezután dr. *Polónyi Dezső* köszöntötte fel a legmagyarabb királyi herceget, a nagy nádor unokáját, a MAC. védnökét s kegyes pártfogóját: *József kir.* herceget. *József kir.* herceg mindenkor figyelemmel kísérte nemcsak a MAC., de az egyetemes magyar sportélet minden nyilvánulását és törekvéseit mindenkor támogatta.

Gerenday György dr. alelnök, *Andrássy Géza* gr. elnököt, *Nákó Sándor* gr. és *Libits Adolf* alelnököket köszöntötte fel, kiemelve nagy érdemeiket, mely a klub eszméinek támogatásában áll, mindenkor kivételesen osztályrészüket a munkából is. *Nagy Béla* dr. a klub alelnökét, *Gerenday György* dr.-t, mint a MAC. igazi vezérét s első, tetterős munkását éltette. Széles látóköre, nagy koncepciójú egyéniségének érvényesítése a klub életében a MAC. óriási fejlődésével elválaszthatatlanul van egybekötve. *Lauber Dezső* titkár az oly nagy sikereket elért versenyző gárdára s az új tagokra üritette poharát. Az alapító eszméi arattak diadalt, ugyanakkor, mikor a versenyző gárda fényes hazai és külföldi győzelmei a magyar társadalom figyelmét újra és újra felkeltették a sport iránt. Az új tagoknak a régi eszmék új és lelkes harcosait reméli üdvözölni. *Teimer* es. és kir. tűzérkapitány az új tagoknak lelkes odaadását hangoztatta a klub régi tradícióinak ápolásában. Mint utolsó szónok *Lestyán Adorján*, a Debreceni TE. elnöke állott fel, meleg szavak kíséretében üdvözölte a MAC.-ot, mely egyet nemcsak szóval hirdette az igét, de tettel is támogatta azokat, kik az eszme szolgálatába szegődtek. Végül a DTE. nevében *Zuber Ferenc*et köszöntötte fel, ki négy évi debreceni tartózkodása alatt új életre keltette a DTE.-et. Ismét a fővárosba kerülén, remekművű albumot nyújtott át, a DTE. halála és emlékeképpen.

Az ünnepély alkalmából *Bárczy István* dr. polgármester sürgönyileg üdvözölte a MAC.-ot.

Birkózás a MAC.-ban. A MAC.-ban serényen folyik a birkózó tréning dr. *Tatits Péter* vezetése mellett. A birkózók közül *Földessy bajnok*, *Chambré*, *Dulin*, *Gyapay*, *Holub* készülnek rendszeresen a jövő évi birkózó versenyekre.

A Silberer díj. Mult vasárnap az erős téli hidegben rendezte a SpFLA. megbízásából a WAC. a fenti díjért a 100 yardos mérkőzést. Budapestről *Simon Pál* (MAC.) és a díjat védő *Radóczy Károly* mentek fel Bécsbe, hogy a versenyben részt ve-

Róser tanintézet
BUDAPEST, VI., ARADI-UTCA 10.

I. Háromosztályú felsőkereskedelmi iskola.
II. Négyosztályú polgári iskola. III. Nevelő internátus.
IV. Egyéves kereskedelmi szaktanfolyam.

gyenek. A verseny eredménye a magyar futók rut becsapásának a következménye volt. A starter a döntő futam előtt erősen hangsúlyozta, hogy mindenféle kiugrást a legszigoribban fog büntetni. A magyar futók ez erősen felszólalásnak felültek. Az *Achtung-ra* a két osztrák utnak eredt s jó 4—5 m. előnyük volt mindkettőjüknek, mikor a lövés eldőrdült. A magyarok végre is mikor látták, hogy a starter nem lövi vissza a szabálytalanul indulókat, szintén megindultak, de már későn. A győztes 10 mp.-es ideje maga bizonyítja, hogy mily körülmények között folyt le a verseny. Ilyen eredményt az idén még Angliába sem értek el: a szezon derekán, nem hogy a téli hidegben. *Végeredmény:* 1. Schöneck (WAC.) 10 mp. (!). 2. Hölzl (WSPC.). 3. Simon Pál (MAC.). 4. Radoczy Károly (MTK.) 1 m.-rel nyerve, másfél m.-rel harmadik.

Kiírás. A Magyar Testgyakorlók Köre a december hó 15-ikére kiírt disztornáját a MOTESZ. kérésére elhalasztotta s e helyett a Nemzeti Torna Egylet tornacsarnokában két számból álló atletikai versenyt rendez és pedig: 1. Súlyemelés 50 kg.-os súlylával, 2. kötéshuzás hatos csapatok részére. Nevezési zárlat 1907. dec. 9. Nevezések László Aladár (Andrássy-ut 51. Menton kávéház) címére küldendők.

Birkózó verseny Debreczenben. A Debreczeni Akadémiai Atléta Club december 8-án, a Kereskedelmi Akadémia tornatermében *fióskolai és országos nyílt birkózó bajnoki versenyt* rendez. A birkózás 3 súlynem szerint történik 70 kilogrammig könnyű, 70—85 kilogramm közép, 85 kilogramm felül nehéz súlynak. A könnyű és közép súlynem *Magyarország fióskolai birkózó bajnokságát*, a nehéz súlynem — országos nyíltszám — pedig *Debreczen szabad kir. város bajnokságát képezi.* A versenyen tiszteletdíjak és aranyérmek kerülnek kiosztásra.

Császár jubileum. Jövő esztendőben lesz 60 éve annak, hogy *Ferenc József* Ausztria császári trónját elfoglalta. Ausztriában nagy előkészületeket tesznek e jubileumi év méltó megünneplésére. A jubileumot rendező nagybizottság az ünnepségek keretében a sportot is befogja vonni s így a sportok minden ágában hatalmas versenyeket fognak rendezni, még pedig mint hírlik az olimpiai versenyek mintájára.

A Sport Ausschuss für leichte Athletik és az Oesterreicher Athleten Verband — az előbbi tudvalevőleg a könnyű, az utóbbi a nehéz atletika osztrák szövetsége — tárgyalásokat folytatnak a két szövetség egyesülése érdekében. Az eszmét az érdekelt bécsi sportkörök rokonszenvvel fogadták.

A Roosevelt-díjat, amelyet a Racing Club de France Rosewelt, az Egyesült-Államok mostani elnökének emlékére alapított tizenhét évvel ezelőtt, mikor Roosevelt hosszabb ideig Franciaországban időzött, mint minden évben, úgy az idén is most tartották meg 3 ang. mfd.-ön. A versenyben résztvettek az összes neves francia távfutók *Raguneau* kivételével. Győztes de Fleurae lett 15 p. 5.4 mp., új francia rekord alatt futván a távot, megjávitván saját előző 15 p. 13.2 mp.-es rekordját. Ez az idő igazán kiváló. Volt még egy 200 m.-es verseny is, melyet *Perrier* (RC. de T.) nyert 25.2 np. alatt.

Kis tréfa. Abból az alkalmából, hogy E. *Payson Watson* a veterán angol gyalogló, most nem rég indult utra Port landból, hogy Maine-en át Chicagóba gyalogoljon, ami 1235 angol mfd.-nyi távolságot jelent, elevenítik fel azt a mulatságos történetet, amely 1878-ban esett meg vele, mikor 1000 angol mfd.-es turáját épen Cambridge-ben volt befejezendő. A kis városkában nagyszabású előkészületeket tettek, hogy a kiváló gyaloglót méltóan fogadják. Az után, a melyen a pályához kellett gyalogolnia, hol az utolsó kört volt megteendő, a boltokat bezárták, a házakat fellebegtették s az ablakokban hatalmas plakátok voltak: „Welcome Watson” felirással. A pálya tribünjein ember ember hátán tolongott. Egyszerre feltűnik a nagy gyalogló. Homlokát verejték borítja, melyet időnkint trénerje spongyával letöröl. Mögötte kocsin az időmérő s riporterek. A nép óriási örömtüjanggal fogadja, vállára emeli s ünnepeli, mint ahogy egy 1000 mfd.-es gyaloglót a verbéli angolnak ünnepelni illik. Másfél óra múlva, mikor mindenki oszladozóféiben volt, feltűnik egy poros, kimerült alak, akit senki sem akar észrevenni, s mikor állítja, hogy ő az, aki 1000 mfd.-et gyalogolt, majd, hogy meg nem verik. Pedig ő volt az igazi Watson. A másik csak egy kis tréfát csinált.

Sport-kiállítás a londoni olimpiádon. Az angol kereskedelmi szellem nem akarja kiaknázatlanul hagyni azt a kedvező alkalmat, melyet a jövő évi világra szóló olimpiai versenyek a sporteikkek kereskedelmének nyújt, azért elhatározták, hogy a Stadion egy megfelelő termében nemzetközi sportkiállítást rendeznek. A kiállításnak helyet találnak a sport bármely ágával összeköttetésben lévő cikkek, gyártmányok stb. Most kedvező alkalom volna arra, hogy az az akció, mely nyáron a párisi kiállításon való részvételt előzta, de az idő rövidsége miatt abban maradt, újra megkedvesse.

A Műegyetemi A. és FC. XI. közgyűlése.

November 8-án, pénteken este tartotta XI. rendes alakuló közgyűlést a MAFC., mely ebben az évben rendezett jubileumi versenyével főnállásának tizedik évét oly szépen és maradandó sikerekkel ünnepelte meg. Eme legrégibb főiskolai egyesületünk a főiskolai sportok terén a vezető szerepet ez évben ismét magához ragadta s komoly működésével nemcsak a testvéregeket szeretet, hanem a nyilvános sportkörök és szövetségek becsülését is kivívta. Rendezései a sportok legkülönbözőbb ágaiban mind pompásan sikerültek s azok nem egy maradandó nyomot hagytak hátra; versenyzői a hazai versenyeken eddig soha nem tapasztalt tömegben jelentek meg s különösen atlétikában és uszásban igen figyelemre méltó eredményeket értek el. Befelé az ifjúság a réginel sokkal nagyobb tömegben csatlakozott a MAFC.-hoz, míg a tanári kar is tevékenyen támogatta az ifjúság testnevelő törekvéseit. A nagy sikert a MAFC. kétségtelenül helyes szervezeteinek köszönheti, mely a tanárelnököknek is aktív irányítást biztosít a klub működésében. Így aztán dr. *Rényi József* elnök és *Maróti Géza* alelnök megszabhatták az egyletnek azt a helyes irányt, amelyben aztán az ifjúság *Lindner Ernő* ifjúsági elnökkel és *Moór Jenő* főtáskarral az élen oly sikeresen dolgozott is.

A közgyűlésen dr. *Rényi József* elnökölt. A nagy anyagot felelő főtáskári jelentésből közöljük a következőket:

A jelentés kezdetben rövid visszafüggelést vet a klub 10 éves működésére, majd tárgyalja a jubileumi év alkotásait, melyek között — első sorban a Főiskolai SSZ. előkészítésének munkálatait említi föl, melyet a MAFC. — mint az eredmény mutatja — jól végzett el. Ennek kapcsán megemlékezik a jelentés arról, hogy az első magyar főiskolai országos bajnokságokat úgy vívásban, mint atlétikában és uszásban a klub rendezte meg. Utal a jelentés a főiskolák közötti mérkőzések fontosságára, melyek közül a MAFC. eddig a Kassai akadémiával és a debreceni ref. főiskolával való küzdelmeket valósította meg. A FSSZ.-ben való intenzív munka mellett élénken részt vett a MAFC. a MASZ. munkásságában is, míg a MOTESZ. kebelében kevesebb munkakör jutott neki. Sajnálattal látja a közgyűlés a két szövetség között dülő harcot és a kibékülés érdekében emeli föl szavát. Nagy hálával emlékszik meg a klub védnökéről, *József főhercegről*, ki ez évben újabb értékes vándordíjat adott az egyletnek, továbbá a kultusz- és honvédelmi miniszterről, a főváros és a műegyetem tanácsáról, *K. Jónás* Ödönről, dr. *Wartha Vincéről*, *Maróti Gézáról* stb., akik szintén értékes vándordíjjal gyarapították a klub rendezői készségét. Végül szeretettel búcsúzik a jelentés az egész ifjúság nevében népszerű ifjúsági elnöktől, kit a klub rendkívüli közgyűlésén tiszteletbeli tagjává választ.

A sportbeli működésből érdekesek a következő adatok: Atlétikában rendezett a klub három nyilvános (egy szezonnyitó országosat, egy nemzetközi főiskolai bajnokit és egy nemzetközi) és három házi versenyt. A főiskolai versenyen először került kiírásra a magyar főiskolai bajnokságok, melyek legnagyobb részét a MAFC. nyerte meg. Őszi versenye rekordot képez az egész kontinensen a nevezők és indulók számában. Az egylet atlétai nyilvános egyéni versenyben nyertek 31 első, 27 második, 23 harmadik és 7 negyedik díjat; főiskolai versenyben: 11 első, 7 második, 4 harmadik díjat; csapatversenyben, nyilvánosan 1 első és 6 második, főiskolaiban 3 első 1 második, ifjúságban 1 első díjat. Végeredményben tehát az egylet tagjai az 1906—07-ik tanévben 163 díjat nyertek, köztük hat főiskolai bajnokságot. Ez évben inkább a junior és hendikep-számokban dominált, de már egy országos rekordot is tart a klub. Legsikeresebb atlétai Szende A., Déry E., Somló A., Fekete S., Márton Gy., Domonkos Gy., Fáy I., gróf Csáky J. stb. voltak. Az atlétikai szakosztály erős sikere *Hajdu Pál* szakosztályi elnök tevékenységét dicséri, míg a szembeálló fejlődés *Holits Gábor* művezető szakértelmének bizonyossága. *Uszás* terén szintén nagy a fellendülés. Ez évben már versenyt is rendezett a klub, fényes sikerrel. Ezen került kiírásra először a melluszó bajnokság és 3 főiskolai uszóbajnokság. A klub tagjai nyertek 32 első, 24 második 14 harmadik és 3 negyedik díjat, tehát összesen 73 díjat, köztük egy főiskolai és egy országos bajnokságot. A klub uszónak klassziszt legjobban jellemzi az, hogy a melluszó 200 y.-os világrekordot és a hatuszó 150 y.-os országos rekordot a klub tagjai tartják. Legsikeresebb versenyzői: *Fabinyi J.*, *Fülöp K.*, *Kirchknopf E.*, *Dénes K.*, *Gösz I.*, *Pogány Pál*, *Zvarinyi Sz.* stb. voltak. *Vívásban* a klub megrendezte III. országos kardhendikepjt és az első magyar főiskolai vívóbajnokságot, melyen egykial kiírásra került a *József nádor-emlékszerleg* is. A klub tagjai közül *Werkner L.* szakosztályi elnök, *Grünwald B.*, *Szende A.* és *Dénes K.* voltak a legsikeresebbek. *Lawn-tennis* terén a klub ez évben versenyt nem rendezett, de tagjai sikeresen szerepeltek a többi versenyeken. Legjobbak voltak: gróf Csáky István, Szende A., Baron és Kalledey pár stb. *Ping-pongban* a klub megrendezte és megnyerte Magyarország ping-pong-bajnokságát, valamint Berlinben Németország bajnokságát és az ottani I. oszt. hendikepet is. E sportban tagjai dominálnak már évek óta.

Legjobbak: László A., Freund D. stb. Ezekén kívül még a tornában és a birkózásban is kiváló képviselőket küldött a hazai versenyekre a klub, melynek football-csapata is most alakult újra és szép jövő elé néz.

A jelentést a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel vette tudomásul s a pénztári ügyek elintézése után megválasztották az elnökséget és a 20 tagú választmányt. Tanácselnök lett dr. Rényi József műegyetemi r. tanár, alelnök: Maróti Géza műegyetemi szobrásztanár. Ifjúsági elnök: gróf Csáky István, ifjúsági alelnökök: Karkasch Rezső és Fabinyi József.

A Selmeczbányai Főiskolai Athletikai Club f. hó 8-án tartotta tisztújító gyűlését a következő eredménnyel:

Elnök: Takács János. Alelnök: Önczy László. Vívómester: Erőss János. I. művezető: Jurovits Ottó, hely. művezető: Erdődy Miklós. Szertáros: Váncsóczy Ferenc. Pénztáros: Modrovits Ferenc. Ellenőr: Schudich Nándor. Jegyző: Vilde Kálmán.

Rovatvezető: Kiss Géza.

A londoni olimpiai játékok uszó szabályai.

Az uszás a jövő évi olimpiának egyik olyan része, a melyre a legnagyobb reménnyel tekintünk. Úszógárdánk az utolsó évek folyamán számban és erőben annyira megnövekedett, hogy nem minden alap nélkül merjük állítani, hogy mi magyarok vagyunk e föld kerekességének legelső uszó nemzete. Hogy ez így van azt a jövő év klaszikus világversenye fogja eldönteni.

Az olimpiád uszóprogramja nem elég terjedelmes s nem öleli fel mindazokat a számokat, amelyeket mi szükségesnek tartunk. Elsősorban hiányzik belőle a 200 m-es uszás, amely pedig a 100 m. és a 400 m. közé esvén, tekintve, hogy a két említett táv egészen eltérő karakterű, akárcsak az atlétikában a 800 m. középtáv, okvetlen a programban kellene szerepelnie. Ugyszintén hiányzik egy négyes staféta verseny, mely verseny inkább már az egész világon elfogadott, s mint különösen érdekes versenyt, rendkívüli módon kultiválják.

A jövő évi olimpiai uszóprogramja, mint a British OC-nak, lapunknak beküldött végleges propozíciójából kitűnik a következő:

100 m., 400 m., 1500 m. tetszés szerinti uszás; 200 m-es csapat (staféta) verseny 4 uszóval, tetszésszerű uszással; 200 m. melluszás; 100 m. hátúszás; műugrás szilárd emelvényről; műugrás trambolinról; water polo hetes csapatok részére. Minden nemzet a csapat-versenyben 1 csapatot, a többi számokban maximum 12 versenyzőt indíthat.

A versenyek szabad ég alatt a Stadiumban lévő 100 m. hosszú és kb. 15 m. széles uszómedencében fognak lefolyni, mely uszómedence közepén az ugrásoknak megfelelő helyen 3,70 m., a két szélén 1,20 m. mély. A medence friss, édes vízzel lesz megtöltve.

A versenyek az angol Amateur Swimming Association szabályai szerinti rendezésben s fenhatósága alatt tartatnak meg, s csak amatőrök indulhatnak. Az ASA. amatőr definíciója olyan, mint a MASZ.-é. Az ASA. nevezi ki a startert, két bírót és egy döntőnököt az uszómérkőzésekre, s 3 bírót a műugrásokra, nemkülönbön a water-polóra egy döntőnököt s két gólbíró.

Az elindulás után a bírók és döntőnök ítélkeznek minden felmerülő kérdésben, s joguk van diszkvalifikálni is. Ítéleteik véglegesek. A helyezéseket a két bíró állapítja meg, de ha nem tudnak megegyezni, a döntőnök véglegesen dönt.

A versenyzők az ASA. által előírt uszóruhát tartoznak viselni, mely alatt uszónadrág van. Az uszóruhát valamint a nadrágot előzőleg a starter vagy valamely megbízott felülvizsgálja, s akiknek ruházata nem szabályszerű, azok a ver-

senyből kizáratnak. Az uszóruházatnak a következőnek kell lenni:

1. Csak fekete vagy sötétkék színű lehet. A nadrág az uszó kosztüm alatt viselendő.
2. A nadrágnak háromszög alakúnak kell lennie és a lábvilánál legalább 6-5 cm. széles legyen.
3. A nadrágnak a csipőn összeérőnek kell lennie s e helyen legalább 7-5 cm. széles legyen.
4. A vállszalagok legalább 5-5 cm. szélesek legyenek.
5. Minden uszókostümnek a vállon átgombolhatónak kell lennie s a hónalj alatti kivágás csak 7-5 cm. mély lehet.
6. A nyakkivágás 5 cm.-nél mélyebb nem lehet.
7. A hátán az uszóruhának a vállak magasságáig kell érnie.
8. Az uszókostümnek a térd felett 7-5 cm.-nyire kell leérnie és egyenes vonalban kell a combot körül venni.

A helyválasztás sorshuzással állapítatják meg, s jobbról balra számít, a medencével szemben állva. A startolás fejcsúgrással történik, a „GO!” vezényszóra, kivételt képez a hátúszás, hol a versenyzők előbb a vízbe ereszkednek, s a „GO!” vezényszóra a medence falától előlökhetik magukat. A starter az indulás előtt köteles a távolságot uszóda hosszakban kifejezve bementani s a finisnek a helyét megjelölni. A vezényszó előtti indulás hibás startnak tekintetik. A hibásan startolónak vissza kell térni s újból indulnia, különben diszkvalifikáltatik. A versenyzők kötelesek minden fordulás előtt egy vagy két kézzel a medence falát megérinteni. A melluszásban a versenyzők két kézzel kötelesek a medence falát megérinteni. A fordulónál, az érintés után, a versenyzők lábaikkal elrughatják magukat a medence falától. A láb bármikor érintheti a medence fenekét a verseny folyama alatt, anélkül, hogy ezért a versenyző diszkvalifikáltatnék.

Ha egy versenyző verseny közben, valamelyik ellenfelét szándékosan megrugja, megüti vagy akadályozza oly módon, hogy az előrehaladásában feltartatná, az illető diszkvalifikáltatik. A bírók döntik el azt, hogy a hiba szándékos vagy véletlen volt-e. Ha a zsüri véleménye szerint, valamely versenyző olyképen volt akadályozva, hogy e miatt veszítette el esélyeit, a zsürinek joga van megengedni, hogy az illető a legközelebbi magasabb rendű versenyben, vagy a döntőben indulhasson. (Pl. ha az akadályoztatás az előfutamban történt, akkor a középfutamban.) Ha az akadályoztatás a döntőben történt, akkor a zsüri a döntőt megismételtetheti.

Ha egy versenyszámban csak egy jelentkező van, hogy győztesnek jelentessék ki, köteles a távot végig uszni.

Ha a döntőben holtverseny van valamely helyre, a holtversenyben beérkezők újra versenyeznek. Az új verseny idejét a zsüri tüzi ki. Ha az előversenyek folyamán van holtverseny, akkor a holtversenyben beérkezők mind jogosítva vannak a legközelebbi magasabb rendű versenyben, esetleg döntőben indulni. A holtversenynyel megszerzett helyezéssel járó díjat a versenyző minden körülmény között megkapja. Az a versenyző ki az előversenyek folyamán, helyezettek után a legjobb időt éri el, jogosítva van a legközelebbi magasabb rendű versenyben indulni.

A szabad vagy gyors uszásban a versenyzők tetszésszerű uszómodorban uszhatnak, a hátúszásban azonban kötelesek az egész távon hátukon maradni. A melluszásnál mindkét karnak az előre és hátra való mozdulatokat egyszerre kell végezni, s a vállaknak a víz felületéhez vízszintes helyzetben kell maradniuk. A hátúszók és a melluszók a fordulatoknál a medence falát két kézzel tartoznak megérinteni. Ugyszintén a melluszó a célt is két kézzel tartozik megérinteni.

A csapatversenynél a csapat mind a 4 tagja egy és ugyanazon számot viseli. E verseny úgy folyik le, mint minden más staféta-verseny. Ha a staféta egyik tagja hamarabb indul, mint ahogy az előző versenyző megérkezik, s nem tér vissza új indulásra, az egész csapat diszkvalifikáltatik.

Műugrás az Olympiádon

A jövő esztendei olimpiai versenyeknek az uszósporttal vonatkozásban a műugrások is fontos részét fogja képezni. Az Angol Olympiai Bizottság szíveséggel folytatnában a helyzetben vagyunk, hogy a műugrásokat már most ismertethetjük. A műugrósport nálunk, sajnos, még nincs olyan magas nívón, hogy bárminemű szerepet játszhatnánk

az olimpiádon, hol a svédek, németek és a legjobb angol műugrók találkoznak, de e sport jövő fejlődése érdekében, szolgáltatást vélünk teljesíteni, ha sorozatosan leadjuk a műugrások táblázatát, mely az összes ugrásokat magában foglalja.

Az olimpiádon kétféle ugrás lesz: 1. Ugrás a magasból (Plongeon de hanteur), mely szilárd emelvényről történik, melynek két emelete van s pedig az egyik 5 m., a másik 10 m. magasságban. Az emelet 2 m. széles és 4 m. hosszú. 2. Ugrás trambolinról. A trambolin 3 m. magas van a víz felületétől s 4 m. hosszú és 50 cm. széles.

Képsorozatunk a magasból történő ugrásokkal kezdődik:

1. és 2. Közösleges fejes ugrás. 3. Delphin ugrás. Nehézségi fokozat: 1-2 pont. 4. Fejes ugrás előre, kézálásból. N. f. 1-3 p. 5. Saltó helyből, hátra. N. f. 1-5 p. 6. Saltó előre, kézálásból, egész fordulattal a szélességi tengely körül. N. f. 1-5 p. 7. Fejes ugrás hátra. N. f. 1-9 p. 8. Auerbach-saltó (v. Mollberg-ugrás). N. f. 1-7 p. 9. Saltó előre, másfél fordulattal, nekifutással. N. f. 1-8 p. 10. Saltó előre, egy fordulattal, nekifutással. N. f. 2 p. 11. Halálugrás. N. f. 1-9 p. 12. Csukasaltó. N. f. 1-6 p.

(Folytatjuk.)

MASZ.—MUSZ. A magyar uszósport önálló szervezkedésének előkészületei befejeződtek. Az uszógyletek közös kérelmére a MASZ. tanácsa a mult hétfőn kimondta: „hogy az alakítandó Magyar Uszó Szövetséget közérdekű működésében szívesen támogatja és nagy öröme fog szolgálni, ha annak tevékenysége még fokozottabb mértékben válik javára a magyar uszósportnak.” A MASZ. eme loyális határozata sportkörökben általános örömet keltett, s biznysága a MASZ. mindenekelőtt álló sportszeretetének. A MUSZ. egyébként egyszerűen folytatja a MASZ. uszószaosztályának működését ugyanazon emberekkel és ugyanazon egyetekkel. Az új alakulásnak igen könnyű helyzete lesz. Mint a MASZ. uszószaosztályának jogutódja, átveszi a MASZ. kész szabályzatát, rekordjait, bajnokságait s az ezekkel járó nagy erkölcsi súlyt, míg más szövetségek mindezeket csak fáradságos munka árán tudták megszerezni. Ha az előkészítés lelkesedését ép olyan komoly munka váltja föl, bizalommal tekinthetünk az új szövetség alakulása elé.

Az alakuló közgyűlés egyébként december 12-én, csütörtökön lesz. Sajnos, az előkészületek igen szűk körre szorítkoztak. Az egyletek hivatalosan alapszabálytervezetét még nem is kaptak s így az egyletek teljesen tájékozatlanok. Ez mindenestre hiba, mert legalább a főbb irányelvek mindensetre az egyleteken belül is megvitatásra szorulnak. A nagy esőndben csak annyit sikerült megtudnunk, hogy igen kicsi létszámú választott tanács lesz, amelynél sokkal népesebb a tisztikar. Különösen népes az elnökség. Értesülésünk szerint a tisztikart a beavatottak így állítanak össze: Diszelnök (vagy védnök) ? elnökök: Dr. Virágy János és Brüll Alfréd; alelnökök: Dr. Füzesi Zoltán, M. Kanitz Henrik, dr. Kovács Aladár; ü. v. alelnök (ki a szövetség intéző bizottságának elnöke, s mely legfőbb ügyben végérvényesen határoz) Vida Henrik; főtitkár: Kugler Sándor; titkár: Kéler Tibor; pénztáros: Baronyi Arthur; ellenőr: Havas Lajos. Azt a hirt kapjuk, hogy e névsor nem találkozik köztet-
széssel, mert számos nagy egylet erősen mellőzve van benne, míg egyes egyleteknek igen nagy befolyás biztosítottatik.

Áttekintés. Az elmúlt hétnek legfőbb eseménye a „I. Wiener Amateur Schwimm Club” jubiláris uszóversenye volt, melynek fényét és fő érdekességét természetesen ismét a „magyar uszók” résztvétele adta meg. Uglát-szik azonban, hogy a jó bécsiek már megelégték ezidei látogatásainkat, s habár a bajnokságot és a főversenyt ezuttal is kénytelenek voltak nekünk átengedni, egyuttal „minden eszközzel” megakadályozni igyekeztek, hogy a rendező egyesületnek legdrágább vándordíja — az előzők mintájára — szintén hozzájuk vándoroljon. Módszerük épenséggel nem ismeretlen, de a maga idejében még mindig bevált, s miként

már annyiszor úgy most is megtették, hogy a MTK. és FTC. nevezéseit a Wolf díjra visszautasították azon indoklással, hogy a nevezések részben későn, részben hibásan lettek beadvák. A módszer ezuttal is bevált, s a Wolf díj ilyképen véglegesen Bécsben maradt. Sportszerűtlen eljárásuk azonban, különösen velünk, magyarokkal szemben — kik versenyek sikerét biztosítjuk — éppen nem lovagias és méltányos és nem nagy bátorságra vall.

Tudomásunk szerint Halnay már egy héttel a nevezési zárlat előtt magának az IWASC. legfőbb emberének, Wolfnak telefonon adta le a MTK. nevezéseit, s a dolog rendben is lett volna, ha a bécsi egylet egy nappal a zárlat előtt írásban is be nem követelte volna azokat. A levél még idejében elment, de a bécsiek szerint a műugró neve kimaradt belőle. A FTC. nevezései pedig a vezetőség állítása szerint jó néhány órával a zárlat előtt küldtek el táviratilag, s az érvényesség föltétele nem a kézhezvétel, hanem a feladás ideje, mely könnyen megállapítható. A bécsiek azonban az ellenkezőjét vallják s egy második táviratra sem voltak hajlandók a nevezéseket elfogadni. Bármennyire is elitéljük azonban az IWASC. eljárását, nem hallgathatjuk el elégedetlenségünket a nevezett egyesületek hanyagsága fölött sem, melylyel a nevezések ügyében eljártak. Évek óta fentartott folytonos érintkezések alatt kiismerhették volna kedves szomszédjaink ismeretes fogását, s kellő időben — nem az utolsó percben, — jól összeállítva és ajánlvá elküldve a nevezéseket, megfoszthatták volna őket utolsó és félszeg mentségtől is: a késői nevezések folytonos hangoztatásától.

Szép és értékes dolog a sportdicsőség, s kinek része van benne, büszke is lehet rá. Ez adja meg előtte is győzelmeinek értékét és ez sarkalja újabb győzelmekre. De csak addig, míg a dicsőség a fejébe nem szállt. Az ellenfél lebecsülése és a bekapztságnak már számos nagyságot akasztott meg diadalmas útjában. A fentieknél is kárhóztatandó hiba azonban, bármily furesán is hangzik — a hálátlanság! Pedig olyan is van. Uszósportunk összes idei világra szóló sikereiben, különösen a MTK. uszóiára nézve, nagy része van Halnaynak. Sokat és szeretettel foglalkozott fiatal uszótársaival. Sajnos, a dicsőség egypárnak hamar a fejébe szállt, s meglepetéssel értesülünk, hogy egyik-másik már szembe is szállt mesterével, hogy nélküle is ért volna annyi sikert el, tán még többet, mánt vele.

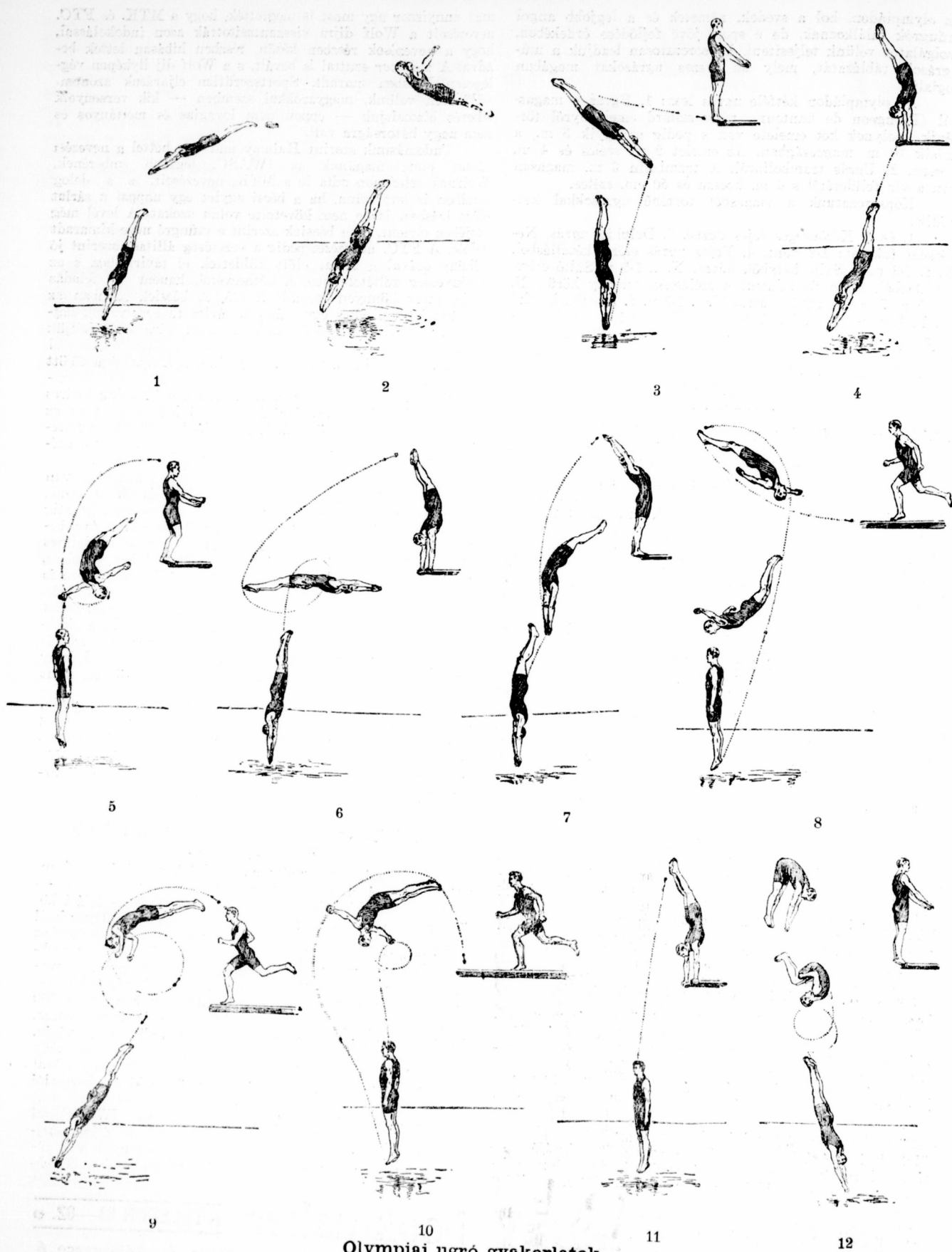
Bizony, csunya dolog a hálátlanság; még esunyább a tisztelenség. Némi mentségül csak a fiatal óriások tultengő erőntudatát lehet felhozni. Ne feledjék azonban, hogy sikereiket csak komoly és egészséges tréning munkájuknak köszönhetik. És a tréninghez nemcsak a vízben való munka tartozik, hanem a — tiszta erkölcs is! . . .

Az I. Wiener Amateur Schwimm Club uszóversenye.

Mult vasárnap tartotta az IWASC. a 20 éves fennállása alkalmából rendezett uszóversenyét. A versenyt — melynek külső képe is méltó volt az ünnephez — óriási közönség nézte végig, mely nagyjából mintegy magyarokból állott. Az IWASC. vezetősége azonban éppen ez alkalomhoz nem illő eljárást tanusított uszóinkkal szemben, mikor azoknak a „Wolf” díjra leadott nevezését el nem fogadta. A versenyek — küzdelmek híjján — nem voltak már oly érdekesek, mint az előző 2 bécsi verseny. Halnay játszva nyerte a 100 m.-es bajnokságot, mintha ellenfelei nem is lettek volna. Zachár pedig az 500 m.-es főversenyt egyedül uszta végig. Legszebb versenye volt a napnak a 204 m.-es melluszás, melyben Fabinyi József (MAFC.) világrekordunk, bár jóval nyári formáján alul uszott, szépen győzött a kiváló boroszói Rösler ellen 3 p. 18 mp. jó idő alatt. Meglepetésszerű volt azonban a MAFC. stafétájának veresége az IWASC.-val szemben, melyben Fülöp minden tréning nélkül állott sarkhoz, míg Fabinyi már az előző 204 m.-es versenytől volt fáradt, ennek dacára jól uszott. Kitünően uszott azonban Kirch-

EDELSTEIN KÁROLY bookmaker * TELEFON 83—02. *

Budapest, VIII. ker., Rákóczi-út 19, Mátyás-udvar, Szentkirályi-utca sarok. * Wien, I., Adlergasse 6.

Olympiai ugró gyakorlatok.

I.

knopf, de túl nagy hátrányát behozni már nem tudta. Scheff Ottó úgy a bajnokság, mint a főversenytől távol maradt, s már csak kombinált versenyekre pályázik.

A bennünket érdeklő fontosabb eredmények a következők:

I. Junior verseny 136 m. 1. Szántó I. (MTK.) 1 p. 54.8 mp. 2. Rechthaler (München). 3. Schuh (I. WASC.). II. Kombinált verseny 102 m. (mell-, hát-, magyaruszás). 1. Scheff O. (WAK.) 1 p. 22.4 mp. 2. Kellner (I. WASC.). III. Ausztria 100 m-es bajnoksága. 1. Halmay Z. (MTK.) 1 p. 12.2 mp. 2. Mayer L. (WAK.). 3. Buchfelder (I. WASC.). IV. Eugen Wolf-díj. Bucaruszás. 1. Barber S. (I. WASC.) 67 m. 2. Brenner P. (WAK.) 54.80 m. 3. Sebes I. (MTK.) 51 m. Műugrás. 1. Satzinger O. (I. WASC.) 41 1/2 pont. 2. Scheidl (I. WASC.) 40 1/2 pont. 3. Walentich (WAK.) 37 1/2 pont. 68 m. uszás. 1. Scheff O. (WAK.) 0 p. 45.6 mp. 2. Hajós H. (MTK.) 3. Kellner (I. WASC.). Hajós szándékosan engedte át az elsőséget Scheffnek, hogy a Wolf-díj megnyerését a WAK.-nak esetleg lehetővé tegyék. V. Melluszás 204 m. 1. Fabinyi J. (MAFC.) 3 p. 18 mp. 2. Rösler (Boroszló) 3 p. 18.4 mp. 3. Willhering (I. WASC.). Fabinyi gyönyörű küzdelem után karesapással győz. VI. Főverseny 500 m. 1. Zachár I. (MTK.) 7 p. 53.6 mp. alatt egyedül uszta végig a távot. VII. Staféta verseny 204 m. (102 m. hát-, 68 m. mell-, 34 m. magyaruszás.) 1. I. WASC. csapata. (Kellner, Scheidl, Baader.) 2 p. 42 mp. 2. MAFC. (Füllöp, Fabinyi, Kirchknopf) 2 p. 47 mp. Füllöp teljesen formán kívül uszva sokat veszít a fordulóokban, mit a következő két staféta behozni nem képes. Vízí poló mérkőzés a WSC. Ausztria 5:4 arányban veri az idén veretlen WAK. csapatot.

A WAC. kebelében Dr. Gerendai György alelnök kezdeményezésére és vezetése alatt uszósztály alakult, mely a klub fiatal uszói fogja nevelni s már a MTK. mai versenyére is 4 embert nevezett.

Az Óbudai Torna Egylet által 1906. dec. hó 15-én (vasárnap) este 6 órakor a Rudas-fürdő uszómedencéjében tartandó uszóverseny feltételei. I. 14 éven alóliak versenye 40 m. I. ezüst-, II. nagybronz, III. bronzérem. 2. Handicap verseny 80 m. I. díszített nagy ezüst, II. III., és IV. ezüst, V. és VI. bronzérem. 3. Ifjúsági verseny hátuszás 100 m. I. és II. ezüst, III. bronzérem. 4. Melluszás handicap 200 m. I. nagy ezüst, II. és III. ezüst, IV. nagy bronzérem. 5. Juniorok versenye 700 m. I. és II. ezüst III. bronzérem. 6. Gyorsuszás 60 m. I. díszített ezüst, II. és III. ezüstérem. 7. Kezdők versenye 80 m. Oly uszók részére, kik uszóversenyen díjat még nem nyertek. I. ezüst, II. és III. bronzérem. 8. Handicap verseny 200 m. I. nagy ezüst, II. és III. ezüstérem. 9. Bucaruszás. Maximális időtartam 1 perc I. és II. ezüst, III. bronzérem. 10. Ifjúsági staféta verseny 120 m. (3-szor 40.) mell, hát és magyar tempóval I. csapatnak 3 ezüst, II. csapatnak 3 bronzérem. A versenyen csak amatőr indulhat. 2. Nevezések és téték 1907. évi december hó 9-ig Kugler Sándor (Budapest, III. Zsigmond-u. 70.) címére küldendők. 3. Tét az I—IX. versenyszámban személyenként 2 K., a X. versenyszámban csapatonként 5 K.

Rovatvezető: Dr. Gerentsér László.

A MOTESZ. A mult számunkban ismertettük az **tevékenysége.** Olimpiai szabályzat elkészítésének körülményeit. Rámutattunk arra, hogy e fontos és amellett rendkívül sürgős szabályzat **felállítását** és a közoktatásügyi minisztériumhoz való **felterjesztését** a MOTESZ. kiküldöttjei vállalták magukra 7 héttel azelőtt, abban a reményben tettük ezt, hogy soraink impulzust fognak adni arra, hogy az illetők az elvállalt kötelezettségüknek, most már a közös sporterdekek szempontjából is, sürgősen eleget fognak tenni.

Az úgy most már elintéztést nyert, úgy azonban, hogy Dáner Béla, a MOTESZ. másodtitkára, azzal küldte át az összes iratokat a MASZ.-hez, hogy **nem ér rá**, hogy ez ügyet

véglegesen befejezze. A MASZ. a szabályzat birtokába jutván, még az nap heterjesztette a közoktatásügyi minisztériumhoz, hol most elintézés alatt áll.

Az 1908 évi olimpiai versenyeknek véglegesen megállapított tornaprogrammja.

A) **Egyéni versenyek.** Minden országból legfeljebb 20 vebet részt. Szabadon választott gyakorlatok: 1. Nyújtó gyakorlatok lendülettel. 2. Nyújtó gyakorlatok lendület nélkül. 3. Vegyes gyakorlatok a korláton. 4. Gyűrűhinta lendülettel. 5. Gyűrűhinta lendület nélkül. 6. Lóg gyakorlatok kápákkal. Gyorsasági gyakorlatok. 7. Függészkedés kötélén. Minden versenyző tartozik minden versenyben részt venni.

B) **Csapatversenyek.** Legfeljebb 1 csapat. Együtttes gyakorlatok, amelyek akár szabad-, akár szerg gyakorlatok lehetnek, bármily lehetséges összeállításban. A gyakorlatok a versenyzők tetszésére bíznak. Egy csapat 14—40 versenyzőből állhat. Kikötött idő 30 perc.

C) **Versenyen kívüli mutatóanyagok.** Férfi vagy hölgy csapatok. Tetszés szerinti szám. Idő 45 perc.

Tornaszövetség alakulása. Mikor a Magyarországi tornaegyletek szövetsége megszűnt létezni és romjain a Testedző szövetség alakult meg, az érdekelt tornaegyletek tüstént elhatározták, hogy az árván maradt tornasport művelésére új tornaszövetséget alakítanak. Bár az alapszabályok is kidolgoztattak és több értekezletet is tartottak, a dolog mégis csak lassan ment előre, mert a vezetők tornaegyletek abban reménykedtek, hogy mégis csak létrejön a béke a MASZ. és Motesz között, amikor is a Motesz vissza lesz téríthető eredeti hivatásához a torna művelésében. Sajnos ez nem teljesedett be, mert a Motesz teljesen az atlétikára vetette magát és mindent elkövet arra, hogy a béke létre ne jöhessen, hanem a budai klikknek oly szépen jövedelmezett harez tartson tovább.

Ily körülmények között néhány jelentékeny tornaegyletet elhatározta, hogy nem vár tovább, hanem megalakítja a Magyar Tornaszövetséget. Minden egyület szívesen lát kötelékében, de tekintet nélkül a habozókra megindul a maga útján előre. Eddig 14 együletre számíthatunk, de kétségtelen, hogy ha az alakulás megtörténik, e szám legalább 25-re fog emelkedni. Az új szövetség tehát mindjárt alakulásakor hatalmas és erős lesz és be fogja váltani azokat a reményeket, melyeket a nagy tornának és a hatóságok működéséhez fűznek.

Az alakuló közgyűlés január elején lesz.

A Sport Világ tornaversenye. A Sport Világ szerkesztősége november 29-én jól sikerült tornaversenyt rendezett Weseleány-utcai tornaesernökben. A versenybírói tisztet Babel Rezső tornatanár, Hellmich Ottó, Uihelyi József és Szűcs Vilmos — általános meglepéssel találkozza — töltötték be. Részletes eredmény a következő: **Ifjúsági verseny** (magas nyújtó). 1. Gruber Kálmán (OFE.) 40.75 ponttal. 2. Téry Ödön (BTC.) 40 pont. 3. Szalay József (MTK.) 38 pont. **Kezdők versenye** (magas nyújtó). 1. Gellért Imre (Postás) 42.25 pont. 2. Zweig Sándor (KAOE.) 35.25 pont. 3. Viner Izó (MTK.) 31 pont. **Haladók versenye** (magas korlát). 1. Reichmann Zsigmond (MTK.) 40.75 pont. 2. Zweig Sándor (KAOE.) 37.50 pont. 3. Fodor Henrik (MTK.) 36.25 pont. **Szenior verseny** (korlát). 1. Weimann Alfréd (BTC.) 42.75. 2. Kakas Gyula (BTC.) 42.25 pont. 3. Szvacek Ágoston (BTC.) 41.25 pont.

A Kőbányai Torna Egyesület december 1-én a Nemzeti Tornaegylet helyiségében tartotta meg junior hatos csapat versenyt korláton. Győztes lett a **Postások** csapata (Kőszeghy István, Gellért Imre, Lollók László, Halász Dezső, Szendrődy István, Herczka Béla) 27% ponttal; második az OTE., harmadik a MTK. csapata.

Disztornák. Az Ó-Budai Torna Egylet december 8-án este 12 órakor tartja Kórház-u. 9. sz. alatti tornahelyiségében 35 éves fennállása alkalmából jubiláris disztornáját. A Magyar Testgyakorlók köre december hó 15-én d. u. 5 órakor a Nemzeti Torna Egylet tornaesernökében tartja 25 éves fennállása alkalmából jubiláris disztornáját.

VEGYES

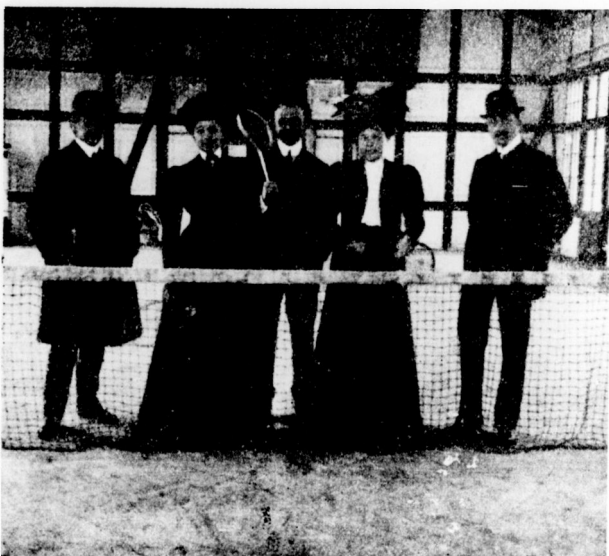
Jégpálya Berlinben. A német koresolyázó sport hatalmas fel-lendülését jelenti az a terv, mely immára közel jövőben meg is valósul, t. i. a jégpálya — mesterséges jégpálya — terve. Ilyen műjégpályája már legtöbb nagy városnak van. Van pl. Brüsszel, Londonban, Párisban, Lyonban és Nizzában. Legnagyobb ezek közül a párisi Palais de Glace 800 m²-nyi jégtükrrel. A berlini ennél is nagyobb, 2000 m²-nyi felületűnek készül. Ez a pálya természetesen egy fedett esernök, melyet köröskörül kávéházakkal és szórakozóhelyekkel felszerelt karzat vesz

körül, úgy, hogy amellet, hogy a koresolyázás egészséges örömeit megszerzi Halifax híveinek a forró kánikulai napokban is, még mint szórakoztató hely is mindenütt közkedveltségű. Az üzleti élelmesség természetesen egész éven át gondoskodik olyan programról, mely a nagy közönség érdeklődését is leköti s így e műjéggpályák mindenütt jó vállalkozásoknak bizonyultak. A főváros közönsége igen nagy előszeretettel hódol a jég sportnak: bizonyos, hogy Budapesten is fényes siker várna egy ilyen jég palotára.

Franciaország jég hockey bajnoksága ez évben Chamonisban dől el. Legerősebb csapatok: Club de Patiseurs (Paris) és Jec Hockey club de Lyon.

Versenybírák az 1907-08. évre. A nemzetközi koresolyázó szövetségnek az idei szezonra BKE. részéről a következő bírákat jelentették be: Áry Pál dr., Balázs Adolf dr., Mely Mihály, Demény Károly, Dezső Arthur, Ehrlich János, Földváry Tibor, Márkus Jenő dr., Meszléri Theodor, Minich Jenő dr., Schulek János, Szent-Györgyi Imre dr.

Téli teniszpálya a MAC-ban. A magyar lawn tennis sportnak egy régi hiányát szünteti meg a MAC-nak azon útjása, hogy margitszigeti clubházának nagytermet téli teniszpálya céljaira rendezte be. Az érdekes útjás alkalmat fog adni a MAC. tagjainak s vendégeinek, hogy a téli időszakot, amely eddig

kényszerű pihenőjük volt, most komoly tanulásra, stílusuk fejlesztésére fordíthatják. A nagyterem erre a célra teljesen megfelel. Hossza ugyanis 20 m., szélessége 12 m. Ezek a méretek ugyan nem adják ki a rendes teniszpálya egész nagyságát, a térnek ügyes felhasználása azonban esélyt ad a hiányt. A háló ugyanis nem a terem közepén van kifestve, hanem úgy, hogy egyik oldalán egy teljes felpálya s 2 m. kifutó van, a másik oldalán pedig a háló és az adogatóvonal közötti tér kap helyet. Vasárnap délelőtt próbálták ki az új pályát Madarász Margit, Cséry Katia, Lauber Dezső, a MAC. titkára, ki az eszme megpendítője volt. A próba kitünően sikerült s igazolta a terv életrevalóságát. A pályát a MAC. teniszjátékosai máris nagy számban használják.

Olympiai evezős szabályok.

(Második közlemény.)

E szabályok az idegen országok csapataira vonatkoznak.

1. Egyesület vagy kombinált egyetlek nevezéseiket a következőképpen adják le: a) Canadában, Belgiumban, Né-

metországban és Hollandiában, az illető országnak az ARA. által elismert szövetséghez; b) minden más országba az illető ország olympiai bizottsága által kiküldött bizottsághoz küldendők.

2. A benevezett egyének száma: nyolcasnál 27, négyesnél 12, pair oarnál 6, scullnál pedig csak 3 lehet.

3. Ha valamely ország evezős szövetsége vagy bizottsága valamely versenyszámra kettőnél több nevezést kap, akkor az választja ki azon két csapatot, melyet az illető ország Olympiai Bizottságnak tovább nevez.

4. Az evezős szövetségek vagy bizottságok felelősek a benevezettek amatőr mivoltáért. E nevezéseket az illető ország Olympiai Bizottságának továbbítja a 6. p. alatti nyilatkozat kíséretében. Az O. B. köteles megvizsgálni, hogy a nevezések megfelelnek az ARA. követelményeinek. Majd pedig a British Olympic Council-nak továbbítja, mely testület az angol ARA-hoz teszi át az helybenhagyás végett s az ez esetben fogadtatik el a nevezés.

5. Nevezési zárlat Canada, Holland, Belgium és Németországra június 30-ikán, a többi országokra 1908. jún. 1-én van. A végleges csapatnevezés júl. 15-én záródik le. E második nevezésnél leadott evezősök közül nyolcasnál már csak ötöt lehet megváltoztatni, a kormányost beleértve, négyesnél kettőt.

6. Minden nevezést az illető ország evezősszövetségének (Canada stb.) vagy a kijelölt bizottság titkárának vagy hivatalos személyének ama nyilatkozata kell hogy kíséren, hogy a benevezettek mindegyike a már ismertetett amatőr-szabályoknak megfelelően amatőr evezős.

7. Mindennemű költséget a csapat tagjai, vagy pedig egyesület, vagy szövetség esetén egyesületek tartoznak fizetni. Megvan azonban engedve, hogy a klubtagok kiküldetési alapot létesítsenek s ahhoz hozzájáruljanak. Az állam támogatása szintén igénybe vehető. A költségeknek a rendes szükségleteket nem szabad meghaladni.

HIVATALOS RÉSZ.

Magyar Athletikai Szövetség.

III. Margitszigeti sporttelep

Elnöke: Bárczy István dr. Alnökök: Gerenday György dr., Virava János dr. Titkár: Stankovits Szilárd (IV. Kossuth Lajos-utca 3.) Pénztárnok: Hajdu Marcel dr. (VIII. József-körút 21.). Ellenőr: Bartay Oszkár. Jegyző: Kugler Sándor. Athletikai szakosztály elnöke: Stankovits Szilárd. Uőszó-szakosztály elnöke: Virava J. dr. Uőszó-szakosztály elnöke: Kugler Sándor (III., Zsigmond-utca 70.). Víz-szakosztály elnöke: Nagy Béla dr. (VIII. Bezerédj-utca 13. II. em.). Uőszó-szakosztály elnöke: ifj. Földváry György dr. — Uőszó-szakosztály elnöke: Brüll Alfréd (VI., Andrássy-utca 9.) Uőszó-szakosztály elnöke: Vida Henrik (VI., Mozsár-utca 9. I. emelet 6.)

A MASz. tanácsa december 2-án tartott ülésén dr. Bárczy István, illetve dr. Gerenday György elnöke alatt a következő határozatokat hozta:

1. A tanács tárgyalván az uőszó-szakosztály megalakítása tárgyában érkezett beadványt, kimondja, hogy az alakítandó szövetséget közérdekű működésében szívesen és készséggel támogatja és nagy örömeire fog szolgálni, ha annak tevékenysége még fokozottabb mértékben fog javára szolgálni a magyar uőszó-sport ügyének.

2. A tanács az iskolai testnevelési szakosztályt a következőképpen alakítja meg. Elnök: Bárczy István dr., h. elnök: Gerenday György dr., elnökök: Karafáth Jenő dr. és Gerentés László dr., tagok: Berend Miklós dr., Brüll Alfréd, Cselőtei Lajos dr., Földváry György dr., Gerlőczy Zsigmond dr., Hajdu Marcel dr., Hajós Lajos dr., Jablonkay Géza dr., Juba Adolf dr., Kárpáti Béla, Klupathy Jenő dr., Kovács Rezső, Kugler Sándor, Lauber Dezső, Lindner Ernő, Michnay Gyula, Mosdóssy Imre, Muza Gyula, Nagy Béla dr., Nagy László, Ottó József dr., Polónyi Dezső dr., Ranschburg Pál dr., Röser Edvin, Schusny Henrik dr., Stankovits Szilárd, Szabó Sándor dr., Szekeres Kálmán dr., Szentgyörgyi Imre dr., Ujhelyi Sándor, Vida Henrik, Virava János dr., Wesely Ödön dr., Wildner Ödön dr., Yolland Artur dr., Záborszky István dr.

3. A tanács hitelesíti és országos rekordoknak elismeri a következő eredményeket:

- 120 y. gátfutás: 16 $\frac{1}{2}$ mp. Kémény UTE.
- 1 mföldes gyaloglás: 7 p. 44 $\frac{1}{2}$ mp. Manglitz FTC.
- 2 mföldes síkfutás: 10 p. 35 $\frac{1}{2}$ mp. Lovass BAK.
- Rudgrás: 340 cm. Szathmáry AAC.
- 200 y. mellúszás: 2 p. 48 $\frac{1}{2}$ mp. Toldi FTC.
- 200 y. mellúszás: 2 p. 45 $\frac{1}{2}$ mp. Fabiny MAFC.
- 150 y. hátúszás: 1 p. 59 $\frac{1}{2}$ mp. Fülöp MAFC.

4. A MASz. tagjai közé felvétetik a Vén Fink Víz Klubja.

5. A tanács tárgyalván a MOTESz. ötös bizottsága nevében Iszer Károlytól a mai nap folyamán beérkezett és a két szövetség közt kötendő béke feltételeinek megállapítására vonatkozó javaslatot, a tanács beható vita után megállapítja, hogy a javaslat, amely az atletikára nézve a MASz. és MOTESz. közötti legteljesebb paritás alapul vétele mellett készült, a MASz. álláspontjának legsarkalatosabb alapelveibe ütközik, elfogadása esetén inkább akadályozná, semmint előmozdítaná az atletika jövő fejlődését és nem békét, hanem örökös félreértéseket és surlódásokat támasztana. A tanács mindezek alapján nincs abban a helyzetben, hogy a javaslat alapján a tárgyalásokat a MOTESz-szel megindíthassa, kijelenti azonban, hogy későbbi hajlandó tárgyalásokba becsatlakozni a Malaky Mihály által szeptember 13-án beterjesztett közvetítő javaslat alapján.

6. A tanács pontonkénti tárgyalás után némi módosításokkal jóváhagyja a birkozó szakosztály által kidolgozott *birkozó versenyszabályokat* és Pida Henrik előadónak alapos és kiváló munkájátért elismerését fejezi ki.

7. A tanács tudomásul veszi az *olimpiai ügy* jelen állásáról tett jelentést, örömeinek ad kifejezést, hogy a vívás és birkozás terén bejelentett kívánságait a londoni bizottság majdnem egész terjedelmében elfogadta és megállapítja egyúttal, hogy az olimpiai szabályzat késedelmes elkészítése és felterjesztése körül elkövetett mulasztásért a felelősség nem a MASz-ot terheli.

8. A tanács felhívja a kerületi bizottságokat, hogy amennyiben a kerületi bajnoki szabályok módosítását szükségesnek találják, e tárgyban mielőbb tegyenek javaslatot.

9. A délmagyarországi vívóbajnokság ügyében hozott szakosztályi határozat ellen Lehner Artúr által beadott fellebbezést ill. előterjesztést a tanács elutasítja.

Stankovics Szilárd.

Magyar Labdarúgó Szövetsége.

7-8-ig az Edison-kávéház külön terében. *Titkár:* Cseke Gyula (II. Csalogány-u. 6.). *Pénztáros:* Glanber József (V. Deák Ferenc-u. 5. Iparbank.). *Ellenőr:* Olgyay István dr. *Intéző-bizottság:* Oprcs Rezső, Balogh Hugó, Vida Henrik-Ülések: VI., Teréz-körút 24. sz. Edison földszinti külön terében tartanak.

Idézetek. Az intéző bizottságnak f. hó 11-én tartandó ülésére kihallgatás végett beidéztetnek: *Molnár Ferenc, Molnár Imre (BTC.), Domonkos László, Csüdör Ferenc, Kertész Gyula (MTK.)* játékosok; *Langfelder Ferenc* játékíró; *Singer Hermann* hivatalnok.

Felhívás. Az összes érdekelt egyesületek és csapatok felkértek, hogy bajnoki vagy szövetségi mérkőzésekről szóló lemondásokat legkésőbb f. hó 10-ig a főtítkárnak címére — a pontok elvételénél terhe alatt — haladéktalanul beküldjék. Későbbi felszólalások nem vétetnek figyelembe.

Malecki Román s. k. főtítkárnak.

Kivonat az intéző-bizottságnak december hó 4-én tartott ülésének jegyzőkönyvéből.

Igazoltattak a következő játékosok: (1904. december 4.) 651. Grochmann Mór, 652. ifj. Haibach Mihály, 653. Heltai Andor, 654. Hoffmann Lajos a *Nemz. Sp. Cl.* részére; 655. Hérics Géza, 656. Nováky Gábor, 657. Varsányi Dezső, 658. Amszer Miksa, 659. Eperjessy Rezső, 660. Salamon Adolf, 661. ifj. Mészáros Sándor, 662. Stefán Ferenc, 663. Tóth Ferenc, 664. Platz László, 665. Nagy Mihály, 666. Hauszer Antal, 667. Dókus János a *Kassai Atlétikai Klub* részére.

Berán Vilmos kilépése a MUE.-ből tudomásul vehető nem volt, mert nevezett játékos kilépési nyilatkozatát egyesületével nem láttamoztatta. *Berán Vilmos* ezen alapon nem is igazolható a *Nemz. Sp. Cl.* részére, mert a MUE. őt nem adta ki. Minthogy nevezett játékos 623/907. sz. a. szabályszerűen igazoltatott a MUE. részére az újabb igazolása végett ezen egyesületből az igazolási-rend alapján kikérendő.

Igazoltattak a következő mérkőzések: 1907. nov. 24. II. oszt. bajnokság: MUE. I—III. ker. T. és VE. 3:1; 1907. december 1. *Corinthian-mérkőzés:* Nemz. Sp. Cl.—BTC. 3:1 azzal, hogy 80 korona 90 fillér bevétel a MLSz. pénztárába beszolgáltatandó; FTC.—BAK. 1:1 azzal, hogy 10 korona bevétel a MLSz. pénztárába beszolgáltatandó; I. oszt. bajnokság: Törekvés Sp. E. I.—Typog. Sp. Cl. I. 1:0.

A *Corinthian-vándordíj* szabályzat 10 § alapján bizottság engedélyt ad a FTC.-nak és a BAK.-nak, hogy a mérkőzést közös elhatározással f. hó 8-án d. u. ¼ 3 órakor az ame-

rikai-úti pályán Vámos Soma játékíró vezetése alatt megismételjék. (2-szer 45 perc.)

A BAK.—FTC. *Corinthian-mérkőzés* alkalmából a bizottság felhívja a BEAC-ot, mint a légymányosi pálya tulajdonosát, hogy a pályafelszerelés jókarbantartása iránt haladéktalanul intézkedjék, nevezetesen a góllálókat javíttassa ki, az ugrópálya nivóját a játéktérrel egyvontatívé tegye, mert ellenesetben a légymányosi pályán a mérkőzések tartása be fog tiltatni.

Tudomásul vétetett, hogy a Typographia Sp. Cl. a nov. 17-iki I. oszt. szövets. díj mérkőzését lemondta a MTK. II. csapatára javára, s ezért 2 pont a MTK. II. csapat javára íratott.

A *Nemz. Sp. Cl.* bejelentése alapján a TLE II., UBAK. II., KAOE II. mérkőzésekről szóló lemondások tudomásul csak akkor vehetők, ha nevezett egyesületek azt megerősítik.

Kivonat a bírák bizottságának 1907. évi december hó 3-án tartott ülésének jegyzőkönyvéből.

Jelen voltak: Horváth Ferenc mint elnök, Löwenrosen Károly és Herczeg Ede biz. tagok. A bizottság megállapítja, hogy a bir. szab. 3. §-a alapján határozatképes. Horvát Ferenc üdvözlöi Löwenrosen Károlyt, az újonnan megválasztott bizottsági tagot.

Vadász Dezső és Szóka István bírójelölteket a bizottság Horváth és Herczeg tagok véleményezésére — gyakorlati vizsgára utasítja. — A bizottság Horvát, Herczeg és Löwenrosen tagok ellenőrzése mellett f. hó 8-án d. e. ½ 10 órakor a Thököly-úti millenáris versenypályán *gyakorlati vizsgát* tart, melynek letevéséhez beidéztetnek:

Bognár Elek dr., Bakó Gyula, Brandl Károly, Horváth János (ILSz.), Kisfaludy Árpád, Szóka István, Vadász Dezső, Varga, Imre (ILSz.) jelöltek.

A bizottság f. hó 9-én este 8 órakor az Edison kávéház különterében elméleti bírói vizsgát tart, melyre beidéztetnek a következő jelöltek:

Pollák Jenő (KAOE.), Lippert Dénes (ILSz.), Ágics Márton (ILSz.), Zoltán Béla (NSC.), Weisz Ernő (ILSz.), Géser Albert (ILSz.), Schaschek Ödön (FTC.), Schaffhauser Béla (MUE.), Önödy József (MUE.), Wagner Károly (MUE.), Budai Károly (MTK.), Bárkány Erich (MAFC.), Reichard Ottó (MAFC.).

A f. hó 9-én tartandó elméleti bírói vizsga lebonyolítására — az igazg. tanács utasítása alapján — a bírák bizottsága kiegészíti magát: *Langfelder Ferenc* és *Vámos Soma* játékírákkal, akik felkértek a bíró-vizsga megejtése végett e napon este 8 órakor a bírák-bizottsága ülésén megjelenni.

Herczeg Ede biz. tag megbízik, hogy az angol játékszabályok alapján a magyar játékszabályokat kibővítse és előterjesztéseit a bírák-bizottságának megtegye.

A kötendő szövetségi kartellek bírói pontozatai javaslat-tétellel végett *Horváth Ferenc* biz. tagnak kiadatnak.

Az igazg. tanács utasítására a bírák névjegyzékének kiigazítására tárgyában a bizottság a következő jelentést teszi: A bizottság a bírói szab. 4. §. d) pontja alapján, mely kimondja, hogy „... újra felülvizsgálhatja valamely játékíró minőségét és azt megsemmisítheti...” végezte a bírói névsor felülvizsgálását és helyesbítését, amire a 6. §. is jogot ad a bizottságnak, mely szerint „... a jegyzéket időnkint újra megvizsgálja és közzéteszi a hiteles névsort”. Minthogy pedig az 5. §. szerint a bizottságnak a bírói minősítésre vonatkozó határozatai véglegesek és azok indoklást nem igényelnek: — a bizottság a névsor helyesbítését nem indokolta.

Az „Ezüst-labda”-bizottság beadványa *Herczeg Ede* bíráskodása tárgyában a jövő ülésen tárgyalatik.

A DFC. (Prága)—BTC. 1907. június 2-iki mérkőzés tárgyában *Kiss Gyula* játékíró panasza vonatkozólag bizottság felkéri *Kiss Gyulát*, hogy az ügy elintézésé végett a legközelebbi ülésen jelenjen meg. A DFC.—BTC. mérkőzés elszámolásában szereplő 15 korona bírói költség megindoklására a bizottság felkéri a BTC. vezetését.

Az 1907. március hó 17-iki FTC. II.—33. FC. II. barátságos mérkőzés tárgyában *Kiss Gyula* csapatvezető által a bíró ellen beadott panaszt a bizottság — a megejtett tanuvallomások és kihallgatások alapján, — *alaptalannak tartja és azt elutasítja*, *Zsigmondy János* bíró jelentését pedig azon előterjesztéssel teszi át az intéző-bizottsághoz, hogy a mérkőzés befejezésének megakadályozása miatt *Kiss Gyula* csapatvezető ellen az eljárást foganatosítsa.

Ngul Géza játékírónak 1907. május hó 27-én a TSPE.—NSpC. mérkőzéséről tett jelentése javaslat-tétellel végett *Herczeg Ede* biz. tagnak kiadatik.

Schuberth M. Ferenc játékírónak a MAC.—MAFC. mér-

közésről beadott jelentése véleményezés miatt Horváth Ferenc biz. tagnak kiadatik.

Lytographia Football Club panasza Langfelder Ferenc játékíró ügyében Herczeg Ede biz. tagnak véleményezés végett kiadatik.

A BTC.—Pozsonyi Torna Egylet mérkőzése tárgyában beadott és Harsády József bíráskodását illető felterjesztések: véleményezés végett Löwenrosen Károly biz. tagnak javaslattal végett kiadatnak.

A bírák-bizottságának f. hó 9-én tartandó ülésére Havas Lajos játékíró az URAK.—Köb. TE. szept. 29-iki mérkőzés tárgyában leendő kihallgatása végett beidéztetik.

Malecki Román s. k.
előadó, főtktár.

A Nemzeti Sport

előfizetési ára:

Egy évre	12	korona
Fél évre	6	„
Negyed évre	3	„

Egyes szám ára 24 fillér.

Kapható minden dohánytőzsdében.
Az előfizetések e lap kiadóhivatalába
(VIII. Eszterházy-utca 6.) küldendők.

OLBRICH L.

magyar football- és
sportkülönleges-
ségek árjegyzéke

kíváncsiakra ingyen és bérmentve.

BUDAPEST,
VI., Teréz-körút 6. szám.

TELEFON 80-44:

BERLIET-AUTOMOBILOK

legkevesebb benzin- és pneumatik-fogyasztás!

BÁRDI-GARAGE

BUDAPEST

VI. ker., Mozsár-utca 9.
(Fővárosi Orfeum mellett.)

AUTOMOBIL

a „Magyar Automobil Club“ hivatalos lapja.

Főszerkesztő: FRIEDRICH NÁNDOR. ✻ Felelős szerkesztő: LINDNER ERNŐ.

Főmunkatársak: BIRÓ ALAJOS és HOLUB JÓZSEF. ≡ Szerkesztőség: Budapest, VIII., Eszterházy-u. 6.

A válság.

Irta: Biró Alajos okl. gépészmérnök.

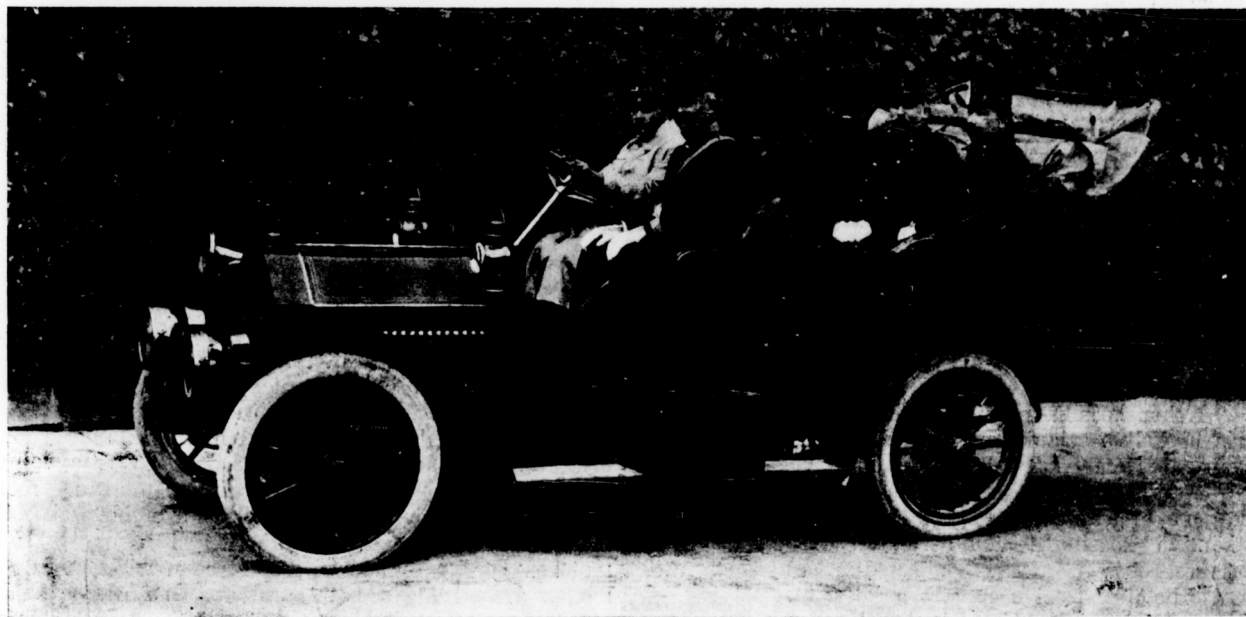
Manapság már nem vehet az ember kezébe napilapot vagy szaklapot, melyben nem volna szó az automobil-ipar kríziséről. Nagy világhírű gyárak egymás után jutnak oly helyzetbe, hogy üzemüket beszüntetni kénytelenek, legjobb esetben pedig redukálják azt.

Pedig válságról oly értelemben, ahogy azt feltűntetik, szó sincs; sőt, mint azt az alábbiakban be akarom bizonyítani, inkább kedvező fordulat következett be, mely az automobilt igazán azzá fogja tenni, amire hivatott, t. i. az egyetlen célszerű közlekedési eszközzé.

Az automobil szülőhazája, bármennyire tiltakoz-

mobil, mert körülbelül még három év előtt is csak a sebesség művelésére törekedtek; s ekkor észrevették, hogy ez egymaga kevés ahoz, hogy a kitűzött célt elérjék. Elkezdődött tehát a „reliability trial“, a megbízhatósági versenyek ideje s kiderült ekkor az a valamenyi nagyobb gyárat meglepő tény, hogy a könnyű kocsik, kis teljesítményű motorjával minden tekintetben fölötte van a nagy, turakocsi-ruhába bújtatott versenykocsinak. S az ugynevezett válság már ekkor kezdődött.

Új gyárak máról holnapra elkezdtek gombamódra s berendezkedtek oly nagy mennyiségek gyártására, melyekkel nem tarthatott egyensúlyt a kereslet. Ezek a gyárak, melyek nem fizették meg a tandi-

Schönaich közös hadügyminiszter kíséretével a karintiai hadgyakorlaton 20/55 HP-s Puch kocsin,

nak ellene a németek, Franciaország; az a hely, hol a szabadelvűség átalakult az igazi civilizációvá.

Ők tudtak már az első időkben oly propagandát csinálni a még igazán a kezdet legelején levő új sportnak, hogy akkor a még semmi gyakorlati használatra nem alkalmas automobil fejlődésére szükséges tőke mindig megvolt, amikor kellett. A francia versenyek, melyeket a felületes szemlélő csak játéknak vagy a gyárak reklámjának tartott, sokkal hasznosabbak voltak, mint aminőknek azt maguk a résztvevő gyárosok és szakemberek sejtették is. Helyesnek bizonyult szerkezeteket elfogadtak, s a kocsi alakját megállapították úgy, hogy az az esztétikai érzéket nem bántotta.

De még mindig csak sporteszköz maradt az auto-

mat úgy, mint a franciák, ennek révén tulmentek a határon s előre gyártottak a medve bőrére; s ennek oka, hogy Franciaország gyárai, melyek nem bocsátkoztak merész vállalkozásokba, kevésbé sinylettek meg a helyzetet, mint az utánna kullogó külföld. A kerékpárgyárak, melyek a motorkerékpárgyártásra vetették magukat, először egy, aztán két, s végül a hathengerű kocsikat is gyártási programjukba vették fel; s beállott a reakció: az erős kocsi csődje, mely a piac tultelítése után irgalmatlanul bekövetkezett.

Ez eddig száraz konstatació a ténynek, mely előre látható volt. Hiányzott a nagy gyárak vezetésében a tudomány és érzék, meddig lehet az előbbeni, igazán idillikus állapotokat fenntartani.

Kezde' te a sorozatot Olaszország, mely csak kivetelből élt. Kivételre pedig csak nagy kocsi alkalmas, amelynél a szállítás, vám stb. csak kis hányadát képezik az egész árnak. Végig vonult a vihar nyugat felé az összes automobil-ipari üző országokon, s most már Belgium is benne van; s mégis egész biztossággal állítható, hogy most kezdődik az automobilo'knak sokat emlegetett „jövő"-je, a használati, könnyű kocsik korszaka.

Mi is hát az előnye a könnyű kocsinak?

Az automobil egyik Achilles-sarka a pneumatik; a legkellemetlenebb üzemzavarok okozója, melyeket nem lehet a gondos kezeléssel megszüntetni. Ha nagy benne a légnyomás, nagyobbfajta éles kövek épen úgy megsérítik a futófelületet a nagy profilnál, mint a kocsinál, s megszűnik a nagyobb felüle'len való nyomáelosztás. S már itt kitűnik a könnyű kocsi előnye; a kisebb keréknyomás folytán kisebbek az így keletkezett sérülések, mint a nehéz kocsinál. Másrészt a kocsi vontatására szükséges kerületi erő a keréken természetesen kisebb a könnyű, mint a nehéz kocsinál, ami azt is jelenti, hogy a keréknek akadályokon és egyenetlenségeken való átemelkedésénél kisebbek az elcsúszások s ennek révén a kopások a kisebb keréknyomásoknál.

Gyöngébben felfújt légtömítőnél ezek a különbségek csökkennek, de beáll a másik baj: a futófelület erősebb kopása s a szelepnek igen kedvezőtlen igénybevétele. Ehez hozzájárul a veszély, hogy netalán előforduló nagyobb lökéseknel a kerékabroncs bevágódhat a burokba s azt megséríti.

Fentebbiek alapján bizonyos tehát, hogy a könnyű kocsi kerekei, illetve pneumatikai megbízhatóbbak a nehéz kocsiénál; javítása és szerelése pedig határozottan könnyebb.

Ha a kocsi súlyával és terjedelmével arányosan erősítőnk annak vázát is, a kocsi sulya tetemesen növekedne, ami annak előállítási árát növelné; tehát a nagy kocsi alváza aránylag gyengébb, mint a kis kocsié. Ez újból bajt okoz, mert nagyobbakká válnak a váz deformációi, ami hátrányos a vázra erősített alkatrészekre a hűtőtől és kocsiszekrénytől kezdve az utolsó csavarig.

Nehéz kocsi nagy és erős motor kell; a helyet tehát ki kell aknázni, természetesen a hozzáférhetőség rovására. Némelykor pl. egy eldugult vagy meglazult olajvezető le- és visszaszerelése órákba telik s mindig a kéz megégetésének veszélye fenyeget. Egészen más ez a könnyű kocsinál. Itt a helynek szükítése dacára a motorszekrény mintegy megüresedik; a kisebb hűtő hozzáférhetőbbé teszi a motort a kocsi elejéről is.

A kis kocsi kezelése feltétlenül egyszerűbb, könnyebb és áttekinthetőbb. Városban, hol a tengelykötés pedálját, vagy a kormánykereket folyton mozgatni kell, göröcsöt kaphat a vezető, oly aránylag nagy erőket kell azokra pazarolni, úgy hogy erős testalkat szükséges hozzá, ami kizárja pl. azt, hogy nő is hódolhasson e kellemes sportnak. A nagy sebesség az utestre tereli a vezető figyelmét s elhanyagolja vele a kocsi súlyával és teljesítményével szaporodó készülékeket; némely erős kocsinak előlső szerelékfala (Spritzbrett) már megközelíti nagy villanyos telepek kapcsolótábláit: kézi olajszivattyú, olajtartó, önműködő olajozó, gyújtás-állító emelő, karburator emelő, 2—3 manométer, volt-méter, hegyilámpaszemelő, óra, sebességmérő, s tudja az ég, mi minden van még rajta, melyek közül néhányat mindig meg kell figyelni.

A kis kocsinál elegendő a termosyphon hűtés, melynél üzembiztosabb; csak egy van még, t. i. a lég-

hű és. A nagy kocsi már szivattyút is igényel, amely arról nevezetes, hogy mindig folyik s állandó gondot okoz. Ezenkívül van még egy hibája a nagy kocsinak, t. i. nagy fogyasztása folytán nagy benzintartányra van szüksége, melyet csak a kocsi alján, hátul lehet jól elhelyezni. Ez először veszélyes, mert különösen rossz uton könnyen megsérül, másrészt megköveteli azt, hogy belőle a benzint légnyomással szállítsák a porlasztóba; ismét egy ok üzemzavarokra.

Ezek volnának általában az okok, melyek a mérleg serpenyőjét a könnyű kocsi javára billentenék; vannak azonban a nehéz kocsinak is előnyei. Első sorban a kényelem. Tagadhatatlan, hogy a nagy kocsi könnyen megbírja a nagy öblös, kényelmes zárt karoszeriákat. Csakhogy ez nagyon kétes előny, mert teret nyújt a szertelenségeknek. Nem hiszem, hogy szükség volna pl. a minden kiállításon felbukkanó és a laikus közönség által annyira megbámult háló- és étkezőkocsinak berendezett remekekre, melyeknek gyakorlati haszna nincs, mert nem tudják pótolni a szálloda kényelmét. Igen, városi kocsinak kényelmesnek kell lenni, de a túrakocsinál a túlársnak semmi értelme nincs. A nagy kocsiszekrény, melynek tetejét még meg is rakják tartaléktömítővel, podgyászszal, a kocsi stabilitását rontja s önmaga okozza korai romlását.

De térjünk vissza az ugynevezett válságra. A kár már megvan: az automobil-ipar diszkréditálása a közönség szemében; a haszon azonban oly nagy, hogy a krízisnek csak örülni lehet. Mert első következménye, hogy az árak csökkennek; hisz Németország legnagyobb gyára, az uniértürkheimi Daimler-társaság, már előre hirdeti árának tetemes redukálását. Majd minden gyárnak raktáron hever egy csomó kocsija, s kénytelen azokat „leszállított áron" áruba bocsátani; s a nagy verseny folytán igen nehéz lesz az árakat újra emelni. Ez maga után vonja majd azt is, hogy a gyárak kénytelenek lesznek az általuk készített típusok számát is csökkenteni, mert ez kevesebb költséget kíván. Logikus következménye ennek, hogy a könnyű kocsi mindinkább kiszorítja a nehezet, mert természetesen amattól kevesebbet szabad követelnie a vevőnek s így azt előre, mintegy raktárra lehet gyártani, mivel nem kell az annyira szeszélyes divat változásaitól tartani. És ekkor fog majd az ipar odaérni, ahová nyugodt, természetes fejlődés vitte volna. A nehéz luksuskocsi továbbra is megmarad, mert szükség van rá; de a jövő a könnyű, üzembiztos kocsié, mely a közszükségletet fedezi. Vidéki orvos, ki ma motoros kerékpárt használ, mert nem bírja a kocsit magas áránál fogva beszerezni s a kezeléséhez szükséges egyént fizetni, bizonyosan szívesen vesz automobil, ha az olcsó és maga kezelheti; ehhez azonban az szükséges, hogy a kocsi gondozása és tisztítása ne kívánjon túlságos óvatosságot s azt bármelyik béres is elvégezhesse.

Hogy ez így van, bizonyítja az a tény, hogy a válságba jutott gyárak csaknem kivétel nélkül nagy kocsikat készítettek, míg azok, kik a könnyű „Kleinauto"-t, vagy pl. teherkocsikat gyártanak, még csak a kereslet csökkenését se tudják megállapítani. Persze, itt is vannak kivételek, ezek azonban mindig helytelen kereskedelmi- és üzempolitikának, legtöbbször tulprodukciónak, vagy a példátlanul rossz pénzügyi helyzetnek áldozatai.

Magyarország nyugodtan nézheti mindezt, mert automobil-ipar híján ez egyszer nem a saját kárán tanulhat. S a tanulság az, hogy a nehéz kocsi hegemóniája végleg leünt s átengedi azt a használati kocsi-

nak. Akik a helyzetet fel nem ismerik, csak károsodhatnak. S nem kell látnoki tehetség annak megjósolására, hogy pl. Daimlerék, kik még mindig oly szívesen ragaszkodnak tulerős turakocsizhoz, hogy a 25 és 35/40 lóerős kocsikat már nem is gyártják többé, egy, legfeljebb két éven belül mint ujdonságot a „Mercedes Kleinauto“-t fogják a piacra hozni. Mert: *Ou revient toujours . . .*

A „Salon“

Párizs, november havában.

Nem kell ide predikátum; elég ennyi. Tudja e cimből mindenki, hogy miről van szó! Egy évről-évre megismétlődő esodáról, mely újra és újra elragadtatásra bírja az embert; és a kép évről-évre azon-egy és mégis újra és újra esodálattal tölt el; és évről-évre nézzük megittasodva az ezeregy-éjjeli fényt, amely a csarnok belsejét kápráztatja, azt a végtelen villamos-lámpasort, mely a palota külseje előtt világítja meg a sötét, nedves éjjelt. És amottan az Alexander-híd arany szobrai, megvakítva a reásugárzó fényzőöntől, míg amonnan tul, mint erős reflex sárgállik át a kis csarnok bejárója. Amottan távolabb, mint egy őrtálló katoná, mint egy cyclop eresztí egy lámpa-szemből az Eiffel fénykévéit a nyüzsgő városra és mutatja lángorájával a fáradt nézőnek az időt. Óh, igen! Az idő! Rohan, hogy meg sem értjük a tovaszáguldó eseményeket és szótlan állunk meg e kiállítás előtt, mely ma már szimbólum lett. Szimbóluma az automobilizmus világhatalmának. Nincs már meg a Szalonnak az ő hétköznapi érdekessége. Régen kinőtt már belőle. Különösen az idei.

Tíz éve, hogy az első kiállítást rendezték. Szinte el sem hiszi az ember, hogy ebben a még ma is forrongó, fejlődő világtalálmányban, a tizedik évben tartunk. Még ugy nyüzsgő minden, mint a még csak készülő eseményeknél szokott. És készül is valami! Az a szörnyű, vigyorgó ördög, aki ott leselkedik minden nagy dolog mögött. Már is fennen emlegetik.

Készül, jön a „Krach“! És ez a krach volt az idei „Szalon“ szenzációja. Tudniillik annyiban, hogy nem lehetett semmit sem észrevenni belőle! Csönd volt, olyan, mint nagy cyclonok zónáján kívül szokott lenni. Mert vihar az van, egészséges vihar, mely tisztít s melynek hatalmas sodra magával fogja ragadni mindazt a tultengő igazi, kereskedelmi vállalkozást, mely ugy kíséri az ilyen új és hatalmas iparágat, mint a királyokat kísérő sápleő udvaroncok.

Soha még olyan vegyes társaság nem volt együtt, mint az automobilizmus terén! Sokan, kik eddig nem tudtak rendes foglalkozásra szert tenni, az automobilizmusra adták magukat. Itt lehetett még keresni és az óriási konjunktura türte, sőt hizlalta az inszolid existenciákat is.

Lám hová jut az ember! Mennyire eltér a tárgytól! De ezek a gondolatok szinte önkéntelenül ütök fel fejüket, mikor a „Salon“-t elhagyjuk; a nagy fény mögött egy beteges korhadt világ él. Nem az automobilizmus beteg, hanem jórésze azoknak, akik kezében van. Ha egyszer a nagy krízis elmúlt, megmaradt, egészséges vállalatok becsületes árúja fogja a piacot dominálni, s a közönség pénzért valóban jó árut fog kapni.

Az automobilgyárak mind képviselve vannak. Itt kell lenniük; olyan ez mint egy udvari bál: itt megjelenhetni a bontonhoz tartozik. A *franciák* igazán kivétel nélkül eljöttek, hű társaik és legnagyobb konkurrensaik, az *olaszok*, nemkülönben a *belgák* is itt vannak, tavalyi képviselőik talán csak a *Roche-Schneider* licensé-vel dolgozó híres F. N. gyárral szaporodtak meg. A *hollandusok* a tavalyiak. A *spanyolok* kitartók, ezidén is jöttek. Azonban barcelonai kocsijuk, rossz nyelvek szerint, Svájcban készül. A mi sógoraink, az *osztrákok* Laurin és Klement, a Wiener-Neustadt-i Mercedes és a nemrég alakult triesti „Alba“ által képviseltették magukat.

A Laurin és Klement-ek standjának szenzációja a kiállítás egyetlen nyolchengeres motorja, melyet a budapesti közönség előtt is ismeretes képviselőjük: *Herskovits* magyarázat. Mercedeseknél a benzín-elektromos kocsik iránt érdeklődnek számosan, amely mint városi kocsik igen kedvező benyomást tesz. Az „Alba“ művek egy csinos 45 lóerős kocsival szerepelnek. A *németek* Mercedes és Benzzel a szolidaritást és megbízhatóságot képviselik.

Ha még beszámolunk az *angolok* teljes távollétével, ugy nemzetenként végigjártuk volna a csoportokat. Hogy „Ford“ itt volt, elévgre nem számít, ő nem képviselheti Amerikát, mert rendkívül ólósó kocsijai csak kis részét képezik annak, amit az amerikaiak előállithatnak.

E helyen holni újításokról is kellene írni, már t. i., szenzációs ujdonságról, melyet az „Eiffel“ óta minden francia kiállítástól elvárnak. Legnagyobb örömmre konstatalhatom, hogy ilyenről nem lehet beszélni. A gyárosok megmaradnak bevált formáiknál és nem teszik ki magukat a késes kísérletekkel járó kellemetlenségeknek. Bizonyos általános irányzatról, melyek az automobilépítést jellemzik és egyes szellemes javításokról mindazonáltal beszélhetünk.

A kardankapcsolás terjedése, a hathengeresek nagy száma és az egyszerű szerkezetű hasznos *voiturek* előnyomulása jellemzik e kiállítást. A kardanokat olyan cégek is alkalmazták, amelyek eddig makacsul ragaszkodtak a lánc-hajtáshoz, de bizonyos konzervativizmusra mutat az, hogy a nagyobb lóerőszámú kocsik nagyrésze ma is lánc-hajtású.

A hathengeres motorok előnye a járás nagyobb egyenletességében rejlik, miáltal a rázások majdnem teljesen eltűnnek. Nagy drágaságuk miatt természetesen csak nagyobb lóerőszámú kocsiknál alkalmaztatnak. Ezen motoroknál a forgattyuk leginkább kettesével, 120°-nyi szögben vannak a tengelyen elhelyezve. Gobron-Brillié hathengerese a többiekétől eltérőleg kettős dugattyuval működik. Itt is együtt jár két-két dugattyu, a szomszédosok, és pedig úgy, hogy a felső dugattyuk keresztartatóval vannak összeköve. Szerkezetének, mely rendkívül esendes járást biztosít, az automobil-versenyekben baja volt a jury-vel, amely nem akarta a két-dugattyus henger egy hengernek elismerni. A cég ezen igazságtalanság miatt már beadványt is intézett az automobil szövetséghez. A kis kocsik általánosságban megkövetelt alacsonyabb ára miatt a többhengerű kis kocsik, melyek egyszerű kisebbített nagy kocsiknak tekintendők, nem részesültek azon figyelemben, mint az egyhengerű kis kocsik. Ezek jó kivitelben és egyszerű szerkezet mellett épp oly megbízhatók, mint a többhengeresek. A szíjhajtás e kocsiknál ismét alkalmazásba jó. Kardanon, hathengeresen és kis kocsin kívül természetesen találunk még egyéb említésre méltó dolgot is a „Salon“-ban.

Az automatikus indítókat mindinkább alkalmazzák kis kocsiknál is. Ugy hiszem, ezeknél van leginkább céljuk, mert ha demokratikus járműnek is nevezik a kis kocsit, demokrata voltát nem kell senkinek piszkos kezével demonstrálni, már pedig a „kurblizás“ amint jó magyarsággal nevezzük, nem tiszta munka. Említést érdemel az automatikus indítókészüléknek az, amely a villanyosainkon alkalmazott Böckerhez hasonlóan komprimált levegővel hajtatik. Érdekes a Berliet-féle motor, mely a motor munkáját szabadonjárás alkalmával akumulálja azáltal, hogy levegőt komprimáltat vele. A komprimált levegőt azután túlterhelés esetén a hengerekbe vezet, miáltal az átlagos nyomás emelkedik és képes 100 mm.-es furatú motorral 90 lóerőt kifejezni. Talán ezt is dopingolásnak nézik mint az oxigén alkalmazását! A gyújtásoknál főként az elektromágneses gyújtások szerepelnek, még pedig a nagy feszültségű gyertyagyújtás és a megszakító gyújtás körülből évenranguan. Az új Bosch-féle gyertyagyújtás megszakítóval, mint egyszerűsítés nagy tetszéssel találkozók.

A speciális acélok kiterjedt alkalmazása arra mutat, hogy a gyáros mindinkább igyekszik a használt anyag minőségének javítása által is növelni gépe megbízhatóságát. Az anyag minőségéről sajnos nem győződhetünk meg egyszerű megtekintés alapján és itt igazat kell adnom Zechlin mérnöknek a berlini A. A. Z.-ban kifejtett véleményének, hogy az anyag minőségét hivatalos lebélyegzés által kellene bizonyítani, mint azt államvasutaink is megteszik. Rendkívül tanulságos egy négyhengerű De Dion Bouton kocsit teljes keresztmetszete, mely működésben látható (egy kis dinamo hajtja). Mint mondják e mesterművön három hónapig dolgozott 25 munkás és a gyár 70.000 frankot áldozott érte Esnault-Pelterie kiállította hathengeres csillagalakú motorját, mely 49 kilogramm súly mellett 39 lóerőt fejt ki. Antoinette, a könnyű motorok mestere természetesen szintén képviselve van.

Óriási apparatussal jelentek meg a kiállításon a karoseria-gyárosok, amint hogy a párizsi kiállítást sokan a karoseriák miatt látogatják. Fellelhetjük itt a szerény, csupasz *voiture*től kezdve egészen a pazar kiállítása *limousine*-ig, a ko-

csúg a karossériák minden fajtáját. Nekünk magyaroknak a kiállítás ezen része újdonságokat nem hozhat; nem hiába mondják magyar találmánynak a kocsi, mert a magyar készítményű karossériáknál különbséget még a finomult ízlésű franciák sem tudnak előállítani, s ami az árakat illeti, azok tekintetében pláne fölülmuljuk őket.

Nem hagyhatjuk itt a kocsikat anélkül, hogy csodálatot ne adoznunk a standok dekorációinak. Ezek igazán élvezetesebbek, mint maga az egész kiállítás. Minden egyes kovácsolt vasdekoráció egy poéma és ezek közt igazán a leggyönyörűbb Chenard-Walkeré. Ez a fehér virágúgás, sok-sok villamos körtéivel olyan diszkrétan elragadó volt, hogy sok ideig el lehetett nézni. De minden egyes kitétt magáért. Kedvesen eredeti volt de Dion standja: egy kínai pagoda, emlékeztetve az idei híres utazásra. Érdekes különben, hogy erről az utról nálunk legközelebb vaskos és díszes könyv jelenik meg, Barzini tollából, ha jól emlékszem Singer és Wolfner kiadásában. Menjünk fel a kis liften és minekutána Rumpelmayernél nem kaptunk helyet, állapodjunk meg a gumminál!

Szent Isten, mekkora özöne a különböző gyártmányoknak. Ez ezek mind élni akarnak. Célunk nem lehet és időnk sincs ezeket végig kritizálni vagy dícsérni. Mi ugyanis bizonyos objektívebb, hogy úgymondjam madártávlatból szemléljük a dolgokat és itt megállapíthatjuk, hogy ma is változatlanul fenragyog a triász: Continental, Michelin, Dunlop. E három cég uralja a hegyzetet. A többi gumigyár is él és virágzik és olyik igen jó minőséget csinál, de a nagy koncentráció beleszólásuk nincs.

Tömegtelen sok ezidén is a leszerelhető abroncs, melyek közül a legegyszerűbb az új Dunlop. Hogy ugyanaz a sors jut-e neki, mint társainak, még kérdés. T. i. leszerelhető abroncsot alig vesznek, mert részben drágák és a sok csavar abszolút nem nyújt biztonságot.

Ép így vagyunk az automatikus pumpákkal. Igen sokfajta kerül a piacra, de kevés a megbízható.

Végezetül megemlítem, hogy a nagy kiállítás érdekes mellékiállítással bír, a mai kiállítások szinte elengedhetetlen kellékével, a történelmi kiállítással. Rövid élete dacára már története is van az automobilizmusnak és pedig igen érdekes története. E kiállítás németekkel kezdődik; Daimler és Benz esetlen járművei, majd a francia gőzkocsik következnek, s az után a hirtől előtűnik is ismeretes versenykocsik; itt látjuk Leon Bollée rekordkocsiját, Jenatzy tipikus szivaralaku „j'aimais contente"-ját, melylyel mint első ért el 100 kilométeren feüli sebességet, azután a 95-ös Peugeot-kocsit s így tovább, míg eljutunk az újkor hatalmas gépeihez.

Ezzel végeztünk volna a nagy kiállítással. Talán röviden bántam el vele, talán nem írtam olyan terjedősen róla, mint sok nagyképű leírója. De igazán nem volt miről írni olyan hosszan. És elvégre célunk ugyanis csak az, hogy általános tájékozódást nyújtsunk és megmutassuk, hogy mi is tudunk eredeti tudósítást hozni. Célunkat elértük. És ha nem is voltunk epikusan hosszúak és szélesek, legalább unalmasak sem voltunk.

Hírek.

Amerikai utak. Az amerikai statisztikák szerint az Egyesült Államok 3,461.880 kilométer hosszú úthálózatot bírnak, de csak 70%-a ezen utaknak van javított, azaz használható állapotban. Szomorú statisztika.

Az „Argentini Touring Club” nemrég megalakult. Hogy az új klub lelkes automobilbarátokból áll bizonyítja az a körülmény, hogy a klub alapítójára rövid időn belül 33.000 frankot jegyeztek tagjai.

Irodalom. Bécsben e napokban *HP Fachzeitung für Automobilismus, Motorenbau etc.* egy új lap indult meg, amely első sorban technikai, azután közgazdasági és sportbeli szempontból fogja az automobilizmus ügyét tárgyalni. Új lap-társunk Ausztria legkiválóbb szakembereit egyesíti munkatársai körében és rendkívül izlész kiállításával vetekszik a legjobb francia lapokkal. A HP szerkesztősége és kiadóhivatala Wien, VI., Gumpendorferstrasse 34. sz. alatt létezik.

A német automobilversenyutak kérdése már meglehetősen közel áll a megoldáshoz. Az ezen kérdés megvitatására alakult bizottság két tervezetet talált különösen fi-

gyelemreméltónak: a Wiesbaden—Frankfurt a. M. közötti automobilutat és az Eifel versenyutat. E két terv a császár elé fog terjesztetni annak Angliából való visszatérte után. Mindkét terv pénzügyileg biztosítva van, minthogy az érdekelt községeken és területeken kívül a német automobil klub és a német motorjármű kereskedők egyesülete is anyagilag támogatják.

A Simplon út melynek forgalma a Simplon alagut megnyitása óta tetemesebben csökkent mióta az automobilforgalom számára megnyílt, ismét élénkebbé vált. A svájci szállodások nagy öröme f. évi július hó 8-tól október végéig 381 automobil haladt át a régi uton.

Anti Automobil Társaság alakult Párisban, melynek első ülése meglehetősen viharos lefolyású volt. Ambroise Colin tanár előadása után, amelyben az automobilgyártás megszorítását vagy legalább egy az automobilisták által tartandó kártalanítási alap létesítését indítványozta, a philo-automobilisták is szóhoz jutottak. De Dion márkái és Mr. Querenet az Automobil Club de France jogtanácsosa kifejtették, hogy a mindinkább terjedő automobilipar fontos gazdasági tényező Franciaország életében (kilencedik helyen áll az iparágak közül) s hogy a legnagyobb eréllyel fognak ellenszengülni minden igyekezetnek, amely ezen iparág elnyomására irányul. A kártalanítási kötelezettség biztosítását elegendő garanciának tartják a károk megtérítésére.

Vadászautomobil-t készítettett magának Mr. Mac Millan hírneves oroszán vadász. Két gépről van szó, egy 30 HP-s automobilról és egy 25 HP-s motorról, melyek elől-hátul hatalmas karikákkal vannak ellátva, amelyeknél fogva vízmosásokon és folyókon keresztül vonszolhatók. Mindkét gép egyébként ugyanezen okból igen magasra van építve és különlegesen nagy átmérőjű kerekekkel bír. Minthogy a gépek Kelet-Afrikában fognak használatni, a motor és a víztartály a napsugarak ellen gondosan védve van. A szerkesztésnél lehetőleg kerültek a fa használatát és a karossériák is teljesen acélból valók.

Automobilon a világ körül. A francia „Le Matin” egy versenyt rendez jövőre New-Yorktól—Párisig, melynél hajót nem szabad igénybe venni. A sikerült Peking—Párisi verseny dacára ez a vállalkozás mégis keresztülvihetetlennek látszik, úgy hogy meginterjúválták de Dion merquiset, ki is a tervet helyesli s nem hiszi, hogy az uttalan Szibériában a közlekedés nehezebb lesz, mint Kínában volt. A marquis véleménye szerint az ut nem fog 2—3 hónapon át tovább tartani s üzleti szempontból is sokat remél tőle, mert a Peking—Párisi utból kifolyólag igen sok megrendelést kapott Oroszországból.

Osztrák postaautomobilvonal. Pardubitz—Bohdauer—Holic között a jövő évben postaautomobilvonal fog létesíteni a mely számára a Laurin és Klement cég máris négy darab kocsit szállított.

Az automobil a hadseregben mindig tágabb használati kört hódít meg magának. Azon országok közül a melyekben az automobil katonai célokra különösen intenzív módon használják fel, természetesen Franciaország jár elől jó példával s ezután következnek csak Németország és a többi államok. Mindenütt felismerték már az automobil jelentőségét mint idő- és erőnyereséget adó közlekedési eszközt. Mai képünk a mi hadseregünk életéből van véve és Schönaich közös hadügyminisztert ábrázolja kíséretével együtt, egy 20—25 HP-s Puch kocsin. A kocsit a karintiai hadgyakorlatok alatt a legkisebb fennakadás nélkül állandóan használták, amit a hadügyminiszter sietett is a céggel levélben közölni.

Automobilok Törökországban. A Szultán legújabb keletű engedélye alapján a motorikus járműveknek Törökországba való bevitelére már nem ütközik akadályokba. Az új piac szükséglete jelenleg főként teher- és postaautomobilokra van irányítva, melyek hivatva volnának Törökország gyárvasuti hálózatát kiegészíteni. A török utak szármalmas állapota miatt e kocsiknak különösen ellenállónak és szilárdnak kell lenniök. Az engedély első pozitív eredménye egy szmirnai társulat alakulása, mely a városi és környékbeli közlekedést akarja automobilokkal végeztetni. Ezenkívül

tervbe van véve egy Aleppot vagy Damaskust Bagdaddal összekötő automobil vonal is. A beiruti amerikai konzul véleménye szerint Syria, Mesopotania és Arabia sík vidékein nagy jövője van az automobilnak. A kaukázusi petróleumforrások közelsége miatt tüzelőanyag elég olcsó és a karavánközlekedés ma már nem elégíti ki a szükségletet.

Az 1908 évi Coup Vanderbilt, mint a rendező bizottságtól New Yorkból értesülünk, október havában fogják megtartani. Minden országból csak tíz kocsit vehet részt, és így gyáranként legfeljebb három, 1100 kilogramos súlykorlátozás lesz. Ezen két új kikötés kivételével a versenyszabályok minden tekintetben megfelelnek a most júliusban megtartott versenyének.

Franciaország 1908 évi Grand-Prix-jét alighanem ismét a Dieppe-i körzetben fogják megtartani. A tárgyalások ezirányban már meg is indultak, s egyedül Dieppe város 50.000 francot ajánlott fel a rendezés céljaira ebben az esetben. Félő már csak az, hogy a közelbe tartozó többi városok, melyek nem a legkellesebb emlékeket őrzik a multból, vajjon ezek nem fognak-e legyő hetetlen akadályokat a verseny megrendezése elé gördíteni!

Levassore-mlék leleplezése. November 25-én leplezték le Levassor Emil mérnök emléksobrát a Maillot kapunál pár méternyire attól a helytől, hol 1895. július 11-én, mint az első automobil verseny (Párizs—Bordeaux—Párizs) győztese beérkezett. Mint minden egyes alkalmat, úgy ezt is felhasználta a franciák arra, hogy oly híres iparukat, újból és újból dicsőíthették. Az ünnepi szónok báró Zuylen volt, ki annak idején a versenynek is egyik legfőbb macenása volt, s igen érdekes emlékeket utított fel a kétüléses 5-ös számú sárga kocsiról, melyen eltérőleg az összes többi kocsiktól a motor már a kocsit elején volt, melyen 48 órai megszakítás nélküli utazással Levassor, mint első tette meg a kitűzött 1200 kilométeres utat 27 kilométeres átlaggal. Miután a város képviselőiben Lampue M. az emlékművet átvette, az ősz Pauhard beszélt még a meghatottságtól remegő hangon, megboldogult barátjáról és cégtársáról. Az emlékmű nagyon megkapó, s Levassort ábrázolja azon a szerencsétlen kocsiján, melyen az 1896. évi Párizs—Marseilli versenyen halálát lelte.

A hűtővíz befagyása ellen Dr. Slechta osztrák orvos 30%-os konyhasóoldatot ajánl, mely a glicerinsóoldattal sokkal alacsonyabb hőfokokat bír ki és könnyebben szerezhető be, mint akár a glicerin, akár más fagyást gátló szerek, mint metylalkohol és kalciumchlorid.

Automobilvilágítási konkurenciát fog a milánói automobil club a jövő év elején rendezni, a melyen ezen szakma iparosai nagy számban fognak résztvenni. A rendező club számos értékes díjat tűzött ki a kitüntetendők számára.

Párisi újdonságok. A párisi kiállítás egynehány újdonságáról, melyeknek leírása már kiállítási cikkünk keretében nem volt már beilleszthető, jövő számunkban fogunk referálni a „Bárdi részvénytársaság” igazgatóinak szíves közlései alapján.

Magyarország utainak térképe, az automobiltouristika e nélkülözhetetlen segédeszköze a Magyar Automobil Club kezdeményezésére talán már a jövő tavaszra elkészül. A Magyar Automobil Club ugyanis felkérte a kereskedelmi minisztériumot, hogy a közutak térképeit lemásolás és sokszorosítás végett bocsássa a klub rendelkezésére. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter e kérésnek készséggel tett eleget és az államépítészeti hivatalok részlettérképei alapján megküldötte a klubnak a magyar korona országainak területén levő összes állami, törvényhatósági és községi közutak rajzait. A klub most egyik kiváló kartografusunkat megbízta az ország részletes utthalózatának megrajzolásával és ezen munka elkészülte után az utthalózat-térképet sokszorosíttatni fogja. Valóban régen érzett hiányt pótol ezzel a Magyar Automobil Club vezetéséig.

Az automobil vezetés művészete. A franciák automobil-irodalmá megint egy hasznos munkával gyarapodott. Baudry de Saunier tollából került ki, „L'Art de bien conduire une automobile” címmel. Forgatva kezünkben a könyvet elfog az irigység. A legszebb kiállításban, világos és ün-

magukat magyarázó ábrákkal telítve, valóban nélkülözhetetlen kézikönyve ez mindenkinek, ki szereti s ismerni akarja kocsiját. Nem kell hozzá nagy jóstehetség, ha azt állítjuk, hogy e könyv rövid időn belül közkincs lesz, s legfőljebb azon fog mindenki csodálkozni, hogy — hogyan lehettünk meg eddig nélküle?

6800 kilométeres kirándulás egy voiturettel Iten M. gyárképviselő Mühlhausenből szeptember elsején utnak indult chaffeur nélkül egy 8 HP egyhengeres, négyüléses Lion-kocsival, hogy kipróbálja a voiturettek megbízhatóságát. 64 nap alatt 6800 kilométert tett meg anélkül, hogy akár gépjén alkatrészeket lett volna kénytelen cserélni, akár — pneumatikáit! Utiránya: Beaulieu, Metz, Mühlhausen, Frankfurt, Cöln, Aux la Chapelle, Düsseldorf, Bochum, Essen, Dormund, Bielfeld, Hannover, Brema, Oldenburg, Hamburg, Lübeck, Rostok, Stralsund, Travemünde, Gadebusch, Schwerin, Berlin, Leipzig, Breslau, Drezda, Chemnitz, Zwickau, Bayreuth, Nürnberg, München, Ulm, Bregentz, Scaffhausen, Mühlhausen volt. Utjában mindenütt a legszigorubb ellenőrzést eszközölte s így állításai föltétlen hitelt érdemelnek, 6800 kilométer 483 kilo benzinnel s ugyanazzal a pneumatic-garnitúrával, elismerjük, hihetetlenül szép, gyönyörű eredmény. Hazai turázóink azonban joggal mondhatnák, hogy: nálunk, a mi utainkon, a mi benziniünkel próbálja megtenni ennek az utnak csak a felét? akkor fogja igazán megtudni, hogy mi az a tura-sport!!

Városi motoresónak Majna melletti Frankfurtban a városi hatóság egy fedélzettel bíró motoresónakot szerzett be vízepítési hivatala számára. A hajó hossza 13,5 méter, szélessége 2,5 méter, mélyjárata 70 centiméter; el van látva szalonnal, melyben buffet, ruhaszekrény, toilette, élskamra és ételszekrény van elhelyezve. Van azonkívül elől hajókamrája kéziastallal. A hajtómotor négyhengeres és a két kamra között van elhelyezve. Hajócsavar és tengely védve ágyazottak.

Kereskedelem.

Amerikai automobilkereskedelem 1907-ben. Az amerikai automobilokból a lefolyt évban 5,5 millió árut exportáltak külföldre, míg a bevitel csak 4—5 millió dollárt tett ki. Az amerikai kivitel bámulatos fejlődését a következő számadatok illusztrálják a legelénkebben:

A kivitel értéke az 1901/1902-es évben volt 1 millió dollár; az 1902/1903-as évben volt 1,25 millió dollár; az 1903/1904-es évben volt 1,75 millió dollár; az 1904/1905-ös évben volt 2,50 millió dollár; az 1905/1906-os évben volt 3,50 millió dollár; az 1906/1907-es évben volt 5,50 millió dollár.

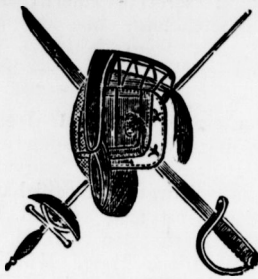
Az amerikaiaknál azonban a gazdasági krízis hatása alatt dacára annak, hogy különösen az exotikus országokban nagy piacot teremtettek maguknak, bizonyos tulprodukción állott be és máris hirdeti az American Motor Car Manufacturers Association, hogy az amerikai gyárak fel fogják keresni az európai piacot.

Automobilbérkocsik Bécsben. A bécsi bérkocsis ipartestület az Automobilsyndikattal egyetértőleg alhatározta, hogy az automobilbérkocsikat a jövő év április havában helyezi forgalomba. A bérkocsisok közül különben már harminc látogatja a sofföriskolát, ahol egy a syndikátus által rendelkezésükre bocsátott „iskola-kocsin” gyakorolják a vezetést.

A „Dresdner Automobil-Droschken Gesellschaft” alapítóját 30.000 márkáról 170.000 márkára emelte fel. Drezdában, amint e hírből látjuk, az automobilbérkocsik ügye elég kedvezően áll.

A pénzpiac helyzete. A mult hét folyamán némi javulást mutatott, ami az automobil kereskedelemre meglehetősen kedvező, mert hisz köztudomásu, hogy az automobilipar kritikusan helyzetét főként a börzekrízis idézte elő.

Új magyar vezérképviselőség. A Laurin és Klement cég, mint értesülünk, magyarországi vezérképviselőséget e budapesti lerakására bízta, amely motorkerekek, kis kocsik, luxuskocsik és teherkocsikra vonatkozó ajánlatokat a jungbunzlani gyár áraival teljesen megegyező árban szállít.

Egyletek, körök
és amatőrök
szíves figyelmébe ajánljuk
a legjobb vero-
nai és solingeni
Vívókardjainkat

és kitűnő készítményű
vívófelszereléseinket

olcsó árak mellett. U. m.:

Olasz és magyar vívókardok darabja kor. 5.30, 5.60,
6.20, 6.30, 7.50 és 8.—; pengék kor. 2.20 és 2.50.

Francia és olasz vitörök darabja kor. 5.— és 7.50,
pengék kor. 1.50 és 1.60.

Vívókard-fejvédek drb K. 8.—, 10.—, 10.50, 11.—, 12.—,
12.50 és 15.—.

Vitör arc- és fejvédek drbja kor. 4.50 és 7.50.

Vívókard-keztük drbja korona 4.75 és 5.25.

Párbajkardok, kardmellvédek, vívókabátok stb. stb.

Továbbá választékos nagy raktárt tartunk:

Fegyverek-, töltények-, vadászati és halászati felsze-
relésekben, tornaszerek-, football-, lawn-tennis-, kor-
csolyák- és mindennemű sport-árúkbán.

Nagyobb vételnél árkedvezmény!

Kereskedőknek előnyárak!

Árjegyzék ingyen és bérmentve!

Zubek Bertalan és Társa

sportellkek áruháza

Budapest, IV. Muzeum-körut 29. szám.

SIMON PÁL PÁRIS SZÁLLODÁJA

BUDAPEST, Váci-körut 25. sz.
Jóhirnevű szálloda 100 szobával. Sport-
egyletek leszállóhelye. A margitszigeti
sportteleptől 1/4 órányira. Direkt villamos
összeköttetés az összes sporttelepekhez.

Eckmayer József

BUDAPEST,

VI. ker., Aradi-utca 32.

ajánlja acélpléh, bolti
gör-redőny, nap-
ellenző és esslingeni
ablakredőny gyártmá-
nyait kartellen kívül legol-
csóbb árak mellett.

Kérjen ajánlatot!

Tiszta üde fej

készítés
munkaképes-
séget jelent. Kit
gyakorlati felfújás győzőt,
az ne mulassza el a
Beretvás-féle

migrain-pasztila

használatát, mert ez 5 perc alatt
mindenfélét bármilyen heves fejfá-
jást, még ha ideges és krónikus is,
biztosan megszüntet. — Egy 24
pasztillát tartalmazó doboz ára
1 kor 20 fill. — Kapható minden
gyógyszertárban és drogériában.
Főraktár: BERETVÁS TAMÁS,
gyógyszerész. KISPEST,
Rákóczi-u. 10. Postán
3 doboz bér-
mentve.

PEJTSIK KÁROLY

József Főherceg u. cs. és kir. Fensége kamarai szállítója

fényképészeti czik-
kek szaküzlete
BUDAPEST

IV., Városház-utca 1. sz.
(vagy Kos-uth Lajos-utca 4.)

Árjegyzékkel és felvilágosítással a
legnagyobb készséggel szolgál.

Oh jaj

Megfojt ez az álko-
zott köhögés!

Köztudomásu,

hogy köhögés rekedtsén és
elnyálkásodásnál megbiztosab-
ban hatnak a világíró

EGGER-féle
Mellpasztillák,
melyek a gyomrot nem rontják
és kitűnő ízűek.

Kaphatók minden gyógy-
szertárban és drogériában.
Doboz 1 K. és 2 K. (Próbadoz 50 H.)

Nádor-gyógyszertár.
Budapest VI., Váci-körut 17 sz.

Éljen!

EGGER mellpasztilla
csakhamar
meggyógyított!

ZORN MÓR

BUDAPEST — BÉCS

Butorszállítási és beraktározási vállalata.

Képviselve bel- és külföldön minden nagyobb városban.

≡ BUDAPEST, ≡
VIII., József-körút 18. sz.

Malik Zsigmond

kerékpár-készítő és javító műhelye.

BUDAPEST, X. ker. Gergely-utca.

Elfogad megrendeléseket a legjobb **Kerékpárookra** angol anyagból készült 2 évi jótállás mellett, legegyszerűbb kezelési automobilokra (motorkocsikra.) Zománcosítások, nikkelezések, valamint minden szakmába vágó munkák a legolcsóbb árak mellett eszközöltnék.

A legújabb szerkezetű (modellű) új kerékpárokat 120 koronáért szállítja.

≡ Árjegyzék ingyen és bérmentve. ≡

Kerékpárok és varrógépek raktáron.

Elsőrendű ajánlatok! Személyi hitel! Elsőrendű ajánlatok!
Válaszbélyeg mellékelendő. Kéjen prospectust!

Kezes és kezes nélkül katonatisztek-, papok-, lelkesek-, udvari-, állami-, megyei- és magántisztviselők, tanítók, kereskedők, iparosok, nyugdíjogosult hölgyek, kereskedelmi alkalmazottak és magánosok ak 1/4—20 évig terjedő időre havi, 1/4, 1/2 és egész évi tőkeamat-törlesztéssel!

Különlegesség: A páris-bécsi enquete értelmében tökélttem a jövedelmet.

Jelzálog hitel! 300 koronától feljebb I. II. és III. helyre földek-, városi és vidéki házak, nyaralók, gyárak, fürdőépületek, malmok, ásványvíz és egyéb források és kőbányákra, a becsérték 3/4 részéig.

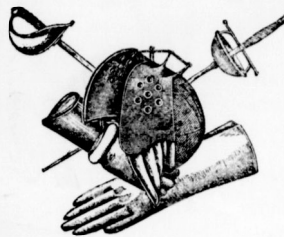
Építési hitel! építésfélben levő ingatlanokra 2—3 részletben, oly arányban, amilyen arányban az építkezés előrehaladt.

Bank- és magánadósságok konvertálása!

Előnyösen! Szolid alapon és gyorsan eszközölöm mindezen fenti műveleteket elsőrangú bel- és külföldi intézetek által.

ZÁBORSZKI JÓZSEF leszámítoló és bankiroda, Budapest, VI., Sziv-u. 28.

Valódi Perez-féle veronai Vivó-eszközök

Barbasetti, Perez, Radaelli, Parise mintájú vivókardok és vitörök. Kard- és törpengék. Perez patent T pengék. Vivó-keztük-, arc- és fejdédők. Párbaj-kardok és pisztolyok. Céllovó pisztolyok és pusák.

**Athletikai sportcikkék.
Diszkosz, gerely, súly.**

A MASz. hivatalos képviselője által felülvizsgált és hitelesített sportcikkék egyedi raktára. Téli sportcikkék. Ski, szán, korcsolya. Sportegyleteknek engedmény. Összes sportcikkekről képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küld

KERTÉSZ TÓDOR sportáru-üzlete

BUDAPEST, IV. KER., KRISTÓF-TÉR * ALAPÍTATOTT 1861-BEN

Olajfestésű arcképeket

festek 50 koronától teljebb 10 koronás részletekben életnagyságban, előmintáról vagy fényképről is. Iparművészet tervezések, fabegegetések, tájképek, szentképek, Rákóczi, Kossuth, Petőfi, Aradi vértanúk arcképei, valamint általam is festett mester-művek másolatokban megrendelhetők

Daróczy Sándor

festőművész műtermében

Budapest, VIII., Szűz-u. 3. sz.

* Magyarok! A kész ruha bécsi gyári munka! *

Klein Adolf férfi-szabó-üzlete

Budapest, VI., Dessewffy-utca 23. sz.

Készít mérték szerint öltönyt vagy felöltőt 15 forinttól feljebb valódi gyapjú-szövet maradékokból. — Több évi tapasztalatomat Neuländer Testvérek és Weiner és Grünbaum cs. és kir. udvari szabóknál szereztem.

~ Művészies munka. ~

„NEMZETI SPORT”

egyes számai minden

nagyobb tőzsdében kaphatók.

Dunlop Pneumatic

Néhány levélből:

a legkedveltebb!

Az Ön által szállított Dunlop jobb,
mint bármely pneumatic, mit eddig
használtam. Báró Born Frigyes.

Feltétlenül legjobb gummi.
Gróf Szápáry László.

Állandó használatnál kitűnően bevált
Gróf Nádasdy Tamás.

A Dunlop a legjobb szolgálatokat tette
Gróf Károlyi Mihály.

A Dunlop igen jó benyomást tett
reám. Báró Harkányi János.

Igen meg vagyok elégedve.
Herczeg Odessalchi Géza.

Alig hiszem, hogy a Dunloppal egy-
minőségű gummi létezzék.
Dr. Delmár Tivadar.

Meg vagyok győződve róla, hogy
Dunlop a legjobb anyagu.
Hatvani Hatvany József.

Sokkal jobb, mint bármely más
gyártmány, a mint azt magam kipró-
báltam. Maróthi Furst László.

A legkiválóbb minőség, a mit valaha
láttam. Dr. Kohner Adolf.

Soha más pneumatikot nem fogok
használni. Dr. Wellner Gyula.

VEZÉRKÉPVISELET

VAS GÉZA ÉS FIA

BUDAPEST, VI. kerület, Liszt Ferencz-tér 6. szám.

Távbeszélő: 65—43. (mellékállomással).

Sürgőnyczim: Dunlop.

NEMZETI SPORT.

MINDEN SPORTTAL FOGLALKOZÓ SZAKLAP

FŐSZERKESZTŐ: Dr. POLÓNYI DEZSŐ laptulajdonos.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: VIII., Esterházy-utca 6. Telefon 52—59.	FELELŐS SZERKESZTŐ: FRIEDRICH NÁNDOR
---	---	--

ALAPÍTATOTT 1903-ban
Fodor Károly műgy. vivőmester által

VADÁSZAT

Rovatvezető: Remetei Kövály János.

December hónapja a vadászatban.

Fehér lepel, hótakaró fedi a földet, köd ül az égen, nyomasztó csend terjed a szunnyadó természet ölen mindenfelé. A levegőt, lomha szárnyaikkal nagy fekete madarak szelidesik át, érdes krákógó hangjuk messze rémesen hallatszik, hogy kár... kár...

Nincs ezenkívül semmi hang, semmi nesz, még a szellő is elpihen a kiálló növényi vázák s az erdő lombtalan fái közt; ha mégis a sivitő északi szél egy-egy nótára is gyújt, a libegő falevelek már nem tapsikolnak a mult hóról ismert koncertnek. Nagyon kevesen vannak. Társai már mind ágról szakadtak, elfeküdtek a mulandóság nagy avar sirjába, s hogy mulásuk még könnyebb legyen — ráborult a hideg, fehér szemfedő. De ez a „fehér szemfedő” hieroglifekkel van tele rajzolva, cifra ákombákomokkal, melyek azonban a vadásznak korántsem megfeythetetlen írásjegyek, sőt titkokat tár fel azoknak, kik szívükön viselik az erdő lakóinak sorsát jobban, rosszban; ezek olvasni tudnak belőle. Ez a telerajzolt fehér szőnyeg ugyanis az a vadásznak, ami a térkép az oceanok hajósa kezében; esak hogy azok a különböző pontok, vonalak rajta nem szigeteket, fokokat jelentenek, hanem életmagyarázatokkal szolgálnak, mert hisz a vad nyomai, életjegyei rajzolódnak bele a hótakaróba. Ebből aztán könnyű kiolvasni a pagonyok titkait: kedves vadjaink jelenlétét, számarányát, vonulási irányát s minden mozzanatát megmagyarázzák. De megmondják azt is, hogy a hivatlan vendég nem-e teti látogatást vadjainknál és hogy látogatása mi eredménnyel járt; egyttal utmutatást is kapunk az esetleg megismétlendő látogatás kellő fogadtatására. A vadak elvonultsága miatt különben most az életjelenségeknek kevés nyomát találjuk; a madárélet pedig egészen szegény. Itt-ott, egy-egy *huros*, vagy kósza fenyves madáresapat kering; mintha hangtalan hangokat riszálnának stimotlan szerszámjaikon. Az apró madarak közül a széleken *sármányok*, piros mellű *pirókók*, esetleg

ökörszemek, borzas, fázékony *cinkék* tünedeznek fel. A *fekete rigók* az erdőből a kertekbe helyezik át tartózkodási helyüket s jönnek-mennek folyton nyugtalanul. Nagy hideggel a *harbályok* is az emberi lakok közelét keresik s szorgalmas kalapásolásuk most már vajmi ritkán hallatszik az erdő esőndjében, a kerg szutyóka (*Dendrocopus minor*) is inkább a kerti almafákon berregteti kis kalapását, mint az erdei fák orvain. A madarak helyváltoztatásai miatt a völvek és berkek szárnyas világát egészen átváltozotttnak találjuk és ezek közt nem hiányzik a káros elem sem: a gyilkos *héja*, *karvaly*, *vándor sólyom*, melyek utánuk vonulnak az ember közelében védelmet kereső szárnyas madárnépnek. A lomhán gunyasztó *ölyvek* is minduntalan szem elé kerülnek, sőt imitt-amott egy-egy itt cseppent *vércsét* (*Cerameis tinnunculus*), sőt nagyon fehéredő *kabát* (*Circus cyaneus*) is látunk. A réti sasokat (*Haliaetus albicilla*) sem hordja el mind a zimankó, nagy hóállás mellett aztán jaj a vadásztérület nyúlajának.

E hóval elérkezett a társasvadászatok főideje. A legnagyobb *nyúl vadászatok* e hóban rendeztetnek. A nyúlön kívül a *sört vad* képezi még a téli szezon vadászszenvedelmének főtagját; bár e hóban ezek a káros erdei mumusok már már görgetni (bugni-párosulni) kezdenek. A *szarvas*, *dámtehen* és *özsuta* lelövése folytatható ott, hol a vadállomány szabályozása megkívánja a ritkítást. Időváltozások alkalmával, amidőn az idő lágyra fordul, ennek következtében a hótakaró olvadába megy és közvetlen hideg beálltával jégkéreg képződik, akkor mindenféle vadászatnak szünetelni kell és a vadnak mindenféle nyugtalanítása kerülendő, mivel a megiramodott vad lábait a kemény hófelület nemesak hogy véressé sebzí, hanem valósággal ennek következtében teljesen tönkre is megy. A gyenge, karesu lába ööket rendszerint az ilyen időjárás szokta legjobban megviselni, áll ez azonban a fő- és dām vadra is. Az *özbak* is még lehető; a *zergebak* e hó 15-től kezdve augusztus 1-ig a tilalom védelme alá kerül; valamint e hó végével a *szarvas*, *dám* és *özsuta* is megszünteti a törvényt a vadászatot. Ellenben aktuális a *farkas*, *róka*, mint mindig, ahol van. A *fácán*- és *fogoly*-vadászatok is lassanként árlatra kerülnek. A *túzok* már csak nagy hajtásokban, lovas hajtók segélyével lehető. *Császarmadár* e hó 1-ével tilos a vadászat! *Vadlud*, *kacsa*, a nyílt vizek körül olykor még puskavégre kerithető, de ez alkalmak minél ritkábban kínálkoznak. Általában a közép és apró vadra a tüzetes vadászatnak e hóban vége; de a vadvédelmi szempontból annál inkább üldözendők a *düradok* és *szárnyas ragadozók*, ez utóbbiak *uhu* segélyével is. *Mátyásnak*, *szarkának* és *szürke varjúnak* is folyvást a nyomában kell lenni és nem kell tőlük azt a kis „ölmot” sajnálni.

A *fővad* a hideg miatt a sűrűségeket bujja; az *özsuta*

Egyes szám ára 24 fillér, (vidéken 26 fillér).

a bakkal a sűrű gazokban lappang; a meddők és gidák kedvező időben az új vágásokba is kiváltak. A sörtevad völgykatlanokban s szőlőtől védett sűrűségekben vonul meg, az erős kanok pedig a kondáktól külön válva csatangolnak. A medve rejtékhelyére vonul, a borz a barlangjába húzódik, de sőt a róka is buvik a zimankó elől. Az apró szőrmes ragadozók csak tiszta, csendes időben bújnak elő odúikból. A tűzök össze-vissza jár-kelel s roppant nagy utakat tesz meg az őszi vetések miatt. A fogoly a sűrűs helyeket s hóállással az emberi lakók közelét keresi. A nyúl a zimankók elől szintén a falvak közelébe s az erdőkbe vonul, jó idővel azonban a térségeken fekszik el.

A téli nagy vadászatok zárlatával a megmaradt törzsvad védelme, óvása és gondozása képezi a vadász főteendőjét. A szigorubb napok beálltával az etetés nemcsak megkezdendő, hanem az még hatványozottabb mérvben folytatandó is — és e mellett nagy gondot fordítunk a hurkolók és lesipuskások körmeire is. A friss hóeséseket mindig ki kell használni a hurkolók s más hivatlan vendégek nyomozására s ilyekre kell tettenérni a körmölöket. Az ilyen vadászások elterjedésének meggátolására a legsikeresebbnek ígérkezik a megtorlások-

szíre tündöklük. Olyika annyira fel van szerelve mindenféle instrumentumokkal, mintha valami expedícióra indulna.

Az erdő alatt csapatba verődve, türelmetlenül várja a hajtók serege a vadászokat. Alig, hogy megpillantják őket, rohan, szalad versenyt mindegyik előke, hogy ki-ké biztosíthasson magának 1 vadászszék, patrontáskát, vagy akármit. Jól tudják, hogy az ilyenek hordozásáról külön boraváló jár ki a vadásztól. Lárma, zsivaj mindenfelé, míg közükből nem recsint a rendező, mire aztán elkussolnak. Felállnak a vadászok, beosztják a hajtókat. Ez sem megy simán, a jó kedv minduntalan megnyilatkozik, de hát elvégre mulatság az egész. Megkezdődik a vadászat, bezáródik a kör. Ropog a puskák jobbra-balra. Van vita, dicséret, kifogás, némelykor még egy cifra káromkodás is, de ott a házigazda mindenütt, megadja a dicséretet, elsimítja a félreértéseket, míg végre a mulatságnak is végét jelzi a gyomor.

Itt aztán a vadász úrnak biz' ki kell tenni, mert ezeket a kifáradt és kiehézt vadászokat nem egy könnyen lehet egy-két-husz itecével elhallgattatni. Képtünkön is látható, hogy a házi gazda nemcsak jól elkészült minden eshetőségre, hanem vendégeinek kényelmére, a sok jó enni-inni valón kívül, még a „féhér abrosszal terített asztalról” is gondoskodott, az megmondhatja, hogy az eféle dolog a szabad természetben — nagy luxus számba megy.

Vadászesház a nyitrai erdőben.

Dr. Polonyi Dezső, amatőr felvétele.
(Zeiss Doppel-Anastigmat.)

nak ma már ama nem szokatlan és mondhatni igen bevált módja: a delikvens a tettenérés pillanatában, minden hatósági beavatkozás nélkül, úgy részesíttessék megfelelő fogadtatásban, hogy kirándulásának emlékeit feledni soh'se tudja. A héjacosarak, karócsapdák s mindennemű kelepeék, a kártékony vadak irtása végett használatban tartandók. Az uhut mindig alkalmazzuk; ha pedig nagyobb invázióval állunk szemben, a mérget is alkalmazásba vehetjük már a kártékonyak pusztítása végett, kivált a varjúknál, de főképp a róka komáéknál!

Képeinkhez.

A társas vadászatok ideje e hónap. Puskás nép nagyban készül az ilyen mulatságszámba menő vadászatokra. Részt vesz még az olyan, is, akinek puskája másfél-ötszáz éves, de a falon szokott lógni, más békésebb természetű szerszámok társaságában — a rozda marja, nem csillog! Egy kis „smirgli” papiros, meg egy kis jófajta „petroleum” hamar kiköszörül a csorbát. Izgatott készülődés, lőtásfutás mindenfelé. A vadász úrnak, a házi gazdának is gondot ad az ilyen mulatság. Kedves mindegyik vendége, azt akarná, hogy mindegyik külön-külön is, a nap hőse legyen.

Igen ám, de a nyulak is értesülnek az e fajta készülődésekről, nekik is van beleszólásuk. Kireperálják ócska bundájukat, új eszmét húznak a két hátulsó hosszabbik lábukra, az első rövidebbre jó a papucs is. Aztán, gyerünk csak! A többi már az ő dolguk.

Hosszu sorban szállingóznak a cifra sallangos szerszámokkal, csörgőkkel megrakott szánokban a vadászok: Örege, ifja vegyest, kipirult arcokról a kedély, a jókedv már mesz-

Orvosi megfigyelések az athéni olympiai játékok tartama alatt.

Irta: Dr. A. Smith.

(Második közlemény.)

A német és angol csapatok formakülönbségét főképpen egy összehasonlításból láthatjuk. Egy német sportsman, ki dacára alkalmatlan voltának, részt vett csapatja küzdelmeiben, ezek után rendkívüli nagy szívtágulást mutatott, amely a gyakorlat előtt kétszerese volt a szívnagyságnak. Az angol, ki hasonló indiszpozícióval küzdött és a gyakorlatok előtt a többi angolhoz hasonlítva aránylag nagyobb szívtágulása volt, győzött a futásban, amellet még szíve is jóval megkisebbedett.

A többi nemzetek képviselői, amennyiben a vizsgálat megállapíthatta, keveset különböztek a németektől. Itt is általában mutatkozott a tréning felüleltsége, továbbá nem vették a sportot oly lelkiismeretesen, hogy annak kedvéért az alkoholtól és más káros szokásokról lemondjanak. Ennek meg-

felelőleg többen voltak kiküldve, kik inkább egy begyakorolt művészet jellegét mutatták, melyhez testük is alkalmazkodott, mint akik komolyan küzdöttek volna, erőfejlesztésüknek pedig szellemi és testi tényezőik szóbajöhetnek volna.

Ha elfogadjuk, hogy az athéni kiválasztott anyag, kisebb szám mellett is jobb eredményt mutathatott volna fel, mint ezek a nagy és kevésbé választékos csapatok, úgy az athéni megfigyelések határozottan elének állítottak egy kérdést, amely a sportkörökben már évek óta fontos vitakérdés volt: a művészi testfejlesztés értékének kérdése szemben a test higiéniai kiképzettségével bizonyos munkaképességre. *Kétségtelen, hogy a csodálatos mutatóanyagok, amelyeket egy egyoldalú izomkiképzés alapján tornászaink és az északi tornászok mutattak, az egészségre és a test ellenálló képességére nemcsak hogy teljesen érvetelenek, hanem határozottan károsnak bizonyultak. Épen a műtornászoknak volt kivétel nélkül nagy szívtágulásuk viszonyítva a könnyű atlétákhoz, oly szívtágulásuk, amelyet az orvos rendelőóráin nem minden aggodalom nélkül konstatalna. A szívnek további jelentékeny tágulása, amely az athéni napok alatt soknál mutatkozott, a szívizom működésének nem közömbös jellegére vallott.*

Amennyire biztos, hogy huzamos időn át való erőlködések, torna-gyakorlatok, amint azokat a versenyeken produkálják, ifjúságunknak egészségi szempontból való gyakorlatoknak nem ajánlhatók, mégis mellőznék, ez annyit jelentene, mint a gyermeket a fürdővízzel együtt kiönteni. Azonban ez esetben is az arra hivatottakat jól meg kell választani és úgy a kiválasztásnál, mint a tréning bizonyos eredményéig és még tovább arra kell bízni a főszerepet, ki a modern szívizvgálatban jártas. És ezt annál energikusabban kellene követelni, minthogy a minduntalan fellépő szívmegbetegségeket sajnos nem direkt a szíven fellépő szénázásokban, hanem a legerősebb természet mellett is csak az indirekt fellépő „ideges” zavarokban jelentkeznek és a sportgyakorlatokat, amelyeket egy megszakított, egyenletes tempóban üzünk, vagy egyáltalán nem, mint pl. a tornát, vagy mint a távgyakorlást, a rossz szív működés folytán, kis mértékben befolyásolják. Minthogy a harmincas évek közepétől kezdve, a szívizmlágyulás, szívbenulás azon látványos legerősebb testalkatúak közül szedi áldozatait, kik majdnem kivétel nélkül szívizomgyengeségben szenvednek, egész határozottan kell követelnünk, hogy csak azokat a sportfajokat üzze ifjúságunk, amelyek a szívet nemcsak nem romlalták, hanem azt még jobban erősítik. Ezt nemcsak hadseregünk érdeke, hanem gazdasági érdekünk is kívánja, amelynek egyáltalán nem közömbös, hogy sok férfiú legszebb korában dől ki, oly korukban, midőn produktív erejük tédpontján állanak és kiskorú családjuk hátrahagyásával a társadalmat terhelik meg.

Az ily nagy intézmények sportértéke, mint az olimpiai játékok, nagyban közreműködik, hogy kellő szervezés mellett az eredményt és a testi állapotot összehasonlíthassuk és megállapítsuk, hogy mily életmód, egyesek különös, nagyképeségű tehetségtől független tréning legalkalmasabb a test elképzelhető legáltalánosabb kiképzésére.

A nagy nehézségek, melyek a vizsgálatokkal szemben felmerültek, a babona, a sportemberek érdeklődésének csekély volta — minthogy természetesen mindenki a versenyre és saját működésére gondolt — ezuttal még lehetetlenné tette, hogy az egész anyagot kihasználjam, továbbá a megvizsgáltak legnagyobb része még nem küldte vissza a fontos kérdőíveket: de ezt az első alkalommal még nem lehetett elvárni és követelni. Az a nagy érdeklődés, melyet az idegen kormányok képviselői a vizsgálatok érdekében mutattak, a következő játékon, kellő rendszabályok mellett, nagyobb tudományos eredmények reményét keltik. Ez annál inkább is kívánatos, mert a kérdésnek sportoldala mellett nagy tudományos háttere is van, pl. a szívtágulás keletkezése és jelentősége, melyet csak ily vizsgálatok segítségével lehet megoldani.

Hogy a sportot a higiénikus testgyakorlás körébe beillesztjük, az első feladat az volna — mint az a távlovaglásnál történik — hogy nem kizárólag a legkiválóbb eredményt díjaznánk, hanem a formát is függetlenül méltányolnánk. Ezzel a jó tréningre mindenki kényszerítve volna és a sport a házardjátékok közül, amint az Németországban nagyrészen van, kiemelkednék.

Egynehány, szerintem jelentékeny utasítást szeretnék tanácsul adni, amelyet a legközelebbi olimpiai játékok egyike való kiküldetésénél meg lehetne szívelelni:

1. A kiküldendő csapatok megválasztásában kizárólag az utolsó évek eredménye és a forma legyen mérvő. A nemzetközi küzdőterek és stadionok nagyságára tekintettel, a külső megjelenés és a szépség alárendelt szerepű.

2. A kiválasztott csapatok becsületszóval kell, hogy kötelezzék magukat a tréning bizonyos időn át való szigorú betartására.

3. A kedvező körülmények ne szolgáljanak arra, hogy minél nagyobb számú csapatot küldjünk ki, hanem osszuk úgy be, hogy a sportkörök és az orvos által kiválasztott csapat, a távoli, hasonló klímájú, lehetőleg szórakozásban szegény helyen, orvosi felügyelet, szakszerű sportvezetés mellett előkészülhessen a versenyre.

Nem volna felesleges egy magasabb társadalmi fokú nevelés sem — természetesen nagyon tapintatosan kellene végzni — továbbá utasítás a nemzetközi küzdelmekben való viselkedésre, minthogy a küzdelmek eredményénél a nézetelés soha el nem kerülhet.

Vége.

AMATŐR FÉNYKÉPEZÉS

Az előhívásról általánoságban.

Az előhívási vegyfolyamat a szerint, amint a lemez helyesen, esetleg túl-, vagy alexponálva volt, különbözőképp megy végbe:

Ha az expozícióval nem vagyunk teljesen tisztában, illetve ha nem tudjuk, hogy az helyes volt-e vagy nem, akkor nem szabad a lemezt tetszésszerű töménységgel s összetételű előhívóba tennünk, hanem előbb meg kell győződnünk az expozíció helyességéről olyképp, hogy a lemezt először is egy már többször használt, vagy pedig egész híg, illetve gyenge előhívóba tesszük, s abból, hogy a kép hamar vagy későn jelenik meg, következtethetünk azután a túl- vagy alexponálásra.

A túlexponált lemezen a kép igen hamar jelenik meg az előhívóban s a lemez felületén sokkal előbb lesz kész, még mielőtt az előhívónak ideje lett volna a lemez rétegének belsejében is a kellő hatást kifejtenie. Ha pedig az előhívást, a képet erősítendő, tovább folytatjuk, úgy az csakhamar eltűnik az egész felületen elterjedő fától alatt s kapunk egy gyenge negatívot, melynek az árnyékok nagyon is fedettek, a világos részek azonban nem.

Alexponált lemezeknél ellenben a kép a lemez felületén csak lassan fejlődik, s hogy az árnyékokban is részleteket kapjunk, igen soká kell előhívunk, miáltal azonban az előhívónak a lemeztér belsejében hatása mindinkább fokozódik s egy tulsűrű, kemény negatívot kapunk.

Túlexponált lemezt tehát a fönti okból lehetőleg lassan kell előhívunk, hogy a lemez gélatinrétegének ideje legyen főlázni, illetve az előhívónak a rétegbe jól behatolni. Az előhívó pedig magasfokú redukálóképességgel bírjon, hogy a réteg belsejében is lehetőleg sok brómezüst redukáltsék.

E célból lassan működő, de azért magasfokú fedőrével bíró előhívót kell használnunk s az előhívó működési gyorsaságát nem egyedül az oldat hígításával, hanem inkább készletű anyagok hozzáadásával, esetleg az oldat lehűtésével kell mérsékelnünk.

Alexponált lemez előhívásánál ellenben használjunk gyorsan működő, de kevés redukálóképességű előhívót, még pedig olyat, melynek redukáló erejét hígítással mérsékeljük.

Egy nem rapid jellegű előhívóval mindkét esetben egész jól ki fogunk jönni, még pedig akként, hogy alexponálásnál híg s nem hideg, túlexponálásnál pedig erősebb összetételű, lehűtött s brómális előhívó oldatot veszünk.

Rapid előhívó, túlexponáció esetén egyáltalán nem

használható, mert az, dacára a brómkálihozzáadás s a lehűtésnek, még mindig igen gyorsan működik. A gyakorlatból tudjuk, hogy pl. a hydrochinonnal pillanatfölvételeket egész jól előhívhatunk, míg ellenben a metol tullepozíció esetén teljesen hasznavehetetlen.

Sokan ajánlják a tulleponált lemezt előhívás előtt brómkáli-oldattal tenni, mi azonban nem célszerű, mert ezáltal a réteg belsejébe, tulságosan brómdus, tehát késleltető oldat kerül, s míg ez az előhívó mélységbeni hatását hátráltatja, addig a felületi hatás nagyon is gyorsan megy végbe, pedig tullepozíció esetén ép az ellenkezőre kell törekednünk. Ez okból sokkal célszerűbb a lemezt előbb egy rendes normális összetételű előhívóba tenni s a felületi gyors hatást brómkáli hozzáadásával mérsékelni.

Azelőtt az volt a vélemény, hogy az alkália mennyiségnek az előhívóhozi aránya megváltoztatásával az oldat sajátosságai jelentékenyen befolyásolhatók s ezekből alexponált lemezekhez sok alkáliát s kevés előhívó anyagot, tulleponálthoz pedig csak gyengén alkalikus s több előhívó anyagot tartalmazó oldatot használtak s ezért az előhívókat bizonyos előszeretettel két külön oldatban készítették. E nézet azonban nem volt helyes, amennyiben a különféle arányban

hydrochinon, glicin, eikonogén, diogén, hivatdók elő, alkália gyanánt mindig hamuzsirt vagy szódát használva.

Ez előhívókat normális higitásban használjuk (legjobb egy már használt oldat), bő mennyiségű brómkáli-oldatot (1:10) adva hozzá s azonfelül szükség esetén még le is hűtjük az oldatot bedobott apró jégdarabokkal.

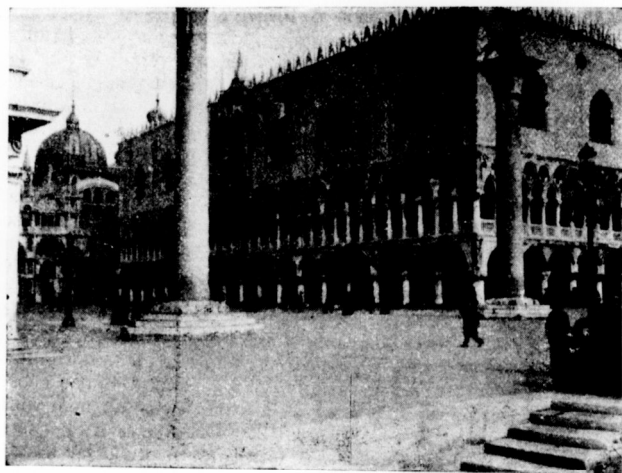
Ha mindennek dacára az előhívás mégis gyorsan menne végbe, úgy egyszerűen még több vízzel higitjuk föl az előhívót.

Teteszes tullepozíció esetén a negatívok nem eléggé fődötték, ha azonban akként hívunk elő, hogy az árnyrészek meglehetősen tiszták maradnak, úgy a lemezeket utólagos megerősítéssel igen könnyen jól másolhatóká tehetjük.

Legjobban ajánlható az utóbbi esetben a glicin-hamuzsír előhívó, mely igen tisztán dolgozik s működésének gyorsasága már csekély mennyiségű brómkálival is tetemesen csökkenthető, s minthogy nála a lehűtés s a mérsékelt higitás már magas fokban késleltetőleg hat, úgy módunkban áll vele igen könnyen egy, bár lassan működő, de mindamellett erős hatású koncentrált előhívót készíteni, s mely azután megfelel mindama föltételeknek, melyek egy tulleponált lemezt előhívásához szükségesek.

Venezi képek.

Dr. Polonyi Dezső, amatőr felvétele.
(Zeiss Doppel-Anastigmat.)

összekevert előhívók sajátosságai lényegileg csak az előhívási gyorsaságnak az összetétel által eszközölt megváltoztatására vezethetők vissza, már pedig ugyancsak egyszerű higitással is elérhetjük.

Az utóbbi okból az előhívók jelenleg többnyire csak egy oldatban változatlan összetétellel készítettek s hatásuk főképp higitás, brómkálihozzáadás s bizonyos hőmérsékrevaló lehűtéssel mérsékelte.

Röviden exponált lemezekhez főképp a rapid előhívók, mint amidol, rodinal, metol hamuzsírjai, azután breznkatechin s glicin, maró aljakkal ajánlatosak.

A normális expozícióhoz előírt előhívók egyenlő részen vízzel higitatnak, s ha pedig a lemezek esetleg hajlandóságot mutatnának a fátýolosodásra, úgy a folyadék még bizonyos fokig le is hűtendő.

Rövid pillanatfölvételeknél a breznkatechin előhívó maró nátronnal, mely igen tisztán s fátýolmentesen dolgozik s azonkívül ami részletet csak lehet, kihoz, e tekintetben minden más előhívónak föltötte áll.

Könnyen fátýolosodó lemezeknél a brómkáli hozzáadás elhagyandó, mert ez a részletek kifejlődését az árnyékokban hátráltatná; ha pedig a negatívok keményeknek mutatkoznak, úgy ezen az oldatnak nagyobb mérvbeni higitásával segíthetünk. Ajánlatos továbbá a lemezeket az előhívás előtt destillált vízben beáztatni, hogy az előhívó a lemez rétegének belsejébe nehezebben hatolhasson be.

Vizhozzáadás az előhívó erejét nem csökkenti, brómsók, továbbá az előhívó elégtelülési termékei azonban igen.

Tulleponált lemezek lassan működő előhívóval, mint

Oldat kék színű diapositivekhez. Vízrészletek, holdvilágos éjszeru képek, felhőrről felvételek és romokról készült diapositívok feketés színű képei kék színre változtathatók át a következő oldattal.

A hosszú ideig tehát jó alapsan kifixált és kimosott diapositívok a következő oldatba jönnek:

A) Víz	625 cgm.
Vörös vérlugsó	10 gr.
B) Víz	625 cgm.
Vaschechlorid	10 gr.
Oxalsavas ammóniak	2.5 gr.

A) oldat egyenlő arányban keverendő B) oldattal.

A kép a fürdőben soká hagyva, kék fátýolt kap, egyidejűleg meg is erősödik, minél fogva a diapositívok gyengébbre hivatdók elő.

A képeket legfeljebb egy óráig szabad csak mosni. Hosszas mosásnál a kék szín kékeszöld, majd szürkés-kék és szürke lesz, végre ismét megkapja eredeti feketés színét.

A szép kék szín csakis a lakkozás után tűnik elő.

A nem jól kifixált s rosszul kimosott diapositívok a fenti fürdőben gyakran barna foltokat kapnak. Ez elkerülhető, ha Hanneke szerint a diapositívokat az előáztatás után öt percere 2 százalékos oxalsav-fürdőbe tesszük s rövid leöblítés után a kék fürdőbe.

Az auto-pastell. A fényképezéssel foglalkozóknak egyénisége a legmarkánsabban a gumminyomatok készítésénél nyilvánlatkozik meg, hol szabad választásra van bízva, mily színfokozatot válasszon céljainak elérésére és hogy az előhívásban mutatkozó nagy szabadságot kihasználva, mesterművet alkothasson. Mindazonáltal vajmi kevés azoknak száma, kik a gumminyomatokkal állandóan és kedvvel foglalkoznának. Oka ennek a gumminyomatok készítésével járó nehézségekben keresendő. E bajokon segitendő,

az ismert Autotype company vállalat Auto-pastell néven oly eljárást és ezzel együtt oly papirokat hoz forgalomba, melyek a gummi-eljárásban rejlő nehézségeket legyőzve, a teljes művészi nivó fenntartása mellett az egész, eddig sok vigyázatot igénylő processzust még egyszerűbbé teszik. Az auto-pastellek megbecsülhetetlen haszna, hogy egyszerűbb kezelés mellett, bárki is egyéni ízlésének teljes feartartása mellett, függetlenül minden sablontól, készíthessen gumminyomatot, melyre tudásának béléget szabadon rányomhassa. Az eljárás lényege hasonlít az ismert pigmentéhez, azon eltéréssel, hogy átvitelezésről szó nem lévén, az előhívás 50° (Reaumur) meleg vízben történik és pedig akként, hogy teveszőrecset segítségével a színek harmóniájának emelésére mindaddig eseteljük a fokként előtűnedező színeket, míg nem azok esztétikai széppézkünknek leginkább megfelelnek. Az Auto-pastell-sépia, indiai-fekete, világos- és sötét-vörös, fekete-kék és sötét-zöld színekben kapható.

A fixáló kémszereiről. A képekben esetleg még jelenlevő fixáló natron-nyomokat többféle módon mutathatjuk ki.

Igen egyszerű módszer az Elson-féle reagenspapírral, mely úgy készül, hogy tiszta itatóspapírt hig keményítő csírral megszáritunk s azután hig alkoholos jódoldatba mártva ismét megszáritva jól elzárt üvegbe elteszszük. A reagenspapírnak száraz állapotban szép biborszíne van, mely a megnedvesítésénél kékbe megy át. Ha a mosóvizet fixálónátron tartalmára nézve megvizsgálni akarjuk, úgy egy kémesövet megtöltünk tiszta, a másikat pedig a képekről lefolyt mosóvízzel. Mindenik kémesőbe egy szelet reagenspapírt mártva, az, amelyik a mosóvízbe már-

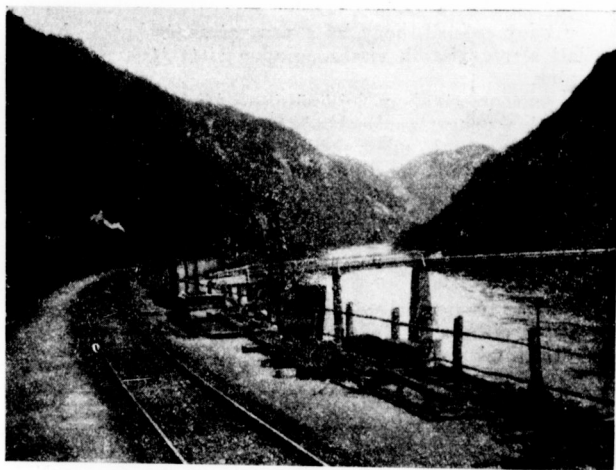
Víz ... 120 rész
10%-os alkoholos meteoroldat ... 1—2 rész
Jégecet ... 6 csep.

Ezen oldat igen szépen, tisztán dolgozik s összeállítás is igen egyszerű.

A ajánlható diapozitív-előhívó. A metol a chlorbróm diapozitív-lemezeket alkalikus anyag hozzáadása nélkül is előhívja. Igen ajánlható a következő előhívó s előhívási mód: 500 gr. vízben föloldunk 5 gr. metolt és 50 gr. jegeces nátriumsulfátot adunk hozzá. Az előhívás meglehetősen lassan megy végbe s ez okból annak menetét nemcsak hogy eléggé tudjuk ellenőrizni, hanem ép e lassu folyamat miatt ideje van a színezést csapadéknak kellő sűrűséget nyerni. Minthogy a kereskedelembe kapható nátrium-sulfát többnyire bár gyengén alkalikus hatású, ez ép elég a metol előhívó erejét fögerjesztetni s az ez összetetteli előhívóban egy a negatívok, mint a diapozitívek összehasonlíthatatlanul szebbek lesznek, kifogástalan tiszták, átátszóak maradnak s igen szép színtűek. Ha az előhívást kissé siettetni óhajtjuk, úgy mindig tehetünk bele néhány csepp 1:10-bez arányú hamuszir-oldatot, miáltal az előhívás ideje tetemesen megrövidítettetik.

Hívók: Hauff szerinti előírás: I. oldat víz 1000 cm. Nátriumsulfis krisi 200 gr. Aurol 20 gr. II. oldat. Víz 100 cm. Hamuszir 120 gr. I. és II. oldat egyenlő arányban vegyítendők.

Tömény Aurol hívó. Hauff szerint: Nátriumsulpi Krysl. 400 gr. Víz 1000 cm. Hamuszir 300 gr. Ha a vegyület feloldódott 50 gr. Aurol és 1 gr. bromkali adandó hozzá, 3—5 rész vízzel hígítva.

Felvetel a robogó vonatról.

Szovatai fürdőzők.

[Dr. Polonyi Dezső, amatőr felvetele.
(Zeiss Doppel-Anastigmat.)

tatott, a legesekélyebb mennyiségű fixnátron jelenléte esetén sokkal hamarabb el fog szintelenedni, mint a másik, tiszta vízbe mártott.

Van még egy másik biztos módszer Böttcher tanártól. Oldjunk föl 0.1 gr. kálium permanganátot, 1.0 gr. marónátront 500 köbcentiméter desztillált vízben s tegyük el sötét helyre.

Ha a mosóvíz legesekélyebb mennyiségű fixálónátront is tartalmaz s a fönti oldatból egy keveset hozzáöntünk, úgy az utóbbi vörös színe rögtön zöldbe megy át.

Hogy készíthetünk magunk fenyőudvarmentes lemezeket? A fenyőudvar, nap vagy ablakkal szembeni fölvételeknél úgy keletkezik, hogy a fénysugarak a lemez fényérzékeny rétegen s az üveg hátlapjánál visszaverődnek. Ezt megakadályozandó, a lemez üvegfelét a következő oldatok valamelyikével kell bevonunk:

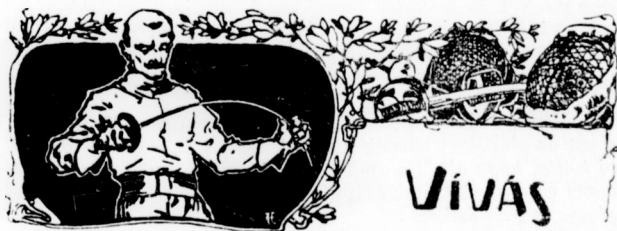
1. 6 rész szegfűolaj, 1 rész terpentínolaj annyi finom korommal keverve, hogy az egészből egy méz-sűrűségű kenőcs legyen, ez anyaggal aztán kenjük be jó sürűen a lemez üvegfelét. Előhívás előtt azonban e bevonat eltávolítandó.

2. 300 köbcentiméter nyers collódium, 100 köbcentiméter telített alkoholos aurinoldat, 4 köbcentiméter ricinusolaj.

A fönti oldatok azonban az orthochromatikus lemezek fenyőudvarmentessé tételére nem alkalmasak, miért is azokat a következő keverékekkel kell bevonunk:

0.5 gr. aurantia, 0.1 gr. fuchsin, 100 gr. 2 százalékos collódium, 4 gr. ricinusolaj.

Előhívó Aristo-képhez. Chlorézüst gelatinpapírra (Solo, Aristo etc.) gyengén rámasolt kép előhívható a következő oldattal:

A pengetámadásokról.

A magyar kardiskolának, ha nem is kimondott, de a gyakorlatban állandóan követett elve az volt, hogy a támadások elsősorban mindig az ellenfél kezére és karjára intézendők, testére csak akkor, ha erre felelt alkalmas rés kínálkozik. Az olasz iskola elfogadásában megszűnt a fix, sőt néha merev gardoknak jelentősége, helyébe mozgékonyabb állások, sőt az inviták léptek, megtanultuk lábainkat kihasználni, elsajátítottuk az erőyes támadásokat. Most már a kéz és karra való támadások kerültek másodsorba és a mérkőzés sulypontja a testre intézett támadásokra ment át. A fejlődés e stádiumában a támadónak rendkívüli előnye volt, mert a tusszámitási szabályokat is tulságosan a támadó javára értelmezték. Az az idő volt a lerohanások kora. A támadó zászlószérien jó magasra emelte kardját, (hogy elővágást ne kaphasson) rárohant ellenfelére és közvetlen közelből lesújtott rá.

Az ily támadásokkal szemben úgy a védés, mint a feltartó szurások nagy nehézséggel jártak, így nem esoda, hogy ez a vívómódot igen elterjedt.

Nem tartott azonban sokáig, míg rájöttünk arra, hogy az ily támadásokkal szemben a vonalban tartott penge kitűnő biztosíték, s mihelyest a versenybírók belátva a lerohanások művészietlen voltát, elfogadták a beszasztásokat korrekt ellenszerűl: a lerohanóknak bealkonyodott.

A vonalban tartott penge ellen csak pengetámadással lehet boldogulni. E pengetámadások ellenszere pedig a kitérés. Mihielyt tehát ez utra léptünk, megszületett a vivás legművészibb része a *pengejáték a vonalban*. Nem tudok nagyobb gyönyörűséget elképzelni, mintha két igazi vívóművész vonal kombinációkkal küzd egymás ellen.

A vonalban tartott penge, az innen jól kivihető elővágások és feltartó szurások rendkívül megnehezítették a nyitott (eset) támadásokat. Erős vívók között alig lehet másként eredményesen támadni, mintha a támadást a pengére irányított akcióval kezdjük. Jó pengetámadások nélkül senkise nevezheti magát elsőrangú vivónak.

Tapasztalva, hogy a pengetámadások körül számos vitás kérdés merül fel, nem lesz érdektelen ezeket megvilágítani.

Elsősorban meg kell állapítanunk, hogy pengetámadást intézhetünk úgy a vonalban tartott, mint a vonalon kívül eső (esetleg invitában levő) pengére is. Vonalban van a kard mindig, ha a fegyver hegye az ellenfél testére irányul. Tehát nemcsak a nyújtott karral ellenfelünk mellére irányított penge van a vonalban, mint sokan tévesen hiszik, hanem a behajtott karral tartott, esetleg a fejre vagy a combokra irányított is. A vonalban tartott pengét okvetlen el kell távolítani, mert enélkül beszaszadunk, ámdé azért megtámadhatjuk az oly pengét is, amely nincs utunkban. Megtámadhatjuk pedig akár komolyan, egy tüstént követő vágás vagy szurás előkészítése céljából, akár pedig csupán az ellenfél szándékai kikémlelése okából (scandaglio). A pengetámadást a támadás folytatásának azonnal kell követni, mert különben a támadás megszakított lesz és ilyenkor ellenfelünk az akciójoga.

A legegyszerűbb pengetámadás az *előtérés* (battuta). Az előtérésnél arra kell ügyelnünk, hogy az ellenfelünk kitérve ellenakciót ne csinálhasson. Ennélfogva csak az a battuta jó, amely tempóban jön, ha nem sikerül, nem vágjuk el magunkat, amely elől tehát kitérni nem lehet. Hogy azonban az esetleges kitérés ne váljon veszedelmessé, vigyáznunk kell arra, hogy el ne vágjuk magunkat.

Szabad-e az előtérés visszavágni? Ez elég gyakran vitakérdés. Jó előtérés nem is lehet. Azonban mi történik, ha az előtérés nem volt annyira sikerült, hogy ellenfelünk ellenakcióját megbénítsa? Erre is egyszerű a felelet: csak akkor vág-hatunk vissza, ha az előtérés szabályszerű védéssel háritottuk el. Például teregardom ellen valaki külső battutát csinál. Ha elébe megyek és szabatos terevédéssel fogadom azt, akkor jogosan vág-hatok vissza, mert hiszen ellenfelem akciója meg-hiusult, pengémet előtérni nem volt képes. Teljesen jogosulat-lan azonban a gyors visszavágás pengérintkezés ürígye alá.

Minden vitás kérdés a legegyszerűbben úgy dönthető el, ha azt az alapelvet tüzzük magunk elé: *A tuss annak számít, aki tudta, hogy akciója ambot fog előidézni*. Aki tehát előtér kapott és arra siet visszavágni, habár tudja, hogy a támadást befogja kapni, az hibás.

Az előtérés másik vitás kérdése, ami egyébként a többi pengetámadásnál is előfordulhat az, hogy mikor van a penge a vonalból eltávolítva, másképpen, mi történik ha a battuta után ellenfelem a vonalba vissza tér és engem beszasz-laszt. Ez is egyszerű. Az előtérés sikerült, ha ellenfelem pengé-jét a testem vonalából eltávolítottam, ekkor jogosan folytath-atom a támadást. Ha ellenfelem a vonalba visszatér és meg-szur, ez csak rossz beszaszúrás eredményezhet. Más eset természetesen az, ha a sikerült battuta után nem vágok az-on-nal, hanem kombinált eszelezésbe fogok és ellenfelem a v-onal-ba visszatér, még mielőtt én az akciój utolsó ütemeihez ér-tem volna. Ez esetben neki lesz igazsága, mert én testemnek szeggett pengébe a megkezdett akciój után se futhatok bele.

Sokat vitatkoznak a *kötött szurás csel* (filó) természetén is. Aki az elméletben jártas, az itt se akadhat fenn. A filó-csel elsősorban *csel*. A helyes felfogás (a MASz. szabá-lyai) szerint (ellentétben a bécsújhegyi felfogással) cselle csak akkor vág-hatok vissza, ha azt szabályszerű védéssel sike-riült megfognom. Akármilyen károszokolt érintkezésre nem szabad visszavágni. Ebből következik, hogy a kötött szurás-cselle is csak akkor vág-hatok vissza, ha azt szabályszerű védé-sel fogtam meg. Például: ha valaki tere-gardom ellen filócselt csinál és nekem sikerül azt akár terevédésbe kitolni, akár primbe átengedni (ceduto) mielőtt ő pengémet elhagyt-a volna, joggal vág-hatok vissza, mert ekkor már nem csellel, hanem egyszerű kötött szurással állok szemben, azt pedig védtem. A jó filó-cselnél tehát vigyáznunk kell és akár ellen-áll, akár enged ellenfelünk, pengéjét elhagyva azonnal át kell a második ütembe mennünk, nehogy joggal visszavághasson.

A *kötésnél* nem szabad arról megelégednünk, hogy azok invitó jellegével bírnak. Ha tehát ellenfelem pengéjét kötöm, neki van joga vágni, épp úgy, mintha invitót csinál-tam volna. Teljesen tévesek azok a támadások, melyekkel az ellenfél pengéjét nyomva megyünk előre és a huzamosabb nyomás dacára is a támadónak követeljük az akciójogát. Aki tehát kötéssel akar támadni, annak a kötés után az-on-nal a legkisebb várakozás nélkül folytatni kell a támadását, mert ha csak egy pillanatig is megáll a kötésen, az ellenfél helyesen és jogosan vág vissza, lévén a kötés invitó, amely az ellenfelet akarja akcióra bírni.

Látjuk ezekből, hogy ha a pengetámadásokat a helyes elméleti alapa visszük vissza, minden vitát játszva kiküszö-bölhetünk.

Általában kár, hogy különösen az ifjabb vívó gárda oly kevésbé él a pengetámadásokkal. Persze a nyílt támadás könnyebb és egyenlő ellenfelekkel szemben az is beválk.

Ritkán látunk jó elütéseket és filókat a mérkőzéseken. Pedig rövid tanulmányozás után ezek megkészszerzik a fiatal vívó erejét. Minden egyébtől eltekintve óriási előnyt ad a támadónak az, ha tudja hol az ellenfele pengéje, tudja, hogy legalább az egyszerű előszurások és elővágásoktól mentesítve van.

Pompás és legtöbbször viselhetetlen akciój a *csavarás* (transorto di ferro). Ha tempóban kezdjük, egy pillanat alatt ott állunk meglepett ellenfelünk előtt, azt tehetjük vele, amit akarunk.

A megdöbbenő és félelmetes hatású *lefegyverzést* (sforro) sem gyakorolja senki. Persze mert veszedelmes, ki lehet előle térni és aztán, ha elvág-tuk magunkat, ellenfelünk hatalmába jutottunk. Ha azonban alaposan begyakoroljuk, megtanuljuk meglepetés-szerűen a tempó csinálni, vigyá-zunk, hogy el ne vágjuk magunkat, bámulatos eredményeket érhetünk el. Hozzá még a magyar versenyszabályok tusnak is ismerik el a lefegyverzést.

A legnagyobb hiba és ezért fogyatékos az új nemzedék fegyvertára, hogy az ifjuságunknak sejtelve sincs az elmé-letről. Kitűnő vívókönveink vannak, de azokat alig olvassa valaki. Mindent a mestertől nem várhatunk. Az igazi jó vívó maga vezeti saját tréningjét. Aki azonban az elméletet nem ismeri, az vakon támo-lyog e téren, morzsákkal kell beérnie, holott a dus terített asztalhoz ülhetne.

Dr. Nagy Béla.

A Nemzeti Vivó Club kedden este jól sikerült vívóestélyt rendezett, amelyen a MAC. tagjai vettek részt. A mérkő-zések rendkívül érdekesek voltak és arról tettek tanúságot, hogy a NYC. kitűnően vezetett vívói az ország legjobbjai közé szá-mítanak. A vívásban a MAC. tagjai közül Nagy Béla dr., Krenesey Géza, Lipsey Márton, Pajzs Pál, Lichtenekert And-rás, Haekl Ernő, Nagy Valér dr. és Bányász Jenő dr. vettek részt, a vendéglátó klub hatalmas gárdájából kiemeljük *Hajdu* Marcel drt., *Borso Vilmos* drt., *Werkner Lajost*, *Paar Aladárt*, *Garay Jánost*, *Rozgonyi Györgyöt*, *Strausz Pált*.

Az Union klub versenye. A bécsi Union Fechtklub e havi házi pouleján az első osztályú törversenyt immár harmad-nap is *Müller Camillo* nyerte meg *Verderber* és *Carniel* előtt. A második osztályú törversenyben *Mayer* lett az első. A kardver-senyben sajtáságos dolog történt. *Müller*, *Verderber* és *Mayer*

Leiklismeretes tanítás urak, hölgyek és gyermekeknek. **Ez évben megnagyobbítva** Kard-, vítór- és ökölvívás, tornázás.

LOVAS GYULA vivóterme
BUDAPEST, VI., Nagymező-utca 28. II. em.

egy-egy mérkőzést vesztek és pedig Verderber megverte Müllert, Müller mv. Mayert, Mayer pedig mv. Verderbert. Erre hárman újabb küzdelemre állottak ki. Ebben óriási meglepetésre Müller verte meg Verderbert, Verderber Mayert, Mayer pedig Müllert, vagyis éppen megfordítva, mint az első alkalommal. A versenyt aztán az idő előrehaladta miatt nem lehetett befejezni.

A KEAC. verseny kiírása A „Kolozsvári Egyetemi Athletikai Club“ 1908. február hó 10, 11. és 12. napjain országos vívó-versenyt rendez az egyetemi tornázó- és vívóintézet helyiségeiben. A verseny a „Magyar Athletikai Szövetség“ szabályai és jóváhagyása mellett rendezetik. Fegyvernem: kard. A versenyen résztvehet minden magyar honos gentleman amateur vívó, továbbá a cs. és kir. hadsereg és haditengerészet tisztjei. Mesteri oklevéllel bíró katonatisztek és középiskolai tanulók a versenyen részt nem vehetnek.

Nevezési díj 10 korona. Nevezések Vértés Béla m. kir. honvéd hadnagy, vívószakosztályi elnök. (Kolozsvár Honvédlaktanya) címre küldendők. Minden nevezésnek tartalmaznia kell a versenyző nevét, lakását, klubjának, esetleg mesterének nevét, továbbá a tétet. Tét nélküli nevezések nem fogadtatnak el. A nevezések elfogadása fölött a K. E. A. C. választmánya határoz indokolás nélkül. Nevezési zárlat 1908. február hó 8. napjának esti 8 órája. A versenybírószám a körvívás alkalmával 3 tagú tanácsban határoz, tagjai az elnökök, illetve helyettesén kívül a versenybírószám által választott két tag. A verseny minősítési küzdelemből s körvívásból áll. A körvívásban csak az első osztályba (8—12. pont bezárólag), valamint a második osztályba (4—8. pont bezárólag) minősített vívók vehetnek részt.

A verseny győztese a „Kolozsvári Egyetemi Athl. Club“ tiszteletdíját, valamint aranyérmét nyeri. A második és harmadik helyezett aranyérmét, valamint tiszteletdíjat, a negyedik, ötödik, hatodik, hetedik, nyolcadik helyezett aranykeretes ezüstérmét, továbbá tiszteletdíjat nyer. A minősítésben első helyre jutott vívó, ha a helyezettek közé be nem került, külön díjazatik: tiszteletdíjat nyer. A második osztályba minősítettek közül a legtöbb pontszámot kapott, vagyis legjobban minősített vívó szintén tiszteletdíjat nyer. A többi tiszteletdíjat a versenybírószám saját belátása szerint osztja ki.

Minden első osztályba minősített vívó a „K. E. A. C.“ ezüstérmét, minden II. osztályba jutott pedig a „K. E. A. C.“ bronzérmét nyeri.

Videki vívók versenye. Videki vívók számára, ha tiznél több vagy legalább tíz nevezés érkezik, külön „videki vívók versenye“ rendezetik. E versenyre azonban külön nevezni nem lehet s minden videki vívó köteles a főversenyben is résztvenni: győztese tiszteletdíjat nyer. Ha a vidékről résztvevő vívók száma tiznél kevesebb, akkor a főversenyben a legjobb eredményt elért videki vívó díjazatik külön tiszteletdíjjal.

Aki állandóan a fővárosban tartózkodik, vagy valamely budapesti vívó, vagy sportegyesületnek tagja, vidéki vívónak nem tekinthető.

A Vén Fiuk Vívó Clubja f. hó 10-én kedden este házi estélyt tartott, melyen Nagy Béla dr. tartott érdekes vívás elméleti előadást.

Barbasetti most csak reggel és délben ad az Union FC.-ben leckéket, mert este a Consulars Akadémiát tanítja. Az Union esti óráin Zaackel és Neralic tanítanak.

Egy érdekes tervről szállong hír a fővárosi vívókörökben. E szerint 4 ismert nevű kiváló budapesti mester egyesülne és közös termet nyitna. A hír még megerősítésre vár.

Lovas Gyula mester vívótermében az idén az előző éveket messze túlhaladó élénk vívóélet uralkodik. A mesternek ifjú segéde *Englisch* Gusztáv segítkezik a tanítás lebonyolításában.

Rovatvezető: Dr. Gerentsér László.

Svéd torna a középiskolákban.

Mikor a múlt év folyamán athéni tapasztalatok nyomán lapunk részletesen foglalkozott a svéd tornaszak korábbi eszméivel, bizonyos tornászörök gunyos kieséssel fogadták cikkeinket. Beadták a jó és tájékozatlan közönségnek, hogy a svéd gimnastikában nincs semmi újság, ismerjük mi azt már régen és nincs semmi szükség külön tanulmányozására. Eszünkbe jut, hogy tíz évvel ezelőtt éppen így voltunk az olasz kardvívórendszerrel. Míg nem ismertük, ócsárolták és lebecsülték a mi jó öreg konzervatív hajlamú vívómestereink; s amikor a milleniumi vívóversenyen megismertük az olaszok művészetét és kinyílt a szemünk, akkor láttuk, hogy mennyire félrevezettek benünket.

De mégsem vagyunk így egészen a svéd tornával. Haladni és tanulni vágyó tornatanáraink között mégis akadt, akik nemcsak felfogták hamarosan a svéd torna pompás testnevelő hatását, hanem alaposan tanulmányozták és kitűnően ismerik.

Közköztudásügyi kormányunk, amely mindenkor nagyra becsülte a testi nevelés fontosságát, a haladók élén áll. Ezen haladás érdekében kiküldte megbízottait: dr. Cselötei Lajos min. fogalmazót és dr. Ottó József tornatanárt Dán-, Svéd- és Norvégországba, hogy behatóan tanulmányozzák a svéd tornát és annak alkalmazásának módjait. Alkalmasabb személyeket nem is lehetett volna kiküldeni.

Dr. Ottó és Cselötei megrakódva a tapasztalat és tudás hatalmas anyagával, rögtön annak a feldolgozásához és alkalmazásához láttak.

A gyakorlatok két főrészt lettek beosztva. Az első rész a szabadgyakorlatok, amely a fej-, törzs- és a végtagok izmainak különböző mozgásait mutatja be szemléltető ábrákkal; a második rész azon gyakorlatokat mutatja be, amelyek a ribbstól, tornapad, bom és lostege svéd tornaszereken végezhetők, végül néhány ábra bemutatja a szabad és szerezgyakorlatok alkalmával előforduló hibás és helyes testtartásokat.

Ezek, az egész svéd tornarendszert feltűntető és kitűnően összeállított ábrák e hónap elején lettek a 110065. sz. min. rendelettel az összes középiskoláknak, valamint a MASz. és MOTESz.-nek megküldve. Az utóbbiaknak 10—10 példányban, azzal, hogy küldjék meg egyleteiknek és ha még több példányra van szükség, készséggel bocsát a szövetségeknek rendelkezésére tetszés szerinti számban.

A rendszert és az ábrákat magyarázó utasítás most van munkába véve és az is nemsokára megjelenik.

Tehát hála Istennek ezt is megértjük és talán még egyéb óhajtatásainkat is meg fogjuk érni. Egyelőre a legnagyobb lelkesedéssel üdvözljük közoktatásügyi kormányunk ezen testgyakorlati reformját, amely megnyugtató bennünket arra nézve, hogy ifjuságunk testi nevelése a legjobb úton halad.

„NEMZETI SPORT“

egyes számai minden

nagyobb tőzsdében kaphatók.

FODOR-féle vívóterem Koronaherceg-u. 3.

Disztornák.

Budaiak disztornája. Szombaton, 7-én este rendezte a BBTE. disztornáját szűk tornacsarnokában. Maguk a MOTESz. szakfőnökök is úgy nyilatkoztak, hogy az egész disztorna vontatott és egyáltalában nem volt alkalmas arra, hogy a tornászöröket kielégítse. Hiába kerestük a szereplő nagy tömeget, amelyről oly hangzatos szónoklatokat szokott tartani a fehér asztaloknál egy szép tenorhang. Mert hogy az ezer taggal bíró BBTE. csak 54 tornászt tudott (valószínűleg erejének teljes megfeszítésével) összehozni, az csaknem bizonyítéka a tömegek és molekulák nagy lelkesedésének. Továbbá bármennyire tudjuk is méltányolni Bély művezető jóakarátát, amelylyel a laikus publikummal meg akarta értetni a svéd gimnastika mibenlétét, mégis kénytelenek vagyunk a jelenlévő szaktanároknak igazat adni abban, hogy az előadás nem helyénvaló volt és annyira tömör, hogy a tömörségtől maguk a szakemberek sem értették meg. Továbbá szerény kérdésünk az, hogy mit keres a vivás még most is a torna közt, hát nem lehet tornaszámokkal egy estét kitölteni? A program egyébként a következő volt:

1. Szabadgyakorlatok. 2. Csapatnázás. 3. Vivás. 4. Mintacsapatnázás. 5. Összetett verseny. Első Kovács Nándor 40½ ponttal. Második Gerhauser Sándor 35¼ ponttal harmadik Borsody Dénes 29¼ ponttal. Kovács és Gerhauser gyakorlatai nagyon tetszettek.

Az Obudai Torna Egylet disztornája. Az OTE. vasárnap rendezte 35 éves fenállásának alkalmából jubiláris disztornáját. A OTE. vezéremberei és kitűnő művezetője, Bábel Rezső kiválóan felelt meg nagy feladatuknak. A zeneszóra végzett változatos szabadgyakorlatok, a nőcsapat által bemutatott fűzergyakorlatok és maga a verseny is általános tetszést aratott. A versenyek eredménye a következő volt: *Nővendékek versenye:* 1. Gruber Kálmán 12-91 ponttal. 2. Tózsér 10-50 ponttal. *Képzett tornászok versenye:* 1. Gärtler 16-83 pont. 2. Buda 15-58 pont. 3. Gyurits 14-08 pont.

Rovatvezető: László József.

Gyaloglás.

Írta: dr. Gerentsér László, Griffin nyomán.

Sietésnek lehetne legtalálhatóbban nevezni a járás azon módját, melyet legtöbb úgynevezett gyaloglónk véghezvisz. A sietés a gyalogpályán valamint a járás faburkolaton, vagy a séta az utcán nagyon különböző dolog. Ha a gyaloglás tényleg gyaloglás, nem pedig csak siető járás, úgy megtanítja az embert arra, hogy hogyan vigye előre testét egyenes helyzetben, minél kevesebb erőpazarlással és minél nagyobb gyorsasággal; csak hogy szerencsétlenségre kevesen vesznek maguknak annyi fáradságot, hogy magukat addig neveljék, míg a képességnek ezt a megkivántató fokát el érik. Ezek — ritkán lehet egy régi közmondást ilyen találatlan alkalmazni valami újabb dologra — nemcsak „futni akarnak, mielőtt még járni tudnának”, hanem meg is teszik ezt, lehet, hogy önmagukkal nagyon megelégedetten, de bizonyos, hogy a nézőközönség s a versenybírók igen esékly megelégedésére. A kezdő gyalogló sokkal több megpróbáltatásnak néz elébe, mint a kezdő futó. Az utóbbi aránylag keveset kell, hogy tanuljon gyorsaságának növelésén kívül;

a stílus csak másodlagos feltétel. Egész másképpen áll az ügy a gyaloglásnál. A kezdés időszakában a gyorsaság a legutolsó dolog, amire a gyaloglónak gondolnia szabad, egész ébersége, figyelme és igyekezete a *stílusra* kell legyen összpontosítva, a szószeres értelmében meg kell tanulnia járni, mielőtt gyorsítást kísérel meg, vagy versenybe bocsátkozik. Ezek szélsőségek, de nem nélkülözök a komoly alapot. Észak-Angliában jóformán még ma is ismeretlen valami egy olyan gyaloglóverseny, amelyben csak a szabályos, gyors de sima valódi gyaloglásnak volna jogosultsága. Az a neveltséges „*sietve járás*”, melyet már említettünk, ez előtt 18 évvel dühöngött legjobban, amikor még halvány kilátásai sem lehettek győzelemre annak, aki legalább 2 angol mérföldet meg nem tudott tenni 14 perc alatt.

Kezdet gyanánt mindenekelőtt egy pár jó megfelelő cipőt kell szerezni. A cipőnek igen alacsony, lapos sarka legyen, maga a cipő szélesebb és kényelmesebb, mint egy futó cipő, a fűzés szintén a lábujjak tövével kezdődik; gyepes pályán használandó cipő sarkában egy nagyon rövid szög, talpán pedig egy tű igen alkalmas eleszás ellen; de erre is csak ritkán van szükség, salakpályán pedig teljesen felesleges. Harisnya nem szükséges, ha a cipő egész jól fekszik.

A legelső kísérletet legjobb akkor tenni, mikor lehetőleg kevesen vannak, vagy éppen senki nincs a pályán. Az első lecke alatt nem szabad arra törekedni, sőt gondolni sem, hogy egy meghatározott távolságot meghatározott idő alatt tegyünk meg. A kezdő tartsa magát teljesen egyenesen, a fejét jól fel, könyökét az oldalán, alsó karját vízszintes helyzetben, s az az általános érzés kell legyen, mint ha lábujjhegyen állana teljes jó egyensúlyban. A bal láb bal kezdve, azt előre kell lődítani, szinte egészen kinyújtva, azalatt míg a láb a levegőben van, a lábhegy kissé kifelé álljon, ez azonban igen esékly legyen, mert még mielőtt a láb a földet érne, már ismét teljesen előre kell a láb hegyének állni, úgy, hogy a balláb egyenesen a jobb felé teljesen egyenes irányban legyen letéve, még pedig úgy, hogy a láb kinyújtva maradjon, s a sarok érje legelőször a földet; a ballábbal egyidejűleg a jobb kar lendítendő előre, könyökből kissé kiegyenesítve, ez egyensúlyozza és viszi előre a testet. A jobb láb sarka fokozatosan felemelkedik, úgy hogy csupán a lábhegy marad a földön, midőn a bal sarok már érinti a talajt. Erre kell leginkább ügyelni. Ha a hátra maradt láb felemelkedne, mielőtt még az előre vitt sarok érintené a földet, úgy ez már emelés (lifting) volna, ami diszkvalifikálást von maga után, minthogy ez már át lépése a „nagy lábujj és sarok” használatával járó valódi gyaloglás szabályainak.

A bal sarok érintkezése a talajjal felszabadítja a jobb lábat, amely kis külső ívben lendül előre, mielőtt a balláb a földhöz lapul, midőn pedig a balláb lábujjhegyre emelkedik, ugyanakkor jobb sarok érinti a „terra firmát”, egyenes irányban helyezkedve le a másik láb előtt és így tovább. A karmozgást is gondosan kell gyakorolni. Megfelelően használva, a karok mintegy lendítő emeltyű gyanánt szolgálnak a test előbbre vitelénél, ezenkívül egyensúlyozzák is a testet a váltakozó kilökések által, balláb a jobb karral, jobbláb a balkaral egyszerre. Egyes gyaloglók úgy lendítik a karjaikat, hogy a kezek szinte a vállakat érintik, mások pedig csak a kezüket mozga ják függőleges irányban le és fel úgy, mintha szivattyús kútból hoznák a vizet. Mindenekfelett megjegyzendő azonban, amit sohasem szabad elfelejteni: *hogy a test sulya mindig a sarkakon nyugszik* a csipők közvetítésével; ebben rejlik a szabályos gyaloglás legfőbb titka.

Meg kell figyelni egy kezdő gyaloglót. Egyenes tartással indul el, de nem sokára elkezd előrehajolni s egyidejűleg túlmagasan emeli fel a kezét. Még egy kevés idő múltán a fejét lecsüggeszti, háta meggömbösül s teste sulya

Előfizetési ár egész évre	12 kor.
fél	6
negyed	3
Egyesületeknek tömeges megrendelésnél kedvezmény.	

Egyes szám ára

2.4 fillér.

Postatakarékpénztári cheque számla
20438 szám.

Előfizetés befizetési lappal eszközölhető.

val a nagylábujjra nehezkedik. Ennek megfelelőleg megerezkedik (megrogygan) a térde is, nevetséges tartása általános derültséget kelt a nézők között, még csak magára nem vonja a zsüri figyelmét is, amire aztán gyorsan és biztosan következik a disqualifikálás. Teljes lehetetlenség is így szabályszerűen gyalogolni; míg azonban, ha valaki a fentebb adott utbaigazítást követi: a fej magasban, vállak hátra, a test egyenesen s a karok a lábak munkáját egyensúlyozzák, így nem fenyeget a „letörés“ veszedelme, mint hogy a karok és lábak összevágó munkája következtében a testsúly mintegy önmagát viszi előre. E stílust meg kell tartani még a végkiüzdelemben is.

Futás közben az ember súlya nagyobb a rendesnél. (hypothézis!) mert fel- és lefelé való szökésekben halad előre, lábai rendszeren távol vannak a talajtól, egyszerre mindig csak egyik lába érinti a földet, a test kissé előre van hajolva, a karok néha felemelve. A gyaloglás a negatívuma mindennek. A gyalogló inkább siklik, mint sem ugrik előre, a testsúly kevesebb, mintha áll az ember, a láb-szárak ki vannak nyújtva s a test egyensúlyban van fölötte. Továbbá, a helyett, hogy a lábak felfelé taszítják a testet, itt mérik (ölelik, singelik?) a talajt és hajtják a testet előre.

Rossz szokásokat itt is nagyon könnyen el lehet sajátítani s a figyelemnek azon mértékétől, melylyel a kezdő első gyakorlatait kíséri, függ minden, hogy megalapíthatja, vagy végkép tönkreteszi a jövőjét. Nincs semmi értelme annak, hogy valaki folyton disqualifikálásnak tegye ki magát, azáltal, hogy tisztességtelen fogások által próbál díjat nyerni s dacára, hogy nagyon eltérő a vélemények arra nézve, hogy mikor lépte át valaki a szabályszerűség határvonalát, a tisztességes és jól trainirozott gyalogló sohasem fog még közelíteni sem a szabálytalanságok felé, hanem szépen a korlátok között marad. Gyakorlat közben, ha a kezdő felső testével előre görbülne, a trainer állítsa meg, egyenesítse ki, szóval, vétesse fel ismét vele a szabályos eredeti testgyakorlatát. Az újonc sohasem gondoljon a gyorsaságra; kezdő gyakorlatainál inkább 3 perc alatt tegye meg az első negyedmértföldet, mintsem, hogy ugyanazt elhírtelenkedve, szabálytalanul, de egy fél vagy egész perccel hamarabb tegye meg. Ha már teljesen hozzá szoktatta magát az akcióhoz, akkor fokozatosan növelheti a sebességét is, de jól teszi, ha felkér valakit, aki ért a dologhoz, hogy legyen jelen s rögtön figyelmeztesse, ha ki talál esni a szabályos gyaloglásból. A nagy gyorsaság eleinte csak ront a dologon.

Azután ha hibái le vannak esiszolva, s ha már eleendő stílusgyakorlattal rendelkezik, megpróbálhat egy mértföldet megtenni, csak nem gyorsan s mindég meglasztva menetét ha érzi, hogy „tulsiette“ magát. Talán teljesen megfelelő lesz, ha tíz perc alatt teszi meg a mértföldet, ezt az időt kísérelje meg fokozatosan redukálni 8 percre. Ekkor már megkísérelheti azt is, hogy versenyben vegyen részt. Sőt már akkor, midőn 8 p. 15 mp. alatt teszi meg a mértföldet, szerencsét próbálhat, de természetesen csak kevés kilátással.

A trainingról kevés mondani való van, az szinte ugyanaz, ami bármely más sportban való trainingre áll; azonban még egyszer ismételjük, amit már annyiszor mondtunk: gyors menésre nem kell gondolni addig, míg a kezdő athléta nem tanult menni, tőkét ér a szabályszerű járás gyakorlása, mint a distance hajhászás; egy mértföld a rendes kísérleti távolság, ha csak a versenytáv nem hosszabb, de ebben az esetben is például egy két mértföldes versenyre egy, vagy másfél mértföldnyi távon gyakorolni teljesen eleendő.

Az első magyar főiskolai birkózó verseny.

Amily merész volt a Főiskolai SSz. kezdeményezése, oly fényes volt a siker, amely az első főiskolai birkózó-versenyt követte. A *Debreceni Akadémiai AC.* jól megfelelt feladatának, s versenyére oly hatalmas gárdát gyűjtött össze, amint még országos versenyen is ritkán láthatunk. Maga a 32 nevezés a két főiskolai számban nagy meglepetés; a kiváló anyag pedig igazán örvendetes föltűnést kellett. Bizonyos, hogy az itt bemutatkozott kezdőkből kerülnek ki az élvonulók, sőt a középsúlyban nem egy a bajnoki verseny döntőjébe is beleszólhat. Igen nagy fontosságu azonban e verseny azért is, mert ezzel sikerült a főiskolai ifjúságot végleg megnyerni a birkózás számára. Ebben a tekintetben a vidéki főiskolák esnek nagy súlylyal a mérlegbe, amint hogy az egyik bajnokság már most is vidékre került.

Sportszempontból a verseny legérdekesebb és legértékesebb része a két főiskolai szám volt *Magyarország 1907. évi főiskolai birkózó bajnokságáért.* Sajnos, az országos nyílt számba *Debrecen sz. kir. város nehézsúlyu bajnokságáért* csak négy nevezés érkezett, s e négy közül is egyedül csak *Payr* indult. A középsúlyu főiskolai bajnok a pozsonyi *Luntzer György* nem új ember. Már három éve birkózik, s most teljes formában vette föl a küzdelmet. Csakugyan a legjobb volt a mezőnyben s győzelmet a közönség, mint maguk a versenyzők is nagy örömmel fogadták. *Luntzer* kiváló technikával, de mindig fairén és nyugodtan dolgozik. Akciói változatosság. Szívesen dolgozik második intencióból, de kerül a kockázatos fogásokat. Összes ellenfeleivel biztosan végzett. A második *Előd* elbizakodottan és erőszakosan dolgozott, úgy, hogy sokszor visszatetszést is keltett. Pedig tehetséges és erős birkózó, ki e mellett gyors is. Harmadik *Bloch* lett. Még nincs formában. Ezuttal is főleg nyugodtsága és fair munkája érdemel külön említést. E súlycsoportban tehetséges kezdőknek látszanak *Szőke* és *Cink*. A könnyű súlyban igen heves volt a küzdelem. Technikailag egyenrangú erők voltak: *Patay* és *Radványi*, s velük szemben a bajnok *Lollok László* csak nagy testierejének és nagy energiájának köszönheti győzelmét. Vele egybéként még gyakran fogunk találkozni a nyílt versenyek döntőjében is. *Patay* szép technikai készséggel állt ki, *Radványi* okozta a legnagyobb meglepetést. Szívós és jó védekezései, s a kellő pillanatban alkalmazott ellenfogásai erős tehetőségre vallanak. Kár, hogy pehelysúlyu nagyon lehendikepeli. Igen tehetséges gárdát állított ki a *Debreceni Gazdasági Akadémiai SC.* honnét *Törökfalegy Pál*, *Horváth József* és *Székács* a legtehetségesebbek. A magyaróvári *Denk* jó birkózó vér és elég erős is.

A versenyen most alkalmazták először a MASz. új birkózó szabályzatát, még pedig a kieséssel kombinált körmerkőzést, jól bevált; csak az okozott némi fönnakadást, hogy az *el-döntetlen* mérkőzés esetét az új szabályzat nem ismeri, s így pl. a *Patay*—*Radványi* matchet mindkét fél erős kimerülése miatt lehetlen volt befejezni. A verseny rendezése jó volt, bár a nagyszámu nevezés miatt félő volt, hogy egy nap a versenyt lebonyolítani nem lehet. Szerencsére éppen e miatt a DAAC. tagjai nem indultak, s így a verseny programmszerűleg folyt le. A rendezés munkájában *Szunyegh Zoltán* ifjúsági elnök és *Székelyhidy Béla* titkár jeleskedtek, míg a versenybíró-ságot *Moór Jenő*, *Payr Hugó* és *Rudolfi Imre* alkották, kik egyuttal a mérkőzéseket is vezették. *Rudolfi* a MASz.-t, míg a FSSz.-t *Moór* főtitkár képviselte.

A közönség, különösen az ifjúság érdeklődése igen nagy volt. A főiskola tanári karát *Erős Lajos* dr. rektor képviselte, ki a díjakat igen szép beszéd kíséretében osztotta ki.

Részletes eredmények a következők:

I. *Magyarország könnyűsúlyu főiskolai birkózó bajnoksága: Radványi Ödön* (MAFC.)—*Horváth Aladár* (DGASC.) 49 p. *Horváth* teljesen nyers erő, de nagy energiával támad, *Patay Gyula* (pozsonyi jogakadémia)—*Székács József* (DGASC.) 1 p. 23 mp. *Lollok László* (BEAC.)—*Helmy József* (DGASC.) 1 p. 49 mp. *Denk József* (magyaróvári GAAC.)—*Imrey Sándor* (MAFC.) 6 p. 49 mp. *Klein József* (Állatorvosi főiskola) —

Amerikai rendszerű uri szabóság

Budapest, IV., Szervita-tér 3. szám, I. em.

Kifogástalan szabású, legjobb minőségű angol és belföldi divatszövetekből készült télikabátot 33 forint és 43 forintért, csakis mérték és próba után adunk. Adhatjuk, mivel áruinkat készpénzben olcsóbban vásároljuk. Adhatjuk, mivel csakis készíztetés ellen szállítunk. Adhatjuk, mivel nem hitelezünk, tehát veszteség nincs az árba kalkulálva. Adhatjuk, mivel csakis szervezett, de elsőrendű munkásokkal dolgoztatunk.

Törökfalvi Lajos (DGASC.) 10 p. Horváth—Imrey. Imrey visszalép. Törökfalvi Lajos—Helmi 4 p. 51 mp. Patay—Székács 1 p. 12 mp. Radványi—Denk 3 p. 19 mp. Lollok—Székács 1 p. 38 mp. Horváth—Helmi 3 p. Törökfalvi—Denk 7 p. 39 mp. Lollok—Klein 11 p. 50 mp. Horváth—Székács 1 p. Radványi—Törökfalvi 29 p. Klein—Horváth 7 p. 31 mp. Lollok—Pataky 50 p. Igen elkeseredett küzdelem. Patay technikára jobb, de Lollok erősebb. Horváth—Törökfalvi 3 p. 45 mp. Radványi—Klein 17 p. 41 mp. Patay—Horváth 1 ó. 4 p. 39 mp. Horváth bámulatos szívósan dolgozott a már fáradt Patayval. Lollok—Radványi 5 mp. Radványi önként lefeküdt. Patay—Radványi 45 percig birkózott. Ekkor mindkettő úgy kimerült, hogy a mérkőzést le kellett zárni. Budapesten döntik el a második helyért. Bajnok: Lollok László (BEAC.), 2—3-ik Radványi és Patay. 4. Horváth József.

II. Magyarország középsúlyú főiskolai birkózó bajnoksága. Előd József (BEAC.)—Ciuk Sándor (DGASC.) 2 p. Bloch Arthur (MAFC.)—Smetanovics Gyula (DGASC.) 11 p. Luntzer György (pozsonyi jogakadémiai—Szöke Lajos (MAFC.) 2 p. 39 mp. Előd József—Jakoby Antal (MAFC.) 2 p. 40 mp. Ciuk—Szöke 4 p. Smetanovics—Jakoby. Jakoby visszalép. Előd—Smetanovics 3 p. Luntzer—Ciuk 3 p. Smetanovics—Szöke 14 p. Luntzer—Smetanovics 29 p. Bloch—Ciuk 6 p. 7 mp. Előd—Smetanovics 1 p. Luntzer—Ciuk 2 p. 42 mp. vits—Szöke 14 p. Luntzer—Smetanovics 29 p. Bloch—Ciuk 6 p. hogy a versenybírósg majdnem kizárta. Luntzer—Előd 6 p. 57 mp. Luntzer győzelmét nagy tetszéssel fogadták. Luntzer—Bloch 2 p. 12 mp. Bajnok: Luntzer György (pozsonyi jogakadémia). 2. Előd József (BEAC.). 3. Bloch Arthur (MAFC.).

Szemere lakoma. F. hó 5-én Miklós előestéjén ebédet adott Szemere Miklós, az ismert sportmecenás a Nemzeti Kaszinó helyiségében. Részünkről ez annyiban fontos, mert a jelenlévő több sportférfi ajkáról igen megízlelendő szavak hangzottak el. Szemere Miklós a hadi éretnyekre üritette poharát, míg Zlinszky István orsz. képviselő hosszabb beszédben ismertette a magyar embersport megszületését, azokat a küzdelmeket, amelyeknek részesei voltak az uttörők a nagy közönség és a hatóságok részvétele és bizonyos konzervatív elemek aknamunkái miatt. A bevetett mag azonban minden akadály dacára terebelyes fáva nőtt meg. Ne feledkezzünk meg azonban azokról az áldozatkész és nemeslelkű férfiakról, akik fontos tényezők voltak sportunk fejlődésében, mert mindenkor készek voltak anyagi áldozatokkal a jó ügyet támogatni. Ilyen férfiú Szemere Miklós, akit melegen üdvözlöl és élte.

Sportférfiaink közül jelen voltak az estén Gerentsér dr. és lovag Santelli mesterek, Speidl Zoltán dr., Karafiáth Jenő dr., továbbá Takahiro dsiu-dsieu mester, tokiói tanár.

A Silberer díjhoz. Mint mult számunkban már megemlítettük két héttel ez előtt futottak le Bécsben a WAC. rendezésében a Silberer-díjat (100 y.), melyet Schöneckert nyert meg 10 mp. (1) alatt Hölzl, Simon és Radóczy ellen. Szomorú fényt vet az osztrák sportviszonyokra az a tény, hogy még oly komoly sportlap is mint a bécsi „Allgemeine Sportzeitung” is egész komolyan veszi az eredményt. A versenyről írt bírálatában lelkesedéssel méltatja e nagyszerű eredményt. Kétségtelen, hogy 100 yardot kevesen futják 10 mp. alatt. Ez év folyamán Angliában egyetlen egy futó sem, Amerikában is csak egyszer érték el 10 mp.-es eredményt. Schöneckert, már kb. két hónap óta rendszeresen játszik football-t a WAC. I. csapatában s a versenyt oly váratlanul írták ki, hogy nem is trenirozhatott rá. Formája tehát nem volt. Az osztrák szövetség azonban rekordnak fogja elfogadni 4—5 m.-es kiugrása dacára s állani fog e pompás rekord az osztrák atletika nagyobb díeségére mindaddig, míg nem talál közik egy másik Schöneckert, aki majd 8—9 m.-rel startol el s egy még rosszabb időmérő mérí majd az időt. S aztán normális körülmények között megint mérkőzik a magyar sprinter az osztrák rekorderral s a verseny finisben a rekorder sehol sem lesz. Az osztrákok ekkor megint folytatják a sirámat, hogy az osztrák atletika visszafejlődik. Pedig a fentiek miatt fejlődik vissza, ha egyáltalán még visszafejlődhetik.

Canadában az Independent Harriers által megtartott 15 angol mfd. öszi úti futó versenyen Tommy Longboat győzött óriási fényvel 1 ó. 26 p. 55 mp. alatt, nehéz talaju országúton. 50.000 néző érdeklődött Longboatnak, a 40 km. futás világ rekordereinek (2 ó. 24 p. 20 mp.) futásában. Hugh Graham a verseny hatása alatt levelet írt Longboatnak, melyben újra írja,

hogy ha (Longboat) 5 évig, mint amateur Canada színeiben versenyez, ezen idő leteltével igényt tarthat 10.000 koronára, s ha az AAU. a London Olympiába kiküldi hozzáfördulhat költségeikért.

A Rambler díjat, mely a WAC. mult vasárnap rendezett 100 m.-re Schöneckert (WAC.) nyerte meg 11.4 mp. alatt. Második a védő Hölzl (WSpC.) 3. Árndt (WAC.). Csodálatos, hogy Schöneckert akkor éri el legkiválóbb formáját, mikor a szezon már elmúlt.

Ludinszky Karoly a BTC. kiváló sprintere s híres négyes stafétájának egyik legfőbb erőssége a BBTE. kötelekébe lépett. A BTC. sokat veszített vele, mert különösen a stafétában lesz nehezen pótolható.

A MAC. téli viadalának, melyet a Nemzeti Lovardában rendez, végleges terminusa jan. 19-ike. A versenyen a következő hendikep számok fognak döntésre kerülni: 50 yard sikfutás, magas és távol ugrás, sulydobás, 50 yard gátfutás, 90 cm. magas gátakkal. E számokban középiskolai tanulók nem indulhatnak. Lesz két ifjúsági szám is: 4-szer 50 y. staféta futás és távolugrás.

Téli trening a Lovardában. A MAC. a téli idő beálltával beköltözött a téli helyiségébe a Nemzeti Lovardában, hol a téli trening már megkezdődött. Minden szerdán, csütörtökön és szombaton vannak trening napok. Gillemot mester most az írfabb játékosokat vette rendszeres trening alá kilences csapatokban.

Horvát bajnokságok. Horvátországban mult hónapban rendezte az I. Nogometni i Sportski Club „Zagreb” az első horvát atletikai bajnokságot s pedig egyet 8800 m.-es futásra, a második 8800 m.-es gyaloglásra. A futó bajnokság minden fenakadás nélkül bonyolítottatott le s győztes Erber Hrvatski Akademi „Sport Club”) lett, ki a távot 30 p. 9.8 mp. alatt tette meg. A gyalogló verseny eredménye azonban nagy véleménykülönbségre adott alkalmat. Ugyanis a versenyben Kiseljak a rendező egylet tagja lett első, második pedig Spiljak (Akademi). Az akadémisták azonban a győztest szabálytalan gyaloglással vádoltak s óvást emeltek elene. A zsüri tárgyalta az óvást, meg egyezni azonban nem tudott s végre is abban állapodtak meg, hogy a verseny folyamán készült fénykép kíséretében az egész ügyet a MASz.-hoz juttatják elbírlás és szakvéleményezés végett.

A MASz. atletikai szakosztálya ez ügyben szakvélemény adása céljából Manglitz Ferencet, Magyarország gyalogló baidokát kérte fel, ki amennyire a fénykép után lehetséges volt, nagy szaktudásra valló bírálatot készített, melyből megállapítható volt, hogy a győztes szabálytalanul gyalogolt.

Sajtos Samu dr.-t, a Pozsonyi TE. alelnökét az egykori kiváló alround athletát pénzügyi titkári minőségben Aradra helyezték át. Az aradi sportélet értékes erőt nyer benne.

Rovatvezető: Lázár József.

Az 1908. évi londoni olimpiád a magyar evezős sport szempontjából. *)

Világszerte, így minálunk is az összes sportkörök lázas munkával készülnek a jövő évi londoni nagy mérkőzésekre. Az olimpiái bizottság minden valószínűség szerint már a közel jövőben megalakul, az egyes szövetségek már tárgyalták az általuk képviselt sportágakra vonatkozó proposíciókat, azokra megtették észrevételeiket, azok egyes sérelmes intézkedései ellen felszólaltak a külföldi szövetségeknél, agitációt

*) Egy kiváló szakembertől kapjuk e sorokat.

Róser tanintézet
BUDAPEST, VI., ARADI-UTCA 10.

- I. Háromosztályú felsőkereskedelmi iskola.
- II. Négyosztályú polgári iskola. III. Nevelő internátus.
- IV. Egyéves kereskedelmi szaktanfolyam.

indították a versenyfeltételek megfelelő módosítása iránt. Különösen nagy tevékenységet fejtettek ki e téren a MASZ. vívó, atlétikai és birkózó szakosztályaiban, melyek már eddig is rendkívül értékes eredményeket mutathatnak fel a vívó és birkózó versenyfeltételeknek, a magyar sportviszonyoknak és érdekeknek megfelelő módosítása tekintetében.

Csak evezőseink nem törődnek az olimpiáddal?

Sportlapjaink szárazon, kommentár nélkül leközlök a versenyfeltételeket, de még eddig egy hang sem hallatszott az irányban, résztvegyünk-e, s ha igen az olimpiád mely evezős számaiban és hogyan. Pedig az olimpiai evezős versenyek oly nagy fontosságúak, hogy amennyiben az evezés tekintetében nemzetközi elismertetésre számot tartunk, azokról elmaradnunk semmi esetre sem szabad. Különösen a nyolcasverseny lesz az a versenyszám, amely nemcsak az evezős versenynek, de az egész olimpiádnak is a legnagyobb érdeklődést keltő, legkimagaslóbb száma lesz. S ez a dolog természetéből folyik. Amint az athéni olimpiádon a klasszikus görög marathoni futás, úgy az evezés klasszikus hónapja, Angliában, az evezős verseny, s itt természetesen első helyen a nagy nyolcasverseny tarthat a legnagyobb fontosságra számot.

Mi az oka tehát ennek a nemtörődömségnek? Hiszen evezős sportunk olyan nivón áll, hogy eddigi sikereink után bátran elmondhatjuk, hogy az uszás és vívás után az evezés az, amelyben a siker legtöbb reményével vehetjük fel a küzdelmet. S ha balszerencse folytán talán pozitív eredményt nem is tudnánk elérni, az olimpiádon szerzett tapasztalatok beláthatatlan fontosságúak volnának evezős sportunk további fejlődésére, úgy, hogy fel kell használnunk minden eszközt arra, hogy evezőseink színét, javát a londoni olimpiádon szerepeltessük.

Nem tudjuk, hogy az olimpiai bizottságnak mily összeg áll rendelkezésére egészen, nem tudjuk, ebből mennyit szán az evezősök kiküldetésére, de az bizonyos, hogy kellő anyagi erő nélkül ily nagy vállalkozásba nem bocsátkozhatunk. Az óriási éghajlatkülönbség folytán — mint azt kinnjárt versenyzőink mind hangoztatják — versenyzőinknek legalább 3 hétet kell kiünn tölteniük a verseny előtt Angliában. Ennek a tartózkodásnak, az utazásnak és hajószállításnak költségei egy nyolcas csapat és egy skiffista kiküldetése esetén legalább 10—12.000 koronára rúgnak. Ez időszert ez összeg fedezésére nem sok kilátás van. Tekintve azonban, hogy a versenyen való részvétel a csapat megválasztása tekintetében alapos körültekintést, a tréning tekintetében pedig a nálunk szokásos tréningeknél sokkal hosszabbat, alaposabbat kíván, ezért a fedezet kérdésének tisztázása előtt is meg kell fontolnunk a kiküldetés körülményeit, mert a kiküldetés kérdése itt okoz legtöbb fejtörést.

Nézzük csak a csapatversenyeket.

A programmon szerepel nyolcas, négyes és pároar verseny. Melyik számban vegyülünk részt? A pároar, mint nálunk egyáltalán nem kultivált versenyszám, above elesik. A négyes versenyen való részvétel mellett szól a költség csekélyebb volta, s az, hogy négy megfelelő ember könnyebben található, mint nyolc; mégis a költség nem megfelelően, hanem csak aránylagosan kevesebb, s ezzel szemben egy nemzet erőviszonyait igazán csak egy oly nagy klasszisu versenyből láthatjuk meg, mint a nyolcas s bizonyosak vagyunk benne, hogy nyolcast is tudunk kiállítani olyant, amely kellő tréning mellett a kiállítható legjobb négyesünknek megfelelő klasszist képvisel.

Maradjunk tehát a nyolcasversenyben való részvétel mellett és nézzük, vajon válogatott, vagy egyleti csapat kiküldése volna-e a megfelelőbb. A proposíciók ugyanis megengedik, hogy a nevezéseket vagy egy klub, vagy két vagy több klub együtt adja le.

A válogatott csapat előnye kétségtelenül az, hogy módunkban áll az ország összes evezősei között válogatni, s közülök a legkiválóbbakat a nemzeti dícsőség szolgálatába állítani. Ezzel szemben azonban több és komolyan megfontolandó kérdés merül fel:

1. Azok az egyletek, melyek legjobb versenyzőiket a válogatott nyolcas részére átengedik, el vannak zárva attól, hogy az olimpiádon kívül más hazai vagy külföldi regattán résztvehessenek, mert épen legkiválóbb evezőseiket a közös tréning teljesen lehetetlenné válik ezek részére. Így az az

egylet, amelynek megvédeni való vándordíjai vannak, nagyon is meg fogja gondolni, mielőtt embereit saját legvitálisabb érdekeinek kockáztatásával, sőt egyenest feláldozásával a válogatott csapat rendelkezésére bocsátja.

2. Ha egyes egyleteink stílusa nagyjában egyezik is, mégis bizonyos az, hogy teljesen egyező stílusa két egyesületünknek nincsen, s vitára, surlódásokra, egyenetlenségekre vezetne sőt szinte lehetetlen annak a megállapítása, hogy a válogatott csapat melyik stílust kövesse; ezzel összefügg az a nehéz kérdés is, ki, melyik egylet művezetője vezesse a tréninget, lesz-e bármelyiknek megfelelő tekintelve az idegen, sőt rivalis egyletek tagjai előtt? Lesz-e elég együttérzés a csapat tagjai között? Nem lesznek-e napirenden surlódások, egyenetlenkedések, melyek a vállalkozás sikerét kockáztatják? Jól tudjuk, hogy a training mily óriási idegmegfeszítéssel jár s a tréning ideje alatt nem csak a tréningezők, de a klub nem tréningező tagjai is mennyire idegesek! Tudjuk, hogy a legjobban összeszokott csapat, a legösszetartóbb klub tagjai közt is merülnek fel a tréning alatt differenciák, s hogy csak a tréningvezető erélye tudja a sikerhez szükséges higgadságot és együttműködést biztosítani. Meglesz-e ez a válogatott csapatban? Aligha! A trainingvezető természetesen csak annak a klubnak a tagja lehet, amelynek stílusát a közös csapat elfogadta. De ki állapítja meg a stílust? A válogató bizottság, vagy az a körülmény, hogy mely egylet tagjai vannak a csapatban tulsulyban? Ha már most egy versenyző kénytelen idegen, szokatlan stílust tanulni, bizony gyakran elfordul, hogy régi, megszokott s szerinte egyedül helyes stílusába esik vissza. A tréningvezető ilyenkor persze mindig az illetőt fogja fenyveleztetni, sőt ha ideges a tréningvezető, bizony szidni is. Az illető versenyzőnek ez jól semmiesetre se fog esni s a tréningvezető legobjektivebb eljárásában is könnyen a személtre, vagy egylet ellen irányuló rosszakaratot láthat s lelkesedése a közös ügy iránt sehogy se fog emelkedni.

3. Melyik egylet hajójában evezzen, tréningezők és versenyzők a válogatott csapat? Van-e egylet, amelyiknek teljesen kifogásalan, s amellel a válogatott csapatnak is tökéletesen megfelelő versenyhajója van? Vagy ha van is valamelyik egyletnak ilyen hajója, kérdés, vajjon az illető egylet hajlandó-e keservesen megtakarított pénzén szerzett hajóját, melynek még éveken át kell a klub dícsőségét szolgálnia — a hosszú tréning és kétszeres szállítás veszedelmének kitenni, anélkül, hogy esetleges kárának megtérítése még csak valószínűsíthető volna. Mert ki ellen forduljon, ha a hajó megsérül avagy tönkremegy? A csapat tagjai, ezek egylete, a tréningvezető, az Evezős Szövetség vagy pláne az olimpiai bizottság ellen? S ezenfelül a közös tréning a hajót saját klub tréningjétől is elvonván, az illető egylet tétlensége volna kárhoztatva.

4. Mint utolsó legnehezebb kérdés merül fel a csapat összeállításának kérdése. Skéffversenynél könnyű dönteni: Nevezzük be a két vagy három legjobbat s a 3 héttel a verseny előtt megtartandó próbamérkőzés döntse el, ki a legjobb a legjobbak közül. Bár evezésnél ilyen fokmért nincsen. Lehet a vert csapat tagjai közt több olyan, aki jobb, mint a győztes csapat néhány tagja. Itt még a versenyeredmények sem adnak tiszta képet. Ki bizassék meg a csapat összeválogatásával? Egy egylet? Ki az, akiben az összes érdekelt megnyugodnának? Bizottság? Amelybe minden egylet egy-egy tagot küldene? Kizártnak tartjuk, hogy megállapodásra tudnának jutni. S ha valahogy nagynehezen sikerülne is a csapatot összeválogatni, mennyi feltékenykedés, vádaskodás, irigység és neheztelés támadna, úgy, hogy evezős egyletünk közt most fennálló békés viszony hamarosan a legnehezebb ellenségeskedésnek adna bért.

Mindezekből azt a következtetést vonhatjuk le, hogy ott, ahol nemcsak a legprecízebb testi, hanem teljesen egybesimuló lelki munkára, együttérzésre és együttelkesedésre van szükség, a legjobb erőkből összeállított válogatott csapat a legjobb egyesületi csapattal szemben, nemcsak, hogy előnyben nincs, hanem hátrózottan hátrányban van.

B.

A Pannónia új nyolcása, melyet Angliában Siemsnél rendelt, mint értesülünk, oldal üléses lesz. A klub ugyanis kérdést intézett Siemshoz, véleményét kérve arra vonatkozólag, hogy az oldal vagy közép üléses hajók közül melyiket tartja ajánlatosabbnak. Siems válaszában azt írja, hogy maga részéről a közép üléses hajót tartja megfelelőbbnek, mint amely elhelyezés jobban megfelel az evezés természetének. Oxford, Cambridges és a Leander RC. azonban állandóan oldalüléses nyolcast használnak s ehhez szigorúan ragaszkodnak, míg a London RC., a Kingston RC. és a Thames RC. közép üléses nyolcasban eveznek. Hátránya azonban a közép üléses hajóknak az, hogy a villák 7,5 cm-rel hosszabbak, minék következtében a hajó, tartás szempontjából sokat szenved. Főleg ez a körülmény indította a Pannóniát arra, hogy az oldal üléses nyolcas mellett döntson, mert a magyar evezős viszonyok mellett a klubok nem igen vannak oly helyzetben, hogy esetleg minden második éven új nyolcast rendelhessenek.

Az utolsó kirándulás. A higany már a fagypontra felé szállt alá, sőt időnkint már hó is borítja a földet, de az evezősök egy része még mindig nem tud megválni életétől: a víztől. A múlt hó végén a Pannónia Gyurmán, Szében, Döly és Pármiczky Loránthól álló négyese evezett fel Horányba. A hideg idő kissé megviselte a társaságot, de bő kárpótlást nyújtott nekik az a gyönyörű téli tájkép, mely a Bacilus csárdájánál, hol kikötöttek, eléjük tárult. Bokáig érő hóban gázoltak a csárdáig, hol rövid pihenőt tartottak, majd innen Horányba eveztek.

Evezős-disznótör. Az összetartás érzete, az igazi sportbarátság talán egyetlen sportágnál nincs olyan nagy mértékben kifejlődve, mint az evezős embereké. Ez magyarázza meg azt is, hogy az evezősök társasága sportuk szünetelésével sem hullik szét, hanem gyakori társas összejövetellel kárpótolják magukat azért, mitől a tél megfosztja őket. Ilyen kellemes összejövetelre nyújtott alkalmat a Neptun tagjainak, evezős életünk egy oszlopos férija, Mészáros Ferenc által múlt szombaton a gelérthegyi villájában rendezett mulatság, mely az ennivalóknak megfelelően, a disznótör nevet viselte.

A házigazda szeretetreméltóságával függ össze az, hogy a Neptun tagjai majdnem teljes létszámban megjelentek. Mint mindig, ha a Neptun tagjai körükbe látják a régi idők egyik legkiválóbb evezőjét, a régi, híres Neptun-négyese egyik oszlopos tagját, Mészáros Ferencet, aki még most is ifjúi hűvel forgatja az evezős lapátot, hogy az ő ünneplése nem maradjon el. A pazar lakomán, melynek asztalán a Neptun győzelmeinek trofeumjai díszeltek, egyetlen egy szónoklat hangzott el. Perger Ferenc, a Neptun elnöke gyönyörű szavakban méltatta a házigazdának nemesak házigazdai erőit, hanem az igazi sportszellemmel teltet egyéniségét egyenesen követendő mintaképp állította a mai evezős ifjuság elé.

Az est folyamán a neptunisták kabaretelőadást is produkáltak. A társaság — halkan legyen mondva — másnap, azaz vasárnap délután 4 óráig maradt együtt.

Rovatvezető: Moór Jenő. (h. szerk.)

A bírák testülete.

A magyar labdarúgás rohamos fejlődése mindinkább aktuálissá teszi a mérkőzések eldőlésére s e népszerű sportág színvonalának emelkedésére nézve egyaránt oly fontos bírókérdést. Ezt a sürögő megoldásra váró kérdést két dolog hozta felszínre: a bíróihiány és a nem egységes bíráskodás. A bíróihiánynak főoka — a labdarúgás gyors elterjedésén kívül, amely jóformán lehetetlenné tette a mindig fokozódó igényeket is kielégíteni képes bírói kar kialakulását — leginkább a bíróképzés egyáltalán nem rendezett, sőt ezideig még fel sem vetett problémájában keresendő. A szabályok

sokféle magyarázata az egyes tekintélyesebb bírók által követett, a köztudat által már-már törvénynévé szentesített gyakorlat csaknem kizárta teszi annak a lehetőségét, hogy egy újabb, a szabályokat lehetőleg egységesen értelmező bírónemzedék kialakulhasson. A jelen helyzet képe az, hogy a hány a bíró, annyi féleképpen magyarázza és alkalmazza a szabályokat. Egyik tulerélyes, a másik sokat „elnezi”; egyik nem ismer nagyobb kötelezettséget a szabályok holt betűihez való merev ragaszkodásnál, a másik sokszor a helytelen, sőt néha túlzásban vitt méltányosság álláspontjára helyezkedik. Oly közismert ez a kérdés, hogy szükségtelen jelen alkalommal bővebben foglalkoznom az állandó viták tárgyát képező problémákkal, mint amilyenek az *off side*, a *faulthok*, a *veszélyes játék* helyes elbírálásának örökösén kísértő kérdései.

A szövetségi játékbírák körében mozgalom indult meg, hogy e valóban igen fontos kérdések megoldását maguk veszik kezükbe. Az a felfogás a kiindulópontjuk, hogy úgy a bíróihiány megszüntetése, mint az egységes szellemű bíráskodás épen a bírói karnak legnagyobb érdeke. Szervezett testület alakításán fáradoznak tehát, mely testületnek hivatása az volna, hogy a bírák összejöveteleken, értekezleteken megbeszéléseket folytatnának egymás között s ily alkalmakkor az egyes mérkőzéseken előadódott konkrét esetek is megvitatás alá kerülnének. Ilyeténképpen a bírói kar lassanként egységes álláspontra jutna a vitás ügyekben, de másfelől e megtárgyalások tápot adnának a bírói vizsgálatot letenni óhajóknak is a szabályok gondos, beható megfontolás alapján való tanulmányozására. Nagy mértékben fejlesztene e testület a játékszabályok elméletét, a gyakorlati bíráskodásból vett példák ismertetése által pedig a szabályok alkalmazásának adna helyes irányítást.

Kíváncsú, hogy az illetékes ténylezők — áthatva a bírói testület által megoldani kívánt kérdéseknek a magyar labdarúgás jövőjére gyakorolt életbevágó fontosságától — szimpátiával kísérik ezen igazán szép és végeredményben a hazánkban oly nagy népszerűségű footballsport fellendítését célzó alakulás létrejöttét.

Bakó Gyula.

A kapus háborgatása.*)

Sajnálatos eset lehetett most nemrég a Domonkos Pálnak, a MTK. kapusának az esete. Pofonvágott két játékost, elkergette a gólbíró és mellbe vagy tán — „sőt ellenkezőleg” — másutt-ba rugta a gól mellett álló kis fiúskát. Természetesen vészbírásgot, bitófát stb. emlegetnek a sporthiénák, az érdekeltek és végül a tudósítók. Való igaz, hogy így sorjában elmondva Domonkos tevékenységét, súlyos a „deliktum”, de „kapus” szemmel nézve, én egészen más világításban látom az esetet és ennek következtében azt mondanám Domonkosnak: „Domi hidegvérű, mert ez a kapus főerénye”.

Minden mérkőzésnek van valamiféle fontossága, ha más nem is, de a mérkőzés megnyerésében rejlő diadaléret az, ami a csapatokat legjobb tudásuk kifejtésére ösztönzi. Ez így helyes is, mert ez az erkölcsi alapja a mérkőzésnek és ez az alapja az amatőr fogalomnak is. Nem azért nyeri meg a mérkőzést, mert „dupla zulagot” kap, hanem mert azt megnyerni dicsőség.

Aki valaha állt mérkőzés alatt a kapuban, kapus szerepben, és látta azt, mikor az ellenfél csatárai áttörnek az utolsó védelmi vonalat is, s szinte elsőprő rohammal egyik, a másiknak adja le a labdát, végre süvítő lövéssel 15—20 m., esetleg közelebbi távolságról rugják azt az öklömnyi terhet, abba a fene nagy kapuba, csak az tudja megérteni a kapus lelki állapotát egy ilyen pillanatban.

*) Ez a cikk éppen ellentétes a mi felfogásunkkal. Hogy mégis helyet adunk neki, azt csak azért tesszük, hogy lássák olvasóink, hogy miként gondolkozik a régi gárda — melynek Boros egyik kiváló tagja volt — e kérdésekről, s hogy ma már mennyire megváltozott a közfelfogás. A szerkesztő.

EDELSTEIN KÁROLY bookmaker

• TELEFON 83—02. •

Budapest, VIII. ker., Rákóczi-út 19, Mátyás-udvar, Szentkirályi-utca sarok. • Wien, I., Adlergasse 6.

Amely kapus ily momentumok alkalmával is hidegvérű tud lenni, az jó kapus, de akinek a lelkében e pillanatban olyan nyugalom van, hogy a fogát tudná pizskálni, az eretn, vagy bolond; de semmi esetre sem érzőember. Volt alkalmam egy Robinson nevű világhírű kapussal beszélni, aki fentartás nélkül jelentette ki, hogy bizony sokszor a legnagyobb lelkiere van szüksége, veszélyes pillanatokban, hogy el ne rikoltson magát félelmében. Akárhányszor meghűl ereiben a vér, ha — még abban az esetben is, ha csapata megszámlálhatatlan gólokkal vezet — egy két csatár biztosnak látszó gól-érett labdával közeledik az *önback-er* vonala mögött, a kapu felé. Ez az igazi érzése minden kapusnak, a többi az vagy látszólagos, vagy tettetett. Én is voltam kapus, rám fogták, hogy korom leghidegvérűbb kapusa voltam, s mondhatom, hogy nehezebb helyzetem volt akkor, mint a mostani kapusoknak, mert akkor még járta a „menj neki, rugd föl, nyomd össze, üsd stb.” jelszó a kapus „megrohanható” szabadságát — így értelmezték, hogy „rohad meg” — minek eredménye — nálam kétszeri orrbetörés, az ellenfeleknél néhány pofon; én azonban mindig féltem, hogy a kapus az ellenfél elcséjnek tekintti, az természetes, s ha az kiméletlen, — a legizgatottabb kedélyű játékos, a legexponáltabb helyű ember a csapatban, a mindenkitől látott tényező a csapatban, a végeredményt jelző ok a játékban, a kapus — oly természetes mozdulattal üti kupán az ellenfelet, hogy maga sem veszi észre. Mindenki izgatott, hát hogyne lenne izgatott a kapus, az egyetlen, aki nem okolhatja kapus szomszédját lustasággal, akire egyedül van bízva az a kb. 17 m² ür, amelyen keresztül a kb. 2 dm²-nyi felületnek nem szabad, hogy bemenjen; aki egyedül felelős a sokszor félórát tartó kemény elkeseredett középben folyt harc végeredményéért. Az ellenfél tehát, ha kiméletlen és durva, duplán ellenség a kapus szemében.

A kapust izgatja az előtte játszó 21 ember nyüzsgése, sürgése, a maga csapatának jó vagy rossz játéka. Ő ugyyszólván a csapat kedélyének a hőmérője. Az ő kedélye a higanyoszlop, amely alászáll és emelkedik a játék menete szerint. Ő mindig előre figyel, előlről kapja kedélyhullámzások melegét vagy hidegét, így tehát teljesen, tökéletesen érthető, menthető, ha az oldalán vagy a hátamögötti bárkinek a zavart okozó beszédét vagy egyenes zavarását inzultusnak tekinti és ez ellen durván kifakad. Az a zavar, amit az előtte lejátszódó játék okoz, az az éltetője a játéknak, annak az izgalmának egyenesen hatnak az idegeire, az oldalról jövő zavar kizökkenti őt az éltető zavarból, a bosszúság kitör belőle. Hogy szavakban-e, mint az a gólbíróval történt, vagy rugással, mint arról az a kis fiú mesélhet, ez temperamentum és tomporamentum dolga.

A gólbírónak kötelessége a gól mellett *tisztes távolban* némán, hangtalanul állni, sőt még az ítéletet sem szabad szóval kifejezni. (?) Elég, ha igent, vagy nemet int a fejével, vagy a kezével. Minden szó csak törzsúrás a kapusnak, aki a gólbíróban látja az ő ellenőrzőjét, az ő, esetleges vitás góljának bíróját.

Bíró !!! Hja! ez kényes pont. Vannak nekünk kapusoknak elég szomorú tapasztalataink a gólbírók szaktudásáról, igazságérzetéről, látóképességéről és őszinteségéről! Olyan gólbíró például nem született még, aki ki merne volna mondani, hogy: „Engedelmet kérek, én nem láthattam mert abban a kritikus pillanatban az izgalomtól behunytam a szemem, vagy mert éppen akkor ugrott elé, közvetlenül elé egy játékos.” De mind olyan, hogy azt mondja: Ugy láttam! Azt hiszem! Ugy gondolom! stb. *A tényleg egyedül a kapus tudja!!!* De kevés kapus mondja meg.

A kis fiúnak iskolában, ovodában, a tribünön vagy édes anyja szoknyája mellett van helye. A kapuban, a közelben, a pályán nem. Róla tudomást sem szabad venni, s ha a kapus vagy bárki legázolja, — szörnyű dolog — de rohanó emberekkel 2 lőerővel rugott labdától, ugró és ütó mozgású kapustól nem lehet hajnali zefír szellő légyságot követelni.

Boros Mihály

Corinthián serlegmérkőzés.

FTC.—BAK. Első találkozásuk 1:1 arányban végződött a *Corinthián Serlegért*, a mult vasárnap megismételte a két egyet a mérkőzést a BAK. amerikai-uti pályáján, szépszámu közönség érdeklődése mellett. A mérkőzésen a FTC. messze fölülmulta játékával a BAK. csapatát és állandó fölényével biztosan nyerte a mérkőzést. A FTC. ismét új összeállítással próbálkozott, megerősítve csatársorát *Weisz* és *Gorszky*-val, míg a védelemben Cselő és Ladányi tartalékokat szerepeltetett. A csatársor így az eddiginél szebb összjátékot mutatott ugyan, de a játék eredménytelensége a folytonos támadás dacára, a lapos labdaadogatás teljes mellőzésének és a csatárok rossz helyezkedésének rovására írható. A labda előreadása is a legtöbbször helytelen, mert a leggyakrabban a csatár mögé kerül. A BAK. játéka teljesen rendszertelen. A védelem szorgalmasan, lelkesen és jól játszott, míg a csatársor megszokott tetteivel egy-két góllhoz juthat ugyan, de eredményes munkát csak összjátékkal érhet el. Az első félidőben a BAK. lelkes védelme ellen a FTC. folytonos támadása dacára *Weisz* és *Schlosser* révén csak 1—1 gólt tud elérni, míg a második félidőben számtalan helyzetet hagyott kihasználhatlanul. A BAK. csatárok egyéni játékaival ebben a félidőben már gyakrabban közelítik meg a FTC. kapuját és a mérkőzés vége felé sikerül is *Rudasnak* az egyedül átvitt és a FTC. kapusának kezéből kiesett labdát a FTC. kapujába gurítani. A FTC. ezen győzelmével a Corinthián serlegmérkőzések sorozatában az előmérkőzésben a MAC.-al kerül össze, míg ennek győztese a MTK.—Nemzeti SpC. mérkőzés győztesével kerül a döntőbe.

A csapatok így állottak fel: FTC.: Cselő—Rumbold, Manglitz—Ladányi, Bródy, Weinber—Braun, Gorszky, Koródy, Schlosser, Weisz F. BAK.: Nagy—Müller, Grünwald, Ligeti, Gerő, Glatter—Révész, Rudas, Oldal, Grosz, Ludas. Bíró: Vámos S. (Főv. TC.) volt.

Egyéb mérkőzések.

BTC.—33FC. A kedvező téli időjárás hosszúra nyújtja a football szezonot s így lehetővé válik a 3:1 az őszi programmba be nem illesztett

mérkőzések lejátszása is. A BTC. és 33. FC. találkozása kétségkívül sport szempontból is érdekes esemény volt. A 33FC. a II. osztályu bajnokságban az egész vonalon oly imponáló győzelmeket aratott még legerősebb ellenfelein is, hogy az a vélemény szűrődött le, hogy a 33-asok jelenleg bármely első osztályu csapatunkkal is sikerrel mérkőzhethetnek. A mult vasárnapi mérkőzés kedvező világitásba helyezi a 33-asok képességeit. A csapat erősségét a két hátvéd adja meg első sorban, s különösen *Bosnyákovits* elsőrangú erőt képvisel. A fedezet sorban *Kiss* tartja a lelket, s erősen meglátszik benne a régi rutinorozott játékos. A másik két halftól közepes munkát láttunk. A csatár sor a mezőben elég jól kombinál, de a kapu előtt gyenge. Tul sokáig dolgoznak kedvezőbb pozícióért, minek következtében az ellentfél védelme rendesen szét szórta őket. Ebből a mérkőzésből még nem lehet végleges következtetést levonni, mert különösen a csatár-sor munkáján látszott meg, hogy az első osztályu védelem biztos fellépése szokatlan volt. A 33-asok a mezőnyben jobbak voltak, mint ellenfeleik.

A BTC. a kapu előtt dolgozott jobban, bár a 33-asok kapuvédjének hibás védelme folytán több elsőrangú alkalmat szalasztott el. Igen jól játszott *Schwarz*, mint balhátvéd. A BTC. első gólját a kenterbe állított *Kézmárky* lőtte, szépen keresztülvitt áttörés után. A 33-asok egyetlen góljukat a második félidő vége felé érték el, mikor a BTC. már csak 10 emberrel játszott. *Izsó* ugyanis egyik klubtársával oly szerencsétlenül ütközött össze, hogy kénytelen volt a pályát elhagyni. Bíró: Langfelder Ferenc (UTE.) volt.

Tréning-mérkőzések. UTE.—Ifjusági LSz. válogatott csapata 3:2. A két csapat a következő volt. UTE.: Kazár — Rozman, Vranák—Fürst, Herskovits, Matesz—Baresay, Szinai, Imre,

Santelli Italo vivóterme

a MAC. és a Wesselényi VC. vivómestere
IV. ker. Semmelweis-utca 6. sz.

Szabó, Műring. Ifj. L. Sz.; Möriz (BTK.)—Feldman (ETC.), Gelb (ETC.)—Stieglitz (ÖSE.), König (ETC.), Haszpra (V. ker. LE.)—Gerstl (BTK.), Tokárszky (BTK.), Rometh (ÖSE.), Horváth (ÖSE.), Novák (VI. ker. LE.). UTE. mindkét félidőben állandó fölényben volt s gyenge eredményét csak az magyarázza, hogy a küzdelmet könnyedén vette. BAK. II—III. komb.—NSC. II—III. komb. 3:0. MTK. Oldboy—Sirály Evezős Egylet o. b. 8:0.

A Pozsony Terézvárosi Football Club kötelező harmadik mérkőzését lejátszotta a „Pannonia”-val. Dr. Nirssee Bernát szövetségi bíró vezetésével. Az eredmény 1—1 volt és habár a terézvárosiak jobban kombináltak, a Pannonia játékosai mégis némi fölényben voltak.

A Pozsony Ujvárosi Labdarugó Egyesület egy jobb II-os osztályú bécsi csapattal „Eintracht” játszott a bécsi Hohe Warte pályáján. A teljesen felázott talajon megszünt minden kombináció és dacára, hogy a pozsonyiak fölényben voltak, mégis az Eintracht nyerte meg 2—1 gól ellen a mérkőzést. A pártatlan bíró 2 gólt nem ítélt a pozsonyiaknak „Off side” miatt.

Ervel befejeződött Pozsonyban a labdarugó mérkőzések őszi szezonja.

A Margitszigeti Ezüstlabda 1908-ban. Mult szombaton december 7-én tartotta ülését a Margitszigeti Ezüstlabda bizottsága a Nemzeti Lovardában. A bizottság 1908. évre a következőképpen alakult meg. Elnök: Friedrich Nándor; az adományozó képviselője: Polónyi Dezső dr. orsz. képviselő; a MLSz. képviselője: Maleczki Román főtitkár; a MAC. képviselője: Zuber Ferenc; a benevezett egyesületek képviselői által választott két tag: Isser Károly (BTC.), Kiss Gyula (33 FG.). Neveztek a következő egyesületek: MTK., MAC., FTC., BTC., UTE., BAK., Törekvés, 33 FG., MAFC.

A sorsolás eredménye a következő:

— *Selejtező mérkőzés:* —

MAFC—UTE. (Lejátszandó 1908. március 1-ig.).

— *Osztályozó mérkőzések:* —

I. MAC—33. FC. 1908. február 23.

II. FTC—Selejtező győzt. 1908. április 11.

III. MTK—BAK. 1908. április 11.

IV. BTC—Törekvés 1908. április 23.

— *Előmérkőzések:* —

II. győztese I. győztesével. (1908. június 15-ig lejátszandó).

IV. győztese III. győztesével (1908. június 15-ig lejátszandó).

A bizottság végül kimondotta, hogy az összesorsolt egyesületek a mérkőzés napjára, a pályára és a bíróra nézve tartoznak január 15-ig megállapodni s erről a bizottság elnökének (VIII. Esterházy-utca 6.) jelentést tenni, hová a bírói jelentések másodpéldányai is küldendők.

Osztárk eredmények. Bécsben az OFV. erélytelensége megtermette a maga gyümölcseit. A szezon végével verszemet kapott játékosok hétről-hétre egy-egy épületes veredései jelenetel tarkítják Bécs football krónikáját amivel szemben az osztárk szövetség nem tud elég erélyvel föllépni, mert az egy-letei nem engedik. Pedig a bajon csak gyökeres orvoslás segíthet: a fékezhetetlen játékosok végleges eltávolítása. A mult vasárnapi mérkőzések közül a WAC—WSPC. 3:2 eredménnyel figyelmet. Mig a szezon elején a WAC. nagy fölényvel győzte le a WSPC-t, addig most csak heves küzdelem után bírta egy góllal leverni, ami a WSPC-ra igen kedvező fényt vet. I. VFC.—Rudolfshügel 2:1. Meglehetősen izgatott játék, amelyben a Vienna egyik játékosa inzultálta a határbíró. A mérkőzést egyébként a sötétség miatt 8 perccel korábban fejezték be.

Prágában a Cricketerok 5:2 arányban vereséget szenvedtek a Slaviától. A Cricketerok Siemens és Lang nélkül álltak ki s így a csehek biztos revánst vehettek Bécsben szenvedett 2:1 arányú vereségükért. Figyelemre méltó így is a félidő 2:2 eredménye.

Német eredmények. Berlinben Union—Britannia 2:1, BBC.—Germánia 1:1, Berlin bajnokságának állása: BBC 9 pont, Viktoria, Germania, Union, 8—8 p., Britannia 6, Preussen, Hertha 5—5 p., Stern 1 p. Leipzigben: Bewegungsspieler—Linsia 10:0, Sportfreunde 12:1, Wacker (Leipzig)—Wacker (Halle) 9:1, Mannheimban: Mannheimer FG.—Viktoria (Frankfurt) 3:2, Pforzheimban: FC. Pforzheim—Pfalz (Ludwigshafen) 15:0.

Angol eredmények. A ligában: Chelsea—Manchester City 2:2, Bolton Wanderers—Woolwich Arsenal 3:1, Seftfield United—Preston North End 2:0, Notts Forests—Notts County 2:0, Newcastle United—Everton 2:1, Bury—Middlesbrough 2:0, Manchester United—Bristol City 2:1, Liverpool—Aston Villa

5:0, Sunderland—Birmigham 2:0, Blackburn Rovers—Seftfield Wed 2:0.

A déli ligában: Millwall—Brighton And Hove 3:2, Swindon—Luton 2:1, Bristol Rovers—Crystal Palace 2:1, Brentford—Luton 3:1, Queen's Park R.—Watford 3:0, Reading—Tottenham Hotspur 3:1, Norwich City—West Ham United 1:1, Bradford Park A.—Prestmouth 3:2.

A MAC. tavaszi football programja a következő.

Február 16. FTC. bajnoki, Margitsziget.

Február 23. 33-as FC. ezüstlabda, Margitsziget.

Március 1. BTC. bajnoki, Margitsziget.

Március 8. Typographia bajnoki, ?

Március 15. BAK. bajnoki, Amerikai-uti pálya.

Március 22. Slavia nemzetközi, Millenáris pálya.

Március 25. FTC. Corinthian díj, Margitsziget.

Április 19. Húsvéti serlegmérkőzés, Millenáris.

Április 20. Húsvéti serlegmérkőzés, Millenáris.

Április 26. Cricketerok nemzetközi, Margitsziget.

Május 10. MTK. bajnoki, Millenáris.

Május 24. UTE. bajnoki, Újpesti pálya.

Május 28. Törekvés bajnoki, Margitsziget.

Rovatvezető: Kiss Géza.

Áttekintés. Az elmúlt hét főeseménye a MTK. uszóversenye volt, mely értékes sportot helyezett kilátásba. Különös érdeklődéssel néztünk főleg annak egy szenzációs eseménye — a bécsi hölgyuszók részvétele — elé, mely sokkal nagyobb jelentőségű, mint az első pillanatra látszik. A jelekből ítélve nagyon alkalmas lesz arra, hogy uszósportunkat a gyengébb nemmel is megkedveltesse, melyet eddig a teljesen indokolatlan szemérem tartott vissza annak kultiválásától. Reméljük, hogy egyesületeink is igyekezni fognak ezt lehetővé tenni s rövid idő alatt megalakítják a már régen tervbe vett női uszó-alosztályokat, melyeknek nagy fontossága — már társadalmi szempontból is — nyilvánvaló. Ha a MTK. által felvetett eszmét összes egyleteink felkarolják, úgy uszósportunkat valóban nagy lépéssel segítik előre vinni. Az bizonyos, hogy a szép nemnél lelkesebb szöszlőkat uszósportunknak — már az újdonság ingerénél fogva is — keresve sem találhatnak.

A két hét előtti bécsi uszóversenynek is megvolt az elmaradhatatlan incidense, mely úgy a magyarok, mint a bécsiek között is kinos feltűnést keltett. Egy fiatal magyar uszó, ki csak nézőként szerepelt, elég megdöbbentően, 2 ízben is óvást emelt egy honfitársa — a MTK. egyik uszója — ellen, minek alapján a zsüri az illetőt diszkvalifikálta is. Nem kutatjuk, hogy mi jogon, vagy kinek felszólítására vállalkozott az illető a gyászos szerepre, de miután már nem első ízben tette ezt — s mindannyiszor jogtalanul — nem hallgathatjuk el megbotránkozásunkat eljárása fölött, minek különben a bécsi közönség is hangos módon adott kifejezést. Az óvás egy része még függőben van s annak végleges elintézése csak a MASz. értesítése után várható. Bármilyen legyen is az eredmény az illető eljárása nem menthető s nemcsak uszósportunknak ártott vele, de saját magáról sem a legjobb véleményt szolgáltatva. Jelen eljárása különben csak betetőzése volt a multkori kirohanásának, melyet a MUE. uszói ellen intézett, mikor azoknak baroszói győzelmes szereplését gyászos vereségnek tüntette fel csak azért, mert „nem tűrhette a közönség szándékos megtévesztését”. Nos, a közönség érdekei nem szorulnak fiatal barátunk védelmére, a jogtalanúság és igazságtalanságok leleplezése pedig még kevésbé. Annak megvan a maga illetékes fóruma, a MASz.

(K.)

Műugrás az Olympiádon.

Mult számunkban közöltünk 12 képből álló sorozatot, melyek a jövő évi olimpiádon mint kötelező vagy szabadon választott gyakorlatok fognak szerepelni. Mai számunkban folytatólagosan közöljük e sorozatot azzal a hozzáadással, hogy az első négy (13, 14, 15, 16) még magas emelvényről, míg a többi trambolínról történik.

Képeink a következők:

13. Csukaugrás hátra, másfél saltóval előre. Nehézségi fokozat 1-8 pont. 14. Kettős saltó hátra. N. f. 2 p. 15. Kettős saltó előre, nekifutással. N. f. 2-1 p. 16. Auerbach-ugrás. N. f. 2-1 p.

Trambolínról történő ugrások:

17. Fejes bedülés előre. N. f. 1 p. 18. Fejes bedülés hátra. N. f. 2 p. 19. Angyalugrás. (Nekifutás után egy lábbal elugorni.) N. f. 3 p. 20. Fejes ugrás előre. N. f. helyből s nekifutással 3 p. 21. Fejes ugrás hátra. N. f. 4 p. 22. Pallos ugrás testhez illesztett karokkal. N. f. helyből 4, nekifutással 5 p. 23. Fejes ugrás félesavar fordulattal. N. f. helyből 5, nekifutással 6 p. 24. Fejes ugrás egész csavarfordulattal. N. f. helyből 8, nekifutással 8 p.

(Folytatjuk.)

A MTK. uszóversenye.

Mult vasárnap folyt le a MTK. téli uszóversenye, mely siker tekintetében semmivel sem maradt el a nyári jubiláris verseny mögött.

A MTK. uszóversenyei ugylátszik különös vonzóerővel bírnak, mert a közönség ezuttal is szorongásig megtöltötte az uszodát, mely bizony nagyobb szabású verseny rendezésére újból kicsinynek bizonyult.

A verseny igen szép küzdelmeket és igen értékes sportot nyújtott s nem igen látszott uszóinkon, hogy immár több mint 7 hónap óta állanak tréningben.

A versenyen ismét a MTK. uszógárdája dominált, de a többi egyesületek is nagy számban voltak képviselve. A verseny nemzetközi jellegét a WSC. Ausztria hölgy uszósapátja és az osztrák hátónusó bajnoknak. Kellemelek résztvétele adta meg. Különösen az előbbiekre szereplése elé nézett a közönség nagy várakozással, ez lévén az első eset, hogy külföldi hölgy uszó staféta magyar versenyen megjelent. A napnak legszebb küzdelmét a vegyes staféta verseny eredményezte, melyben a MTK. I. csapata 7 mp. előnyt adott az ugyancsak jó klaszisu II. csapatnak s csak néhány cm.-rel maradt el tőle. Általános bámulatot keltett az utolsó stafétaként induló Halmaynak szép sprintje; Hajósnek kb. 6—7 m. előnyt adva csak tenyérrel kapott ki tőle. Magán mérések szerint a 40 m.-t 0 p. 19.8 mp. alatt uszta meg, mely páratlan rekord. Ugyancsak kitünően uszott a 100 m. melluszásban a fiatal Baronyi, 1 p. 21.4 mp. és idejével rekordot állítva e távra.

A rendezőség Brüll Alfrédval az élén kitünően oldotta meg nehéz feladatát s az óriási programot precízen és gyorsan bonyolította le.

A részletes eredmények a következők:

Staféta-verseny (5×40 m.q.) I. MTK. csapata (Munk, Baronyi, Hornung, Hajós, Zachár) egyedül uszta végig a távot 2 p. 13.2 mp. alatt.

Hátónuszás 100 m. I. Kellner Ferenc (I. WASC.) 1. 23.8 mp. 2. Hendl Kornél (MTK.). előbbi szép küzdelem után 1 m.-rel veri a rosszulforduló Hendl.

Búvár-uszás 40 m. I. Kellner Ferenc (I. WASC.) 0 p. 35.8 mp. 2. Farsky Gyula (MVE.) 0 p. 36.8 mp.

Hölgyek versenye 100 m. I. Knopf Olga (WSC Ausztria) 1 p. 59 mp. 2. Seligmann M. (Ausztria). 3. Steinberger Hilda (Ausztria). A napnak egyik szenzációja. A győztes magyar tempóval uszta végig a távot. Indult még: Lengyel I. (MVE.), Brüll Ella (Ausztria), Huber Nusika (MTK.).

Főverseny 100 m. I. Hajós Henrik (MTK.) 1 p. 8.2 mp. 2. Hegner Jenő (MPE.). 3. Munk József (MTK.). Erős verseny, melyben Hegner az utolsó hosszágig vezetett s Hajós csak erős küzdelem után veri meg fél testhosszal. Hegner formája meglepő és sokat ígérő.

Gyermekek staféta-verseny (3×40 m.) I. MTK. (Kronberg, Gyszák, Radó). 1 p. 26.6 mp. 2. BAK. (Weisz, Csősán, Ádám). 3. BUE. (Novák, Nagy, Storer).

Melluszás 100 m. I. Baronyi István (MTK.) 1 p. 21.4 mp. 2. Zvarinyi Szilárd (MAFC.) 1 p. 28 mp. 3. Szántó Imre (MTK.). Indult még: Hendl (MTK.). Baronyi gyönyörű stílusban és fényes idő alatt könnyen nyeri a versenyt.

Hendikep 400 m. I. Kirchknopf Ervin (MAFC.) 15 mp. h. 5 p. 29 mp. 2. Hajós Henrik (MTK.) 55 mp. h. 3. Pois István (OTE.) 25 mp. h. Indult még: Németh I. (MTK.) 0 mp. he., Sedmaky I. (MTK.) 0 mp. h., Munk I. (MTK.) 37 mp. h. Rosszul sikerült hendikep: a nagy előnnyel, bár szépen uszó Kirchknopfot Hajós nem bírja befogni s bár sokat behozott — kb. 10 mp.-el marad el tőle.

Melluszás hendikep 200 m. I. Fabinyi József (MAFC.) 17 mp. h. 3 p. 23.5 mp. 2. Hendl Kornél (MTK.) 9 mp. h. 3. Agulár György (MTK.) 0 mp. h. Indultak még: Szentgyörgyi Pál (BUE.) 1 mp. h., Borovi F. (BAK.) 3 mp. h., Kovács A. (MUE.) 5 mp. h., Köszeghy N. (MAC.) 5 mp. h. Fabinyi sokkal jobban uszott, mint Bécsben s biztosan hozta be ellenfelit.

Főverseny 200 m. 1. Zachár Imre (MTK.) 2 p. 42 mp. 2. Munk József (MTK.) 3. Kirchknopf Ervin (MAFC.).

Oldal uszás 100 m. 1. Horning Gyula (MTK.) 1 p. 18.8 mp. 2. Domonkos Pál (FTC.). Indult még Szántó Imre (MTK.).

Plunginghandicap. 1. Breslmayer László (BUE.) 5 m. e. 18.65 m. 2. Domonkos Pál (FTC.) 4.20 m. e. 18 m. 3. Honti Gábor (BUE.) 4.40 m. e. 17.60 m.

Hendikep 80 m. 2. előfutam után a döntőben: 1. Telkes Miklós (MTK.) 2 mp. h. 1 p. 4.2 mp., 2. Sarlós Dezső (BAK.) 7 mp. h. 3. Lantossy József (MTK.) 1 mp. h. Indultak még: Strasser Bódog (MUE.) 5 mp. h., Horning Gyula (MTK.) 10 mp. h., Ádám Sándor (MUE.) 11 mp. h.

Vegyes uszás. Egyéni verseny (4×20) mell-, hát-, oldal- és magyar uszás). 1. Onódy József (MVE.) 1 p. 1.2 mp. 2. Kellner Ferenc (I. WASC.). 3. Domonkos Pál (FTC.). Indult még: Szántó Imre (MTK.).

Hölgyek staféta-versenye (3×40 m.) (mell-, hát-, magyar uszás). 1. I. WASC. (Steinberger, Seligmann, Brüll). 2. MUE. (Nogelbach, Lengyel, Müller.).

Hátónuszás hendikep 100 m. 1. Hendl Kornél (MTK.) 11 mp. h. 1 p. 24.4 mp. 2. Nagy József (FTC.) 5 mp. h. Indultak még: Breslmayer László (BUE.) 5 mp. h., Gööz József (MAFC.) 7 mp. h.

Staféta-verseny (4×40 m.) (mell-, hát-, oldal-, magyar uszás). 1. I. MTK. (Baronyi, Hendl, Hornung, Halmay). 1 p. 52 mp. 2. II. MTK. (Agulár, Szántó, Zachár, Hajós) mely 7 mp. előnnyel indult. Tulajdonképeni győztes a II. csapat volt, mely azonban a 7 mp. előnyt programmon kívül kapta a verseny érdekesebbé tétele végett.

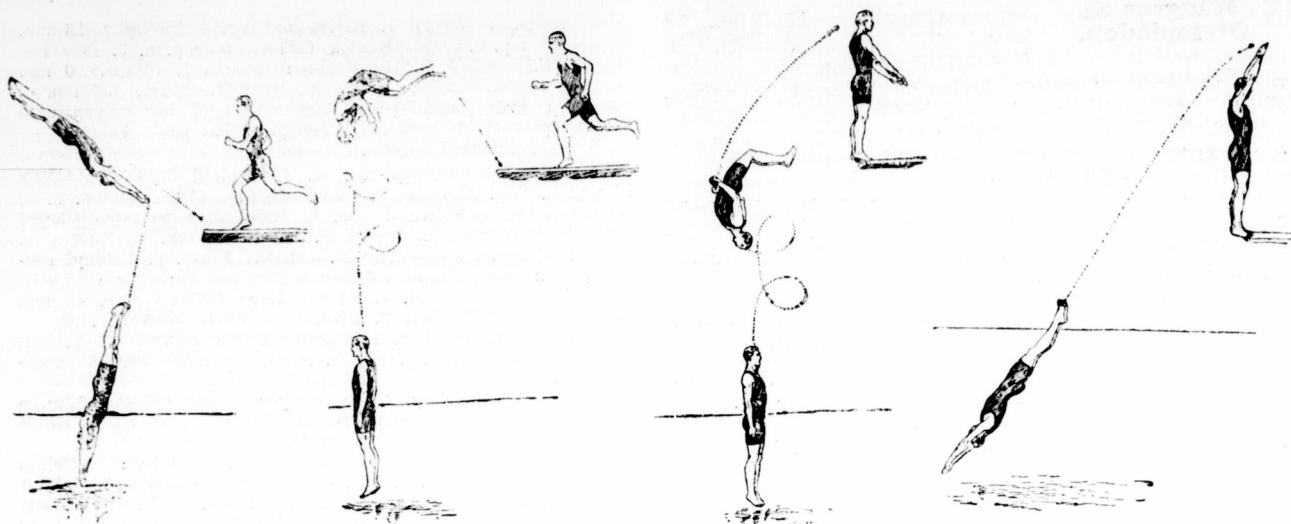
Old-Boys staféta (3×40 m.) 1. Balatoni (dr. Gröfl, Balatoni, Hajdu) 1 p. 21.8 mp. 2. MTK. (Juventius, Láng, Hajós).

C. M. Dániels. Neve jól ismert a magyar sportközönség előtt. Nem cseng valami nagyon kedvesen fülünkbe, mert ő az egyetlen uszó, aki megtudta akasztani a mi Halmaynak diadalutját. Hanem ennek a „kis” amerikai uszónak képességei előtt kalapot kell emelnünk, mert hozzáfogható sokoldalú uszó tán csak egy volt a világon: az ausztráliai Kieran. Ime Daniels legjobb eredményei:

25 yard	— 11"6"	— New-York	906. dec. 1.
50 "	*— 25"8"	— Larchman V.	907. jul. 23.
80 "	— 43"4"	2. Pittsburgh.	907. ápr. 24.
100 "	— 55"4"	3. Manchester Angl.	907. szept. 7.
110 "	*1'08"1"	— Travers Island	— juli. 20.
120 "	1'11"8"	3. Hakney Angl.	907. szept. 5.
120 "	1'12"4"	4. New-York	907. márc. 13.
150 "	1'34"4"	5. "	" " "
150 "	*1'33"	— Liverpool Angl.	907. szept. 10.
200 "	2'15"2"	7. New-York	907. jan. 12.
220 "	2'32"6"	8. "	907. márc. 16.
300 "	3'38"	11. "	907. febr. 23.
350 "	4'18"8"	13. "	" " "
400 "	4'59"6"	15. "	" " "
440 "	4'31"4"	17. "	" " "
500 "	6'21"4"	19. "	" " "
600 "	7'46"6"	23. "	" " "
660 "	8'38"8"	25. "	" " "
700 "	9'11"6"	27. "	" " "
800 "	10'37"8"	31. "	" " "
880 "	11'44"8"	35. "	" " "
900 "	12'03"	35. "	" " "
1000 "	13'20"6"	49. "	febr. 25.
1100 "	14'43"	54. "	" " "
1200 "	16'05"3"	59. "	" " "
1300 "	17'30"	64. "	" " "
1500 "	20'14"	74. "	" " "
1600 "	21'36"8"	79. "	" " "
1700 "	22'57"	84. "	" " "
1 ang. mfd.	23'40"6"	87. "	" " "

Az Angliában elért 3 eredménye a legkiválóbb 100 yard 55"4", 122 y. 1'11"8 és 150 y. 1'33".

Megjegyzés. A *-al jelölt távot egy húzamban uszta le.

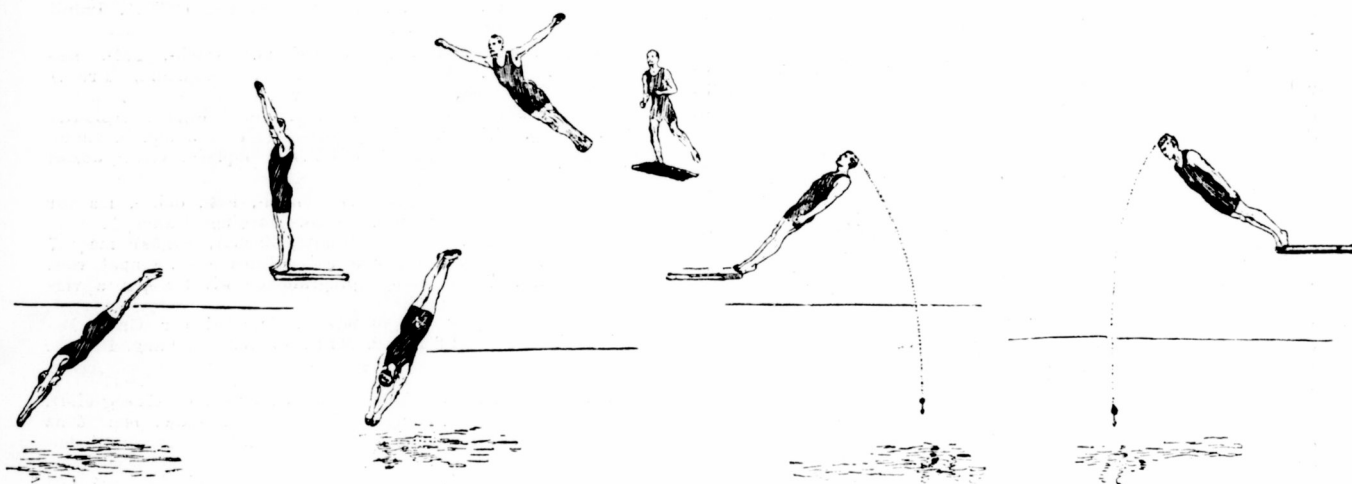

16

15

14

21

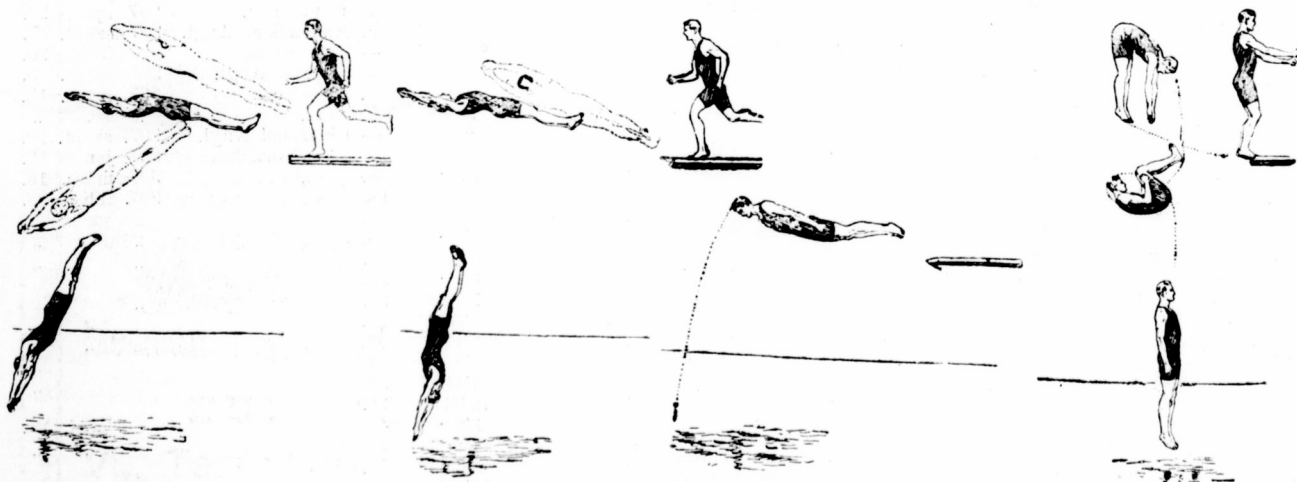

20

19

18

17

24

23

22

13

Olympiai ugrógyakorlatok.

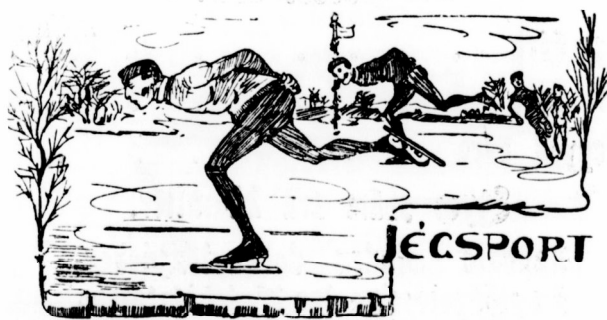
II.

Hölgyuszás. A MUE. a MTK. példájára szintén hölgyuszó osztály alakítását tervezi, s mint hírlik már 20 tagjuk is volna; nagyobbrészt a MUE. uszónak családtagjai.

A MUSZ. alakuló közgyűlése. Lapunk zártakor, esütörtökön este volt a mentőegyesület disztermében, így arról csak jövő számunkban emlékezhethünk meg.

A Magyar Uszói Egyesület által 1907. december 26-án, karácsony másodnapján, (esütörtökön) délután pontban fél négy órakor a Rudasfürdő uszómecskéjében rendezendő nemzetközi uszósversenyek és vízpoló-játék feltételei: 1. Kezdi verseny 40 m. I. ezüst- II. nagybronz- III. bronzérem. Tét 2 kor. 2. Melluszás főverseny 60 m. I. diszezüst- II. nagyezüst- III. ezüstérem. Tét 4 kor. 3. Melluszás 60 m., junioroknak, I. ezüst- II. nagybronz- III. bronzérem. Tét 2 kor. 4. Staféta verseny (3×40 m.) 40 m. mell-, 40 m. hát- és 40 m. magyar uszással. I. csapat. 3 nagyezüst- II. csapatnak (3 indulónál) 3 ezüst- III. csapatnál (5 indulónál) 3 bronzérem. Tét csapatonként 9 kor. 5. 100 m. junior verseny. I. ezüst- II. nagybronz- III. bronzérem. Tét 2 kor. 6. Tányérkeresés. 12 tányér, (2 kísérlet) egyenlőszámu felhozásnál idő dönt. I. nagyezüst- II. ezüst- III. bronzérem. Tét 3 kor. 7. 60 m. handicap. I. diszezüst- II. nagyezüst- III. ezüst- IV. bronzérem. Tét 4 kor. 8. Plunging, 2 ugrás. I. nagyezüst- II. ezüst- III. bronzérem. Tét 3 kor. 9. Hátonúszás főverseny, 100 m. I. diszezüst- II. nagyezüst- III. ezüstérem. Tét 4 kor. 10. Hölgyek versenye 40 m., kezdőkne, I. ezüst- II. nagybronz- III. bronzérem. Tét nincs. 11. Buvárúszás (1 pereen belül), egyenlő távnyál idő dönt. I. nagyezüst- II. ezüst- III. bronzérem. Tét 3 kor. 12. A „Magyar Uszói Egyesület” 100 yardos bajnoksága. I. a „Magyar Uszói Egyesület” bajnoka 1907. évre cím és diszezüst-érem bajnokai szallagon, II. ezüst- III. bronz. 13. Hölgyek versenye 40 m. I. nagyezüst- II. ezüst- III. bronzérem. Tét nincs. 14. 200 m. főverseny, egybekötvé titkos handicap-pal. I. diszitett ezüst- II. nagyezüst- III. ezüst- IV. bronzérem. A titkos handicap győztesének tiszteletdíj. Tét 5 kor. 15. Középiskolai tanulók versenye I—IV oszt. 40 m. Kik nyilvános versenyen I-ső díjat nyertek kizárva. I. ezüst- II. nagybronz- III. bronzérem. Tét 1 kor. 16. Középiskolai tanulók versenye V—VIII oszt. 80 m. Kik nyilvános versenyen I-ső díjat nyertek kizárva. I. ezüst- II. nagybronz- III. bronzérem. Tét 1 kor. 17. Hölgyek staféta versenye 60 m. (3×20 m.) I. csapatnak 3 nagyezüst- II. csapatnak (3 ind.) 3 ezüstérem. Tét nincs. 18. Külföldiek versenye. 60 m. I. nagyezüst- II. ezüst- III. bronzérem. Tét 3 kor. 19. Műugrás, 6 szabadon választott gyakorlattal az I. WASchC. tagjai részére. I. nagyezüst- II. ezüstérem. 20. Nemzetközi vízpoló-mérkőzés az „I. Wiener Amateur Schwimm-Klub” és a „Magyar Uszói Egyesület” első csapatai között. Győztes csapatnak hét ezüstérem. A nevezések legkésőbbben 1907. dec. 19-én, esütörtök este 8 óráig Schubert Alfréd titkárhoz VI. Teréz-körút 24a. (Edison kávéház) küldendők.

Kirás. A BAK. december 22-én délután 5 órakor a Rudas fürdő uszódjában nemzetközi uszósversenyt rendez.

A norvég gyorskorcsolyázók közül az idén Steen Olaf, a Sigurd testvérek, Mathiesen Oszkár és Cassten Carlsen állnak tréningbe. Gundersen, az 500 m-es világrekord birtokosa, nem akar tréninget kezdeni.

Az olimpiai korcsolyázó versenyekről azt a hírt kapjuk, hogy azokat 1908. októberében akarja megrendezni Londonban az angol olimpiai bizottság. Ez a terminus meglehetősen élénk esodálkózást kelt, mert ezidőszent még nincs sehol a világon akkora műjépgálya, hogy azon egy ilyen klasszikus versenyre alkalmas pályát lehetne kitűzni. Úgy kell lennie, hogy az angolok építeni akarnak ekkorát: ami valóban világraszóló is lenne. Versenyszámok: hölgyek és urak műkorcsolyázó versenye, végre páros verseny, gyorskorcsolyázó verseny 1500, 1500, 5000 m., másfél ang. mf.

Téli sport klub alakítása. Mint értesülünk dr. Jordán Károly az ismert turista és ski menő a télisportok kizárólagos üzésére klubot alakít.

HIVATALOS RÉSZ.

Magyar Labdarúgó Szövetsége.

Elnökök: Kárpáti Béla (IX. Ferenc-körút 11.) **Államtitkár:** Steiner Hugó (V. Akadémia-utca 9.) **Titkár:** Tégla- és Mészáros Rt. **Pénztárosa:** Zoltán dr. (Andrássy-út 48.) **Főtájtár:** Malecki Róman (VI. Andrássy-út 48. II. 10.) **Hivatalos órák minden szerdán este 7-8-ig az Edison-kávéház külön termében. Titkár:** Cseke Gyula (II. Csalogány-utca 6.) **Penzáros:** Glauber József (IV., Deák Ferenc-ú. 5.) **Iparban:** Előadó: Olgyay István dr. **Intéző-bizottság:** Oprós Rozs, Balogh Hugó, Vida Henrik. **Ülések:** VI., Teréz-körút 24a. sz. Edison földszinti külön termében tartatnak.

Kivonat az igazgató-tanács 1907. évi december hó 6-án tartott ülésének jegyzőkönyvéből.

Mint hogy az Ifj. Lsz. a Kőz.—Köz. Tanács kérelmére határozatra vonatkozó fellebbezést kissevonta, s ekkor előbbi fellebbezésnek öt egyesület által kért nyelvényi rendkívüli közgyűlés által leendő tárgyalása tárgyalatnái váltó alakult.

A legközelebbi tanácsülés napján december hó 20-ikán állapítottat meg.

A rendes évi közgyűlés 1908. év február hó 5-én fog megtartatni.

Az ezüst-labdabizottságba a szövetség képviselőivel Malecki Róman főtájtár bizottat meg.

A 33FC.—KAOE. f. évi október hó 27-iki mérkőzés ügyében az intéző-bizottság által hozott, s mára 47. számú hivatalos lapban megjelent határozata, illetve a büntetősejte vonatkozó s a KAOE. által benyújtott fellebbezés egyhangúlag elvetett, illetve a büntető ítélete jóváhagyattak, és a KAOE.-nek a fellebbezésben használt hang fölött a tanács rosszasát fejezte ki.

A Bp. III. ker. T. és VE. és a Kőb. TE. október hó 27-iki mérkőzés ügyében hozott intéző-bizottsági határozat, amelyvel a 2. pont a Kőb. TE.-nek ítéltetett oda, a Bp. III. ker. T. és VE. által megfellebbeztetvén, ennek indokainál fogva helyt adatott és egyben kimondatott, hogy a hiányzó 15 pere folyó december hó 15-iki lejátszandó.

Idézetek. Az intéző bizottságnak 1907. évi december hó 18. tartandó ülésére (esti 7—8 óra) kihagyatás végett beidéztetnek Molnár (I.) Ferenc, Molnár (II.) Imre (BTC.) játékosok Lengfelder Ferenc játékbíró.

Malecki Róman s. k.

Figyelemztetés. Az 1907-08. évi bajnoki és szövetségi díj mérkőzések őszi fordulójának összes hivatalos eredményei a jövő lapszámban közölni fognak. Figyelemztetjük tehát az érdekelteket és a csapatvezetőket, hogy olyan meg nem tartott mérkőzésekért, melyeknek lemondása nincsen szabályszerűen igazolva, a bizottság nem fog pontokat adni. A lemondások beszolgáltatásának utolsó határideje október 15-iki.

Malecki Róman s. k.

Kivonat az intéző-bizottság 1907. évi december hó 9-án tartott ülésének jegyzőkönyvéből.

Igazoltattak a következő játékosok (1907. dec. 10.) 68. Székely Pál a BAK. részére: 669. Novák Imre a MUE. részére.

Igazoltattak a következő mérkőzések (1907. sept. 22.) I. oszt. bajnokság: MAC. I.—Typodákt. SpC. 1:5. 2. J. oszt. szövets. díj: Typ. SpCl. II.—MAC. II. 3:1. (1907. sept. 29.)

Corinthian vándordíj: NSpC.—Tudom. SpE. 2:0. mindkét csapat a vándordíj szab. 10. §. értelmében SpE. győztesnek nyilvánítottat.

Tudomásul vétetett a szeptember 28-iki FTC.—Garmán mérkőzés, melynek tiszta jövedelméből a szövetség pénztárába beszozáltatott. (1907. dec. 1.)

A szövetség pénztárába beszozáltatott. (1907. dec. 1.)

FTC. II.—UTE. II. 5:1. (1907. dec. 8.) Corinthian vándordíj: (ismételt mérkőzés) FTC.—BAK. 2:1.

A vándordíj szab. 10. §. értelmében FTC. győztesnek nyilvánítottat és 38 korona tiszta bevétel a Corinthian olimpiai klub számára.

A szövetség pénztárába beszozáltandó. Tudomásul vétetett a december 8-iki BTC.—33-as FC. 3:1 arányú barátságos mérkőzés az, hogy mérkőző egyetlek között a BTC. tiszta bevétel 10%-hoz pótlandó 5% azaz 17 korona 10 fillért egyetemleges a szövetség pénztárába beszozáltatni.

Mint hogy a TSE. II. oszt. 1907. évi október hó 13-iki URAC. II., az okt. 27-iki NSpC. II., a november 10-iki MUE. II. csapatok II. oszt. szövetségi díjmérkőzésről 2—2 pont vezetett egyesületek javára iratott.

Mint hogy a BTC. III. ker. I. és PE. II. csapata a november 24-iki II. oszt. szövetségi díjmérkőzésről 2—2 pont vezetett egyesületek javára iratott.

Mint hogy a MUE. II. csapata a november 24-iki II. oszt. szövetségi díjmérkőzésről 2—2 pont vezetett egyesületek javára iratott.

Piek Pál játékíró ügyét, a szabályokban előírt büntetés kiszabása végett, a bírák bizottságához áttétetik.

Az 1906/7. évi bajnokságok és szövetségi díjak győztes csapataiban legtöbbször szerepelt játékosok, akik a megejtett sorsolás alapján bajnoki érmekeket kapnak a szövetségtől, a következők:

I. oszt. bajnokság győztesei: Ferencvárosi Torna Klub, Korodi Károly (14), Rumbold Gyula (14), Schlosser Imre (14), Weinbeer János (14), Weisz Ferenc (14), Braun Ferenc (13), Brody Sándor (13), Dobronyi Béla (13), Gorszky Tivadar (12), Manglitz Ferenc (6), Pákey Ágost (5).

II. oszt. bajnokság győztesei: Törekvés Sport Egylet, Kaufmann Aladár (10), Szednicsk János (10), Pejtsik Imre (9), Szedlár Gusztáv (8), Szűts József (8), Burghardt Kálmán (7), Takács Dániel (7), Hagen János (6), Kovács János (6), Hauswald Károly (5), Simon Rezső (5).

I. oszt. szövetségi díj győztesei: Typographia Sport Klub, Prévty István (11), Pilli Gyula (11), Komlauc János (10), Uchela Ferenc (10), Dózsa Géza (9), Herczeg Lajos (7), Geizer György (7), Horváth Andor (7), Matuskovits József (6), Kaufmann Albert (6), Konrad Salamon (6).

II. oszt. szövetségi díj győztesei: Tiszviselő Labdarúgó Egylet, Furulyás Árpád (4), Jancsó Benedek (4), Strohm Károly (4), Csímó Antal (3), Gallina Antal (3), Hiesz Dániel (3), Kaesányi Zsigmond (3), Pásztor Dezső (3), Suhajdy György (3), Ungár József (3), Kovács Elek (2), Minthygy Molnár (1). Ferenc a hivatalos lapban közzétett második idéző dacára sem jelent meg a bizottság előtt addig míg kihallgatás végett meg nem jelenik a bizottság ülésén, játékjogától felfüggesztetik.

Kivonat a Bírák-bizottságának 1907. december 10-én tartott vizsgáló-üléséről. Megjelentek: Herczeg Ede, Horváth Ferenc és Löwenrosen, Charly; továbbá Langfelder és Vámos Soma, kikkel a bizottság jelen vizsgára magát kiegészíti. E vizsgára résztvettek közül: Bárkány Erich (MAFC.), Zoltán Béla (NSpC.), Kondor Aladár (BHK.), Reichard Ottó (MAFC.), Onódy József (MUE.), Táffel Miksa (ATC.) gyakorlati vizsgára, Budai Károly (MTK.) és Schaffhauser Béla (MUE.) pedig újabb elméleti vizsgára utasítottak.

A gyakorlati vizsgára utasítottak, továbbá Bognár Zoltán dr., Vadász Dezső és Horváth János az 1907. december 15-én d. e. 10 órakor a millenáris pályán tartandó mérkőzésre meghívottnak, azzal, hogy a gyakorlati vizsgájukat a bizottság ekkor fogja megejteni.

Bakó Gyula (MAC.) egyhangulag minősítették.

A bizottság legközelebbi ülését e hó 15-én este 8 órakor tartja, melyre a bírói vizsga letévése végett beidézettnek: Schaschek Ödön, Lippert Dénes, Ágost Márton, Wagner Károly, Géser Albert, Pollák Jenő, Weisz Ernő, Böhm Kálmán, Kenyery Rezső, Löbl Sándor.

Malecki Román s. k.
előadó főtktár.

OLBRICH L.

magyar football- és
sportkülönleges-
ségek árjegyzéke

kölcsönre ingyen és bérmentve.

BUDAPEST,
VI., Teréz-körút 6. szám.

TELEFON 80-44:

Automobil-javítások

gyorsan, pontosan és olcsón jótállás mellett esz-
közlötnék szakmunkásokkal

ZÁMBORSZKY ÉS TÁRSA GÉPGYÁRÁBAN
Budapest, V., Vigsinház-utca 3. sz.

A legnagyobb kincs a jó egészség, melynek főkélléke
tisztta levegő! Hogy szobánkban állandóan tiszta, üde
levegő legyen, rendeljük meg

BECK KÁROLY szah. ablakszellőztető készülékét.

E találmány kitűnően bevált. Egyszerű szerkezetű és min-
den ablakra alkalmazható. A legcélszerűbb és leghigiéni-
kusabb szellőztetőkészülék. Levélbeni megkeresésre bővebb
felvilágosítással szívesen szolgál **BECK KÁROLY, szah.**
ablakszellőztető készülék-készítő Budapest, VIII.,
József-utca 14. sz. A szellőztető-készülék kiválóságáról
tanúságot tehet számos előkelő intézet stb. Így a m. kir.
keresk. ministerium, a pozsonyi áll. női tanítóképzede,
a Pesti Napló szerkesztősége és kiadóhivatala, továbbá
számos állami intézet, iskolák, kórházak, a hová az ablak-
szellőztető bevezettetett és kitűnőnek találtatott.

A Nemzeti Sport

előfizetési ára:

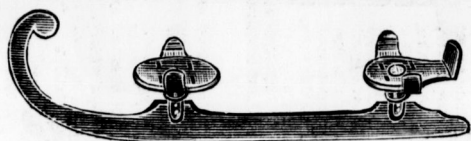
Egy évre	12	korona
Fél évre	6	"
Negyed évre	3	"

Égyes szám ára 24 fillér.

Kapható minden dohánytőzsdében.
Az előfizetések e lap kiadóhivatalába
(VIII. Eszterházy-utca 6.) küldendők.

A
„Nemzeti Sport“
egyes számai minden
nagyobb tőzsdében kaphatók.

A legjobbaknak elismert
remscheidi gyártmányú

korcsolyákat

szolid készítmény, célszerű rendszer s
olcsó árak mellett következésképp ajánljuk:

„PUCK” korcsolya, a legujabb minta, egyszerű, kényelmes
és olcsó; csiszolt párja kor. 3.50, nickelezett kor. 5.50.

„NORMAL CURRIER” korcsolya, fin. nickelezett, párja
kor. 9.—

Női „GAZELLA” korcsolya fin. nickelezett, párja kor. 10.—

„JACKSON HAINES” korcsolya, fin. nickelezett, párja
kor. 15.—

„ROLAND” korcsolya, kitűnő és célszerű minta, fin. nicke-
lezett, párja kor. 16.—

Rohonczy-féle „COLUMBUS” korcsolya, hegyes vagy göm-
bolyú orral, fin. nickelezett, párja kor. 17.—

„HALIFAX” korcsolyák, csiszolt, párja kor. 3.—

Továbbá nagy készlet jégpatkók, korcsolyasziljak, hótalp-
ban; szobatornaszerek, vívószerk s mindennemű egyéb
sportcikkben.

ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

ZUBEK BERTALAN ÉS TÁRSA sportcikkek
BUDAPEST, IV. ker., Múzeum-körút 29. :: áruháza ::

SIMON PÁL PÁRIS SZÁLLODÁJA

BUDAPEST, Váci-körút 25. sz.
Jó hírű szálloda 100 szobával. Sport-
egyletek szállóhelye. A margitszigeti
sportteleptől 1/4 órányira. Direkt villamos
összeköttetés az összehosszporttelepekhez.

Eckmayer József

BUDAPEST,

VI. ker., Aradi-utca 32.

ajánlja acélpléh, bolti
gör-redőny, nap-
ellenző és esslingeni
ablakredőny gyártmá-
nyait kartellen kívül legol-
csóbb árak mellett.

Kérjen ajánlatot!

HA FÁJ A FEJE,

használjon azonnal

24
pasztillát
tartal-
mazó do-
boz
1 kor.
20 fill.

Beretvás-féle **MIGRAIN**-pasztillát

mely 5 perc alatt mindenféle ter-
mészetű ideges fejfájást, még ha
krónikus is megszűntet. Felülmul min-
den eddig ismert szert. Hatása bámu-
latos, még a leghevesebb fejfájásnál is.

* Minden
gyógy-
tárban
kapható. *

Főraktár:

Beretvás Tamás gyógyszerésznél

==== KISPEST, Rákóczi-út 10. szám. ====

Ingyen postai szállítás három doboz rendelésnél.

PEJTSIK KÁROLY

őrségi Főherceg v. cs. és kir. Fensége kamarai szállítója

fényképészeti czik-
kek szaküzlete
BUDAPEST

IV., Városház-utca 1. sz.

(vagy Kosuth Lajos-utca 4.)

Árjegyzékkel és felvilágosítással a
legnagyobb készséggel szolgál.

Oh ja!

Megfojt az az átko-
zott köhögés!

EGGER pasztillái

gyorsan és biztosan hatnak kö-
högésnél, rekedtségél és elnyál-
kásodásnál, felülmulhatatlanok
a torok és légzései szervek mű-
ködési zavarainál, a gyomrot
nem rontják és kitűnő ízűek.
Kaphatók minden gyógy-
szertárban és drogériában.
Doboza 1 K. és 2 K. (Próbadoz 50 f.)

Főraktár:

NÁDOR-gyógyszertár
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Ejjen!

EGGER mellipasztilla
csakhamar
meggyógyított!

BERLIET-MERCEDES

AUTOMOBILOK

Modern garage,
javító műhely.

Bárdi József automobil r.-t.

Budapest, VI. kerület, Mozsár-utca 9.

Állandó raktár az összes auto-alkatrészekben.

AUTOMOBIL

a „Magyar Automobil Club“ hivatalos lapja.

Főszerkesztő: FRIEDRICH NÁNDOR. ✿ Felelős szerkesztő: LINDNER ERNŐ.

Főmunkatársak: BIRÓ ALAJOS és HOLUB JÓZSEF. ≡ Szerkesztőség: Budapest, VIII., Eszterházy-u. 6.

A modern automobilipar iránya és irodalma.

Az automobilipar az utóbbi évek alatt hatalmas fejlődésnek indult, s a nemrég még luxusiparágból ma holnap fontos gazdasági tényező válik. Hogy a produktív államokban is annak tekintik, amellet az utolsó évek automobilkiállításai: a berlini, párizsi, londoni és milánói is tanuskodnak, s minden állam nemcsak arra törekszik, hogy saját szükségletét fedezze, hanem, hogy gyártmányainak a világpiacra is elsőrangú helyet biztosítsa. Az 1906. év folyamán a különböző államok összgyártása 195 ezer kocsi telt ki, pénzértékben ez mintegy 1400 millió koronát képvisel. Ez óriási produkció 3-4 millió embernek adott foglalkozást.

Azon államok közül, melyekben a motorkocsigyártás nagyobb jelentőséggel bír, Olaszország mellett Németországban látjuk a legnagyobb föllendülést, nemcsak a motorkocsi-iparban, de a vele szoros kapcsolatban levő, mindig erősbödő automobiltechnikai irodalomban is.

Az automobilipar nagy fejlődésére és modern irányzatára nézve hasznos tanulságokkal szolgál az 1906. novemberben megnyílt berlini automobilkiállítás, amelyen alkalom nyílt az automobilipar terén az utóbbi évek alatt is tapasztalt bémulatos haladás konstatálására, s annak megértésére, hogy mily jelentőséggel bír ez iparág a népek egész gazdasági életében. A berlini kiállítás tanuskodott amellet is, hogy a mindig erősebb gépezetű, s nagyobb sebességek elérésére képes kocsi, illetve motorok építésére irányuló igyekezet lassankint más, józanabb tekinteteknek ad helyet. Így az egész kiállításon csak egyetlen darab 100 lóerős Renault versenykocsi volt kiállítva, az 1906. évi Grand Prix győztese. Egyébként minden jel oda mutatott, hogy az érdeklődés a motorkocsiipar terén mindjában a motoripar gazdasági oldalai felé irányul. Ezt láttuk abból is, hogy a kiállítás főanyagát a motorkocsi, omnibuszok, teherkocsik mellett az olcsóbb, könnyű építmódoru kocsi szolgáltatták.

A legújabb időben a törekvés főleg kielégítő munkabírási kocsiaknak lehetőleg olcsó előállítására, s jutányos áron való árubabocsátására irányul, melyek aztán hivatva volnának a kötelező eszközök közül a megbízhatatlan s kevésbé gazdaságos állati energiát fokozatosan kiszorítani. E téren több társaság, mint pl. az Oldsmotor Works Detroitban (Michigan) vagy a Turicum automobilgyár Usterben, Zürich mellett stb. számottevő eredményeket értek el. Az első cég gyártmányainál a „frame“ kocsiállványzat, kocsiáram szerkezetével, a Turicum gépeknél a hengernek levegővel való hűtésével érték el az előállítási költségek s így az eladási ár redukcióját is.

Az aztán természetesen, hogy ily hatalmas iparnak nagy literatúrája is keletkezik, s hogy törekvéseit és fejlődését nagyarányú szakirodalom is támogatja és segíti, akár folyóiratok, hetilapok, akár önálló — műszaki vagy gazdasági irányú — művek alakjában. A német, angol, olasz és francia motorkocsiiparnak erős támaszai és zászlóvivői az oly becses szaklapok, mint a német *Motorwagen*, Schweiz. Bauzeitung, Zeitschr. des Ver. deutsch. Ing., az angolnyelvű *American Machinist*, Engineering, az olasz *La Gazette dello Sport* és *L'auto d'Italia*, vagy a francia *Revue Mécanique*, melyek közül a *Motorwagen* és a két olasz szaklap teljesen az automobiltechnika szolgálatában állanak; az a körülmény pedig, hogy oly tudományos lapok, mint a *Zeitschrift* vagy *Schweizerische Bauzeitung*, az Engineering stb. erősen cikkeznek az automobilipar fejlődésének egyes fázisairól, szintén amellet bizonyít, hogy műszaki körökben is nagy fontosságot tulajdonítanak az ifjú iparág helyes irányban való fejlődésének.

lajdonítanak az ifjú iparág helyes irányban való fejlődésének.

Az e téren megjelenő könyveket kísérve figyelemmel igen érdekes megfigyeléseket tehetünk. Nézzük pl. a legutóbbi fél év alatt megjelent német és francia műveket, s látni fogjuk, hogy míg a német könyvek főleg gazdasági és műszaki irányúak, addig a franciáknál főleg a *motorkocsi kezelésére* vonatkozó kiadványokat találunk. A német termékek közül, az utóbbi hónapok alatt, legtöbb figyelmet érdemelnek a következők: *Dietrich: Der Kraftwagen als Verkehrsmittel; Lehmbeck: Der Automobilmotor; Buch: Automobil-Getriebe u. Kupplungen; Valentin & Huth: Entwerfen und Berechnen von Kraftwagen*, s a különböző szerzők műveiből összeállított: *Automobiltechnische Bibliothek* első három füzeté, melyekre még bővebben kiterjeszkedünk. Ezek közül *Dietrich* gazdasági szempontok szerint tárgyalja témáját, míg a többi művek főleg műszaki szempontokat tartanak szem előtt, s többé kevésbé népszerű stílusban vannak tartva. A francia kiadványok közül legtöbb figyelmet érdemelnek *Imbrecq: Le code du chauffeur és Bomnier: Le brévière du chauffeur* című munkája. Mindkettő igen becses munka, mivel nagymértékben elősegítik a gépezetűk ész- és szakszerű kiképzését.

Visszatérve a fentebb említett *Automobiltechnische Bibliothek* című, májusban megindult sorozatra, örömmel kell annak megjelenését üdvözlünk. Ha a további füzetek beváltják azt a hallgatóságos ígéretet, mit az első három eddig megjelent füzet kvalitásában bírnak, ugy a motorkocsi szakirodalom igen értékes tényezővel lesz gazdagabb. A gyűjteményből eddig három füzetet láttunk. Az első *Pfitzner W. könyve: Der Automobilmotor und seine Konstruktion. Urteil R. átdolgozásában*. Ez a kötet föltétlenül a legértékesebb a három közül; benne a modern benzínmotorkocsi tervezésénél megszívlelendő gazdasági és konstrukcio szempontok igen értékes kritikai feldolgozását nyújtja a szerző, s fejtegetései föltétlenül elő fogják segíteni egyes — e téren még meg nem érett, teljesen ki nem forrott — kérdések tisztázását.

A motorkocsiipar közel 15 éves fejlődése során a benzínmotor elérkezett egy bizonyos normálalakhoz, melyet a különböző gyártó cégek csaknem változtatás nélkül alkalmaznak; mindazonáltal még igen sok kérdés várja végleges tisztázását, s még nagy tere nyílik annak, aki javítani, tökéletesíteni akarna és tudna. Tárgyalja a szerző a motorépítés fő szempontjait a rázkódások és váltakozó igénybevétel okozta deformációkra, az elérhető minimális súlya, biztos üzemre, egyszerű kezelésre való tekintetekkel. Szem előtt tartja az egyes alkatrészek könnyű kiserélhetőségét, s szükségesnek véli a konstrukcióknak olyatán kivételét, hogy a gépkocsilajdonos az esetleges előforduló javításokat akár maga is elvégezhesse. A gyártási anyagok közül legtöbbször becsüli a nikkelaluminiumot, melynek számos előnyét sorolja fel az öntöttvassal, kovácsolt és öntött acéllal szemben és főleg a gépburkolás készítésére tartja alkalmasnak. Kovácsolt részek készítésénél főleg a krómnikkel-acélt ajánlja, melynek húzási szilárdsága 11000—15000 kg. négyzetcentiméterenként. A negyedik s legerjedelmesebb fejezetben szerző a motorkonstrukcio kiképzésének minden részletét behatóan tárgyalja. Legracionálisabb szerkesztési módnak tartja, ha egy bizonyos alapul vett normálhengerből kiindulva, a motort teljesítményéhez mérten két vagy több ily henger egymásmellé konstruálásával képezzük ki. A normálalak szerinte a 100 mm. átmérőjű, s 120 mm. lökethossz mellett 1200 percenkénti löketségű henger.

ger volna, kb. 6 lóerő teljesítménnyel. Így aztán egy közepes teljesítményű motornak normálalkja a négyhengeres lenne, párosával egy blokkba öntött hengerekkel. A forgattyutengely négyszerhajtított és három golyós-csapágyban forog. Részletes tárgyalásban részesülnek a ventileltrendezések is, melyek közül szerző a hengerfödélén elhelyezett függő-ventileket ajánlja. Ezen elrendezésnek előnyei főképp abban rejlenek, hogy így a hengerek egymáshoz igen közel hozhatók, ezzel a vízűtést is megkönnyítve. Sorra veszi a szerző még a hengerek formálását, a hűtővezeteket, vezérművet és a motor egyéb tartozékait is. A forgattyutengely tokjának kiképzésénél, támaszkodva a tapasztalatra, mely szerint a forgattyucsapágyakon, erőátviteli részeken aránylag ritkán akad javítani való, azt ajánlja, hogy a tokokat alulról teljesen zárt legyen, s így a motor csak felülől legyen hozzáférhető. Egyes kis részletekből, s a teljesen elméleti függeléktől eltekintve, a könyv bámolatosa világos, még laikusoknak is érthető modorban, van megírva, s azért bárkinek — főleg motorkocsi tulajdonosoknak — a legmelegebben ajánlható.

A gyűjtemény második füzeté W. A. Th. Müller: *Der Automobilzug* című értekezése. Szerző teljesen elméleti, tudományos fejtegetéseit gyűjti össze benne a Renard francia őrnagy automobilvonata tárgyában. Nevezett őrnagy 1903-ban tett egy ilyen katonai automobilvonattal kísérleteket, s mivel azok fölött, illetve eredményei körül már annak idején s azóta is sokan vitakoztak, szerző jónak látta a különböző véleményeknek kritikai földolgozását, s kellő ügyességgel egymással való kiegyeztetését. A könyv igazi német alapos-sággal megírt, tisztán tudományos mű, s szakembereknek élvezetes olvasmányul szolgálhat.

A harmadik, s eddig utolsó megjelent füzet az *Automobil-Vergaser* címet viseli; szerzője H. Dechamps mérnök. A könyv az elgázolónak, karburátornak műszaki kifejlesztését konstruktív kiviteleinek sokféleségét tárja az olvasó elé. S bár e téren még nem sokat dolgoztak teoriával, s számítással, a szerző bemutatja, hogy tisztán kísérletezés, tisztán a praxis útján mennyi használható, sőt teljesen megfelelő megoldást találtak. Először általános definícióját nyújtja a karburátornak, majd rátér a konstrukció különféleire, s ügyesen csoportosítva bemutatja az összes nevesebb motorgyártó cégek konstruktív kiviteleit, mindenkor rámutatva az előnyök illetve hátrányokra. A mű legnagyobb részében aztán a karburátorok egyes részeinek különböző konstruktív megoldását tárja elénk. Motorkonstruktőrök nagy hasznát vehetik az értékes füzetnek.

Mindezekből levonhatjuk a végtanúságot, hogy a motorkocsi manapság már több mint játékszer lelkiismeretlen és tekintet nélkül nem ismerő sportemberek kezében, aminek pedig igen gyakran feltűntetni igyekezzenek. A néhány év alatt, mely az automobilpar első felvirágzása óta eltelt, a motorkocsi diadalmasan vonult be a közlekedés és áruforgalom legtöbb ágába, s méltán várhatjuk, hogy a legközelebbi jövőben még nagyobb sikereket ér el, még nagyobb jelentőségre tesz szert.

Az bizonyos, hogy némely konstruktív részlet még nem áll a kivitel tökéletességének azon a fokán, hogy esetleg panaszra és méltányosan, okot ne szolgáltasson, azután megvalljuk meg, manapság még sem a gépkészítők, chauffeurok, sem pedig a — gyaloglárók ninesenek még eléggé iskolázva, beleszoktatva a motorkocsi közlekedés számtalan, routint és gyakorlatot igénylő rejtelmébe, s hozzászoktatva az automobilközlekedéshez, ámde mindez még nem ok arra, hogy az automobil — mint a laikus publikum nagy része teszi — az *ördög kocsijává* minősítsük.

Simonfi Károly
gépésmérnök.

A „Salon“.

A Salon décenale-ról már a mult számunkban referáltunk olvasóinknak, de most lapunk egy barátjától, ki már évek óta látogatója a Salon-nak, egy igen hangulatos és a szituációt kitűnően jellemző rövid leírást kaptunk, melyet említett előnyeivel fogva, dacára a késedelemnek, nem akarunk olvasóinktól megvonni. Az érdekes levél a következő:

Tisztelt Szerkesztő Ur!

Immár hatodszor indultam utnak, hogy a „Salon“-t megtekintsem, amely nekem mindig nemcsak szakbeli, hanem esztétikai gyönyörűséget okozott. Utunk első része, mely Bajorország sörhárs fővárosát vezetett, meglehetősen gyorsan mult el, aminthogy az utazások kezdete mindig gyorsabban mulik. A továbbutazás már nem volt oly feltétlen kellemes.

Korán reggel hagyta el fűtetlen gyorsvonatunk Bajorország szép fővárosát, hogy a bajor és bádeni síkvidéket keresztüljelve Elzászba, Franciaország antichambre-jába jusson. A vasuti kupében igen érdekes társaság gyűlt egybe. Az egyik fülkében néhány leberetvált arcú szálás angol ült, másokban alacsony termetű, elhanyagoltabb külsejű román kereskedők dideregtek, míg szomszéd fülkénkben óriási esete-patéval eredeti „reichsdeutsch“ dialektusban egy német sógor veszekszik egy ablak melletti helyért; természetesen, úgy mint mindig „reichthaberisch“ természeténél fogva említett sógorunk addig lármázott, míg utazótársai a béke kedvéért igazat adtak neki.

Ezen kozmopolita társasággal később a dejeuner-nél találkoztunk és itt már csakis az automobil-üzletről és sportról folyt a szó. Erősen megfigyelve társalgásukat, kitűdött, hogy utazó-társaink mind a párizsi szalonnak veszik utjukat. Valamennyien az elmúlt párizsi szalonok szépségeiről, a kiállított tárgyaknak gazdagságáról, a francia automobilpar és sport óriási fellendüléséről beszéltek, talán őszinte érdeklődéssel, de talán azért is, mert átléptük a francia határt, Franciaországban pedig „chic“ az automobil-foglalkozni.

Automobil bérkocsi várja már az utast, amidőn Párizsba megérkezik. „Boulevard“-jain sok gépkocsi tolongva pöffekel. A francia elit-társaság női és férfitagjai a legnagyobb sportélvezetet találják az automobilizmusban. Arisztokrata hölgyek, színésznők, chanssonettek, demi-monde-ok, mind automobiltulajdonosok, ez utóbbiaknál sikerre csak az számíthat, ki egy chic-es automobil-Landaulet-t bocsájt rendelkezésükre.

A Champs-Élysées-en át a Grand Palais-nak menünk, hogy célunknak megfelelőleg a 907-es „Szalont“ megtekintsük. Óriási kocsihábor, luxus és üzleti kocsik, próba és reklám gépkocsik, villanyos automobilo, számtalan „lóval vontatott“ bérkocsi, mind szorongva sűrűnek-forognak a nappal is sok százezer égő villanylámpával feldíszített kiállítási palota előtt. A közelben lévő földalatti vasutból, a nagyszámu „Autobus“-ból csak úgy ömlik a kiállításhoz az érdeklődő közönség. Sok száz rikanes kórusban a „L'Auto“-t kinálja megvételre, a másik csoport a „Les Sport“-ot, „La Presse“-t kiáltja. Igazán örültünk, hogy ezen zür-zavarón keresztül nagy nehezen a torniquet-en keresztül a kiállítási területre jutottunk.

Már hatodik esztendeje, hogy kivándorlok az automobilizmus mekkájába, hogy az automobilizmust tanulmányozzam, de ilyen fényűzést, ennyi művészi izlést még nem láttam. Százeczeket költöttek egyesek standjuk díszítésére, felhasználva a modern villanyos világításnak minden eszközét, hogy kiállításuknak minél ünnepélyesebb jellegűt adjanak. Egyes standok, mint Panhard-Levassor, Mors, 10—20.000 villanylámpácskával volt díszítve. Ha ezekhez még hozzávesszük, hogy maga a hatalmas kupolacsarnokban sok százezer villanylámpa égett, valamint a hömpölygő ember-tömeg, legutolsó párizsi divat szerint öltözött urinók, a minden országból ide sereglett látogatók, a 3 óriási zenekarnak a zsvajban alig hallható zenéje oly impressziót kelt, amelyet elfelejteni egyhamar lehetetlen. Szinte esodálkozva kérdi a külföldi, hogy hol van itt az a bizonyos „krizis“, hol van az automobilválság, amiről az egész világban beszélnek. Vagy talán a francia a pazar külsővel akarja az automobilpar betegségeinek tüneteit elpalástolni, mert bizonyos, hogy erős krizis lappang az automobilizmusban.

Legelőkelőbb márkájú cégekről suttogják, hogy kényszerülve voltak árukészletükre, amely az üzlettelenség folytán fennmaradt, előkelő bankoknál magas kamatlábra kölcsönöket felvenni és kérdéses, hogy sikerül majd-e ezen gyárlaknak készletüket eladni mostanában, amidőn a luxus automobilkocsi szükséglete megesappant és leginkább a voitu-

rette-k iránt nagy érdeklődés. Természetes, hogy voiturette-k voltak a legnagyobb számban kiállítva.

Mindazonáltal ipari szempontból a kiállítás sok újat nem mutatott fel. Jellemző az, hogy a „Cardan” a „láncot” lassanként kiszorítja. A kiállított kocsik $\frac{2}{3}$ része már Cardan-rendszerre készült. Számos cég kísérletet tesz az önműködő indító-készülékkel, habár kijelentették, hogy csakis a vevők kívánságára teszik, mivel meggyőződésük szerint ez még nem tökéletes.

Sajnálatos körülményt tapasztaltam, t. i. hogy üzleti szempontból a kiállítás forgalma az elmúlt évekhez képest csökkent.

A kiállított kocsik száma fölülmúlja a tavaly bemutatottakat, mindazonáltal úgy látszott, hogy kevés eladás történt, kész üzletet igen keveset kötöttek. Tény az, hogy komoly érdeklődő igen sok volt, de mindezek a bevásárlásnál igen tartózkodóan viselkedtek.

Nagyobbserű üzletet voiturettekben kötöttek, Renault Frères cég auto-fiakkerjeiben, valamint Berliet Lyon-i automobilgyár is 22 HP 4 hengeres kocsijaiban. Utóbbi cég különben is igen chic-es 22 HP 4 hengeres városi kocsit mutatott be a kiállításon, mely szerkezetének egyszerűségénél és olcsó áránál fogva feltűnést keltett. Igen szépen állított még ki Dietrich, Peugeot, Delaunay—Belleville, Mors, Darracq, stb. stb.

A külföldi gyárak közül hatalmas standdal jelentek meg az Untertürkheim-i Mercedes és Benz.

Olaszország kb. 10 jó céggel jelent meg a kiállításon. Első helyen említendő Fiat, Itala, Florenzia, Bianchi, stb. azonkívül erősen volt képviselve Spanyolország, Belgium, végül Ausztria, mely országból az Alba cég Triestből és a Laurin & Klement cég Jungbunzlauból, kisebb formában állított ki.

Erősen volt képviselve a kiállításban az automobil-pneumatik, valamint az alkatrészek is. Az első emelet Pont d'Alexandre felé eső részén egymás mellett sorakoztak a világ legnagyobb pneumatikgyárainak standjai. Természetesen a francia Michelin gyár vette át a vezető szerepet. Melléje helyezkedett el a Hannover-i Continental, Dunlop, azután következett Gaulois, Le Persan, Lugdunum etc. etc. Örömmel láttam a gummigyárak között a magyar tőkével alakult, de Ausztriában székelő Miskolczy pneumatikgyárát is.

Pazar kiállításuk volt a francia automobillámpa gyárosoknak is. Egyike a legfeltűnőbb helyen volt a világhírű Ducellier cég kiállítása, mely cégnek hatalmas reflektorjai egész nap vettették sugaraikat. Tőle jobbról-balról voltak Bleriot és Alpha elhelyezve. Alkatrészekben sem volt olyan, ami az újdonság iránti vágyat felkelteni tudná. Inkább arra helyeztek szót a gyárak, hogy a cikkek árait mérsékeljék és így nagyobb produkciót biztosíthassanak, habár így kezeltük a nyers anyagok általános áremelkedése nagyon megnehezítette.

Az 1907-es decenális Szalon a leglátogatottabb volt az eddigiek közül. Bármilyen standhoz hozzáférni, óriási munkába került. Egyes standoknál százával álltak az emberek és egy-egy komoly vevő szinte erőfeszítéssel férhetett csak hozzá.

Az egész világ minden zugából megnyilvánuló óriási érdeklődés, az itt képviselve volt hatalmas tőke és munka, azon biztos reményre jogosít, hogy a lappangó válságról szóló hírek, ha azok tényleg meg is felelnék a valóságnak, nem fognak az automobilsportra oly pusztító hatást gyakorolni, amittől általánosan félnek. Elismerem, hogy ezen krízis folytán a tőkeszegény vállalatok el fognak tűnni, de annak ellenében meg lesz azon üdvös hatás, hogy a jól fundált, hírhírű cégek felszínen maradnak.

Mielőtt jelen soraimat befejezem, hazámra gondolok, ahol az automobilipar még csak a kezdet kezdeténél tart, de látván azon világi helyzetet, amellyel a nagy tőkével bíró külföldi vállalatoknak küzdeniük kel, szinte megnyugtató a jelen állapot, mert konstatáltam a szalonban szerzett tapasztalatok alapján, hogy csakis nagy tőkével rendelkező, elsőrendű kereskedelmi és szakterekkel rendelkező vállalat volna képes Magyarországon prosperálni.

Legyen szabad leveletem a párizsi szalonból hazatérő

egyik előkelő arisztokrata automobilista szavaival befejeznem, aki nem tudott eléggé csodálkozásának kifejezést adni a francia ipar és kereskedelem terjedelme felett, hogy „bár csak az 1908-as budapesti automobilkiállításnak egész tartama alatt annyi látogatója volna, mint amennyi látogató egy hétköznapon a párizsi automobilszalon meglátogatta.”

Öszinte hive
B. J.

„Henrik herceg” turautja. A német császári automobil-club Henrik porosz herceg kezdeményezésére, a Herkomer-versenyt pótlandó, megbízhatósági verseny jellegével bíró turautat rendez 1908. jun. 9—16-a között. A kocsik jun. 8-án vétetnek át; maga a verseny a következő etape-okban van tervezve:

Jun. 9-én: Berlin—Danzig (kb. 465 km.), 10-én: Danzig—Stettin (351 km.), 11-én: Stettin—Kiel (365 km.), 12-én: Kiel—Hamburg (334 km.), 13-án pihenő és kiállítás Hamburgban, 14-én: Hamburg—Düsseldorf (350 km.), 15-én: Düsseldorf—Trier (290 km.) és 16-án: Trier—Darmstadt (300 km.), összesen kb. 2455 km. Jun. 12-én: Regensburg és Itzehoe között sikverseny, 16-án pedig valószínűleg a Taunusban hegyverseny lesz közbeiktatva. A versenyszabályoknak, melyek legközelebb lesznek közzételve, egyes pontjai már ismeretesek. Így pl. csak oly kocsik vehetnek részt, melyek a nevező tulajdonában már legalább 2000 km.-t futottak. Hogy az ut ne fadjuljon versenyne, azon kocsik, melyek a rendőrségi előírásokat nem tartják be, úgy a mostani, mint az 1909-ben és 1910-ben tartandó utakról kizártnak. Minden kocsin egy pártatlan ellenőr foglal helyet. A sebességi értékelés még ezután megállapítandó képletek alapján történik. Naponta az indulás előtt 60 perce van minden résztvevőnek anyagok felvételére és esetleges javításokra; utközbeni javítások (légtömítő cseréltet kivéve, ami megvan engedve) büntető pontokat vonnak maguk után. A futófelület (Laufdecke) kicserélése tilos.

Valószínűleg 340—540 mm. furatösszeggel bíró kocsik vehetnek részt.

Hírek.

A londoni automobilkiállítás statisztikája. Az „Autocar” a következő érdekes adatokkal szolgál az olympia kiállítás részvételére vonatkozólag:

Ország	Résztevő kocsik száma	
	1907	1906
Anglia	294	262
Skótszág	19	23
Franciaország	145	177
Olaszország	28	35
Amerika	24	28
Belgium	26	28
Németország	21	18
Hollandia	4	5
Svájc	3	2
Spanyolország	2	—
Összesen	560	576
Nyitott kocsik	71	96
Levehető fedelű kocsik	95	159
Zárt kocsik	190	147
Kis kétüléses kocsik	30	30
Versenykocsik	6	6
Összesen	560	576
Benzinkocsik	539	559
Benzin-elektromoskocsik	1	—
Elektromos-kocsik	5	6
Gőzkocsik	15	11
Összesen	560	576
Hajtások:		
Kettős lánchajtás	99	186
Egyszerű lánchajtás	19	6
Cardan hajtás	435	380
Elektromos áttétek	6	4
Szíjhajtás	1	—
Összesen	560	576

A berlini automobilkiállítást mult héten esütörtökön nyitotta meg, a német császár képviseletében Henrik porosz herceg, a német automobilizmus lelkes barátja. A kiállítás, bár külső esin tekintetében a párisival nem konkurálhat, igen izlésesen diszitett standokkal bír és hatáson van kivilágítva. Bár ugyszólván minden nemzet képviselve van, mégis a németeké a tulsuly, akik óriási számban jelentek meg, hogy szolid gyártmányukkal a vevőket meghódítsák. A kiállítás megnyitásának estélyén a kiállítás vezetősége a Kaiserhofban nagyszámu előkelő vendég jelenlétében fényes diszlakomát adott, amelynek jelentőséget kölcsönzött II. Henrik herceg modern szellemű beszéde. A herceg beszédjének bevezető részében arról panaszkodik, hogy az automobilizmus rohamos terjedésével, sajnos, nem egyenlő mértékben terjed a közönség rokonszenve is. Ezt a herceg részben a vad hajók és chaufföröknek tulajdonítja, akikről óva int mindenkit, részben pedig a szenzációhoz napilapok működésének, melyek minden egyes automobilbalesetből valóságos rémtörténetet csinálnak. Reméli, hogy ebben az irányban is lehet megegyezést létesíteni. „Mint tudják uraim”, — folytatta a herceg — „a jövő évre egy turaversenyt irtam ki. E kiírás oka az volt, hogy egyrészt tudtam a Herkomerverseny elmaradásáról és másrészt munkás iparunknak szüksége van arra, hogy újból kimutassa képességeit. Ezt a versenyt természetesen csak a kormány barátságos előzékenységgel sikerült kiírni s azért sietek a jóindulatú támogatásért köszönetünket kifejezni.” Nagy hatást keltett a herceg további beszédjének azon része, amelyben az automobilkártalanítási kötelezettségről szóló törvényről beszélt. A törvény — ugymond — Damokles kardjaként lebegett felettünk, de azon szerenés helyzetben vagyok, hogy Önöket megnyugtathatom uraim, hogy ezen törvénynek a legnagyobb nyugalommal és bizalommal nézhetnek elébe.

Mindezen bennünket érdeklő kérdések felett, s ezt elégedetten konstatálhatom, egy erős, oltalmazó kéz lebeg, egy baráti kéz, amely nélkül aligha tűzhetünk volna ki egy oly körutat a Henrik-versenyre, mint a megállapított. Ez az oltalmazó kéz, ami legkegyelmesebb urunké és királyunké. Neki tartozunk mély hálával és köszönettel, stb. A császár életése után Rahe generális a herceget köszöntötte fel szép beszédben, mely élénk tetszésben részesült. A kiállítás nevezetességeiről jövő számunkban szólnak.

A párisi jubilári „Salon” a mult vasárnap zárta be kapuit, miután három héten keresztül szinte példátlan vonzóhatást gyakorolt a francia főváros és a külföld közönségére. Az utolsó nap természetesen a kiállítási sorsjátéknak és a kitüntetéseknek volt szánuja. A sorsjáték főnyereménye egy 15 lóerős De Dion kocsis volt, melyet a 143312. sz. sorsjegy nyert meg. A legszebb dekorációk versengésében a legelső kitüntetés a *De Dion Bouton* „stand”-jának jutott, a nagydíjat a Mors cég nyerte, azután aranyérmes: G. Richard Unic, Renault, Brasier és Fiat, aranyveretű ezüstérmes: La Buire, Gobron—Brillie, Peugeot, Itala, Duhanot, Pauhard—Levassor, Isotta—Franchini és S. P. A., ezüstérmes: Benz, Hispano—Luiza, Nielauss, Safier, Germain, Laurin és Klément, Chenard & Walker, Weyher & Richmond, bronzérmes: Motobloc, Martini, Bianchi, Minerva, Turicum, Prunel—Dumas, G. Roy, Belgica, Cotin—Desgouttes, Standard, Deeleve & Chavalier.

A legizlésesebb autók számára kitűzött díjakat a következők nyerték: Aranyérem: Delaunay—Belleville, Aranyveretű ezüstérmes: Charron, Rochet—Schneider, Bronzérmes: Brouhaut, Darraq, Decauville, De Dion—Bouton, Peugeot, Pax, kik három vagy több kocsit állítottak ki. Azon cégek közül, akik egy vagy két kocsit állítottak ki, a következők kaptak díjat: Aranyveretű ezüstérmes: Pipe, Ezüstérmes: Mors, Itala, Nielauss, Bravier, Pauhard, Bronzérmes: Berliet, Leon Bollée, Mercedes—Mixte, La Buire, Aries, De Dietrich, Westinghouse, Porthor, Belgica, Delangère & Clayette, Picard, Gillet—Forest, Hotchkiss, Safir, Unic, Nagaut, Chenard & Walker, Winot—Degumigand.

A budapesti automobilkiállításra dacára a korai időnek és a gyorsok elfoglaltságának máris szorgalmasan érkeznek bejelentések. A kereslet főleg a bejáratul szemben fekvő standokra irányul.

1908-ban nem lesz német kiállítás. A „*Verin Deutscher Motorfahrzeug Industrieller*” (Német Motorjármű-Iparosok Egyesülete) mult szombaton tartott VII. rendes közgyűlésén elhatározta, hogy az 1908-ik évben egyáltalán nem rendez német kiállítást. Ezen egyhangu határozattal azzal indokolták, hogy az automobiliparnak pihenési időre van szüksége, amely alatt az automobil-technika fontosabb kérdéseit behatóan tanulmányozhatja és tisztázhatja. Igen fontos volt a közgyűlés egy másik határozata is, amelyvel elvetette a mérnökök, hivatalnokok és munkások elszereződése ellen az igazgatóság által készített szerződéstervezetet.

Az osztrák automobil club a jövő év február 6-án ünnepli tízéves fenállásának emlékét. Ez alkalomból a klub nagyszabásu ünnepségeket tervez, amelyek előkészítésével egy bizottság bízott meg.

A frankfurti kiállítási csarnok, amely a jövő évi német automobilkiállítás helyéül fog szolgálni, nagyszerű méreteivel valóban egyedül áll egész Németországban. A Tiersch müncheni tanár által tervezett csarnok teljes hossza 112 m., szélessége 48 méter, tehát 6000 m.² belső területű és ilyenformán a világ legnagyobb szabad terme. A szükséges melléképítmények a hosszoldalakon vannak elhelyezve. A kivittelt és az üzembentartást egy kiállítási társaság vállalta magára, melynek 1-8 millió korona betétje van a városnál. A kiállítási csarnok építkezési junius hó 1-én lesznek befejezve és már július hóban benne tartják meg a XI. német tornaiünnepélyt. November végéig a belső berendezéssel is el kell készülni.

Motor Union Athletik Club is létezik Angliában, mely élénk sportbeli és társadalmi tevékenységet fejt ki. A téli szezon beálltával a derék motoros atléták működési színhelyüket a gyeppályáról és országútról a szalonba helyezték át és a mult héten remekül sikerült kabaretet rendeztek, akáresak a Magyar Athlétikai Klub, vagy a Műgyetemi Amerikai és Football Club.

Automobilon Dar-es-Salam-tól Svakormundig. Grätz főhadnagy, ki a f. év augusztus havában megkezdett afrikai utazását sofförjének megbetegedése és gépének elromlása miatt kénytelen volt félbeszakítani, mint egy Kilossá ból keltezett távirat jelenti, újból nekivágott az utnak és reméli, hogy január hó folyamán előri a nyugati partot.

A Turini automobilverseny A Turini Automobil Club az V. nemzetközi automobilkiállítással kapcsolatban. 1908. évi január hó 26-án voiture-t-versenyt rendez a következő körpályán: Madonna del Pilonc—Chieri—Pilonc—Santa-Anna—La Ressa. A versenyt 36 kilométer hosszú és ötször futandó be, tehát a teljes hossz 180 kilométer. A versenyen résztvehetnek egyhengeres gépek 100 mm. maximális furattal. Az egyhengeres maximális súlya 500 kilogramm, a kéthengereseké 600 kilogramm lehet. Csak azon kocsik osztályoztatnak, melyek a versenytávot 6 órán belül futották be. Nevezési zárlat január hó 20-án. Nevezési díj 100 lira. A győztes az olasz király által adományozott serleget nyeri, a második és harmadik a Turini Automobil Klub ezüst plakettjét. Azon három kocsiból álló csapat, mely az utat a legrövidebb idő alatt futja be, a gennai herceg serlegét nyeri. Minden egyéb kérdésben az Olasz Automobil Klub versenyszabályai mérvadók.

Sizaire balesete. Sizairet, a hirneves voiturette mestert, enapokban súlyos baleset érte. Loungehamból versenygépén visszatérve Párizsba, összeütközött egy landaulettel és kiesve a kocsiból, karját törte, míg chauffeurja jelentéktelen sérüléseket szenvedett.

Új pályarekord. M. S. Edge a mult szombaton ismét sikerült t'madást intézett két rövidtávu rekordra. A Napier cég hires versenyzője a félmértföldet repülő starttal 96-75 mértföld (155-67) kilométer) óránkénti sebességgel hajtoita be, a tíz kört (kb. 56 kilométer) 86-75 mértföld (138-8 kilométer) óránkénti sebességgel. A használt gép egy 60 lóerős négyhengeres, 127 mm. furatu, 102 mm. lökethosszal bíró kocsis volt.

Az angol Darrag-társaság-nak a minap tartott második rendes közgyűlése élénken bizonyítja, hogy jól alapozott szolid társaság számára krízis nem létezik. Az eladás

pénzértéke a lefolyt évben 60.000 fonttal multa felül a mult évit. A tiszta nyereség a munkadíjak és az anyagárak emelkedése miatt a mult évi 203.000 fonttal szemben csak 194.460 fontot (4.680.000 kor.) tett ki. Az igazgatóság indítványára az ez évi osztalék 20%-ban állapított meg. A tartalékalapra 100.000 fontot fizettek be, új számlára pedig 27.000 fontot fizettek.

A külső légnyomás és a motor fejlesztőképessége. Ujabban beható kísérletek folytak a légnyomásnak a motor teljesítőképességére gyakorolt befolyására vonatkozólag, amelyek alapján kétségtelenné vált, hogy a nyomás csökkenésével a motor teljesítőképessége is csökken. Az a motor pl. mely normális légnyomásnál (760 mm.) 100 lóerőt képes kifejteni, a Mont Cenis hágó magaslatán csak 78 lóerőt, a Mont-Blanc tetején meg pláne csak 55 lóerőt teljesít. A teljesítmény csökkenése magasság szerint kifejezve a következő: 800 méternél 10%, 1000 méternél 12%, 1750 méternél 20%, 2800 méternél 30%, 4000 méternél 40% és 5500 méternél 50%.

Hány automobil van üzemben Franciaországban? Egy francia szaklap közlései szerint, melyeket hosszas utánjárás után sikerült megszereznie, az 1899ik évtől kezdve következőkép emelkedett a forgalomban levő automobiloik száma:

Bejelentett automobiloik:

1899-ben 7162 kocsi.
1900-ban 2997 kocsi.
1901-ben 5386 kocsi.
1902-ben 9207 kocsi.
1903-ban 12984 kocsi.
1904-ben 17.107 kocsi.
1905-ben 21524 kocsi.
1906-ban 28312 kocsi.
1907-ben 35923 kocsi.

Ha tekintetbe vesszük, hogy a be nem jelentett kocsi száma körülbelül 5000-et tett ki, úgy a jelenleg Franciaországban forgalomban levő automobiloik számát 40000-re becsülhetjük.

A Florida-Meeting, Amerika egyik legnevezetesebb automobilversenye, március hóban fog megtartatni az Automobile Club of America és az A. C. of Florida rendezésében. A meeting főszámai 1. Versenykocsi verseny (korlátozás nélkül). 2. Versenykocsi verseny amatőrök számára, és 3. Dewar Cup. Mérőföldes gyorsasági verseny. Ezen utóbbi versenyen csak annak van részvételi joga, ki előzőleg 20 mérőföldet (32 kilométer), 128 kilométer átlagos sebességgel futott be. A Thomas-cég a Dewar Cupra méri bejelentett egy hathengeres gépet.

Ütmesterek jutalmazása. Az osztrák automobileklub a „Neues Wiener Tagblatt” közreműködésével annak idején tekintélyes alapot gyűjtött ezen célból, hogy azon utmestereket, kik utszakaszaik jókarban tartására különös gondot fordítanak, jutalmazhassa. A jutalmazás oly módon történik, hogy minden koronatarományban székelő klub tapasztalati alapján megállapíthatja a jókarban tartott utszakaszokat és azokat a helytartóságnak bejelentik. A helytartóság felülvizsgálja az adatok helyességét és a rendelkezésére álló pénzüsszeget, amely arányban áll az illető tartomány utainak hosszával, az arra érdemesek között felosztja.

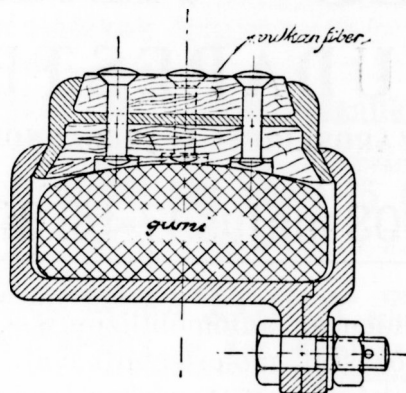
Eddig a következő jutalomösszegeket osztották szét:

Morvaország	803 kilométer	490 korona
Csehország	4157	2536
Tirol	1703	1039
Stiria	820	500
Karintia	600	365
Salzburg	364	222
Krajna	500	305
Szilécia	428	261
Alsó-Ausztria	681	415
Felső-Ausztria	775	473
Partvidék	680	415

Szükségtelen bizonyítani, hogy a pénzbeli érdekltség mennyire serkent a munkára, felismerték ezt már az egész világon és nálunk is helyén volna az utak jókarban tartását habár csekélyebb áldozatokkal is e módszer segélyével elősegíteni.

Mentőautomobil. Az első segélynyújtás gyorsasága sokszor életbevágó fontossággal bír s azért mind gyakrabban kezdik az automobil, mit mentőkocsit alkalmazni. Nem a nálunk használatban levő mentőautomobil-ról van szó, amely az orvosok gyors szállítására szolgál, hanem egy oly kocsi, amely a szerencsétlenül jártak kórházszállítását is eszközli. Legutóbb Rio de Janeiro város tanácsa szerzett be négy darab 16/20 lóerős Lorraine-Dietrich kocsit, mely úgy ül, mint fekvő betegek szállítására van berendezve.

Uj omnibusabroncs. Zechlin mérnök és Kronheim igazgató igen célszerűnek látszó omnibusabroncsot találtak fel, amelyet a mult héten mutattak be berlini szakköröknek. A teljes abroncs-szerkezet lényegében egy U alakú keréktálpból áll, amelyben tömör gumiabroncs van elhelyezve. E felett egy keretbe foglalva fiber-lemezek vannak és ezek érintkeznek a talajjal, a gummi tehát alig kopik. A szerkezet különben a mellékelt ábrából könnyen megérthető:

Az Olympia Show jövő évi megrendezése egyideig kétséges volt, mert Mr Jarott és néhány társa a Society of Motor Manufacturers-nak a kiállítás beszüntetését ajánlotta, illetőleg azt, hogy a jövő évi kiállításból a túrakocsik kizárassanak és csak üzleti kocsik és motoresónakos állítsanak ki. Indítványát a nagy többség elvetette, azonban hatása mégis volt, mert elhatározták, hogy a jövő évi kiállítás rövidebb tartamu lesz. Mindenesetre az idők jele, hogy a túrakocsiknak a kiállításokkal járó folytonos átalakításának meggátlására komolyan gondolnak.

Országúti rekordmenet Ausztráliában. Igen jó világot vet az ausztráliai utak állapotára az a kiváló eredmény, melyet a mult hó utolsó napján Stevens ért el egy Darraq kocsival. Stevens 12 óra alatt 679 kilométert tett meg, azután folytatva útját 24 óra alatt 1250 kilométert. A második félnapon Stevens társával váltakozva vezette a kocsit. A 24 órai menetközben nem tartottak semmiféle szünetet és a motor kifogástalanul működött.

A Coupe de la Presse turakocsi verseny, melyet a folyó évben a Criterium de la Franceval kapcsolatban tartottak meg, a jövő évben augusztus havában fog megtartatni. A feltételek némileg változtak, amennyiben a minimális kocsi súly 1600 kilogramm helyett 1700 kilogrammban állapított meg. A többi feltétel marad a régi úgy a karossériák alakjára, mind pedig a tüzelőanyag mennyiségére vonatkozólag (19 liter 100 kilométerenként).

Automobilélet Argentiniában. A Moto Club Argentino élénk tevékenységet fejt ki az automobilizmus terjesztése érdekében. December hó 10-én a klub egy voituret-versenyt rendezett 120 kilométeres távon, amelyen lóerőszám szerint csoportosítva indultak a járművek. Igen élénk Argentiniában a turisztikai élet is, csak nemrég rendezett a Touring Klub egy La Plata-i turenmet, melyet most a kirándulások hosszú sora követ. December hó folyamán a Moto Klub automobilkiállítást rendez Buenos-Ayresben és virágkorzót Palermóban. Valóban alig lehet panaszkodni az argentinai automobilizmus vezetőinek téltelensége miatt.

IV. NEMZETKÖZI
**AUTOMOBIL
 KIÁLLÍTÁS
 ÉS VÁSÁR
 BUDAPESTEN**

A VÁROSLIGETI IPARCSARNOKBAN

1908 május 17-től 31-ig.

Minden az automobilizmussal, lég-
 hajózással, motortechikával és tou-
 ristikával vonatkozásban levő kiállí-
 tási tárgy bejelenthető naponként
 délután 6—8 óra közt a **Magyar Auto-
 mobil-Club titkárságánál**, IV., Királyi
 bérpalota I. emelet, hol a kiállítási
 szabályzatok díjtalanul kaphatók és
 felvilágosítások szívesen adatnak.

RENDEZŐ-BIZOTTSÁG:

GRÓF ZICHY BÉLA REZSŐ

ELNÖK:

BLÁTHY OTTÓ TITUSZ

AELNÖK.

KRISZTINKOVICH BÉLA

IGAZGATÓ.

FELSŐVÁNYI BARUCH JENŐ

HELYETTES IGAZGATÓ

FÉNYI BÉLA, GRÓF HARNONCOURT FÉLIX,
 HATVANY KÁROLY, BÁTORKESZI KOBEK
 KORNÉL, KISCZÉTÉNYI KOVÁCH LÁSZLÓ,
 DR. MOLNÁR ÁKOS. NAGY SÁNDOR
 DR. SZÉCHY KÁLMÁN, BÁRÓ VÉCSEY LÁSZLÓ
 VAS FRIGYES, DR. DELMÁR TIVADAR
 TAGOK.

IV-İK NEMZETKÖZI
**AUTOMOBIL KIÁLLÍTÁS ÉS
 VÁSÁR BUDAPESTEN
 1908-BAN.**

A IV. nemzetközi
 automobil-kiállítás diszbizottsága:

Elnök:

JÓZSEF FÖHERCEG Ö FENSÉGE.

Tagok:

Gróf ANDRÁSSY SÁNDOR v. b. t. t.
 a magyar automobil-club elnöke.

Gróf ANDRÁSSY GYULA v. b. t. t.
 magyar kir. belügyminiszter.

DARÁNYI IGNÁC v. b. t. t.
 magyar kir. földmivelésügyi miniszter.

Jekel- és margitfalvi JEKKELFALUSSY LAJOS
 v. b. t. t. magy. kir. honvédelmi miniszter.

KOSSUTH FERENC v. b. t. t.
 magyar kir. kereskedelemügyi miniszter.
 a magy. automobil-club tiszteletbeli-tagja.

Dr. CHESTER FERENC DYER
 az amerikai Egyesült-Államok főkonzulja.

H. de la MARTINIERE gróf
 francia főkonzul.

FREDERIK SEYMOUR CLARKE
 angol főkonzul.

LVOFF SÁNDOR
 orosz főkonzul.

SCHÖNBURG-WALDENBURG HERMANN herceg
 német főkonzul

MATTEOLI PASQUALINI lovag
 olasz főkonzul.

Prince ALEXANDRE SOLMS-BRAUNFELS
 az osztrák automobil-club elnöke,
 a magyar aut.-club tiszteletbeli tagja

RATIBOR VIKTOR herceg
 a német császári automobil-club elnöke,
 a magyar aut.-club tiszteletbeli tagja.

DUKE OP SUTHERLAND K. G.
 az angol királyi automobil-club elnöke.

BIBESCO GYÖRGY herceg
 a román automobil-club elnöke,
 a magyar aut.-club tiszteletbeli tagja.

ZORN MÓR

BUDAPEST — BÉCS

Rutorszállítási és beraktározási vállalata.

Képviselve bel- és külföldön minden nagyobb városban.

== BUDAPEST, ==
VIII., József-körút 18. sz.

Malik Zsigmond

kerékpár-készítő és javító műhelye.
BUDAPEST, X. ker. Gergely-utca.

Elfogad megrendeléseket a legjobb angol anyagból készült **Kerékpárookra** 2 évi jótállás mellett, legegyszerűbb kezelési automobilonokra (motorkocsikra.) Zománcozások, nikkelezések, valamint minden szakmába vágó munkák a legolcsóbb árak mellett eszközöltnék.

A legújabb szerkezetű (modellű) új kerékpárokat 120 koronáért szállítja.

== Árjegyzék ingyen és bérmentve. ==
Kerékpárok és varrógépek raktáron.

Elsőrendű ajánlatok! Személyi hitel! Elsőrendű ajánlatok!
Válaszbélyeg melléklendő. Kéjen prospektust!

Kezes és kezes nélkül katonatisztek-, papok-, lelkészek-, udvari-, állami-, megyei- és magántisztviselők, tanítók, kereskedők, iparosok, nyugdíjogosult hölgyek, kereskedelmi alkalmazottak és magánosokak 1/4—20 évig terjedő időre havi, 1/4, 1/2 és egész évi tőkekamat-törlesztéssel!

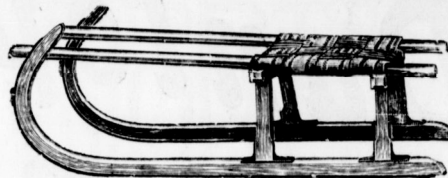
Különlegesség: A páris-bécsi enquéte értelmében tőkésitem a jövedelmei.

Jelzálog hitel! 300 koronától feljebb I. II. és III. helyre földek-, városi és vidéki házak, nyaralók, gyárak, fürdőépületek, malmok, ásványvíz és egyéb források és kőbányákra, a becsérték 3/4 részéig.

Építési hitel! építésfélben levő ingatlanokra 2—3 részletben, oly arányban, amilyen arányban az építkezés előrehaladt.

Bank- és magánadósságok konvertálása!

Előnyösen! Szolid alapon és gyorsan eszközölöm mindezen fenti műveleteket elsőrangú bel- és külföldi intézetek által.
ZÁBORSZKI JÓZSEF leszámítoló és hankiroda, Budapest, VI., Sziv-u. 28.

Téli sport-cikkek.

Műkorcsolyázók részére „Les Alexander” legelső minőségű versenyeszűcsolya 9 forint.

Gyorskorcsolyázók részére, Hagen, Eriksen, norvég és svéd versenyeszűcsolyák.

Halifax forint 1.50, Mercur, Jackson Haynes Jégvitorlák és vitorlakorcsolyák

Jégjátékok Hockey ütők és labdák. Jég-hockey játékszabály 10 kr.

Svéd-, norvég-, svejci-, tiroli-, hallvölgyi- és amerikai rodel

Sport és gyermek-szánkók Rennwolff, Tobhogan, skeletón stb. Norvég ski-k, láb-szánkók, hótálpak.

Lilientfeldi ski párja 15 frt.

Téli sportöltözékek, fejre húzható hósapkák, teljes felszerelések, legnagyobb választékban

Kertész Tódor sport-üzletében

BUDAPEST, IV. ker., Kristóf-tér.

== Teljes sport árjegyzék ingyen és bérmentve. ==

Olajfestésű arcképeket

festek 50 koronától teljebb 10 koronás részletekben életnagyságban, élmintáról vagy fényképről is. Iparművészet tervezések, fabegegetések, tájképek, szentképek, Rákóczi, Kossuth, Petőfi, Aradi vértanúk arcképei, valamint általam is festett mester-művek másolatokban megrendelhetők

Daróczy Sándor

festőművész műtermében
Budapest, VIII., Szűz-u. 3. sz.

* Magyarok! A kész ruha becsi gyári munka! *

Klein Adolf férfi-szabó-üzlete

Budapest, VI., Döseswffy-utca 23. sz.

Készít mérték szerint öltönyt vagy felöltőt 15 forinttól feljebb valódi gyapju-szővet maradókból. — Több évi tapasztalatomat Neuländer Testvérek és Weiner és Grünbaum cs. és kir. udvari szabóknál szereztem.

~ Művészies munka. ~

Dunlop Pneumatic

Néhány levélből:

a legkedveltebb!

Az Ön által szállított Dunlop jobb,
mint bármely pneumatic, mit eddig
használtam. Báró Born Figyes.

Feltétlenül legjobb gummi.
Gróf Szápáry László.

Állandó használatnál kitűnően nevált
Gróf Nádasdy Tamás

A Dunlop a legjobb szolgálatokat tette.
Gróf Károlyi Mihály.

A Dunlop igen jó benyomást tett
reám. Báró Harkányi János.

Igen meg vagyok elégedve.
Hercege Odessalchi Géza.

Alig hiszem, hogy a Dunloppal egy-
minőségű gummi létezzék.
Dr. Delmár Tivadar.

Meg vagyok győződve róla, hogy
Dunlop a legjobb anyagu.
Hatvani Hatvany József.

Sokkal jobb, mint bármely más
gyártmány, a mint azt magam kipró-
báltam. Maróthi Fürst László.

A legkiválóbb minőség, a mit valaha
láttam. Dr. Kohner Adolf.

Soha más pneumatikot nem fogok
használni. Dr. Wellner Gyula.

VEZÉRKÉPVISELET

VAS GÉZA ÉS FIA

BUDAPEST, VI. kerület, Liszt Ferencz-tér 6. szám.

Távbeszélő: 65—43. (mellékállomással).

Sürgőnyczim: Dunlop.

NEMZETI SPORT.

MINDEN SPORTTAL FOGLALKOZÓ SZAKLAP

FŐSZERKESZTŐ: Dr. POLÓNYI DEZSŐ lapfajtájados.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: VIII., Esterházy-utca 6. Telefon 52—59.	FELELŐS SZERKESZTŐ: FRIEDRICH NÁNDOR
--	---	---

ALAPÍTOTT 1903-ban
Fodor Károly műeg. vivőmester által

KARÁCSONYI SPORTESEMÉNYEK.

Az idei karácsony havának két rendkívüli fontossága, szinte korszakalkotó sporteseménye van. Az egyik a vallás- és közoktatásügyi miniszter rendelete a svéd tornarendszer ügyében, a másik a MASz. iskolai testnevelési szakosztályának felállítása.

Azok az apró sportemberek, akik elmerülnek a kicsinyes klubpolitikában, akiknek látköre legfeljebb a szövetségek áldatlan harcáig emelkedik, bizonyára nem lesznek képesek méltányolni a történetek rendkívüli fontosságát, de mindazok, akik magasabb szempontból nézik a sportot, akik a testi kultúrában nemzeti ügyet, nemzedékekre kiható fontosságú országos kérdést látnak: azok érzik, hogy a magyar testi nevelés terén döntő lépés történt, erőyes fordulat a helyes irány felé, amelyen való haladás hivatva lesz a fajnunkban szunnyadó erőket nemzetünk javára teljes mértékben kifejleszteni.

Iskolai testnevelésünk a német torna jármái alatt nyögött. Hiába volt a modern szellemű sportemberek minden erőlködése, hiába az ifjúság eszalhatatlan jelekben mutatókozó ellenszeme a német tornaszat iránt, hiába a nemzetközi kudarcok, egy lépést se tehetünk előre, mert a néhai *Tornaszövetség* és annak vezérei lidérenyomásként nehezedtek a közoktatásügyi minisztérium elhatározásaira. Amint megszűnt a Tornaszövetség létezni, tüstént beállott a várva várt fordulat.

Egyetlen ország sincs az iskolai testnevelés terén annyira elmaradva, mint a miénk. Nemesak az angolok és az angol testnevelési irányt követő nemzetek járnak elérhetetlen távolban előttünk, hanem még a tornász nemzetek is, a maguk helyesebb, célszerűbb, modernebb tornászrendszerével. Maga Németország is, a tornászati vaskalap szülőföldje, egyre-másra kezdi a reformokat, melyeknek most hatalmas lökést adott az a megdöbbentő orvosi felfedezés, hogy minden sport között a tornást, a szíve gyakorolt káros hatása folytán a legegésztelenebb, legveszélyesebb.

Ezzel szemben az orvosi kutatás, mint azt Smith dr., az olimpiai vizsgálatokról kiadott könyvében kifejti, a könnyű atletikát mutatja ki a legegésztesebb sportnak. Mindezek dacára hazánkban nem történt semmi.

Rendkívüli jelentőséget kell tehát tulajdonítanunk a vallás- és közoktatásügyi minisztérium amaz elhatározásának, amely szerint iskolai testnevelésünk reformjához fogott és az első rendeletét a svéd torna oktatása tárgyában kibocsátotta. Akik gróf Apponyi Albert államférfiúi láng-

elméjéhez a sport terén is nagy várákozásokat fűztek, nem esalódtak. Minden tétovázás, minden anketézés nélkül bele-vágott a merész feladatba és első lépése feltartóztatlanul vezet az *iskolai testnevelés teljes reformja* felé. Most, hogy a testnevelés reformálása hivatalosan is megindult, minden szerényletlenség nélkül hivatkozhatunk arra a cikksorozatra, amely lapunkban a múlt év folyamán *„Tornászati reform-eszmék”* cím alatt megjelent. Bárha a cikkirő erősen hangsúlyozta, hogy nem saját felfedezéseit akarja napvilágra hozni, hanem a legkiválóbb külföldi rendszerek, az amerikai és svéd testnevelési tanterv eszméit ismerteti: a „szakemberek” gunyos mosolylyal fogadták a „laikus” fejtegetéseit, mert az nem volt közülök való. Helytelen volna kutatnunk, hogy lapunk cikkei mennyiben járultak hozzá a minisztérium elhatározásához: megelégszünk azzal, hogy az abban propagált eszmék jutottak diadalra és kerülnek megvalósításra. Akik akkor mosolyogtak, most ijedten kapkodnak és iparkodnak a reform nyomába hágni, hogy aztán önérettel verhessék mellüket, hogy elmondhassák: quorum ego pars magna fui.

Bár a minisztérium ezuttal saját kezdeményezéséből eselekedett, mégis úgy neki, mint a magyar sportéletnek feltétlenül szüksége van egy *tornaszövetségre*, amely a modern eszméket a gyakorlatba átvigye és gyakorlati tanácsokkal szolgáljon a hatóságoknak munkájukhoz. Mindaddig, míg a tornaszat képezi iskolai testnevelésünk gerincét, tornaszövetség nélkül hazánk nem lehet el. Ennek megalakítása tehát sportkörünk egy sürgős és fontos feladata.

*

Ha valahol, úgy a nevelés terén jogosult az óvatosság, a józan konzervativizmus. A haladásnak fokozatosnak kell lennie, minden elhibázott ugrás egész nemzedékekre veszélyes lehet. Természetes tehát, hogy ősdi testnevelési rendszerünkről egyszerre az angol-amerikai rendszerre átugrani nem lehet. Az angol-amerikai testnevelés eszméi helyességét előbb bele kell vinni a köztudatba, a pedagógusok meggyőződésébe. Át kell pedig vinni a tudomány, a meggyőzés nemes fegyvereivel.

E nagy feladatra vállalkozott a MASz. testnevelési szakosztálya. E szakosztály messze felül fog állani a szövetségi és egyleti harcokon, kizárólag elméleti kérdésekkel fog foglalkozni, kizárólag a tudomány fegyvereivel fog harcolni. A szakosztály vezetőinek, *Bárczy Istvánnak és Gerenday*

Györgynek, a neve magában is programot jelent, de kívül ott találjuk a magyar sportélet jeleseit, a sporttal is foglalkozó pedagógusoknak és orvosoknak fényes névsorát. Ez a sorozat még nem is teljes, mert a szakosztály örömmel lát tagjai sorában ezental is minden hivatott szakembert, aki eszméi érdekében dolgozni akar.

Kettős irányban fog működni az új testület. Egyfelől eszméikkel, gyakorlati tanácsokkal, sőt kész munkával kíván szolgálni az államnak és hatóságoknak, másfelől eszméit felolvasás, nyomtatványok és más propagatív eszközök segítségével akarja terjeszteni a nagyközönség körében. Ez lesz az első testület, mely az államtól és hatóságoktól, a társadalomtól nem kér semmit, hanem ad azoknak bőkezűen, gazdagon.

Sok és fontos tennivaló vár az új testületre. Sürgetnie kell első sorban a tornatanár-képzés reformját. A testi nevelés fontosságban egyértékű a szellemi neveléssel. Ez okból a tornatanárnak a többi tantárgy tanítóival egyenlő jog és helyzet biztosítandó. Ehhez képest a tornatanárok képesítését is emelni kell. Felállítandó, anyagi akadályok esetén fokozatosan megvalósítandó, a testnevelési akadémia, melynek legalább három évfolyama legyen. A testnevelés tanárait ki kell képezni a tornán kívül az atletikában, a labdajátékokban, vívásban, uszáásban, a jég- és hósportokban egyaránt mesterekké. Meg kell tanulni az orvosi és pedagógiai tudomány szükséges részeit, hogy alapos elméleti tudással támogathassák gyakorlati működésüket.

Az intenzív testi nevelés már az elemi iskolákban megkezdendő. A gyermekek töltsenek minél több időt a szabadban. Az órarendben nemcsak megfelelő számú torna- és játékóra illesztendő be, de az egyes órák közben is, amerikai mintára némi mozgás (u. n. lélegzési gyakorlatok) végzendő.

A középiskolákban a testi nevelésre fokozott gond fordítandó. A testedzési és játék-órák száma legalább háromszorosra emelendő, az eddig csak papíron létezett játékdétutánok tényleg megvalósítandók. A teljesen redukált torna-órák mellett az ifjúságnak atletikát üzni, vívni, uszni, játszani és korecsolni kell, mindezt a tanár állandó és személyes felügyelete mellett.

A gyenge vagy hibás testű gyermekeket nem szabad a testedzés alól felmenteni, mint az eddig történt, — hiszen ezeknek van legtöbb szüksége a testedzésre, — hanem ezek részére iskolánként egy-két tanfolyamot kell berendezni, ahol az ép és erős gyermekektől elkülönítve, megfelelő gyakorlatokat végezzenek. A gyakorlatok megállapítása a sport és orvosi tudomány közös feladata.

Meg kell értetni a szülőkkel, hogy a gyermeknek intenzív testi munkára van szüksége és azt elvégezni, ha kell, szülői és tanítói akarata ellenére is. Amíg azonban most ellenőrizhetetlen módon, gyakran rossz társaságban, egészségtelen helyen, tulhajtva játszik vagy sportol, a jövőben ezt orvosi és tanári vezetés mellett az iskola sporthelyén, egészségére és erkölcsére egyaránt veszélytelen módon fogja üzni. Lehetetlen, hogy legyen gyermekét szerető szülő, aki csemeink helyességét be nem látja.

Ezek és ezekhez hasonló száz és száz más reform vár a MASz. testnevelési szakosztály munkásságára. Biztosra vesszük, hogy a hozzáfűzött várakozásoknak meg fog felelni.

Mind e reformokat át kell lengeni a MASz. által propagált nagy elveknek, a szabad levegő, a napfény, a szabadság, a verseny- és egyéni képzés eszméinek.

Ki a szabadba, az Isten áldott ege alá, a napfénybe, ahol nem ütemre és vezényszóra, de a kedv és értelem szabadságával keljenek versenyre az ifjak. Egyéneket, férfiakat akarunk nevelni, nem tömegeket. A tömeg csak ágyutölteléknek való, csak a sáncárok betöltésére, hogy rajtuk keresztül az erők az életrevalók rohanhassanak a diadalra.

A római liktorok vesszőnyalábokat hordottak, annak jelképeül, hogy egy vessző egymagában törekény, de tömegbe összekötve erős és ellenálló. Nos, hát mi nem hitvány vesszőket, hanem erős tölgyeket akarunk nevelni. Tölgyeket, amelyeket nem kell kötegekké csomózni össze: erős derékka állják meg azok helyüket egymagukban is.

Ha aztán ilyen tölgyekből erdőt neveltünk, azt évszázadok viharai se rendíthetik meg. (N.)

A MASz. iskolai testnevelési szakosztálya.

Mult számunkban megemlékeztünk a MASz. ifjúsági testnevelési szakosztályának megalakulásáról és kellően méltattuk ezen nagy horderejű lépés fontosságát. A szakosztály vezetősége már e héten megkezdte alapvető munkásságát és működési programjának főbb pontjait megállapította. Nagyon szerencsésnek tartjuk azon egészséges fel fogást, hogy a szakosztályba nemcsak elméleti és gyakorlati szakembereket, hanem olyan egyéneket is beválasztottak, akik egyáltalában az ifjúság nevelésével foglalkoznak. Szóljon mindenki hozzá a kérdéshez, mert az ifjúság sorsa az egész társadalomé, az ifjúság neveléséhez szava van a szaktanárokon kívül a gyakorlati embereknél, a pedagógusoknál, az orvosoknál, a szülőknek és egyáltalán a nagy közvéleménynek.

A szakosztály tagjai:

a) a MASz. elnöksége: *Bárczy István dr.* elnök, a MASz. elnöke, *Gerenday György dr.* kir. tanácsos, tornafelügyelő, MASz. alelnöke, *Virava János dr.* ügyvéd, MASz. alelnöke;

b) szakosztályi elnökök: *Stankovics Szilárd* atl. szakosztály elnöke, *Nagy Béla dr.* kir. alügyész, a vívőszakosztály elnöke, *Virava János dr.*, az uszó szakosztály elnöke;

c) meghívott tagok: *Cselötey Lajos dr.* min. fogalmazó, a közoktatásiügyi miniszterium testnevelési szakreferense, *Műsa Gyula dr.* országgy. képviselő, *Polónyi Dezső dr.* országgy. képviselő, *Wildner Ödön dr.* fővárosi tanácsjegyző, *Hajdu Marcell dr.* a NVC. elnöke, *Lauber Dezső* a MAC. titkára, *Szent-Györgyi Imre dr.* a Lawn-tenisz szövetség alelnöke, a korecsolyaegylet igazgatója;

d) MASz. szakosztályi előadói: *Lindner Ernő* atletikai szakosztályi előadó, *Vida Henrik* birkózó szakosztályi előadó, *Földváry György dr.* vívó szakosztályi előadó;

e) orvosok: *Berend Miklós dr.* gyermek-gyógyász, *Gerlóczy Zsigmond dr.* főorvos, *Hajós Lajos dr.* ideggyógyász, *Juba Adolf dr.* iskolaorvos, *Ranschburg Pál dr.* ideggyógyász, *Schuschny Henrik dr.* iskolaorvos, *Szabó Sándor dr.*, szék. főv. h. főorvos, *Záborszky István dr.* orvos;

f) pedagógusok: *Jablonkay Géza dr.* főv. tanító, *Kárpáti Béla* tanár, *MLSz.* elnöke, *Klupaty Jenő dr.* egyet. tanár, *BEAC.* elnöke, *Mozsdossy Imre* kir. tanfelügy., *Nagy László* tanítóképző intézeti igazgató, *Rözer Edvin* tanár, *MTK.* alelnöke, *Szekeress Kálmán dr.* főreáliskolai igazgató, *Wesely Ödön dr.* főreáliskolai igazgató, *Yolland Arthur dr.* egyetemi rektor.

g) tornatanárok: *Ottó József dr.*, *Michnay Gyula*, *Ujhelyi Sándor*, *Kovács Rezső*, *Gerentsér László dr.*

A szakosztály időnként még a szükséghez képest ki-

Előfizetési ár egész évre

fél "

negyed "

15 kor.

8 "

4 "

Egyes szám ára

30 fillér.

vidékre 32 fillér.

Postatakarékpénztári cheque számla

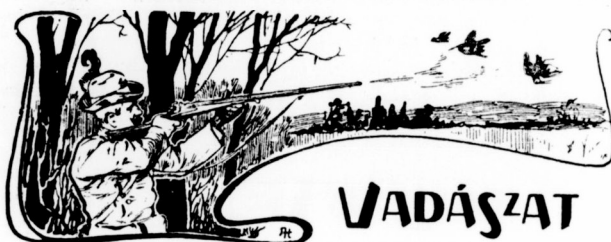
20438 szám.

Előfizetés befizetési lappal eszközölhető.

fogja magát egészíteni és a vidékről beválasztott tagok kérdőívek útján lesznek megkeresve.

A tárgyalásra és megvitatásra kerülő főbb program-pontok a következők:

1. elemi iskolai testgyakorlásra vonatkozó reformtervezet kidolgozása,
2. a középiskolai testgyakorlásra vonatkozó reformtervezet kidolgozása,
3. a főiskolai testgyakorlás kérdése,
4. a tornatanár képzés reformjára vonatkozó tervezet kidolgozása (testnevelési akadémia),
5. a szabad-testnevelés (iskolán kívüliek) kérdése,
6. a szakosztályon megvitatott testnevelési szakkérdések feletti nyilvános viták rendezése szakelőadások alapján,
7. javaslatok, tervezetek kidolgozása hatóságok részére, közerdekű iskolai testnevelési kérdésekben, (uszodák, tornacsarnokok, játékterek, sporttelepek, koreszolyapályák stb. berendezése),
8. leányok iskolai testnevelésének kérdése.

Rovatvezető: Remelei Kövály János.

A róka.

(*Vulpes alopec L.*)

A mesék országából, egész a vadászok világáig, még egyetlen állat sem akadt, amelyiket oly sok szép, ravasz, csúf és rossz szokással felruháztak volna, mint a rókát. Ez a rablólovag tényleg nagyon ismert alak, nemesak a vadászok, hanem a nép előtt is. Ismert volta azonban leginkább a kártevésében leli magyarázatát. A furfang, ravaszsága onnan ered, hogy kártévő volta miatt mindenki üldözi és ez üldözésben természetesen sok olyan szokást sajátított el, amit a körülményekhez képest a saját hasznára értékesíteni is tud. Ezen szokást, — nevezük azonban furfangnak, — nem csak a rókánál, hanem minden más olyan állatnál is feltalálhatjuk, amely üldözésnek gyakrabban van kitéve. Kár ezért a róka komát olyan nagyon okos fráternek feltüntetni. Mende-mondák és egy-egy sikerült csínytevéséi még korántsem jogosítják őt fel arra, hogy okosabbnak tartsuk őt az okosabbnál. Mesékben még értem, különösen Aesopus úrtól még rossz néven sem veszem, ha annyi mindenféle hájjal és zsírral megkent alakot készít is a rókából, mert elvégre az ő meséi nem a vadászoknak, hanem a gyermekeknek szólnak.

Gyakorlatban, azaz jobban mondván a vadászatban, nagyon sok alkalom bizonyítja, miszerint a koma ur nem csak, hogy nem mindig furfangos és elővigyázó lenne, hanem igenis, nagyon ostobán viselkedik, fejét veszítve szabad a fálnak, vagyis a hajtóknak.

Vadászat alkalmával, hajtásban tapasztalhattuk, hogy nem igen igyekszik ő kelme a hajtók közt — hol jóformán semmi veszély sem érné — egérutat nyerni, hanem tart egyenesen a puskások vonalának. És ha akad is egy-egy öreg róka, amelyik ez általános szokásuktól eltérőleg más utamódon próbál is szerencsét, az már igazán öreg koma és alaposan befizette a tandíjat, mit sokszor megsőrétezett bundája igazolhat legjobban.

Nagy ravaszágának leginkább ellent mond az a szokása is, hogy megszokott váltóját, még többszörös zavartatása esetén is, nem igen szereti elhagyni, hanem azt rendszeresen felkeresi és használni szokta. Ki nem látott volna már bagzó

rókát, szántón, mezőn, tisztáson szerelmeskedni? Minden vadász megfigyelhette. Az ilyen eljárás nem óvatosságra, hanem nagy ostobaságra vall. Miért nem keres fedezetet? Miért nem megy a sűrűbe? Mert talán nagyon okos, vagy ravasz. Óvatosságot más vadnál még inkább találunk.

Üldözése alkalmával, a menhelyeket biz' ökelme nem igen válogatja meg, igénybe veszi úgy, ahogy jön, avagy — ahogy kínálkozik. Lyukba, üregbe természetesen szívesen buvik, még ha nem is fér bele, különösen a borz lyukát szívesen használja menedékül; bárha e tiszta állat látogatásának nem is igen örvend, de már volt eset reá, hogy bár kellemetlenül is, de a tolakodó vendégnek lakosztályuk egyik részét a borz átengedni volt kénytelen. Viszont megfigyelők állítása szerint (Brehm) a betolakodó rókát — a borzok alaposan helyben hagyták és ki is végezték.

Agár által üldözve, a menhelyeket meg úgy választja meg, hogy az biz nem észre, hanem nagymérvű fejvesztésre vall, min csudálkozni nem is lehet. Ilyen üldözések alkalmával szénaboglyára, csonka fára, elhagyott pincékbe, házak padlására, vízbe, ólba, ahová csak lehet bemenekül. Ilyenkor aztán kész a szakértői vélemény, hogy: ejnye, de huncut, milyen furfangos és milyen ravasz. Pedig dehogy, csak kétségbeesett helyzetében azt sem tudja mit csinál.

Nagy szerencséje van azonban ködmönében, melynek színe nemesak hogy éghajlatok szerint is különféleképpen váltakozik hanem oly szerencsés összhangzatba jön környezetével, hogy gyakran órahosszákat a napon sütkérezve legjobb barátai, illetve ellenségei a szarkák, varjak és mátyások figyelmét is kikerüli.

Éme pihenésében, illetve a napon való sütkérezésében nyilvánul meg az a tulajdonsága, hogy huzamosabb ideig, nemesak oldalán, hanem a hátán is teljesen mozdulatlanul tud a drága semmittevésben úgy elszundikálni, hogy mindenki nem élönék, hanem inkább dögnek tartaná. Szimatja azonban nagyobb, erősebb ellenségétől megvédi, szárnyas barátjait meg figyelemmel kíséri szemének egy alig észrevehető kis nyílásán. Innen van aztán az, hogy eme semmittevésben is tud gaz gyomráról gondoskodni. Az őt esetleg észrehevő szárnyasok, különösen a varjak körülzállják, nagy károgaikra a koma látszólag rájuk sem ügyel, a varjak őt dögnek gondolván, vizsgálgatásuk közben elég közel merészkednek és a koma orrára is rá ütnek. E vizsgálgatást úgy látszik, az öregebb rókák már tapasztalatból ismerik, mert amikor már a merészebb szárnyas annyira vetemedik, hogy a komára rákoppintani is akar, akkor villámgyorsan talpra ugrik és nagyon gyakran a meglepett szárnyast meg

Rőser tanintézet
BUDAPEST, VI., ARADI-UTCA 10.

- I. Háromosztályú felsőkereskedelmi iskola.
- II. Négyosztályú polgári iskola. III. Nevelő internátus.
- IV. Egyéves kereskedelmi szaktanfolyam.

is csipi. Megfogva, természetesen nem fogja megdorgálni és újra szárnyra engedni, hanem szépen még csak nem is nagyon tollazva, elfogyasztani fogja. Kész a róka legkörmönfontabb ravaszsága.

Igen ám, csak hogy a róka nem azért fekszik ki lustálkodni, heverészni, hogy varjakat fogjon, egyszerűen a saját kényelme, némelykor meg a feles számmal található bolhák serege is erre készíti. A zoologusokat, természetvizsgálókat sok ilyen mellékkörülmény gyakran ejtheti tévedésbe, különösen a róka kománál, kinél megszoktuk már, hogy mindenféle cselekményét a huncutság és ravaszság jelzőjével illessék, már csak annyival is inkább, mivel ennek eredete a legrégibb időkbe gyökeredzik.

A rókának egyik legfontosabb tulajdonsága bámulatos szívós természete. Csapó vasba került lábát a legnagyobb nyugalommal képes úgy kiszabadítani, hogy ott rágja le, ahol a szükség kívánja. Vitorláját meg bármikor többől is leszerkítja, ha ez valamelyes módon fogdába vagy csapóba kerülne. Különbé lövésekkel szemben a legnagyobb szívósságot tanúsít, némely elejtett rókát lövés után valósággal külön kell agyonütni. Ez az agyonütés ugyan nem vadászgal külön kell helyettesíthető. Egyáltalában célszerű mindenféle módon meglőtt, vagy elejtett rókát jól megvizsgálni, hogy nincs-e benne csak egy parányi élet is, mert ha van, akkor alaposan kell vele végezni, mivel e vigyázatlanságnak már sok vadász megadta az árát, lévén a rókaharapás veszélyes és nehezen gyógyuló.

Sokszor a már meglőtt és dögne hirt róka órák mulva tért magához és az őt szaglászó kutyának, vagy tapogató vadásznak rendkívül fájdalmas és nehezen gyógyuló sebesülést okoz a nem várt és nem remélt harapásával. Számtalanszor megtörtént, hogy az üldöző kutyának az orrába harapva, azt mindaddig el nem engedte, míg őt valósággal agyon nem verték. Természetesen az ilyen kutya aztán a vadászatra is egyszersmindkorra mérleget csinált.

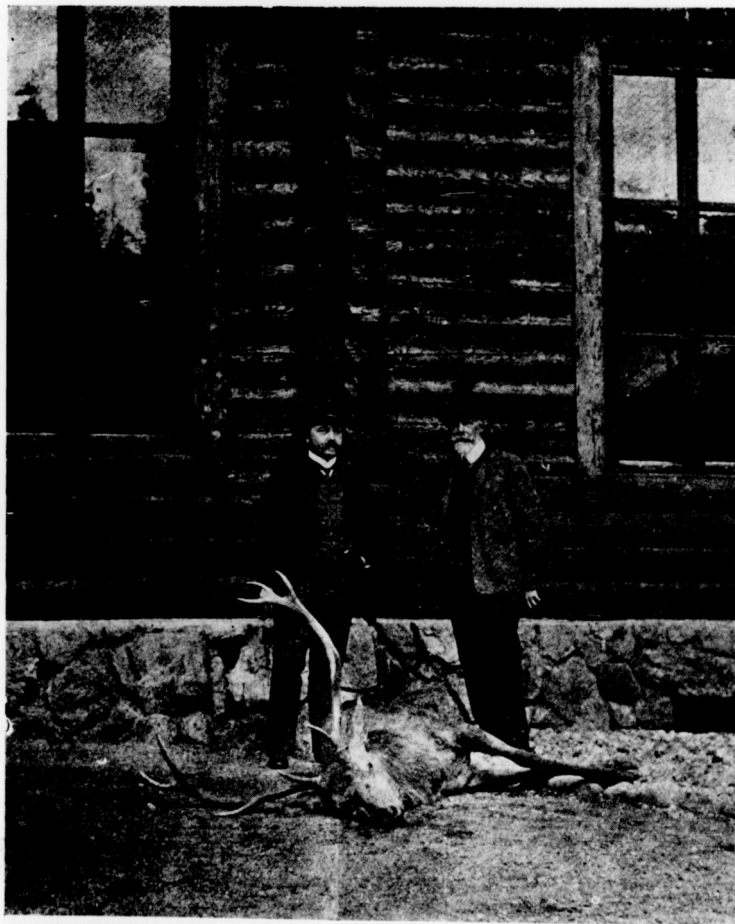
Zsákmányszerzés alkalmával a róka rendszerint egyedül szokott dolgozni; de nagy hideg és magasabb hóállás alkalmával kutyavére kimutatja magát, társaságba lépve másodszor némelykor harmadmagával is nyulázik, hajtja a nyulat, kopómódra esaholva meg is téríti.

Élelmét természetesen nem igen válogatja, az őz, szarvasborjutól kezdve a bogarakig mindenféle élő állatot megtámad, legyen az négylábu vagy szárnyas. Kedveli és ingyen eledelét képezi a tojás és bármelyféle madárfiókák, a madarak fészkeinek fosztogatásának, különösen a földön levőeknek és a nem magas bokron rakottaknak — nagy mestere. Igazában azonban a mezei és házi nyulaknak a legnagyobb ellensége és kártevője.

Vadászatait rendszerint éjjel szokta gyakorolni, amikor is gyakran ellátogat a szomszédos, de akár messzefekvő lakóházakhoz is, hol a szárnyas házi állatokat rendkívül nagy ügyességgel szokta megdézsmálni.

Hohenlohe Keresztély

herceg, a Magas-Tátrában fekvő *javorina-lankai* uradalmában tudvalevőleg nagy vadaskertetet tart fenn. Ezen területén a herceg rendkívül nagy anyagi áldozatok árán számos külföldi állatfajt honosított meg, köztük a *wapiti-szarvast*, *szibériai őzet*, *kőszáli kecskét*, *bölényt*, stb. Most, nemrégén, ismét húsz darab bölényt telepített a Kaukázusból a javorinai hegység rengetegeibe. Hohenlohe herceg a vadászat nemes sportjáért igazán sokat áldoz, amelynek megbecsülhetlen eredménye lesz az is, hogy: ezen idegen fajú állatok meghonosodva a Tátra és a szomszéd hegységekben is otthon fognak találni. A herceg maga is szen-

vedélyes vadász és egyúttal igen vendégszerető szívélyes házigazda is. Öröme csak fokozódik, ha a meghívott vendége — Diana istenaszonyának a jóakaratóból is, egy-egy címeres vad elejtésével — büszkélkedhetik. Képünk is azt a jelenetet örökíti meg, a midőn a herceg Javorinán, a híres vadász kastélya előtt *Burgán Aladár*, a kiváló vadász által elejtett hatalmas tizenkettes szarvasbikával magukat lefénnyképeztetik. A kép nemcsak a szívélyes házi gazdát jellemzi, hanem kifejezést ad annak is, hogy: a szép trophea nemcsak a vadásznak, hanem neki is örömet okoz.

Amerikai rendszerű uri szabóság

Budapest, IV., Szervita-tér 3. szám, I. em.

Kifogástalan szabású, legjobb minőségű angol és belhődi divatszövetekből készült télikabátot 33 forint és 43 forintért, csakis mérték és próba után adunk. **Adhatjuk**, mivel árunkat készpénzben olcsóbban vásároljuk. **Adhatjuk**, mivel csakis készíztetés ellen szállítunk. **Adhatjuk**, mivel nem hitelezünk, tehát veszteség nincs az árba kalkulálva. **Adhatjuk**, mivel csakis szervezett, de elsőrendű munkásokkal dolgoztatunk.

Rovatvezető: Dr. Gerentsér László.

Disztornák.

December hónap a tornáé. A tornával foglalkozó egyesületeink és kiváló művezetők mindent elkövetnek, hogy egymással versenyre kelve a legjobbat és legszebbet produkálják. Örömmel konstatálhatjuk, hogy az ez évi disztornák, különösen az utolsó három, amelyet a NTE., a MTK. és BTC. nyújtottak, a legmagasabb várakozásokat is felülmúlták. Szinte sajnálhatjuk, hogy e három kiváló egyet disztornájukat két nap alatt bonyolították le, sőt a MTK. és BTC. disztornája egybeesett, mert mindegyik megérdemelte, hogy szakértő és laikus egyformán gyönyörködjen bennük. A modern szellem, a tornászati reformszmek iránti érzék és a külföldi hasonló ünnepélyek gondos tanulmányozása egyaránt meglátszott a vezetők és a csapatok munkáján. Látjuk, hogy a torna keretében is nyújtható az, ami a szemnek megkapja, ami élvezetet ad a szemlélőnek és egyszerűsmind ami a testnek is abszolút hasznot hajt. Az említett három egyet disztornájával úgy voltunk, mint három kiváló zeneművészettel, akik közül mindig azt tartjuk legnagyobbnak, akit éppen hallunk. A három disztorna közt is az tetszett legjobban, amelyet éppen láttunk. Nem hagyhatjuk szó nélkül, hogy lapunk agitációjának is részt tulajdonítottunk abban, hogy a modern szellem és irányzat megtörte a régi sablonokat, és a torna, mint üdvös testnevelési ág elfoglalja azt a pozíciót, amely megilleti őt a sportok nagy családjában.

A Nemzeti Torna Egyet disztornája. Szombaton este rendezte a NTE. Szentkirályi-utcai csarnokában 40-ik disztornáját. Jelen voltak többek közt Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter, dr. Nagy Emil orsz. képviselő, dr. Alexander Bernát egyetemi tanár, Iszer Károly a BTC. elnöke. A 110 férfi, 57 hölgy és 36 gyermektornász felvonulása után Maurer János igazgató-művezető vezénylese mellett botgyakorlatok vezették be a disztornát. A csapatornázásban különösen a korláton végzett gyakorlatok voltak azok, amelyek a legnagyobb tetszésben részesültek. A disztorna versenypontja (magasnyújtó és távolugrás) rendkívül kimagasló volt, különösen Graf Felix kiváló tornászunk versenyen kívül végzett precíz és jó összetételű szabadon választott gyakorlatai. E versenyt Habersfeld Győző 21 ponttal nyerte meg. Második volt Stein Rezső 15 ponttal. Horváth Sándor tornatanár gyermeknövendékei többször ragadták zajos tapsra a jelenlévő közönséget. Az egyetli növendékek játék és gula gyakorlatait Újhelyi Sándor kiváló tornatanárunk vezette elismerésre méltó szakértelemmel.

Különösen kiemelendők még a hölgy csapat buzogánygyakorlatai, amelyeket Maurer János igazgató vezetett. Maurer János érdeme, hogy hazánkban a nőtornázás is elfoglalta azt a fontos helyet, amelyet ez méltán megérdemel. Egyáltalán örömmel konstatáljuk, hogy a NTE. kiválóan tölti be hivatását hazai testnevelésünk terén, amely eredményben a legfőbb rész Maurer Jánost illeti.

A Magyar Testgyakorlók Köre disztornája. Vasárnap, d. u. 5 órakor rendezte a MTK. jubiláris disztornáját a NTE. tornacsarnokában, amely a közönség óriási érdeklődése miatt ezúttal szűknek bizonyult. 107 tornász felvonulása vezette be az ünnepélyt, amely tetszetős szülőgyakorlatokkal folytatódott. Majd következett a csapatornázás, amelynek számai magas nyújtó, magas korlát, alacsony korlát, rohamdeszka, ló és magasugrás voltak. A disztorna egyik legsikerültebb száma a 78 főből álló mintacsapat szabadgyakorlatai, amelyeket az egyet agilis és talentumos művezetőjének, Vágó Manóknak vezetése alatt a zene ütemére végeztek.

Következő programpont volt az iskolabirkózás, amelyben különösen Weisz Richárd bajnok és Payr Hugó bajnok mesteri mérkőzése volt, amely sportszempontból is a legkiválóbbat nyújtotta.

A verseny részletes eredménye a következő:

Magas nyújtó (egyéni zárt) verseny. 1. Nyisztor János 9½ ponttal, 2. Reichmann Zsigmond 9 ponttal, 3. Heller Béla és Szalay József 8 ponttal.

Országos súlyemelő-verseny 50 kg-os súlyllyal (bajnokok kizárva): 1. Nagy Ferenc (MTK.) 36 emeléssel, 2. Dörflinger Gyula (UTE.) 29 emeléssel, 3. Weinberger Andor (UTE.) 27 emeléssel, 4. Löwenrosen Charles (Törkvész SC.) 24 emeléssel.

Kötélhúzás, hatos csapatok részére. (Országos nyílt.) 1. MTK. A) csapata (Weisz, Payr, Zaich, Pető, Fischer, Hermann dr.), 2. TSpE. (Löwenrosen, Vörös, Gálfalvy, Hudák, Koch, Endrődy), 3. a MTK. B) csapata.

A díjkiosztáskor Bárczy István dr. polgármester tartalmaz és lendületes beszéd kíséretében Budapest székesfőváros ezüstérmét nyújtotta át a MTK.-nak azért az eredményes munkáért, amelyet a MTK. 20 éven át oly szép sikerrel végzett. Utána Brüll Alfréd, a kiváló sportmecenás köszöntö meg a kitüntetés és lelkesült hangon konstatálta a magyar testi nevelés hatalmas haladását, és végül további szorgalmas munkára és kitartásra buzdította az egyesület tagjait.

A Budapesti Torna Club disztornája. A sorrendben utoljára méltatjuk a BTC. disztornáját, de nem azért, mintha ez utolsó lett volna, sőt ellenkezőleg. Iszer Károly elnök és Kmettyó János művezető olyat produkáltak, amelyet még e nembem nem láttunk. Egy jelenlévő tonásztekinetly mondotta: „Harmáné évek láttam disztornákat, de egy sem volt eddig oly hatásos, mint a Budapesti Torna Club mai disztornája”. És valóban az utolsó évek a modern torna terén szerzett összes tapasztalatainak és újításainak gazdag gyümölcsét láttuk itt bemutatva.

A közönség zsufolóság megfőltötte a Markó-utcai főreáliskola kis tornatermét. Gondoskodni kellene már tornászköreinknek, hogy hatalmas és modern tornacsarnokot teremtsenek, amely alkalmas volna disztornák és tornaversenyek rendezésére, mert még a NTE. tornacsarnoka is szűknek bizonyult az érdeklődő közönség befogadására.

Az ünnepély szabadgyakorlatokkal kezdődött. A zeneszóra végzett fabotgyakorlatok, amelyeket Kmettyó János az egyet kiváló képzettségű művezetője tanított be és vezetett, pompásan sikerültek és különösen az utolsó rész ötletes összeállítás és hibátlan kivitele ragadta el a közönséget és szakértőket egyaránt. Következett ezután a csapatornázás, amely bebizonyította, hogy a piros-fehérek most is az ország legjobb tornásza. Majd ismét szabadgyakorlatok következtek, amelyeket nemzeti színű zászlókkal Kmettyó János tornatanár ügyes és fegyelmezett növendékei végeztek teljes szababosszággal.

A disztorna valóságos szenzációja a hármas korláton végzett gyakorlatok voltak, amelyeket a mintacsapat mutatott be a jelenlévők frenetikus tapsai között.

A 3 tagu zsűri működése mellett lefolyt versenyek eredményei a következők:

Ifjúsági tagok versenye korláton: 1. Téry Ödön 8.75 ponttal, 2. Nemeskay F. 8.66 ponttal, 3. Torma Károly 8.56 ponttal.

Haladók versenye lovon: 1. Nagy István 11.75 ponttal, 2. Geleta Sándor 10.75 ponttal.

Képzettek versenye lovon: 1. Szabó Kálmán 13.41 ponttal, 2. Weymann Alfréd 12.33 ponttal.

Magasugrás: 1. Weymann Ervin 160 cm., 2. Haber, Fagyos és Bayer holtversenyben.

Kötélhúzásban a győztes csapat tagjai: Pesku, Lang, Babics, Mikusa és Kakas B. voltak.

A verseny után ötven fokozatos gyakorlatot mutattak be magas nyújtón, ahol az alapgyakorlatokat Kmettyó János diáktanítványai mutatták be szabatos testtartással.

A díjakat gróf Teleky Sándor, az egyesület elnöke osztotta ki lelkes beszéd kíséretében.

Rovatvezető: Kiss Géza.

A magyar uszósport története dióhéjban.

A magyar uszósport diadalmas fejlődése során eljutott az önálló szervezkedéshez. Immár önmaga intézi sorsát a most megalakult Magyar Uszók Szövetsége kebelén. A megalakulás az erő öntudatával, a tettere vágyó munkakészséggel

megnyilvánulásával volt ékes. És az ország közvéleménye aggódó szeretettel fordul az új alakulás felé, mely nemzetközi viszonylatainkban legféltettebb sportunkat, az uszást van hivatva megtartani és tovább fejleszteni azon a magaslaton, melyre hosszú évek fáradságos munkájával a Magyar Atlétikai Szövetség emelte azt.

Valóban bámulatos is ez a gyors fejlődés. A mai nemzedék azt hiszi, hogy a magyar uszósport jóformán csak most lett, hogy nincs is történelme. Nyíra Léköt bennünket a jelen dicsősége, hogy a multra alig gondolunk. Pedig van már a magyar uszósportnak is története, amelyről lehet is, érdemes is foglalkozni. Megtanulhatja belőle a mai fiatal uszónemzedék, hogy csak az a komoly és fáradságos *alapvető* munka tette lehetővé a mai fejlődést, amit a mi elődeink végeztek. Szerencsés gondolat volt tehát *Virava* János dr.-tól, a MUSz. új társelnökétől, midőn az alakuló közgyűlést megnyitó beszédében röviden, dióhéjba foglalta uszósportunk történetét. A tanulságos és szép beszédből közöljük a következőket:

„A 60-as években a sportszerű uszás tulajdonképpen csak abban nyilvánult, hogy az egyes uszodák időnként uszókirándulást rendeztek a Dunán át és vissza, vagy pedig a Margitsziget alsó csücskétől a Csepel-szigetig. Bár ezen uszókirándulásokon sem érmeik, sem pedig díjak kitéve nem voltak, mégis megvolt azon sportszerű eredménye, hogy a régi uszógárda tagjai *Székrenyessy* Kálmán, *Zsögöd* Benő dr., *Véghes* Gyula ezeken a kirándulásokon fejlesztették ki képességeiket, úgy hogy *Székrenyessy* Kálmán 1880 augusztus havában már a Balatont uszta át. A MAC. pedig 1881-ben megrendezhette az első nemzetközi távuszó versenyt, majd 1883. és 1884-ben a 4000 méteres és 2000 méteres bajnoki versenyt, mely előbbi *Kubik* Béla, utóbbi *Kiticsán* Zsiga nyerte meg. A MAC. ezután foglalkozott uszóversenyek rendezésével, és egyáltalában 1890-ig a vidék kultúrája sportszerűleg az uszást, különösen *Balaton-Füred*, ahol a *Stefánia* Yacht Egylet 1884-ben yacht versenyével kapcsolatban több számból álló uszóversenyt rendez, melyeken *Rohonczy* Aladár és *Székrenyessy* Kálmán tűnnek ki, 1886-ban pedig *Porzsolt* Gyula kezdeményezésére megrendezi az egylet Balaton átszúsását. Bár ezuttal ez nem sikerült, 1887-ben újra megrendezte és ekkor *Székrenyessy* Kálmán, aki már 1882, majd 1885-ben is átszúta a Balatont, 12 nevező közül egyedül uszott át 8 ó. 2 pernyi idő alatt. Nevezetes szerepet visz *Pálics* fürdőhely is, ahol 1881—1893. években *Vermes* Lajos az „Achilles Sport Egylet” nevében rendezett uszóversenyeket, amely versenyeken tűntek ki, *Schwanda* Gusztáv, *Vermes* Nándor, *Rohonczy* Aladár, *Véber* Frigyes, *Gál* Dániel, *Tomesák* Gusztáv és *Balogh* Hugó, mint az ország legjobb uszói. De a pálicsi versenyeken kívül rendeztek Csongrádon, Makón, Szegeden is többször versenyeket, bár különösebb sporteredmény nélkül. A fővárosban ezalatt az uszás sportja teljesen pangott és csak itt-ott mutatkoznak egyes kísérletek, mint a *Székrenyessy* által 1888-ban a császárfürdőben rendezett uszóviadal, a MTK. által 1890—1891. és 1892-ben a Szt-Lukács fürdőben rendezett uszóversenyek, amely versenyeken *Schürmacher* Zsigmond, *Spitzer* Pál és különösen *Balogh* Hugó győzelme emelendő ki. Ekként állott az uszás sportja 1860—1892 ig, amely tulajdonképpen rendszeres sportnak nem is nevezhető, miután a versenyek inkább a pillanatnyi elhatározások és alkalmak szüleményei voltak és azok rendezésénél hiányzott a tervszerűség és sportszerűség.

1893-ban végre *Tasnádi* Endre, *Balogh* Hugó és *Porzsolt* Gyula, mindhárman a MAC. tagjai, belátták, hogy ekként az uszás sportja nem fejlődhetik és hogy e célból egy külön egylet alakítandó és ugyanezen év március 25-én azt meg is alakítják. A Magyar Uszó Egylet befolyása azonnal érezhetővé vált, egyrészt a rendszeresen és sportszerűen rendezett versenyekben, másrészt a külföldön elért eredményekben. *Biegelbauer* Árpád, *Reischl* Ferenc, *Guttmann* Károly, *Gräfl* Ödön, *Deutsch* Gyula, *Guttmann* Alfréd, mind olyan tagjai a MUE.-nek, akik ezen időben aratták legszebb diadalait. 1897-ben feltűnik *Gräfl* Károly, aki részt vesz a Balaton többszöri átszúsása, részint pedig a bel- és külföldön elért kiváló eredményeinél fogva a legkiválóbbak egyikévé nőtte ki magát. Ha felemlitem még

Lindner Ernő, *Sugár* Elemér, *Ejry* Lajos és *Hochstein* Rezső, úgy kimutattam, hogy megalakulásának első éveiben is minő kiváló anyag került ki a MUE. kebeléből és minő kiváló eredményeket ért el az uszás fejlesztése körül. Sajnos, a MUE. az uszás kizárólagos kultiválásának utjáról idővel eltérvén, azonnal és reveshetővé vált újra a visszaesés és bár 1897-ben az Országos Uszó Egylet címe alatt ismét alakult egy tisztán uszással foglalkozó egylet, nagyobb eredményt nem tudván elérni, 1899-ben megszüntette működését. Az 1898. és 1899. években már igen érezhető pangás azután arra készteti Balatoni Károlyt, hogy az uszás ügyét kezébe vegye és ezen behatás alatt 1900-ban több lelkes, az uszás iránt érdeklődő sport-férfit együtt megalakítja a Balaton Uszók Egyesületét. Amint a MUE. megalakítása hatalmas lendületet adott az uszás sportja fejlődésének, úgy a Balaton Uszók Egyesületének megalakulása és fellépése után nem remélt eredményeket látunk, nem is képzelve, hogy az uszás sportjában rövid időn belül Magyarország fogja vienni egész világon a vezető szerepet. Az újonnan alakult egyesület fáradságot nem kímélve, versenyt versenyt után rendez, úgy a fővárosban, valamint a vidéken, agitációjával felébreszti az összes sportegyesületek ambícióját, amelyek mind nemes versenyre kelnek az egyesülettel és azáltal, hogy *Balatoni* Károly és *Stankovics* Szilárd kezdeményezése folytán a Magyar Atlétikai Szövetség uszószakosztályt alakít, ezen nemes versenget kellő formába szorítva állandósítja a versenyeket, ellenőrző, azok eredményeit pontosan megállapítja és feljegyezi ezen eredményeket. A „BUE.” fáradozása meghozza a sikert, mert öt évi szakadatlan munka után, amidőn az egyesület 1905-ben első jubiláris versenyét rendez, oly uszógárdája van az országnak, amelyek közül csak a legkiválóbbakat említve, mint *Halmay* Zoltán, *Kiss* Géza, *Hajós* Henrik, *Vácz* Imre, *Bruckner* Lajos, *Tóbiás* Zoltán, *Händel* Kornél, *Kugler* Sándor és utjabban *Zachár* Imre, *Fabinyi* József, *Fülöp* Károly, *Baronyi* András, *Isván*, a magyar uszó nevét és tekintélyét a világ minden nevezetesebb helyén közismertté tette! Az újabb eredmények mindannyiunk előtt ismertek és így nem akarok ezen szűk keretben azok méltatására kiterjedni, legyen az egykor a feldolgozásra kedves és érdemes anyaga annak, aki majd időt és fáradságot vesz magának arra, hogy a magyarországi uszó-sport fejlődésének történetét megírja. De nem mulaszthatom el, hogy meg ne említssem nevét mindazoknak, akik bár mint tényleges uszók, nem szerepelnek, de a közélet iránti lelkesedés oly nemes érzését hordozzák lelkükben, amely arra ösztönzi őket, hogy időt, fáradságot nem kímélve, ha kell, anyagi áldozatot is hozva, szolgálják az uszás sportját közvetlenül és közvetve a hazát! *Bárczy* István, *Brüll* Alfréd, *Baronyi* Arthur dr., *Gerebény* György dr., *Füszessy* Zoltán dr., *Füszessy* Árpád dr., *Kanitz* Henrik, *Lindner* Ernő, *Kugler* Sándor, *Kéler* Tibor, *Kovács* Aladár dr., *Modr* Jenő, *Springer* Ferenc dr., *Schneider* Béla dr., *Stankovics* Szilárd, *Vida* Henrik, mind oly nevek, amelyek megérdemlik, hogy a mai jelentős napon megörökítsük.

És miként az érett fa gyümölese önként hull le fájáról, hogy annak magjából új fa nőjön ki, akként hullt le a Magyar Atlétikai Szövetség nemes fájáról az uszó szakosztály, hogy e mai napon szövetséggé alakulván át, a magyar uszó sportot, minden irányban előmozdítsa, fejlessze és a legszelebb körökben népszerűsítse; az uszástani kötelezővő tételt az összes középiskolákban elérje; a hivatalos uszómesterek kiképzésében, vizsgáztatásában és nyilvántartásában a hatóságokat támogassa; és a vízből mentést a magyar szent korona országainak területén a hazai mentő egyesületekkel karöltve szervezze és kiterjessze. De, ha a mai napon az atlétikai szövetségtől való tényleges elvállalás ki is mondatik, az uszósövetség mindig hálásan fogja elismerni azon kiváló érdemeket, amelyeket az atlétikai szövetség az uszás sportjának fejlesztése körül szerzett és mindig oda fog törekedni, hogy azon testvéri jó viszonyt, azt az egyetértést és összetartást, amelyet a hazai sportélet általában megkíván, mindig fejlessze és fentartsa.

A Magyar Úszó Szövetség megalakulása. — 1907 december 12. —

Annak az immár több, mint egy év óta tartó lelkes agitációnak eredményeképpen, melyet néhány fáradhatatlan uszós-ember tartott ébren szóval és írásban: végre a múlt hét esztőtörtékjén, december 12-én, megalakult a magyar uszók nagy többségének régi ideálja: az önálló Magyar Úszó Szövetség. Az alakulás simán és komolyan esett meg. És ha az alakuló közgyűlés után egy-két tulbuzgó ambíció szárnyaszegetten vonult is félre, általában elmondhatjuk, hogy az új alakulás közmelegnyugvást keltett és simán helyezkedett el az egyetemes magyar sportéletben. És ez igen fontos dolog.

Mikor az uszósövetség eszméje először kísértett, komolyabban, az egyéb működésük révén a MASz-al szorosan összenőtt egyesület (már pedig ilyen volt a legtöbb), a magyar sportélet egységességének erős megbolygatásától féltek. Ez az aggodalom érvényesült is és a múlt évben az uszók ellátására irányuló mozgalom kissé szünetelt. Az egységességet és a békét a MOTESz. mégis megbolygatta s midőn legádázabban dult a testvérharc, akkor lépett föl újra nagy erővel az uszósövetségi mozgalom, melyet a MOTESz. ütőkártyaként akart kijátszani a MASz. ellen. Ennek az évnek a tavaszán a MASz., — mely saját alakulásában is kifejezésre jutott eszménél fogva sohasem volt az egyes sportágak önálló szervezkedésének elvi ellensége, — a harcra való tekintetből az alakulásnak az év végére való halasztását szorgalmazta. A mozgalom vezetői engedtek ennek az óhajnak s ezzel nemcsak saját komolyságuknak és helyes sportérzéküknek adták bizonyosságát, hanem koncilians eljárásukkal meghódították azokat is, akiknek elég súlyos elvi és tárgyi aggodalmaik voltak az önálló szervezkedés ellen. Így történt, hogy midőn december 12-én a végleges megalakulás pillanata elérkezett, az összes, az uszós szempontjából számottevő tényezők egyező akaratából és hozzájárulásából történt meg az önálló uszósövetség szervezése. Itt tehát nem a MASz. eszméitől való elszakadásról van szó, hanem egy, a MASz. kebelében nagyraanevelt sportágnak az anyasövetség által való önállósításáról és nagykorúsításáról. És ebben van az új alakulás egyik legnagyobb szerencséje is. Más szövetségek hosszú évek fáradságos munkája és — bizony — sokszor nehéz harcai után szerezhetik csak meg azt az erkölcsi súlyt, mely nélkül eredményes kormányzói működés el nem képzelhető: a MUSz. pedig készen kapja mindezt, mert az anyasövetség jóindulatú támogatásával a MASz. uszósosztályának jogutódjaként ugyanazon egyesülettel és ugyanazon emberekkel kezdi meg működését. Készen kap egy nagysúlyú és az egész világon elismert rekordtáblázatot és bajnoki névsort, olyant, amelynél magasabb klasszissal a világ kevés nemzete dicsekedhetik. De ez egyúttal nagy kötelezettséget is ró az új alakulásra: hogy a meglévő alapokon uszósportunkat még tovább fejlessze. Ha az építés most most következő munkájában a szövetség tisztikarát olyan komoly munkaszervezet hatja át, mint amilyen lelkesedéssel végeztek az előkészítést: akkor a szövetség eléri célját és alkotó, gyümölcsöző rész lesz az egyetemes magyar testikulturának.

És ebben a munkájában mindig találkozni fog a MASz. támogatásával is. Mert az anyasövetség nem gyengült meg uszósosztályának önállósításával: miként nem gyengül az édes anya, midőn büszkén és gyönyörrel felnevelt gyermeke családát alapít magának. Mindkét szövetségnek azonos elvi alapja van: az atletikai eszme és a közös elvi alapon fogva mindig egymást kölcsönösen támogatva és megbecsülve fognak dolgozni közös ideáljaik érdekében.

Az új szövetség programja komoly és értékes és megvalósítása elég munkát fog adni a tisztikarnak. Egyik legfontosabb feladat az uszósabályok átdolgozása. Az angol uszósabályok — lévén az angol a legkonzervatívabb nép — nem igen simulnak a mi viszonyainkhoz s sok esetben korlátozzák a legjobbak érvényesülését. Különösen fontosnak tartják a kezdő, nyeretlen és junior kérdések elintézését s

lehetővé tételét annak, hogy a gyengébb klasszis is neccas hendiikepekben, de egyéb versenyekben is érvényesülhessen. Egynehány — reformra szoruló — kérdés kivételével különben teljesen kielégítők a MASz. alkotta uszósabályok, melyek ugy az elmélet, mint a gyakorlatban teljesen beváltak. Az új szövetség programjáról különben csak a legnagyobb dícsérettel szólhatunk, s az uszás tanításának a középiskolákban leendő kötelezővé tétele és uszómestereknek sport-szerűleg leendő kiképzésével csak öregbíteni fogja uszósportunk eddigi sikereit.

Az alakuló közgyűlés egyébként, mint már említettük, f. hó 12-én, esztőtörtékön folyt le a Mentők Egyesületének helyiségében, melyre minden nevesebb fővárosi és vidéki egyesületünk elküldte képviselőit. A fővárosi egyesületek közül a MTK., MAFC., Balaton UE., MUE., FTS., OTE., MAC., BEAC., BAK., BBTE., SPKK., a vidékiek közül a Debreceni TE., Kassai SpE., Pécsi AK., Szegedi UE., Fiumei AK., Budafoki SE. és a Szegedi AK., képviseltették magukat. A közgyűlés elnöki tisztjét a BUE. érdemes elnöke, dr. Virácz János töltötte be. A kiküldött előkészítő 5-ös bizottság által készített alapszabály tervezetét Kéler Tibor terjesztette be s minden nagyobb vita és érdemleges változtatás nélkül ment keresztül. Hosszabb és komolyabb vita csak egy indítványnál merült fel. Az egyesületek egy része ugyanis a MASz.-nek az uszósport felvirágoztatása körül szerzett érdemei elismeréséül azt kívánta, hogy az alapszabályok első pontjába vétessek be, hogy a MUSz. önmagát a MASz. uszósosztálya jogutódjának tekinti s átveszi annak rekordtáblázatát és bajnoki névsorát. Ezzel egyet is értett volna a többség, de mivel egyesek azt is kívánták, hogy a MASz. részére egy állandó tanágsági hely — habár szavazati jog nélkül is — az alapszabályokban biztosítsassék, az indítvány rendkívül heves vitát provokált s végül egy szavazat különbséggel megbukott. E hiányt részben helyrehozandó, a közgyűlés egyhangulag az új szövetség első tiszteletbeli tagjává választotta a MASz.-et s jegyzőkönyvileg fejezte ki háláját annak eddigi működése iránt.

Az új szövetség tisztikara a következőképen alakult meg. Elnök: Betöltetlen. Társelnökök: Brüll Alfréd és dr. Virácz János. Alelnökök: Dr. Füzesi Zoltán, dr. Kovács Aladár, M. Kanitz Henrik. Ügyvivő alelnök: Kugler Sándor. Főtákar: Kéler Tibor. Titkár: Kiss Géza. Pénztáros: Baronyi Arthur. Ellenőr: Maláky Mihály. Tanácsadók: Halmay Zoltán, Vida Henrik, Zulavszky Béla, Lindner Ernő, Témédly Mihály, dr. Schneider Béla, Onódy József, Kelemen Kornél, Moór Jenő, Pogány Pál, Holub József és Sárlos Dezső. Póttagok: Dr. Springer Ferenc, Horváth Ferenc és Horváth Elemér. A felügyelőbizottság tagjai lettek: Dr. Graefl Ödön, Havas Lajos és Radványi N.

Az Óbudai Torna Egylet uszóversenye.

Mult vasárnapra is jutott egy uszóverseny, az OTE. versenye, melynek programja különösen a gyengébb versenyzőknek kedvezett. Kiválóbb uszóink — a melluszókat kivéve — teljesen távol maradtak a versenyről, s megkezdtek pihenőjüket; ennek dacára a versenyek érdekesek voltak s számos szép küzdelmet eredményeztek. Onódy, Donáth és Zsoldos csak karesapás választotta el egymástól a 60 m.-es fonyereményben és csak centiméterekkel vesztette el Baronyi a 80 m.-es hendiikepet. Utóbbi verseny különben érdekes vitára adott alkalmat. A győztes Strasser ugyanis kb. 1 m.-rel a cél előtt megállt és észrevéve tévedését, már csak Baronyival egyszerre érintette a célt. A célból azonban Strasser javára döntött. A nap legértékesebb versenye a 200 m.-es melluszó hendiicep volt, melyben Fabinyi nagy hátránya dacára is behozta ellenfeleit. Tiszta ideje 3 p. 03 $\frac{1}{2}$ mp., nagyon figyelemre méltó. A rendezés kifogástalan volt, s a 3 tagu zsűri ezuttal sikeresen bírált.

A részletes eredmény a következő:

14 éven alóliak versenye 40 m. 1. Ádám Sándor (BAK.) 0 p. 26.6 mp. 2. Roth Henrik (MTK.). 3. Kronberg Alajos (MTK.). Indultak még: Novák (MUE.), Gyeszák (MTK.).

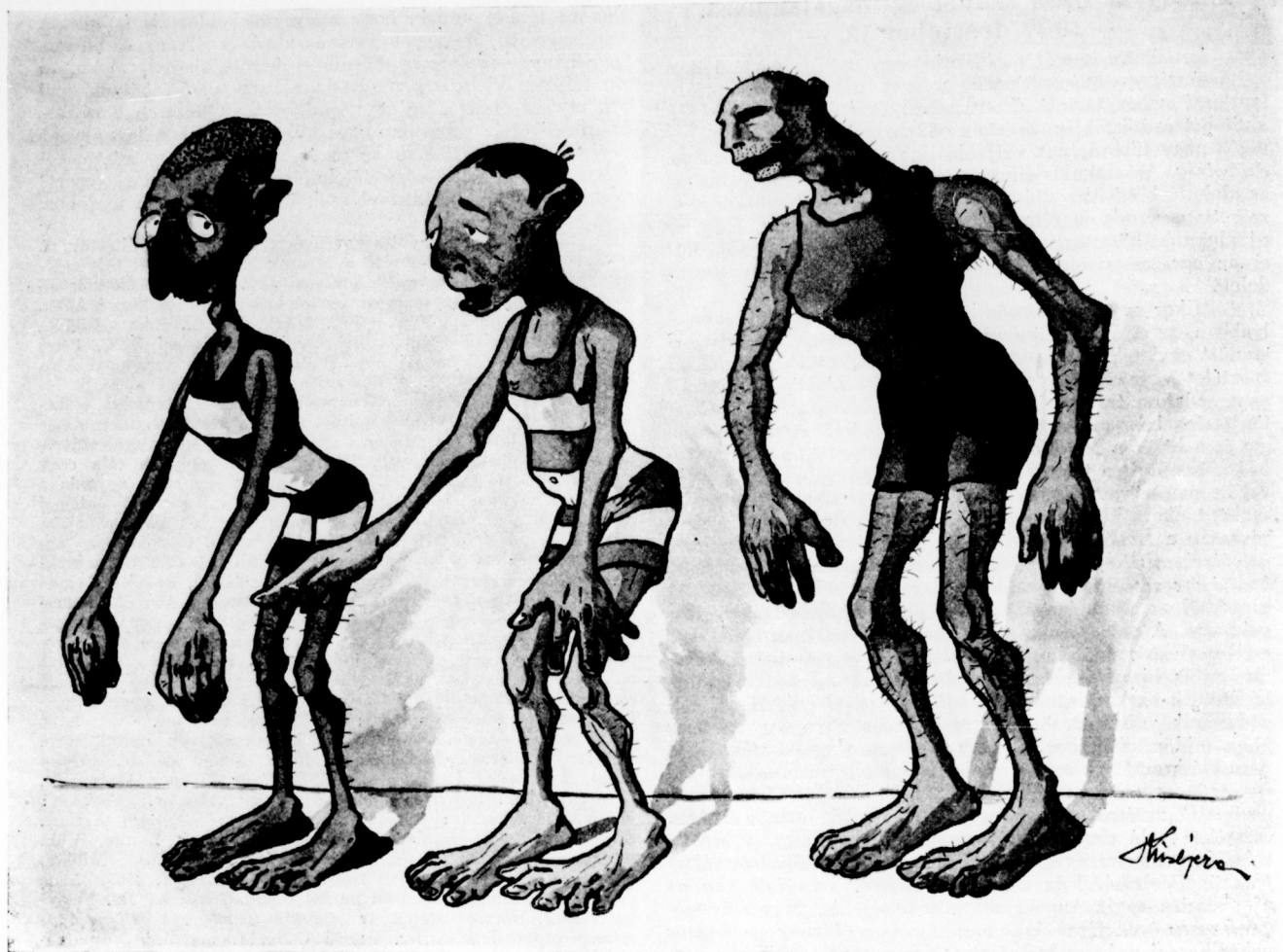
Ifjúsági hát-on-uszás 100 m. 1. Pető Pál (BAK.) 1 p. 35.6 mp. 2. Boczán Béla (magánuszó).

Buvár-uszás 1 p.-en belül. 1. Sliviezka Ignác (FTC.) 59 m. 0 p. 57.6 mp. 2. Farsky Gyula (MUE.) 53 m. 0 p. 48 mp.

Hendiikep-verseny 200 m. 2 előfutam után a döntőben: 1. Nagy Géza (BUE.) 2 mp. h. 3 p. 04.5 mp. 2. Pogány Andor (BAK.) 6 mp. h. 3. Pois István (OTE.) 14 mp. h. Indultak

EDELSTEIN KÁROLY bookmaker * TELEFON 83—02. *

Budapest, VIII. ker., Rákóczi-út 19, Mátyás-udvar, Szentkirályi-utca sarok. * Wien, I., Adlergasse 6.

Örökös reménybeli bajnok.

Bajnok.
Egy start.

Világbajnok.

még: Freund I. (MVE.) 11 mp. h., Hornung (MTK.) 22 mp. h., Tolnay Ferenc (MAFC.) 10 mp. h., Nagy József (FTC.) 13 mp. h., Domonkos Pál (FTC.) 19 mp. h.

Kezdők versenye 80 m. 1. Bihari A. (BUE.) 1 p. 01.8 mp. 2. Szende Andor (MAFC.). 3. Kronberg Alajos (MTK.). Indultak még Wagner K. (MUE.), Apor E. (MUE.).

80 m-es hendikep. 1. Strasser L. (BUE.) 5 mp. h. 1 p. 04.4 mp. 2. Baronyi András (MTK.) 9 mp. h. 3. Domonkos Pál (FTC.) 8 mp. h. Indultak még: Verő S. (BAK.) 4 mp. h. Zsolt K. (OTE.) 11 mp. h. Szedmaky (MTK.) 0 mp. h. Munkó R. (MUE.) 4 mp. h. Weisz I. (OTE.) 5 mp. h. Fühl I. (FTC.) 7 mp. h. Sarlós Dezső (BAK.) 9 mp. h.

Juniorok versenye 700 m. 1. Kirchknopf Ferenc (MAFC.) 11 p. 12.4 mp. 2. Beleznyai László (BUE.). 3. Krausz Tivadar (MUE.). Indultak még: Pois István (OTE.), Lantossy József (MTK.), Rickert József (MUE.), Tolnay Ferenc (MAFC.).

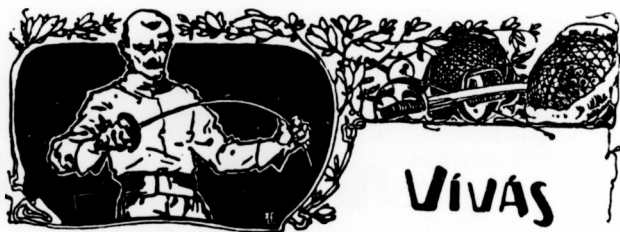
Kirchknopf nagyon tehetséges úszó minden távon egyaránt. A versenyt megerőltetés nélkül nagyon könnyen nyerte. Helyes tréning mellett sokat várhatunk tőle.

Gyorsúszás 60 m. 1. Ónody József (MUE.) 0. p. 38.2 mp. 2. Donáth Leó (FTC.). 3. Zsolt Károly (OTE.). Indult még: Munk József (MTK.). A három első közötti küzdelem dacára az elért idő meglehetősen gyenge.

Mellúszás 200 m. 1. Fabinyi József (MAFC.) 24 mp. h. 3 p. 27.6 mp. 2. Pois István (OTE.) 11 mp. h. 3. Agulár György (MTK.) 2 mp. h. Indultak még: Kovács Andor (MVE.) 5 mp. h., Hendl Kornél (MTK.) 14 mp. h., Sliviezka Ignác (FTC.) 15 mp. h. Fabinyi nagyon egyenletesen uszva az utolsó fordulónál elérte ellenfeleit s jó idő alatt győz.

Ifjúsági staféta-verseny (3×40 m.) (mell-, hát-, magyarúszás). 1. A MUE. csapata (Friedmann, Ádám, Hégner). 2. BUE. (Lenkey, Tatai, Honti.). 3. BAK.

Az IWASC. versenyről írván, egy fiatal úszó információja alapján egyik agilis úszónkra nézve súlyosnak látszó következtetést vontunk le mult számunkban. Mint látjuk, az információ volt téves.

Versenyek és versenyvivók.

Az idei versenyszezon ismét tömör lesz. Remélhető azonban, hogy a késői beosztás folytán az idén nem lesznek azok a folytonos tologatások, melyek a mult szezon rendjét úgy felforgatták.

Az első versenyt a KEAC. rendezi és pedig a kiírás szerint: február 10., 11. és 12-én. Ugy az egyesület, mint a kitüntető díjazott verseny méltó az ország minden vívőegylete támogatására. A MASz. mindent el fog követni, hogy minél több versenyző menjen a versenyre Kolozsvárra, már csak azért is, mert eddig Erdély fővárosában hihetetlenül zavaros vívó viszonyok voltak. Egy maroknyi fiatal ember küzd ott s művészi, igazi vívásért, mindenkinek kötelessége tehát, hogy őket támogassa. A megállapított terminuson azonban nem lehetséges a versenyt megtartani. Hétfő, kedd, szerda nem alkalmas a versenyre, erre Budapestről sem zsűri tagot, sem vívót nem lehet kapni. A KEAC-nak tehát versenyt sürgősen át kell tennie 8 és 9-ére. Ez a két nap teljesen elég lesz. 8-án reggel kezdődjön a vidékiek versenye, este 7 órakor a főverseny minősítése, vasárnap egész nap a körvívás.

Ily változtatás mellett legalább 20 fővárosi nevezést kaphatnak.

Február végén lesz a MAC. nagyszabású versenye Kizárás nélkül országos jelleggel. A tavalyi Keresztessy-verseny sikere után e vállalkozás sikere is biztosítva van. **Március** legnagyobb versenye a NVC. versenye lesz, kizárásos fő- és egy középszerűsnyvel, a *Nemzeti Sport* híres versenyei mintájára. **Április** végén lesz a bajnokság, melyre ezuttal nagy nemzetközi konkurrenciát akar a MASz. vivő szakosztálya. A *MAFC.* versenyének még nincs terminusa, azokat a szokott fényvel megtartják az idén is. Beszélnek a *jurista-verseny* ismétléséről is, de ez iránt sportkörökben nem nagy kedv mutatkozik. Tavalay tulságos nagy fényvel rendezték ezt a kisebb jelentőségű speciális versenyt és nagyon is megterhelték a hatóságokat, nemkülönben az amugy is kis számú vívómecénásunkat. Ez pedig csak a szövetség és az egyetek nemkülönben a speciális foglalkozási körbe nem tartozó vívók terhére eshetik. A juristák tehát csak akkor számíthatnak a sportkörök támogatására, ha e jogosult kifogásnak elejét veszik.

A fővárosi versenyeken kívül számos vidéki verseny is várja vívóinkat, melyek közül a legnagyobbak a szegedi és kassai lesznek. A kerületi bajnokságok közül az északi és déli biztosítva van, de előreláthatólag a dunántulinnak is fog még rendezője akadni.

Május és **június** hóan a MASz. egy speciális tréninget fog rendezni az olimpiái versenyzők számára, melynek vezetésére több előkelő mestert fog felkérni.

E versenyek, melyekhez bizonyára még egynéhány kisebb is fog csatlakozni, élénken foglalkoztatják a vívóköröket. Az egyetek lázas buzgalommal készülnek és a vívók túlnyomó részben már erős tréningben vannak.

Mint mindig, ezuttal is a *MAC.* vezet, melynek vívóterme állandóan tömve van. Híres vívói közül *Krenesey Géza, Tóth Péter, dr. Nagy Béla* és *Mészáros Loránt* a legszorgalmasabbak. Igen nagy formában van *Mészáros Ervin* is, aki sürün felrándul Székesfehérvárról Budapestre, hogy fegyverét klubtársával összemérje. *Békessy Béla* még nem kezdte meg igazi tréningjét, de aki őt ismeri, jól tudja, hogy mire szükséges lesz, teljes fényben fog a sikra állani. *Halász Gyula* nem óhajt többé versenyezni, ezért tréningjét is redukálta, remélhető azonban, hogy a Keresztessy-verseny győztese leteszi e sajnálatos elhatározásáról. Szántay és Lestyánszky még nem vívnak, az előbbi betegeskedése, az utóbbi a fővárostól való távolléte miatt.

Kitünő erővel gyarapodott azonban a *MAC.* gárdája *Lichteneckert, Lépsej, Bányász* és *Hackl* személyében, akik teljes erővel dolgoznak és így méltó módon illeszkednek bele a *MAC.* kitünő gárdájába. Ezenkívül az ujonnan belépettek között egész sereg, kiválóan ígérkező erő mutatkozik. Fel-tünő haladást mutat *Pajzs Pál*, ugy karddal, mint tőrrel, de a többi kiváló versenyvívó, mint *Gerde, Földváry, Hámos, dr. Nagy Valér* és a többiek szintén jó formában vannak. Összesen több, mint 40 vívót lesz képes a *MAC.* színeiben versenyre állítani.

A *Fővárosi Vivó Club*-ban dr. *Földes Dezső*, a kassai verseny győztese és *Sötér Gyula* a legerősebbek, *Léhner* a jövő év elejére visszatér Budapestre, benne a klub egy igazán kitünő vívóját nyeri vissza. *Stiller, Ágai* és *Szende Dezső* és *Andor* előreláthatólag épp oly jól fognak az idén is szerepelni, mint a múlt évben. Kivülük *Jellinek, Sacher, Jármai, Jordán* és *Dános* treníroznak a versenyekre.

A *Nemzeti Vivó Clubban* az elnök, dr. *Hajdu Marcel* jár elől jó példával, vívása finom, művészi és tussra is igen erős. A klub főerőssége a versenyeken az idén is *Werkner Lajos* lesz, kit a legjobbak közé kell számítani, *Garay* egyike legművészebb fiatal vívóinknak, aki tussra is igen erős, *Károssza Eörs, Poór, Strausz* és *Rozgonyi*, meg a most fejlődő többiek méltó módon fogják klubjukat a versenyeken képviselni.

A *Vén Fiúk Vivó Klubja* színeit előreláthatólag *Hein-*

rich Aladár és *Heller Ágost* fogják a versenyeken viselni. Mindketten fényes formában vannak és a Vén fiúk általuk képviselve a fiatalok között se fognak szégyent vallani.

A *Wesselényi Vivó Club* kiváló vívója, *Móricz István*, jelenleg katona, így a klubot bizonyára fiatalabb erők fogják képviselni. A *Budai Torna Egyletnek* van ugyan egy-két versenyvívója, de a múlt év folyamán senkit se engedett a klub színeiben indulni. Nem tudjuk, hogy az idén is fenntartja-e az önmagára kiszabott bojkottot, ha igen, akkor ki kell hagynunk a versenyvívással foglalkozó egyetek sorából.

A kisebb egyeteknek, ha nincs is még első rangú versenyvívója, bizonyára tehetséges erőket fognak sikra állítani. A vidéki városok közül Szegeden, Kassán, Pécsen, Debrecenben, Kolozsvárott, Pozsonyban, Nagyváradon, Nagybecskerekén van nagy vívóélet. Ezek a városok minden nagyobb versenyre méltó képviselőket fognak kiküldeni.

Az Adrien Guyon serleg.

A párisi vívóvilág lázas érdeklődéssel várja a december 20-ikát, mikor a világ leghíresebb mestereiből alakított csapatok sikra szállanak a nagyevű díjért. A *Lcs Armes*, mely a kardvívás tárgyában az oly fényesen sikerült ankétet kezdeményezte és a *Le Sabre*, mely egyet a kardvívás propagandáját választotta feladatául, páratlan sikert arattak és a verseny előre látható következtése az lesz, hogy a kardvívás el fog terjedni Franciaországban.

A verseny védnökségét a hadügyminiszter vállalta el, a diszbizottságban Páris legfényesebb neveit találjuk. A szakzsűri elnöke maga *Adrien Guyon*. Minden vívó vívni fog az összes idegen csapatbeli vívókkal így összesen 63 7 perces assaut lesz. Egy este csak 12 mérkőzést tartanak, így a verseny közel egy hétig fog tartani. A verseny eleje a Mimiage-Rouleau teremben, utolsó napja pedig a Merigny-színházban lesz.

Összesen 4 csapat nevezett, és pedig: I. A francia csapat. Tagjai: *Clery, Delibes, Chantelat*, továbbá *Lafont* tartalék, mindannyian katonai mesterek. II. *Belga csapat*: *Werbruge Jan-cart*, Petit és mint tartalék *Bailly Werbruge* kivételével katonák. III. *Olasz csapat*: *Pessina Carlo, Gaudini, Colombetti* és mint tartalék *Rufino Marini*. Csak az utolsó katonai mester. IV. *Argentínai csapat*: *Bay Juan Niegro, Centenari*.

Véleményünk szerint az olaszok fognak győzni, a belgák előtt az argentinai csapatból *Bay* roppant erős, de egymaga legfeljebb a franciák elé viheti csapatát. Persze a francia sovínismus, vagy *Niegro* feltünő megjavulása fenti tippünket alaposan megváltoztathatja.

Mikor ezt a pompás versenyt látjuk, fáj a szívünk, hogy magyar csapat nem vesz részt azon. Nem is szólva kiváló idősebb mestereinkről, *Borsody László, Berty László, Gerentő László dr., Szarvassy György, Zoluczsky Béla* mestereinkből minő fényes csapatot lehetett volna összeállítani. Még ha csak a második helyvel kellett volna is beérnünk, fényes lett volna az eredmény, mert az egész világ megismerte volna a magyar kardvívás színvonalát. Igazán alig volt a dolognak akadálya, csak valakinek kellene lemmi egyesnek vagy testületnek, aki a vívómesterek ügyét mozgatja.

A Fővárosi Vivó Club f. h. 17-én este assaut-estélyt rendezett, melyen a *MAC.* tagjai vettek részt.

A MAC. f. hó 20-án péntek estére a Nemzeti Vivó Club tagjait látja vendégei gyanánt.

A MAC. házi törversenyén első lett *Mészáros Loránt*, második *Pajzs Pál*, harmadik *Hámos Antal*. *Mészáros Loránt* kitünő formában van és nagy szerepet fog a nyilvános versenyeken is játszani.

Karácsonyi szünet a vívóklubokban. A karácsonyi vívószünet a legtöbb vívóklubban ezuttal a szokottnál rövidebb lesz és csak december 24-étől 30-ig fog tartani.

Santelli akadémiaja. *Santelli* Italó mester szokásos akadémiaját jövő évi március havában fogja megrendezni. Az akadémia a Budapestben még nem szerepelt világhírű olasz mester, *Greco Agesilao*, továbbá *Pessina Carlo* a Scuola Magistrale igazgatója vesz részt.

FODOR-féle vívóterem Koronaherceg-u. 3.

Vizy Károly mester tanítványai részére szabályszerű lovasági szolgálati kardokat veretett be, hogy legalább hetenkint egyszer azzal is gyakorolhassák a vívás művészetét.

A MAFC. vivóestélye. A Műgyetemi Atl. és Football Club f. hó 21-én szombaton este a Fodor-féle vivóteremben vivóestélyt rendez.

KARDVIVÁS. Irta: *Arlon Gusztáv* lovag, vivómester. A modern (olasz) kardvívás teljes tankönyve, képekkel és ábrákkal. Ára: 5 K. Magrendelhető a szerzőnél, Budapest, Erzsébet-körút 1 szám.

A jég. Itt van már! ... Mint a villám terjedt el a hír, melyet a szokásos kis jelző zászlók hirdettek, hogy megnyílt már a betonpálya. Aki csak tehette kivette részét a régóta nem élvezett örömeiből, s piruló arcával, ragyogó szemekkel és táguló tüdővel siklott tova az év első jégtükrén. A versenyzők közül először a műkorcsolyázók próbálkoztak átteni az első izomlázon, hogy aztán megkezdhesék a komoly tréninget, mert a bajnoki versenyt ezuttal igen korai terminusra írta ki a BKE., úgy, hogyha naponként lesz is jég, akkor is alig lesz egyhónapi tréningje versenyzőinknek. Ez pedig bizony nem sok. Szorgalmas munkára lesz szükség, ha a bajnoki verseny színvonalát biztosítani akarjuk.

A magyar bajnokságok. Az első fagy meghozta a bajnok versenkiírását is, mely pedig *január 19-ére.* A feltételek szokottak. Lesz tehát: I. Dr. Busbach Péter jubileumi emlékverseny. *Magyarország gyorskorcsolyázó bajnoka címért.* Távol: 500, 1500 és 5000 méter. A bajnoki verseny győztese „Magyarország gyorskorcsolyázó bajnoka 1908. évre” címet, arany bajnoki érmet, oklevelet és tiszteletdíjat, második és harmadik helyezette pedig tiszteletdíjat nyer. Tét hat korona. II. Benke Gyula jubileumi emlékverseny *Magyarország műkorcsolyázó bajnoka címért.* Előírt gyakorlatok: Kigyóvonal hátra, kifelé, befelé kezdve 6. a. b. Ellenhármas előre befelé kezdve 19. a. b. Hasonló ellenfordulás előre kifelé kezdve 22. a. b. Kigyóvonalas duplahármas előre kifelé befelé kezdve 28. a. b. Hármaskigyóvonal-hármas előre kifelé kezdve 34. a. b. Hurok-kigyóvonal-hurok előre kifelé kezdve 38. a. b. Elérhető legnagyobb pontszám 180. Szabadválasztás szerinti gyakorlatok maximális 5 pernyi időtartamig. Elérhető legnagyobb pontszám 120. Sokszorozós szám 10. Az összeredményben elérhető legnagyobb pontszám 300. A bajnoki verseny győztese „Magyarország gyorskorcsolyázó bajnoka 1908. évre” címet, arany bajnoki érmet, oklevelet és tiszteletdíjat, második és harmadik helyezette pedig tiszteletdíjat nyer. Tét hat korona.

IV. 1500 méteres országos gyorskorcsolyázó-verseny.

V. 1000 méteres országos gyorskorcsolyázó-verseny.

VI. Országos műkorcsolyázó-verseny.

Nevezési zárlat 1908. jan. 14-én esti 8 óra.

A bajnoki versenyeken résztvehet minden magyar amatőr korcsolyázó, a III., IV. és VI. számú versenyeken oly magyar amatőr korcsolyázó, aki valamely magyar sportegylet tagja, az V. számú versenyben pedig oly magyar amatőr gyorskorcsolyázó, aki valamely Budapesten kívüli sportegyletnek tagja és Budapesten állandó lakással nem bír.

A gyorskorcsolyázó versenyeknél az indítás páronként idő ellen történik.

A versenyre a Budapesti Korcsolyázó Egylet versenyszabályai kötelezők.

A nevezések Budapesti Korcsolyázó Egylet versenyt rendező bizottsága Budapest, Városliget címen küldendők.

Felemelt tagdíjak? A Budapesti Korcsolyázó Egylet rendkívüli közgyűlést hívott össze, melynek egyedüli tárgya, hogy a tagdíjak 12 koronáról 15 koronára emeltesse fel. Más egyetlén, melynek tagjai a jogeigenlőség alapján egyesültek, ilyen-nemü dologhoz, lévén az egy egyesület belügye, nem volna szavunk. A BKE. azonban nem ilyen egyület. Itt a tagok tagdíjaikért csak korcsolyázhatnak, de szavuk az egyesületbe nincsen. Már pedig e jog gyakorlásának megdrágítása jelenkörülmények között indokolatlan, mert hisz a BKE. pénzügyi viszonyai tulajdonképpen rendezettek, annál is inkább, mert az új szerződés, melyet nemrég a városal kötöttek, 50 évre szól, tehát szilárd bázison dolgozhatnak a jövőre vonatkozólag, ami kétségkívül, minden tekintetben megkönnyíti a BKE. pénzügyi helyzetét. A mostani általános rossz viszonyok között nem felelni és még jobban megnehezíteni a monopolizált-jéghez való hozzáférhetést, hanem épen ellenkezőleg kell eszelekedni. E tranzakcióhoz — ez a legérdekesebb — épen az érdekeltek felek szorhatnak legkevésbé hozzá, miután az ezernyi jog nélküli tag sorsa felett egy pár törzsrészesvényes határoz. Különös, hogy még a XX. században is fenálhat az a jogtalan gyakorlat, hogy: „*nélkülünk, rólunk*”.

A Ferencvárosi TC. jégpályája megnyílt. A FTC jégpályája mely a modern igényeknek megfelelően villany világítással felszereltetett, a Közraktár-utcai (Boráros-tér sarkán) tennispályák területén e héten megnyílt. A város belső területén lévő jégpályá iránt a klub tenniszező társaságai, főleg a hölgyek, már eddig is nagy érdeklődést tanúsítottak. Az évi idényjegyeket a klub tagjai kedvezményes áron kapják.

Tréningképek Davosból. A világ hó- és jégportjának központja ezidőszert *Davos*, ez a kies fekvésű 1500 m. magas ságu völgykatlan, melynek — már t. i. a téli sportok szempontjából — pompás klímája immár november vége óta módot nyújt a hó és jég imádóinak arra, hogy szenvedélyeiknek hódolhassanak. Élnek is az alkalommal azok, kiknek az Isten módot adott hozzá. Napról-napra csak úgy öntik a vonatokat az idegeneket, akik között különösen sok az angol. A szállodák telve vannak már s a benszüllöttek gyűjtik a csengő aranyakat. Pedig, az éghajlaton kívül, az egész vidéken nincs olyan világárasztó szépség. Bizony szebb a Tátra télen s levegője is ér annyit a tüdőbetegeknek, mint a davosi. Hanem hát — persze — nálunk van még valami, ami viszont Davosban nincs: az üzleti éhetetlenség. Vajon hányan tudják nálunk pl. Budapesten azt, hogy a Tátrában télen sportolni is lehet? Bizony kevesen; külföldön még kevesebben!

Bezzeg, másként verik a nagydobot arra felé, Davos felé. És a nagy téli üdülő és gyógytelep (mert hiszen ez Davos) reklámalkalmatosságai között első helyen áll a sport. A téli sportok minden faja. És bármennyire más szemüvegen nézre is a davosi érdekelttség e versenyeket: a nagy világ sportközlésénél előtt ma Davos a téli hó és jégportok központja, még pedig — és ez jellemző — klasszikus központja. A világ minden sportoló nemzete elismeri. Lesz módunkban az ebbe a körbe vágó kérdésekkel még foglalkozni: ezuttal inkább a téli sportok népszerűsítése érdekében davosi tudósítónk által összegyűjtött mellékelt tréningképeket mutatjuk be olvasóinknak.

E képek a hósportok majd minden jellegzetes részét ölelik. Így a *ski-sport* köréből igen jellegzetesek az 1., 5., 7., 8., 9., számúak. Az 5-ik számú kép egy kis-fogatú ábrázol. Eredeti ötlet. Maga a kocsis van befogva, míg a *szánkó* maga a *ski*. A terhet a ló alig érzi meg s ez a pompás közlekedési alkalmatosság repül mint a villám. Az igaz, hogy ugyancsak érvényesülhet ebben a sportban kinek-kinek a hajótudománya és lélekjelenléte. A szokatlan istrángot az ember hamar megszokja. Hanem az is igaz, hogy ennél jobb derékegyenesítő eszköz is kevés van. Az igazi *ski menők* azonban nem mozognak lőrével. Saját erejük és ügyességük is elég ahhoz, hogy a legveszedelmesebbeknek látszó lejtőkön is játszva jussanak át, mint azt a 9-ik kép mutatja. Azt hinné az ember, hogy a nehékesnek látszó hosszú talp mindenféle ugrándozást lehetetlenné tesz. Nagy tévedés, mert bizony 15—20 métert lehet ugrani skivel. Repülni inkább, mint ugrani, mint azt a 7-ik kép mutatja. Hogy pedig a *ski* korántsem olyan rettenetesen nehéz dolog, mint azt sokan hiszik álljon itt az 1-ső kép, ahol bizony az emberiség szebb és gyengébb fele, a szép asszonyok és lányok egész táborra készül éppen egy kis parázs versenyhez, melyet jökdvükben rögtönöztek a davosi hegység szépei. Nő és ha valaki elesik? ... Hát — kérjük szépen — az sem olyan szörnyen tragikus dolog. Lám a 8-ik képen maga az egyensúlyát vesztett fess kisasszonyka is jökdvüen mulat az eseten: sőt — *horribile dictu* — azon mód le hagyta magát kaptatni —

LOVAS GYULA vivóterme
BUDAPEST, VI., Nagymező utca 28 II. em.

*** Leiklismertes tanítás urak, hölgyek és gyermekeknek. ***
Ez évben megnagyobbítva
***** Kard-, vitór- és ökölvívás, tornázás. *****

Tréningképek Davosból.

1. Hölgyek ski-versenyének startja. 2. Négy üléses tobogán menet közben. 3. Sceleton menet közben. 4. Tobogán, start közben. 5. Ski-fogat. 6. Gyermekek ski- és szánkógyakorlata. 7. Ski-ugró tréning. 8. Egy kis baleset. 9. Egy veszélyes ski-turárészlet.

a véletlenül mindenütt jelenlévő fényképésszel. Nem kevésbé pampás testgyakorlat a tobogán-szánkózás. Négyen-ötven alkotnak egy-egy csapatot. Ez már aztán bizonyos „összjátékot” is megkíván. A kanyarodóban a súlypontot jól beljebb kell helyezni a ezért szinte oldalt fekszenek ilyenkor. Tobogánozásra Davosban igen jó alkalmatosságok vannak. Éppen most készült el az új schatzalpi pálya, mely jelenleg Európa legtükéletesebb berendezésű ilyfajta pályája. A pálya az 1860 m. magas Schatzalpról vezet le; 3400 m. hosszú 9%-os eséssel és mindenütt egyenletes. Összesen 100.000 frankba került. Mellette egy fogaskerekű vasút visz fel a csúcsra 10 perc alatt; a vasút 20 percként közlekedik. Így tehát minden nagyobb fáradság nélkül 5-ször, 6-szor leereszkedhetik egy-egy társaság (rendszerint egy-egy család) a tobogánon. Ilyen tobogán kép a 2-ik és a 4-ik. Van azután olyan szánkó, a „skeleton”, mely már egyéni sport. Hasonfekve ereszkednek le vele, persze rövidebb lejtőkön. Elég nehéz mulatság, mint azt a . . . ik képünk jól szemlélteti. Hogy pedig az általunk annyiszor hangoztatott téli sportok valóban élő valóság, mutatja 3-ik képünk, melynek ragyogó, életvidám alakjai önkénytelenül tisztá a gyermeklélek utánozhatatlan életkedvét tárják eléünk, melyben örök tavasz virít, s mely komoly tanulsággal figyelmeztet bennünket: „Minden örömnak leszakaszol virágát! . . .”

A gyorskorcsolyázó világ bajnoki versenyt a dovisi nemzetközi gyorskorcsolyázó egyesület február 8-ára és 9-ére írta ki. Távolok 500, 1500, 5000, 10.000 m. A győztesnek legalább 3 távon kell győznie. Ha egy versenyző sem győz legalább 3 távon, akkor az a győztes, aki mind a négy futamban együttevő a legjobb helyezést éri el. 1906-ban és 1907-ben eldöntetlen maradt a világ bajnokság, melyet 1905. óta C. C. I. de Koning (Amsterdam) véd. Lesz azonkívül nemzetközi junior műkorcsolyázás hölgyeknek és uraknak. Ez utóbira *Szende Andor* készül tőlünk.

Szt. Pétervárott a St. Petersburger Eislauf Verein február 15- és 16-án rendezi meg a nemzetközi gyorskorcsolyázó szövetség páros bajnokságát. Ugyanezkor dől el a Pauschius díj is egy-egy műkorcsolyázásban.

A téli sportok és a külföldi vasutak. Míg nálunk csak egy-két közgazdasági ideálista ábrándozik arról, hogy házáknak a téli sportok céljaira annyira alkalmas vidékeire némi idegenforgalmat kellene irányítani, addig külföldön maguk a vasutak végzik az ilyen helyek legjobb reklámozását s menetdíjkezelvényekkel, különvonatokkal, általában minden lehető módon igyekeznek az idegen forgalmat magukhoz szívni. Így pl. Bécsből naponként külön vonatok viszik a gyorskorcsolyázókat, skimeneket és szánkózókat a közeli alpesnyulványokba. Svájcban a ski és szánkó viteldíjakat elengedik teljesen még akkor is, ha a szánkó kézi podgyásként nem is fér el a kocsiban. Ilyenkor a podgyász mellékkocsiban helyezhetők el, minden külön fizetség nélkül. Persze, nálunk még gondolni sem lehet arra, hogy valami emberséges kedvezményről — legalább egyszer — a főváros népe tömegesen kialsahlható legyen a környék hegyei közé, vagy a Tátrába vagy a Balatonra.

Rovatvezető: Moór Jenő. (h. szerk.)

A hétről. Karácsony előhete meghozta az annyira óhajtott kemény fagyot, s ezzel talán már végre valahára megkezdődhetik az amúgy is rövid téli pihenő. A játékosok lassanként átszállingóznak a football mezőkről a ragyogó jégpályákra, vagy aki Halifax örömeinek nem hűve, a tornatermekbe. Különösen ajánljuk azonban egyleteinknek a jég sportokat, amelyek jórészt ugyanazon izomeresztő munkát végzik, mint a football, sőt a jég hockey teljesen rokon-szemlélteti a footballal, úgy hogy az össztrenning szempontjából is kedvező hatással van a játékosra. És minden-cetre többet érnek, mint azok a késői mérkőzések, amelyekkel elég sportszerűtlenül kísérleteznek még mindig, s veszélyeztetik nemcsak a közönség, hanem a játékosok egészségét is. Ez nem lehet célja a sportnak.

A múlt hétnak is meg volt a maga jelentős mozzanata. Még pedig a zöld asztal mellett. A már oly régen kísértett

birák testülete úgy látszik végre megalakul. Az összehívott értekezlet iránt meglepő nagy érdeklődés nyilvánult, különösen a fiatalabb birák között, úgy, hogy ha a birák kitartának törekvéseik mellett, rövid idő múltán a birák testülete csakugyan létrejön. Régi törekvése ez már biráinknak. Három évvel ezelőtt pendítettük meg először lapunkban az eszmét; azóta sokszor volt róla szó, míg végre most megvalósul. Az új alakulás elé a MLSz. érthető aggodalommal néz. Rossz példák vannak előtte, mert hiszen pl. a prágai birák testülete, valamint a néhai bécsi, nem valami követésre méltó példa. A birákérdés rendezéséért a MLSz. sokat fáradozott. Most már nagyjában rend van e téren és semmi jó nem származnék abból, ha most ezt a meggyökeresített rendszert ok nélkül fölforgatnák. Az tehát bizonyos, hogy az új alakulásnak létjogosultsága csak a MLSz. mellett és nem ellene lehet. Vannak olyan dolgok, melyeket *csak* a szövetség végezhet; vannak olyanok, amelyek közös feladatok. A szervezők higgadtsga és komoly sportszeretete találja meg a kettő között az arany középutat. Nem szabad esorbát szenvednie sem a szövetség által képviselt sportérdekeknek, sem a birák erkölcsi érdekeinek. De óvakodni kell ez irányban is minden túlzástól, nehogy az új birói testület olyan ideák kielégítése legyen, amiről néhány fiatal ember már is ábrándozik titkon: a 10 koros birói tiszteletdíjról . . . A játékszabályok helyes magyarázása és alkalmazása, az egyöntetű bíráskodás, a birák nevelése, nyilvános előadások tartása, a birák érdekének képviselése az időközönként tartandó vitacéltyeken stb., mind olyan eszmék, melyek méltók komoly sportemberek komoly munkájára. Ha megvalósulnak, a legszebb karácsonyi ajándékok lesznek football sportunkra nézve.

Ebben a reményben kívánunk kellemes karácsonyi ünnepeket olvasóinknak.

A birák testülete f. hó 16-án, hétfőn este tartotta első értekezletét az alakítandó „Football Birák Clubja” ügyében. Az értekezlet, melyen biráink szép számban jelentek meg, a tanácskozási vezetésére Malecki Románt, a MLSz. főtitkárát, a jegyzőkönyv vezetésére Bakó Gyula szö. játékírórt kérte fel. A felvetett eszméknek csaknem valamennyi jelenlévő játékíró hozzá-szóltott s mindannyian hangoztatták az egysülős létrejöttének nagy fontosságát és szükségességét, de egyszerűen az összes felszólalók ama nézetüknek adtak kifejezést, hogy az új testületnek semmiképpen sem szabad a MLSz.-el, így tehát a „Birák Bizottságá”-val sem szembehalyezkednie, hanem azzal karöltve kell munkálkodnia. A tartalmas vitaközlés befejeztével az értekezlet 7 tagból álló előkészítő bizottságot küldött ki, amely január első keddjéig tesz jelentést munkálatairól s a külföld birói testületeinek alapszabályait is meghozatja. A bizottság tagjai: Herzog Ede (MTK.), Horváth Ferenc (FTC), Stobbe Ferenc szö. kapitány, Vámos Soma (Föv. TC.), Langfelder Ferenc (BR.), Havas Lajos (BAK.), Müllender Sándor (NSC.) és Bakó Gyula (MAC.).

Ezüstlabda mérkőzés.

BTC. — A Margitszigeti Ezüstlabda 1907. évi második helyéért mérkőzött e két csapat a múlt vasárnap a millenáris versenypályán. Elég későn.

A már befejeződött szezon végén egyáltalában nem alkalmas az ilyen díjmérkőzések lebonyolítására, s a nyújtott sport ezután valóban kevés értékű volt. Mindkét csapatra ráfér a pihenés és az új erőgyűjtés. A mérkőzés eredménye egyébként meglepetést kelt, mert inkább a FTC-t várták a díj második helyére. Érdem és tudás szerint így is kellett volna lennie. A múlt évi bajnokcsapat azonban annyira unottan és fáradtan játszott a match első részében, hogy lelkesebb és frissebb ellenfele minden nagyobb fáradság nélkül a félidőben már 2:0, később 3:0 arányban vezetett már. Az újabb szégyenletes vereség érzete aztán mégis fölbuzdította a FTC-t és a második félidőben végig fölényben volt; ellenfele-nél jobb technikával és összjátékkal játszott ugyan, de csatárai erősen gőlyengének bizonyultak, úgy, hogy a várt kiegyenlítés végül mégis elmaradt. Különböző sportszempontból a mérkőzés keveset nyújtott. A két csapat a következő volt: **BTC.**: Fehér—Sárközy, Schwarz—Ficzere, Korda, Kovács—Leitner, Leviczky, Késmárky, Molnár II., Molnár III. **FTC.**: Fritz—Rumbold, Manglitz—Weinber, Bród, Gorskzy—Braun, Weiss, Kórody, Schlosser, Szeitler. Biró: *Gabrovitz* Emil (BR.) volt.

Vasárnapi mérkőzés. A hosszúra nyúlt szezon a Budapesti Rambulerek és egy főiskolai hallgatókból válogatott csapat mérkőzése zárja be. A tiszta jövedelem a mentők és Hirlapírók nyugdíjintézete javára adatik. Rambulereknél, mint értesülünk, Kazár, Rumbold, Brody, Molnár, Kézmárcy, Szabó, Szednielek stb., míg a főiskolásoknál többek között Borbás, Sárközy, Vangel, Kisfaludy, Izsó, Weisz, Kelemen, Oláh stb. vannak tervbe véve. A mérkőzése d. u. 2 órakor a Millenáris pályán kezdődik.

Osztárak eredmények. Bécsben a múlt vasárnap még élénk football élet volt s a lejátszott matchek igen erős küzdelmeket hoztak. Nagy érdeklődés kísérte a WAC.—I. VFC. újabb találkozását. Bár a I. VFC. reményelt revánusa nem sikerült, az elért eredmény mégis azt mutatja, hogy a WAC. első 8:0-ás győzelme nem volt mindenben reális. A játékok egyébként igen változatos volt s a jobb csatársorral bíró WAC. csak nehéz küzdelem után tudta 2:1 arányban legyőzni szívós ellenfelét. Félidő 2:0. WSpC.—Cricketerek 3:2. Meglepetésként hat ez az eredmény, mert általában a Cricketerek győzelmét várták. A jobban összezárt WSpC. azonban reális győzelmet aratott, bár igen nehéz küzdelem után csak. Félidő 2:2. A győztes gól az utolsó percekben esett. A szezonzárás tehát Bécsben ezuttal vérekedés nélkül esett meg. Csoda!

A Cricketerek mint értesülünk régiangol nevüket (Vienna Cricket and Football Club) németre akarják változtatni. Új nevük „Wiener Fussball Club „Cricket“ lenne. A régi angol név önműt szírmazik, hogy a klubot a bécsi angolok alapították és virágzottatták föl. Ma azonban már túlnyomó részt német benne minden. Csak a csapat hírhedt szelleme — osztárak.

Német eredmények. Berlinben a múlt vasárnap a berlini serleg mérkőzések második köre zajlott le. A kedvezőtlen idő miatt a mérkőzések írást csekély érdeklődés nyilvánult, pedig a küzdelmek mindenütt igen heves játékot eredményeztek. Eredmények: BBC—Britannia 3:1. Jó formában lévő BBC, mely most már a bajnoki fordulóban is az élre került, megismételte december 1-iki győzelmét a Britannia fölött. Germania—Preussen 3:2. Az eredmény nem kis meglepetés. Union—Hertha 1:0. Kielben: Union Hamburg—FC. Kilia 3:2. Hamburgban: Germania—Hamburg FC. 2:0. Leipzigben: Wacker—Britannia 3:0. Frankfurtban (M/m.). Hanauer FC.—Frankfurti Viktoria 6:5. Pforzheimben: FC. Pforzheim—Karlsvorstadt 4:0.

Angol eredmények. Szünet nélkül bonyolódna le a liga mérkőzések, melyek közül a múlt héten csak a Chelsea szenzációs győzelmét kellett figyelmen a Preston NE. fölött. Eredmények. A ligában: Woolwich Arsenal—Birmingham 1:1. Chelsea—Preston North End 4:2. Aston Villa—Middlesbrough 6:0. Bristol City—Blackburn Rovers 2:2. Bury—Sheffield United 3:2. Newcastle United—Liverpool 5:1. Notts County—Manchester United 1:1. Sheffield Wed.—Bolton Wanderers 5:2. Everton—Sunderland 2:1. Manchester City—Notts Forest 4:2. A deli ligában: Bristol Rovers—Luton 2:0. Brighton And Hove—Brentford 1:0. Crystal Palace—Leyton 3:0. Swindon—Reading 2:0. Tottenham Hotspur—Watford 5:0. Queen's Park R.—Norwich City 3:1. West Ham United—Northampton 1:1. Plymouth Argyle—Southampton 2:0. Bradford Park A.—New Brompton 5:5. Portsmouth—Millwall 2:0.

Ifjusági Labdarugás.

Hivatalos. Az Ifjusági Labdarugók Szövetsége i. hó 10-én tartott ülésében megejtette az 1907-08 évi bajnokság tavasz fordulójára mérkőzéseinek sorshuzását. A bajnokságra nevezett 11 egyesületből nyolc egyet csapatra vizs aktiv szerepet, miért is a három nem szereplő egyet neve számokkal jelöltetett. A tavaszi bajnoki mérkőzések március első vasárnapján kezdődnek. (A sorshuzás legközelebb közöltetik.) BLI.—KSC. bajnoki mérkőzése újból lejátszandó. A „Budapesti Ifjusági Rambulerek“ belépése iránti kérése tudomásul vétetett. Ágits M., Géser A., Lippert D. és Weisz E. felhívatnak, hogy a MLSz. legközelebbi bírói-vizsgáján feltétlen jelenjenek meg. A FSpC. jelenti, hogy Volesik Lajos nevű tagját a klub kötelekéből kizárta. Tudomásul szolgál. ILSz.—KTE. ügyben Horváth János bizatik meg. A R-Szt.-Mihályi M. és SpKK. újból felhívatnak ügyeinek rendezésére.

Hírek. A Budapesti Ifjusági Rambulerek célja az ifjusági labdarugást a nyilvánosság előtt reprezentálni. Tagjai a legkiválóbb ifjusági játékosok. Mint értesülünk az Egyetértés Sport Club ismét életre kel. Legközelebb már meg is tartja alakuló közgyűlését.

Rovatvezető: Lázár József.

Hogyan kell a gyaloglásra tréningezni.

Irta: W. Sturgess.*

Fordította: Gerensér László dr.

Mielőtt magára a gyalogló-tréning ismertetésére térnék át, röviden ismertetem a szabályos gyaloglás mibenlétét, majd pedig a gyaloglásnál előforduló szabálytalan stílust.

Gyaloglás. A gyaloglás a test könnyed és gyors előre való vitelének művészete, amely a csontrendszer és az izmok megfeszített erőfelfejtését követeli meg, még pedig annál nagyobb mértékben, minél nagyobb a gyorsaság. Ez csupán a csipők és vállak harmonikus együttműködése által érhető el, melyek a gyaloglás főtényezői, támogatva a karok munkája által.

A tanulás. A versenygyaloglás megtanulása céljából a következők tartandók szem előtt: a combok könnyedén, szabadon a csipőből mozognak, a lábszárok teljesen kinyújtván, a csipőből egy lendülettel hozassanak ki, ámde nem előre, hanem igen szelid ívet írva le oldalt, s úgy, hogy azért egész egyenesen a másik láb hegye előtt tétessenek le, mindig legelőször a sarkak érintvén a talajt, mielőtt még a másik láb felemelkedett volna a legközelebbi lépéshez. A csipők munkájának perfekt megtanulása irányuló kísérleteimet egy egyenes krétával húzott vonalon való járással végeztem.

A versenyben való gyaloglás megtanulása. Fődolog, a csipők és vállak szabad mozgása a forgókból, a vállakat jól hátrahúzza a karokat könyvekben felhajlítva. Minden láblendítéssel, (lépéssel) egyidejűleg lendíteni kell az ellenkező oldalon levő kart is: tehát a ballábbal a jobbkart, jobblábbal a balkart egyszerre. A karokat a vállakból a mellkas felé kell lendíteni, jó, határozott mozdulattal, amelletti ki-domborítva, fejet fel! Az egész test tartása egyenes, függőleges legyen, nem szabad előre hajolni, s mi sok rossz gyaloglónak hátrányos szokása, a test súlyát a csipők hordják, gyaloglás közben az emberi test gépezetének fő központja a csipőkben van, csak csipőből dolgozva lehet igazán szép és szabályos „sarok és nagylábujj“-járást produkálni, mint azt a gyaloglás régi és mostani szabályai megkívánják.

Gyorsaságra törekedni igen későn kezdtem, s csak haladásommal egyszerre növeltem a gyorsaságot; ámde, ha észrevettem, hogy „tulmentem“ magam, rögtön csökkentettem a sebességet, s így folytonos gyakorlással, kitartással és türelemmel értem el végül a gyaloglás terén való sikereimet. De térjünk vissza a tárgyhöz. A kezdő szenvedni fog sipesont-fájás (oldal) szúrás, a váll, nyak és gyomor merevsége által, ámde mindez elmúlik, mielőtt hozzászokik a tréninghez, s akkor már csupa gyönyörűség lesz, mikor érzi, hogy milyen könnyen halad az uton, vagy az ösvényen. Országúti, vagy távgyakorló versenyben, 25 métföldtől felfelé, nem kell annyi csipő munkát kifejteni, mint rövid távon, itt csak kinyújtott lábszár és biztos lépés szükséges.

Szabálytalan gyaloglás. „Mixing“- (keverés)-nél minden lépés ugrással van összekötve, könnyen felfedezhetjük, ha az illetőnek fejét és vállait nézzük figyelmesen, látni fogjuk, hogy emelkedik és esik a felső teste minden egyes lépésnél.

A „lifting“ (emelés) ismertető jele a megrogygyant és meghajlott térd, az előre hajlott test s az, hogy az illetőnek egyik lába felemelkedik a talajról, mielőtt még a másik levolta téve. Ha lehajolva nézünk lábai alá, láthatjuk, hogy egy-egy pillanatra mindkét lába a levegőben van, azaz egyik sem érinti a földet.

* Sturgess, a Polytechnic H.-nak volt tagja s Lerner, a mostani világrekorder előtt a világrekordok egész sorozatát tartotta. Gyalogló stílusa olyan volt, amelyre mostan is mint példára hivatkoznak.

Poroszkálás. Rövid, gyors és ruganyos lépések, a fő le-
hajtv a mellre. Csak nagy szakértelemmel s nagyon figyelve
lehet észrevenni, mert látszatra egészen olyanok, mint a szá-
bályos gyaloglás; ámde ez csak látszat, mert ez tulajdonké-
pen a sarkakon való szándékos futás, amelynél a nagy láb-
ujj is minden lépésnél surolja a talajt, hogy porzik az út,
— sőt salakpályán — aki egy lépéssel vagy egy fél yarddal
előtte megy, nagyon szívesen előre engedné, mert a cipői
megtelnek salakkal, amit mint a poroszkáló rugadalózása
vágott fel.

Szabályos gyaloglás. A szabályszerű gyaloglásnál a
testet és a főt egyenesen kell tartani, a testsúly a csipőkön
nyugszik s a sarkak viszik előre, amennyiben mindig a sar-
kak érintik először a pályát, a mellkas kidomborítandó, a
karok meghajlítva minden lépésnél vállból a mell elé ke-
resztben lendítendők. A lépések legyenek hosszúk, szabadon
csipőből, a lábszárak mindig a test előrése irányában mo-
zditandók. Midőn beérünk, vagy elhagyunk egy versenytársat,
csak hidegvér! mert a tulságos sietés könnyen a szabályok
áthágására vezet, aminek ismét könnyen diszkvalifikáció az
eredménye, ami pedig nagyon leverő különösen kezdőknek.

Öltözet (costume). Az öltözetre is kell fordítanunk
egy kevés figyelmet. Én a magam részéről versenyben mindig
szővött (gyapjú) inget (jersey) viselek, egész rövid ujjakkal,
melyek a hónaljat szabadon hagyják, hogy ne legyen gátolva
a karok működése. Bő térdnadrag, mely az izmok és csipők
munkáját nem befolyásolja, rövidre levágva a térd felett,
hogy a térdek és lábszárak izomjátéka látható legyen. A
cipőkre térve, melegen ajánlhatom a Treadwell & Co. urak
által gyártott pneumatikus cipőket, amelyek igen jók és igen
könnyűek. A bokák folytonos rázkódásának elejét vesszük, a
lábnak szilárd lépést adnak ezenkívül a csipők és lábszárak
megerőltetésének és kimerülésének nagy részét elviszik.

Dohányzás. A dohányzással legjobb volna felhagyni,
de ha nem tudunk teljesen lemondani róla, úgy a verseny-
szeton alatt hetenkint 1—2 szivar, vagy pipa még nem árt
meg, ámde sohasem szabad tulságba vinni a dohányzást, a
verseny előtt 1—2 héttel egyáltalában nem szabad
füstölni.

Testgyakorlat. Buzogánygyakorlatok háromszor napjá-
ban, reggel, délben (ha lehet) és este. Mindig jobb buzogányt
használni, mint súlyzót, mert a buzogány használata sokkal
jobbban fejleszti és erősíti a vállakat, pedig a teste része igen
fontos tényező a gyaloglásnál. Napközben átlag 16 mért-
földet (25 km. 744 m.) gyalogolok naponta, utána a pályán
csinálók egy kevés gyorsmenetet. Utána szükséges egy jó
ledörzsölés és valami jó bedörzsölő szer (embrocation) hasz-
nálata, ez elejét veszi a merevségnek és felüldíti az izmokat.
Amíg a kezdő nem egészen „fit”, addig használjon a ledör-
zsöléshez lőszörkezttyüket, ha azonban már formában van,
elegendő a törülköző, vagy a kezek használata, mert a lőször
kezttyük erősen fogyasztanak, s ezáltal gyengeséget is idéznek
elő. Miután a pályát elhagytam, kényelmesen hazasétálok
s azalatt megpihennek a lábszáraim a gyorsmenet által oko-
zott megerőltetéstől.

Bedörzsölő- és lábhintőpor. Mindig a Hill-féle „laju-
put of jelly“-t (lajuput kocsonya) használok. Kapható
minden gyógyszerárban és droguériában, készíti I. D. Mar-
schall, Pimlic Road 5. (Belgravia és Red Lion Square 27
Holborn.) Egy időben a „Wasokphar“ nevezetű hintőport
használtam (Wawkphar Co., 39A, Victoria Street, S. W.);
ez elejét veszi a lábak feldörzsölésének, felhólyagzásának és
kisebesedésének, különösen, ha nem viselünk harisnyát, va-
lamint országon, vagy pályán való hosszútáv-versenyeknél.

Pihenés. A magam részéről egyáltalán nem hiszek az
alváshoz vonatkozó speciális szabályokban, minthogy valaki-
nek a rendes szokásaitól való eltérés több rosszat, mint jót
szokott eredményezni. Így, ha valaki, aki 11 órákor szokott
lefeküdni, egyszerre 9 órákor kezd aludni menni, azt éri az-
zal, hogy az első két órában nyugtalanul alszik, ami pedig
nagyon sokat levez róla, akadályozza, hogy formába jöjjön,
petyhüdséget és fáradtságot fog eredményezni.

Súly. Ami a súlyt illeti, mindenki maga tapasztal-
hatja ki, hogy milyen testsúlylál a legerősebb. Egy-egy mért-
földes versenyhez annyira le kell fogyni, amennyire csak ki-
merültség érzete és elgyengülés nélkül lehetséges, 5 mért-
föld és 15 mértföld közötti távolságu versenyhez fel lehet

szedni 1—2 font (angol font: 453.59 gramm) súlytöbbletet,
s minél hosszabb a táv, annál több súlyt lehet felvenni, mert
egy párt font súlytöbblet erősebbé teszi az embert, s nagyobb
„állóképesség“-et ad. Sokkal jobb egy, vagy két font súly-
gyarapodást vinni, mint egy fonttal a normális testsúly
alatt maradni, mert abban az esetben ki van az ember téve
annak, hogy verseny közben hirtelen elernyed (letörik) s
pihennie kell legalább két hétig.

Tréning gyorsmenet (spin). Egy mértföldes versenyre
való tréningben a gyaloglónak rövid és gyors munkát kell
végeznie — reggel kb. 1 és ¼ mértföldet háromnegyed
versenytempóban; este pedig körülbelül 700 yardot teljes
versenytempóban. Ha napjában csak egyszer érünk rá tréni-
rozni, úgy egyik nap egy fél mértföldet tegyünk meg, a
következő napon ¾ mértföldet, a harmadikon pedig 600
yardot, azután kezdjük előlről a fél mértföldnél és így to-
vább. Körülbelül minden 10-ik napon tegyünk meg a teljes
mértföldet. Egy mértföldnél hosszabb távra arányosan kell
növelni a napi tréninget. Például négy mértföldes távra: az
első napon 1 mértföld, a másodikon 1½, a harmadikon 2¼,
a negyediken 2¾, az ötödiken 3½ mértföld teendő meg.
Ennél a távnál azonban többet sohasem kell egy négy mért-
földes tréning közben megtenni, az így tréningezett versenyző
az utolsó fél mértföldön is birtokában lesz teljes energiájá-
nak, s minthogy egy komoly és zárt finish-ben a kondíció
számít legtöbbször, a legjobban tréningezett versenyző lesz a
győztes. Tíz mértföldön aluli versenyben a gyorsaság a fő-
dolog, ezen felüli távon pedig az erő és az „állóképesség”.
Én magam, minthogy naponta csak egyszer van időm tré-
nizni, mindig a fentebb adott szabály szerint osztottam
be ugyancsak a megteendő távolságot, s csak akkor tettem
meg egyszerre az egész versenytávot, (öt nappal a verseny
előtt) ha hirtelen, váratlanul kell versenyeznem, s nincs
időm rendes tréninghez.

Sportirodalom. Sportirodalomunk kisdud könyvtárát
egy gyáértékű munka gyarapította. Alig pár nap előtt hagyta el a nyom-
dát egy rendkívül cínus és még gazdagabb tartalommal
megjelent könyv: „Judo“ (A tökéletesített *Dziu-Dzsicu*)
címmel, melyet *Sasaki Kichisaburo* eredetije után dr. *Speidl*
Zoltán fordított le magyar nyelvre.

A japánok győzedelmes háborúja után, egyszerre isme-
rös lett Európán a japánok testnevelési rendszere „dzsiu
dzsicu“ néven. A pedagógia testnevelés céljaira azonban
Kano, a tokiói felsőbb tanítóképző igazgatója a „dzsiu-
dzsicu“-t továbbfejlesztette, rendszerbe foglalta s ilyen alak-
jában viseli mai nevét: „judo“. A judót erősen meg kell
különböztetni a dzsiu-dzsicu-tól, mely néven tulajdonképpen
bizonyos támadó és védelmi trükköket kell érteni, míg a
judo egy testnevelési rendszert a maga nemes tisztaságában
ismertet, amely azonban egyesíti magában mindazt, ami az
életben gyakorlatilag, önvédelemre is használható.

A judo-nak óriási fizikai és morális előnyei eredmé-
nyezték azt, hogy egész Japánra kiható tényező lett. Min-
denható faktorrá az által, hogy Japánban a judo gyakorlása
általános nemzeti szokássá vált: ma a nép apraja-nagyja, az
iskolagyerekek és a felnőttek, a társadalom alsó rétegeiben
lévők és a magasranguk, de még a nők is rendszeresen gyako-
rolják a judo-t. Sőt a rendőröknek, katonáknak, tengeré-
szeknek állami judo-kurzust kell végezniük.

Sasaki Kichisaburo, ki maga is tanár abban az inté-
zetben, hol *Kano*, a judo reformátora igazgató s ki *Szemere*
Miklós áldozatkészsége folytán Magyarországra jött s e test-
nevelési rendszer első ismertetője, könyvlen foglalta össze
a tanítás anyagát, melyet dr. *Speidl* magyarrá fordított.

E munkát nem szükséges dicsérnünk, mert az anyag
értéke, melyet magában foglal, általános érdeklődés tárgya
s készséggel fog kapni rajta indenki. A szöveget a tiszta ké-
pek mégjobban megérthetővé teszik.

A könyv ára 2 korona. Kapható Hornyánszky Viktor
könyvkiadóhivatalában és minden könyvkereskedésben.

Az első magyar sportegyesület. Annak, aki az egyetemes
magyar kultúra történetét akarja megírni, okvetlenül meg
kell állapodnia annál a hatalmas négyzetlaku, de nemes egy-
szerűségben is szép épületnél, mely a debreceni híres nagy

templom mögött immár évszázadok óta a tiszta, fajmagyar kultúra megdöntöhetetlen vára. A debreceni ősi református főiskola ez. Egy darab historia az az épület maga; a diésőséges és szomorú nemzeti emlékek egész tárháza. Volt idő, mikor gyászba borult az ég az egész magyar globusz fölött, mikor rettegve húzódott meg a szívek legmélyén minden nemzeti gondolat: csak az ősi kollegium dacolt nemes merészen az idegen szellem és az idegen hatalom erejével. Minél hangosabb volt a nemzeti elnyomatás zsarnok szava, annál izzóbb, annál merészebb volt a magyar nemzeti eszme szárnyalása a kollegium falain belül. A debreceni kollegium vaskapuán megtört a nemzetellenes áramlat s azokon a kapukon áradt ki a tiszta fajmagyar nép közé a nemzeti eszme reneszánsza.

Az iskola végzett növendékei tanulmányaikat valamely nagy külföldi egyetemen, rendszerint a skót és a holland egyetemeken folytatták. Itt teleszívták magukat a nyugotti élet eszméivel, így az akkor már többé-kevésbé kifejlődött sporteszmével, helyesebben testnevelési eszmékkel. Ezeknek az eszméknek hatásaképpen a debreceni ősi kollegium kebelében már a XVI. és XVII. században virágzó sportegylet működött, mely „*Erőművész-Társaság*” cím alatt még a XIX. század közepén is fennállott. Ennek az erőművész társaságnak igen jellegzetes élete volt s a főiskola híres levéltára és gyűjteménye erről sok érdekes adatot nyújt. Egyik osztálya volt a híres kollegiumi tűzörő és maga kis és nagy „bot”-jaival, a „gerundumokkal”. Bizony, erő kellett ezeknek a botoknak csuklóból való forgatásához. Ez az „*Erőművész-Társaság*” azután a nagyerdőn versenyeket is rendezett, melyekről Jókai is megemlékszik több regényében. Így nevelte ez az „*Erőművész-Társaság*” az alföldi fajmagyar ifjúságra — vastagnyakakat, mint azt tréfásan jegyzi meg az egyik elszárgult írás.

Ez az „*Erőművész-Társaság*” volt tehát az első magyar sport, helyesebben testedző egyesület, amint arra dr. *Erős Lajos*, a kollegium mostani rektora, a főiskolai birkózó bajnoki versenyt követő díjkiosztó beszédében a jelen voltak nem kis meglepetésre rámutatott. Maga *Erős dr.* diákkorában még tagja volt az „*Erőművész-Társaságnak*” s — mint mondá — örömmel látja, „öszülő fejjel, hogy az új erőművész-társaság, a DAAC, újból kezébe vette az ifjúság testi nevelésének most még fontosabb munkáját”.

Rohamos léptekkel fejlődő sportéletünk történelme megírásra vár. Annak, aki e nagy munkára vállalkozik, utmutatással szolgáljon e kis adat. Lapunk helyettes szerkesztője, ki a főiskolai testnevelés monographiáján dolgozik, már engedélyt kért az „*Erőművész-társaság*” adatainak főkutatására. A tanulmány bizonyára sok érdekes adatot hoz felszínre, melyeket első sorban lapunk hasábjain közünk nyilvánosságra.

Boksza a világ bajnokságért. Angliában a National Sport tting Club, helyiségeben rendkívül érdekes bokszt mérkőzés folyt a nehézsúlyú világ bajnoki címért. Ellenfelek *Tomy Burns* és *Gunner Moir* voltak. Az előbbi kanadai származású és jelenleg a világ bajnoki cím birtokosa, miután Amerikában *Jack O'Brien*nal előbb 20 menetben eldöntetlenül, majd pedig 3 hónap múlva 3 menetben fölényesen végzett. *Burns* Amerikából egyenesen azért jött, hogy *Moir*-ral, Anglia nehézsúlyú bajnokával mérkőzzék. A feltételek szerint a két fél 20 menetben (egy menet 3 p-ig tartott) mérkőzött. Az angol nehezebb, az amerikai ügyesebb s amellet technikailag erősebb volt. *Burns* könnyen győzött 10 menet után, s így megtartotta világ bajnoki címét s amellet még 35 ezer koronát keresett.

A „Sport-Kedvelők Köre” folyó évi december hó 21-én este 8 órakor *rendkívüli közgyűlést* tart. V. Sziget-utca 10 szám alatt több tornateremben. A közgyűlés tárgya az alapszabályok módosítására kiküldött bizottság jelentése és az e felett való határozathozatal lesz.

HIVATALOS RÉSZ.

Magyar Labdarúgók Szövetsége.

7-8-ig az Edison-kávéház külön termében. *Titkár:* Cséke Gyula (II. Csalogány-u. 6.) *Penztáros:* Glauter József (IV., Deák Ferenc-u. 5. Iparbank.) *Ellenőr:* Olgyay István dr. *Intéző-bizottság:* Opréé Rezső, Balogh Hugó, Vida Henrik-Cselek: VI., Teréz-körút 24. sz. Edison földszinti külön termében tartanak.

Kivonat azintéző-bizottságnak december hó 18-én tartott ülésének jegyzőkönyvéből.

A bizottság összeállítja az 1907/8. évi bajnoki és szövetségi mérkőzések őszi fordulójának végeredményét s azt jóváhagyólag a tanács elé terjeszti.

Mínthogy a BAK. II. csapata az október 6-ára, a Typ. SpC. II. csapata a november 24-ére kisorsolt I. oszt. szövetségi díjmérkőzéseküket lemondták 2-2 pont a Türekvés SpE. javára

iratott. Mínthogy a III. ker. TVE. II. csapata a november 24-ére kisorsolt II. oszt. szövetségi díjról lemondott 2 pont a MUE. javára iratott. Mínthogy a III. ker. TVE. a tanács által engedélyezett határidőig a hiányzó 15 perccel nem játszotta le a mérkőzés a II. oszt. bajnokságért Kőb. TE. javára igazoltatott és 2 pont nevezett egyesület javára iratott.

Stefán Ferenc és Héritz Géza a Kasai AC. részére f. évi december hó 4-én történt igazoltatásuk hatályon kívül helyezték, mínthogy nevezettek 1906. november 5-én a Kassai JSpE. részére már igazoltattak. Nevezett játékosok csakis az ált. rendszab. 10. §-a alapján igazolhatók a KAC. részére.

Pagács János 606/907. sz. a. a MAC. részére történt igazolása téves, mínthogy nevezett játékos nem a Temesvári TE., hanem a FTC. játékos. Kiadatásáig a MAC. részére történt igazolása hatálytalanított.

Vladár János 303/907. sz. a. a FTC. részére történt igazolása megsemmisített.

A MTK. — BTC. november 24-iki bajnoki mérkőzés ügyiratai és a tanuvalomási jegyzőkönyvek véleményezés végett *Opréé Rezső* biz. tagnak kiadatnak.

Molnár (I.) Ferenc felfüggesztése — mínthogy a bizottság előtt kihallgatás végett megjelent — hatályon kívül helyezték.

Az intéző-bizottság legközelebbi ülését f. évi december hó 29-én (hétfőn) este tartja meg.

Malecki Román s. k.
főtítár.

Nincs többé idegbántalom és tyukszem.

I. természetes gyógyítási módszer

saját (otthoni) kezelés

Sportcipők koresolya- és football-cipők a legutányosabb árban készítettnek.

Kívánatra több külföldi orvosoktól elismerő levéllel és nyilatkozatokkal is szolgálók.

Hygienikus „MONOPOL” egészségcípő és gőzfejlesztő-készülékem Európában nagyban államaiban szabadalmat nyert.

Egyedüli szabadalom birtokos:

Rytkó Győző

BUDAPEST, DOB-UTCA 48. SZÁM.

Nincs többé csusz, asthma és testszurás.

A legnagyobb kincs a jó egészség, melynek főkélléke tiszta levegő! Hogy szobánkban állandóan tiszta, üde levegő legyen, rendeljük meg

BECK KÁROLY szab. ablakszellőztető készülékét.

E találmány kitűnően bevált. Egyszerű szerkezetű és minden ablakra alkalmazható. A legelősebb és leghigiénikusabb szellőztető-készülék. Levélben megkeresésre bővebb felvilágosítással szívesen szolgál **BECK KÁROLY**, szab. ablakszellőztető készülék-készítő Budapest, VIII., József-utca 14. sz. A szellőztető-készülék kiválóságáról tanúságot tehet számos előkelő intézet stb. Így a m. kir. keresk. ministerium, a pozsonyi ál. női tanítóképző, a Pesti Napló szerkesztősége és kiadóhivatala, továbbá számos állami intézet, iskolák, kórházak, a hová az ablakszellőztető bevezetett és kitűnőnek találtatott.

A

„Nemzeti Sport”

egyes számai minden

nagyobb tőzsdében kaphatók.

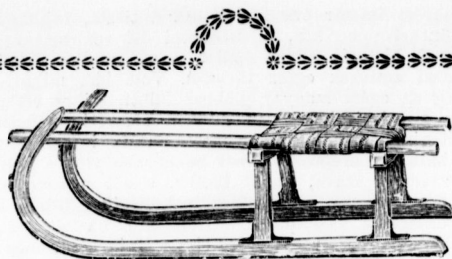
ZORN MÓR

BUDAPEST — BÉCS

Butorszállítási és beraktározási vállalata.

Képviselve bel- és külföldön minden nagyobb városban.

== BUDAPEST, ==
VIII., József-körút 18. sz.

Téli sport-cikkek.

Műkorcsolyázók részére „Les Alexander” legelső minőségű versenyesenkorcsolya 9 forint.

Gyorskorcsolyázók részére, Hagen, Eriksen, norvég és svéd versenyesenkorcsolyák.

Halifax forint 150, Mercur, Jackson Haynes Jégvitorlák és vitorlakorcsolyák

Jégjátékok Hockey ütők és labdák. Jég-hockey játékszabály 10 kr.

Svéd-, norvég-, svejci-, tiroli-, hallvögyi- és amerikai rodel

Sport és gyermek-szánkók

Rennwolf, Toboggan, skeletton stb. Norvég ski-k, láb-szánkók, hótálpak.

Lilienteldi ski parja 15 frt.

Téli sportt'főzőek, fejre húzható hósapkák, teljes felszerelések, legnagyobb választékban

Kertész Tódor sport-üzletében

BUDAPEST, IV. ker., Kristóf-tér.

== Teljes sport árjegyzék ingyen és bérmentve. ==

Malik Zsigmond

kerékpár-készítő és javító műhelye.

BUDAPEST, X. ker. Gergely-utca.

Elfogad megrendeléseket a legjobb angol anyagból készült **Kerékpárokat** 2 évi jótállás mellett, legegyszerűbb kezelési automobillokra (motorkocsikra.) Zománcozások, nikkelezések, valamint minden szakmába vágó munkák a legolcsóbb árak mellett eszközöltetnek.

A legújabb szerkezetű (modellű) új kerékpárokat 120 koronáért szállítja.

== Árjegyzék ingyen és bérmentve. ==
Kerékpárok és varrógépek raktáron.

Olajfestésű arcképeket

festek 50 koronától teljebb 10 koronás részletekben életnagyságban, élmintáról vagy fényképről is. Iparművészet tervezések, faboqégetések, tájképek, szentképek, Rákóczi, Kossuth, Petöfi, Aradi vör-tanuk arcképei, valamint általam is festett mester-művek másolatokban megrendelhetők

Daróczy Sándor

festőművész műtermében

Budapest, VIII., Szűz-u. 3. sz.

Elsőrendű ajánlatok! Személyi hitel! Elsőrendű ajánlatok!
Válaszbélyeg melléklendő. Kérjen prospektust!

Kezes és kezes nélkül katonatisztek-, papok-, lelkészek-, udvari-, állami-, megyei- és magántisztviselők, tanítók, kereskedők, iparosok, nyugdíjogosult hölgyek, kereskedelmi alkalmazottak és magánosokak 1/4—20 évig terjedő időre havi, 1/4, 1/2 és egész évi tőkekamat-törlesztéssel!

Különlegesség: A páris-bécsi enquête értelmében fokésitem a jövedelmei.
Jelzálog hitel! 300 koronától feljebb I. II. és III. helyre földek-, városi és vidéki házak, nyaralók, gyárak, fürdőépületek, malmok, ásványvíz és egyéb források és kőbányákra, a becsérték 3/4 részéig.

Építési hitel! építésfélben levő ingatlanokra 2—3 részletben, oly arányban, amilyen arányban az építkezés előrehaladt.

bank- és magánadósságok konvertálása!

Előnyösen! Szolid alapon és gyorsan eszközözlöm mindezen fenti műveleteket elsőrangú bel- és külföldi intézetek által.

ZÁBORSZKI JÓZSEF leszámítoló és hankiroda, Budapest, VI., Szív-u. 28.

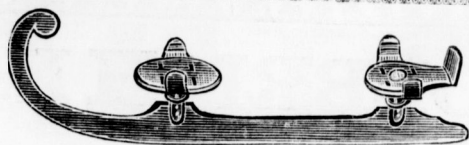
* Magyarok! A kész ruha bécsi gyári munka! *

Klein Adolf férfi-szabó-üzlete

Budapest, VI., Dessewffy-utca 23. sz.

Készít mérték szerint öltönyt vagy felöltőt 15 forinttól feljebb valódi gyapju-szővet maradókból. — Több évi tapasztalatomat Neuländer Testvérek és Weiner és Grünbaum cs. és kir. udvari szabóknál szereztem.

~ Művészies munka. ~

A legjobbaknak elismert
remscheidi gyártmányú

korcsolyákat

szolid készítmény, célszerű rendszer s
olcsó árak mellett következőkép ajánljuk:

„PUCK” körösolya, a legújabb minta, egyszerű, kényelmes
és olcsó; csiszolt párja kor. 3.50, nickelezett kor. 5.50.
„NORMAL CURRIR” körösolya, fin. nickelezett, párja
kor. 9.—

Női „GAZELLA” körösolya fin. nickelezett, párja kor. 10.—
„JACKSON HAINES” körösolya, fin. nickelezett, párja
kor. 15.—

„ROLAND” körösolya, kitűnő és célszerű minta, fin. nicke-
lezett, párja kor. 16.—

Rohonczy-féle „COLUMBUS” körösolya, hegyes vagy güm-
bölű orral, fin. nickelezett, párja kor. 17.—

„HALIFAX” körösolyák, csiszolt, párja kor. 3.—

Továbbá nagy készlet jégpatkók, korcsolyaszíjak, hótálpak-
ban; szobatornaszerek, vívószerk s mindennemű egyéb
sportcikkben.

ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

ZUBEK BERTALAN ÉS TÁRSA sportcikkek
BUDAPEST, IV. ker., Múzeum-körút 29. :: áruháza::

SIMON PÁL

PÁRIS SZÁLLODÁJA

BUDAPEST, Váci-körút 25. sz.
Jó hírnevű szálloda 100 szobával. Sport-
egyletek leszállóhelye. A margitszigeti
sportteleptől ¼ órányira. Direkt villamos
összeköttetés az összes sporttelepekhez.

Eckmayer József

BUDAPEST,

VI. ker., Aradi-utca 32.

ajánlja acélpléh, bolti
gör-redőny, nap-
ellenző és esslingeni
ablakredőny gyártmá-
nyait kartellen kívül legol-
csóbb árak mellett.

Kérjen ajánlatot!

Tiszta üde fej

kétszeres
munkaképes-
séget jelent. Kit
gyakori feltöltés
az ne mulassza el a
Beretväs-féle
migrain-pasztilla
használatát, mert ez 5 perc alatt
mindenfélét bármilyen heves fejfá-
jást, még ha ideges és krónikus is, — Egy 24
biztosan megszüntet. — Kapható minden
pasztilla tartalmú — Kapható minden
1 kor 20 fill. — Kapható minden
gyógyszertárban és drogériákban,
Főraktár: BERETVÁS TAMÁS
Rákóczi-utca 10. Postán
3 doboz bér-
mentve.

PEJTSIK KÁROLY

József Főherceg cs. és kir. Ő Fensége kamarai szállítója

fényképészeti cik-
kek szaküzlete

BUDAPEST

IV., Városház-utca 1. sz.
(vagy Kos-uth Lajos-utca 4.)

Árjegyzékkel és felvilágosítással a
legnagyobb készséggel szolgál.

Óh jaj

Megfojt és az átko-
zott köhögés!

Köhögés, rekedtség

és elnyálkásodás ellen gyors
és biztos hatásúak

EGGER mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és
kitűnő ízűek. 6209

Doboz 1 és 2 korona.
Próbadoz 50 fillér.

Kapható gyógyszertárak és drogériákban,
Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR” gyógyszertár
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Éljen!

EGGER mellpasztilla
csakhamar
meggyógyított!

Pneumatik-javítások
(tömlő és köpeny) szab. angol vulkanizálási eljárás szerint mérsékelt áron eszközöltetnek.

VAJDA IGNÁC

pneumatik-javító-műhelye

Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 18.

TELEFON 88-36. SZÁM.

Automobil-javítások

gyorsan, pontosan és olcsón jótállás mellett eszközöltetnek szakmunkásokkal

ZÁMBORSZKY ÉS TÁRSA GÉPGYÁRÁBAN

Budapest, V., Vigszinház-utca 3. sz.

OLBRICH L.

magyar football- és sportkülönleges-ségek árjegyzéke

kivánnatra ingyen és bérmentve.

BUDAPEST,

VI., Teréz-körút 6. szám.

TELEFON 80-44:

Hirdetéseket sport-versenyeiről jutányosan vesz fel a kiadóhivatal, VIII., Eszterházy-utca 6.

BERLIET-AUTOMOBILOK

legkevesebb benzin- és pneumatik-fogyasztás!

BÁRDI-GARAGE
BUDAPEST

VI. ker., Mozsár-utca 9.
(Fővárosi Orfeum mellett.)

AUTOMOBIL

a „Magyar Automobil Club“ hivatalos lapja.

Főszerkesztő: FRIEDRICH NÁNDOR ✻ Felelős szerkesztő: LINDNER ERNŐ.

Főmunkatársak: BIRÓ ALAJOS és HOLUB JÓZSEF. ≡ Szerkesztőség: Budapest, VIII., Eszterházy-u. 6.

Pekingtől—Párisig Automobilon.

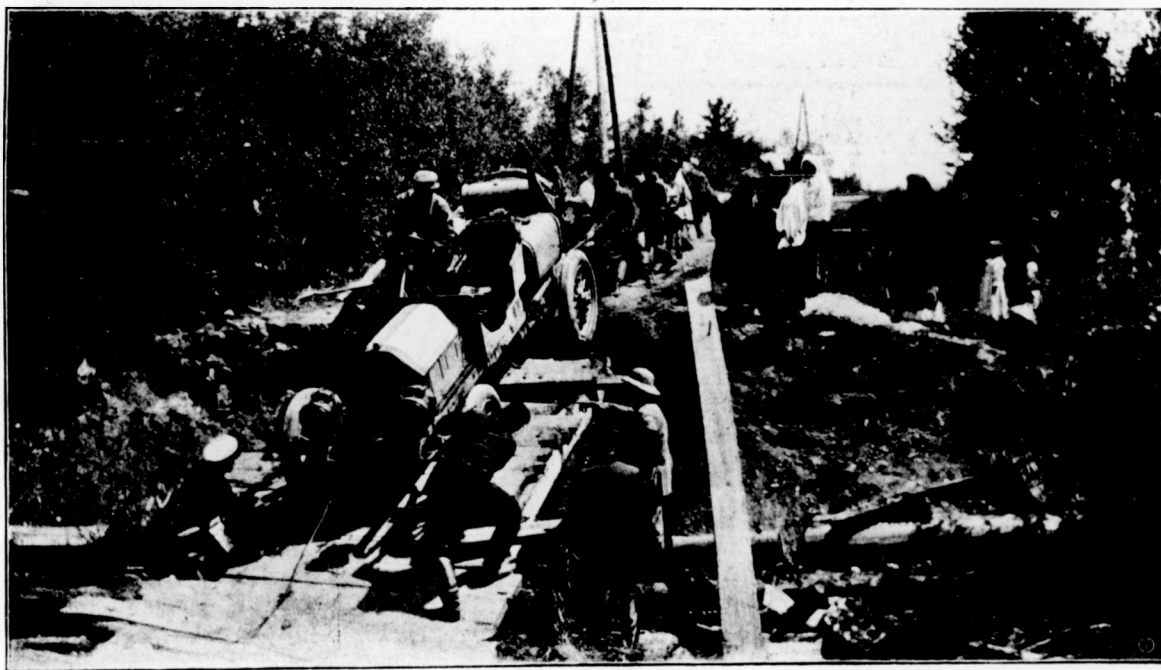
A peking—párisi utról minden ember tud, aki az elmúlt nyáron újságot olvasott, mindenki csodálkozott a merész eszme keresztülvitelén és nagyot emelkedett a közbecsülésben a modern közlekedés legújabb eszköze, az automobil, amikor a merész utazók tényleg megérkeztek körünkbe. Mennyivel bensőbb és mennyivel őszintébb lesz azonban tiszteletünk és bámulatunk az uton résztvevett három férfi és gépjük iránt, ha az ut történetét vesszük kezünkbe, melyet a három utas és barát egyike, Luigi Barzini, ékes tollal megírt s amely a napokban jelent meg magyar kiadásban.

Borghese herceg a műhöz írott remek előszavá-

szorult vidékek számára a gazdasági fejlődésnek egy eddig hihetetlen perspektíváját nyitotta meg, az csak mellékes közgazdasági eredménye az utnak. Sokat lehetne írni e könyvről, mely annyi gondolatot ébreszt és mint automobilistát annyira kielégít, de legjobb, ha az egészet elolvassuk, ha nem egyszer, hát kétszer, érdemes rá. Mutatványul a Singer és Wolfner-cég előzékenységéből egy tárcát közlünk a műből:

Pusztai találkozás.

Aznap reggel nagy ménesekre akadunk. A lovak körülöttünk nyargaltak s ösztönszerűleg végezték a versenylutát gyönyörűséges gyakorlatait. Csikósok-

Az Italat kimentik egy beszakadt transzbajkáliai híd romjai közül.

ban a peking—párisi utat egy olyan tulterheléshez hasonlítja, melynek anyagvizsgálati kísérletek alkalmával vetjük alá a vizsgált szerkezeti anyagokat. Nos, ezen legkimerítőbb, legteljesebb és legmeggyőzőbb összehasonlításnak nemcsak a gép felelt meg, hanem megfelelt az a három pompás férfi is, aki az utat megtette. Az ut célja az volt, hogy bebizonyítsák, hogy jó gyártmányu automobil, intelligens, okos vezető mellett, hosszú utazásokon, akár csinált uton, akár utatlan vidékeken gyakorlatilag képes helyettesíteni az állati vontatóerőt. A peking—párisi ut teljesen igazolta e feltevést s hogy emellett a karavánközlekedésre

kal találkoztunk, jurtákat láttunk. Hosszuszőrű fekete komondorok futottak utánunk. Birkanyájak ottották szomjukat a kutaknál. Karavánok utaztak világos nappal. Az életbe léptünk vissza. Mindez vidámmá tett bennünket. Ha nem beszéltünk, hát énekeltünk. A herceg, aki a gépet vezette, kedves áriáját: a *Petite Tonkinoise*-t füttyűrészte, amit én szakavatott kísérettel követtem.

Egy-egy antilóp-csoport legelészett a távolban, s automobilunktól meglepve, futásnak eredt és előttünk rohant keresztül az uton. Még nem figyeltük meg a futásnak eme furcsa s az antilópokat jellemző módját,

amely gyakran a szegény, megijedt és sebességünk révén megrohanó párakat odatereli néhány méternyi távolságra tőlünk. A vadász jól ismeri ezt a különös taktikát és sohasem nyargal egyenest a vad irányába, amely sebesebben fut, mint a mongol paripa, hanem irányt változtat, mintegy hagyva, hogy oldalvást fusson. Mert tudja, hogy az antilóp nagy rohanva lőtávolságban vágja előtte keresztül az utat. A legprimitívabb fortély, amit az üldözött az üldöző ellen alkalmazhat, hogy derékszögben vágja el az utat az ellenség előtt. Mert az üldözött azt hiszi, hogy az ellenség az üldözés hevében szinte képtelen hirtelen megállani s kénytelen egy darabig ugyanabban az irányban tovább futni s időt veszít azzal, hogy megfordul és tovább üldözi.

Egyszer csak néhány kilométernyire, balra tőlünk egy hosszú, vörhenyes s gyorsan mozgó vonalat vettünk észre a mezőségen. Jobbra tartott, mintegy hullámosan változtatva helvét a könnyű porfátyolban.

és keresztül rohanjon rajta, persze a szokott taktika szerint.

— Értük utól őket! — kiáltottam.

A herceg nagyot lendített a gépen, amely most már hangosabb, erősebb dübörgéssel száguldott előre.

Nagyot zökkent s repülve haladt az ösvény kemény fővényén. Néhány pillanat múlva azon vettük magunkat észre, hogy a nyájnak nem volt már elegendő ideje, hogy keresztülvágja az utat s előttünk elvonuljon. S kegyetlenül örültünk neki.

— Milyen sebességgel haladunk? — kérdeztem.

— Nyolcvantól százig — felelte Ettore.

Hirtelen szél csapta meg arcunkat. A szél viharral fenyegetett. Gondoltam, előveszem Mauser-féle fegyveremet s elejtek egyet az állatok közül. Aztán a podgyászhoz kötöm s nagy diadalmasan Urgába viszem. De szándékomat nem bírtam végrehajtani. A nyáját utólértük. Meglepő gyorsasággal irányt változ-

Borghese Scipione herceg és Barzini, Luigi Berlinbe való megérkezésükkor.

— Nézzenek oda! Nézzenek oda! — kiáltottam, az irányt mutatóval.

Első pillantásra nem értettük, hogy miről lehetett szó.

- Ugy rohan, mint a vonat!
- Állatok,
- Antilópok!
- Azok, azok. Most már jól láthatni őket.
- Ime egy, a többi előtt.
- Nézzétek, hogy nyüzsög a lábuk!
- Csodálatos látvány.
- Fényes,
- Hányan lesznek?
- Ki tudja! Talán félezen.
- Az antilópok valóságos áradata.

Mintegy ötszáz méternyire lehettünk már tőlük. Tökéletesen észrevehettük a roppant nagy nyáját, amely tömörülve futott. Azon volt, hogy az utat elérje

tattak az antilópok s két csoportra oszolva, futva menekültek az automobil két oldalán. Pár pillanatig különös raj közepette találtuk magunkat, abban a nagy porban, amit az állatok vékonyka, ideges és gyors lábai vertek föl vágatás közben. A félénk, örülésszerű állatok közül egy-egy olykor elbukott, végighenteledt a földön, miközben a többi hol letiporta, hol fellökte, de csakhamar felszökött s villámsebességgel futásnak eredt. Nagyokat kiáltottunk az üldözés izgalmai közepette. Nagyokat kiáltottunk, mert némely pillanatban kegyetlenné lesz az ember, amikor ugyanis felülkerekedik benne a vadabb, hevesebb és lángolóbb része. De nem volt egyéb fegyverünk, mint csupán a hangunk. Ha már nem tudtunk ölni, legalább azzal mulattattuk magunkat, hogy megrémítsük őket. Kiáltásaink valóságos lázas rémületbe ejtették a szegény áldozatokat. De a sárga és karsu hátak kavargó összevisszása csakhamar eltűnt. Hirtelen kanyarulattal oldalt távozott és eltűnt a messze mezőségen.

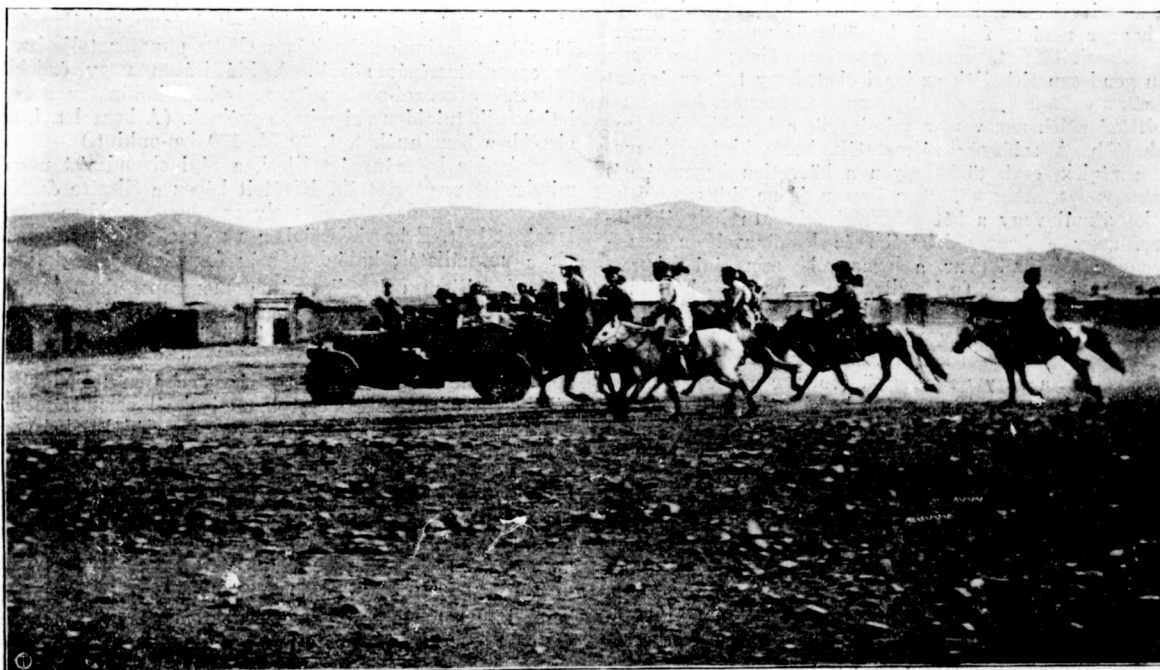
Reggel tíz órakor ismét hegyes, de könnyű vidékre jutottunk. Örökre elhagytuk a mongol síkságokat. Kelet-Szibéria és a Transzbajkália hegyei egészen hozzánk terjesztették végső nyújtványait, utolsó szegélyeiket. Csakhamar behatoltunk egy nagy völgybe, amely végképpen eltakarta előlünk a határtalan síkföldeket, amelyeket kissé kábultan, káprázottan hagytunk el, hasonlóan a hajóhoz, aki hosszú út után kikötőbe ér.

A jurták és a nyájak egyre gyakrabban tűntek elő. Egy mongol emberrel találkoztunk, akinek fényes piros selyemöltözet fődte a testét. Vele volt még egy mongol, aki olyan rongyosnak tetszett, hogy nehezen tekinthettük az előbbi szolgájának. A két ember egymás mellett üldögélve, pihent a fűben, a karjukon tartva a lovuk kantárját. Alighogy észrevettek, hirtelen felszöktek s rémülten futni akartak. De már késő volt. Egy pillanattal utóbb, már rohanva, haladtunk el mellettük. Amikor látták, hogy nem volt bennünk elenséges indulat, ránk mertek nézni és szörnyen ka-

tuk, hogy nagy mennyiségben fanyáznak Urga környékén. Ők jelezték nekünk, hogy már nincs messze a mongol főváros. Tizenegy óra volt, amikor a Bogda-ola nevű hegy lábához értünk. Bogda-ola azt jelenti, hogy „Szent-hegy”. Tulnan fogunk rábukkanni a Tola folyóra, melynek partjain fekszik Urga.

A Bogda-ola csucsait sűrű, sötét fenyveserdő borította, amely hosszú sávokban nyult le a völgyekbe. Ezek voltak az első fák, amiket ezerkétszáz kilométernyi út után láttunk. És megvallom, nagy gyönyörűséggel néztük őket. Fűzfákat, nyárfákat, égerfákat hagytunk el amott az öreg Kína derekán és most fenyőfákkal találkoztunk. A mérsékelt éghajlatu országok tarka növényvilágából a hideg vidékek növényvilágába mentünk át. A tájak külső képe mutatta a befutott távolságot. Csaknem úgy éreztük, mintha a zord észak közepén lennénk. Éreztük, hogy közel volt Szibéria.

A Tola folyó széles völgyébe hatoltunk és nyugaton elébünk tárult Urga. Ugy rezgett a messzeség-

Mongólia, china kományszója, automobilon lovas kísérettel.

cagni kezdtek. Az egymaga száguldó kocsival valami tréfának tűnt föl nekik. Nevetséges s értelmetlen dolognak. Mintha mi megfélekedtünk volna róla, hogy befogjuk a lovakat. És a kocsival, amely szórakozottabb volt nálunknál, nem vette észre a dolgot s úgy is futásnak eredt. Szörnyen kacagtak, lehajolva, kezüket térdükre szegve . . .

Szörnyű mennyiségű nagy mormoták ugrándoztak a fűben. Sok ezer lehetett ott. Ezeket az állatokat az angolok *prairie-dogs*, „mezei kutyák”-nak nevezik. Földi üregük felé futottak és mielőtt besurrantak, nem mulasztották el, hogy kíváncsian nézzenek ránk. Hátsó lábukra álltak, komikus mozdulattal, amely azért volt kómikus, mert emberinek tetszett. Mikor az üreg nagyon messze volt tőle s nem egyhamar juthatott el hozzá, az értelmes kis állat hirtelen a földhöz vágta magát; mintha villám sújtott volna bele és holtan tetette magát, de rögtön föltámadt, alig hogy elhagytuk. Örömmel üdvözlöttük a mormoták jelenlétét, mert tud-

ben, mint a délibáb, melyben a házak úgy tűntek fel, mint fehér pontok. Ezek a fehér pontok szentélyek lehettek. Hosszu utat tettünk meg, amíg odajutottunk. A Tola és az ő mellékfolyói több helyen keresztül szelik az utat. Orosz szerkezetű hidakon keltünk át, de a mongolok szivesebben átlábolják a folyót és mi hajlandók voltunk az ő szokásukat követni. Eltökélten rohantunk a folyóba, nagy sebesen, hogy el ne merüljünk, a kerekek és a paták nyomát követve. Furcsa látvány volt ez. Midőn a nagy szürke masinával végiggázoltunk a folyón, akárcsak valami torpedónaszád, amint két oldalán magasra csapja a habokat.

*

Barzini könyve, mely a külföldön példátlan sikert ért el, nálunk e napokban jelent meg *Garády* Viktor sikerült fordításában, a *Singer és Wolfner* cégnél, mely kiváló gondot fordított a könyv kiállítására, 124 eredeti képpel és egy térképpel szerelvén azt fel.

Berlini kiállítás.

(B. A.) Olympia Show, Salon után Berlin. Meglátszik mindegyiken a név, temperamentuma, jelleme. Párizs: az elegáns rajongó, Berlin: a hideg, gondolkodó. A Salon votaképen nem vot egyéb, mint alkalmas hely és ok az előkelő világ találokzóra; a berlini kiállítás az üzlet helye. Londonban és Párizsban megnézték és megcsodálták a modern ipar termékeit (és a csodás világításba helyezett díszleteket) Berlinben: vásárolták.

Ez egyik fő jellemző vonása a berlini kiállításnak. Jóformán izléstelen egyszerűség uralkodik benne, s díszítések is látszólag csak azért vannak, mert különben nagy volna a hasonlóság egy tüntető körmenethez; s ez találó is, mert míg a londoni és párizsi kiállítások azt a bizonyos megállapodott vonást viselték, mely különösen a mindent szabványosítani akaró németeknek tetszik, addig ép a németek kiállítása valami forradalmi jellegű mutatott, a megállapodás hiányát, különösen a könnyű kocsiknál.

A kiállítás megnyitására már megemlékeztünk; itt inkább a kiállított anyagról lesz szó; az pedig bőven van. Természetesen nagy többségben van a benzínmotor, s már itt észrevehető a bizonytalanság. A nagy kocsik négy és hat hengerek; a hathengerre áttért még a híres „chronometer”-gyáros, Brasier is. Mindenki tud valami okot, valami előnyt a hat henger mellett felhozni, legtöbbször persze az „unerreichte Elastizität”-et, mely vesszőparipájuk; legtöbbször azonban gondosan titkolják az igazi okot, hogy t. i. az árákat tarthassák s valami újat s kíváncsiat nyújtsanak. Automatikus indítókészülék sok van, s mindegyik a legjobb és legmegbízhatóbb. A sebesség változtatók, kevés kivétellel, maradtak a régiék, csak több helyen a közvetlen kapcsolásnál a melléktengelyt, mely különben üresen járna, kikapcsolják; kisebb kocsiknál vagy a két sebességi fokozatu bolygókerék-rendszer, mely a legmegbízhatóbb és legkönnyebben kezelhető, vagy a tréballadeur, a legnagyobb sebességi fokozatnál közvetlen hajtással, (prise directe), a nagyobb kocsiknál mindig az utóbbi. Még a Maja-kocsik is, melyekről azt híresztelték, hogy Diamant-rendszerű sebességváltoztatóval lesznek ellátva, Mercedes-rendszerűekkel vannak felszerelve. Kivételként szerepelnek a vegyes rendszerű (voiture mixte), melyekről még alább lesz szó. A gyengébb kocsiknál alkalmazható surlódó kerekek áttevések száma megszorodott, amennyiben a Stoewer-gyár kis kocsijai ilyenekkel vannak felszerelve, ugyancsak a Turicum kocsik.

Ami a hajtást illeti, mint eddig minden évben, úgy az idén is a kardanhajtás hódított teret. A 20—25 lóerőn aluli kocsik majdnem kivétel nélkül (pl. Lion—Peugeot) kardanosak, de a nagy kocsikat is sokan evvel szerelik fel; ez különben is jobban felel meg a közönség ízlésének, mert a lánc zaját, akárhogy bezárják is azt, nem lehet teljesen kiküszöbölni, s már csak azok kívánják a láncot, akik a nagy sebességet a zaj nélkül nem is élvezik. Ami a kardancsuklók szerkezetét illeti: nagy surlódó felületekre és pormentes elzárásra törekedtek, s e tekintetben igen sok figyelemreméltó újítás látható.

A tengelykötések (Kuplung) kérdése is eldöntetlennek látszik. A bőrrel bevont, vagy fémértezéssel kupos tengelykötés még fentartja helyzetét, s némelyek visszatértek hozzá, mint biztosan működő szerkezethez, amennyiben az utóbbi időben felkaptak lamellás tengelykötéseket állítólag mindig csusznak s a motor elindítását, de különösen a sebességek kapcsolását a lamellák közötti tapadás folytán előálló tökéletlen kikapcsolás által megnehezítik. Kisebbségben vannak a spirálrugós és különösen a szalagos tengelykötések.

Térjünk most át a motorokra, melyeknél legnagyobb a kavargóság. 1, 2, 4, 6, 8 henger összevissza dobálva. Könnyű kocsik hat hengerrel, nehézségi kocsik négy hengerrel, vagy fordítva, 10 lóerő egyhengerű kocsik és ellentét 10 lóerő négy hengerben. Csuszó csapágycsok helyébe golyós csapágycsok jutottak, míg sokan a golyós ágyazásról újra visszatértek az előbbire, állítólag a nagyobb bugó zaj miatt. Pedig dehogyan! A lánc sokkal nagyobb zajt okoz; hanem azért mert drága.

A vízűtés dominál, s hogy a szivattyú árát és a vele járó kellemetlenségeket megtakarítsák, nagy kocsikon (Renault, stb.), de különösen kisebb egyhengeres kocsikon a bevált thermosyphon hűtést igen sokszor alkalmazzák. A légű-

tés még Európában mostohagyerek, s habár szép és bevált mintákat találunk pl. az Egyesült-Államok s kisebb európai gyártmányok (pl. Turikum) között.

A gyújtás maga külön tanulmány tárgyát képezhetné. Mikor a Boxh megszakító-gyújtás már eléggé elterjedt, feltűnt a nagyfeszültségű mágneses gyertyagyújtás, mely tudvaleg rudazat nélkül működik. Természetesen kiderítették róla, hogy ez minden tekintetben jobb és megbízhatóbb, mint a megszakító gyújtás. Hogy ez nem egészen így van, bizonyítja az, hogy az idei kiállítások meghozták az igazán jó, Bosch-féle mágneselektromos megszakító gyertyagyújtást. Megbízhatósága mellett egyszerű és rudazat hiányában a motor képe nyugodtabb.

Általában a motor alakjának egyszerűsítésére törekednek, s ezt sokan a négyhenger egyűvé öntésével érik el. E tekintetben kiváló érzéklről tanuskodik a Delahaye-motor, melynél még a szívó és kiömlőcsövek is beleöntettek a „block”-ba s hiányzanak a nyugtalanító érzést keltő, néha igazán fantasztikusan kanyargó csővezetékek, eltekintve attól, hogy ezen elrendezés még más technikai és üzemi előnyöket is biztosít.

A porlasztót (carburator) nagyobb gyárak többnyire maguk készítik; igen sok hengertalattus porlasztó látható, mindig levegő-előmelegítéssel. Meglévő porlasztók működésének javítására szolgál a Gillet—Lehmann szabályozó, mely 20—30% benzinnemegtakarítás mellett a motor teljesítményét és egyenletességét növeli. A kiállításon nagy érdeklődést keltettek a benzol-porlasztók, melyektől különösen a használati kocsik tulajdonosai sokat remélnek. (A benzol t. i. sokkal olcsóbb a benzinnél, t. i. 20 M. 100 kg.-onként.)

Ami a kormányzást illeti, a régi elrendezést nagyjából mindenütt megtartották. Kivételt képez a Sizaire & Naudin „Miracle”- (csoda-) kocsik, mely azonban sokakban bizalmatlanságot kelt. E kocsik különben a sebességváltoztatásban is eltér a normálstól; különben még fogunk vele foglalkozni.

A villamos kocsik száma megszorodott. A tisztán accumulatoros-kocsik, melyeket városi használatra különösen kedveznek, nem mutatnak különös újdonságokat. A Bergmann-gyár egyik kocsija az Európában még eddig nem alkalmazott Edison-cellákkal van ellátva. Erősen terjednek a kerekágyban elhelyezett motorok, melyeknél semmiféle mechanikai áttevés (fogas, csavar, vagy surlódókerekek) nincs, s így működésük a legzajtalanabb.

Az előző évekhez képest sok a vegyes üzemű (mixte) kocsik, mely eddig nem részesült a kellő figyelemben. Itt is két különálló rendszert találunk. Az egyiknél a benzínmotor által hajtott dynamo a vele egy tengelybe eső elektromotort hajtja, s a legnagyobb sebességnél evvel közvetlenül kapcsolatik; utóbbiról aztán rendes kardannal hajtják a hátsó kerekek. Itt tehát az elektromos berendezés csak a sebességváltoztató szerkezetet pótolja. A másik típusnál a dynamo árama a kerekágyba szerelt vagy áttétellel a kerekeket külön-külön mozgó két motorba jut, tehát az elektromos felszerelés mindig működik, s a kardant vagy láncot, valamint a sebességváltót egyszerre pótolja. A vegyes kocsik súlyát némely gyárnak sikerült majdnem a vele egyező teljesítményű tisztán benzinüzemű kocsik átlagára vagy kevéssel többre leszorítani, s zajtalan üzemük és egyszerű kezelésük sok érdeklődést szerzett számukra.

Ami a kocsik alakját illeti, nem lehet nagy változást megállapítani. Uralja a teret a Mercedes-alaku vagy ahhoz hasonló motorfedő-köpeny (Haube); a kocsiszekrények, melyek majdnem mind oldalsó beszállásuak, igen izlésesek és kényelmesek. A nyitott kocsik nagyrésze egyszerű, vagy kettős phaeton, legtöbbször lecsapható amerikai vászonfedéllel.

A teherkocsik és omnibuszok nem hoztak lényegesen újat. Többségben a benzinüzem van; látható azonban üzemben egy kokszfűtési gőzomnibusz, mely nagy érdeklődést kelt.

Ami a szereléseket illeti, annyi az újdonság, hogy e hely keretén belül nem lehet vele bővebben foglalkozni; de egyet érdemes megemlíteni, s ez a pneumatik. Minden gyár valami újat, valami „jobbát” hoz, a levehető kerekabronstól kezdve, az autiderapautok végnélküli sorozatán át, a fel nem fújható légtömölőig. Itt is nagy még a bizalmatlanság.

S most avval végeztük, amivel kezdtük, A normá-

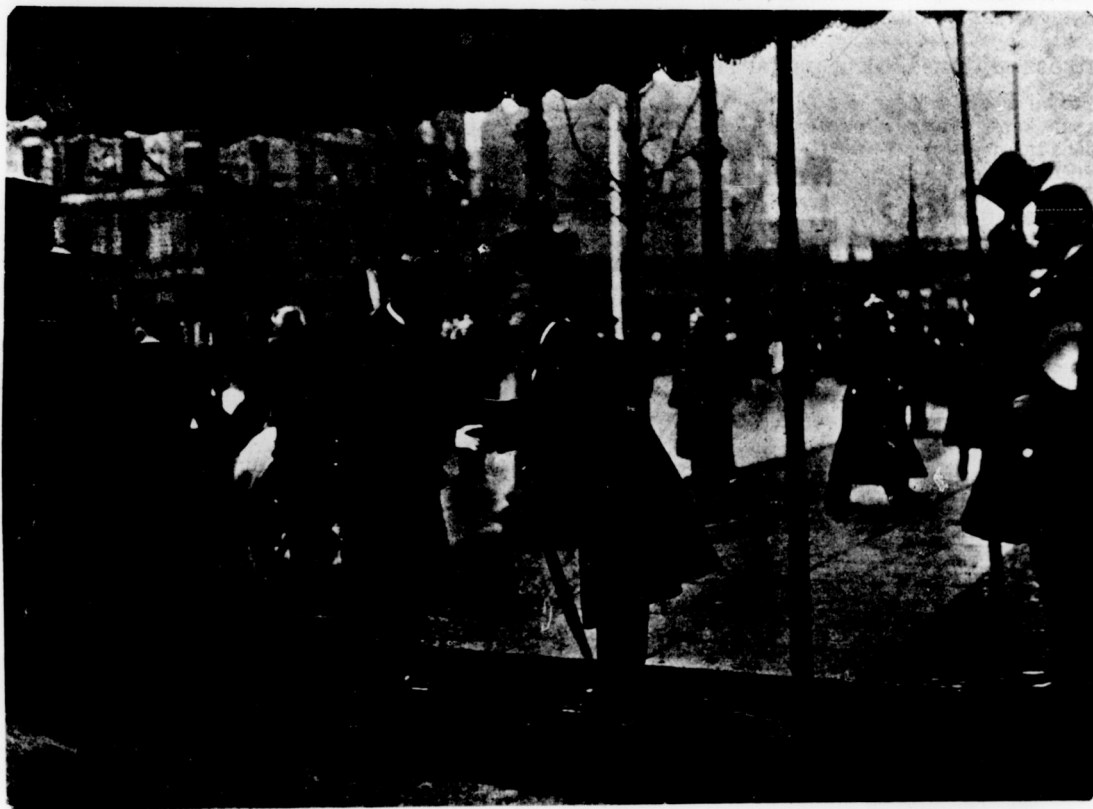
lis állásról pedig nem lehet még szó, amíg annyira homlok-egyenes elvek küzdenek. De a berlini kiállítás egy dologban igazat adott nekünk: krízis nincs; ez ellen bizonyít pl. az a tény, hogy az egyik gyár a kiállítás 5-ik napjáig 139-szer adta el egyik kocsitipusát, s ha más haszna nem is volna a kiállításnak, a megrettent, gyöngö lelkűek visszanyerték önbizalmukat.

Antwerpeni motorcsónak kiállítás. Antwerpenben 1908. évi január hó 18.-tól február hó 10-ig tartják meg a második motorhajózási kiállítást a Királyi Tengerészeti Egyesület és a Belga Királyi Yacht Club védnöksége alatt. Kiállításra kerülnek motorhajtású csónakok, hydroplanok, mindennemű vízijárművek modelljei, motorok stb. Mindennemű kérdézősködések a Société Royal d'Harmonie Anvers Belgique címére intézendők.

A Coupe de Barcelona, melyet június havában Casanovas nyert meg, a verseny megsemmisítése folytán december hó 22-én újra fog megtartatni. Résztvehetnek 2—5 lóerős gépek. A verseny 80 kilométeres távja a Sitjes-

Automobilon Afrikán keresztül. Grütz főhadnagy, aki Afrikát kelet-nyugoti irányban automobilon akarja keresztülutazni, mint egy sürgöny jelenti, megérkezett Fort Kilimatinde-be. Az ut óriási nehézségei dacára a gépnek semmiféle baja nincs.

A német kormány és az automobilipar. A német belügy-ministeriumban a múlt héten a német automobilipar képviselői a kormány meghívására értekezletet tartottak. azon célból, hogy megállapítsák azon módokat, amelyekkel a kormány ezen fiatal iparágat támogathatná és annak további piacokat teremthetne. A kormánynak ezen értekezlet összehívására az automobil-ipar jelenlegi stagnáló állapota szolgáltatta az iniciatívát. Az értekezlet elé a kormány többféle kérdőívet terjesztett, amelyekből a kormány az automobil-ipar és a rokoniparágak jelenlegi állapotáról akar kimerítő felvilágosítást szerezni. E kérdőívek szerkesztésénél az automobil-ipar képviselőinek indítványait az értekezlet elfogadta s ezek már a jövő hó elején fognak szétküldetni. Ezek után nem fogunk esodálkozni, ha a németek rövid időn belül tulszárnyalják mestereiket, a franciákat.

Henrik porosz herceg megérkezik a berlini kiállítás megnyitására.

San Pedro de Rivas—Cauelas—Villamevas—Sitjesi körpálya háromszori befutása által éretik el. Díjaként a Barcelonai Sport Club serlege mellett arany- és ezüstérmek osztatnak ki.

Jövő évi automobilversenyek Spaa-ban. Crawhez József báró a jövő évre óriási sportprogramot akar Spaa hírneves fürdőhelyén keresztülvenni. Egyedül automobilversenyekre 100.000 frank van előirányozva, azután 100.000 frank galamblovóversenyekre, 75.000 frank repülőgép-versenyekre, 50.000 frank póló-versenyekre és 50.000 frank atletikai versenyekre.

Omnibus és teherkocsi próbamenet Budapesten. A budapesti tavaszi automobilkiállítással kapcsolatban, Budapest székesfőváros, a Magyar Automobil Club és a Fővárosi Közlekedésügyi Vállalat által közösen rendezendő omnibus és teherkocsi próbamenetek feltételei a legközelebbi számban fognak megjelenni.

Mezőgazdaság — állatok kizárásával. Egy mezőgazdasági a melyben az állati munka ki van küszöbölve, manapság már nem utópia, mert amint Montanából írják, a Grosccloses testvérek farmja Sully County-ban (Dakota) egy ilyen modern állat nélküli gazdaság. A nagy, néhány száz acre kiterjedésű birtokon nem látható egyetlen ló, öszvér vagy egyéb ígás barom. Az összes mezőgazdasági munkákat gázolin-motorral végzik, minden munka, amit másutt lóerővel végeznek, motorikus üzemre van átalakítva. Az összes mezőgazdasági épületeket villamosan világítják, amelyhez az áramot egy gázolin-motorral hajtott gesszerator szolgáltatja. A vajköpülők, tejszeparátorok motorikus üzemre vannak berendezve, a cséplést, takarmányvágást és préselést s minden egyéb előforduló munkát motorikus erővel végeznek. A szántást egy 18 lóerős motoros eke végzi, melyet a tulajdonosok ideális vontatóerőnek tartanak, sokkal különöbnek, mint a közönséges gőzgépet. Az ásatás munkájára kisebb gépeket használnak, ugyszintén a boronálásra is. Ter-

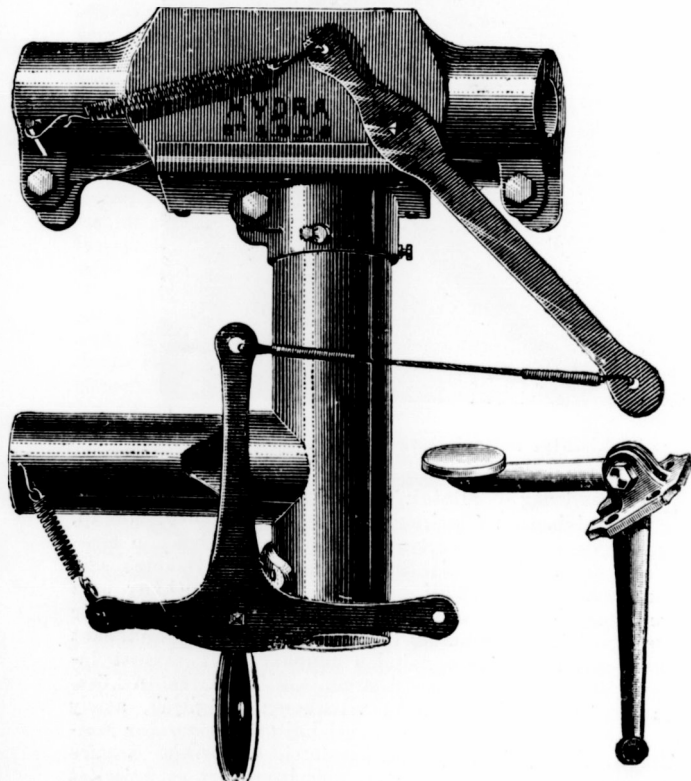
mészetes, hogy a esélés és a takarmány szállítása szintén motorikus szállító eszközökkel történik és talán felesleges említeni azt, hogy a tulajdonosok az Amerikában mindinkább terjedő „farmers auto”-knak rendíthetetlen hívei.

Járművek történelmi felvonulása. Párisban a Grand Palais-ban múlt héten nagy jótékonyági ünnepet rendeztek, amelyen a sportok történelmi fejlődésének bemutatása után a járműveknek történelmi sorrendben való felvonulása következett. A menetet a kőkorszak taligásai nyitották meg, azután az egyiptomi, görög és római járművek következtek, majd elvonultak a középkor érdekes járművei, a renezánsz és barokk kor csodás alkotmányai. A múlt század kocsijai közül az empire pompás alkotásai tűntek különösen fel, amelyeknek díszes sora után az egyszerű kerékpár különféle fajtái, a tricicle, azután az autókikötők következtek, az autómobil őskor furcsa szerkezeteitől kezdve egészen a legmodernebb landaulette-ig. A történelmi menet óriási sikert aratott és valószínűleg megismétlik. Az ünnepélyen, melyet a francia hírlapírók, az autómobil-szalonn kiállítói és az Autómobil Club de France közösen rendeztek, körülbelül 40.000 személy volt jelen, ami szép összeget jelent a szegény árvízkarosultak számára.

Alkatrész-ujdonságok a párisi salonban.

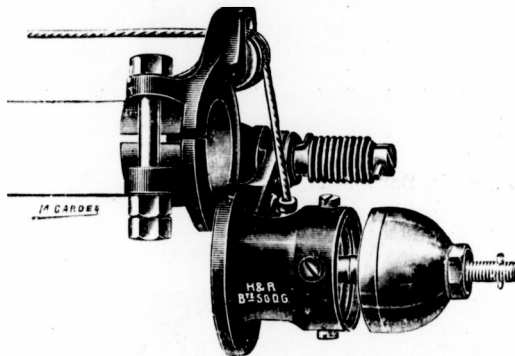
Autómobil-alkatrészekben és kellékekben a párisi szalon nagyon kevés, ugyszólván semmi újdonságot nem hozott. Csodálkozni nem lehet ezen, mert hisz 10 év alatt az egyes konstruktőrök csak úgy öntötték a szellemesebbnél szellemesebb konstrukciókat.

Újdonságoknak ugyan nem nevezhetők, hanem inkább tökéletesítéseknek, az úgynevezett kipuffogó sipok. Kürtöket ma ugyanis már csak a városban használnak, országutakon a legtöbb autómobilista már kipuffogó sipot használ, mint a legkényelmesebb eszközt az autómobil nagy távolságra való jelzésül. A készüléket összeköttetésbe hozzák a kipuffogócsővel és az itt kitóduló gázok szóaltatják meg a sipot, ha a pedál segítségével a gázokat kieresztik.

A legismertebb a kipuffogó sipok közül a Cora-sip, melyet közönségünk már tavaly óta ismer. Itt bemutatunk két újabb sipot, amelyek igen praktikusak és az egyik közülük aránylag igen olcsó is.

Az A) alatt bemutatott „Vulcan” sip annyiban különbözik az eddigi készülékektől, hogy annál a szelep a sippal egyben van és az egész készülék a kipuffogócső közé lesz helyezve. Ha a sip fel van szerelve, kipuffogó gázok ezen keresztül mennek a kipuffogócsőn, mintha a készülék ott sem volna. Mihelyt azonban a pedált megnyomjuk, egy szelep elzárja a kipuffogó-gázt és akkor ez asipba megy és azt megszólaltatja. A sip rendkívül erős, kilométerekre hallatszó hangot ad.

A B) alatt egy gőz-siphoz hasonló a kipuffogócső végére lesz felszerelve és amint a rajz mutatja, ha nyitva van, a kipuffogó-gázok szabadon mehetnek ki. Mihelyt azonban a pedál segítségével a sipot a kipuffogócső elé hozzuk, a sip megszólal és gőz-sip szerű éles, erős hangot ad. Ezen sip annál is inkább fog népszerűsülni, mert tenni, mivel olcsó (50 kor.) és amellett a célnak teljesen megfelel.

Kürtöknél csak annyiban láttunk újdonságot, hogy az alak más. Legközelebb be fogunk mutatni egy pár új formájú kürtöt.

Az autómobil belső villanyvilágítási cikkekben, plafonokban stb. szintén láttunk néhány újabb, díszesebb formát, amelyek közül legközelebb pár darabot be fogunk mutatni.

A touloni versenyt f. hó 8-án tartották meg a Toulon-Crau-i országúton a francia rövidtávversenyeknél megszokott feltételekkel: egy kilométer távon, repülő starttal. A verseny legszebb eredménye a Méry által vezetett 120 mm. furatu Szorain-Dietrich kocsí által elért 39.4 mp. es idő volt. A részletes eredmények a következők: I. Egyhengeres *voiturettes*: 1. Popham (Lizaire & Nandin) 1 p. 1.4 mp.; 2. Romano (Lizaire & Nandin) 1 p. 3 mp. — II. Kéthengeres *voiturettes*: 1. Laufle (Dion) 1 p. 8 mp. 2. Aubert (Dion) 1 p. 19 mp. — III. Négyhengeres *kocsik* a) 90 mm. furattal. 1. Gotean (Dion) 56 mp. 2. Neuschander (Gregoire) 56.2 mp. 3. Romanov (Gregoire) 59.2 mp. b) 91—100 mm. furattal. 1. Mauren (La Buire) 42 mp. 2. Ruamps (Pilain) 46.4 mp. 3. Terris (Berliet) 57 mp. c) 101—110 mm. furattal. 1. Masse (Dion) 42.6 mp. d) 111—125 mm. furattal. 1. Vuillot (Collin-Desgouttes) 40.4 mp. 2. Jean-sculin (Pilain) 43 mp. e) 125 mm.-en felüli furattal. 1. Méry (De Dietrich) 39.6 mp.

Motorsport. A Magyar Motorkerékpárosok Egyesülete 1908. évi január hó 11-én, este 6 órakor tartja a Magyar Világ-kávéház (Kossuth Lajos-utca) külön helyiségében rendezett évi közgyűlést, melyre ezúton minden tag meghívatik. A közgyűlés tárgysora a következő: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Pénztári jelentés. 4. Alapszabálmódosítás. 5. Indítványok. 6. Interpellációk. Az indítványok és interpellációk a közgyűlést megelőzőleg két héttel Král Sándor es. és kir. tüzérkapitány, elnök címére (VIII. Gyöngyösi-utca 3.) bejelentendők. A közgyűlésen csak azon tagok gyakorolhatják tagsági jogaikat, kik az 1907. évi december hó 31-ig szóló tagsági kötelezettségeiknek eleget tettek. Král Sándor s. k. elnök, ifj. Holub József s. k. titkár.

Edge kihívási versenyei ügylátszik nem jutnak a híres Napier versenyző fogadási versenyeinek sorsára, amelyek tudvalevőleg sohasem tartattak meg. Mr. Marquet, az ismert belga sportember ugyanis a Metallurgique cég nevében elfogadta a kihívást és máris letette az Angol Autómobil

Klub-nál a kívánt 25.000 franknyi tétet. Edge ellenfele Cüpper Oszkár, ismert belga versenyző lesz, aki egy 28 lóerős „Liedekerke” típusú kocsit és egy 40–45 lóerős túrakocsit fog hajtani. A belga cég jelentkezését követte az olasz „Fiat” gyáré, melynek 90 lóerős gépét Nazarro fogja vezetni. A jövő évi május hó végén tartandó brooklandi pályaversenyek elé tehát máris érdeklődéssel tekinthetünk.

Világrekordok a brooklandi pályán. W. T. Clifford Earp, f. hó 10-én azon 60 lóerős hathengeres Thames kocsi-val, melylyel az idei skót megbízhatósági versenyen részt vett, négy új világrekordot állított fel a brooklandi pályán. Kísérletei az 50, 100 és 150 mértföldes, továbbá az egy órá és két órá rekordok elérésére irányultak. Négy kísérlete sikeres is volt és csak a 100 mértföldes rekord elérése nem sikerült, mely azonban ennek dacára az övé, mivel azt annak idején ő állította fel egy Napier-kocsin a Florida méting alkalmával. Clifford Earp ideje az 50 mértföldre (80-45 kilométer) 39 p. 10-29 mp. volt, és a 150 mértföldre (241-35 kilométer) 1 óra 58 p. 34-1 mp. Órá rekordja 122-70 kilométer, két órá rekordja pedig 243-10 kilométer volt.

Hegyi verseny Osztrák-Sziléziában. Az osztrák Mährisch-Schlesischer Automobil Club és a német Schlesischer Automobil Klub Osztrák-Sziléziában a jövő év pünkösdjén hegyi verseny szándékoznak rendezni, amelynél az Osztrák Automobil Klub hathatós támogatására számítanak. Tekintettel azon élénk turisztikai forgalomra, mely osztrák és német Szilézia és a mi magas Tátránk között fennáll, s a mely egy német sziléziai Kárpátgyesület alapítására is vezetett, talán módot lehetne találni arra nézve, hogy az automobilturisták Tátránkat is meglátogassák annnyival is inkább, mert ezt a hegyi versenyt ugyilátszik amatőrök számára tervezik; legalább arra mutat az a körülmény, hogy az Osztrák Automobil Klub és a vele kartellben álló klubok tagjai számára lesz nyitva.

Az 1908. évi „Grand Prix” ügyét e napokban tárgyalta a francia Automobil Club sportbizottsága. A Grand Prix szabályzatára vonatkozólag elfogadták az idei osztendei egyezményt, amely szerint a kocsik minimális furata 155 mm-ben állapítottat meg. Nevezések már f. hó 12-től kezdve fogadtatnak el a nevezési díj befizetése esetén, mely egy kocsira számítva 5000 frankot, kettőre 9000 frankot és háromra 12.000 frankot tesz ki. A verseny helyére vonatkozólag nem történt megállapodás, bár a múlt évi dieppei körpálya választása mellett szolt az a körülmény, hogy Dieppe város 50.000 frank hozzájárulást jelentett be a versenynek a múlt évi pályán való megtartása esetére. Mielőtt a pályára vonatkozólag véglegesen határoznának, a sportbizottság több megyében fog helyszíni szemlét tartani, hogy aztán tapasztalatok alapján döntsessen. A versenyt július hó első felében fogják megtartani.

Egy új versenyformula. Georges Prade, az ismert francia automobil szakíró egy új formulával lép a nyilvánosság elé, amelylyel az egyes gyártmányok megbízhatóságának akar az érvényesüléshez utat nyitni. Prade azt ajánlja, hogy az osztályozás ezentúl ne egy, hanem három kocsi eredménye alapján történjék, még pedig úgy, hogy pld. egy 600 kilométeres versenyben mindegyik kocsinak 200 klutert kell végezni. Ha már most az egyik kocsinak baja történik, úgy a másik helyrelopóthatja a bajt, ha a saját 200 kilométertől kívül még a hiányzó kilométereket is befutja. Az új formula máris pártfogókra akadt, mert Pierre de Crawhez báró kijelentette, hogy hajlandó azt a belga Ardennes verseny számára ajánlani, Florio lovag pedig egyenesen felszólította Prade-t, hogy a Florio serleg alkalmával rendezzen külön versenyt ezen formula szerint.

Páris—Bukaresti turaut. A párisi decenalis salon alkalmával Párisban időző Bibescu herceg, a Román Automobil Klub elnöke, a Francia Automobil Klub elé indítványt terjesztett egy Páris—Bukaresti turaut rendezésére vonatkozólag. Az AC, de F. még nem határozott ez ügyben, amely bennünket kiváloan érdekel, mert Magyarországon vezetvén keresztül, kétségtelenül, hogy a magyar automobilturisták és elsősorban a Magyar Automobil Klub közreműködése is valószínű.

Hadi automobil Maroccoban. A francia hadügyminiszter Piquart tábornok kezdeményezésére egy hadiautobillal látta el a marokkói csapatokat, nyilván azért, hogy e jármű használhatóságára vonatkozólag tapasztalatokat szerezhessen. A modern hadijármű egy 30 lóerős Panhard—Levassor alvázal bir, melyre erősen épített nyitott karoszeria van erősítve. A carrosserián elöl két ülés van a vezető részére, hátul pedig két katonának szánt hely, akik az első ülés mögött felszerelt Hotchkiss-féle mitrailleurset kezelik. A kocsi Genty kapitány felügyelete alatt egy harcokban résztvenni.

A bécsi orvosok automobil clubja a minap határozott a szűkebb bírálat alá bocsátandó orvosi automobilok tárgyában. A felajánlott kocsikat lóerszám szerint három csoportba osztották és a következő cégeket szoltították fel, hogy kocsijaikat kipróbálás végett legkésőbb január hó 15-ig bocsássák a klub rendelkezésére: I. csoport 7—9 lóerős egy vagy kéthengeres kocsik: 7 lóerős, kéthengeres Piccolo, 8—9 lóerős egyhengeres Chenard & Walker, 8—9 lóerős egyhengeres De Dion Bouton. II. csoport: 10—14 lóerős két vagy négyhengeres kocsik, 12—14 lóerős, négyhengeres Piccolo, 10—12 lóerős kéthengeres Bock & Holländer, 10 lóerős, kéthengeres Bayard—Clement. III. csoport: 14 lóerős vagy erősebb kocsik, 16—20 lóerős Gräf & Stift kocsi.

A német költségvetés és az automobil. Mig nálunk a hadügyminiszterium alig akarja elfogadni az önkéntesen jelentkező automobilisták szolgálatát, addig Németországban már maga a hadvezetőség szerez be automobiljárműveket és pedig e célra 800.000 márkát irányzott elő az 1908. évre.

Automobil-szabályrendelet. A múlt héten kezdte meg székesfővárosunk köziedekedési bizottsága az automobil-szabályrendelet tárgyalását, amelynek azonban beavatottak nem tulajdonítottak nagy fontosságot, mivel ismeretes volt, hogy ezen kérdést az illetékes minisztérium kívánja szabályozni. Amint lapzártakor értesülünk, Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter ki is dolgoztatott már egy szabályrendeletet, amelynek megvitatására, szombaton d. u. 5 órakor értekezletet hívott össze a kereskedelemügyi minisztériumba, amelyen a Magyar Automobil Klub is képviseltetni fogja magát.

A Laurin és Klement cég árai. Az ismert jugbunzlani automobil gyár most teszi közzé a berlini kiállítás alkalmából 1908. évi árait, amelyek bizonyára rendkívül érdeklők olvasóinkat, mivel a nagy cégek árai körülbelül megállapítják az évi átlagárakat. Az ismert motorkerékpárokon kívül Laurin és Klementék főleg két népszerű olcsó típusra fektetnek fősúlyt, nevezetesen a kétüléses B típusu, 8—9 HP-s, kardanhajtású voituretre, melynek alváza 3940 korona árban szállítatik, és a könnyű négyhengeres 4—5 üléses F típusu, 14—16 HP-s kardankocsira, melynek alvázat 7970 koronáért szállítja a gyár. Azonkívül természetesen egyéb kocsikat is gyártanak: így a 24—28 HP-s kardankocsit, mely 14.800 koronás alvázal bir és a híres párizsi 40—45 HP-s nyolchengerest, melynek alvázat 18.500 koronáért épít. Természetes, hogy a cég omnibuszai és teherkocsijai számára nem adott ki külön árjelentést, mivel azok ára a követelményeknek megfelelően változik. Itt említjük meg, hogy a Laurin és Klement cég Magyarországon nagyobb városaiban képvisleteket kíván létesíteni, amire ezuton is felhívjuk a vidék automobilszakmával foglalkozó kereskedőt.

A Magyar Automobil Club esütörtökön, f. hó 19-én igazgatósági és választmányi üléseket tartott, amelyeken többek között a következő nagyfontosságú ügyek tárgyalattak: 1. Törképügy. 2. A m. kir. kereskedelemügyi miniszter átirata a gépkocsik közhasználatának szabályozása tárgyában. 3. A m. kir. technológiai iparmúzeum átirata a vezetőiskola szervezése ügyében. 4. Az automobilkiállítás rendező bizottságának előterjesztése a kiállítás tartama alatt omnibusz próbáját rendezése tárgyában. 5. Igazgató jelentése az elismert automobil-klubok nemzetközi szövetségének Párisban nov. 21-én tartott ülésén hozott határozatokról. 6. Folyó ügyek.

LAURIN ÉS KLEMENT

gyárt

motorkerékpárt,

voiturettet,

városi kocsit,

turakocsit,

teherkocsit,

autobusz-t,

szóval az egyetlen gyár monarchiánkban, amely-
nél a vevő mindent kap.

MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELŐ

BUDAPEST, IV., Semmelweis-utca 9.

Semmering hegyi verseny 1907.

Puch voiturettek

az 1907. évi Semmering-verseny győztesei

Puch motoros kerékpárok

az első hat helyezettjei fényes
eredményeiket a megbízható, pontos

• munkának köszönhetik. •

◀▶ Hadügyministeri elismerés a 20 25 HP-s Puch kocsinak. ▶◀

Klagenfurt, 1907. szept. 8.

Igen Tisztelt Puch Úr!

Különös örömmel tudatom Önnel, Ő Nagyméltósága a közös hadügyminister megbízásából, hogy Ő Nagyméltósága az Ön cége által az ez évi Császár-hadgyakorlatok alkalmával előzékenyen rendelkezésére bocsátott 20 HP-s automobillal kiválóan meg volt elégedve, mivel az a legnehezebb terepen is kifogástalanul működött és dacára a nagy igénybevételnek, sohasem mondta fel a szolgálatot.

Ő Nagyméltósága örömmel ragadja meg az alkalmat, hogy Önnek egy ilyen kiváló, koci előállításáért gratuláljon.

Tisztelettel

Báró Klingspor Guidó
őrnagy, hadügyministeri szárnysegéd.

Puch János és Társa

magyarországi vezérképviselősege

Budapest, VII., Erzsébet-körút 48.

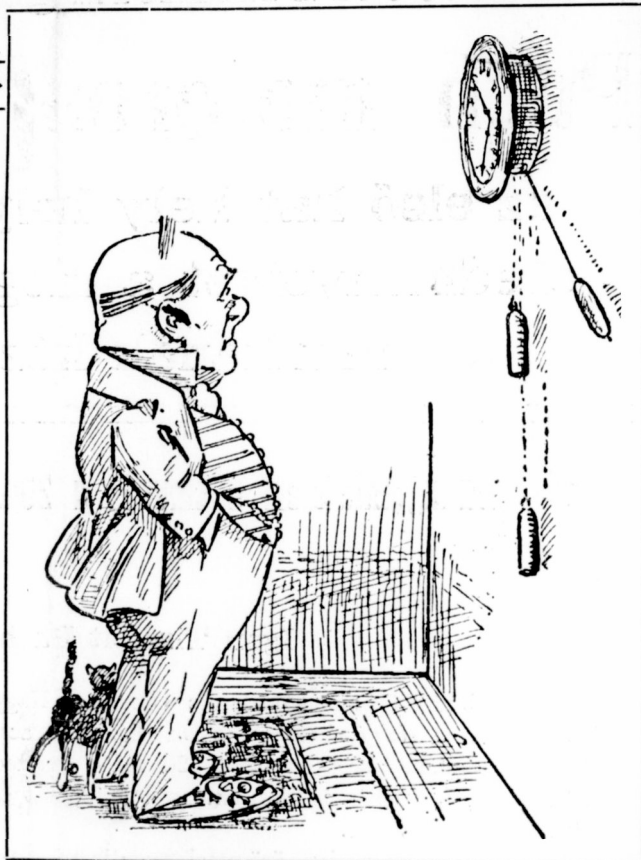
Ne késsen el

hanem haladjon a korral!

Minden perc drága!

Itt az ideje, hogy jövő évi pneumatikáról gondolkozzék és ha véleményét megalkotja, mindig tartsa szem előtt, hogy ma csak egy pneumatik létezik, mely a kor követelményeinek megfelel és ez a

DUNLOP

Kérjen levelezőlapot árlapot **redukált árakkal.**

Vas Géza és Fia
Budapest VI. kerület
 Liszt Ferenc-tér 6.

□□□□ □□□□

Sürgőnycím:
DUNLOP

□□□□

Távbeszélő:
65—43.

□□□□ □□□□

NEMZETI SPORT.

MINDEN SPORTTAL FOGLALKOZÓ SZAKLAP

FŐSZERKESZTŐ: Dr. POLÓNYI DEZSŐ lapfajtájában.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: VIII., Esterházy-utca 6. Telefon 52—59.	FELELŐS SZERKESZTŐ: FRIEDRICH NÁNDOR
---	--	--

ALAPÍTATOTT 1903-ban
Fodor Károly műgy. vivőmester által

FENSÉGES GYERMEKVIVÓK.

A népek szeme a trónok felé fordul. Érdeklődés kíséri a királyi paloták lakóit, figyelem minden lépésüket.

Lélekemelő látvány, mikor ott fenn a trón magasságában oly példákat találunk, melyek méltók a követésre, mikor a királyi palotákban, biborpalástban, nemes, emelkedett lelkű embereket, valódi zavartalan családi boldogságot látunk.

S amíg a népmesék naiv hite rózsaszínű ködbe burkolja a trónt és lépcsőjén állókat, addig a művelt ember tanulni vágyó tekintettel nézi, hogy él az, akinek a jó Isten kedvére mindent megadott, hogy földi létét a legtökéletesebben rendezze be.

A Duna partján a büszke hegyormon csillogó, pompás királyi palotában lakik József főherceg és fenséges családja. Ha a nagy Nádor utódai nem lennének is magyar szívének oly kedvesek, ha nem éreznék is, hogy magyar főhercegünkben és családjában mit bír nemzetünk: esodálattuk és tiszteletünk épp oly nagy volna irántuk, mert hiszen életmódjukkal igazán méltó példát mutatnak minden magyar uri családnak.

Természetes, hogy a világ rendkívüli érdeklődéssel kíséri azt is, hogy miként neveik a fenséges pár gyermekeit. Az érdeklődés jogos és a példa e tekintetben is követésre méltó. Teljes szabadelvűség jellemzi azt a nevelési rendszert, mely a budai palotában uralkodik. Hiszen nemrég álmélkodott a világ, mikor a kis Zsófia főhercegnőt nyilvános iskolába írták be, a többi hasonlókorú leányka közé.

A fenséges fiúk nevelése a testi és szellemi nevelés helyes egyensúlyán alapszik. Ott fenn a trón magasságában sok, nagyon sok tudást kívánnak a gyermekektől. A nagy szellemi munkát pedig csak helyes testneveléssel lehet ellensúlyozni. Természetes tehát, hogy a kis főhercegek testi nevelésére rendkívüli súlyt helyeznek. A testi nevelés alapjául pedig a vívást fogadták el.

Aki tudja, hogy József főherceg öfensége maga is szenvedélyes híve a vívó sportnak, nem fog ezen csodálkoznai. Keresztessy-től a magyar mesterek legnagyobbikától sajátította el a vívóművészetet, aki személyesen járt fel tanítani a budai palotába. Azóta pedig alaposan megismerkedett a modern vívás elméletével is. A Nemzeti Sport három nagyszabású versenyének védnökségét fogadta el a fenséges pár és nem olyan védnökök voltak, akik csak nevük fényével emelik az ünnepélyt, hanem eleitől végig a legteljesebb érdeklődéssel kísérték annak lefolyását. A verseny részleteiről naponta referáltatott magának a fenséges ur, a záró akadémián pedig jelen voltak mindketten az első kardesapástól az utolsóig. A fenséges asszony maga osztotta ki a díjakat, a fenséges ur pedig egyik bámulatból a másikba ejtette a jelenvöltek szakszerű megjegyzéseivel. Versenyünk részben a gyermek-vívás propagandájának voltak szentelve és valóban a

főhercegi pár elragadtatással tapsolt a pompásan gyakorlatozó apró emberkének.

A kis főhercegek közül komolyan még csak József Ferenc főherceg tanul vívni, ki jelenleg 13 éves és a II. kerületi főgimnázium magántanulója, s 9 éves László főherceg még csak az állásokat és lábmozgást gyakorolgatja. A „kis fenségek” mestere Borsody László m. k. honvéd vívőmester, a budapesti vívóakadémiák kedvenc vívója, aki kitünő vívó, jeles mester és fenséges tanítványai iránt valóságos rajongással viseltetik.

Délután öt óra tájban a várnégyszög keleti szárnyában levő gyermekszobákban már izgatottan várják a kis főhercegek begördülni a vívómestert hozó kocsit. Katonás pontossággal érkezik az. A lakájok linoleumot teritnek egyik szoba padlójára és megkezdődik a gyakorlatozás.

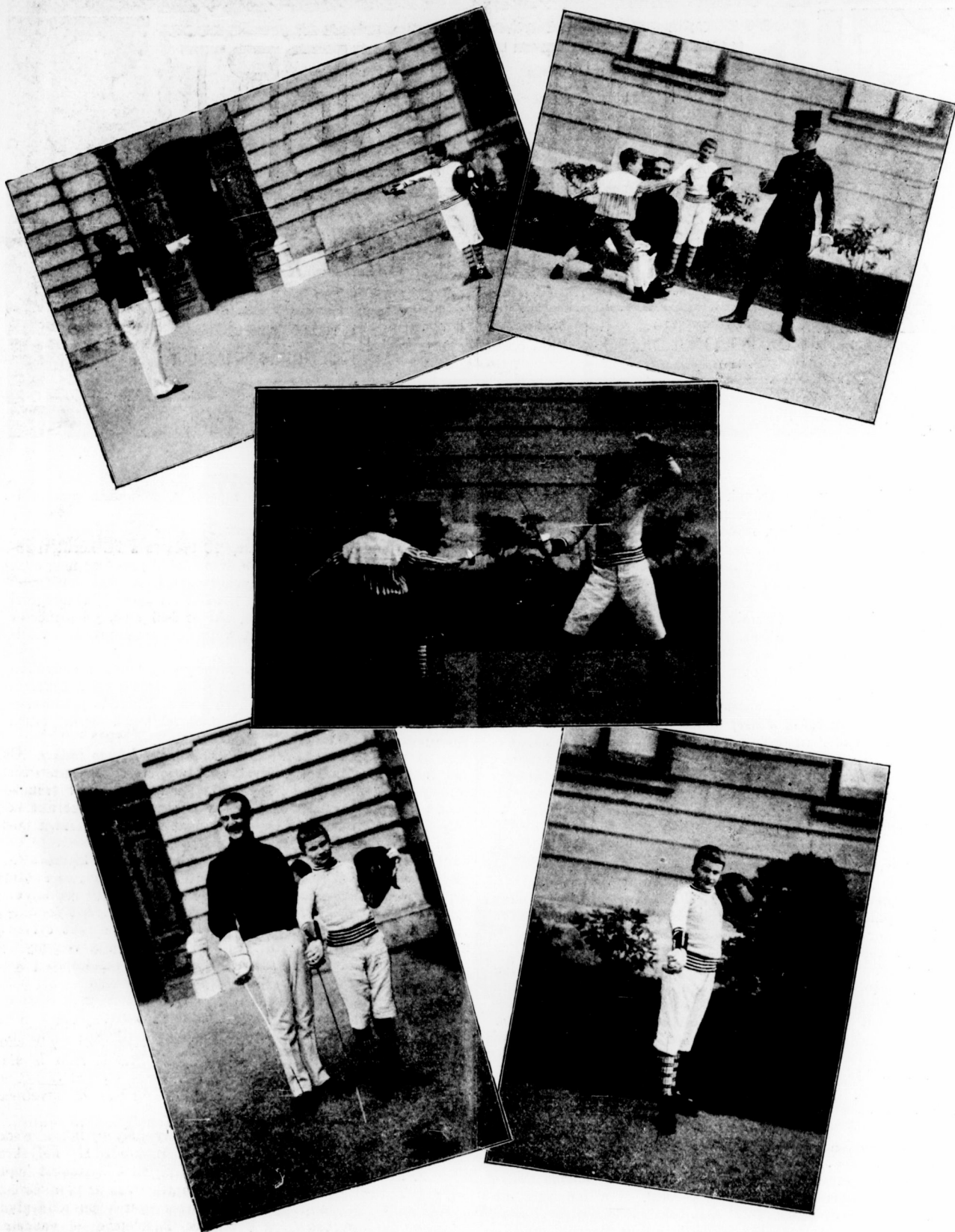
A kis főherceg tavaly novemberben kezdte meg a vívás tanulást. Mindkét kezével vív, hogy teste egyenletesen fejlődjék. Mestere azt az egyedüli helyes módszert alkalmazza, hogy a kis tanítvány maga jöjjön rá az egyes akciók helyes véghezvitelére, az egyszerűről az összetettre. Ez a könnyed tanítási módszer csak fokozza a tanulási kedvet és ambíciót. Természetesen törrel vív, az egyszerű és kiterő szurásokat már mind tudja, valamint azok védekeit is; ez évben kerül sor a pengetámadásokra. A kis főherceg rendkívül ügyes és gyorsan, kedvvel tanul. A vívó dolgok iránt rendkívül érdeklődik. A szünetben egyik kérdés a másikat éri és a mester nem győz felelni. El kell mondania a versenyek eredményét és lefolyását, sőt nem ritkán a nevezetesebb párbajokét is.

Egy óráig tart a gyakorlat, melyen ő fenségeik József főherceg és Augustus főhercegnő is megjelenik. Nincs az a gárdagránátos, aki fesszebb tisztelgést tudna kívánni, mint aminővel a kis József Ferenc főherceg fenséges szüleit fogadja, de a szülők a kis katonát ismét gyermekké, csacsogó, kedves gyermekké teszik, aki nagy büszkeséggel mutatja be, hogy mi újat tanult legutóbb.

Néhány képet mutatunk be a kis fenségek vívó óráiról, melyeken ők, továbbá kitünő nevelőjük Takács-Tolnay gróf és Borsody László mester láthatók.

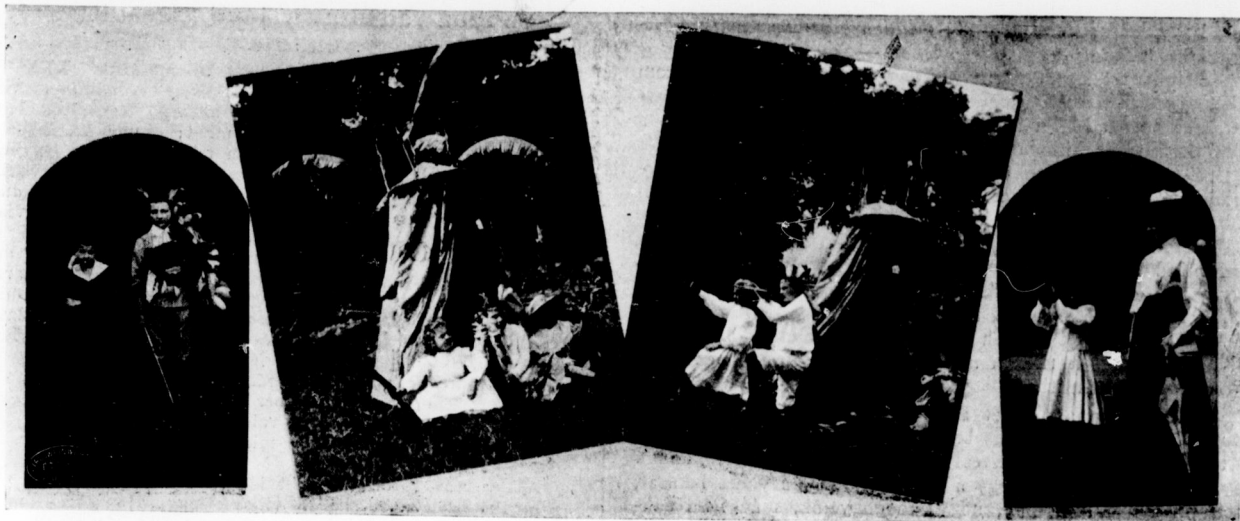
A többi kép a kir. várkertből való. Hány gyermekszív fog megdobbanni a pompás játéknak láttára. A mult karácsony egy csodaszép játékot, egy teljes indián felszerelést hozott a fenséges gyermekeknek. A Vadölőnek és a Bőrharisnyának bizonyára nem volt oly szép tollbokrétája, mint aminőt ők viselnek fejükön, nem laktak oly pompás indián sátorban, mint a kistapolasányi parkban vertek, nem volt oly éles to-mahawkja, oly jól repülő lassója és bomarangja.

Vívás télen, játék a szabadban nyáron: ez a nevelési cél ott fenn a királyi palotában. Bölembet nem tehetünk idelelt sem, minthogy követjük e példát.

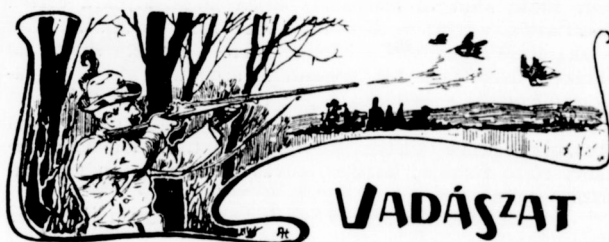

Fenséges gyermekvívók.

József főherceg, Ő cs. és kir. fensége eredeti felvételei.

József-Ferenc és László
főhercegZsófia főhercegnő, József-Ferenc és László főhercegek
indianus játéka.Zsófia főhercegnő a velőnjével
Krippel Mária kisasszonnyal.

A fenséges gyermekek nyári testgyakorlata a várkertben.

Rovatvezető: Remetei Kőváry János.

A róka.

(Második közlemény.)

Az emberen kívül legnagyobb ellensége a farkas. De, mivel maga a farkas is valóságos csapás a vadászterületre, a róka ezen ellenségének sem lehet örövendeni. Tény azonban, hol a farkas elszaporodik, a róka nagyon ritkán fordul elő, sőt némelykor még hírmondója sem akad; lévén az régi igazság, hogy: két dudás nem fér el egy csárdában.

A róka káros vagy hasznos voltának megállapítása tárgyában a németek az ő ismert alaposságukkal nagy vitát folytattak. És e vita közben megállapították azt is, hogy a rókával szemben a nyul még kártékonyabb állat. A róka koma ugyan nem kapott ártatlansági bizonyítványt, de azért a természetvizsgálók mégis hasznos állatnak minősítették. E hasznossága pedig abban rejlik, hogy nagy mennyiségű egereket pusztítván el, a mezőgazdaságnak tesz vele megbecsülhetetlen szolgálatot.

Hát biz az igaz, hogy a róka elpusztítja és megeszi az egereket; de az is igaz, hogy e mellett még ahol nyul van, évenként legalább 50—60 nyulat is elfogyaszt, nem is számítva a rengeteg sok hasznos szárnyas vad elpusztítását, no meg egynéhány őz- vagy szarvasbort sem hagyva figyelmen kívül.

Ez a pusztítás még fokozódik oly helyen, hol a róka-család a kisdetek felnevelésével is foglalkozik. Ily helyeken a nőstény róka pusztításai valósággal végzetes is szokott lenni a vad állományára. Azért tehát leszámítva azt az elenyésző csekély hasznát, amit a róka a mezei egerek pusztításaival a mezőgazdaságnak okoz; vegyük figyelembe a vadászat és vadtenyésztésre való óriási kártévesztését; ami most már annyival is inkább figyelembe veendő, mivel a vadászat maga is egy igen fontos közgazdasági tényező lévén, védelmet igényel és parancsol. A német tudósok nagyképűkődésnek, ha a természetvizsgálás szempontjából igazat is adnánk, a gyakorlati vadászat érdekében minden vadász előtt azon szent cél

Nők vivása Angliában. Érdekes eseménye volt az angol sportéletnek a két legkiválóbb női vivó Klub a Harborne Fencing Club és az Edgbaston FC. mérkőzése, mely a múlt héten folyt le Struan Edgbastonban (Birmingham mellett). Hatos csapatok küzdöttek 3 tussos törversenyben. Győzött a Harborne FC. 9 győzelem és 2 vereséggel, míg az Edgbaston FC. 7 győzelmet aratott és 3 küzdelmet veszített el. A győztes csapat tagjai: Miss Netleford, Miss Filley, Miss Wallis, Miss Carter, Miss Barling és Miss Lee Strathy. A versenyt a vendéglátó klub teaestélyivel fejezte be.

Versaillesben folyó hó végen lesz a nagy küzdelem *Piemont* bajnokságáért.

Livorbóban Circolo Internaciale di Scherma címmel egy előkelő új vívóegylet alakult. A megnyitó estélyen többek között *Greco* Aurelio, *Pieron*i és *Lancia* di Brolio is vívtak.

Buenos-Ayresben e hó elején megérkezett *Sartori* nagy ünnepélyességgel fogadták.

Az Amateur Fencing Association már megválasztotta azt a bizottságot, mely az angol olimpiai equipe-et fogja kiszemelni. A próbaversenyt is mielőbb megtartják.

A belga vivószövetség A Federation belge des Cercles escrime most tartotta tisztújító közgyűlését. Elnök lett újból *M. Feyerick*, főtitkár *Maus Oscar*.

A francia—belga mérkőzés a jövő évben február 6-án Gandban, illetve február 23-án Párisban fog megtartatni.

Amsterdamban f. hó 20-án nagy vívóakadémia lesz két munkaképtelenné vált mester javára.

Vivás Németországban. A német mesterek igen panaszkodnak a nehéz megélhetési viszonyok miatt. Nagyon kevés a vivó Németországban és különösen kevés a jó vivó. *Casimir* mesterre lévén, a legjobb vivóknak *Schön*, *Petki* és hozzájuk hasonló, a mi fogalmaink szerint másodrangú erők számitanak.

A Vén Fiuk karácsonyi mérkőzései. A Vén Fiuk Klubja december 26-án délelőtt 11 órakor, továbbá 27 és 28-án saját helyiségében állandó mérkőzéseket tart, melyre az összes vívóegyletek hivatalosak.

A WAC. akadémiaja. A Wiener Athletic Sportklub f. h. 11-én Bécsben a Continental szállodában nagy vívóakadémiát rendezett, melyen több olasz amatőr is vívott.

kell, hogy lebegjen, miszerint: *minden róka mindenféle eszközzel és móddal, úgy ahogy lehet — pusztítandó!*

Mindenféle vadásznál a *vadásziasság* tartandó szem előtt, egyedül a *róka vadászata* az, ahol — annak a vadásznak, aki apróvad-állományának gondját a lelkén viseli — a róka pusztítása mindenféle módon *vadászás*.

Lehet egy terület bármilyen jó és gonoszható bármiképen, — ha a róka nem pusztítottat — mindenféle fáradtság és utánjárás hiábavalónak fog bizonyulni.

A róka természetrajzában sok olyan tulajdonság van, ami mind azt engedi következtetni, biz ökelme eléggé fortélyos mester a gyakorlatban. Leszámítva a sok mende-mondákat és meséket, amelyek jogtalan nimbuszszal veszik őt körül, eseményeiben sok olyan megfigyelhető dolgok vannak, ami nemcsak tisztán az ösztönének, hanem leleményességének is beszámítható.

Furfangos lakóhelyét sem igen építgeti ő, hanem inkább a szegény szorgalmas borzok által elhagyott vagy készített helyeket szereti és keresi fel. Az, hogy sokáig laknának együtt a borzral, vagy hogy a borz megosztaná velük lakását, azok mind olyan dolgok, hogy: megfigyelők, már igen sokféle eseteket jegyeztek fel, de szabályul venni mégsem lehet, mert elővagy még egy állattól sem lehet megkivánni, hogy nagy fáradtsággal és szorgalommal készített lakását idegen betolakodókkal megossza, vagy esetleg velük barátságban éljen. Azt azonban meg lehet állapítani, hogy a borz rendkívül tiszta állat és lakását is külön lakosztályokra osztva igen tisztán tartja; —ellenben a róka igen tisztátalan állat és lakását is a rendkívüli bűz jellemzi — e tiszta állatokkal (borzral) össze nem fér, végtére is azok kénytelenek lakásukat elhagyva, a betolakodó gaz fráternek átengedni.

Sík területeken azonban nem ilyen földalatti helyeket keres ki magának, illetve ilyen nem is talál, hanem összerakott rőzse farakás, kőrákás, odvas fák üregeiben is meghuzza magát.

A róka rendszeren április végén vagy május elején hozza világra kölykeit, ilyenkor lesz aztán a szuka róka az öldöklés, rabló hadjáratra fokozottabb mértékben rákényszerítve, mert most már nemcsak önmagáról, hanem mint jó mamához illik, a kis bestiákról is kell gondoskodnia. Többnyire 4—7 kis kölyök jön a világra, de ez a szám gyakran 4—12 között is ingadozik. A róka kölykök szemei 14 napig beragadva vannak s a mamájuk rendkívül gyöngéden bánik velük. Egy hónapos korukban azonban kijárogatnak a vackokból és a napon sütkéreznek. A mamájuk puha fészket készít nekik és a fészkek készítéséhez saját szőrét is felhasználja. Vemhességének idejében a hasán kezdi kitépni a szőrt, köldöke táján kezdve, egészen a nyakáig. Ezen eszelekedete a kölyköknek kétszeres hasznót nyújt; a fészkek is puhább lesz, de meg az anyjuk emlőjéhez is könnyebben hozzáférhetnek. A kicsinyeknek az élelmet a nőtény róka szerzi be; de ha elpusztul az anya, vagy ellövik, e szerepet a kan róka veszi át azonnal.

Megtörténik az is, hogy egy lyukban két róka család is van, illetve két nőtény is fiadzik.

A róka kölyköket hamar fel lehet nevelni, könnyen megszokják a kutyaedelt is, sőt jónéven veszik a kölykök, ha valamelyik nőtény szoptatós kutya anyjukká szegődik. A felnevelt róka azonban, ha már nagyokká lettek, rendszeren, ha alkalom kínálkozik rá, mégis csak elszöknek és vaddá lesznek.

A róka az egész világon, kivéve Ausztráliát és Madagaszkár szigetét, el van terjedve és tiz élő és négy kihalt faja ismeretes.

A vadászok előtt igen nevezetes egyéniség, mivel az apróvad vadászatánál, illetve az apróvad tenyésztésénél az ő *jelenléte* képezi a legnagyobb akadályt. Ezért a sikeres vadtenyésztés érdekében a róka nemcsak a tenyészterületen, hanem a szomszédságban is *mindenféle módon és eszközzel kímélet nélkül pusztítandó!*

(Kő.—)

Vadliba-vadászat a jövő században.

Irta: Kő.

A köztársaság központi légtöltő állomásának XXXVII. kerületében igen előkelő társaság gyűlt össze. A hatalmas vaspillérek árbocai reesegtek, ropogtak a sistergő léggömbök iszonyú rángatásaitól. Már telítve voltak mind; csupán az aeromataknak kinyitása volt hátra, hogy: teljesen felszabadulva a lég urai lehessenek. Az egyik vezérgömb radiometer szelepeiből kábitó fénysugár villant elő, erős fénye végigpergette a nagy Duna kanalizált medrét, a víz mint valami tűz, lávafolyam, tükrözve vissza a 45° alatt eső sugarakat. A reflektor kutatót végig a Dunán, de az erős alászálló ködben a víz sima felületén, mit sem észlelt. Ugy látszik, a társaság várt valakire. Visegrád alatt a hegyeken megtört a fénysugár hatalma, mivel a Duna egy merész kanyaruliban, a mesterségesen készített földalatti medrében folytatta útját a XIX. és XXV. kerületek alatt lévő turbinák táplálása végett. Tovább látni nem lehetett.

Ideges türelmetlenség vett erőt az egész társaságon.

Ez még sem járja, egy ember után ennyit várni...

Talán elküldենék utánna valamelyik gépet?

Nem tudjátok mivel jön a miniszterelnök?

Azt hiszem víziótól.

Akkor brávó! Ráchel! Add ide csak a drottalant!

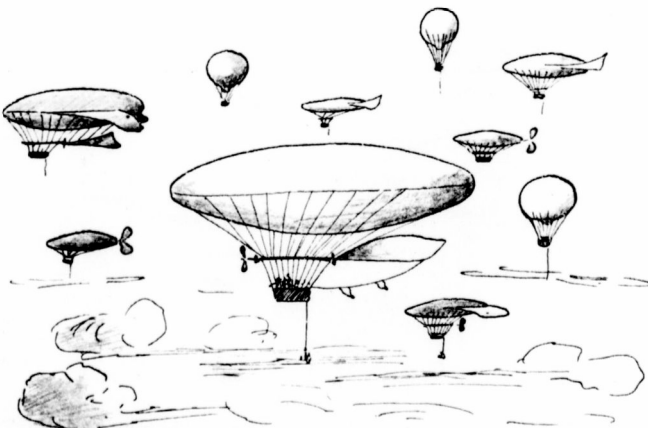
Egy-két kattogás, kevés villamosfény kíséretében megszólal a készülék: Engedjétek meg, de a legjobb akaratom mellett sem vehetek részt igen sikeresnek kinálkozó vadászon. Hallatlan, másoda uzsora-kartelt akarnak kötni a cseppfolyó áramárusítók. A délszlávok erőszakoskodásán minden bekötési kísérletünk meghiúsult. Már hét nap óta folyton obstruálnak a bolgárok, utoljára még a rutének is segítségére jöttek. Maga az elnök is megszokta a dolgot. Most rendelte el, hogy a nagyterem levegőjét süriteni kell. E hírre az összes riporterek, ozontintartály után távítottak, de így csak órák kérdése lehet az egész.

Mégegyszer bocsánat, de nem tarthatok veletek. Sok szeretnét a vadászathoz!

Szomoruan vette a hírt az egész társaság. De mivel a köd, mind sürűbb és sürűbb rétegekben ereszkedett alá, a kedvező időalkalmat elhalasztani nem akarták, elhatározták, hogy: a tervezett vadliba-vadászatot a miniszterelnök nélkül is megtartják.

Tudvalevően, ez időtájtban van Oroszország felől a legnagyobb huzás. A vadlibák millió meg millió vonulnak át földünk felett. Bár általános tilalmi idő alatt állanak, de az előkelő és igen nagy összeköttetésekkel bíró társaságnak nem sok fáradságba került, magától a főpolgármestertől „kivételes vadlöhetségi engedélyt” kieszközölni.

Késedelem nélkül kiadta a master a parancsot, hogy: vadászok be a vezérhajóba! Előre a hajtó léghajókkal. Megint sürgős-forgás a kikötőállomáson. Apró léghajócskák, mindegyikén egy-egy aeromatomannal, azonnal a magasba szálltak. Körülbelül 10—15 ilyen apró hajtóként szereplő léghajócskák pil-

lanat alatt tüntek el a szélrőzsa minden irányában. Midőn már jó magasan lehettek, — de a sűrű ködben már nem látszóttak — nemes vérese (a *salonus mistico Schwartz*) szerű hangokkal jelezték holtartózkodásukat.

FODOR-féle vívóterem Koronaherceg-u. 3.

A nagy gömb rogyás pofáján még egy-két rángatozás lett észrevehető, de a ráncok azonnal kisimultak és mint egy hatalmas mult századbeli „irodaigazgató” pöffészkedve, nyújtzkodva, azután meg elhallgatva nesztelenül szállt fel az igen előkelő urakból álló vadásztársasággal.

Mielőtt az ideigigató és a szédfületes magaságban lefolyt, valóban férfias és nemes vadliba vadászatát ismertetőnk, előbb nézzünk szét az urak között és tekintsük meg azok modern felszerelését.

Mindjárt szemünkbe ötlük az első hórihorgas, simára beretvált aren, magas, szikártermetű vadász, kinek ruházata a közömbös tárgyat képezi. Ez az úr az állami légközlékedési eszközök vezérigazgatója, arcán visszatükröződik a hideg, zárt, természetü keleti dölly. Régi patriciusi családból származik, elődei még a királyság idejében is nagy befolyással bírtak. Rokonságban van a régi *N'hok* és *N'ury* családokkal is. Sidneyben pazar pompával berendezett kastélya van. Nyakig begombolt egérszínű ruházatát egy elmes szerkezetű kis automatikus kapocs tartja, illetve fogja össze láthatatlanul. Az ugyan, csak simára beretvált fejét hasonmószerű főveg fedi. Ez a ruházat, amilyen simának és egyszerűnek látszik az első tekintetre, ép olyan komplikálttá is válik, ha jobban megvizsgáljuk. A ruha maga lényegében valamelyes puha flanel-féle szövettel készült, azonban a belés és szövet között egy újabban feltalált *etrocin* szigetelő hártyszerűleg van bekelve. Ezen szigetelő, melyet — néhai Edison természetes, de az akkori időben még nem törvényesnek ismert házasságából származott fiának természetes utóda — talált fel, nagy konsternációt okozott. Rendkívül gyakorlatiassága abban eszesodlik ki, hogy: amíg az egyik oldala szigetelő, a másik fele meg kitűnő vezetékül szolgál és a legkisebb rezgésre illetve áramra is reagál. Az így összeállított ruha egészségügyi hatása a testre nagyszerűen egyszerű és egyszerűen nagyszerű.

A test a belső melegt, mely a beleleggéssel szabályozódva a ruha belső részére viszi át az „etrocin” vezetéssel, állandóan meg is tartja. A külső hőhatását pedig az „etrocin” szigetelő oldala teljesen elzárja. A testet állandó hőmérsékletben tartva, a hűlést, megbetegedést teljesen kizárja. Nagyobb légköri változásoknál, a vadásznak nem marad hátra más egyéb, mint légzés vétele által, a hőmérsékletet tetszés szerinti fokra 0. alatt, vagy felett állandósítani. A fokokat egy fenséges vadászcijetekkel tarkított miniatúr kiállítású gomboska mutatja.

Léghajós vadászatoknál az ilyen ruházat — minden vadász tudhatja, aki már ilyeneken részt vett, — egyszerűen megbecsülhetetlen.

A másik vadász, egy kis alacsony, vékony termetű, 42 kilós emberke, aki a növényi tápszerek mesterséges uton való előállításával foglalkozó kémiai intézetek felügyelője, remek kiállítású fegyverével vonta magára társai figyelmét.

Ennek fegyvere egyike a legmodernebb s jelenleg feltalált távlövő masinák ideáljának. A feltaláló direkt szárnyas vadra való léghajós vadászatokra konstruálta. Elmes szerke/zete, amely egy négyeszeres szelep závár dugattyu komometerikus kapcsolással áll az agyhoz erősítve, — tizenegy 4.5 mm. kalibernek megfelelő keményített, fénytelen alumínium-esőben végződik: feltalálójáról „*Undecimetro-Aufrechtus*”-nak neveztetik. Ha a závár dugattyut egy gyöngéd nyomással balra fordítjuk, akkor a szelep, retometroja önműködőleg elzárja a „goldsmidus”-féle zsílipéket, ezáltal a tartály komprimált levegővel töltetvén, ugyanesak önműködőleg illeszti az alsó tartályból a esővekbe, a megfelelő „hydrarginum” tokoeskákat. A

fegyver teljesen lövére készen van. A vadásznak nem kell egyebet eszelednie, mint a fegyvert — báresak hozzávetőleges irányban — a megcélzandó tárgy felé fordítani és a ravaszgombot egy gyöngéd nyomással illetni. Alig hallható kisszerű zugás az egész lövés eredménye, de annál nagyobb a pusztítása. A esővekben lévő higanyzemecskék millió meg millió részekre szóródva borítják be az irányzott területet. Volt rá esett, hogy: egy-egy jól irányított lövés a vonuló libák seregéből alig hogy egy-két darabnak kegyelmezett meg. E nagy pusztítás eredménye lett aztán, az általános lőtildalom is. A kivételes lehetési engedélyek, csak nagy közbenjárásra adattak meg. Jelenleg is csak maga a köztársasági elnök manőverjéből kaphattak engedélyt. Az elnök így akarta őket a nagy politikai obstrukciótól eltávolítani.

A többi fegyverek is mind e fajta veszedelmes alkotások. De ezek az urak, ha csak lehet, hár nem fejezik ki bánulatukat semmi iránt sem. Mégis az egyik vadász kezítaskája felé nagy kíváncsisággal tekintettek. Mosolygott is a kis vadász, de tette magát, mintha mitsem venne észre. Végre is megso-kalták a többiek is a gunyos mosolygást, rászoltak: mit vigyorgsz annyit, mint valami mult századbeli primadonna? Mutasd már azt a micsodát?

Erre várt csak a kis *Chuly*.

Neszték!

A középre téve a kis táskát, várta, hogy hozzá nyuljanak.

Csakhamar, kíváncsian nyitogatni kezdtek, alig ért az egyik vadász keze a kapocshoz, a táska egy kissé receség, de azért ezüst esengősi hangon megszólalt:

— „méltoztassék az alsó esavart a nyil mentében balra fordítani és az első rekeszben található „kökény elixirből” pár cseppet az „almafa gyökér kivonatba” tölteni, pár percig rázva, adja a legkitűnőbb tápanyagot, mely a vadászt minden fáradság elviselésére — jótállás mellett — képessé teszi”.

Tárcsázó: 100706—896.

Részletre nem szállítunk!

Bámult mindenki, milyen elmes szerkezet, mennyi fölösleges beszédet megspórol az ember.

Milyen nagyszerű, szolt a másik: igazán kár, hogy nem keveri össze a gép maga.

Mindenki vizsgálta, nézegette és eközben észre sem vették, hogy egy kis illékes szárnyas gépecske egész a nagy hajó mellé furakodott: egyszer csak hallják az alázatos köszöntést, hogy:

— Alázatos szolgálja nagytekintetű uraim! Kis kirándulás, kirándulás? Szabad tudnom az utirányt?

— Menjen a pokolba *Légyfő* úr! Maguktól az ember igazán egy percig sínes nyugodtan. Mindig az ember után nyargalásznak. Bár kitűrné a nyakát azon a rongyos masinán!

— Na e már mégis csak sok — szolt a másik vadász — ezektől az újágiróktól, még a felhők közt sínes az ember biztonságban.

— Kérem, kérem, uraim, csak legyenek nyugodtan. Először is nem vagyok újágiró, ismer *Chuly* úr is, másodsor meg a *Nemzeti Sport* tudósítója vagyok, és mint ilyen értesítem az urakat, hogy rossz irányba mennek libáznai, mert a XXI-ik kerületben, ezeltől már egy órával egy nagyobb társaság felszállt, ha jól láttam az oláhvali kerület képviselője is köztük van.

— Ejnye, ejnye, *Légyfő* úr ez már okos beszéd, na forduljon egy kicsit erőbb, egy korty extratort, azt hiszem, nem utasít vissza?

— Óh, kérem, sőt ha meg nem sérteném nagytekintetű uraimat, egy igen diszkrét kérdéssel bátorkodnám alkalmatlankodni... Nos halljuk...

Kérem, ha méltóztatnának még egy néhány esőppet ebből

LOVAS GYULA vivóterme
BUDAPEST, VI., Nagymező utca 28. II. em.

*** Lelelismertes tanítás urak, hölgyek és gyermekeknek. ***
Ez évben megnagyobbítva
*** Kard-, vitör- és öklövívás, tornázás. ***

a pompás extraktból ide az én kis üvegembe csöppenteni, mert máma még igen sok dolgom lesz s biz' én elfelejtettem utra-
valót magammal hozni.

— Kérem, talán, hisz nem lehetetlen stb., más szerényebb kifogások elhangzása után a *Légyfi* úr üvegecskéje még is csak megtelt és utánna magát ajánlva egy fordulattal tovább indult.

— A betyár „növényfogó“ mégis csak megpumpolt bennünket valamivel.

Vigye az ördög, legalább szolgált érte, ha nem is jó, de reánk nézve fontos hírrel.

— Nem igaz, ne higgyetek neki, ki tudja, milyen szándékkal beszélt.

— De most már ne sokadozzunk, hanem nézzünk utána a vadászatnak, mert a köd kezd felszállni, a libák meg alább ereszkednek.

Már hallatszik a hajtók sivitása, kettős jelzés . . . jobbra libák jönnek. Irányt változtat a léghajó is, jobbra-balra hallatszik a hajtók jelzése. Egyszerre, nagy suhogás, lárma a magasban, és *gi-gá-gá — gi-gá-gá*. A libák észre vettek! Kitérnek. Előre!

Izgatottság, a hajóban, mindenki fegyverét a kezébe ragadva figyel, de csak a zaj hallatszik, még semmi sem látható a nagy ködben. A zsidobón zajaiból is kihallatszik a vezér gunár *ta—ta—ta*-ja, jobbra-balra feleselget a libanépség, hogy *gá—gá—gá*. A léghező fölébe került a libák ezrének és most nyomja le felé a föld felé. Jobbra-balra még a hajtéknét szereplő apró lég-hajócskák véreseszerűen sikongatva űzik a sereget. Most legizgatóbb a vadászat. Az urak — máskülönbön sápadt — arcuk, az izgalomtól egészen kipirult, szemekben különös láz ég . . . érzik a tömeggyilkolás idegizgató gyönyöreinek közelségét. A földről már nem lehetnek távolabb, mint 80—100 méter. Végre hallatszik a master éles sája — a hajó és a libanépség belekerült a legsűrűbb ködbe; — na most . . . mintha ketté szakadt volna az égbolt, egy hatalmas sugár egy valóságos tűzcsóva vakító fénye szeli át a ködtengert . . . a libák megzavarodva egy máshoz ültető összekavarodva, mintha esziket veszítettek volna — fogognak iszonyatosan . . . most már nincs menekvés. A reflektor vakító fényét ráirányította, ki nem eresztí többé őket bővös fényköréből. Kezdődik a haddelhadd. Még egyet rándul a vadászok végsőig felizgatott arckifejezése . . . a fegyver archoz simul és az „undecemento“ ontja szüntelenül a gyilkoló higányt. Jobbra-balra hull a halál, ritkulnak az ezrek sorai, nagyokat cuppan a földre estében a liba egyik a másikra. Százak, ezrek hullnak alá, végre alig marad egy-kettő de már késő, mert újra hallatszik a sip éles hangja, — a vadászatnak vége.

Semmi látni, semmi hang nem hallatszott az alig egy néhány percig tartó rémséges gyilkolás ideje alatt; de most, hogy vége van, egymás nyakába borulva kiabálnak, hadonásznak a vadászos, mintha az összes földi gyönyörökkel telt poharakat egyszerre ürítették volna ki.

Megkezdődött az odaszállítás. Előkerülnek a hajtók. Előjön a nagy teherszállító léghajó is, hogy a zsákmányt összeszedve hazaszállíthassák. Ez a kis vadászat egészen Pozsony

aljaig huzódott el, illetve fejeződött be; az élelmes faluk lakos-
sága ki is használta ügyesen, mert alaposan megdézsmálták a
lehulló libákat. A vadászok is leszálltak, megtekintették a zsák-
mányt. A legszebb vadlibák a hatalmas lengyel libákból (*anser-
rituales*. Schw.) kerültek ki.

A zsákmány összegyűjtése jó sok időbe került, de az urak ezt már nem várták be, hanem megtekintés után, nagy örömrivalgás közben hajóra szállván — haza szeleltek.

Versenynaptár.

Január 5. Bécs. Wiener Akademischer SV. műkoresolyázó
versenye.

Január 12. Bécs. Cottage Eislaufverein. Osztrák koresolyázó szövetség műkoresolyázó bajnoksága.

Január 18—19. *Varsó*. Európa műkorcsolyázó bajnoksága.

Január 19. Budapest. BKE. Magyarország mű- és gyorskoresolyázó bajnoksága.

Január 19. Bécs. Wiener Eislauf V. Nemzetközi verseny.

Január 19. *Christiania*, Norvégia bajnokságai.

Január 25—26. *Troppau*. Műkorcsolyázó világbajnokság és az IEV. hölgybajnoksága.

Február 1—2. *Klagenfurt*. Európa gyorskorcsolyázó bajnoksága.

Február 1—2. *Berlin*. Német szövetségi bajnokságok.

Február 8—9. *Davos*. Gyorskorcsolyázó világ bajnokság.
Zell am See. Az osztrák szövetség gyorskorcsolyázó bajnoksága.

Február 16. *Szt.-Pétervár.* Az IEV. páros bajnoksága.

Február 16—17. *Christiania*. Fin-norvég-svéd serleg-mérkőzés.

A szki-sport Magyarországon.

A testedzésnek, úgy nyáron, mint télen, meg vannak a maga eszközei a legkülönfélébb változataiban. Dacára ez eszközök különböző változatainak, mellettük szó nélkül elhaladnai nem lehet, mert mindegyiknek meg van a maga jogosultsága, legyen az bár svéd torna, atletika, football stb. A téli sport rohamosan fejlődik, külföldön ezrével hódolnak neki az emberek, gombamódra emelkednek szállodák, fürdő- és üdülöhelyek, az ezéltt kietlen hegységek oldalán, vagy rejtett tavai mellett, mert mihielyt örök nyugalomra hunyta a természet szemét és fehér hó borítja a hegyeket, új élet pezsg itt mindenütt és élénk zaj, láрма veri fel a halotti csendet. A téli sport ragad magával mindenkit, a szki, bobsleigh, tobogán stb.

A szki-sportól kívánok itt különösen szólni, melynek legtöbb művelője van, s melynek terjesztéséről Német-, Francia-, Olasz-, Svéd- és Norvégországok, továbbá Ausztria szkiegyesületei s valamennyivel körítve a Középeurópai Szkie-Szövetség gondoskodik. Hogy ez így van, hogy a szki-sport a fejlődés alapja fokára emelkedett, annak természetes s történelmi alapja van. Egyrészt az országok kedvező éghajlata és geológiai viszonyai, másrészt a nép életviszonyai szükségképpen javultak a testedzés ez ágának terjesztésével. Be van bizonyítva, hogy a szki, melynek ősi hazája Ázsiában van, a népvándorlás korában kerülhetett Európába. Azóta nagy változáson ment keresztül, formáját tekintve, de már a XV. században oly kimerítő szakkönyv jelent meg róla, mely akár manapság is használható. Igazi sportbeli szereplése

1. Háromosztályú felsőkereskedelmi iskola.

II. Négyosztályu polgári iskola. III. Nevelő internátus.

IV. Egyéves kereskedelmi szaktanfolyam.

Róser tanintézet

BUDAPEST, VI., ARADI-UTCA 10.

azonban csak néhány évtizedre nyulik vissza. Általánosabb figyelmet Nansen grönlandi útja szerzett neki és azóta diadalmasan nyomul előre mint a tudományos kutatások előmozdítója is.

Hazánkban a szki-sportnak rövid történeti előzménye és multja van. Hogy e szép, méreteiben oly nagyszerű eredményeket felmutató sportnak már sokkal korábban talaja nem akadt és nem fejlődhetett annyira, mint külföldön, annak oka lehet ép fajnok vérmérséklete és hazánkban való elhelyezkedése a rónavidéken és nem a hegyek között. Oka lehet az elmaradásnak, hogy Középhegységünk, mely elsősorban alkalmas a szki-sportra, távol esik az alkalmas megközelíthetési pontoktól, napijárásföldekre elhagyatva áll, teleink is átlag igen enyhék vagy rövid ideig tartók voltak. Mióta a turistaság azonban erősebb gyökereket vert nálunk, akadtak lelkes férfiak, kik e szép téli sport elsajátítására vállalkoztak. Az eddigi eredmény igen biztató, bár a külföldet még nyomaiban sem közelítjük meg. Hiszen az 5 eredményeik is bámulatosak; így Tuorda Lapp 1884-ben 220 km.-t tett meg 21 óra 22 perc alatt és szki-ugrásban 46 métert ugrott Nils Gjestrand 1905-ben.

A szki-sport Magyarországon Budapestről indult ki. Az 1880-as évek elején dr. Téry Ödön, a M. T. E. elnöke Chrisztiniából norvég ski-ket hozatott és egyike volt az új sport leglelkesebb híveinek. Ugyanez időben Husebi norvég mérnök, ki Budapesten tartózkodott, látta el az első elméleti és gyakorlati oktatással a kezdőket. A szki ezzel megindul a fejlődés útján. A 90-es évek vége felé átvette a művelését a Budapesti (Budai) Torna-Egyesület és tagjai gyakorlóterep gyanánt a főváros közeli dombvidékes részeit, a Nap-hegy lejtőit. Sváthegyet és Normafa környékét keresték fel. E lassu kezdetet megakasztották az 1900. év körüli gyenge telek és a szkielők társasága széthomlott.

Az 1902-ik évvel egy új stádiuma kezdődött a szki-sportnak. Dr. Jordán Károly, a legnevesebb magyar alpinisták egyike, visszatérve a genfi egyetem tanszékéről, nibél hozzáforgott az agitációhoz, a norvég szkiek helyett a sokkal alkalmasabb alpesi szkieket hozta használatba s sikerült neki újra életet teremteni télen a budai hegyek hótakart lejtőin. Évről-évre emelkedett a szkielők száma s az 1907-ik évben már vig élet lüktet a Normafa környékén s nem maradnak az óriási hó dacára felkeresetlenül a nílisi és hőrszövi hegysek sem, hova gyalogos képtelen volt eljutni. A Magyar Turista Egyesület Budapesti Osztályának tagjain kívül, kik közül került ki a legtöbb szkielő, nagy buzgalommal művelte a sportot a M. T. E. egyetemi osztálya, az Óbudai Torna-Egyesület és a Budapesti Torna Club.

Már ez évek előtt ismeretes volt a szki-sport Erdélyben. Az Erdélyi Kárnát-Egyesület tagjai Nagyszebenből nagy és szép túrákra indultak a közeli shebeni havasokba, hol a terepen kitűnőnek mutatkozott. Magnusius főhadnagy társaival 1893 március 2—5-ike között átkel Nagyszebenből Petrozsénybe szkieken. Ez ut légvonalban 120 km., menedékházak utközben nincsenek és az utasoknak elhagyatott pásztorkunyhókban kellett tölteni az éjszakákat. Fáradságos utjukon sikerült a Fumoza csúcsának (2248 m.) megmászása is szkieken. Ugyane turát Berger András főhadnagy 1895 április 11—12-ikén egy 8 emberből álló katonai osztaggal megismételte. 1907 februárjában egy katonai csapat ismét vállalt hozzott e túrára, megfordított utirányban, de ez alkalommal a hiányos felszerelés, gyakorlatatlanság keservesen megbosszulta magát s az osztag a megfagyástól alig tudott megmenekülni.

Dr. Jordán Károly vezetése alatt álló szkielők 1905 március 7—11-ike között a máramarosi hegyeket keresték fel és célul tűzték ki az Űnökkő (2280 m.) csúcsának elérését. A terv kivételét a rossz, ködös idő és nagy vihar megakadályozta és a 7 szkielőnek, kik mint a M. T. E. Budapesti Osztályának tagjai vettek részt e kiránduláson 1900 m. magasságban vissza kellett fordulni. A leghosszabb kirándulásoknak egyike volt a Pilis-hegységen való átkelés 1906 december 25—26-ikán, melyet Horn Lajos, Laufer István és alul-

írott tettek meg Pilisecabáról Dobogókőre s innen másnap Mexicón keresztül Dorogig.

A legszebb eredmények 1907-ben értek el. Husvétkor március 31-ikén sikerült a Gyömbérnek (2045 m.) az Alacsony-Tátra legmagasabb csúcsának elérése, mely kirándulásra Jordan Viktor, Jordan Oszkár, dr. Metzler Jenő, dr. Schwieker Richárd, Plöckl Antal és egy erdész vettek részt, és ugyancsak március 29—31 között közelítették meg és érték el Fodor Károly és Laufer István a Szittnya (1011 m.) csúcsát szkieken.

A Magas-Tátrában véghezvitt első tura dr. Jordán Károly nevéhez fűződik, ki 1903 január 13-án lovag Englisch Károlyval feljutott szkieken a Krizsno (2043) csúcsára. A Magas-Tátra, amint később beigazolódik, nem alkalmas szki-terep, csúcsai között csak néhányat lehet említeni, melyre szkieken fel lehet jutni. A szki itt elsősorban mint a téli magashegyi turázás elősegítője, kiegészítő eszköze jó számításhoz. Azért a magyar részről végbevitt szki-turák csaknem kizárólag e célt szolgálják. A kistarpataki völgyben fekvő Téry menedékházat a völgy tőfaláig Egenhoffer Teréz kereste fel első ízben szkieken 1901 december 29-én. Sokszor keresték fel a Sziléziai menedékházat, legelőször dr. Jordán Károly és Janusz Chmielowski 1905 január 15-ikén a Ferenc József-csúcs téli megmászása alkalmából, a poprádtavi menedékházat a Tátra-csúcs megmászásainál. A zöldtavi menedékházat pedig Vadas József vezetése alatt 1907 február 26-án érte el egy kisebb társaság, míg az egész nagyarpataki völgyet a Vörösnatak-toronvig Wachter Jenő és Hruby Ede járták be 1907 március 26-án. Tátrafüreden a Tátrafüredi Téli Sport Club a szkit felvette szintén programjába és évenként norvég mestereket is szerződttetett a szki-menés tanítására, ennek azonban sportszemponthól még semmi eredménye nem mutatkozott.

A Magas-Tátra szki-turáiról szólna nem hagyhatjuk fejelem nélkül ama turákat, melyeket dr. Martin tett meg, részint egyedül, részint dr. E. Baur és H. Schäfer társaival. Így szkieken érték el a Kriván alatti Zöldtót (2026 m.), a Furkótavölgyet, a Fátvölgyezést (1691 m.). Ugyancsak a szkieket használta kiegészítő eszköz gyanánt legtöbb téli magashegyi turáján, mint a Csorbai csúcs (2385 m.), a Chalubinszki-csúcs (2437 m.), a Konevsta (2840), a Nagyszalóki csúcs (2543) megmászásánál. Szkieken érte el a Sedilkot, Patriát, Osztervát, Tupát és Klint, és mint önálló szki-turákra alkalmas helyek gyanánt ismerteti a Turkosa, Ostra, Krátka csúcsait ekkéiben.) *)

A bihari havasokat, mely becsőse a vasutvonal mentén Nagyváradtól Vaskőre és Aradtól Bradig húzódik, Czant Hermann főhadnagy járta be szkieken. Turáit és tanasztalatait „Militärgebirgsdienst im Winter“ című könyvében írta le. Munkája, melyről nagy elismeréssel száltak a külföldi szaklapok, nem fog hatástalanul maradni a hadsereg téli felszerelésére és a szki-menésben való kiképzésre. A honvédségnél Scardelli Cézár „A szki a hadseregben“ című munkája irányadó, de ez az előbbinél terjedelemlre nézve sokkal kisebb.

Hazánkban tulajdonképpen szki-egyesület csak egy van, az, mely 1906/907 telén Zdzarszky a modern alpesi-szki megteremtője, személyes jelenléte és útmutatása után alakult meg Brassóban. Tagjai nagy ambícióval üzik e szép sportot s fúradhatatlanul járják be a közeli hegyeket. Budapesten a mult évben szintén megindult a mozgalom a szkivel foglalkozó egyesület megalapítására, de helytelen mederben s inkább személyes érdekeknek, mint a sportnak szolgált volna eszközül. Ez év végén dr. Jordán Károly vette kezébe a mozgalmat és az eredmény, mely munkálkodásához fűződik, bizton engedí remélni, hogy megalakul a szkivel foglalkozó egyesület fővárosunkban is és hathatósan fog hozzájárulni ahhoz, hogy a szki-sport s különösen annak sportbeli jelentősége méltó helyet foglaljon el a testedzés többi ágai között.

Serényi Jenő,

a MTE. Egyetemi osztályának tagja.

EDELSTEIN KÁROLY bookmaker • TELEFON 83—02. •

Budapest, VIII. ker., Rákóczi-út 19, Mátyás-udvar, Szentkirályi-utca sarok. • Wien, I., Adlergasse 6.

A BUDAPESTI KORCSOLYÁZÓ EGYLET

természetes jégpályán

1908. évi január hó 19-én (vasárnap)

megtartandó

Magyarország gyors- és műkorcsolyázó-bajnoksági és országos korcsolyázó versenyek kiírása.

Kettős 400 méteres pálya, két egyenként 180°-os kanyarulattal, 25 és 30 méteres görbületes sugárral, 50 méter keresztelési vonallal.

- I. **Dr. Busbach Péter jubileumi emlékverseny Magyarország gyorskorcsolyázó bajnoka címért.** Távfolságok 500, 1500 és 5000 méter. A bajnoki verseny győztese „Magyarország gyorskorcsolyázó bajnoka 1908. évre., címet, arany bajnoki érmet, oklevelet és tiszteletdíjat, második és harmadik helyezettje pedig tiszteletdíjat nyer. Tét hat korona.
- II. **Benke Gyula jubileumi emlékverseny Magyarország műkorcsolyázó bajnoka címért.** Előírt gyakorlatok : Kigyóvonal hátra kifelé befelé kezdve 6. a. b. Ellenhármas előre befelé kezdve 19 a. b. Hasonélú ellenfordulás előre kifelé kezdve 22. a. b. Kigyóvonalas duplahármas előre kifelé befelé kezdve 28. a. b. Hármas kigyóvonal hármas előre kifelé kezdve 34. a. b. Hurok-kigyóvonal-hurok előre kifelé kezdve 38. a. b. Elérhető legnagyobb pontszám 180. Szabadválasztás szerinti gyakorlatok maximális 5 pernyi időtartamig. Elérhető legnagyobb pontszám : 120. Sokszorozó szám : 10. Az összeredményben elérhető legnagyobb pontszám : 300. A bajnoki verseny győztese „Magyarország műkorcsolyázó bajnoka 1908. évre., címet, arany bajnoki érmet, oklevelet és tiszteletdíjat, második és harmadik helyezettje pedig tiszteletdíjat nyer. Tét hat korona.
- III. **500 méteres országos gyorskorcsolyázó-verseny.** A verseny győztese, második és harmadik helyezettje tiszteletdíjat nyer, utóbbi kettő akkor, ha a versenyen legalább 4, illetve 6-an vesznek részt. Tét két korona.
- IV. **1500 m.-es országos gyorskorcsolyázó-verseny.** Díjazás és tét mint a III. számú versenyénél.
- V. **1000 m.-es országos gyorskorcsolyázó-verseny.** Díjazás és tét mint a III. számú versenyénél.
- VI. **Országos műkorcsolyázó verseny.** Előírt gyakorlatok : Nyolcas előre kifelé 1. Duplahármas hátra kifelé kezdve 12. Hurok előre kifelé kezdve 14. Hasonélú ellenfordulás előre kifelé kezdve 22. a. b. Nyolcas egy lábon előre kifelé befelé kezdve 24. a. b. Kigyóvonalas hármas előre kifelé befelé kezdve 26. a. b. Elérhető legnagyobb pontszám : 96. Szabadválasztás szerinti gyakorlatok maximális 3 pernyi időtartamig. Elérhető legnagyobb pontszám : 60. Sokszorozószám : 5. Az összeredményben elérhető legnagyobb pontszám : 156. Díjazás és tét mint a III. sz. versenyénél.

Nevezési zárlat : 1908. január 14-én esti 8 óra.

A bajnoki versenyeken részt vehet minden magyar amateur korcsolyázó, a III., IV. és VI. számú versenyeken oly magyar korcsolyázó, aki valamely magyar sportegylet amateur tagja, az V. számú versenyben pedig oly magyar amateur gyorskorcsolyázó, aki valamely Budapesti kívüli sportegyletnek tagja és Budapesten állandó lakással nem bír.

A gyorskorcsolyázó versenyeknél az indítás páronként idő ellen történik.

A versenyre a Budapesti Korcsolyázó egyesület versenyszabályai kötelezők.

A nevezések **Budapesti Korcsolyázó Egyesület versenyt rendező bizottsága, Budapest Városliget** címen küldendők be.

- Időbeosztás :** Dél előtt 9 óra : Bajnoki gyorskorcsolyázó verseny, 500 méteres futam.
 Dél előtt 9¹/₄ óra : 500 méteres országos verseny.
 Dél előtt 9¹/₂ óra : 1000 méteres országos verseny.
 Dél előtt 10 óra : Bajnoki gyorskorcsolyázó verseny, 1500 méteres futam.
 Dél előtt 10¹/₂ óra : 1500 méteres országos verseny.
 Dél előtt 11 óra : Országos műkorcsolyázó verseny, előírt gyakorlatok.
 Déli 12 óra : Bajnoki műkorcsolyázó verseny, előírt gyakorlatok.
 Délután 3 óra : Bajnoki gyorskorcsolyázó verseny, 5000 méteres futam.
 Délután 3¹/₂ óra : Országos műkorcsolyázó verseny. Szabadválasztás szerinti gyakorlatok.
 Délután 4 óra : Bajnoki műkorcsolyázó verseny. Szabadválasztás szerinti gyakorlatok.

Budapest, 1907. december 10-én.

A Budapesti Korcsolyázó Egyesület.

Rovatvezető: Kiss Géza.

Visszaemlékezések.

A Magyar Úszó-Szövetség megalakulásával úszóink régi óhaja teljesedett be. A világ jelentősebb nemzetjeinek úszói már régtől fogva önálló szövetségekre tömörültek, melyek kizárólag az ő érdekeiket képviselték és védelmezték. Úszósportunk mai nivója, valamint világraszóló sikerei és számbeli jelentősége alapján ugyanezeken régen megérett már arra, hogy egy vérbeli önálló szövetség irányítsa jövő sorsát. Ebbeli igyekezetünkben önzetlenül támogatott bennünket a MASz., mely a három év előtt alakított úszószakosztály létesítésével óriási lépéssel vitte előre úszósportunk ügyét. Tiszta és kizárólag az ő érdeke, hogy rendszert és fegyelmet teremtsen úszósportunkban, mely bizony azelőtt nagyon megérezte azoknak hiányát.

Régebbi úszóink bizonyára élénken emlékeznek még az utolsó 10 év eseményeire s tudni fogják, mily nehézségekkel kellett vezetőinknek olykor-olykor megküzdeniük.

A közönség részvétlensége volt az, mi legjobban nyomta úszósportunkat s bár az élen álló MUE. minden tőle telhetőt elkövetett, lassankint teljesen kimerült s csakis önzetlen vezetőiségének áldozatkészsége volt az, mely úszósportunkat akkori nivóján megtartani s részben fejleszteni volt képes.

Bizony a mai nemzedeknek talán sejtelve sincs arról, hogy még csak 5—6 év előtt az úzás nem volt az a tejjel-mézzel folyó Kánaán, ami ma. Míg a MUE. a szűkre szabott évi programját leonyolította, addig száz meg száz akadályt kellett leküzdeniük, melynek mindannyian egy-egy verseny létrejöttét fenyegették. 2—3 pesti és a szokásos évi siófoki verseny töltötték ki az úszószekont és a Duna-úszodák lebontásával az úszóélet is megszűnt a következő nyárig. Mindez bizony elég kevés volt ahhoz, hogy úszóinkban az ambíciót növelje s hogy még sem ennek az ellenkezője történt, azt főleg a külföldi úszók látogatásainak tulajdoníthatjuk, kik bizony akkoriban még nagyon veszélyes ellenfelek voltak, különösen a hosszú távon. A millenium évében a német Toepfer 30 percen felüli idejével még kenterben verte a mieinket. Viszont a rövid távon a mieinknek nem igen akadt számottevő ellenfele. A millenáris úszóverseny volt a régi idők egyik legnagyobb szabású úszóversenye. Azon történt meg az a páratlan eset, hogy a nap egyik főversenyében: a millennium emlékére alapított 402¼ m-es versenyben egy magyar úszó, kevésbé a cél előtt, a víz alá nyomta a másikat s így elősegítette azt, hogy az osztrák Wahle teljesen érdemtelenül megnyerje a díjat.

Akkoriban még nem volt fórum, mely az ilyesmit méltóképpen megtorolhatta volna s bár a MUE. kizárta az illetőt 1 évre versenyeiről, ez vajmi csekély bünhődés volt. Ma teljesen megfosztanák versenyzési jogától. A fenti esemény után egy kis ellenzék kivált MUE.-ből, s megalakította az „Országos Úszóegyesület”-et. Ennek tagjai azonban vajmi kevés vizet zavartak a MUE. versenyein, s ezek otthon graszáltak.

A versenyzési kedv fokozásához nagyban hozzájárultak az úszodák, melyek egyébként részben pótolták a mai egyesületeket. A mai úszókat ugyanis, egyesületek szerint, az akkoriakat az úszodák után különböztették meg s az egyesületek versengését teljesen pótolták a Beitscher, Scholtz és

Császár-úszók folytonos versengése s nagy nap volt az úszodákban, ha egyik vagy másik úszoda hősei ellátogattak hozzájuk. Halmaynak már akkoriban meg voltak a hívei a „Beitscher”-ben s épp úgy bántunk mi a Gräfl testvéreket a „Scholtz”-ban. Hochsteinnék voltak viszont a „Császár-úszók” urai, kiknek látogatásai azonban vajmi kevés sikerrel jártak. Utóbbiak kivételével azonban mindnyájan egyek voltak, ha a bécsiek ellen kellett küzdenünk.

1898. nyarán ment az első nagyobb MUE. expedíció Bécsbe, mintán a kevéssel azelőtt Siófokra lerándult bécsi Orlikot, Balatoni Károly óriási küzdelem után karesapással vert meg a magyar mértőföldes bajnokságban.

A Gräfl testvérek, Halmay, a „Bratyi” meg én voltunk a csapat tagjai, kik bizony még csak személyvonat és III-ad osztályon utaztunk a császárvárosba s ha hozzáteszem, hogy a nevezési díjon kívül egyébel sem támogathattuk bennünket a MUE., a mai gyerekek bizonyára esodálkozva fogják kérdezni, hogy hát ilyen is létezhetett? Hát bizony akkoriban csak a díesőségért usztunk és a bécsi és siófoki utakat tisztára a saját zsebünkől fedeztük.

A következő 4 éven keresztül ugyanez a MUE. úszói töltötték ki a hazai versenyeket az egy Balatoni Károly kivételével, ki akkoriban már a MAC. színeiben versengzett.

Ez idő alatt már gyakrabban kerestük fel a külföldi versenyeket, de milyen nehézségek árán! Az anyag, a lelkesedés és jó szándék mindig meg volt, csak egy hiányzott: a háboru legfőbb kelléke, a pénz. Volt azonban a MUE.-nek egy titkára, annak feje, vezetője, kis istene egy személyben s mindenkefelett valamennyiünknek bizalmas jó barátja az: „Árpi”, így hívtuk ugyanis dr. Füzeséry Árpádot, ki előteremtette a szükséges összegeket, ha pedig már minden forrás kiapadt s valamelyikünk Bécsbe akart menni, úgy végső esetben zsebébe nyult és kivágott egy gyűrött 20 koronást, nagy szomoruan tévé hozzá: ma nem vascorázom az Orfeumban.

Pedig igazán mondom, ez óriási áldozat volt tőle. De azután megbékélt egy kapuciner mellett. Furesán hangzik talán, de igaz, hogy én is egy ilyen vascora árán nyertem az első bajnokságomat Bécsben. Az nap azonban nem az „Árpi”, hanem nemkevésbé áldozatkész látyja: dr. Füzeséry Zoltán volt az, aki feláldozta értem a vendéglői vascoráját.

(K. G.)

(Folytatjuk.)

A Budapesti AK. úszóversenye.

Az évtől előtti úszóversenye, mely szépsámu közönség előtt folyt le. A versenyek mindvégig elég érdekesek és izgalmasak voltak. Áll ez a hátonúszó főversenyre, melynek 60 m-es távján a favorit Hendl váratlan vereséget szenvedett a nagyot javult Petőtől. A napnak másik érdekessége a staféta-úzás volt, melyben a MUE. csapata legyőzte a Halmay nélkül induló MTK. csapatát, azonban Hégner hibás indulása folytán a versenybírószám diszkvalifikálta. Egy komikus esemény is volt a napnak, t. i. a külföldiek részére fentartott versenyben a bécsi Grünwald a köteles 100 m. helyett csak 60 m.-t uszott, azután nyugodtan elhagyta a pályát. A rendezés nehéz munkáját a klub úszó-osztálya sikeresen látta el.

I. Vegyes-úzás (3×20 m. 1. Pető Pál BAK. 0 p. 46.4 mp. s. over.

II. Mell-úzás főverseny 100 m. Baronyi István MTK. 1 p. 28.8 mp. s. over.

III. Junior staféta (3×40 m.) 1. MTF. (Fábinyi, Szende, Tolnai) 1 p. 24.6 mp. 2. BAK. (Verő, Ádám, Méri).

IV. Mell-úzás hendikep 140 m. 1. Borovai Ferenc (BAK.) 2 p. 13.4 mp. 2 mp. h. 2. Slivicka Ignác (FTC.) 8 mp. h. 3. Ács E. (MTK.) 2 mp. h.

V. Főverseny 100 m. 1. Ónody József (MUE.) 1 p. 11 mp. 2. Ferber Oskár (BAK.)

VI. 200 méteres úzás (bajnokok kizárva). 1. Hégner Jenő (MUE.) 2 p. 42.2 mp. 2. Kirchknopf Ervin (MAFC.) Hornung (MTK.) feladta.

Előfizetési ár egész évre

fél „
negyed „

15 kor.

8 „
4 „

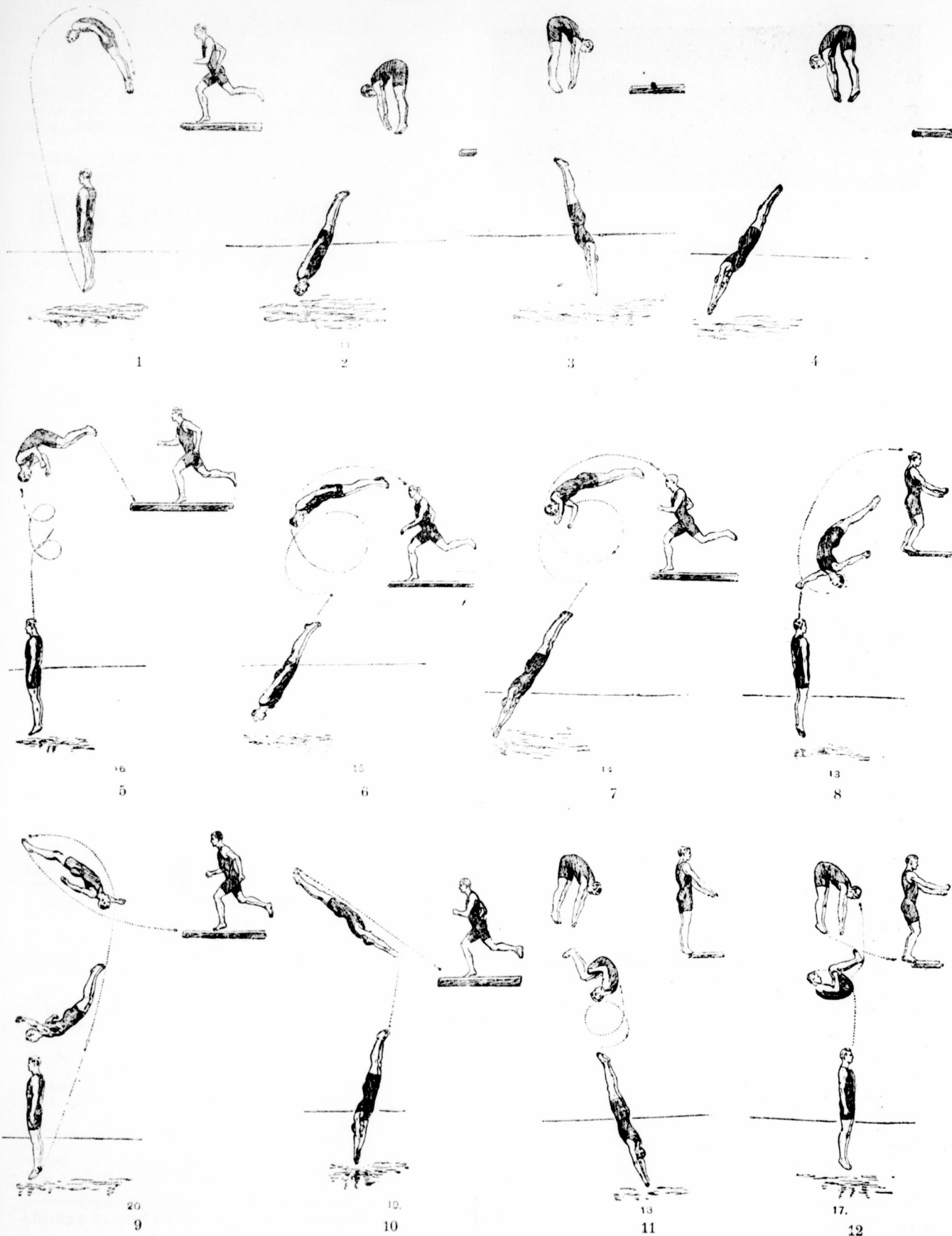
Egyes szám ára

30 fillér.

vidékre 32 fillér.

Postatakarékpénztári cheque számla
20438 szám.

Előfizetés befizetési lappal eszközölhető.

Olympiai ugrógyakorlatok.

III.

VII. *Gyermek-verseny* 60 m. 1. Hajdu Imre (BAK.) 0 p. 44.2. mp. 2. Berkes A. (UTK.). Indult még Radó és Gyeszák (MTK.).

VIII. *Háton-úszás* 60 m. 1. Pető Pál (BAK.) 0 p. 49.6 mp. 2. Hendl Kornél (MTK.). 3. Nagy József (FTC.) Indult még Grünwald E. (WAC.) Bécs.

IX. *Főverseny* 500 m. 1. Zachár Imre (MTK.) 7 p. 37.4 mp. Indultak még Fazekas, Pogány (BAK.), kik a versenyt feladták.

X. *Hölgyek versenye* 60 m. 1. Lengyel Jucika (MUE.) 1 p. 8.4 mp. 2. Huber Nusi (MUE.). 3. Zwillyner Hilda (MUE.). 4. Záray Katia (BAK.).

XI. *Külföldiek versenye*. 1. Edminna Grünwald (WAC.) 0 p. 50 mp. s. over. Tévedésből 100 m. helyett csak 60 métert úszott.

XII. *Junior-verseny* 60 m. 1. Magyar Rezső (MUE.) 0 p. 41.4 mp. 2. Hajdu Imre (BAK.). 3. Verő Sándor (BAK.).

XIII. *Staféta-verseny* (3×40). Mell-, hát-, magyar-úszás. 1. MTK. (Baranyi, Hendl, Hajós.). 2. BAK. A győztes MUE. csapat. (Héger, Ádám, Ónody) a zsűri diszkvalifikálta.

XIV. *Hendikep* 60 m. 1. Méri Gyula (BAK.) 0 p. 44.4 mp. 1 mp. h. 2. Freund I. (MUE.) 3 mp. h. 3. Horváth K. (BUE.) 5 mp. h. Indultak még Horváth (BAK.), Donáth (FTC.), Verő (BAK.), Grünwald (WAC.).

A vízpóló mérkőzést a MUE. II. csapata nyerte a BAK. I. csapata ellen.

Műugrás az olimpiádon.

Jelen képsorozatunk, mely immár a harmadik, folytatódáson hozza az olimpiai műugró gyakorlatokat. Jelen gyakorlatok szintén a 3 vagy 1 m. magas trampolinról történnek. 1. Csukafejes előre. 2. Csukafejes hátra. 3. Csukafejes előre, testhez illesztett kezekkel. 4. Nyújtott szaltó előre, testhez illesztett kezekkel. 5. Nyújtott szaltó hátra, vagy angyalugrás hátra. 6. Másfél szaltó kinyújtott kezekkel. 7. Nyújtott szaltó előre, másfél fordulattal. 8. Kettős szaltó előre. 9. Csukaugrás hátra, szaltóval. 10. Csukaugrás hátra, másfél szaltóval. 11. Auerbach-fejes. 12. Auerbach-fejes, szaltóval.

A Halmay-Schiele kihívási mérkőzésről érdekes hangon ír a német Sport im Wort, mely röviden elő sorolja Halmay idei győzelmeit és elért rekordjait végül arra a meggyőződésre jut, hogy ha bár 50—150 méterig terjedő távokon Halmay volna is a valószínű jobbik a 200 méteren már mesterese találja Schieleben. A német lap nagyban bizakodik a híres német szívszámban, mely szerint a 200 méter már az ő javukra döntene el. Együttal a mérkőzés színhelyét és idejét is megemlíti s 1908. január 11-ére Hamburgba helyezi azt, bár magától Halmaytól szerzett értesülésünk szerint ez minden alapot nélkülöz. Az általa ajánlott terminus: f. évi december 15-ike már elmúlt s ő nem szándékozik pihenését megszakítani.

Az év utolsó versenye. A MUE. karácsonyi s egyuttal évzáró uszóversenye igen érdekesnek ígérkezik az IWASC. tagtagainak részvétele folytán, kik minden fontosabb versenyre leadták nevezéseiket s a vízpóló mérkőzésre teljes első csapat-jukat állítják ki. A nap egyik legszebb eseménye lesz a 3+40 méteres staféta-verseny, melyben a bécsi csapat, de meg a nagyot javult MUE. csapat is erős ellenfelei lesznek a MTK. csapatjának.

ATHLETIKA

Rovatvezető: Lázár József.

Az északi népek atletikája.

Az a modern sportáramlat, amely Angliából mintegy 10 év előtt fokozottabb erővel kiindult, végig hömpölygött az

egész földtekén, mindenhol lerakván néhány pillére valót, a hol csak civilizált vagy civilizációra törekvő népek laktak, az északi népeket sem hagyta érintetlenül. Ez az áramlat a szabadsporthoz csatározást vetette el az idegen országok talajában. Sokáig lassan, majdnem észrevétlenül nőtt ez, s mi magyarok, akik ide s tova 35 esztendeje már, hogy befogadtuk, láttuk is hogyan terjedt első sorban a kiindulási forrás közelében, Hollandiában, Belgiumban, majd Franciaországban, később Németországban. Ausztriában az atlétikai sportok, főképen pedig a szorosán vett atlétika már hamarabb vert némi gyökeret, épen a Magyarországgal való sűrű érintkezés folytán. Az utolsó évek folyamán a kontinens országai között mind nagyobb lett a versengés. A magyar atlétika már nemcsak Ausztriában mutatott ki erejét, de Németországot is több ízben felkeresték. Figyelemmel kísértük a Közép-Európa országainak sportbeli fejlődését. Sokáig tényleg mi magyarok voltunk a legelsőek a szorosán vett atlétikában, sokáig azt hittük, hogy mi vagyunk az elsőek. Nem vettük azonban észre az északi népek atlétikai fejlődését, míg egyszerre csak az 1906. évi athéni olimpiádon az északi országok teljes erejükben mutatkoztak be az egész világ sportközönsége előtt, maguk mögött hagyván a kontinens összes országait, Amerika és Anglia után mindjárt a harmadik helet foglalván el, a népek nagy világversenyében.

Ez eredmény nyomán támadt meglepetés nagy volt, mert mindenkit készületlenül talált. Hihetetlennek tetszett az, hogy oly rövid idő alatt, mert hisz az északi országokban ez itt is elsősorban Svédországban, az atlétika alig 7—8 évtől kezdett tért hódítani, — oly magas fejlettségi fokot lehessen elérni. A gyors fejlődés titka igen érthető, mert Svédországban a különféle sportok, első sorban tornászata, mely már régen világhírre tett szert a téli sportok, céllovásza, mely Svájcéval vetekszik, régen megmunkálták a talajt, úgy, hogy a szabadtéri sportok első hódítási kísérlete rögtön megértésre talált és sikerrel járt.

Az ország vezető elemei, kik már át voltak hatva a testnevelés eszméjének nagyfontosságától az új irányzatot teljes erejükkel támogatták. Svédországban rohamosan terjedtek az atlétikai sportok, s innen átesapatak egyrészt Norvégiába, másrészt Finnországra. S ha valahol, úgy e három ország fiatalai találtak megfelelő sportanyagra.

E három északi ország jelenlegi atlétikai erejéről akarnunk képet adni.

Legerősebb a három között Svédország. Itt terjedt el legelőbb. Az északi atlétika hírnevét is a svédek alapították meg Athénben. Svédországban az atlétika szervezése elsőrangú. Szövetségbe vannak egyesítve az összes svéd sportegyesületek. A kormány és hatóságok rendkívül sokat áldoznak a sportok fejlesztésére. Svédország fővárosában Stockholm-ban, a Városligetben van Európa ezidőszaki legnagyobb, legszebb és legmodernebbül felszerelt sport-telepe. A sport-telep közepén fekszik a football-pálya, melyet 400 m-es futó, majd pedig kerékpár-pálya vesz körül. A legpompásabban felszerelt klubházon kívül, a tennisz-pályák egész tömege van az árnyas helyeken elszórva, melyeket óriási fedett lawn-tennisz, majd lovagló-pálya és óriási tornacsarnok egészítenek ki.

(Folytatjuk).

Sportélet Erdélyben. Filipp Endre, budapesti tennisz-tréner nagyszabású tervvel akarja az erdélyi sportélet intenzitását fokozni. A tavaszra Tusnádfürdőn épít a balatonföldvári mintájára nagyszabású sporttelepet, felszerelve azt téli-nyári tartózkodásra, és alkalmat szolgáltatva a sport mindenfajtajának üzésére. Ugyanekkor a nevezett mester Kolozsváron is akar egy sporttelepet létesíteni, amelyet szintén be fog rendezni többféle sport számára. Jellemző a sport rohamos fejlődésére, hogy ma már nagyrészt a tőkét merészelnek hasonló vállalkozásokba befektetni a vidéken is. Kívánjuk, hogy az érdekes vállalkozás stabilissá váljon s Erdélyt meghódítsa a modern testedzésnek.

Jelvények, plakettek, érmek, tiszteletdíjak

izléses és olcsó kivitelben

FÁBRI S., Ferenciek-tere 2. szám, Király-bazár.

Budapest székesfőváros szerződöttetett
a Magyar Athletikai Szövetség
a Magyar Athletikai Club □ □
és több előkelő egyesület szállítója.

A Budapesti Egyetemi Athletikai Clubban eleven sportélet kezdődött. A MASZ.—MOTESZ. harc miatt egy évig a klub vezetői a legnagyobb energiával láttak hozzá, hogy az egyetemi ifúságot meghódítsák a különböző sportoknak. Elsősorban nagy tevékenységet fejt ki Kelemen Kornél ifjúsági elnök és a klub új igazgatója dr. Gerentés László, aki a tornát és vívást vezeti. A tornát a Nemzeti Torna Egylet kitűnően felszerelt tornacsarnokában, míg a vívást a klub egyetemi helyiségében gyakorolják, és remélhető, hogy egyetemi ifjaink nem sokára ezen a téren is versenyképesek lesznek. Ugyanakkor a vívóteremben lesznek berendezve a svéd tornaszerek, amelyek kitűnő alkalmat fognak nyújtani vívóknak is a test különleges izmainak fejlesztésére. Az úszók Tamedly Mihály szakosztályi elnök vezetése alatt a Rudas-fürdő uszodájában treníroznak.

Sokan tanulják a dsu-dsient, ugyanis Szemere Miklós a klub elnöke páratlan áldozatkésztséggel ismét hozatott Japánból egy kitűnő dsu-dsient mestert, aki a klub tagjait mindennap tanítja. A látványosi pálya újjaalakítása is elhatározottat és keresztyvtele a klub igazgatójára bízott, aki bizonyára ezen a pompás fekvésű nagy területű helyen egy minden tekintetben, kifogástalan sporttelepet fog létesíteni. Alig van egyet a fővárosban, amely ennyit tud nyújtani a sportoló ifjúságnak, s éppen azért reméljük, hogy a BEAC. jövő évre erősen bele fog szólni a versenyekbe, és ki veszi a maga részét a küzdelmekből.

Rovatvezető: Moór Jenő. (h. szerk.)

Labdarugó sportunk 1907-ben.

Irta: Moór Jenő.

— Általános szempontok. —

A jubileumi év utolsó napjait éljük. Az események krónikája az évforduló előtt letezi egy perere a foliat s egy komoly pillantást vet az elmúlt esztendőre: vajon a labdarugó sport fejlődése szempontjából *külföldön és az egyetemes magyar testi kultúra szempontjából általában*, eredményes volt-e a tizedik esztendő? És miként a jó kereskedő fölállítja az üzleti év végén lelkiismeretes mérleget, hogy a nyereség- és veszteség számlából a következő év reális üzleti irányát megállapíthassa: azoképpen annak, aki előtt nem közönyös az, hogy minő rendszer szerint, — vagy minden rendszer nélkül — rakja-e le most a gyakorlati sportélet a majdan kialakuló egységes magyar nemzeti testikultúra alapjait: — annak nem szabad kitérnie az elől, hogy tárgyilagosan mérlelje az év eseményeit. Mert a szemünk előtt lezajlott események közelsége miatt a krónikás tolla első sorban csak a saját lelkeben támadt benyomásoknak, vagy a megnyilatkozott közvéleménynek adott visszhangot: most ellenben, az évforduló meggyőzően, mint egy határdombról visszatérő, az események logikai kapcsolatát és tanulságait is tisztábban láthatja a szemlélő.

— Az iskolai labda ugas. —

Sajnos, a labdarugást rendszerint figyelmen kívül hagyják ott, ahol az iskolai testi nevelés kérdéseiről manapság szó esik. Míg ez a testet és lelket egyaránt megkapó testgyakorlat nálunk példátlan gyorsasággal meghódította nemcsak az ifjúságot, hanem a nagyközönséget is, addig a hivatalos tényezők közönyén, sőt ellenszenvén alig észlelhetünk valami enyhülést. Szigorú rendeletek tiltják az ifjúságot attól, hogy e szíve szerint való testgyakorlatnak hódoljon. Sőt éppen a közelmúltban adódott ki ismét egy szigorú rendelet^{*)}, amelyben az ifjúságnak a nyilvános egyetek versenyén való

részvétele fegyelmi vétségnek minősítették. Micsoda más ez a rendelet, mint egy újabb és nagy akadály a labdarugó sportunk szabad terjeszkedésének? Mert bár nyilvánvaló dolog az, hogy a középiskolai labdarugók jó része dacol a tilalommal s különféle kibúvókkal mégis módot keres arra, hogy érvényesülésre törekvő játékkedvét a nyilvános egyetek kebelében elégítse ki, mégis a büntetéstől való félelem sok ifjút a szobafülött levegőjébe zár inkább. Ez pedig nem lehet célja sem a közoktatásügyi hatóságoknak: sem az egyeteknek, illetve szövetségeknek.

Előre látott állapot ez. Az 1905-ik év tanulságairól írván, a múlt év január 28-án egy helyen ezt mondjuk^{**)}: „A tényleges állapot az, hogy középiskolai labdarugás igenis van. Van és napról-napra jobban lesz. És ezt a középiskolai labdarugást hallgatással megsemmisíteni nem lehet. Ezzel számolni kell, mert inná helyet kér magának az egyetemes sportéletben. Most még csak ké: de ha most nem jelöljük ki a helyét: nem sokára követelni fog! És akkor, ha majd már követelni is tud: nagyon könnyen megeshetik az, hogy éppen sággal nem az egyetek mostani guszta szerint helyezkedik el *magá*: az egyetek és a szövetség nélkül, sőt esetleg azok ellenére. És ez nem is olyan lehetetlen. Nem kell ugyanis más hozzá, mint egy olyan közoktatásügyi miniszter, aki véletlenül ért a sporthoz, aki híve az angol rendszerü testnevelésnek és aki foglalkozik is kissé közelebből az aktív sportélettel. Olyan lehetetlen elképzelni ilyen körülmények között azt, hogy egy szép reggelen az a miniszter törvényes alapot ad a középiskolai labdarugásnak s elrendeli, hogy e sport gyakorlati iskolák szerint szerveztessék és rendeztessék, mint az pl. most Angliában, persze — ott szabad oktatási rendszer lévén — miniszteri rendelet nélkül van? Biz ez nem lehetetlen. Természetes következménye aztán a dolagnak mégis az lesz, hogy a középiskolai tanulók teljesen kivonótnak az egyetekből s az ide vonatkozó régi miniszteri tilalomnak teljes szigorral érvény szereztetik.“ — Nyilvánvaló, hogy a vonatkoztatott s a budapesti tankerületi főigazgató által csak november 30-án kihirdetett rendelet szigorú és következetes végrehajtása igen súlyos válság elé állítaná labdarugó sportunkat, miért érdemes is, szükséges is vele foglalkozni.

A hiba ott van, hogy az illetékes tényezők, még pedig első sorban a MLSz., igen keveset foglalkoztak az iskolai labdarugás fontos kérdésével. A gyakorlati sportemberek között majdnem egyedül állottunk azzal a nézetünkkel, hogy a labdarugás egyetemes fejlődésének érdeke első sorban az (nem is szólván a testi kultúra szempontjáról), hogy a labdarugás az iskolákon népszerűsítették és, mint az iskolai testgyakorlati anyag egy része, meghonosították. Ez pedig csak az *iskolai jelleg erős kidomborításával érhető el*. Erre pedig semmi gondot nem fordított a MLSz. Sajnos, az oly szépen indult Középiskolai Labdarugók Szövetségének vezetése tehetetlen kezébe került, akik — úgy látszik — teljesen lejáratták azt. Pedig szép és jobb sorsra méltó gondolat volt a szövetség alapja s ha céltudatosan sáfárkodott volna a rábizottakkal, akkor ma már az iskolák közötti kérdések rendszeresítésével minden bizonynyal közelebb hozta volna a pedagógiai köröket a footballhoz is. Azonban a KLSz. működése — különösen az 1907. év második felében — jóformán csak a teljes tértelenség volt, minék következtében a közoktatásügyi miniszter enlített rendelete igen sok iskola ifjúságát majdnem teljes tértelenségre kárhoztatta. Nem segít a bajon az sem, hogy, különösen az év vége felé, maguk a nyilvános egyetek igyekeztek ilyen középiskolai tanulókból álló ifjúsági vagy gyermeke-apatokat szervezni. Az eszme ugyan jó volt, a törekvés is dicséretreméltó: de félt, hogy a rendszer továbbfejlesztése megbukik majd az iskolák vétoján.

Ebből a szempontból itéve meg a helyzetet, az év végén megállapíthatjuk, hogy hiba volt az, hogy a MLSz. az 1907-ik évben is teljesen közönyösen viselkedett az iskolai és a vele szorosan összefüggő főiskolai labdarugás iránt. Most már elérkezett a tizenkettedik óra. Labdarugó sport-fórumaink az

^{*)} A vall. és közokt. min. 1907. nov. 13-án kelt 41099 sz. rendelete.

Amerikai rendszerü uri szabóság

Bridapest, IV., Szervita-tér 3. szám, I. em.

Kifogástalan szabású, legjobb minőségű angol és belöldi divatszövetekből készült telikátót 33 forint és 43 forintért, csakis mérték és próbatán adunk. **Adhatjuk**, mivel áruinkat készpénzben olesóbban vásároljuk. **Adhatjuk**, mivel csakis készfizes ellen szállítunk. **Adhatjuk**, mivel nem hitelezünk, tehát veszteség nincs az árba kalkulálva. **Adhatjuk**, mivel csakis szervezett, de elsőrendű munkásokkal dolgoztatunk.

1908-ik évben vagy megvalósítják az e téren reájuk várakozó reformokat, vagy elveszítik e reformokra minden befolyásukat; létrejönnek azok nélkülük is. Az események gyorsan fejlődnek s az iskolai testnevelési reform immár a megvalósulás küszöbén áll. A kultuszminisztériumban már félig együtt van az anyag, sőt már egyik-másik rendszerrel kísérleteznek is. A vezető szerepet vivő szövetségek is erősen dolgoznak ez irányban. Természetszerűleg saját eszméik érvényesítésére törekcsenek. A MASz. külön iskolai testnevelési osztályt létesített; az evzős szövetség már régóta foglalkozik az iskolai evzős gondolatával s pl. Győrött már kísérletek is folytak ez irányban; a most megalakult uszósövetség egyenesen kötelezővé akarja tenni az uszástaniást az iskolákban; a rendezetlen állapot hátrányait súlyosan érző főiskolai ifjuság egész önálló és külön szövetséget létesített a főiskolai testnevelési reform érdekében; szóval serény munka indult meg az egész vonalon. Csak a MLSz. érzéketlen e kérdések iránt. Pató Pálék elve soha jóra nem vezetett; sokkal nehezebb lesz érvényt szerezni a labdarugás elvi kívánságainak a testi nevelés reformjában akkor, ha a munkálatok már befejeztettek, mint most, midőn még az anyaggyűjtésnél tartunk. Videant consules!

Szövetségi élet.

De nemcsak az iskolai testnevelés követelményei szempontjából, hanem egyéb okokból is szükséges immár a MLSz. szervezeti szabályainak gyökeres reformálása. Az 1907-ik év folyamán ismételtén történtek olyan dolgok, amelyeknek rendszerré válása alapjában rendítene meg a szövetség tekintélyét és komolyságát. Ilyen volt pl. az emlékeztető „Postás-ügy“ epilogusaként Roóz és Rusz játékosoknak megkegyelmezése a tanács által, mikor már egy felsőbb forum. a közgyűlés, elutasította egy ízben a kegyelmi kérvényt. A lelkiismeretlenségnek és az önös egyéti érdek hajszolásának csunya prototípusa volt ez a kegyelmezési tény, amely az 1907-iki szövetségi év egyetlen foltja. Kétségtelen, hogy a szövetség tisztikara és a tanács komolyabb elemei teljesen hibátlanok ezekben a pücsökben; de hibásak a szövetség szabályai, melyek az érdekképviseleti tanács intézményével még lehetővé teszik azt, hogy esetről-esetre más érdekek és külső befolyások érvényesülhessenek az alkalmi többségekben. Ez az eset azonban ismét aktuálisra tette az alapszabályok revíziójának s a választott tanács behozatalának eszméjét, amilyen is inkább, mert az iskolai testi neveléssel összefüggő kérdések helyes megoldása csak a mainál homogénebb és higgadtabb tanács-csal képzelhető. Ezt pedig csak választás útján szerezhet ma már valamely szövetség.

A választott tanács intézményét megköveteli immár a szövetség tekintélyének növekedése is. Mert az elmúlt esztendő igen szép jeleit adta ennek is, hogy csak a MLSz.-nek az osztrák és a cseh szövetségek között való perdöntő ténykedését emeljük ki. De a szövetség immár annyira megerősödött befelé is, hogy rendszabályaiiban fokozatosan keresztülvihette azokat a sportrend, érdekében okvetlen megkívántató egységességi elveket, melyeknek könnyelmű megsértése a MOTESz. által atlétikai sportunkban fölidézte azt az immár másodéva tartó szomorú belvíz-válságot. A MOTESz. rendbontó példája mementó gyanánt állt a MLSz. előtt, mely éppen a kellő időben alkotta meg azt a hatalmi paragrafusát, mely biztosítja neki hazánkban a labdarugás terén való egyeduralmat. Teljesen azonos ez az intézkedés a MASz.-éval; a végrehajtásában azonban a MLSz. annyi szívesesebb volt, hogy a MASz. korábbi hasonló szellemű föllépésével a szabály helyes — és kormányzati szempontból elengedhetetlenül szükséges — szelleme már a köztudatba ment át.

Általában véve a Magyar Labdarugók Szövetsége az 1907-ik évben igen nagy tevékenységet és igen eredményes munkát végzett, amelyre tanulmányunk csoportosításában alább is mindig rámutatunk. A jubileumi évet a komoly munkával ünnepelte a MLSz., mely az elismeréssel sem maradt adós ott, ahol az igazi érdem kiüntetéséről volt szó.

(Folytatjuk.)

Mérkőzések. Hírek.

Rambler mérkőzés.

A ritka szép téli napokat a Budapesti Ramblerok ügyesen kihasználták s a holt szezonban a játékonyság szölgátába gyűjtötték össze 22 jó klasszisu játékosat a mult vasárnap a millénári verseny pályán. A mérkőzés minden tekintetben jól sikerült s a nemes emberbaráti célokra is jutott egészen esinos összeg, mert a mérkőzést mintegy 1000 főnyi közönség nézte végig, amelyet a nyújtott sport teljesen kielégített. A BR. a következő két csapatot állították ki: A csapat: Kazár (UTE.) Rumbold, Manglitz — Károly, Bródy (FTC), Ficzere — Molnár I. Gorszky (FTC), Késmárky, Molnár II. (BTC), Szabó (UTE). B. csapat: Bihary — Fehéry, Schwartz — Kovács (BTC), Szednicsék (Törökvs), Weinber (FTC) — Forstinger (33FC), Leviczky (BTC), Vaniesek, Weisz M. (33FC), Molnár III. Győzött 2 : 0 arányban a B. csapat, ami főleg Kazár kapus rovására irandó. A győztes csapat lapunk szerkesztősége által felajánlott 11 ezüst plakettot kapta. A második felidőben az A. csapat volt fölényben, de gölt löni nem tudott. Bíró: Minder Frigyes (BTC.) volt.

A játékonyság cebra való tekintetből fölkértünk a következő ideiglenes elszámolási adatok közlésére:

Béretelt volt: Jegyekért 286 korona 80 fillér, Brüll Alfréd adományából 50 korona, összesen 336 korona 80 fillér.

Kiadás volt: Ruhamosás, szállítás, szolgásméltlyzet, érmek, vésés és egyéb költségek, összesen 88 korona.

A tisztajárdelem telt 248 korona 80 fillér, mely felerészben az Önkéntes Mentő Egyesület, felerészben az Ujságírók Nyugdíjgyulete javára megy. Hogy — az adott körülmények között figyelemre méltó — szép anyagi eredmény létrejöhetett, az első sorban annak köszönhető, hogy az összes anyagilag közreműködött és érdekelt sporttestületek és egyének a játékonyság cél érdekében lemondottak részesedésükről. Így a Budapesti Versenypályaszövetség lemondott illetve följajánlotta az 50 koronát kitevő pályabért, a MLSz. lemondott illetve följajánlotta a 28 korona 18 fillért kitevő 10%-ot, a bíró pedig az 5 koronát kitevő tiszteletdíjat. Ezen kívül a Nemzeti Sport szerkesztősége 11 drb. ezüstplakettot ajánlott föl.

Hivatásos játékosok szövetsége. Rossz idők járnak Angliában a professzionatus részvénytársaságokat egyesítő EFA.-ra. Ez év tavaszán otthagyták a régi szövetséget az amatőrök színe-ava, úgyhogy az EFA.-ban ezzel minden súly a professzionisták kezébe került. Az amatőrök távoztával maguk a hivatásos játékosok is elérkezettnek vélték az időt arra, hogy az EFA.-val és a részvénytársaságokkal szemben érdekeik védelmére külön szövetséget alakítsanak. A tervezetést tett követte s most W. Meredith, a Manchester United kiváló játékosának vezetése alatt megalakult az angol hivatásos játékosok szövetsége. Kíváncsiak vagyunk rá, vajjon mit szól ehhez az EFA.-?

Ifjusági Labdarugás.

Az ifjusági bajnokság 1907. 1908. évi bajnoki mérkőzéseinek tavaszi sorrendje.

A mérkőzések március első vasárnapján kezdődnek. Pályát a jobb oszlopban feltüntetett egyesületek választanak. A pályaválasztó fél nyolc nappal, a pályát nem választó fél tizenegy nappal előbb írásban a mérkőzést lemondhatja. Labdaról és bíróról az egyesületek közösen trtoznak gondoskodni.

márc. 1.	ÖSE. — BLJ-i BTK. — ETC. MSC. — V. k. LE	ápr. 5.	ETC. — ÖSE. BTK. — MSC. I. — FSC. II. — RSzMihály
márc. 8.	KSPC. — FSC. I. — II. ÖSE. — RSzMihály	ápr. 12.	FSC. — ÖSE. VI. k. LE. — BLJ. I. — KSC. II. — BTK.
márc. 15.	BLJ. — BTK. ETC. — MSC. FSC. — VI. k. LE.	ápr. 26.	VI. k. LE. — BTK. BLJ. — MSC. * ETC. — FSC. KSPC. — RSzMih.
márc. 22.	II. — KSPC. ETC. — VI. k. LE. BTK. — ÖSE. I. — RSzMihály	máj. 3.	ÖSE. — MSC. ETC. — KSPC. RSzMihály — BLJ. II. — FSC. I. — VI. k. LE.
márc. 27.	BLJ. — ETC. II. — ÖSE. MSC. — FSC. VI. k. LE. — KSPC		

Mindenütt kérjük a
„NEMZETI SPORTOT“!

máj. 10.	BLJ. — KSpC. FSC. — BTK. II. — VI. k. LE. MSC. — RSztMih.	máj. 31.	VI. k. LE — ÖSE. RSztMihály — ETC I. — BTK. II. — MSC.
máj. 17.	II. — ETC. RSztMihály — FSC. I. — BLJ. BTK. — KSpC.	jun. 7.	KSpC. — MSC. I. — ETC. II — BLJ. BTK. — RSztMih.
máj. 24.	FSC. — BLJ. ÖSE. — KSpC. I. — MSC. VI. k. LE. — RSzt. VI. k. LE. RSztMihály	jun. 14. } jun. 21. }	Az esetleg elhalasztott mérkőzéseknek fentartva.

A június 21-ike után lejátszandó bajnoki mérkőzések a szövetség által figyelembe nem vétettek. A tavaszi fordulóban az ILSz. csapata két ízben fog szerepelni. Az I. és II. számok az aktíve nem szereplő egyesületek helyett vétettek be.

Intéző-bizottság.

Ifjúsági hírek. A bajnokság tavaszi fordulójában 9 egyesület vesz részt, melyeken kívül a szövetségnek 3. egyesülete van. A Józsefvárosi Sport Club legutóbb tartott ülésében a következő tagait zárta ki: Ápril Endre, Dolezsál Károly, Németh István, Baki Endre, Nikolicza Lajos, Weisz Vilmos és István, Mohán Gyula, Harezga János és Némédi Imre nevű tagjait, kik mindannyian az egyesületi fegyelem ellen vétettek.

Különösen Némédi Imre követett el súlyos szabálytalanságot, kire felhívjuk a sportkörök figyelmét. A Józsefvárosi SpC. vezetősége nagyon helyesen teszi, midőn az ilyen rendbontó tagjait kebléből kizárja.

Az Ifjúsági Labdarugó Szövetsége 1908. február 1-én szombaton öt éves fennállásának megünneplésére kabarettel egybekötött *Jubileumi Táncestélyt* rendez.

Rovatvezető: Dr. Gerentsér László.

A svéd torna bemutatása.

Ottó József dr. kiváló fővárosi tornatanárt kiküldte tavasszal a közoktatásügyi minisztérium Svédországba a svéd tornarendszer tanulmányozására. Nagyszerű munkájának eredményéről f. hó 18-án d. u. 5 órakor számolt be a közvélemény és szakértők előtt a Nemzeti Tornaegylet tornacsarnokában. Jelen voltak az érdeklődő közönségen kívül Gerenday György dr. a MASz. alelnöke, Bernát Béla orszgy. képviselő, Maurer János tornafelügyelő és a tornatanárok nagy része.

A svéd tornarendszer ismertetése felolvasással kezdődött. Mivel a felolvasást egész terjedelemben fogjuk közzélni, ezzel most nem foglalkozunk részletesen, csak annyit említettünk meg, hogy igen világosan és szabatosan ismertette Ottó József dr. a svéd tornarendszer kiváló előnyeit, nem felejtkezvén meg hátrányairól sem, amelyek azonban az előbbiekhöz képest elenyészően csekélyek.

A tartalmas felolvasás után Ottó József dr. pompásan fegyelmezett tanítványaival mutatta be a játékgyakorlatokat, majd az értékes szabadgyakorlatokat. Ezek után következtek sorban a ríbstolon, tornapadon, bom-mon és a lods-teen végzett gyakorlatok. A szemlélők egyaránt meggyőződhettek, hogy ezen gyakorlatok mily kitűnő testedző hatásnak és mennyire alkalmasak arra, hogy egyszerre egész osztályt foglalkoztatható legyen.

A tanulók bámulatos ügyesen és szabatosan végezték a gyakorlatokat és különösen a lods-teen (rács) végzett mutatványok többször ragadtak tapsra a nézőközönséget.

Nagy elismeréssel kell adoznunk Ottó József dr. tanárnak a tanulmány útján végzett munkájáért és azért a fáradságáért, amelylyel tapasztalatait az érdeklődő közönségnek és

szakembereknek oly érthető és világos formában bemutatta. De nagy hálával vagyunk eltelve a közokt. minisztérium iránt is, amiért uttörő munkát végzett, amidőn egy merész lépéssel beállítja testgyakorlati anyagunkba a svéd gymnastikát akkor, amikor a külföldi tudományos elméletek a svéd tornarendszernek élettani hatásait máris beigazolták.

A külföld minden államában, ahol felfogták az ifjúság testi nevelésének rendkívüli fontosságát, reform-reform következik. Nem maradhatunk tehát mi sem el a külföld kultur államai mögött. Sargent dr. orvos, a harvardi és az ettani testnevelés-akadémia vezetője foglalkozott legutóbb egy nagybecsű munkájában a jelenlegi testnevelési rendszerekkel.

Németországban, amelynek kitűnő tornarendszerét Jahn alapította meg, az utolsó tíz év óta maguk a tanítók nyilatkoznak úgy, hogy e különben kiváló rendszer sem elégti ki a követelményeket. Ha jó is e rendszer sem eléde nem kielégítő. Beviszik tehát a svéd tornát és főleg a szabadtéri játékokat és magát a régi német tornát is mindinkább szabadban üzik.

Angliában, ahol maga a társadalom teljesen meg van elégedve az angol testnevelési rendszerrel, mindinkább érezhető az iskolákon belül, hogy az atlétikán kívül bizonyos methodikus testnevelési rendszerre is van szüksége, és ezért sürgetik a svéd torna és a katonai rendgyakorlatok (drill) behozatalát, de csak mint kiegészítő gyakorlatokat. Tudniillik amit az atlétika nem végez el teljesen, azt ezen svéd és katonai gyakorlatokkal pótolják. Az angol különben kitűnő helyzetben van. Ez az egyetlen nemzet, amelynek vérében benne van a sport szüksége, s amíg máshol szükség van a tanulól ifjúságot rászorítani a mozgásokra, az angoloknál ez magától jön.

Franciaországban tulnyomó részben katonai és az ugynevezett esztétikai gyakorlatok voltak elfogadva sergyakorlatokkal kapcsolatban. Ezzel szemben az utóbbi időben az enyhe jellegű tornagyakorlatok helyett az atlétikát és a szigorubb svéd gymnastikát óhajtják behozni.

Belgiumban teljesen érvényesítette magát a svéd rendszer, különösen Lefebure kapitány agitációja folytán.

Amerika teljesen átvette az angol testnevelési rendszert, de itt már hiányzik az a nagy szeretet a testgyakorlatok iránt. Ezért szüksége merült fel annak, hogy az atlétikai mozgások mellett torna-, mint pótgyakorlatok is végeztesse-nek. Az egyesült államoknál, mint mindenben, úgy a testnevelés terén sincs egyöntetű rendszer, de a legujabb mozgalmak ugyanoly irányuak mint nálunk Magyarországon, vagyis eklektikusak. Kiválasztják minden rendszerből ami jó és használható. Különösen azzal jellemezhető ezen új irány, hogy teljesen a fiziológia és a higienia alauján nyugszik, s ezen új helyes irány adja nekünk is a legjobb anyagot a reformokra.

A *svédek*nél az utóbbi időkben óriási arányokat öltött az angol atlétika, s azonkívül mint nemzeti atlétika szerepel a különféle téli sport. Érzik maguk a svédek is, hogy a svéd gymnastika és a katonai testgyakorlatok nem elégti ki a fiatal fejlődő szervezetet. A svéd torna óriási előnye, hogy bonetani és fiziológiai alapon épült fel és a mozgások simulanak az emberi szervezet szükségleteihez. Az orvosi alap biztosítja a test egyenletes fejlesztését és a test belső főszerveinek az erősödését, de mivel sok tekintetben nélküli azt a nagy előnyt, ami a szabad levegőn való mozgásban nyilvánul, a svéd torna sem lehet kizárólag alapja a testnevelési rendszernek, hanem egyrészt mint a testgyakorlatok nevelő alapja másrészt mint korrekív, pótananyag szerepelhet.

A tornász bajnokságok.

Vége-velahára a MOTESz. is megtalálta önmagát és tornával is kezdett foglalkozni. A múlt vasárnap a Nemzeti Tornacsarnokban megrendezte Magyarországi tornász bajnokságait. Nehéz, fáradságos küzdelmek s egy ellen-tornászövetség alapításának réme bírhatta csak rá az öreg maradiakat a tornabajnokság kiírására. A kiírást örömmel fogadták a versenyzők, bár nem felelt meg mindben törekvéseiknek. Nem egyéni, hanem összetett — mondhatnók: félig-meddig allround-bajnokságot kaptak. Ez az oka annak, hogy a versenyzők zöme távolmaradásával tüntetett e félév bajnoksá-

gok ellen, úgy, hogy a jobb sorsra érdemes bajnokság csak négy versenyző, többé-kevésbé közepes színvonalu munkájára zsugorodott össze. Tornászörökben különösen feltűnt a MOTESz. hegemoniát tartó egyletének a BBTE-nek teljes távolmaradása az egyéni versenyektől, pedig van néhány jó tornásza. Persze, a jó budaiaiak csak azt kívánják, hogy a MOTESz. támogassa őket mindenáron, viszont ők csak akkor rukkolnak ki, ha éppen jól esik. Hanem hát akárhogy volt, de mégis csak megesett, hogy a nagy tüntetésnek szánt tornászbajnokság csak négy versenyzővel zajlott le. Bizony: — lezajlott. A zaj azonban nem annyira a külsőségekben, mint inkább az egyletek otthon kifejezett elégedetlenségében nyilvánult meg. Mert nagyobb bírói tévedést — (nevezük így) — mint a BTC. első helyét a csapatbajnokságban, még az utolsó évek hírhedt tornabíróságának történetében sem találunk. A Postások, a Szegedi TE., a MTK. mintacsapatok nemcsak pontokkal, hanem határozott klasszissal jobbak voltak a BTC-nél. Valóban okosan tette a versenybíró, hogy az „erőkülönbséget” pontokban nem hirdette ki, mert akkor a néma megdöbbenést aligha gunyos kacaj nem váltotta volna fel. Nem vagyunk barátjai a bírói ítéletek felülbírálásának; azonban ebben az esetben meg tudjuk érteni, hogy a lepontozott Postások első haragjukban kijelentették, hogy kilépnek a — MOTESz.-ből. Az általános benyomás tehát az, hogy a tornász-bajnokságokat agyonrendezte a MOTESz, amely pedig 25 év óta megtanulhatta volna a jó rendezés titkait egyleteitől.

A várt ünnepélyes hangulat elmaradt, a sportörök-hidegen fogadták a különben kétségtelenül haladást jelentő — bajnokságokat. Még csak a MASz. sem avatkozott bele, pedig éppen olyan joggal tehetné volna, mint amilyen joggal a MOTESz. beleavatkozott az atletikába.

Sportszempontból is több kifogás emelhető a verseny ellen.

Mindjárt az egyéni bajnokság szermegválasztásánál hibásan jártak, mert gyűrűhintát, egy nálunk kevésbé kultivált szert írtak elő az első bajnokságra. Nem tudjuk, hogy szándéka-e a tornászövetségnek a jövőre rendezendő tornászbajnokságot ugyanezen szereken rendezni, avagy ezt kénye-kedve szerint évenként változtatja? Azonban mindenestre e célból is üdvös lenne, ha az egyes szereken külön rendeznék a bajnokságokat. Az egyes szerekre nézve pedig egy egységes megállapodásra kell jutni, nehogy a maihoz hasonló dolog előforduljon. A gyűrű-gyakorlatoknál ugyanis igen fontos, hogy a gyűrű lengési hossza milyen nagy. A legtöbb tornateremben a gyűrű 3—4 méter hosszú. A Nemzeti Tornacsarnokban, ahol a bajnokságot megtartották, 5—6 méter a gyűrű hossza. Már most könnyű elképzelni, hogy az előírt gyakorlatnál négy közül miért sült bele három.

Ugyancsak nagyok az eltérések a gyakorlatok értelmezésében. A kiírásokat ugyanis többféleképpen lehet értelmezni, mint ahogy többféleképpen értelmezték a csapatbajnokság erőgyakorlatainál.

A jury ítéletével is csak részben vagyunk megelégedve. Az egyéni bajnokság győztese, *Erődy Béla*, határozottan klasszis tornász, ki gyönyörű gyakorlataival, elegáns előadásával méltán rászolgált a bajnoki névre. Vele teljesen egyenrangú *Gellért Imre*. Reméljük, hogy ez a fiatal, ambíciós tornász büszksége lesz valamikor a magyar névnek. Csak csekély pontkülönbség választotta el *Erődytől*, de a részletes pontozást a legnagyobb titok fedi. A Postások e két tornászát egy egész klasszis választja el a BTC két tornásztól.

A csapatbajnokság helyezése szerintünk teljesen irreális. Amikor *Czölder János dr.* kihirdette az eredményt, az emberek egymásra néztek és bámultak. Semmi egyebet nem csináltak. A BTC, amelynek legjobb esetben a negyediknek kellett volna lenni, viszi el a pálmát, holott mindenki vagy a szegediek, vagy a MTK-t, vagy a Postásokat várta elsőnek a BTC, illetve a B. (B) TE előtt. A pontozás eredményeit itt is a legmélyebb homály fedi. Úgy látszik, hogy az eredmény kihirdetése után adták csak össze a pontokat.

A viadalon megjelent egyébként *Jekelfalussy Lajos* honvédelmi miniszter, dr. *Nagy Emil* orsz. képviselő, aki egyébként egy nagy és szép beszédben ünnepelte az első tornászbajnokságot. *Kun Gyula* főt. tanácsnok, *Kollár Lajos*,

A verseny lefolyása egyébként a következő volt:

D. e. 9 órákor. Az egyéni előírt erő és ügyességi gyakorlat a korláton és gyűrűn, ugyancsak loátgugolás hosszában.

D. u. 3 órákor. Csapatbajnokságok előírt két gyakorlata a magasnyújtón.

Este 6 órákor. Felvonulás. Egyetenként 10—10 tornász: a BBTE., Postás, BTC., KAOE., NTE. és az OTE. 5 tornászzsal a Szegedi TE. *Bély Mihály* vezetésével tetszetős tagcsapatgyakorlatokat mutattak be, utána a csapatbajnokság harmadik előírt gyakorlata következett. Ezt követte egy egyéni szabadon választott gyakorlatok a korláton és gyűrűn. Végül a tornászakadémia következett.

Rovatvezető: *Král Sándor* cs. és kir. tüzérkapitány.

Francoziaországban léghajóflotta szervezésén munkálkodnak Moissonban a „Patrie” mintájára öt balont készítenek. Ezt a típust fogadták el, mint a kémszemlére alkalmasat. Az új léghajókön lényeges javításokat eszközölnek, mindazonáltal a további kísérleteknek ezek csak mintegy első mintáját alkotják. Nevük „Republique”, „Liberté”, „Verité” és „Justice” lesz. A négy utóbbi Belfort, Epinal, Besançon és Lyon erődnél van száma míg a „Republique” Toul-ban, a „Patrie” II. pedig Verdunban fog állomásozni.

Parancsnokváltás a wieni cs. és kir. katonai léghajós osztálynál. Tekintettel arra, hogy az eddigi parancsnokot, *Starcséri János* ezredet, a triesti I. vartüzér ezred parancsnokává léptették elő, a kinevezési lap legutóbbi számában a léghajózási körökben ismert *Hinterstoisser Ferenc* századost nevezték ki a léghajós osztály parancsnokává.

Léghajóvezető asszony. A berlini „Léghajós egyesület” legutóbbi ülésén egy hadnagy feleségének, *Kwiewnate Emma* asszonynak megadták a léghajóvezetés jogát. Az előírt számú utat már megtette, ezenkívül a kiküldött bizottság előtt is bemutatta ügyességét egy próbamenet alkalmával.

Motorléghajós egyesület Páris-ban. *Charley C. S.* ur a Mercedes autómobilok azelőtti képviselője egy motorléghajókat készítő egyesület alakításán munkálkodik.

Léghajós-pavillon Páris-ban. A Páris melletti Neuilly-ben léghajós-pavillont akarnak létesíteni. Az ezme a buifalói kerékpárverseny igazgatóságától származik, mely több ismert léghajós szaktekintéllyel lépett tárgyalásba. Hetenként legalább 2 felszállást rendeznének, melyen amateur léghajósok is résztvehetnének.

100 000 frank kormányozható léghajóért. Amerikának eddig nincs kormányozható léghajója. A new-yorki Thompson ezért zárt körben 100 000 frank díjat tűzött ki egy „amerikai kormányozható léghajó” konstruálására.

Kormányozható léghajó készítése Oroszországban. A főmérnöki osztályhoz egy kormányozható léghajó építésére vonatkozó tervezetet nyújtottak be. A léghajó bunka kizárólag orosz gyártmány lehet. A motor, melynek építését már megkezdtek, 4 hó alatt elkészül. Legközelebb már a léghajó befogadására szolgáló csarnok építését is megkezdik.

Érdekes táv-léghajózás. Dr. *Wegener*, az ismert német léghajós, ki 52 és fél órával a távleghajózás világrekordját megteremtette és tartja, múlt hónapban a „Frankfurti fizikai egyesület” nevű léphajóján, mely 1437 m² űrtartalmu, Rheinfeldenből léghajós utat tett. A Vogesen és a (Aermel-canal) csatornán keresztül 40 óráig tartó utazás és körülbelül 1000 km.-nyi ut hátrahagyása után London nyugati részén simán kikötött.

Nagyfontosságú katonai technikai találmányt tart a francia katonaságnál szolgáló *Chéramy*. Ez abban áll, hogy felfedezte a léghajóburok közlekedési eszköz gyanánt való használatát, amennyiben valamely folyó egyik partjával a másikra egy egész erőd minden baj nélkül átvonulhat. Négy gépezet a burok kifeszítésére és két alumínium rud teljesen elegendő a burok hiddá való átalakítására. Ezen állítást kísérletileg is bebizonyították.

ZORN MÓR

BUDAPEST — BÉCS

**Butorszállítási és berak-
tározási vállalata.**

Képviselve bel- és kül-
földön minden nagyobb
városban.

≡ BUDAPEST, ≡
VIII., József-körút 18. sz.

OLBRICH L.

magyar football- és
sportkülönlegessé-
gek árjegyzéke ki-
vánatra ingyen és
bérmentve.

Budapest, VI., Teréz-körút 6.

TELEFON: 80-44.

Elsőrendű ajánlatok! Személyi hitel! Elsőrendű ajánlatok!
Válaszbélyeg melléklendő. Kéjen prospektust!

Kezes és kezes nélkül katonatisztek-, papok-, lelké-
szek-, udvari-, állami-, megyei- és magántisztviselők, tanítók,
kereskedők, iparosok, nyugdíj egosult hölgyek, kereskedelmi
alkalmazottak és magánosokrak 1/4—20 évig terjedő időre
havi, 1/4, 1/2 és egész évi tőkekamat-törlesztéssel!

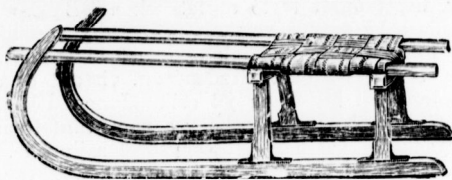
Különlegesség: A páris-bécsi enquete értelmében tőkésitem a jövedelmei.
Jelzálog hitel! 300 koronától felébb I. II. és III
helyre földiek-, városi és vidéki há-
zak, nyaralók, gyárak, fürdőépületek, malmok, ásványviz és
egyéb források és kőbányákra, a becsérték 1/4 részéig.

Építési hitel! építésfélben levő ingatlanokra 2—3
részletben, oly arányban, amilyen arány-
ban az építkezés előrehaladt.

bank- és magánadósságok konvertálása!

Előnyösen! Szolid alapon és gyorsan eszközölöm mindezen
fenti műveleteket elsőrangú bel- és külföldi intézetek által.

ZÁBORSZKI JÓZSEF lezármítoló és hankiroda, Budapest, VI., Sziv-u. 28.

Téli sport-cikkek.

Műkorcsolyázók részére „Les Alexander”
legelső minőségű ver-
senykorcsolya 9 forint.

Gyorskorcsolyázók részére, Hagen,
Eriksen, norvég és
svéd versenykorcsolyák.

Halifax forint 1.50, Mercur, Jackson Haynes Jég-
vitorlák, és vitorlakorcsolyák

Jégjátékok Hockey ütők és labdák, Jég hockey
játékszabály 10' kr.

Svéd-, norvég-, svejci-, tirol-, hallvö'gyi- és
amerikai **rodel**

Sport és gyermek-szánkók

Rennwolff, Tobhogan, skeletón stb. Norvég skák, láb-
szánkók, hótálpak.

Lilienfeldi "ski" párja 15 frt.

Téli sporttőzések, fejre húzható hó-
sapkák, teljes fel-
szerelések, legnagyobb választékban

Kertész Tódor sport-
üzletében

BUDAPEST, IV. ker., Kristóf-tér.

≡ Teljes sport árjegyzék ingyen és bérmentve. ≡

Olajfestésű arcképeket

festek 50 koronától feljebb 10 koronás részletekben
életnagyságban, előmintáról vagy fényképről is.
Iparművészet tervezések, fabégetések, tájképek,
szentképek, Rákóczi, Kossuth, Petőfi, Aradi vér-
tanuk arcképei, valamint általam is festett mester-
művek másolatokban megrendelhetők

Daróczy Sándor

festőművész műtermében

Budapest, VIII., Szűz-u. 3. sz.

* Magyarak! A kész ruha bécsi gyári munka! *

Klein Adolf férfi-szabó-üzlete

Budapest, VI., Dessewffy-utca 23. sz.

Készít mérték szerint öltönyt vagy felöltőt 15 forinttól
feljebb valódi gyapju-szővet maradékokból. — Több évi
tapasztalatomat Neuländer Testvérek és Weiner és Grün-
baum cs. és kir. udvari szabóknál szereztem.

~ Művészies munka. ~

AUTOMOBIL

a „Magyar Automobil Club“ hivatalos lapja.

Főszerkesztő: FRIEDRICH NÁNDOR. ✻ Felelős szerkesztő: LINDNER ERNŐ.

Főmunkatársak: BIRÓ ALAJOS és HOLUB JÓZSEF. ≡ Szerkesztőség: Budapest, VIII., Eszterházy-u. 6.

A Gobron-Brillié motor helyzete a nemzetközi automobilversenyeken.

Már körülbelül harmadik éve, hogy mozgalom indult a különböző versenyeken résztvevő kocsiknak szigorubb szempontok szerint való limitálására, de 1906 szeptemberéig senki sem gondolt még arra, hogy a Gobron-Brillié kocsikat más szempontok szerint kezeljék, mint a többi gyártmányokat.

Ez időben folytak le a „Coupe d'Auvergne“ versenyek, melyeken a résztvevő kocsikat a hengerátmérő alapján osztották be különböző kategóriákba. A versenyen öt Gobron-Brillié kocsit vett részt. Az öt kocsit az osztályozó verseny első négy és hatodik helyét foglalta el s mind az öt ezen kívül saját kategóriájában első helyen végzett. E siker természetesen a figyelmet a Gobron-motorok felé irányozta és amikor 1907-ben a versenyeken résztvevő kocsiknak a hengerátmérő szerint való osztályozására irányuló törekvés mindinkább tért hódított magának, egyszerre csak felidéződött a Coupe d'Auvergne verseny emléke s többfelől hangzott fel a vélemény, hogy igazságtalanság a Gobron-motorokat ugyanolyan hengerátmérővel bíró más gépekkel egy kategóriába sorozni. E kérdés természetesen élénk diskusziókra adott okot és az egyes esetekből kifolyólag különböző indítványok kerültek napirendre.

Röviden vázoljuk a Gobron-motor jellegzetes sajátosságait, melyek miatt a versenyeken az egyéb motorokétól elütő mértéket akarnak vele szemben alkalmazni.

Már körülbelül 10 esztendeje, hogy a Gobron-Brillié társaság jelenlegi típusu motorjait gyártja, melyek főkarakterisztikuma az egyhengerben működő két dugattyú. Az explozió a két dugattyú között történik és egymással ellenkező irányba hajtja azokat. A felső dugattyú csuklós rudszerkezet közvetítésével adja át energiáját a forgattyú-tengelynek. Ezen konstruktív részlettől eltekintve, a motor működése teljesen azonos a többi 4 ütemű motor működésével; ugyanannyi szelepe és gyújtó gyertyája van és *ugyanannyi az exploziók száma is*, vagyis — 4 hengeres gépet véve alapul — kettő tengelyfordulatonként.

Mindezek ellenére már a Targa Florio-ban a Gobron-motorokat 110 mm. hengerátmérővel és 200 mm. lökethosszal limitálták az egyéb motorok 130 mm. hengerátmérője s *nem korlátozott lökethosszával* szemben. Néhány belga versenyen 4 cilinderes Gobronokat a 6 cilinderes gépek kategóriájába osztották be, Angliában pedig felvették, hogy egy Gobron teljesítménye 145%-a egy ugyanannyi hengerrel bíró más motor teljesítményének, nem is szólva egyes elhangzott indítványokról, melyek ugyan kompetens körökben nem igen találhattak visszhangra és melyek szerint egy 4 hengeres Gobron-kocsit a 8 hengeres kocsik kategóriájába kívánnak beosztani.

A Francia Automobil-Club műszaki bizottsága

ugy vélekedett, hogy a Gobron-kocsikat oly versenyeken, melyeknek kategóriái a hengerátmérők szerint állapították meg, egész külön osztályban kellene indítani. — Ez az elkülönítés mindenestre keresztülvihető volna olyankor, mikor a kategóriák száma nagyobb és nehézség nélkül állítható fel egy további kategória is a Gobron-gépek részére. Ám oly versenyeken, melyek csak egy kategóriával bírnak és melyekben minden kocsit meg kell, hogy feleljen bizonyos feltételeknek, okvetlen szükséges e feltételek olyatén megállapítása, hogy azok a Gobron-kocsikra is alkalmazhatók legyenek. E nehézségek valószínűleg közrejátszottak abban, hogy az 1907. évi nagy francia versenyeken a hengerátmérő már nem képezte a gépek beosztásának alapját. A Grand Prix de Dieppe és a Coupe de la Presse lefutásánál már a fogyasztott tüzelőanyag maximuma szerint csoportosították az induló kocsikat.

Németországban a hengerátmérő figyelmen kívül hagyásával a költartalmat limitálták, nem törődve a helytelen irányzattal, mit ez a körülmény a konstruktív kivitelben majd okvetlen előidéz.

Az 1907-i idény végén az automobil-klubok küldötteiből alakított nemzetközi bizottság elhatározta, hogy az 1908-i nagy versenyeken a hengerátmérő felső határát 4 hengeres gépeknél 155 mm.-ben fogják megállapítani, ezzel szemben bármilyen hengerszámmal a 155 mm. átmérőnek megfelelő hasznos felület jön tekintetbe.

Ily kevéssé szabatos és egyszersmind önkényesen megállapított megszorítások áldozata volt a Gobron-Brillié társaság az 1907-i idényben és kénytelen immár felvetni a nyílt kérdést, hogy vajon mi módon fogják vagy akarják gyártmányaira alkalmazni a fentebb elősorolt feltételeket? Nézete szerint az egyetlen igazságos megszorítás az volna, ha a motorokat *csupán hengerátmérőjük* szerint osztályoznák, mert minden egyéb alkalmazott vagy indítványozott rendszabály a társaságra nézve teljesen elfogadhatatlan.

Az semmiesetre sem tagadható, hogy a Gobron-motor teljesítménye nagyobb, mint az egyéb típusu ugyanolyan átmérőjű hengerekkel bíró motoroké, amde e körülmény magyarázata igen egyszerű. A Gobron-motor teljes lökethossza két dugattyú között oszlik meg és így, míg egyrészt a lökethossz a rendesnél jóval hosszabb lehet, másrészt a főtengeley forgási sebessége is tetemesen nagyobb, anélkül, hogy a dugattyúk lineáris sebessége a megszokottnál felül emelkednék.

Igy van a piacon forgó 110 mm. hengerátmérőjű motornál is, melynek 200 mm. lökethossza meg van osztva egy 90 és egy 110 mm.-es részre.

Ez a motor percenkint 1500 fordulatot tehet, anélkül, hogy a dugattyúk lineáris sebessége az

$1500 \times 2 \times 110 = 5,5$ métert másodpercenként

meghaladná. — Ily körülmények között a másodpercenként befutott köbtartalom és ez a tényleges munkabírás mértéke, igen tekintélyes. Egy közönséges típusú motornál ugyanily másodpercenként befutott köbtartalom elérésére 10 m. másodpercenkénti lineáris sebesség válnék szükségessé és ez oly nagy, melyet megvalósítani ezideig még egyáltalán nem sikerült.

Arra a kérdésre, hogy mi akadályozza meg ily nagy lineáris sebességek megvalósítását, a feleletet a technikai megoldás és az anyagok szilárdsági sajátosságai körül találjuk meg. A mozgó részek súlya és csekély ellenálló képessége szabják meg a sebesség határát, bár 9, sőt $9\frac{1}{2}$ méteres másodpercenkénti lineáris dugattyusebességet már a kivetelben is tudunk, 1906-ban a *Coupe Liederkerke*-ben egy „*Metallurgique*”-kocsi dugattyuja másodpercenként 9 méteres sebességgel mozgott és a legutóbbi *Coupe Voiturette*-ben a győztes egy hengeres (100 mm. hengerátmérőjű) *Sizaire & Naudin*-féle gép dugattyujának lineáris sebessége 9,5 méter volt másodpercenként. Ezen gép teljesítménye (1 henger mellett) 14 HP volt, ami 4 hengeres gépnél 56 HP-t adna ki, ezzel szemben bármely 100 mm. hengerfuratu 4 hengeres Gobron-motor, melynek lökethossza 180 mm., 1200—1400 percenkénti fordulattal mellett nem adott le többet 40—45 lóerőnél. A *Metallurgique* és *Sizaire & Naudin* cégek által elért nagy lineáris dugattyusebességek, melyek e két cég gyártotta kocsikat szép győzelmeikhez segítették, szintén különös gyártási eljárás útján voltak csak elérhetők, s még sem jutott észébe még senkinek e két cég kocsijait különös rendszabályok alkalmazásával korlátozni. Miért legyen éppen a Gobron-Brillié-motor az, melyet korlátozni lehessen, holott annál is — mint fentebb említett két gyártmánynál — csak a másodpercenként befutott köbtartalmat emelték, a henger-átmérőnek változtatlanul való megtartása mellett.

A Gobron-cég technikai vezetője szerint különben a leghelytelenebb azon összehasonlítás, mely szerint a 4 hengeres Gobron-motor a 8 hengeres motorok kategóriájában volna sorozandó és melynek helytelensége tisztán analitikus uton bebizonyítható. Ezen összehasonlítás alapján egy Gobron-motor kétszer oly nagy teljesítményű volna, mint egy ugyanoly henger-számu és hengerátmérőjű más rendszerű motor. Kimutatható, hogy az elméleti teljesítmény egyáltalán nem függvénye a dugattyúk számának és hogy egyéb méretek megtartásával a dugattyúk számát tetszés szerint változtathatjuk, anélkül, hogy a theoretikus hatásképesség megváltoznék. Ha N a hengerek és így $N/2$ az exploziók száma fordulatonként, ha továbbá S a henger keresztmetszete, C a lökethossz, n a tengely percenkénti fordulatszáma, p a minden pillanatban uralkodó gázfeszültség, P a közepes gázfeszültség a harmadik ütemben, úgy a motor teljesítménye következőképp fejezhető ki:

$$\frac{N \times n \times \int_0^e p dv}{2 \times 60} \text{ vagy } \frac{N \times n \times PSC}{2 \times 60}$$

Ámde $S \times C$ a henger köbtartalma, mit K -val jelölünk és így e teljesítmény $L = \frac{N \times n \times P \times K}{2 \times 60}$, mely

függvénye a percenkénti fordulatoknak, a fordulatonkénti explozióknak, egy henger köbtartalmának és az expanzió gázfeszültségének. Mint látjuk, a dugattyúk száma távolmaradásával tündöklök és a teljesítmény nem változnék, ha egy-egy henger helyett tetszés szerinti alakú, de ugyanoly köbtartalmu zárt edényt alkalmaznánk tetszés szerinti számu dugattyúkkal.

Ami már most a többi osztályozási szempontot illeti (a 110 mm.-es hengerfurat, 130 mm.-el szemben, a 4 hengeres motor összehasonlítása 6 hengerű gépekkel, a henger keresztmetszethez alkalmazott 1,45 coefficient), azokra, mivel sem elméleti, sem kísérleti alapjuk nincs, kimondható, hogy önkényes korlátozási rendszabályok, melyeket a Gobron-Brillié társaság természetesen el nem ismerhet, mivel éppen annyi érv, ha nem kevesebb, szól a helyességük mellett, mint ellen és ily fontos kérdésben a társaság nem bízhatja magát a voksokra, hanem egyenlő fegyverekkel óhajt küzdeni. Hiszen vannak más tekintetek, amelyeknek szívesen alávetnék magukat, mint pl. a köbtartalom, az anyagfogyasztás, a kocsi súlya stb., egyeztetve minden oly mértéknek, mely minden bizonytalanság nélkül alkalmazható bármely motorra is, ámde mindenféle önkényes megrendszabályozást a leghatározottabban visszautasítanak. Ez a Gobron-Brillié társaság mostani álláspontja és a szakkörök érdeklődéssel tekinthetnek a küzdelem további lefolyása elé.

S. K.

Turaversenyek. Felsőványi *Baruch* Jenő, a leglelkesebb magyar autosportember, egy németnyelvű laptársunkhoz a turaversenyek ügyében átiratot intézett, melynek rendkívül érdekes tartalmából a következőket vesszük ki:

„Mindenekelőtt előre kell bocsátanom, — írja *Baruch*, — hogy a turaversenyek rendezőinek intenciói szerint ezek amatőrversenyzők számára rendeztetnek.

Az utolsó években főleg a nemetországi turaversenyeket kísértem figyelemmel, és a két utolsó Herkomerverseynen magam is résztvettem. E versenyek rendezése minden tekintetben oly tökéletes volt, hogy az összes nemzetek automobilistáinak mintául szolgálhatnának.

Ami ezen versenyek feltételeit illeti, úgy, habár nem találunk bennük hiányokat, de mégis egyes homályos pontokat, melyek nemesak, hogy nem tarthatók be pontosan, hanem könnyen ki is játszhatók. Sik- és heggyversenyek rendezését amatőrök számára nem tartom helyénvalónak.

A turaversenyek csak univerzenyzők számára nyíltak. Ez azonban igen felületes meghatározás, mert az univerzenyzők között is vannak hivatásos versenyzők. Míután véleményem szerint ezen versenyek arra valók, hogy amatőrvezetőknek adjanak alkalmat ügyességük, kitartásuk és értelmük kimutatására, hivatásos vezetőket e versenyekben való részvételtől el kellene tiltani. A hivatásos kocsivezető ugyanis, ki egész éven keresztül treniroz, minden tekintetben könnyű szerrel mulhatja felül az amatőrversenyzőt; s ha az éjféli versenyek eredményeit figyelemmel kísérjük, láthatjuk, hogy a helyezéskor a hivatásos versenyzők túlnyomó többségben vannak, és csak itt-ott látható egy amatőrversenyző neve. E versenyzőknek róható fel továbbá az, hogy ezen versenyek valóságos hajszákká váljanak, amelyekben azután kénytelen-kelletlen az amatőr is résztvesz. Így idéztetnek elő azután, dacára a mintaszerű rendezésnek, azok a szerencsétlenségek, amelyek az autoellenes elemeknek alkalmas anyagot szolgáltatnak. Célzerű volna tehát, a bevezetésben említett intenciók megővására, a feltételekben szigorúan megkövetelni, hogy szabad pályán való versenyekben csak oly univerzenyzők vehetnek részt, kik rekordversenyekben még nem indultak.

A második pont, amely az eddigi turaversenyeknél visszaélésekre adott alkalmat, a feltételes turakarosszeria. Az ugynevezett turakarosszeriát egyenesen profanizálják és 200 kocsi között alig találunk huszat, amely egy szokásos turakocsinak megfelel. Egy turakocsi főkélléke például az esőfedél. Alig hiszem azonban, hogy egy ilyfajta versenyenél a kocsik tizedrésze el volna látva vele. Senkinek sem jut eszébe kocsiját ilyen tulsulvlyal ellátni, miután a kocsisúly a díjazásnál amugy sem vették tekintetbe. Ezzel szemben megállapítható az eddigi szépségversenyek eredményeiből, hogy szépségdíjra csak zárt karosszeriák számíthatnak. Eből természetesen önként következik, hogy az, aki szépségdíjra pályázik, az általános konkurenciában díjra nem szá-

mithat, minthogy néhány száz kilogramm tulsulya van, melyet nem számítanak be neki. Ebből következik azután, hogy a versenyzők egy része eltekint a szépségpályázattól, csakhogy kocsiját minél könnyebben állíthassa starthoz. Igaz, hogy mindenkinek szabadságában áll a szépségverseny-től elmaradni, de mért legyen az a versenyző, aki súlyt helyez kocsijának külsejére és kényelmére, az általános értékelésben való helyezéséből kizárva, dacára annak, hogy kocsija és hajtása semmivel sem áll mögötte a többiekének.

Ha azonban az általános értékelésnél a kocsi kiállítása és külseje tekintetbe vétetne, úgy mindenkinek igyekeznie kellene e tekintetben is a legjobb pontozáshoz jutni és senki sem áll majd starthoz egy 700 koronás karosszériával, mint mult évben előfordult, holott világos, hogy ilyen árban állandóan használható tura-karosszériát előállítani lehetetlenség.

Ami a gyorsasági- és hegyi-versenyeket illeti, ezek az ipar számára épp oly érdekesek, mint fontosak. Hogy azonban ezeket turamenetekkel összekössük, annak, nézetem szerint, sem ipari, sem sport szempontból nincs jelentősége. Nagyon jól tudjuk ugyanis, hogy ezen versenyeknél, amelyeknél fontos az elért idő, és amelyek zárt pályán rendezetnek, előzőleg szorgalmasan treníroznak. A turameneteknél már most starthoz áll vagy 150—200 amatőr, akiknek nagyrésze a versenytávot vagy elégtelenül ismeri, vagy pláne be sem járta. Ha mindnyájan akarnának a versenyuton trenírozni, úgy meg kellene alapítani egy bizonyos időt, és tréning szabályzatot kellene kiadni, amint az a szigorúan vett gyorsasági versenyeknél szokásos. Van azonban néhány ur, de mint a gyakorlat mutatja, ezek csakis hivatásos versenyzők, akik tréninggel állnak starthoz. Ezek képezik a komoly versenyző gárdát, míg a többiek csak keretül szolgálnak. Ha már ezen gyorsasági- és hegyi-versenyek tehát a tura-menetekkel kapcsolatban tartatnak meg, úgy ezekre teljesen függetlenül kellene nevezni. Természetesen az általános értékelésnek is teljesen függetlennek kellene lenni ezekről.

Rekordokat a mi rendes használatban levő kocsijainkkal amugy sem érhetünk el és igazságtalannak tetszik nekem, hogy egy kocsi, mely 2000 kilométert minden baj nélkül bejárt és a kívánalmaknak minden tekintetben megfelel, az általános értékelésnél egyáltalán nem jön tekintetbe, mivel 10 kilométeren keresztül nem érte el a kitűzött időt.

Ha az ilyen nyílt vonalon megtartott turamenetek ezen intenciók értelmében fognak módosítani, úgy meg vagyok győződve, hogy a hatóságok és az autoellenes közönség is több előékenységet fog tanúsítani. Az amatőrökre nézve meglehetősen kemény próba, ha a 2000 kilométeres utat büntető pontok nélkül végzi. Úgy az automobilizmus, mint az ipar szempontjából ezen menetek sem lennének jelentőség nélkül, mert míg a rekord-versenyek az iparosokat buzdítják, hogy gyártmányaikat versenyről-versenyre javítsák, úgy ezen menetek hivatva volnának a közönségben e közlekedési eszköz iránti érdeklődést és vételkedvet élesíteni. A kocsivezető több kedvvel venne részt a versenyen és ez mégsem volna kizárólagos reklámmenet, amelynél a kipróbált menők az összes díjakat összeharásolják.

Nem tudom, hogy felfogásom egyezik-e minden automobilista felfogásával, de soraimnak nem is az a céljuk, hogy az auto-sport tapasztalt tekintélyeinek tanításul szolgáljon, hanem, hogy több évi tapasztalataim alapján szerzett nézeteimet általános elbírálás alá bocsássam.

Bármint vélekedjenek is az automobilizmus tekintélyei, Baruch nézeteiről azt az egyet nem tagalhatják le, hogy az automobilizmus terén mai napság amatőr-sport nem létezik. Magyarország szűkös viszonyai nem engedik meg automobil-versenyek rendezését, de amennyire mi a távolból ítéletet tudunk magunknak formálni, ugylátszik, hogy bizonyos igazságtalanság van abban, hogy az amatőrök, akiknek sport-szenvedélye és áldozatkészsége az automobilizmus csodás fejlődésének útját egyengette, most formálisan kizártnak a versenyekből.

1908. évi Grand-Prix. Alig jelentek meg a Grand-Prix propeziói máris akad jelentkező, amint Párizsból értesülünk. Az első három szám lefoglalói Degrais, Perpere és Roch—Brault, kik a monceaui Germain gyár színeit fogják

képviselni. A belga gyár a feltételeknek megfelelő 155 mm-es furatu gépekkel fog starthoz állani, amelyeknek lóerőszáma 90—100 lesz. Ha a folyó évben a Grand-Prixben szerepelt három 35 lóerős Germain-kocsi kitűnő szerepléséből következtetni lehetne, úgy a belgáknak nagy kilátásaik vannak a francia nagydíjban.

A Párisból kiinduló országutak közül nyolcat kíván M. Chaix az AC. de France turisztikai bizottságának elnöke a chofförök számára kijelölni, amelyeken Párizst elhagyhatják. Ezen országutak természetesen az automobil-forgalomra való tekintettel különös gondozásban részesülnek. Ezen eszme a közlekedésügyi miniszteriumban kedvező fogadtatásra talált és amint az állami utak főfelügyelője kijelenti, a költségek már engedélyeztettek és az előkészületek már megtették, úgy, hogy három éven belül nyolc pompás útja lesz e sofföröknek a francia provinciában.

Új, csuszást gátoló készülék.

A nehéz, városi szolgálatra használt automobilok, az u. n. autubusok elterjedésének egyik legnagyobb akadálya az volt, hogy a csuszásokat a sima és nedves utcai kövezeten nehezen lehetett megakadályozni. Ennek következtében Londonban, hol az autubusok leginkább vannak elterjedve, már számos szerencsétlenség is történt. Ezért különösen Angliában sokan foglalkoztak ezen kérdés megoldásával, míg legutóbb sikerült egy készüléket konstruálni, amelyvel Londonban, szappannal és zsírral sikossá tett után végzett kísérletek fényesen sikerültek. Stalmore készülékének lényege a hátsó kerek közé alkalmazott ötdik kis kerek, mely a vezető által a rendes kormánykészülék mellett elhelyezett külön szerkezettel kormányoztatik.

A 1908. évi monakói motorcsónak-verseny feltételei e napokban láttak napvilágot. A meeting április hó 1-től 13-ig fog megtartatni és pedig az ostendei egyezmény hatása alatt némileg módosított feltételekkel. Az első csoport tipusa 155 mm. furatu négyhengeres motorral van megálapítva. Ujítás továbbá az is, hogy a versenyhajókat nem hossz szerint, hanem géperősség szerint, a hossz tekintetbevétele nélkül osztályozzák. A turahajók tipusa szintén változást szenved, mert a motorerősség határa nem a henger-tartalom által állapittatik meg, hanem a furat és súlyminimum által. Az utóbbi ujítást rendkívül fontosnak tartjuk, mert a mult évben előfordult szerencsétlenségek és az a komikus tény, hogy a versenyzők legnagyobb részét úgy fogták ki a vízből torpedócsónakokkal és egyéb mentőjárművekkel, többet ártottak, mint használtak a motorcsónakozás ügyének. A versenyhajókat következőképp osztályozták: I. Tetszés szerinti hosszal és súlylal bíró hajók, 155 mm. furattal vagy megfelelő dugattyufelülettel. II. Tetszés szerinti súlyu, erősségű és dugattyufelületű kocsik 18 méter vagy 60 angol láb hossz. A turahajók osztályozása a következő: I. Féltonnás hajók, minimális súly 500 kiló, egy henger 100 mm-es furattal, tetszés szerinti hossz. II. Maximálisan 6.5 méteres hajók, minimális 650 kilós súlylal, négyhengeres motor, 90 mm-es furattal. III. 6.5—8 méterig terjedő hosszal bíró hajók, minimális súly 800 kilogramm, 106 mm-es furat. IV. 8—12 méteres hajók, minimális súly 1200 kilogramm, négyhengeres, 130 mm-nyi furattal. V. 12—18 méteres hajók, 2000 kiló, négyhengeres, 155 mm-es furat.

A díjak összege 100.000 frankot tesz ki és csoportonként emelkedőleg oszlik meg. Legnagyobb díjként a tengeri bajnokság szerepel 8000 frank első, 2000 frank második, 1300 frank harmadik, 1000 frank negyedik és 500 frank hatodik díjjal.

Német Motoryacht Szövetség alakult a mult héten Berlinben a Kaiserlicher Automobil Club és a legtekintélyesebb német motorhajós egyesületek közreműködésével. A szövetség célja a motorhajó-tulajdonosok közös érdekeinek ápolásán kívül, az egységes, lehetőleg nemzetközi verseny- és méretfeltételek, továbbá osztályozások és időbeszámítások keresztülvitele, versenyterminusok megálapítása és a motorhajóipar támogatása. A közgyűlés máris megálapította az 1908. évi versenyterminusokat, melyeket a következőkben közlünk: május 17. Havel-regatta; május 24. Középrajnai-

regatta; június 15. Weser-regatta (Bréma); június 27. Magdeburg—Hamburgi-regatta; június 29. Hamburg—Brunsbüttel; július 2., 3., 4. Kieli-regatta; július 12. Svinemünde; július 16.—23. Rajna-regatta; július 29. Starnbergi-tó; augusztus 7.—9. Bódeni-tó; szeptember 20. Berlin—Müggeltó.

Osztrák automobiladó. Az osztrák kormány a képviselőháznak beküldte az autómobilok megadóztatásáról szóló törvényjavaslatot, amely súlyos terheket fog az osztrák autómobilistákra róni és megszorító intézkedéseivel bizonyára érzékenyen fogja sújtani a még igen fiatal osztrák autómobilipart. Az évi adó, a tervezet szerint motorkerékpároknak 10 kor., motorkerékpároknak mellékkocsikkal 30 kor., autómobilokra a) 10 lóerőn alul 60 kor., minden további lóerőért 25 lóerőig 4 kor., b) 10 lóerőtől 25 lóerőig 75 kor., minden további lóerőért 5 kor., c) 25—45 lóerőig 100 kor., minden további lóerőért 7 kor., d) 45 lóerőn felül 150 kor., minden további lóerőért 10 kor. A lóerőszám kiszámításra a javaslat az $N = 0.3 + 1 D^2$ formulát ajánlja.

Benzinárak. A Gerzon Boehm és Rosenthal cég benzínárát 20 kg-nál nagyobb vételnél 12 koronával szállította le 100 kilógramonként.

Az Osztrák Automobil Club január hó 29-én bált rendez, amely tekintve az osztrák club előkelő társadalmi helyzetét, fényes sikerűnek ígérkezik.

Nevelő hatása statisztika. Az automobil Club de la Sarthe igen elmés módon igyekszik az autómobil pusztításairól szóló meséket eltüntetni. A klub rendes időközökben falragaszokon hirdeti a baleseti statisztikát, amely aztán az autómobil veszélyességéről szóló híreszteléseket kellőleg redukálja. A falragaszoknak következők mintája van:

Automobil Club de la Sarthe.

A nyilvános forgalomban a sarthei kerületben előfordult balesetek 1907. novemberben:

Lovak: 18 baleset, 3 halál, 16 sebesülés. Autómobilok: 2 baleset, 2 sebesülés. Kerékpárok: 6 baleset, 6 sebesülés.

Ezen balesetek lefolyása a hiteles okmányokból ellenőrizhető az ACS titkárságánál.

N. N. titkár.

HIVATALOS RÉSZ.

A Magyar Autómobil-Klub

hivatalos közleményei.

tsb. elnöke, **Ratibor Viktor** herceg, a berlini Császári Autómobil-Club elnöke, **Zuylen De Nyevelt De Haar** báró, a francia Autómobil-Club elnöke. Tiszteletbeli elnök: **Szapáry Pál** gróf, a francia Autómobil-Club stb. tagja. **Elnök: Andrássy Sándor** gróf **Elnökhelyettes:** Zichy Béla Rezső gróf. **Igazgatóság:** Bláthy Ottó Titusz, Eszterházy Mór gróf, Hatvany-Deutsch Károly, bátorkeszi Kóbek Kornél, **Krisztinkovich Béla** (igyekező igazgató), Molnár Ákos dr. (ügyész), Thoroczkai Miklós gróf, Vécsey László báró. **A választmány tagjai:** Az igazgatóság tagjain kívül Andrássy Géza gr. Atzél Elemér br. Bayer Dezső dr., Benke Gyula, Born Friebes br., Csonka János, Edelsheim-Gyulay Lipót br. győri Farkas Lajos, Fényi Béla, Gerbeaud Emil, Hatvany-Deutsch József, Harkányi János br. Jakabffy István, Károlyi Mihály, gr. Kiscsetényi Kovács László, Nagy Sándor dr., Nyírák Lajos, Varró Indár dr., Zsolnay Miklós. **Club-titkár:** ifj. Krisztinkovich Béla. **Club-helyiség:** Budapest, IV. Királyi-ter 1., Királyi bérpalota. **Hivatalos irodai órák:** d. u. 5—7-ig. Könyvtár, szaklapok, szabaddalmi leírások és szakírógyűjteménye. 10—12-ig és 4—6-ig nyitva. **Sürgőnyozim:** Autoclub Budapest. **Telefonszám:** 11—70

a Magyar Autómobil Club választmányának 1907. december 19-én tartott üléséről.

Jelen voltak Andrássy Sándor gróf elnöke alatt: Bláthy Ottó Titusz, Hatvany Károly, Kóbek Kornél, Krisztinkovich Béla, gróf Zichy Béla Rezső igazgatósági-, Csonka János, báró Harkányi János, kisc. Kovács László és Varró Indár választmányi tag urak.

Elmaradásukat kimentették: Fényi Béla, győri Farkas Lajos, Hatvany József és dr. Nagy Sándor urak.

Jegyzőkönyvvezető: ifj. Krisztinkovich Béla klubtitkár.

Olvastatik a magy. kir. kereskedelemügyi miniszter átirata, a gépkocsik közhasználatának szabályozása tárgyában.

A terjedelmes rendelet tervezetét elnök pontonként ismertetvén, többek hozzászólása után a választmány jelentékenyebb módosításokat vél keresztlüviendőnek és az e tárgyban f. hó 21-én a kereskedelemügyi miniszteriumban tartandó értekezleten a klub képviselőtárs gróf Zichy B. Rezső, Bláthy Ottó Titusz és Krisztinkovich Béla urakat kéri fel.

Olvastatik a m. kir. technológiai iparmúzeum átirata autómobilvezetői tanfolyam tárgyában. Az ügyvezető igazgató ur által a november 29-iki igazgatósági ülésen már bemutatott tervezetet időközben Bláthy Ottó Titusz, és Hatvany Károly urak áttanulmányozták és véleményük alapján a választmány örömmel üdvözlö az eszmét, hogy ily tanfolyam az állami felsőbb ipariskola keretében létesüljön.

Kezdetnek a tervezetet megfelelően tartja a választmány, de egyúttal kíváncsúnak jelzi, hogy a tanfolyam idővel hosszabb, legalább is félévi tanfolyamra terjesztessék ki és a szükséges melléktanfolyamokkal egyesítve mint autómobilvezetői képző iskola az ipariskola egy önálló szakosztályává fejlesszessék.

A gyakorlati oktatásra nézve javaslatba hozza, hogy a m. kir. kereskedelemügyi miniszterium fenntartása alatt álló mestakösi-javitóműhely vétessék igénybe, részben a javítások begyakorlása, részben vezetéstaniítás céljaira.

A m. kir. technológiai iparmúzeum kiállításba helyezett értekezletén, a klub képviselőtárs Bláthy O. Titusz és Krisztinkovich Béla urakat kéri fel. Igazgató bejelent, hogy a „Nemzeti Sport” újsággal kötendő szerződés tervezetét, melyet a választmány jóvá hagy. Igazgató bejelenti, hogy a IV. nemzetközi autómobil kiállítás rendező-bizottsága a kiállítás folyamán egy autómobil-omnibusz próbajáratot rendez, melyre nézve már a fővárosi közlekedési vállalattal megegyezésre is jutott, de tekintettel arra, hogy a próbajáratból Budapest székesfőváros hatósága is hasznos tapasztalatokat gyűjthet, indítványozta, hogy a klub kérje fel a székesfővárost arra, hogy a próbajárat rendezésében mint harmadik tényező szerepet vállaljon és különösen a műszaki ellenőrzést mérnöki hivatala, ill. műszaki közegzei útján gyakorolja.

A választmány ily irányu megkeresést intéz a székesfőváros tanácsához.

Igazgató bejelenti, hogy az elismert autómobil klubok nemzetközi szövetségének Párisban november 21-én tartott ülésén gróf Szapáry Pál urral együtt részt vett. Tudomásul vétetik, hogy ezen ülésen az Egyiptomi Autómobil Club mint vezető klub elismertetett, tudomásul vétetik, hogy a nemzetközi szövetség elnökül 5 évre báró Zuylen választotta meg és Párisban központi irodát nyitott, melynek költségéhez az egyes klubok tagjaik száma szerint 50 centimmal fognak járulni.

Ezen költség a rendes előirányzatba felveendő. Igazgató jelenti, hogy a külföldi tryptiquek közül a f. évben a Németországra szóló tryptiquek költségeit a Kaiserlicher Autómobil Clubnak megtéríteni kellett, a tél folyamán pedig a francia és svájci tryptiquek készítőndők el, mire nézve az utóbbi klubok csak mintákat küldtek, azok nyomtatásáról a klubnak kell gondoskodni.

A választmány a jelentést tudomásul veszi, felhatalmazza az igazgatót, hogy a tryptiquek nyomtatása iránt intézkedjék és egy alkalommal elhatározza, hogy az olasz konzulátus útján, másrészt a római nagykövetség útján, lépéseket tesz a tryptiquek kieszakölésére s felkéri az elnököt, hogy ezekhez megkereséseket intézzon.

Igazgató előterjeszti, hogy az Osztrák Autómobil Club jövő év május havában turisztikai kirándulást rendez Bosznia és Hercegovinába, a választmány az Osztrák Autómobil Clubot meghívja, hogy ezen kirándulást Budapest felé rendezze s innen Pécs-, Eszéken át utazzanak Szerajevóba.

Az esetben, ha a meghívás elfogadtnak, a Magyarországon szükséges utvonalon rendezési munkálatokat a Club fogja magára vállalni.

Olvastatik Benke Gyula választmányi tag levele, melyben a f. év végével a klubbeli kilépését jelenti be.

Tudomásul vétetik.

Ifj. Krisztinkovich Béla s. k. titkár.

IV. NEMZETKÖZI AUTOMOBIL KIÁLLÍTÁS ÉS VÁSÁR BUDAPESTEN

A VÁROSLIGETI IPARCSARNOKBAN

1908 május 17-től 31-ig.

Minden az automobilizmussal, lég-hajózással, motorteknikával és touristikával vonatkozásban levő kiállítási tárgy bejelenthető naponként délután 6—8 óra közt a Magyar Automobil-Club titkárságánál, IV., Királyi bérpalota I. emelet, hol a kiállítási szabályzatok díjtalanul kaphatók és felvilágosítások szívesen adatnak.

RENDEZŐ-BIZOTTSÁG:

GRÓF ZICHY BÉLA REZSŐ
ELNÖK:

BLÁTHY OTTÓ TITUSZ
ALELNÖK.

KRISZTINKOVICH BÉLA
IGAZGATÓ.

FELSŐVÁNYI BARUCH JENŐ
HELYETTES IGAZGATÓ

FÉNYI BÉLA, GRÓF HARNONCOURT FÉLIX,
HATVANY KÁROLY, BÁTORKESZI KOBEK
KORNÉL, KISCZÉTÉNYI KOVÁCH LÁSZLÓ,
DR. MOLNÁR ÁKOS. DR. SZÉCHY KÁLMÁN,
BÁRÓ VÉCSEY LÁSZLÓ, VAS FRIGYES,
DR. DELMÁR TIVADAR
TAGOK.

IV-IK NEMZETKÖZI AUTOMOBIL KIÁLLÍTÁS ÉS VÁSÁR BUDAPESTEN 1908-BAN.

A IV. nemzetközi
automobil-kiállítás diszbizottsága:

Elnök:

JÓZSEF FÖHERCEG Ö FENSÉGE.

Tagok:

Gróf ANDRÁSSY SÁNDOR v. b. t. t.
a magyar automobil-club elnöke.

Gróf ANDRÁSSY GYULA v. b. t. t.
magyar kir. belügyminiszter.

DARÁNYI IGNÁC v. b. t. t.
magyar kir. földmívelésügyi miniszter.

Jekel- és margitfalvi JEKKELFALUSSY LAJOS
v. b. t. t. magy. kir. honvédelmi miniszter.

KOSSUTH FERENC v. b. t. t.
magyar kir. kereskedelemügyi miniszter.
a magy. automobil-club tiszteletbeli-tagja.

Dr. CHESTER FERENC DYER
az amerikai Egyesült-Államok főkonzulja.

H. de la MARTINIERE gróf
francia főkonzul.

FREDERIK SEYMOUR CLARKE
angol főkonzul.

SCHÖNBURG-WALDENBURG HERMANN herceg
német főkonzul.

MATTEOLI PASQUALINI lovag
olasz főkonzul.

Prince ALEXANDRE SOLMS BRAUNFELS
az osztrák automobil-club elnöke,
a magyar aut.-club tiszteletbeli tagja

RATIBOR VIKTOR herceg
a német császári automobil-club elnöke,
a magyar aut.-club tiszteletbeli tagja.

DUKE OF SUTHERLAND K. G.
az angol királyi automobil-club elnöke.

BIBESCO GYÖRGY herceg
a román automobil-club elnöke,
a magyar aut.-club tiszteletbeli tagja.

**Egyletek, körök
és amatőrök**
szíves figyeimébe ajánljuk
a legjobb veronai és solingeni
Vívókardjainkat

és kitűnő készítményű
vívófelszereléseinket

olcsó árak mellett. U. m.:

Olasz és magyar vívókardok darabja kor. 5.30, 5.60, 6.20, 6.30, 7.50 és 8.—; pengék kor. 2.20 és 2.50.

Francia és olasz vitörök darabja kor. 5.— és 7.50, pengék kor. 1.50 és 1.60.

Vívókard-fejvédek drb K. 8.—, 10.—, 10.50, 11.—, 12.—, 12.50 és 15.—.

Vitör arc- és fejvédek drbja kor. 4.50 és 7.50.

Vívókard-keztük drbja korona 4.75 és 5.—

Párbajkardok, kardmellvédek, vívókabátok stb. stb.

Továbbá választékos nagy raktárt tartunk:

Fegyverek-, töltények-, vadászati és halászati felszerelésekben, tornaszerek-, football-, lawn-tennis-, korcsolyák- és mindennemű sport-árúkbán.

Nagyobb vételnél árkedvezmény!

Kereskedőknek előnyárak!

===== Árjegyzék ingyen és bérmentve! =====

Zubek Bertalan és Társa

sportelkek áruháza

Budapest. IV. Múzeum-körút 29 szám

SIMON PÁL PÁRIS SZÁLLODÁJA

BUDAPEST, Váci-körút 25. sz.
Jó hírnevű szálloda 100 szobával. Sportegyletek leszállóhelye. A margitszigeti sportteleptől 1/4 órányira. Direkt villamos összeköttetés az összes sporttelepekhez.

Eckmayer József

BUDAPEST,

VI. ker., Aradi-utca 32.

ajánlja acélpléh, bolti
gör-redőny, nap-
ellenző és esslingeni
ablakredőny gyártmányait kartellen kívül legolcsóbb árak mellett.

Kérjen ajánlatot!

HA FÁJ A FEJE,

használjon azonnal!

24
pasztillát
tartalmazó
doboz
1 kor.
20 fill.

Beretvás-féle MIGRAIN -pasztillát

mely 5 percz alatt mindenféle természetű ideges fejfájást, még ha krónikus is megszüntet. Felülmul minden eddig ismert szert. Hatása bámulatos, még a leghevesebb fejfájásnál is.

*
Minden
gyógy-
tárban
kapható.
*

Főraktár:

Beretvás Tamás gyógyszerésznél

☞☞☞ KISPEST, Rákóczi-út 10. szám. ☞☞☞

Ingyen postai szállítás három doboz rendelésnél.

PEJTSIK KÁROLY

József Főherceg cs. és kir. Ő Fensége kamarai szállítója

fényképészeti cikkek szaküzlete

BUDAPEST

IV., Városház-utca 1. sz.

(vagy Kos uth Lajos-utca 4.)

Arjegyzékkel és felvilágosítással a legnagyobb készséggel szolgál.

Oh jaj

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köztudomásu,

hogy köhögés rekedtség és elnyálkásodásnál legbiztosabban hatnak a világhírű

EGGER-féle

Mellpasztillák,

melyek a gyomrot nem rontják és kitűnő ízűek.

Kaphatók minden gyógyszerárban és drogeriában. Doboza 1 K. és 2 K. (Próbadoz 50 Ft.)

Nádor-gyógyszertár.

Budapest. VI., Váci-körút 17 sz.

Éljen!

EGGER mellpasztilla csakhamar meggyógyított!

Ne késsen el

hanem haladjon a korral!

Minden perc drága!

Itt az ideje, hogy jövő évi pneumatikjáról gondolkozzék és ha véleményét megalkotja, mindig tartsa szeme előtt, hogy ma csak egy pneumatik létezik, mely a kor követelményeinek megfelel és ez a

DUNLOP

Kérjen levelezőlapot árlapot **redukált árakkal.**

Vas Géza és Fia

Budapest

VI. kerület, Liszt Ferenc-tér 6. szám.

Sürgőnycim: DUNLOP Távbeszélő: 65—43. (mellékállomással)

Pneumatik-javítások

(tömlő és köpeny) szab. angol vulkanizálási eljárás szerint mérsékelt áron eszközöltetnek.

VAJDA IGNÁC

pneumatik-javító-műhelye

Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 18.

TELEFON 88-36. SZÁM.

Nincs többé idegbántalom és tyukszem.

I. természetes gyógyítási módszer

saját (otthoni) kezelés

Sportcipők koresolya- és football-cipők a legjutányosabb árban készíttetnek.

Kívánatra több külföldi orvosoktól elismerő levéllel és nyilatkozatokkal is szolgálók.

Hygienikus „MONOPOL” egészségcípő és gőzfejlesztő-készülékem Európa nagyobb államaiban szabadalmat nyert.

Egyedüli szabadalomtulajtosok:

Rytkó Győző

BUDAPEST, DOB-UTCA 48. SZÁM.

Nincs többé csúsz, asztma és testszurás.

A legnagyobb kincs a jó egészség, melynek főelléke tiszta levegő! Hogy szobánkban állandóan tiszta, üde levegő legyen, rendeljük meg

BECK KÁROLY szab. ablakszellőztető készülékét.

E találmány kitűnően bevált. Egyszerű szerkezetű és minden ablakra alkalmazható. A legcélszerűbb és leghigiénikusabb szellőztető-készülék. Levélbeni megkeresésre bővebb felvilágosítással szívesen szolgál **BECK KÁROLY, szab. ablakszellőztető készülék-készítő** Budapest, VIII., József-utca 14. sz. A szellőztető-készülék kiválóságáról tanúságot tehet számos előkelő intézet stb. Így a m. kir. kerek. ministerium, a pozsonyi áll. női tanítóképző, a Pesti Napló szerkesztősége és kiadóhivatala, továbbá számos állami intézet, iskolák, kórházak, a hová az ablakszellőztető bevezettetett és kitűnőnek találtatott.

Kirdeketéseket sport-versenyepekről jutányosan vesz fel a kiadóhivatal, VIII., Eszterházy-utca 6.

A

„Nemzeti Sport“

egyes számai minden

nagyobb tőzsdében kaphatók.

BERLIET-AUTOMOBILOK

legkevesebb benzin- és pneumatik-fogyasztás!

BÁRDI-GARAGE BUDAPEST

VI. ker., Mozsár-utca 9.
(Fővárosi Orfeum mellett.)